LUCA DI FULVIO

FATA CARE A ATINS CERUL

O dragoste impresionantă și visuri pline de ambiție în Veneția secolului al XVI-lea

Un roman ca un corn al abundenţei, plin de personaje fascinante, aventuri captivante şi locuri istorice superbe.

BUCHJOURNAL

Luca Di Fulvio este un povestitor excelent, care nu pierde niciodată firul poveștirii şi nu se mulţumeşte cu jumătăţi de măsură. Îi oferă cititorului un roman bine documentat, închegat cu mare atenţie şi scris superb, care îndeplineşte şi cele mai exigente dorinţe ale pasionaţilor de romane istorice.
O lectură antrenantă, surprinzătoare şi convingătoare.

histo-couch.de

LUCA DI FULVIO

Fata care a atins cerul

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DI FULVIO, LUCA
Fata care a atins cerul / Luca di Fulvio ; trad.:
Graal Soft. - Bucureşti : Editura RAO, 2015
ISBN 978-606-609-751-2

I. Graal Soft (Bucureşti) (trad.)

821.131.1-31=135.1

Editura RAO
Str. Bârgăului, nr. 9-11, sect.1, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

LUCA DI FULVIO
Das Mädchen das den Himmel berührte

Traducere din limba italiană:
Graal Soft

2015

ISBN 978-606-609-751-2

Pentru Carla

De-aş vorbi graiurile oamenilor şi ale îngerilor...
de-aş avea darul profeției şi de-aş cunoaşte toate
misterele şi toată ştiinţa şi de-aş avea toată credința
încât să mut munţii, dar n-aş avea dragoste, nimic n-aş fi.
Sfântul Pavel, *Epistola către Corinteni*

PARTEA ÎNTÂI

Roma – Narni – Apeninii Centrali – Marea Adriatică
Izvoarele Padului – Teritoriile Adria –
Mestre – Veneția – Rimini

1

1515 d.Hr.

Carul de rahat, cum îi ziceau în cartierul dell' Angello, trecea o dată pe săptămână. Lunea.

În lunea aceea, după cinci zile de ploaie torențială, carul de rahat înainta cu greu pe ulița îngustă a Pescăriei, abia trecând, cu butucul roților zgâriind câteodată zidul caselor. Cei șase pușcăriași puși înlănțuiți în urma carului se afundau în noroi până la glezne și icneau de efort, căznindu-se să scoată roțile din gropile în care se împotmoleau. Izmenele lor de lână proastă, grele și găurite, erau năclăite până la vintre. În fața carului mergeau alți doi pușcăriași, legați cu lanțuri unul de altul, care trebuiau să adune gălețile pline de gunoaie și de excremente din fața porților caselor sau din curți și să le arunce în imensa troacă pusă în car. Pe cei opt pușcăriași îi controlau patru oșteni, doi în fața și doi în spatele puturoasei procesiuni.

În spatele carului se adunase o mică ceată pestriță, alcătuită mai mult din străini decât din romani, cum adesea se întâmpla în Cetatea Sfântă. Erau doi învățați germani, cu cărți grele la subraț, trei maici cu glugi mari cu vârfuri ascuțite răsucite în sus, care înaintau cu capul plecat, un sarazin cu pielea ca alunele prăjite, doi soldați spanioli, cu pantalonii lor colanți cu un picior

galben şi unul roşu, care păşeau cu ochii întredeschişi ca să-şi domolească durerea de cap, după ce-şi petrecuseră noaptea într-un han, şi care acum se grăbeau să ajungă pe unde erau încartiruiţi ca să nu fie declaraţi dezertori, şi mai era şi un indian, cu turban şi cu o cămilă care răgea, deranjată de frig, aflată în drum spre un circ de pe celălalt mal al Tibrului, şi un negustor evreu, pe care-l recunoşteai după bereta galbenă impusă de lege. Şi cu toţii, de-a valma, aveau pe chip o expresie dezgustată din cauza groaznicei duhori, care era din ce în ce mai rea pe măsură ce se apropiau de piaţa Sant' Angelo in Pescheria, unde miasmei carului de rahat i se alătura cea a resturilor din piaţa de peşte, care putrezeau pe jos de şase zile.

Când ajunseră în piaţă, lumea înghesuită trecu de carul de rahat şi se pierdu în micul Babel de personaje care umpleau Sant' Angelo in Pescheria.

Şi negustorul, al cărui nume era Şimon Baruch, iuţi pasul, uitându-se nervos în jur şi dezvăluind o fire temătoare. Încheiase o afacere foarte bună în piaţa de funii din apropiere, vânzând un număr mare de frânghii împletite care tocmai sosiseră la bordul unei ambarcaţiuni ancorate în portul Ripa Grande, şi reuşise să scoată toată suma în bani peşin în loc de obişnuitele cambii. Aşadar, înainta adus de spate, strângându-şi pe el mantaua cu amândouă mâinile, îngrijorat că săculeţul din piele, plin de monede, ar putea să-i fie furat pe străzile Romei.

Şimon Baruch îl băgă de seamă pe demnitarul unei ţări exotice, cu mustăţi mari răsucite, însoţit de doi harapi uriaşi cu iatagane cu intarsii, cu plăsele din colţi de elefant. Văzu jongleri cu piele măslinie, poate macedoneni sau albanezi. Şi un mic grup de moşnegi, aşezaţi în faţa caselor lor, pe scaune de paie, care jucau zaruri, într-o cutie de lemn aşezată pe pământ. Apoi, trei femei sărmane care se învârteau în jurul tejghelelor de marmură pentru peşte pe care de-acum zăceau câteva coşuri de răchită,

cu macrouri din Isola Sacra şi cu bibani de Bracciano. Femeile cotrobăiau printre resturile aruncate pe jos, în căutarea unui cap sau a unei cozi care să dea gust zemii din ierburi sălbatice, adică tot ce aveau să pună pe masă în seara aia. Două aveau în jur de patruzeci de ani şi buzele, strânse de frig, erau nefiresc încleştate, trădând o lipsă considerabilă de dinți în gură. În schimb, a treia era foarte tânără. Avea păr roşcat şi o piele care se bănuia albă şi transparentă ca alabastrul sub jegul care o acoperea. Şimon Baruch se gândi că semăna cu Susanna pândită de bătrâni din episodul cărții profetului Daniel.

– Daţi-vă-ncolo, curvelor, că, de nu, vă arunc şi pe voi în troacă, zise unul dintre puşcăriaşii de la carul cu rahat, apropiindu-se de resturile de peşte cu lopata-n mână.

Oştenii râseră şi le făcură semn femeilor să se îndepărteze.

Şimon Baruch înaintă cu capul plecat spre Teatrul lui Marcellus, unde în sfârşit punga cu bani ar fi putut fi în siguranță. Însă se întoarse să se uite încă o dată la fata ispititoare cu părul ca arama şi observă că-i arunca o privire unui puşti zdrențăros, cu o carnație gălbejită şi păr lung, murdar, aproape lipit de cap, care stătea aşezat ceva mai încolo printre gunoaiele din Portico Ottavia, aruncând cu pietre într-o capră care păştea urzici şi parachernıță. Pentru o clipă, lui Şimon Baruch i se păru că-l zărise deja pe puşti, poate chiar în dimineața aia, la piața de funii. Și în timp ce-l privea fix, cocoşându-se şi mai mult, puştiul îi strigă privindu-l în ochi:

– Bereta voastră-i de stofă bună, jupâne evreu! Să înfloreşti și să prosperi!

Şimon Baruch se întoarse brusc, fără să răspundă, şi văzu că un puştan cu o față uimită, sprijinit de zid pe partea cealaltă de piață, venea repede spre el cu mâna întinsă. Era un uriaş, mare şi lat, cu păr des şi spălăcit, ca nutrețul pentru asini, şi cu o tunsoare ca de animal, care aproape făcea să-i dispară

fruntea. Era îmbrăcat în zdrențe și-și mișca într-un fel caraghios picioarele puternice și scurte, clătinându-se pe trunchiul îndesat. Și brațele erau scurte, oarecum disproporționate. „Semăna cu un pitic uriaș", se gândi negustorul. Chiar de la prima privire îl socoti un dement. Însă fu sigur de asta când uriașul, strângând ochii ca și cum s-ar fi temut să nu fie cotonogit, vorbi cu o voce guturală, lipsită de nuanțe, într-o limbă ciudată, în care silabele se amestecau între ele:

– Doi firfirici, jupâne... Ai bunătate de doi firfirici de pomană, ilustre domnia voastră.

– Dă-te din drum, îi zise grăbit negustorul și-și agită o mână în aer, ca și cum ar fi gonit un muscoi.

Uriașul își apără înspăimântat fața, dar rămase înțepenit locului repetând:

– Un firfiric, jupâne preabunule... un firfiric doară.

Apoi, chiar dinaintea fațadei bisericii Sant' Angelo, îl apucă de un braț, cu mare forță.

Șimon Baruch se întoarse speriat.

– Să nu m-atingi pe mine cu labele alea împuțite! mârâi la el, încercând să-și ascundă spaima care-i și luase suflul.

Exact în clipa aceea, un băiat de vreo șaisprezece ani, cu pielea închisă și cu părul negru ca smoala, slab și dezlânat, cu o șapcă galbenă pusă arogant într-o parte pe frunte, dădu colțul la biserică, alergând. Băiatul aproape se împiedică de negustor și se agăță de spatele lui să nu cadă.

– Iertare, domnule, se scuză imediat, dar apoi, văzând bereta galbenă pe care o purta și celălalt, adăugă:

– *Shalom Aleichem*, și lăsă capu-n jos în semn de respect.

– *Aleichem Shalom*, răspunse mecanic Șimon Baruch, pe de o parte, liniștit de vederea unui coreligionar, pe de alta, încă agitat fiindcă nu reușea să se desprindă din strânsoarea dementului.

– Nu, io văzutu-l-am primu'! protestă uriaşul, aprinzându-se de furie, întors către nou-sosit. Jupânul cel bun mie-mi dă de pomană! şi, ţinându-l de braţ pe negustor, îl îmbrânci violent pe băiatul cu beretă galbenă.

– Cară-te!

– Lasă-mă, nenorocitule! zbieră Şimon Baruch către dement, cu o undă de spaimă în glas.

– Lasă-l! zbieră şi băiatul şi se năpusti curajos spre uriaşul care însă, cu un pumn în stomac, îl făcu să se îndoaie.

Dar băiatul nu se lăsă şi iar sări pe el, lovindu-l în faţă.

Uriaşul scoase un sunet gutural, dădu drumul negustorului, îl înşfăcă înfuriat pe băiat, îl răsuci în aer şi îl aruncă înspre Şimon Baruch, trântindu-i astfel pe amândoi la pământ.

Gărzile, care la început se grăbiseră să liniştească încăierarea, se puseră pe râs văzându-i în noroi pe cei doi cu berete galbene ca şi cum s-ar fi luptat între ei. Şi toate vânzătoarele de peşte râdeau, cu mâinile-n şold, făcând să le tresalte ţâţele. Şi râdeau demnitarul marelui vizir şi cei doi harapi cu iatagane. Şi jonglerii albanezi încetaseră să mai arunce cu bilele lor în aer şi cei doi soldaţi spanioli, deşi nu încetiniseră pasul, mergeau de-a-ndăratelea ca să nu piardă spectacolul. Până şi învăţaţii germani se opriseră şi-şi puseră pe nas ochelarii.

– Omoară-i! zbieră puştiul care dădea cu pietre în capră, ceva mai încolo, întărâtându-l pe dement.

Şi ocnaşii se puseră pe râs şi unul îi strigă uriaşului:

– Arată-le ce poţi! Ia-i în şuturi!

Atunci prostănacul îi trase un şut în burtă băiatului cu beretă galbenă, care îl ajuta pe negustor să se ridice. Băiatul gemu, se întoarse către Şimon Baruch şi îi spuse, cu ochii plini de groază:

– Fugiţi odată, pentru numele lui Dumnezeu!

Apoi, urlând, se aruncă asupra uriaşului, cu forţa disperării. Îl lovi iar şi o luă la goană.

Uriaşul se luă după băiatul cu beretă galbenă, spre malurile Tibrului, şi numaidecât puştiul cu tenul gălbui se luă după el urlând:

– Jidan de rahat! Eşti mort, jidan de rahat!

Şimon Baruch se gândi că ar fi trebuit să-l ajute pe tânărul coreligionar. Însă numai o clipă. Apoi, spaima care-i tiraniza viaţa avu câştig de cauză şi negustorul o luă la goană în direcţia opusă, către Teatrul lui Marcellus.

Vânzătoare de peşte, ocnaşi, oşteni şi toţi oamenii adunaţi în Sant' Angelo in Pescheria râdeau, cu privirile aţintite pe puştiul şi pe uriaşul care se luaseră după tânărul cu bereta galbenă.

În zăpăceala asta, fata cu piele de alabastru care scormonea printre resturile de peşte întinse o mână spre un coş de răchită care se afla pe marginea unei plăci de marmură, luă cât putu de multe macrouri, le lăsă să alunece pe mânecă şi apoi, în linişte, ţinându-şi răsuflarea, se îndepărtă fără ca vânzătoarele de peşte să o observe.

Între timp, băiatul cu bereta galbenă dăduse colţul şi cei doi urmăritori erau de-acum în spatele lui, continuând să strige insulte la adresa evreilor. Un beţiv care de-abia se ţinea pe picioare se postă în mijlocul uliţei, cu braţele desfăcute, şi urlă la băiatul care tocmai venea spre el:

– Opreşte-te, Iscariot scârbos!

Băiatul se opri la un pas de beţivan.

– Răspunde la această întrebare: de la unu la zece, cât de cretin poţi să fii? îl întrebă.

Beţivul rămase nemişcat, cu o expresie tâmpă pe faţă.

Băiatul îşi scoase bereta şi-i dădu cu ea în cap, râzând.

– Cât te gândeşti, mai trage-i o duşcă, fiindcă-i mai bine, îi spuse. Puse deoparte bereta şi se întoarse spre puştiul cu pielea gălbejită şi spre uriaşul care de-acum îl ajunseseră din urmă.

– Mişcaţi-vă, le ordonă.

Bețivul se uită la ei fără să priceapă.

– Nemernicule, îi zise puștiul cu pielea gălbejită și scuipă spre el.

Merseră repede, toți trei împreună, în tăcere. Dădură colțul următor și atunci băiatul îi trase un cot uriașului.

– Idiot pocit, învață să mă lovești încet, îi zise.

Uriașul avea o privire înspăimântată și dezorientată.

– Iartă-mă, se smiorcăi.

Băiatul se întoarse spre ăl mai mic.

– Încearcă să-ți ții în frâu fiara. Se îndoi de șale. Mi-ai făcut zob stomacul cu șutul ăla, idiot pocit ce ești, îi zise.

– Cere-i scuze, îi porunci piciul dementului.

– Iartă-mă, Mercurio... scânci uriașul. Nu cuțite la Hercule, te rog.

– Nu, nu te tai cu cuțitul, nătărăule, zise Mercurio, îndreptându-se de șale.

Puștiul îi dădu un brânci uriașului.

– Ai să-ți aduci vreodată aminte că ai putere de elefant? îi zise.

– Da, Zolfo... încuviință rușinat uriașul. Hercule nătărău.

– Da, vezi să nu, bombăni Zolfo. Apoi se întoarse către Mercurio: Ai să vezi că va deveni mai priceput...

În clipa aceea, din piața Sant' Angelo in Pescheria se auzi un urlet.

– M-au jefuit! Puneți mâna pe hoți! urla negustorul.

Se auzi hohotul de râs al mulțimii, care înțelesese ce se întâmplase și se distra mai dihai ca înainte.

– Sunt ruinat! Puneți mâna pe hoți! Blestemații! Blestemați să fiți!

Și, cu cât urla mai disperat Șimon Baruch, cu atât mai tumultuoase erau hohotele de râs ce se auzeau din piață, ca un vuiet, ca la teatru.

– Să ne cărăm de aici, zise Mercurio.

Trecură malul în dreptul insulei Tiberina şi, în timp ce coborau spre o gură de canal ascunsă printre mărăcini, fata cu păr arămiu şi piele de alabastru îi ajunse din urmă.

– Avem cina, zise ea mândră, arătând cele cinci bucăţi de macrou pe care le furase.

– Avem mult mai mult, Benedetta, zise Zolfo.

Mercurio scoase săculețul plin de monede pe care îl furaseră de la negustor. Observă că pe piele era pictată o mână roşie. Desfăcu şiretul, se ghemui şi răsturnă monedele pe pământ. Soarele la asfinţit făcu să strălucească monedele ca şi cum ar fi fost jăratic scânteietor.

– Sunt de aur! exclamă Zolfo.

Mercurio rămase cu gura căscată. Numără repede monedele şi le împărţi câte două pentru el şi câte una pentru ceilalți.

– Dar noi suntem trei... începu să protesteze Zolfo.

– Ideea loviturii e a mea, zise aspru Mercurio. Eu sunt cel care am pus la cale înşelătoria, voi în locul meu v-ați fi dat de gol imediat. Se uită la ei cu dispreţ. Sunteți doar doi tovarăşi, ba chiar unul şi jumătate, fiindcă tembelul face doar jumătate. Și femeia doar ține de şase.

Îşi puse monedele în săculeț şi îl legă la loc. Se ridică şi arătă spre monedele de pe jos.

– Aia e partea voastră, şi am fost mai mult decât generos. Dacă nu vă convine, lucrați pe cont propriu.

Apoi îi țintui cu o privire sfidătoare.

– E bine aşa, zise Benedetta susţinându-i privirea.

Zolfo se aplecă să adune monedele.

– Cel puțin ne-am lămurit cu cine comandă dintre voi trei, râse Mercurio.

– Vrei să mănânci cu noi peştele? îl întrebă Benedetta.

Zolfo se uită la Mercurio cu speranță.

– Nu îmi place să mănânc în tovărăşia altora, răspunse brusc Mercurio. Dacă am nevoie de voi, ştiu de unde să vă iau. Ridică chepengul canalului. Şi să nu-i spuneţi nimic lui Scavamorto, că va găsi o modalitate să vă fure.

– Putem rămâne cu tine, zise Zolfo.

– Hai valea, zise Mercurio. Eu mă simt bine aşa. Şi locul ăsta-i al meu, răspunse Mercurio.

Apoi se strecură în gura de canal care era casa lui.

2

Când Mercurio îi auzi pe cei trei îndepărtându-se în liniște, târșâindu-și încălțările prin noroi, se trase sub chepeng și începu să înainteze în patru labe prin galeria joasă și strâmtă, construită din mici pietre pătrate, întrerupte și acoperite de alge cleioase. Numai ce simți în palmă placa netedă pe care o cunoștea foarte bine, că se și ridică în picioare, lăsă capul spre stânga, fiindcă știa că era acolo o ieșitură, în boltă, care trebuia evitată.

Jós acolo zgomotul Cetății Sfinte nu reușea să răzbată. Peste tot era liniște. O liniște grea, profanată numai de sunetul neîntrerupt al picăturilor de apă și de pașii grăbiți ai șobolanilor. Mercurio simți un gol în suflet. Și ca un fel de gheață-n stomac. Se întoarse până la chepeng, pentru a le spune puștilor că puteau petrece noaptea împreună. Dar când se iți pe malul apei, Benedetta, Zolfo și Hercule plecaseră. „Ești un cretin încăpățânat", își spuse. Se întoarse pe urmele lui și înaintă prin hornul boltit din tuf, cu pilaștri de cărămidă plasați la fiecare zece pași. În centru se scurgea leneș un pârâiaș de lichid puturos de canalizare. După ce trecu de primii trei stâlpi de cărămidă, se strecură într-o nișă strâmtă, săpată în tuf. Frecă iasca pe care o avea în buzunar și aprinse o torță înfiptă-n perete.

Flacăra tremurătoare produsă de cârpele îmbibate în smoală ilumină un loc pătrat, înalt de o prăjină și mai bine. În mijlocul marii încăperi se ridica o schelărie nefinisată cu aspect nu neapărat stabil, alcătuită din patru montanți și grinzi să formeze platforma, largă de doi pași pe doi, în vârful căreia dormea Mercurio, ferit de umiditatea pământului, pe un pat de paie acoperit cu două valtrapuri pentru cai cu stema pontificală brodată pe ele, șterpelite și acestea dintr-un grajd. O parte din schelărie era închisă de o cuvertură grea, destrămată în mai multe locuri, care semăna cu o pânză veche de corabie.

Mercurio se sui pe scăriță. Înfipse torța într-o gaură pe care o scobise în zid cu dalta. Desfăcu săculețul furat de la negustor și răsturnă monedele pe blana de lemn a locuinței lacustre. Se uită la ele cum strălucesc. Le numără din nou. Douăzeci și patru de monede de aur. O avere. Dar, în loc să se bucure, îi răsună în ureche blestemul negustorului. Se înspăimântă că îl va paște o nenorocire. Se povestea că evreii încheiau pacte cu diavolul și că erau mari vrăjitori. Mercurio își făcu semnul crucii. Se uită la mâna roșie pictată pe săculețul de piele. I se făcu teamă de acel desen. Aruncă săculețul negustorului și puse monedele într-un alt săculeț, mai ușor, de pânză.

Luă o bucată de pâine uscată dintr-un sac de piele. Se înfășură în valtrapuri și începu să molfăie bucata de pâine, luptându-se cu dorința de a ieși de acolo. Cam de vreo trei luni liniștea și singurătatea din canal îl îngrozeau. Se aplecă din culcușul suspendat să se uite în jos, spre fundul umed al canalizării.

– Nu-i pericol, își spuse cu glas tare. Mai mestecă încă puțină pâine, se aplecă din nou să scruteze pe jos. Se ghemui mai tare sub valtrapuri. Dormi, își porunci.

Dar nu reușea. În urechi îi răbufnea teribilul zgomot de acum trei luni, când apa invadase canalul. Și chițăielile șobolanilor care căutau o cale de scăpare. Făcu ochii mari și se așeză în șezut,

adulmecând. Se uită în jos. Nu era apă. Canalul nu se inunda. Dar asta Mercurio ştia deja. Scăpase de Scavamorto cam de un an, dar nu se obişnuise niciodată cu singurătatea. Și nu se obişnuise niciodată s-o admită.

– Mercurio... auzi el. Şi iar: Mercurio... eşti acolo?

Sări din culcuşul suspendat, cu torța în mână. Se arătă la intrarea refugiului său şi se trezi în fața lui cu Benedetta, cu Zolfo şi cu Hercule.

– Ce vreți? V-am zis să plecați, făcu el.

Nu era în stare să le spună că era fericit că-i vede. Nu era obişnuit să spună anumite lucruri.

– La Hanul Poeților... începu să povestească Benedetta, cu lacrimi în ochi, uite, hangiul...

– Ne-a furat o monedă de aur! încheie Zolfo.

– Nu mă interesează, făcu Mercurio şi-i agită torţa pe la nas.

– Am dăruit peştii unor cerşetori, continuă însă Benedetta. Noi voiam să mâncăm ca ăi bogaţi... Atunci m-am dus la han şi am comandat toate bunătăţile şi hangiul... m-a întrebat dacă aveam cu ce să plătesc. Eu i-am arătat o monedă de aur, iar el a vrut s-o încerce cu dinții, să vadă dacă-i bună. Apoi mi-a spus: „Moneda asta-i a mea. Dacă vrei, cheamă şi gărzile Sanctităţii Sale şi denunţă-mă, asta dacă poți explica de unde vine moneda asta de aur, ținând cont că puți a hoață de la o poştă. Dispari". A început să râdă şi, pe când mă îndepărtam, îl auzeam că tot râde...

– Hoţ blestemat! exclamă Zolfo.

Mercurio se uită fix la el.

– Și ce vreți de la mine?

Benedetta îl privi aproape surprinsă.

– Eu... începu să zică.

– Noi... se bâlbâi Zolfo.

Mercurio se uita fix la ei, în tăcere.

– Ajută-ne, zise în cele din urmă Benedetta.

– Da, ajută-ne, îi ținu isonul Zolfo.

– De ce aş face-o? întrebă Mercurio.

Puştii lăsară privirea în pământ. Urmă o clipă de tăcere.

– Hai să plecăm de aici, zise Benedetta. Se pare că ne-am înşelat.

Mercurio se uită în tăcere la ei. Păreau trei câini vagabonzi, ca ăia care se vedeau rătăcind prevăzători pe străzile Romei, în creierul nopții, toți numai piele şi os, gata să li se zbârlească blana la cel mai mic fâşâit şi s-o ia la goană la vederea unei umbre. Și asemenea acelor câini, şi ei îşi dezveleau dinţii, sperând să fie luaţi drept animale feroce, când de fapt le era teamă şi de o singură aruncătură de piatră. Mercurio ştia ce simţeau ei. Pentru că la fel simţea şi el.

– Aşteptaţi, zise în timp ce ei se întorceau să plece. Cine e hangiul ăsta care v-a furat moneda de aur?

– De ce, ce-ţi pasă ţie? zise Benedetta.

Mercurio zâmbi. Poate găsise o modalitate de a-i reține. Și de a-şi păstra şi propria mândrie.

– Mie, nimic, însă ar fi distractiv să găsim o metodă să i-o plătim.

– Trebuie să ne gândim, ezită Benedetta.

– Veniţi, făcu Mercurio strecurându-se în refugiu. Să fie clar însă, vă ajut să recuperați moneda şi pe urmă fiecare cu drumul lui.

– Sunt mulțumită c-o spui, replică Benedetta, fiindcă ideea de a avea un alt țânc de îngrijit chiar nu pot să o înghit.

Mercurio râse şi le arătă deschizătura:

– Mai întâi doamnele.

Odată intraţi şi văzând locuinţa lacustră, puştanii căscară gura uimiţi.

– Ce-i în spatele cuverturii? întrebă Zolfo.

– Vezi-ţi de treburile tale, zise Mercurio căţărându-se în culcuşul suspendat. Și amintiți-vă că locul ăsta-i al meu.

– E un canal, pute a rahat. Ține-ți-l. Cine vrea să trăiască într-un canal? îi zise Benedetta, urmându-l.

– Eu, răspunse Mercurio.

– Din partea mea poți chiar să te îneci aici, făcu Benedetta.

– Să nu mai spui asta niciodată! sări Mercurio, furios, cu ochii cât cepele.

Benedetta făcu un pas înapoi. Locuința lacustră se clătină. Puștii înlemniră.

– Ce idee idioată am avut, bombăni Mercurio, calmându-se. Se strecură sub un valtrap. Îl aruncă pe celălalt puștilor. Împărțiți-l, altceva nu-i. Și nu vă lipiți de mine.

Benedetta aranjă paiele și îi puse pe Zolfo și pe Hercule să se întindă. Apoi se lungi și ea.

– Nu stingi torța? îl întrebă pe Mercurio.

– Nu, zise el.

– Ți-e frică de-ntuneric? chicoti Benedetta.

Mercurio nu răspunse.

– Lui Hercule nu-i e frică de întuneric, zise dementul, cu mândria unui copil.

– Taci, îi făcu observație Zolfo.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare. Se auzeau doar fâșâitul torței și pașii grăbiți ai șobolanilor prin tunele.

– Le urăsc lăbuțele de rahat, făcu Mercurio, ca și cum ar fi vorbit cu sine.

Niciunul dintre puști nu vorbi.

– Acum trei luni fluviul a crescut pe neașteptate... începu încet Mercurio. Nimeni nu vorbi. După câte știa, ar fi putut să fi și adormit. Dar nu-i păsa, avea nevoie să povestească. Era prima oară când o făcea. Apa scârboasă a Tibrului a inundat canalul. Nu știam ce să fac... Apa creștea și tot creștea... toți șobolanii înotau și scoteau sunetele alea ale lor oribile... erau zeci... sute...

Se opri. I se tăia respirația-n gât, lacrimile îi urcau în ochi. Îi era frică. La fel ca atunci. Dar nu voia să o arate.

– Și dup-aia?... întrebă glasul Benedettei.

Zolfo se băgă în Hercule.

– Șobolanii se îndreptau spre punctul prin care intra apa... reluă Mercurio, cu un fir de voce. Mi-era silă de ei, nu mai văzusem atâția... şi atunci m-am îndreptat în cealaltă direcţie... către ramurile periferice ale canalului, cele mai soioase de dedesubtul oraşului... şi pe urmă... am întâlnit un nenorocit... un bețivan... Îl cunoşteam fiindcă-l furam de tot ce avea de fiecare dată când era beat... Și el... El m-a înşfăcat de haină şi a zbierat la mine că trebuia să urmez şobolanii. „Șobolanii, zicea, şobolanii ştiu încotro s-o ia. Înoată cu şobolanii." Și eu... eu, nu ştiu de ce, l-am ascultat... era doar un bețivan de rahat... „Du-te cu şobolanii!" urla. Atunci, chiar dacă mi-era silă de ei, i-am urmat... iar unii se urcau în spinarea mea şi pe cap... şi scoteau sunetele alea... scârboase...

Benedetta se înfioră. Zolfo se agăță de Hercule.

– Apoi apa a invadat totul şi şobolanii s-au cufundat... Nu vedeam nimic, dar în timp ce înotam, pe sub apă, îi simțeam... îi simțeam cu mâinile... şi credeam c-o să-mi explodeze plămânii... Mercurio gâfâia ca şi cum ar fi trăit din nou acea lungă apnee. Am ajuns la chepeng, l-am împins şi am urcat la suprafață... Am ajuns pe mal odată cu şobolanii şi am rămas acolo, să-l aştept pe bețivan... ca să-i mulţumesc. Şi-mi părea rău că-i furasem atâtea lucruri prăpăditului ăluia care mă... ce mai, mă salvase... Am rămas acolo toată ziua... dar nimic. Și după o săptămână, când s-a retras fluviul, m-am întors aici. În timp ce-mi căutam lucrurile, am mers pe un braț periferic spre est... Mercurio tăcu.

Niciunul dintre puşti nu vorbi.

– Şi el era acolo, reluă după o vreme Mercurio, cu glas şi mai scăzut. Nu urmase şobolanii fiindcă nu ştia să înoate. Se strecurase în canal. Făcuse drumul pe care voiam să-l fac eu înainte să-l întâlnesc. Era umflat, cu limba groasă şi vânătă... ochii erau deschişi şi roşii, păreau de sticlă... mâinile îi erau înţepenite pe nişte zăbrele ale unui chepeng care nu se deschisese.

Nu se auzea nici măcar respiraţia puştilor.

Dar povestea nu se terminase. Mai era ceva ce Mercurio trebuia să spună. O imagine care îl chinuia. Respiră adânc.

– Şi se întorceau şobolanii... şi erau înfometaţi...

Coborî liniştea.

Şi în liniştea aceea se auzi:

– Acum lui Hercule i-e frică de întuneric.

3

În ceasul al nouălea galera se puse cu pupa-n vânt.

În cea mai mare parte echipajul era compus din macedoneni. Fețele negre, coapte de soare şi de vânt, erau brăzdate de riduri adânci. În unele locuri, pe pielea de culoarea cafelei cu lapte, pe ici, pe colo – şi prin părul negru, care se trecea şi cădea în şuviţe – apăreau pete nisipoase asemenea căpşunelor storcite. Și, când unii dintre oamenii aceia vorbeau, descoperindu-şi gingiile, o zeamă rozalie, de sânge amestecat cu salivă, le mânjea dinţii galbeni, instabili de la boala aceea pe care marii călători pe ape o cunoşteau sub numele de scorbut. Existau o grămadă de metode pentru a încerca vindecarea. Însă până cu câţiva ani în urmă marinarii fuseseră convinşi că singurul remediu era o amuletă anume: Qalonimus.

O legendă străveche povestea despre o sfântă, martirizată de barbari, de care avusese grijă un medic milos, făcându-i moartea mai uşoară şi îndeplinindu-i ultimele dorințe. Sfânta ceruse ca rămăşiţele ei să fie readuse în patrie, pentru a fi îngropate decent. Însă fiindcă se temea că marinarii cărora li s-ar fi încredințat rămăşiţele ei aveau să fie răpuşi de scorbut, înainte să-şi dea duhul murmurase la urechea medicului milostiv o formulă miraculoasă din plante. Și decretase că marinarii care o aveau

cu ei, indiferent de ce credință ar fi fost, aveau să fie apărați de scorbut. Legenda uitase numele sfintei, dar nu pe cel al medicului, care era Qalonimus, şi astfel amuleta luase numele lui.

Nimeni nu ştia că legenda nu era deloc străveche, ci inventată cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă. La fel cum nimeni nu ştia că nici sfânta, nici medicul nu existaseră vreodată. Ştia asta doar fantezistul creator al legendei, care se îmbogățise vânzând credulilor şi superstiţioşilor marinari amuleta inventată de el, şi care consta într-un simplu talmeş-balmeş de ierburi puturoase şi o bucată grea de metal închise într-un săculeț de piele. Iar de o săptămână ştia asta şi fiica lui de cincisprezece ani, căreia pehlivanul voise să-i dezvăluie tot adevărul.

Numele escrocului, care se proclama descendent al medicului din legenda chiar de el inventată, era Itzah Qualonimus di Negroponte, iar cel al fiicei lui, Iudita.

Iar acum tatăl şi fiica se aflau pe puntea galerei, mână în mână, drepți, cu pieptul în afară, aşteptând salutul căpitanului şi a turmei de macedoneni care îi aduseseră până acolo, în partea aceea a Mării Adriatice, puțin adâncă şi puţin sărată, care era la gurile fluviului Pad.

– Călătoria dumneavoastră se sfârşeşte aici, zise căpitanul, un bărbat cu aer de trădător. Cunoaşteţi legea venețiană. Evreii nu pot intra în port pe niciun fel de ambarcațiune.

Șarlatanul se închină respectuos.

– Mulțumesc, ați făcut mai mult decât mă aşteptam.

– Faima dumneavoastră a meritat respectul nostru al tuturor, răspunse căpitanul.

Itzah ştia bine că vorbele căpitanului erau neadevărate. Se întoarse către turma adunată. Fiecare dintre marinarii aceia abia aşteptau să scape de ei.

Căpitanul făcu un semn către doi marinari care începură să lase în jos şalupa. Scripeţii de lemn gemură, producând un iz uşor de ulei ars.

– Coboară... coboară... scandă glasul celui care făcea manevra şi, iţit la parapet, controlă ca şalupa cu patru vâslaşi şi un timonier să amareze.

– Oamenii mei vă vor duce la mal pe acel braţ al fluviului, zise căpitanul şi arătă spre o întindere de apă, mărginită de păpuriş. Sunteţi în vecinătatea vechiului oraş Adria. În câmpurile alea există un han unde puteţi petrece noaptea. Apoi îndreptaţi-vă spre nord-est. Veneţia acolo e.

– Eu şi fiica mea vă vom rămâne îndatoraţi pe viaţă, spuse pompos Itzah Qualonimus di Negroponte.

Apoi îşi îndreptă privirea spre trei cufere mari încuiate cu lanţuri şi lacăte.

– Bunurile dumneavoastră vor fi încredinţate lui Asher Meshullam, în palatul acestuia la San Polo, după cum aţi ordonat, zise căpitanul. N-aveţi grijă.

– Am încredere oarbă în dumneavoastră, răspunse Itzah continuând să fixeze însă cele trei cufere, ca şi cum n-ar fi vrut să se despartă de ele. Apoi îşi mută privirea la marinari şi le surprinse expresiile de nerăbdare şi de lăcomie. Se uită iar la căpitan, atât de exagerat de amabil, dar şi el nerăbdător, după cum demonstra bâţâiala nervoasă a piciorului drept şi a mâinilor, care continuau să se împletească una cu alta, ca doi păianjeni în călduri. Mă încred în dumneavoastră... repetă, dar ca şi cum, în loc de o afirmaţie, ar fi vorba de o întrebare.

Sau de o rugăminte.

Căpitanul zâmbi. Dar faţa lui se contractă mai degrabă într-un rânjet, care era de nervozitate şi totodată de plăcere.

– Plecaţi... sau vă va apuca noaptea pe drum. Şi lumea e plină de oameni răi, zise el cu un gest de nerăbdare.

– Da, încuviinţă Itzah, cu capul plecat, resemnat. Apoi o împinse pe fata lui spre scara împletită din corzi pe care o lăsaseră în jos marinarii. Să mergem, copila mea.

În acel moment, un marinar, bătrân şi ros de scorbut, se desprinse din rândul cetei şi se aruncă la picioarele lui Itzah.

– Atinge Qalonimus, mărite, să mă pot vindeca de rău, zise.

Căpitanul îl lovi pe bătrân cu piciorul şi, fără să-şi reţină furia, zbieră:

– Tembelule! Apoi se întoarse spre Itzah, încercând să minimalizeze întâmplarea. Trebuie să plecaţi...

– Permiteţi, căpitane. Durează o clipă, zise Itzah. Se apleacă asupra bărbatului. Se uită la dinţii lui, la gingii şi la echimozele de pe gât. Mai ai încă încredere în Qalonimus? îl întrebă surprins.

– Sigur, mărite, zise bătrânul marinar.

– Bravo, suspină şarlatanul şi se gândi cu nostalgie la vremurile bune trecute, când fiecare marinar credea în miraculoasele puteri ale acelui Qalonimus şi plătea trei bani de argint ca să-l poarte la gât.

– Atinge Qalonimus, preamărite, zise iar bătrânul.

Fu un freamăt de nerăbdare printre membrii echipajului, ca o vibraţie ce trecea de la unul la altul. Însă niciunul dintre ei nu vorbi.

Itzah Qualonimus di Negroponte se aplecă peste marinar şi luă în mâini amuleta care ani de zile îl îmbogăţise, umplută cu bucata aia mare de fier bătut care o făcea să cântărească atât şi cu simple ierburi de câmp ce creşteau în spatele casei lui, cusută pentru ceva mărunţiş de o bătrână de-acum moartă. Itzah închise ochii şi murmură în şoaptă:

– Prin autoritatea sfintei al cărei nume s-a pierdut şi în virtutea sângelui meu, care e aidoma strămoşului meu cu renume, medicul Qualonimus, eu atribui acestei miraculoase reţete forţă nouă de vindecare. Deschise ochii, dădu drumul amuletei şi-şi

aşeză ambele mâini pe capul marinarului. Ai *berakhah* mea, zise solemn. Eşti binecuvântat şi teafăr. Apoi se întoarse către fata lui, îi zâmbi scurt pe jumătate stânjenit şi pe jumătate complice, acum când ştia şi ea, şi-i spuse: Hai, să mergem.

Iudita îşi trase pe după gât baiera genţii pe care şi-o făcuse singură dintr-un chilim cicim persan în culori ţipătoare, îşi ridică fusta până la genunchi, atrăgând toate privirile cetei spre picioarele ei frumoase, şi coborî pe scara abruptă care se bălăbănea pe flancul galerei. Cu un salt sprinten sări în şalupă. Tatăl îl salută încă o dată pe căpitan şi îşi ajunse fiica din urmă.

– La rame, anunţă timonierul. Marinarii lăsară vâslele în apă toţi deodată. Șalupa începu să se mişte încet, în timp ce ramele de lemn scârțâiau în furcheți, apoi, într-o clipă, luă viteză şi începu să alunece pe apă, spre fluviul leneş.

Iudita se uită spre galeră şi văzu cum căpitanul şi ceata de marinari se aruncau asupra cuferelor prețioase. Se întoarse cu privirea îngrijorată către tatăl ei.

– Știu, copila mea, lăcustele au şi început, îi spuse Itzah, în şoaptă, să nu fie auzit de vâslaşi.

– Dar lucrurile noastre...? începu să zică Iudita cuprinsă de nelinişte.

Tatăl îi luă delicat capul în mâini şi i-l întoarse către gurile Padului.

– Priveşte înainte, îi spuse.

Iudita nu înțelegea. În piept respirația ei era din ce în ce mai şuierătoare, acolo unde rochia, de vreun an de-acum, începuse să se umple. Scutură din cap, ca şi cum s-ar fi revoltat în fața acelei nedreptăți.

– Sunt nişte hoți, tată, murmură agitată.

– Da, draga mea, răspunse Itzah.

Iudita încercă să se desprindă din îmbrățişarea tatălui.

– Cum poți suporta asemenea lucru? bâigui ea.

Itzah o reținu, cu forța.

– Acum termină, îi zise pe un ton sever.

– Dar tată...

– Termină, ți-am zis.

Se uită la ea. Avea ochii negri ca ai anumitor berbeci.

Iudita încercă din nou să se desprindă, dar tatăl o reținu, aproape cu forța până ce fata renunță.

Șalupa abandonă largul mării și se strecură în albia Padului, depășind cu abilitate unda ușoară acolo unde apa sărată se întâlnea cu cea dulce.

Fluviul apăru în față, misterios și fecund, asemenea viitorului lor. Malurile erau mâloase, vag conturate, și pluteau într-o mlaștină de păpuriș. O pasăre cu gâtul lung și subțire se ridică în zbor la trecerea lor. O barcă cu fund plat, fără vâsle, împinsă cu o prăjină lungă și subțire, cu pescari sfrijiți la bord, trăgea după ea plasele, cum face un melc cu dâra lui umedă. Și prin mlaștini se întrezărea o cabană de pescuit făcută din pari, paie și papură.

Soarele începea să coboare repede și să coloreze tot peisajul în chihlimbariu roșiatic. Din apă se ridicau aburii ceții, ținute jos de ger.

Atunci Itzah, după ce se întorsese rapid spre galeră, cu o notă detașată în glas zise:

– Lacătele și lanțurile au ținut destul de mult, neam de ignoranți.

Iudita simți cum tatăl slăbi strânsoarea. Se întoarse și ea spre galeră. Și îl văzu pe căpitan, de-acum doar un punctuleț negru, care dădea din mâini spre ei, încercând să atragă atenția vâslașilor și pe cea a timonierului. În spatele lui, ca o sălbăticiune tentaculară, și ceilalți marinari dădeau din mâini și probabil urlau, dar erau prea departe ca să poată fi auziți. Iudita, total zăpăcită, se uită la tatăl ei.

Itzah, fără să zâmbească, cu felul ăla al lui aspru, zise:

– Îmi displace să le las acestor pirați tâmpiţi trei cufere atât de frumoase. Suspină. Și toate pietrele alea prețioase de pe insula noastră...

– Pietre...?

– Ai fi preferat să umplu cuferele cu aur şi argint?

O îmbrățișă. Și nu mai adăugă nimic.

Iudita privi profilul tatălui ei, nasul acvilin, nobil şi ascuțit, cu bărbia încăpățânată pe care se încrețea o bărbuță ascuţită. Lumea lui Itzah Qualonimus di Negroponte era mult mai complexă decât îşi imaginase ea vreodată. A fost însă de ajuns acea îmbrățişare, puternică şi caldă, pentru a o face să se simtă în siguranță. Chiar dacă descoperise de câteva zile că era un şarlatan şi un speculant. Încruntându-şi sprâncenele dese, negre ca smoala, înclină capul şi-l lăsă moale să cadă pe umărul tatălui ei.

Viața lor trecută se terminase şi începea una nouă. Cu reguli noi.

– Pietre, repetă şi surâse încetişor.

4

Îi lăsaseră pe un debarcader şubrezit care se clătina pe apă. Timonierul întinsese un braţ spre nord-est şi spusese: „Oraş Veneţia“. Apoi, în timp ce marinarii din şalupă se îndepărtau, nerăbdători să-şi împartă prada cu tovarăşii lor, timonierul se întorsese să arate către nord-est şi urlase:

– Cale. Două mile. Hanul Ursului.

La urmă îşi dăduse vreo două palme în cap:

– Beretă galbenă! Evrei!

Itzah şi Iudita rămaseră pe chei, privind cum dispare şalupa în ceaţă. Acum erau singuri. Într-o lume necunoscută. Itzah întinse braţul spre nord-est şi zise, cu glas forţat caricatural:

– Oraş Veneţia.

Iudita râse, dar avea o privire pierdută.

– *Ribonò Shel Olàm,* Domnul Lumii, ne apără în umbra aripilor sale, zise Itzah. N-ai grijă.

Iudita întinse braţul spre nord-est şi repetă:

– Hanul Ursului. Foame.

Itzah îi zâmbi, cu un aer împietrit.

– Îmi pare rău draga mea. Nu mergem la Hanul Ursului.

– Cum… aşa?

– Chestia cu pietrele nu e o glumă care să-l bucure prea tare pe căpitan, zise Itzah. Am făcut în aşa fel încât să se concentreze pe cuferele alea ca să nu le vină ideea să ne ia gâtul. Credeau că au comoara la-ndemână, deci nu merita să se lase spânzuraţi. Mă înţelegi?

– Nu... Iudita avea o voce subţire, ce aproape dădea în plâns, şi vedea chipul tatălui ei printr-un văl de lacrimi pe care se străduia să şi le înfrâneze.

Itzah o îmbrăţişă.

– Draga mea, s-ar putea hotărî să debarce şi să ne caute la Hanul Ursului ca să ne-o plătească. Iar noi nu vrem să ne dăm bătuţi în faţa unei haite de macedoneni puturoşi, nu-i aşa?

Iudita scutură din cap, fără să-şi mai înghită lacrimile.

– Aşa-i...

– Bine, zise Itzah. Aşa că ne vom duce unde ei nu ne vor căuta.

– Adică unde?

– Ne vom îndepărta de Veneţia.

– Dar...

– Şi peste câteva zile ne vom întoarce. E o rută puţin cam întortocheată, dar mult mai sănătoasă, nu crezi?

Iudita încuviinţă lipindu-şi faţa de umărul tatălui şi-şi trase nasul.

– Îţi sufli mucii pe cazaca mea? zise Itzah.

Iudita se îndepărtă brusc.

– Tată! Ce scârbos! Ar fi trebuit să ai un băiat!

– M-ai umplut de muci sau nu?

– Nu!

– Nu?

– Nu!

– Controlez?

– Tată! şi pe chipul înspăimântat al Iuditei apăru un zâmbet timid.

– Vino aici, zise Itzah.

– Nu... Însă încet-încet, Iudita se apropie de el, legănându-se cu mâinile încrucişate la spate.

Itzah scoase ceva din sacul lui de catifea. Îi dădu fetei.

– Ai auzit, nu? Îşi dădu două peste cap. Beretă galbenă. Evrei. Apoi cu o anumită solemnitate, îşi trase pe cap bereta şi aşteptă ca fiica lui să facă acelaşi lucru.

– Din clipa asta suntem oficial evrei europeni, zise. Şi din clipa asta numele meu e Isac di Negroponte, iar al tău Giuditta.

– Giuditta...

– Sună bine.

– Da...

– Iar tu eşti drăguță chiar şi cu tichia asta de prostănaci pe cap.

Giuditta roşi.

– Ah, nu! Pentru numele lui Dumnezeu! Nu face pe mironosița, că nu le-am suportat niciodată, zise Isac.

Giuditta se uită la tatăl ei încercând să înțeleagă dacă glumea.

– Nu glumesc.

Giuditta roşi iar.

– Iartă-mă, nu voiam, zise imediat.

Isac scoase un sunet, aproape un mormăit, şi ridică ochii la cer. Apoi arătă spre o cărare îngustă şi plină de noroi care ducea spre vest.

– O duce undeva. Însă mai întâi lăsă câteva urme de paşi pe poteca spre Hanul Ursului. Se întoarse mergând pe marginea cu iarbă. Vor fi beți şi furioşi. Nici nu-şi vor da seama. Dar mereu e mai bine să faci totul ca la carte, să nu uiți.

– Unde ai învățat lucrurile astea, tată? întrebă Giuditta.

– Nu-i nevoie ca tu să ştii chiar totul, răspunse Isac, stânjenit. Se îndreptă spre vest, însă fără să calce în noroiul de pe potecă.

Treci în urma mea! Vom merge o vreme prin stufăriş să nu lăsăm…

Se auzi o bufnitură, un zgomot de apă şi un geamăt sufocat.

Isac se întoarse.

Giuditta pusese un picior greşit şi era în apă cu tot piciorul stâng.

– Ah! Dar chiar eşti o pacoste! sudui Isac. O apucă bine şi o ridică, aşezând-o pe pământ tare. Ascultă… îi zise simțindu-se vinovat pentru lipsa lui de răbdare, gesticulând, eu… glumeam.

– Atunci iartă-mă că n-am râs, răspunse Giuditta rece. Acum putem relua drumul?

Isac se uită la ea, cu respirația care-i ridica pieptul, apoi se abținu şi o luă iar la drum. Însă nu făcuse decât câțiva paşi şi se opri. Se întoarse către fiica lui, pufnind pe nări ca un taur. Era vânăt la față.

– Ei bine! pufni. Nu glumeam! Mulțumită?

Giuditta îl privi fără să zică nimic. Încerca să se țină mândră, însă tatăl citi în ochii ei spaima.

Isac se gândi că semăna extraordinar de bine cu mama ei. Și se gândi că era mare păcat că Giuditta nu o cunoscuse.

– Ascultă, îmi pare rău, zise. Nu prea ştiu cum trebuie să te porți cu o fiică. Ar fi trebuit să te cresc eu, dar n-am făcut-o. Aşa a fost să fie. Vrem să ne împăcăm, acum?

Giuditta ridică o sprânceană.

– Asta înseamnă un da ori un nu?

Giuditta ridică din umeri.

– Da.

– Bine, rânji Isac simțindu-se din ce în ce mai vinovat.

Se întoarse și o luă iar la picior.

– Și ai grijă unde pui picioarele, zise aspru. Adică… se corectă imediat, muşcându-şi buzele din cauza propriului ton,

încearcă să mergi pe urmele mele. Respiră adânc. Adică, vreau să zic... dacă poți... De, ai înţeles, nu?

Giuditta nu răspunse.

Isac se întoarse.

– Ai înţeles?

– Da.

Înaintară în tăcere mai mult de o milă. Apoi poteca se lărgi într-o străduţă, însă nu mai puţin înglodată. Soarele se apropia lent de orizont, palid şi voalat de ceaţă.

Giuditta, timp de o milă întreagă, nu încetase să se gândească la o întrebare care-i stătea pe limbă. O întrebare pe care, în capul ei, şi-o pusese de zeci şi zeci de ori, încă de când era mică.

– Tată...

Însă nu avusese curajul niciodată.

– Ce?

De nenumărate ori voise să-i pună acea întrebare. Întotdeauna însă îi fusese frică. Frică să întrebe. Frică de răspuns. Frică să nu piardă puținul pe care îl avea.

– Tată...

– Dă-i drumul, ce vrei? întrebă Isac, pe tonul ăla al lui grosolan.

Giuditta se uită în jur. Se uită la lumea aceea nouă care promitea o nouă viață. Se uită la umerii tatălui ei. O luase cu el. Nu plecase singur. Giuditta respiră adânc. Simțea cum îi bate inima-n gât.

– Tată, trebuie să-ţi pun o întrebare, zise pe neaşteptate, cu ochii închişi, cu un glas subțire care-i tremura în gât. Și continuă, iute, înainte de a ceda fricii care o chinuia, înainte ca Isac să se întoarcă: Eşti supărat pe mine fiindcă mi-am ucis mama? De aia am crescut cu bunica şi nu te vedeam niciodată, aşa-i?

Isac tocmai dădea să se întoarcă, însă întrebarea îl îngheţă. Îşi strânse capul între umeri, ca după o lovitură groaznică şi

neaşteptată. Făcu ochii mari şi îşi desfăcu buzele trăgând aer ca peştele pe uscat. Era cu spatele la Giuditta şi nu reuşea să se întoarcă. Simţea o gaură-n stomac.

– Să mergem, zise cu greu, fără să aibă curaj să se uite la ea. Curând va fi întuneric şi... Să mergem, hai. Făcu câţiva paşi, apoi începu să vorbească, încet, cu glas răguşit. Însă fără să-şi privească fata care îl urma cu capul plecat:

– Mama ta... a murit când te-a născut. Nu ai omorât-o tu. E... o diferenţă enormă... şi sper ca tu s-o poţi înţelege, în sinea ta. Eu nu m-am gândit niciodată că... Eu nu eram alături de tine fiindcă... de, fiindcă duceam o viaţă... ce să zic, viaţa despre care ţi-am povestit... mai mult sau mai puţin... Însă ai crescut cu bunica maternă nu pentru că nu voiam să te văd, ci pentru că în ea aveam încredere... şi tu... tu...

Isac se opri. Însă tot nu era în stare să se întoarcă. Îşi simțea fiica în spatele lui. Simţea cum îşi ţine respiraţia. Și doar acum reuşea s-o vadă pe fetița aceea, pe care o socotise mereu independentă, după cum arăta. O fetiță care crescuse crezând că tatăl ei o urăşte.

– Nu ştiu cum am putut să fiu atât de prost... zise încetişor. Făcu jumătate de pas. Chiar nu ştiu! urlă oprindu-se brusc.

Giuditta, în spatele lui, se mişcase, iar când tatăl ei se oprise, ca să nu dea peste el, întinsese o mână şi se sprijinise de spatele lui. Și simțindu-l pe Isac că se crispa, arcuindu-şi imperceptibil spatele, luase imediat mâna, ca şi cum spatele tatălui ei ar fi ars-o şi murmurase:

– Scuză-mă.

– Nu... zise Isac.

Rămaseră aşa, nemişcați. Isac incapabil să se întoarcă. Giuditta cu mâna cu care-şi atinsese tatăl în aer.

– Ți-am povestit că tatăl meu era medic... reluă Isac, ştiind că discuția aia avea să-l ducă la o durere pe care nu voia s-o vadă.

Un medic bun, cel mai bun din insula Negroponte. Medicul personal al guvernatorului Veneţiei... bailo, aşa îl numeau ei. Eu nu am văzut niciodată această lume... m-am născut în 1470, când turcii au ocupat insula şi i-au alungat pe veneţieni. Tatăl meu nu a fost ucis. Turcii i-au permis să profeseze însă în interior, unde se aflau doar oameni sărmani, păstori. Iar el s-a adaptat... murind pe dinăuntru, mocnind de furie şi nostalgie pentru vremurile trecute. Era bărbatul cel mai orgolios, dispreţuitor, arogant şi încăpăţânat care existase vreodată... Isac se opri. Nu-ţi aminteşte de cineva pe care-l cunoşti?

Zâmbi cu tristeţe, gândindu-se la el însuşi.

Giuditta întinse mâna timid spre spatele tatălui.

– Nu, zise.

Isac simţi un junghi de emoţie în piept. Şi căldură în spate, acolo unde Giuditta îşi sprijinise mâna.

– Ne-a ţinut să trăim ani de zile într-o baracă scârboasă, pe mama şi pe cei trei fraţi ai mei, cu două capre care ne dădeau lapte. Oamenii pe care-i îngrijea nu aveau cu ce să-l plătească. Însă seara nu făcea altceva decât să vorbească de Veneţia, despre aurul ei şi despre civilizaţia superioară, despre brocarturi şi mirodenii rafinate. Ne-a învăţat şi să vorbim veneţiana... mare nenorocit. S-a apucat să scoată dinţi, să taie abcese, să aducă pe lume copii şi miei, să castreze animalele şi să le taie creştinilor picioarele infectate. Practic s-a transformat într-un spiţer. El, marele medic al guvernatorului veneţian. Şi mă lua cu el... fiindcă zicea că sunt singurul dintre copiii lui căruia nu-i e frică de sânge. Apoi adăuga, cu dispreţ... mare nenorocit, mereu adăuga aceeaşi frază, tuturor pacienţilor pe care îi trata: „Nu-i e frică de sânge pentru că acest fiu al meu nu are nici Dumnezeu, nici conştiinţă". Şi ştii de ce? Fiindcă descoperise că mă cârpeam cum puteam şi mă duceam în port, de unde luam mâncare, chiar furând-o, pentru mama mea, care era din ce în ce mai slăbită.

Însă el nu făcea niciodată vreun compromis. Domnul doctor al guvernatorului Veneţiei... mare nenorocit...

Giuditta se apropie şi mai mult de el şi îl îmbrăţişă, din spate, sprijinindu-şi capul de umărul plăpând al tatălui ei.

Isac strânse buzele şi-şi încruntă sprâncenele, încercând să-şi stăpânească lacrimile de furie care-l apăsau pe dinăuntru.

– Apoi, într-o zi am plecat. Tocmai inventasem legenda sfintei şi a lui Qalonimus. Și am întâlnit-o pe mama ta. Fusese alungată din casă de un tată ca al meu. Poate de aceea o înţelegeam, fiindcă ştiam ce ținea în ea. Şi un an mai târziu se pregătea s-o aducă pe lume pe prima noastră fiică... pe tine. Dar ceva n-a mers bine. Moaşa... Isac se chirci de mijloc. Oh, Dumnezeu al Lumii, ajută-mă să suport!

Giuditta se aplecă la rândul ei odată cu el, fără să-i dea drumul.

– Cum ar putea un nou-născut nevinovat să-şi ucidă propria mamă? zise cu glasul frânt de emoţie Isac. Nici dac-ar vrea n-ar putea s-o facă. Ce-ţi veni, fetiţa mea? În schimb, eu... eu n-am fost în stare s-o ajut... deşi credeam că am învăţat totul de la marele nenorocit de doctor al guvernatorului... Dacă cineva a... dacă e cineva răspunzător, eu sunt ăla... Isac se îndreptă de spate şi găsi puterea de a se întoarce spre fata lui. Îi luă faţa în mâini. Îmi spuneam că nu stau acasă pentru că am o viaţă grea... Zâmbi melancolic. Ți-am spus şi mai înainte... O trase pe Giuditta la pieptul lui. Nu era în stare să se uite prea mult în ochii ei. Eu stăteam puţin acasă pentru că mă simţeam vinovat faţă de tine... fiindcă te lipsisem de mama ta... fiindcă nu fusesem în stare să...

Rămaseră îmbrăţişaţi o vreme, în tăcere.

– Tată...

– Sst... nu spune nimic, fetițo.

Continuară să stea îmbrățișați. Isac cu durerea lui și cu simțământul de vină, pe care pentru prima dată reușise să-l admită. Giuditta cu tatăl ei. Care era foarte diferit de cum crezuse ea mereu. Fiindcă era un șarlatan și un trișor. Și fiindcă nu era supărat pe ea pentru moartea mamei.

– Tată... zise din nou Giuditta, după o vreme.

– Sst... nu-i nevoie să-mi spui nimic.

– Ba da, tată.

– Ei, atunci zi-mi.

– Țânțarii mă mănâncă de vie.

Isac se desprinse din îmbrățișare.

– Semeni cu mama ta, dar ai hazul meu, zise lăsându-se pradă unui hohot sonor. Dă-i bătaie, să ne mișcăm, zise el și o mai îmbrățișă încă o dată. Parcă suntem două femeiuști.

– Eu sunt o femeiuscă!

– Ah, da! râse iar Isac și trase bereta galbenă peste ochii Giudittei. Ai grijă unde pui picioarele, catastrofă ce ești!

Soarele asfințise de curând când zăriră o casă joasă de pe al cărei coș ieșea un fum gros. Pe fațadă desenul nefinisat și cojit al unei anghile, chiar dacă mai mult semăna cu un monstru marin. Ușa era închisă.

Isac se opri și se uită la Giuditta.

– Ascultă-mă, nu te-aș da pe niciun băiat din lume, îi spuse dintr-o suflare.

Giuditta, luată prin surprindere, roși.

– Nu e posibil! exclamă Isac.

Giuditta se înroși mai mult.

– Nu știu dacă pot s-o fac, bombăni Isac.

În depărtare un clopot bătu de vecernie.

– Să intrăm și s-o lăsăm baltă, zise Isac.

Bătu și deschise.

Tatăl şi fiica fură năpădiţi de un curent de aer plăcut, călduț. Se simțea întruna iz de mâncare şi de grajd. Încăperea în care intraseră era jumătate destinată clienților, iar cealaltă jumătate, separată printr-un gard scund cu portiţă de lemn, era transformată în grajd. Văzură două vaci de lapte şi un măgar. Tavanul era scund şi apăsător. Ferestrele minuscule. Pe masa lungă din lemn negeluit din mijlocul camerei ardea o lampă cu ulei din metal sărăcăcios, nimic altceva decât o cutie care ținea loc de recipient şi un fitil care ardea între două oglinjoare cu mercur, de-acum opace. Mai în spate o altă lampă, mare, dar tot atât de simplă, era agăţată de o grindă a tavanului. Fundul încăperii era aproape în întuneric.

La masă erau aşezaţi doi clienţi, cu privirea aţintită în gol şi cu o carafă de vin dinainte. Se întoarseră puțin să se uite la nou-veniți.

– Bună seara, oameni buni, zise Isac, cu glas tare, ca să-i atragă atenția hangiului, oriunde ar fi fost el.

De la etaj se auzi un geamăt care prindea putere până când se transformă într-un urlet. Era un glas de copil. Urletul dură câteva clipe, apoi încetă.

– Bună seara, oameni buni, repetă Isac către etaj.

Se auzi o uşă deschizându-se şi închizându-se, apoi o femeie tânără, dar deja epuizată de muncă se arătă la balustradă. Avea privirea înspăimântată. Ținea în mână un felinar, cu o lumânare de seu în el.

– Bună seara, femeie bună, zise Isac. Suntem călători şi vrem să petrecem noaptea aici şi să mâncăm ceva cald, dacă se poate.

Hangița rămase să se uite la ei ca şi cum s-ar fi gândit la altceva. Apoi, mecanic, zise:

– Face juma de solid de argint.

– Foarte bine, zise Isac.

– Dar nu-i nimic de mâncare, spuse femeia. Avem numai pâine şi vin.

– Atunci ne vom mulţumi cu atât.

Hangiţa încuviinţă din cap, dar nu se mişcă. Apoi un alt geamăt, care însă nu se transformă în urlet, o făcu să se răsucească. Duse o mână la gură, şi mai înspăimântată. Coborî scara din bârne simple nerindeluite, deschise dulapul de bucătărie ce se afla într-un colţ întunecat al marii încăperi, scoase de acolo o pâine învelită într-o cârpă de in aspră şi umplu dintr-o butelcă o carafă de vin roşu. Le puse pe masă, apoi aduse două pahare ciobite şi un cuţit pentru pâine.

– Azi nu am gătit, zise fără vlagă. Singura mea fiică s-a îmbolnăvit...

– Îmi pare rău, zise Isac.

– ... iar eu îmi pierd minţile, continuă femeia cu privirea care, tulburându-se, lăsa să se scurgă toată durerea ei.

– Şi doctorul ce a zis? se informă Isac.

Hangiţa se uită uimită la el. Apoi scutură din cap cufundată în gândurile ei.

– Nu există doctor care să vină până aici, zise. Noi îi aducem pe lume pe copiii noştri singuri în patul nostru şi tot singuri murim în acelaşi pat, când ne soseşte ceasul.

Giuditta o privi pe femeie, simţindu-se pătrunsă de durerea ei.

Un alt geamăt se auzi din camera de la etaj.

Femeia tresări strângând din buze. Chipul ei urât arăta aproape cu indecenţă toată suferinţa care o sfâşia.

Atunci Giuditta, fără să se gândească, zise:

– Tatăl meu e medic.

5

– Mama mea era actriță, zise Mercurio coborând din locuința lacustră, când se făcu ziuă. Ba... mai curând actor. Îi privi pe cei trei puşti care săriseră şi ei jos şi îl ascultau. Știți, nu-i aşa, că femeile nu pot fi actriţe?

Benedetta şi Zolfo se uitară unul la altul.

– Sigur, minți Benedetta.

– Da, cum să nu, făcu Mercurio. Ei bine, mama mea ca să joace s-a travestit ani de zile în bărbat. Și credeau toţi. Iar ca bărbat era atât de drăguț încât îl puneau să joace roluri de femeie.

Benedetta şi Zolfo îl ascultau fascinați, dar zăpăciți de toate acele schimbări de sex pe care nu le înţelegeau prea bine.

Mercurio apucă un colț al pânzei murdare şi peticite atârnate sub locuința lacustră.

– Sunteţi gata? zise, apoi trase de ea cu un gest teatral, dezvăluind ce ascundea.

Benedetta, Zolfo şi Hercule deschiseră gura mare, surprinşi.

Păreau să fie într-o croitorie. Sau într-un depozit de haine. Erau acolo un anteriu de preot, o rasă de călugăr, o haină neagră de scrib şi una dungată de servitor. Și una de grăjdar al papei, cu vesta de piele întărită pe piept. Apoi un costum de soldat spaniol, cu un crac stacojiu şi unul ca şofranul, şi o vestă care strălucea

de ornamente şi avea mâneci bufante. Un şorţ de fierar, o mantie neagră şi o rochie lungă, largă, cerată, de călătorie. Dintr-un coş de răchită răsăreau pălării, peruci, ochelari, monocluri, bărbi false, pergamente, tăşti. Iar într-un alt coş instrumente: o spadă scurtă, un ciocan de fierar şi unul îngust de potcovar, un brâu de piele cu dălţi plate pentru sculptat în piatră sau în lemn, un brici de bărbier, fierăstraie de tâmplar şi sugative de secretar, pene de gâscă şi călimării. Pantofi, cizme, papuci şi saboţi de vânzător de peşte. Şi în fine o rochie de curtezană, de un albastru cobalt bătută cu pietre false din sticlă colorată, una verde-închis, serioasă, de fată de familie bună, şi alta modestă, de slujnică, gri cu maro, cu un şorţ cu buzunar mare în faţă, şi o scufie, albă asortată.

– Mama mă-sii...! exclamă Benedetta.

Mercurio gângurea, mândru.

– Să ne punem pe treabă, zise. Mi-a venit o idee cum să iau moneda de aur de la hangiul ăla.

– Unde ai găsit toate lucrurile astea...? întrebă Benedetta, ca şi cum nu l-ar fi auzit.

– Mi le-a lăsat moştenire mama, zise Mercurio. Am învăţat de la ea să mă travestesc. Doar că eu sunt un fel de actor... puţin diferit de ea.

– Dar tu nu eşti orfan? întrebă Zolfo.

– Da. Însă mama mea, fiind pe moarte, l-a rugat pe şeful trupei să mă găsească şi să-mi dea toate lucrurile astea şi binecuvântarea ei. Mercurio îi privi pe puştii care-i sorbeau cuvintele. Ascultaţi, e o poveste lungă. Pe scurt, mama mea a ajuns în pat cu un actor din trupă, care înţelesese că era femeie. Aşa m-am născut eu şi mama a fost silită să...

– Să te lase în plata Domnului în pragul orfelinatului San Michele Arcangelo ca pe mine şi pe Hercule, zise Zolfo şi scuipă pe jos.

– În prag! În prag! râse Hercule.

– Taci, prostănacule, îi zise Zolfo.

– Nu. Mama nu m-ar fi părăsit niciodată. M-a încredințat unei femei și i-a dat bani să mă crească. Dar femeia aia m-a abandonat în pragul orfelinatului San Michelle Arcangelo și și-a păstrat banii.

– Nenorocita!

– În cele din urmă, mama mea s-a îmbolnăvit și a murit. Șeful trupei m-a găsit și mi-a dat averea ei, care sunt aceste costume... de la toate rolurile pe care le interpreta... și mi-a istorisit povestea ei. Și mi-a mai spus că era cel mai bun actor din trupa lui și că...

– ... că te-a iubit întotdeauna? zise Zolfo, cu ochii plini de speranță și invidie.

– Uite, chiar așa, făcu Mercurio.

– Dar cum de te-a găsit șeful trupei și a știut că erai tocmai tu? se băgă în vorbă Benedetta.

– E o poveste complicată, i-o tăie scurt Mercurio. Acum să ne gândim la hangiu. Spală-ți fața și mâinile, îi spuse Benedettei. În găleata aia e apă.

– S-o crezi tu că mă spăl, sări Benedetta.

– Spală-te, repetă Mercurio.

– De ce ar trebui să mă spăl?

– Fiindcă face parte din planul meu.

– Ce plan?

– Spală-te și o să vezi. Luă rochia verde de fată de familie bună. Ar trebui să-ți vină bine, îi spuse întinzându-i-o.

– E rece, se văită Benedetta, începând să se clătească la ochi cu două degete.

– Trebuie să pari curată, îi zise Mercurio. Nu te mai smiorcăi.

– Nu-mi place deloc să mă spăl, răspunse Benedetta bosumflată.

– Te asigur că se simte, râse Mercurio.

Benedetta îl fulgeră cu privirea, apoi își cufundă ambele mâini în apă și-și frecă fața cu furie.

– Bine, acum schimbă-ţi rochia, îi zise Mercurio după ce controlă să fi dispărut şi negrul de sub unghii.

– Unde? întrebă Benedetta.

Mercurio făcu o faţă uimită.

– Cum adică unde?

– Crezi că vreau să mă vezi tu goală? zise Benedetta.

– De, nu am altă cameră, ştii cum e, răspunse Mercurio.

– Întoarceţi-vă şi să nu îndrăzniţi să vă uitaţi, porunci Benedetta.

Se auzi fâşâitul hainelor şi apoi spuse:

– Sunt gata.

Zolfo şi Hercule rămaseră cu gura căscată.

– Eşti foarte frumoasă, zise Zolfo.

Şi Hercule repetă:

– Și Hercule zice că eşti foarte frumoasă.

Benedetta se înroşi ca focul.

– Sunteți doi imbecili, spuse şi se uită spre Mercurio.

– Afară cu voi, zise Mercurio, fără alte comentarii. Vin şi eu imediat şi vă explic planul.

După nici jumătate de oră erau în stradă.

În timp ce umblau cu pas grăbit, Benedetta se apropie de Mercurio.

– Ce rol juca cu rochia asta?

– Cine?

– Mama ta.

– Ah, da... făcea pe... ducesa.

– Ducesa? zise Benedetta. Își trecu o mână peste rochie, exultând de fericire. Mai făcu câțiva paşi, cu pieptul înainte, şi spuse:

– Ascultă, îmi pare rău pentru ieri-seară.

– Pentru ce? întrebă Mercurio.

– Nu vorbeam serios... adică, chestia aia pe care ți-am zis-o să te îneci în canalul tău... eu nu ştiam...

– Bine.

Benedetta îi atinse umărul cu o mână.

Mercurio se trase într-o parte.

– Eu nu vreau prieteni.

– Cu atât mai puţin, eu, zise Benedetta. Apoi îl cercetă cu privirea. Pari un preot adevărat, râse.

Mercurio zâmbi satisfăcut. Purta o tunică lungă, neagră, cu nasturi roşii, cu o inimă însângerată înconjurată de spini brodată pe piept. Pe cap avea o pălărie neagră şi lucioasă.

– Încă nu-i perfect, zise.

Se apropie de culcuşul a doi măgari, luă o mână de fân, o făcu ghem şi şi-o băgă pe sub tunică, în dreptul burții.

– Preoţii iau micul dejun, prânzul şi cina în fiecare zi. Nu ca noi. De aia se îngraşă aşa tare. Apoi, trecând pe lângă o tarabă cu fructe, fură din zbor un măr, tăie din el două felii şi le băgă în gură, între dinţi şi obraji. Uite, acum funt perfect, râse. E fuficient fă merg puţin mai apăfat... şi-şi schimbă ritmul pasului.

– Nebunie curată! exclamă Benedetta.

– Ca fă te trafeteşti nu e fuficent fă-ţi pui...

– Nu te înţeleg, zise Benedetta.

Mercurio îşi scoase feliile de măr din gură şi le aruncă.

– Nu, de fapt nu e bine. Altă regulă: să nu exagerezi. Dacă hangiul nu mă înțelege, se duce totul de râpă. Cum spuneam: ca să te travesteşti nu e suficient să-ți pui o haină diferită de cea *obişnuită*. Trebuie să o faci să devină haină obişnuită. Trebuie să te mişti în ea ca şi cum ar fi cea pe care o îmbraci în fiecare dimineață.

– Şi deci eu cum ar trebui să mă mişc în rochia asta de ducesă? întrebă Benedetta.

– Ei bine, ar trebui să dai un pic din fund.

– Du-te-n mă-ta, zise Benedetta, dar după câţiva paşi râse şi se apucă să-şi mişte şoldurile.

O cotiră pe uliţa numită Vico de' Funari.

– Aşteaptă aici. Rămâi la vedere, îi zise Mercurio Benedettei. Iar voi doi să nu vă arătaţi.

Hangiul din Vico de' Funari era un bărbat robust, cu faţa înroşită de prea multă băutură şi cu un aer sigur de el. Era în mijlocul a două deschizături pătrate, la o intrare cu uşi batante pe care o ţineau trei servitori. Hanul Poeţilor era mare şi luminos. Cândva fusese un depozit. Pe peretele din dreapta, două butii de vin uriaşe, expuse să demonstreze bogăţia stăpânului.

– Bună dimineaţa ţie, frate, auzi că i se spune pe la spate.

– Nu am nici fraţi, nici surori, răspunse câinosul hangiu când se trezi cu tânărul preot în faţa lui.

– Domnul nostru vrea astăzi să-ţi dea o ocazie, spuse Mercurio cu un zâmbet suav.

Hangiul îl măsură din cap până-n picioare.

– De cauţi oferte, baţi la buzunarele greşite, părinte, răspunse el şi dădu să se întoarcă cu spatele.

– N-ai înţeles, om bun. Domnul nostru, în prea marea Lui milostivire, îţi face ţie o ofertă, zise Mercurio.

Hangiul se uită la el, încruntându-şi sprâncenele.

– Ce ofertă?

– Îţi dă posibilitatea să repari o greşeală, frate.

Hangiul deveni bănuitor. Îşi încrucişă braţele şi-şi îndoi umerii spre spate. Strânse buzele, fixându-l pe preoţel.

Mercurio nu vorbi şi îi susţinu privirea.

– Despre ce greşeală flecăreşti? cedă în cele din urmă hangiul.

Mercurio zâmbi mulţumit.

– Înălţimea sa episcopul de Carpi, Monsenior Tomaso Barca Di Albissola, pe care am infinita onoare să-l servesc ca secretar, in saecula saeculorum atque voluntas Dei...

– Încetează să scuipi latineşte şi vorbeşte. Zi repede ce ai de zis, făcu hangiul care-şi pierduse siguranța în faţa acelui nume atât de lung.

– Nu-i nevoie să vorbesc. Îţi va fi de ajuns să te uiţi la o tânără ca să înțelegi, şi spunând acestea se întoarse către colţul uliței şi arătă spre Benedetta. O recunoşti?

– De ce ar trebui? bătu în retragere hangiul.

– Fiindcă ieri-seară ai păstrat o monedă de aur care era de drept a ei, zise Mercurio.

– Blestemat să fiu dacă-i adevărat aşa ceva...

Mercurio începu să scuture din cap, încrețindu-şi buzele în semn de dezaprobare.

– Domnul nostru, prin intermediul unui umil servitor ca mine, îţi oferă un prilej, iar tu îl risipeşti astfel? Eu reprezint mâna lui Dumnezeu şi punga Excelenței Sale. Moneda pe care i-ai luat-o fetei e a episcopului în vizită la Roma la Sfântul Părinte, ca în fiecare an. Iar episcopul încă nu ştie nimic din toate astea...

Hangiul lupta cu sine. Se temea de o înşelăciune, pe de o parte, dar, pe de alta, nu voia să-şi facă duşman un prelat puternic. Pe de o parte, nu voia să se despartă de o monedă de aur câştigată atât de uşor, pe de alta, cunoştea încrâncenarea justiției administrate de cei tari.

– Părea o hoață, murdară toată şi prost îmbrăcată... bolborosi.

– Fireşte. Abia sosise de la orfelinatul San Michele Arcangelo, de unde Excelența Sa îşi alege... slujnicele. Iar cel de ieri era primul test pe care fata trebuia să-l treacă. *Testul monedei* îl numeşte Excelenţa Sa Ilustră. Fiecărei fete noi trebuie să-i dau câte o monedă de aur şi s-o trimit să comande mâncare. Dacă se întoarce cu cina, poate fi educată, în schimb, dacă dispare, e

căutată de gărzi şi tratată aşa cum merită o hoaţă... Îşi scoase pălăria, zâmbind în sinea lui. Scoțând-o i-ar fi atras atenţia şmecherului la altceva, la care avea răspunsul pregătit, în loc să-l lase să se concentreze.

– Şi cine-mi spune că nu eşti un şarlatan? Eşti un băieţandru... zise cum era de aşteptat hangiul, cu o privire nesigură care o lua în dreapta şi-n stânga. Și pe urmă, unde-ţi este tonsura dacă zici că eşti preot?

– Sunt un novizium saecolaris, răspunse Mercurio, fericindu-se că inventase această categoria inexistentă cu care făcuse deja multe escrocherii. Scoase săculeţul de pânză în care pusese monedele furate de la negustor, îl făcu să sune, apoi desfăcu şiretul care îl închidea. Îl deschise, îl aşeză în palmă şi i-l întinse sub nasul hangiului. Preceptul mizericordiei mă pune să fac asta, hangiu bănuitor. Uită-te la monedele astea. Oare nu sunt identice cu cea pe care ai luat-o de la fată? Nu au toate un crin pe o faţă şi pe Sfântul Ioan Botezătorul pe cealaltă? Nu sunt monede obişnuite aici la Roma.

Hangiul întinse nasul şi trase cu ochiul. Apoi băgă mâna în buzunar şi luă moneda furată.

– Cum aş fi putut să ştiu? bolborosi şi aruncă moneda în aer, nervos, prinzând-o din zbor.

Mercurio nu scoase un cuvânt.

Hangiul aruncă iar moneda şi privi către Benedetta.

– Cum aş fi putut să ştiu? repeta el, acum gata să cedeze. Și aruncă iar moneda în aer, mai sus, încercând să îndepărteze momentul în care trebuia să se despartă de ea.

În clipa aia un urlet feroce făcu ecou pe Vico de' Funari.

– Hoţi, hoţi blestemaţi!

Hangiul se răsuci brusc şi văzu un evreu care arăta spre Benedetta şi spre alţi doi. Fu convins că era tras în piept.

Însă moneda era încă în aer.

Cu o mişcare rapidă ca a unei pisici Mercurio o prinse din zbor, cu o fracţiune de secundă înaintea hangiului.

– Mare prostănac, îi râse în faţă pe când o lua la sănătoasa.

– Hoţul! Hoţul! zbieră şi hangiul, luându-se după el.

Mercurio era mult prea iute pentru hangiu, dar singura direcţie în care putea fugi era spre negustorul care continua să strige la Benedetta, Zolfo şi Hercule. Mercurio se strecură prin pasajul strâmt dintre zidul uliţei şi negustor. Pe când fugea, şomoiogul de fân de la măgari pe care-l folosise drept burtă îi aluneca de sub anteriu.

La început, Şimon Baruch nu observă.

Mercurio reuşi să treacă.

Însă imediat după aceea negustorul, atras de nutreţul pe care-l semăna Mercurio, îl recunoscu şi-şi schimbă direcţia de fugă năpustindu-se spre el.

– Hoţul! Hoţul!

În spatele lui hangiul tot aşa urla:

– Hoţul! Hoţul!

Şi fiindcă toţi alergau pe urmele lui Mercurio, ceilalţi trei puşti scăpară fără să facă nimic. Benedetta se îndepărtă în direcţia opusă, urmată de Zolfo şi de Hercule, care avea ochii înspăimântaţi ca un copil. Făcuseră câţiva paşi şi după ce dăduseră colţul când Benedetta se opri şi se uită la Zolfo.

– Trebuie să-l ajutăm, zise.

Mercurio alerga cât îl ţineau picioarele, încercând să scape de negustor, însă anteriul îl încetinea. Hangiul renunţase aproape imediat. Mercurio îl văzuse cum se îndoaie de mijloc, cu respiraţia tăiată, chiar după prima uliţă. Însă acum, de fiecare dată când se întorcea să controleze, negustorul mai câştiga câte un pas. Coti pe San Paolo alla Regola. De acolo, gândi el, începea un labirint de ulicioare unde şi-ar fi putut pierde urmele. Văzu însă că negustorul câştigase şi mai mult teren. Şi,

pe urmă, mai în spate, i se păru c-o zăreşte pe Benedetta, care alerga ca o furie, ţinându-şi fusta ridicată cu mâinile. O imită, îşi ridică anteriul, strânse din dinţi şi lăsă capul în jos. Picioarele i se afundau în noroi şi simţea cum îi ard plămânii. Dacă ar fi aruncat săculeţul cu banii, negustorul s-ar fi oprit să-l ridice, iar el s-ar fi salvat. Însă nu voia să se despartă de bani. Cotind spre San Salvatore in Campo îşi dădu seama că picioarele îi erau tot mai grele. „Nu te lăsa", îşi zise. Se strecură pe o serie de străduţe înguste. Întoarse capul să controleze. Negustorul nu se vedea, însă Mercurio ştia că avea să apară din clipă în clipă. Viră într-o ulicioară plină de gunoaie. De cum intră înţelese că era prins în capcană. Era o fundătură. Auzi paşii negustorului care-l ajungea din urmă. Se făcu una cu zidul, într-o nişă între două coloane de cărămizi roşii. Îşi ţinu respiraţia.

Şimon Baruch ajunse la intersecţia ulicioarelor. Cu toată interdicţia de a purta arme pe care o aveau evreii, îşi cumpărase o mică spadă scurtă, cu lamă dublă şi mâner lung. În faţa lui, trei uliţe, două la dreapta şi una la stânga, extrem de îngustă şi plină de resturile pieţei de zarzavat din apropiere.

– Fii blestemat! urlă. Se strecură în fundătură. Rămase pe loc, învins de disperarea că-l pierduse. Blestematule! urlă.

Ieşi din fundătură. Însă imediat auzi un foşnet de verdeaţă călcată în picioare. Intră iar ca o furie.

Mercurio se ghemuise la pământ, mişcând covorul de resturi ce-l atrăsese pe negustor.

– Iată-te, hoţule! exclamă Şimon Baruch. Dă-mi înapoi banii mei!

– Domnia Ta... zise Mercurio, ridicând mâinile în semn de predare, eu nu am banii dumneavoastră...

Şimon Baruch avea o expresie ca de posedat cu ochii roşii, cu nările dilatate, gâfâia din cauza alergăturii, ţinea gura deschisă

şi-i curgeau balele. Mâna cu spada îi tremura. Fandă încercând o lovitură, urlând:

– Dă-mi banii mei!

În spatele negustorului apărură Benedetta, Zolfo şi Hercule. Benedetta îi făcu semn lui Mercurio să tacă. Apoi susură ceva la urechea lui Hercule. Mercurio văzu că uriaşul făcea semn din cap că nu. Avea ochii plini de spaimă.

Şimon Baruch înaintă iar, neştiutor de ceea ce se întâmpla în spatele lui.

– Ticălos blestemat, voiai să mă aduci în sapă de lemn, ai? Dă-mi banii sau te omor!

Făcu un pas cu mica spadă îndreptată spre pieptul lui Mercurio. Se mişca în salturi, nehotărât, ca şi cum o clipă s-ar fi gândit să-l înjunghie şi în alta să o ia la picior, înspăimântat de aceeaşi nebunie care-l cuprinsese. Tremura tot în timp ce înainta, cu ochii cât cepele şi cu gâtul uscat, îndreptând arma către duşmanul lui, prins în capcană în capătul fundăturii, cu spatele la zid. Și pentru a-şi face curaj zbieră cât putu de tare.

Mercurio era terorizat. Închise ochii.

Benedetta îl împinse pe Hercule.

– Lui Hercule îi e frică! se smiorcăi uriaşul.

Negustorul se răsuci brusc, cu spada întinsă, tocmai când Zolfo îi trăgea lui Hercule un şut. Atunci uriaşul înaintă, cu mâinile întinse să-l dezarmeze pe negustor. Însă de teamă sau din stângăcie se împiedică şi se clătină prăvălindu-se spre negustor. Acela, tot atât de înspăimântat, lovi cu arma.

Mercurio auzi un geamăt sufocat, ca un strigăt de uimire. Deschise ochii şi văzu vârful spadei, roşu, palpitând de sângele care ieşea din spatele lui Hercule, străpuns dintr-o parte în alta.

Şimon Baruch se dădu înapoi, trăgând arma şi fixându-l pe Hercule care murea de mâna lui.

– Nu voiam… eu nu voiam… bâigui.

Uriaşul se lăsă la pământ, încetişor.

– Pe... Hercule... îl doare...

– Nu! ţipă Zolfo.

– Nu voiam... repetă Şimon Baruch. Apoi, ca nebun, se uită la Mercurio cu o ură nouă. E vina ta! E doar vina ta! urlă şi se aruncă asupra lui.

De data asta Mercurio nu închise ochii. Reuşi să înşface mâna înarmată a negustorului. Luptând, cu forţe înzecite de teroare, se strădui să ţină piept ardorii primului atac. Îndoi genunchii, fără să piardă din mână spada. Lama însângerată se izbi de zidul de deasupra capului lui.

– E vina ta! E numai vina ta! urla negustorul.

Mercurio, ţinându-l strâns de încheietură, se răsuci, folosind drept pârghie şoldul negustorului. Şimon Baruch căzu şi-l trase după el şi pe Mercurio, rostogolindu-se printre gunoaie. Mercurio încerca doar să nu lase arma din mână. Nu se gândea la altceva. Pe urmă, dintr-odată, umărul negustorului cedă, izbindu-de de zid. Cotul i se îndoi nefiresc. Încheietura se întoarse. Iar greutatea lui Mercurio îl împinse în jos, involuntar.

Lama străpunse gâtul negustorului.

Mercurio auzi un zgomot de cartilaj care-i aminti zgomotul de gândaci striviţi sub picioare. Şi gustul sângelui care-l împroşca în gură. Se ridică îngrozit, cu ochii care se oglindeau în cei ai lui Şimon Baruch, care se stingeau. Rămase acolo să se uite fix la el. Nemişcat. Avea spada în mână. Îi dădu drumul. Căzând pe pământ, arma produse o vibraţie metalică.

– Nu... zise încet Benedetta.

Atunci Mercurio, spontan ca şi cum s-ar fi deşteptat din letargie, scoase săculeţul de pânză cu monedele furate.

– Asta voiai? urlă el ca un apucat. Asta era? Aruncă violent săculeţul în negustorul care horcăia pe pământ, cu mâinile strânse la gât. Ia-le! Sunt ale tale! Ia-le acum!

– Pleacă de acolo, Mercurio, îi zise Benedetta atingându-l.

Mercurio se întoarse, la început fără s-o vadă. Se uită la ea fără să zică nimic, văzând-o abia, abia. Recunoscând-o încet-încet. Atunci se uită şi la Hercule. Avea o pată de sânge care i se lărgea pe cazacă, la nivelul stomacului. Îl ajută să se ridice în picioare.

– Ține-l de partea ailaltă, îi spuse lui Zolfo.

Zolfo plângea.

– Ține-l! ordonă Mercurio. Se uită spre Benedetta. Să mergem.

Trecură peste negustor şi dispărură prin labirintul de străduțe din Roma.

Când sosiră gărzile, o bătrână, arătându-se la o fereastră care dădea în fundătură, zise:

– L-a omorât un preot.

Unul dintre gardieni se aplecă deasupra lui Şimon Baruch.

– Nu e mort, zise.

– L-a omorât un preot, repetă bătrâna.

6

Hangiţa îşi ridică brusc privirea şi se uită la Giuditta cu ochi arzători. Părea aproape speriată. Simţea spaima care îi cuprinde pe oamenii săraci când se trezesc în faţa unui noroc pe care nu şi l-au putut imagina.

– Cum ai spus? întrebă ea cu un fir de voce.

– Tatăl... tatăl meu... e... bâlbâi Giuditta.

Hangiţa se întoarse lent spre Isac.

– Femeie bună... începu să spună Isac, dând uşor din cap şi căutându-şi cuvintele să iasă din situaţia aia.

Însă femeia îl întrerupse, vorbind ca un torent învolburat.

– Sunteţi doctor? Nu plătiţi camera, vă voi găti ce doriţi, dar, vă rog, salvaţi-mi fetiţa! zise ea apăsat. Salvaţi-o, doctore!

Isac îi aruncă o privire dojenitoare fiicei, simţindu-se pus la zid.

– Voi face ce pot, femeie bună, zise el nesigur. Arată-mi-o.

Hangiţa alergă spre scări.

Isac se uită la cei doi beţivani de la masa alăturată.

– Mai bine vino şi tu, îi spuse Giudittei, evitându-i privirea.

– Soţul meu a murit anul trecut de malarie, povesti hangiţa în timp ce străbăteau coridorul scurt şi îngust din capul scărilor. Doar ea mi-a mai rămas, şi deschise o uşă.

– Aşteaptă aici, îi spuse Isac Giudittei şi intră într-o cameră cu tavanul atât de jos încât trebui să se cocoşeze. Îşi scoase bereta galbenă şi şi-o puse la centură. Văzu o bătrână îmbrăcată în negru, aşezată într-un colţ, pe un scăunel scund, care torcea aproape pe întuneric. Avea masca aceea pe care adesea o au bătrânii, care se prefac că nu văd moartea când îşi face de lucru prea aproape pentru ca aia să nu-i observe şi pe ei. Isac presupuse că era mama hangiţei sau a soțului mort. Apoi, văzu un călugăr, din spate, cu o rasă aspră, care trebuie să fi fost neagră, legată cu o funie la brâu, cu picioarele goale, murdare, îngenuncheat alături de patul în care zăcea fata bolnavă care gemea şi delira. Îl cuprinse o senzaţie sumbră. Preoţii nu-i plăcuseră niciodată. Înainte de a se apropia de pat, se întoarse spre uşă şi în penumbră o privi pe Giuditta. Şi îşi dădu seama, cu surpriză, că nu era supărat pe ea. Ba, din contră, avu o senzaţie aproape de recunoştinţă. Şi de căldură.

Călugărul avea fruntea sprijinită pe salteaua de paie şi nu ridică privirea când îl auzi pe nou-venit. Continuă să-şi murmure rugăciunile în şoaptă.

Isac puse o mână pe fruntea fetiței, care trebuie să fi avut cam opt, nouă ani. Ardea. Ridică păturile. Fetiţa era chircită pe o parte. Se întrebă ce ar fi făcut tatăl lui. Atunci încercă să o întoarcă şi să-i întindă picioarele. Imediat copila ţipă de durere, ducându-şi mâinile la burtă.

Călugărul ridică privirea. Nu avea mai mult de treizeci de ani, însă părea că are figura mumificată, atât de tare i se întinsese pielea de ţeastă. Obrajii erau scobiţi şi brăzdaţi de riduri adânci ce păreau cicatrice. Avea aspectul unui bărbat care postea de săptămâni întregi. Cei doi ochi mici şi de un albastru intens, posedați, cu bulbii crăpaţi de un păienjeniş roşu de capilare, se opriră imediat pe bereta galbenă de la brâul lui Isac. Cu o

săritură se ridică în picioare şi îndreptă către Isac crucifixul care îi atârna la gât.

– Satana! răcni. Ce faci aici?

Isac încetă să mai palpeze abdomenul fetiței.

– E medic, părinte, zise hangița. E aici pentru fata mea.

Călugărul se întoarse spre femeie, încadrând-o sever cu privirea, ca şi cum tocmai ar fi blestemat numele Domnului.

– E iudeu, zise cu voce gravă.

– E medic, repetă hangița.

Călugărul se uită în sus.

– Tată, de ce trimiți şarpele lunecos la Eva cea slabă? Îşi aținti ochii posedați pe Isac. Trimite-l la mine să-l pot strivi sub călcâi.

– Ce are fetița mea, doctore? îl întrebă hangița pe Isac, cu grabă în voce, ca şi cum ar fi înțeles că în scurt timp nu s-ar mai fi putut face nimic.

Isac îl văzuse pe tatăl său luptându-se cu inflamația aia care afecta adesea copiii.

– Trebuie tăiat şi legat... începu, fixându-l pe omul lui Dumnezeu.

– Taci, nelegiuitule! urlă călugărul care apoi i se adresă din nou mamei bolnavei. Ți-ai pierdut mințile, femeie? Cum îți poți lăsa fata, botezată întru Hristos, pe mâinile jegoase ale acestui evreu? După ce va fi atinsă de acest cancer, boala ei se va agrava, femeie ignorantă! Nu înțelegi că-i va lua sufletul şi-l va vinde stăpânului lui, Satana, femeie proastă? Dacă Domnul nostru a hotărât să salveze fetița, o va salva datorită rugăciunilor mele, în schimb, dacă a decis s-o cheme la El e ca s-o aşeze într-un cor de îngeri, femeie ingrată! Însă dacă ar muri de mâna nelegiuitului evreu ar ajunge în Infern, să se prăjească cu porci ca el. Călugărul se opri, cu crucifixul întins către Isac şi înaintă repetând: Piei, Satană! Nu vei avea sufletul acestei creaturi nevinovate.

– Trebuie tăiat, femeie, zise Isac retrăgându-se.

Și se uita la hangiță, ca și cum i-ar fi spus că ea trebuie să decidă.

– Ieșiți, îi spuse atunci cu părere de rău femeia.

– Și nu-l vei găzdui pe nelegiuit, așa e scris în Cărțile Sfinte, declamă predicatorul, cu emfază, altfel păcatele lui îți vor năpădi casa.

Rămași singuri în întunericul coridorului, femeia, cu capul plecat, îi spuse lui Isac:

– Mergeți imediat în cameră cu fiica dumneavoastră. Eu nu voi goni niciodată noaptea un creștin... chiar evreu să fie.

– Trebuie tăiat, femeie, zise Isac.

Hangița scutură cu putere din cap. Ca și cum ar fi încercat să-și alunge din urechi cuvintele lui Isac.

– Nu vă arătați pe aici, zise.

Apoi îi dădu o lumânare de seu și un amnar.

Isac și Giuditta se încuiară în cameră.

– E numai vina mea, zise Giuditta.

Isac nu răspunse, nu o mângâie, nu se uită la ea. Se întinse pe salteaua de paie, în liniște.

În zori, fetița era moartă.

Isac o știu după țipetele disperate ale mamei, care se auzeau în tot hanul. Și în clipa aia, ca și cum ar fi împărtășit durerea cu ea, clopotele anunțară rugăciunile de dimineață. Bătăile slabe erau reverberate de ceața deasă. În fundal glasul călugărului mesteca o rugăciune funebră în latină.

– Scoală-te repede, îi zise Isac fiicei. Trebuie să plecăm.

Deschiseră ușa camerei, coborâră în liniște scările și se îndreptară spre ieșire.

Când fură în curtea delimitată de câțiva pari prinși în cuie între ei cu o împletitură de răchită, atât cât să stabilească un perimetru pentru găinile care zgârmau în țărână, la fereastra

camerei de sus apăru hangiţa, deschizând-o să zboare sufletul fetiţei. Văzând că pleacă pe ascuns, ameţită de propria durere, aproape fără să-şi dea seama de ce spunea, orbită de noaptea grea în care se rugase cu călugărul, urlă:

– Iudei blestemați! Ați adus nenorocirea în casa mea! Dumnezeu să vă pedepsească!

– Nu te întoarce şi mergi mai departe, îi ordonă Isac Giudittei, în timp ce îşi încrucişau calea cu nişte ţărani care veneau să aducă alinare şi să se roage de la casele vecine.

– Dumnezeu să vă pedepsească! urlă hangița, de-acum înnebunită.

Un ţăran cu mâinile mari ca nişte cazmale, uitându-se mânios la ei, scuipă pe pământ.

Hangiţei i se alătură călugărul care, cu crucifixul în mână, aplecându-se pe fereastră de părea că o să cadă, cu un glas tunător de predicator zbieră:

– Oamenii Satanei! Oamenii Satanei!

Isac văzu că Giuditta era cât pe ce să se uite în urma ei.

– Nu te întoarce, îi porunci din nou, cu glas şoptit, dar ferm. Și nu grăbi pasul prea tare.

– Iudei, oamenii Satanei, repetă o bătrână din micul cortegiu de țărani.

Iar bătrânei i se alăturară şi alții, insultându-i.

Apoi, o piatră îl lovi pe Isac în ceafă. Picioarele i se înmuiară o clipă. Dar numai o clipă. Isac îşi aranjă cu bereta galbenă pe cap şi continuă să meargă, fără să fugă, aşa cum îi dicta experiența de escroc, cum trebuia făcut cu ursul şi cu câinii ciobăneşti. Cu coada ochiului o văzu pe fata lui, rigidă şi supusă, cu chipul brăzdat de lacrimi.

– Plecați, blestemaților! răsună o ultimă dată vocea hangiţei, apoi tată şi fiică cotiră şi o luară pe strada principală.

Străbătuseră aproape un sfert de milă, în pas susținut, în tăcere absolută, fără măcar să se uite unul la altul, când Isac, în apropiere de o dumbravă, zise:

– Urmează-mă. O tăie prin câmp și intră în crâng. Ajuns la un trunchi gros dat jos de un fulger, se așeză pe el și-i făcu semn Giudittei să facă și ea la fel. Luă din sac pâinea de cu o seară înainte și o rupse.

– Mănâncă, zise. N-avem altceva.

Giuditta scoase din sacul ei trei pesmeți din făină de secară cu stafide și migdale.

– Mai sunt ăștia, zise printre lacrimi.

Tatăl o îmbrățișă.

– N-aș fi crezut vreodată că niște pesmeți vechi mi-ar putea aduce atâta bucurie, zise.

Tocmai terminaseră micul lor dejun frugal, că de pe drum auziră voci.

– Scoate-ți bereta, zise Isac.

– Dar legea... încercă să spună Giuditta.

– Scoate-ți blestemata asta de beretă! scrâșni Isac.

Apoi se ridică și se duse într-un punct de unde putea controla drumul fără să fie văzut. Se așeză în genunchi în spatele unui tufiș. Giuditta îl ajunse din urmă. Îl văzură pe călugăr care mărșăluia în fruntea unui mic grup de țărani, cu seceri și furci pe umăr.

– Ăștia sunt ereticii care nu-L recunosc pe Domnul nostru Isus Cristos ca miel al lui Dumnezeu! urla predicatorul cu glasul lui puternic.

– Amin, îi răspundeau în cor țăranii.

– Ăștia sunt nelegiuiții care își bat joc de Buna Vestire și de Imaculata Concepție!

– Amin!

– Ăștia nu sunt demni să trăiască sub ochii Tatălui Nostru!

– Amin!

Un țăran, desprinzându-se din cor, strigă:

– Și ne răpesc nou-născuții să le bea sângele!

Atunci cu toții în cor urlară:

– La moarte cu evreii!

Giuditta, înspăimântată, se cuibări şi mai aproape de tatăl ei.

– De ce? întrebă cu un fir de voce.

Avea obrajii brăzdaţi de lacrimi.

Isac se uită fix la ea cu o privire severă în ochii de berbec.

– Chiar dacă îți spun fetiţa mea, nu mai eşti o fetiţă, zise el cu un glas grav şi dur. Termină cu smiorcăiala.

Giuditta se desprinse de tatăl ei. Se gândi că-l ura. Dar pe urmă realiză că nu mai plânge. Și nici nu-i mai era aşa frică.

Atunci Isac se apropie de ea şi îi spuse:

– Acum te voi învăţa cum trăieşte vulpea când vânătorul a dat drumul la câini.

7

– S-o cotim pe acolo, gâfâi Mercurio, susţinându-l pe Hercule, din ce în ce mai greu pe măsură ce pierdea sânge.

Intrară pe via dell' Orto di Napoli.

Mercurio întoarse capul, uitându-se în urmă, îngrijorat.

– Nu ne urmăreşte nimeni, stai liniştit, zise Benedetta.

– Liniştit? sări Mercurio. Am omorât un om! L-am furat şi l-am omorât. Dacă mă prind mă condamnă la moarte.

Se întoarse iar. Se împiedică.

– Mă uit eu, se oferi Benedetta. Rămân puțin în urmă.

Mercurio încuviinţă.

– Şi tu termină cu plânsul, că nu foloseşte la nimic, îi spuse lui Zolfo. Apasă tare pe rană.

Zolfo îşi trase nasul şi apăsă zdreanța în rana lui Hercule, care se văită.

– Iartă-mă... zise înspăimântat.

– Apasă tare! țipă Mercurio.

Când văzură gardieni în fundul Via del Cavalletto, se ascunseră pe Vicolo di Margutta, o străduță care puțea a balegă de cal și în care dădeau grajdurile palatelor. Mercurio nu mai putea să respire. Trase cu ochiul pe Cavaletto. Clopotele de la Santa Maria del Popolo bătură de vecernie.

– Curând o să treacă un car de-al lui Scavamorto. Îl urcăm pe Hercule în el.

Benedetta se uită uluită la el.

– Ai o idee mai bună? o întrebă Mercurio.

Benedetta scutură din cap cu o privire nesigură, în adâncul căreia Mercurio citi spaima pe care o inspira Scavamorto tuturor puştilor care lucrau pentru el.

Când zăriră carul, Mercurio se lăsă recunoscut de băiatul care-l mâna. În urma căruței, o mică procesiune de nenorociți, care îi priviră cu ochi stinşi, orbiți de propria durere. Peste tot în jur oraşul gonea. Şi toți, inclusiv gărzile, îşi întorceau capul de la carul proscrişilor care nu aveau dreptul la o înmormântare. Cerşetori, târfe, evrei, actori, meniți să fie îngropați în pământ nesfințit.

– Ajutați-mă să-l urc, zise Mercurio.

Îl luară pe Hercule şi-l întinseră pe platforma carului.

– Binecuvântează-mi fata, părinte, imploră o femeie tânără cu ochii umflați de plâns, sărutându-i mâna lui Mercurio şi arătând spre o ființă minusculă şi fără suflare, pe car, strivită între două cadavre ridate ce păreau îmbălsămate.

Mercurio făcu la repezeală semnul crucii în aer. Apoi biciui măgarii.

– Zolfo, urcă-te-n car şi ține apăsat pe rană, ordonă. De câte ori trebuie să-ți spun?

În timp ce treceau pe strada aglomerată, Benedetta se apropie de el şi-i spuse:

– Mulțumesc.

Mercurio nu-i răspunse. El ar fi trebuit să-i mulțumească. Însă nu era în stare.

– Ține, zise Benedetta.

Mercurio se uită la mâna Benedettei. Strângea săculeţul de pânză cu monedele pe care Mercurio le aruncase în negustor. Luă monedele în tăcere.

Nici Benedetta nu zise nimic.

Trecură de biserica Santa Maria del Popolo şi trecură pe sub Porta del Popolo, înălţată în zidurile cetăţii, unde se pişaseră generaţii întregi de romani. Puţin mai încolo, după ce o luară pe via Flaminia, cotiră la stânga, spre fluviu, şi ajunseră într-o zonă cu teren mai jos, unde mirosul de putregai al trupurilor în descompunere deveni insuportabil.

Dinaintea lor se deschideau gropile comune.

Băieţii morţilor, cum îi numeau în oraş, aşteptau carul. Numai ce-l zăriră şi se puseră în mişcare trecând fiecare la locul lui de muncă. Însă când cei mai mari îl recunoscură pe Mercurio, sub veşmântul acelui preot tânăr, se opriră. Se uitară la el în tăcere, aproape fără să se încumete să-l salute, plini de admiraţie. Chiar şi Benedetta şi Zolfo auziseră vorbindu-se dintotdeauna de Pietro Mercurio al orfanilor din San Michele Arcangelo. Era celebru printre puştanii gropilor comune, unde lucrau orfanii răscumpăraţi pentru câteva firfirici de către preoţi. Se spunea că Mercurio e singurul capabil să-i ţină piept lui Scavamorto. Şi era unul dintre puţinii care plecaseră.

Mercurio îi salută pe cei mai mari.

– Să-l dăm jos pe Hercule, zise.

Băieţii se urcară sprinteni în car. Îl dădură jos pe Hercule, care era din ce în ce mai palid, şi îl puseră pe o targă grosolană făcută din două bucăţi de lemn îmbrăcate cu pânză năclăită.

– La baracă, ordonă Mercurio.

– Ce faceţi? Întoarceţi-vă să descărcaţi carul, leneşilor! urlă o voce de bariton.

Băieţii care-l ajutau pe Mercurio se îndoiră de spate instinctiv.

– E rănit, Scavamorto, zise Mercurio, fără a arăta teamă de bărbatul ăla înalt şi subţire, îmbrăcat bătător la ochi, cu un cuţit curbat, ca de turc, înfipt într-o betelie de mătase portocalie înnodată în talie pe sub cazaca violet.

Scavamorto înălţă capul, când îl văzu, iar expresia lui de cruzime se transformă într-un zâmbet şi mai feroce.

– Ia te uită cin-se vede! exclamă el şi apoi hohoti teatral. Frate Mercurio, ce plăcere nesperată mă onorează cu vizita dumneavoastră?

Se apropie fără să-şi ia privirea de la el. Şi numai când ajunse alături de el, fiind mai înalt cu o palmă, se întoarse către Hercule.

– Ah, tâmpitul... zise Scavamorto şi controlă rana. Îl puteţi duce la groapă, zise întors spre băieţi. E dus pe copcă.

Zolfo izbucni în plâns.

– Ajută-l, zise Mercurio. Îngrijeşte-l.

– Atunci nu m-ai înţeles. E dus pe copcă, răspunse Scavamorto cu un zâmbet mascat ca şi cum treaba asta i-ar fi făcut oarecare plăcere.

– Pot să-ţi plătesc, zise Mercurio, susţinându-i privirea.

Chipul supt al lui Scavamorto deveni serios.

– Băiete, probabil ai auzit prea multe legende despre tine la nenorociţii ăştia şi în cele din urmă le-ai crezut, îi suflă în faţă. Păduche, tu nu-l poţi cumpăra pe Scavamorto, sâsâi scoţându-şi cuţitul de la betelie. Dacă aş vrea banii tăi, n-ar fi nevoie să-i câştig. Mi-ar fi de ajuns să-i pretind.

– Te rog, zise Benedetta.

Scavamorto se uită la ea.

– El e preotul, deci lui trebuie să i te rogi, nu? şi râse de propriu-i joc de cuvinte.

– Te rog, zise Mercurio.

Scavamorto făcu ochii mici, îşi dilată nările, ca şi cum ar fi adulmecat ceva delicios. Se uită în jur cu privirea aia nemiloasă

care părea că nu vede pe niciunul dintre puştani. Se întoarse să-l controleze pe Hercule, care nu se mai văita. Îl bătu cu încheieturile degetelor pe fruntea îngustă.

– Toc, toc, nu-i nimeni? râse când Hercule răsuflă abia auzit. Apoi repetă: E dus pe copcă. Aruncaţi-l în groapă.

– Nu! strigă Zolfo, aruncându-se pe trupul lui Hercule.

– Ajută-l, îi spuse Benedetta lui Scavamorto.

Scavamorto se uită la Mercurio.

– Ajută-l... te rog, zise Mercurio şi acum îşi coborî privirea.

– Duceţi-l la baracă, zise Scavamorto.

Băieţii morţilor ridicară targa şi se îndreptară spre baracă, o construcţie mare făcută din lemn şi piatră, ridicată fără un proiect, pe măsură ce era nevoie de mai mult spaţiu.

Benedetta şi Zolfo urmară targa.

Scavamorto îl fixa pe Mercurio.

– Dar n-ajută la nimic. E dus pe copcă, îi zise scuturând din cap.

Mercurio nu vorbi.

– Du-te şi adu-mi un borcănel cu amestec de coada şoricelului cu coada calului şi decoct de troscot, îi zise Scavamorto. Îţi aminteşti unde ţin leacurile?

– Îmi amintesc totul despre locul ăsta, răspunse Mercurio.

Se întoarse şi alergă spre o baracă mai mică cu hornul strâmb.

– Bravo, Mercurio, murmură Scavamorto, apoi se îndreptă spre baraca băieților.

Le porunci să taie cămaşa lui Hercule, să dezvelească rana. Se uită la ea fără să comenteze.

Zolfo îşi ținea răsuflarea, îmbrăţişat de Benedetta.

Scavamorto se uită la el.

– Du-te la treabă dacă astă-seară vrei să mănânci şi să dormi, piticule, îi spuse cu duritate.

Zolfo se pregătea să zică ceva, cu ochii umflaţi de plâns şi de furie.

Înainte să poată scoate un singur sunet, Scavamorto îi trase o palmă.

– E un car de descărcat, spuse. Du-te la treabă.

Benedetta îl trase spre ea pe Zolfo şi-i şopti la ureche:

– Du-te.

Scavamorto nu se mai uita la ei. Băgă adânc un deget în rana lui Hercule. Dementul gemu. Apoi, Scavamorto scoase degetul din rană şi îl mirosi. Dădu din cap.

Zolfo ieşi plângând din baracă.

– Du-te şi tu la treabă, îi zise Scavamorto Benedettei.

Benedetta plecă privirile şi ieşi. Întâlnindu-l în uşă pe Mercurio, îi spuse:

– Îl urăsc.

Mercurio merse mai departe fără să spună nimic. Îi dădu lui Scavamorto ceea ce-i ceruse.

– Știi să cânţi prohodul, părinte? râse Scavamorto.

Îl aşeză pe Hercule în capul oaselor şi-i dădu să bea o gură de ceai de troscot. Apoi deschise borcănelul cu pulpă de coada şoricelului şi coada calului, luă cu degetul dinăuntru şi întinse pomada în rană. Hercule gemu iar. Dar mai încet. Scavamorto arătă spre Mercurio cu degetul încă murdar de unguent şi de sânge.

– E o risipă. Nu ştiu de ce o fac. Se uită la Hercule. Nu apuci dimineața, ştii, nu-i aşa, prostule?

Hercule avea pe faţă un zâmbet idiot.

– Fericiţi cei săraci cu duhul, căci a lor va fi Împărăţia Cerurilor, zise Scavamorto. Puneți-i o cârpă pe rană să ţină muştele departe. Și împărțiți-vă hainele lui. Mâine merge la groapă.

Se ridică şi plecă.

Mercurio fremăta de furie.

– Daţi-i o pătură. Iar dacă vreunul dintre voi încearcă să se atingă de hainele lui înainte să fie mort o să-mi dea mie socoteală, zise cu glas întunecat.

Ieşi şi-l căută pe Zolfo. Nu-l văzu. Atunci se apropie de carul pe care-l descărcau.

Patru puştani, dintre cei mai vânjoşi, luau cadavrele – dezbrăcate de fetele care se ocupau cu recuperarea hainelor vândute sau folosite de orfani –, doi de braţe şi doi de picioare, le legănau în aer, ca şi cum ar fi fost un joc, şi, când inerţia era suficientă, le aruncau în gol. Cadavrele aterizau cu o bufnitură surdă în groapă.

Mercurio se uită şi îl văzu pe Zolfo înăuntrul gropii. Aştepta să alinieze cadavrul tocmai aruncat. Mercurio coborî în groapă şi-i luă lopata din mână.

– Du-te la Hercule, îi spuse.

Zolfo izbucni în plâns. Mercurio nu îl consolă. Zolfo urcă râpa şi dispăru. Mercurio, cu îndemânarea celui care cunoaşte meseria, amestecă varul nestins cu pământ. Lucră până noaptea târziu, fără să se oprească o clipă, cu o ardoare care îi folosea să țină gândurile departe. Apoi se întoarse la baracă şi mâncă un blid de supă de varză neagră, apoasă, în care pluteau foi de ceapă.

Benedetta şi Zolfo erau aşezaţi lângă Hercule, care delira.

Mercurio ieşi din baracă şi merse încet pe câmpul gropilor comune, uitându-se în fiecare dintre ele, în lumina slabă a lunii în descreştere, traversată de nori subțiri.

– Încă mai ai viciul de demult, băiete? zise un glas în spatele lui.

Mercurio se întoarse spre conturul deşirat al lui Scavamorto.

– Ce viciu?

– Când te-am cumpărat de la călugării de la San Michele Arcangelo petreceai ore întregi să te uiți în gropi. Într-o zi te-am

întrebat de ce făceai asta şi mi-ai răspuns că voiai să vezi dacă era undeva mama ta.

În glasul lui Scavamorto nu se simţea nici urmă de sarcasm.

Mercurio nu zise nimic. Dar se încordă.

Scavamorto râse.

– Nu-ţi aminteai?

– Lasă-mă-n pace, zise Mercurio.

– Spuneai că, deşi n-o văzuseşi niciodată, ai fi recunoscut-o pentru că era mama ta.

– Fantezii de copil, răspunse întunecat Mercurio.

– Poate. Dar cel mai interesant lucru era că o căutai printre morţi, nu printre vii. Ce mânie formidabilă.

– Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie, Scavamorto.

– Adică? Nu o mai cauţi printre morţi?

– N-o caut şi atât.

Scavamorto râse iar. Încet însă. Fără răutatea lui dintotdeauna.

– Hai... cine e mama ta, Mercurio?

Îi puse o mână pe ceafă, fără să strângă, cum ar fi făcut un tată sau un pedagog.

Şi Mercurio nu protestă. Simți un nod în gât.

– Era o femeie nobilă... începu să spună, ca şi cum ar fi recitat o veche litanie. Era tristă şi avea un soţ de rahat, care lupta în toate războaiele rătăcind prin lume... Astfel ea a ajuns în pat cu un servitor, tânăr şi frumos, şi aşa a rămas gravidă. Şi înainte să se fi întors soțul s-a descotorosit de bastard şi a pus să fie ucis servitorul...

– Sau? zise Scavamorto.

– Mama mea era o slujnică tristă... cu un stăpân de rahat care nu pleca niciodată la război şi care o siluia în fiecare noapte. Iar când şi-a dat seama că aştepta un copil, a aruncat-o în stradă. Ea m-a părăsit în pragul orfelinatului, l-a înjunghiat pe stăpân şi a fost spânzurată în Piazza del Popolo.

– Sau?

– M-am plictisit de jocul ăsta, Scavamorto, zise Mercurio, mutându-se mai încolo. Nu mai sunt un puşti.

– Sau...?

– Mama mea... ochii lui Mercurio se învăluiră în tristeţe.

– ... era orfană... sugeră Scavamorto.

– ... şi un preot i-a făcut felul, zise Mercurio. De aceea fiul ei se îmbrăca cu această sutană tâmpită de preot.

Scavamorto râse.

– Sau era...

– Gata. E un joc de rahat.

– *Cine era mama mea* e un joc foarte frumos, zise Scavamorto. Îl joc şi cu alţi orfani. Însă niciunul nu e aşa bun ca tine. Căcăcioşii ăştia se blochează pe o poveste şi nu sunt în stare să treacă cine ştie cât dincolo de ea. În schimb, tu eşti în stare să-ţi inventezi câte o mamă în fiecare zi...

– Scavamorto...

– Nu au fantezie...

– Azi am ucis un om, zise Mercurio, dintr-o suflare.

Scavamorto zgârmă puţin pământul cu vârful cizmei.

– Mă vor spânzura, adăugă Mercurio cu glas atât de scăzut că aproape nu se auzi nici el.

Tăcură. Norii, alunecând agale prin dreptul lunii, făceau să apară şi să dispară cadavrele în groapă.

Mercurio închise ochii şi spuse:

– Mi-e frică.

– Înțeleg, zise Scavamorto.

– Mi-e frică de moarte, repetă Mercurio.

Scavamorto luă o mână de pământ. Îl aruncă în groapă.

– Nu-i neapărat nevoie să mori, băiete.

Mercurio nu se întoarse să se uite la el.

– Trebuie să fugi. Să treci de graniţa Regatului Pontifical.

– Pe urmă?

– Ai fost întotdeauna cel mai isteț dintre băieții mei. Scavamorto îi dădu un bobârnac. Ia-o de la capăt în altă parte. E şansa ta. Sau crezi că-ți va lipsi canalul ăla de peste drum de insula Tiberina?

– Știai că stau acolo? întrebă uimit Mercurio. Atunci, de ce n-ai venit să mă iei? Mă cumpăraseşi...

Scavamorto zâmbi, fără să răspundă.

Mercurio lăsă privirea în jos.

– Mâine-dimineață în zori îmi vei fura trăsura. Aia cu doi cai, nu cu măgarii, care sunt prea bătrâni şi prea înceți, zise Scavamorto. La ora aia Hercule o să fie deja mort. Ia-i cu tine şi pe ăia doi.

– Nici măcar nu-i cunosc...

– Termină, nu mai vorbi ca un imbecil, îl făcu să tacă Scavamorto. La ce-ţi poate fi de folos să faci pe sentimentalul de-a-ndoaselea?

– Ce-i aia „sentimentalul de-a-ndoaselea"?

– Unul ca mine, răspunse Scavamorto, cu uşurință. Adică faptul că trăieşti fără să ai pe nimeni... nu înseamnă că nu ai nevoie de cineva. Bătu uşor cu vârful arătătorului fruntea lui Mercurio. Însă dacă te obişnuieşti aşa, te-ai ars... pe urmă nu te mai poţi schimba. Schimbă cât mai poți. Se răsuci să se întoarcă în baraca lui. Zolfo e ceea ce e. Un om slab. Dar fata e isteaţă. A supraviețuit vieții pe care i-a impus-o mama ei... uneori să fii părăsit la orfelinat poate fi un noroc.

Mercurio nu scoase o vorbă.

– Ține cu dinții de haina ta de preot. Îți va fi de folos dacă dați nas în nas cu bandiți. Du-te spre nord. Nu te opri la țară. Un hoț de oraş ca tine ar sfârşi într-o capcană pentru sălbăticiuni. Sunt două locuri care ar fi bune pentru tine. Milano sau Veneția. Scavamorto se îndreptă către propria-i baracă. Însă după doi

paşi se opri şi se întoarse. Uitam un amănunt. Ca să-mi furi trăsura trebuie să-mi plăteşti. Cât ai?

Iar se iscodiră din cap până-n picioare cum o făcuseră întotdeauna.

– Un solid, zise Mercurio.

– Un solid de argint?

Scavamorto scuipă pe pământ.

– De aur, zise Mercurio.

Scavamorto îl fixă cu privirea.

– N-ajunge. E nevoie de cel puţin trei.

– N-am.

– Prostii.

– Doi.

– Iar pe al treilea îl pun asociaţii tăi.

– Ei n-au niciun ban.

Scavamorto hohoti.

– Caraghiosule. Sigur le-ai dat partea lor. Eşti un hoţ cinstit.

– Bine, trei. Scuipă şi Mercurio pe pământ. Cămătarule.

Mâna lui Scavamorto se întinse în faţa lui, deschisă, cu palma-n sus, cu degetele lungi de păianjen care se mişcau iute în aer. Mercurio băgă mâna în sutană şi scoase trei monede.

Scavamorto, ca şi cum şi-ar fi intrat iar în rol, cu glasul lui răutăcios dintotdeauna, plin de otravă, zise:

– Oricum n-ai să mori de moarte bună, băiete.

Mercurio se uită la el. Zâmbi.

– Mulţumesc.

Scavamorto plecă.

Se auzi cum se deschide uşa cocioabei lui. Apoi liniştea fu întreruptă de un sunet obscen, ceva între râgâit şi un acces de tuse. Imediat după aia Zolfo ţipă:

– Nu!

– Moartea şi l-a luat mai devreme decât am prevăzut, zise Scavamorto. Pleacă repede, băiete!

Şi închise uşa.

În întunericul nopţii Mercurio se cutremură.

Se duse la ţarc. Luă de frâie cei doi cai mărunţi şi îndesaţi legaţi deja la trăsura pe care Scavamorto o folosea să se plimbe pe străzile Romei. Îi duse până la baraca băieților morţilor. Intră.

– Hercule nu va ajunge gol în groapă, zise cu glas tare, rostind apăsat cuvintele. Era unul dintre ai noştri.

Băieţii morților încuviinţară încet.

Se auzea doar plânsul înăbuşit al lui Zolfo.

Mercurio se apropie de Benedetta şi de Zolfo.

– Voi veniţi cu mine.

8

După ce călugărul predicator şi banda lui tropăitoare de ţărani trecură, Isac îi făcu semn Giudittei să mai stea ascunsă.

– N-au să-l urmeze până la capătul lumii, zise.

Chiar aşa, după jumătate de oră ţăranii se întoarseră, pleoştiţi de absenţa predicatorului şi căindu-se că pierduseră ore bune de muncă pentru ceva ce nici nu înţelegeau prea bine.

– Ai să vezi, Veneţia e un oraş prietenos cu evreii, zise Isac.

O luară iar la picior, umblând pe marginea drumului prin pădure, ca animalele sălbatice. Merseră aproape până-n seară, în tăcere, oprindu-se doar o singură dată să mănânce o felie de pâine. Când se lăsă întunericul, Isac îi explică fetei lui că vulpea nu dormea în hanuri, mai ales dacă prin jur erau câinii. Aşa că tăie nişte ramuri înfrunzite, alcătui un fel de culcuş acoperit şi o invită pe fată să se întindă lângă el.

– Cu cât stăm mai apropiaţi, cu atât vom simţi mai puţin frigul, îi spuse.

În zori se treziră amorţiţi şi, după ce trecură drumul, se întoarseră pe cealaltă parte unde pădurea era mai deasă.

– Sunt o proastă, zise Giuditta în scurtă vreme, oprindu-se. Dacă nu i-aş fi spus acelei biete femei că eşti doctor, acum am fi mers pe strada principală.

Isac întoarse capul.

– Sunt o proastă, repetă Giuditta cu glas mânios și își mușcă tare buza de jos de teamă să nu izbucnească în plâns.

Tatăl se apropie de ea serios. O luă de umeri uitându-se-n ochii ei.

– Da, începu să spună.

Giuditta lăsă capu-n jos umilită.

Isac îi puse un deget sub bărbie și îi ridică fața.

– Ai făcut o prostie. Se uită la ea cu ochii lui adânci. Încearcă să înțelegi. Oamenii ca mine... vreau să zic, cei care trăiesc ca mine... de, uite, oamenii ca mine vor să fie stăpâni pe destinul lor și pe propriile înșelăciuni. Înțelegi?

– Da, tată, zise Giuditta. Îmi pare rău, și dădu să se arunce în brațele lui.

Isac o opri, ținând-o la distanță ca să se poată uita în ochii ei.

– Ai greșit. Ești un tovarăș de drum prost. Și izbucni brusc într-un hohot de râs, cu o ușurință care o uimi pe Giuditta. Însă, pe de altă parte, ai făcut un lucru extraordinar, pe care numai acum, după leghe întregi de mers, reușesc să-l accept...

– Ce? întrebă Giuditta surprinsă.

Privirea lui Isac deveni vagă, ca și cum s-ar fi pierdut într-un trecut îndepărtat și în emoții de mult trecute. Se uită la fata lui.

– Ești frumoasă, fata mea, îi spuse. Frumoasă ca mama ta, care era o adevărată frumusețe de femeie. O mângâie pe obraz. Știi ce ai făcut extraordinar?

– Ce? repetă Giuditta.

– Mi-ai dat un viitor, zise Isac.

– Cum adică, tată? întrebă Giuditta zăpăcită.

Înainte ca Isac să-i fi răspuns se auzi un zgomot, constant, dar încă nedefinit, din care păreau că se înalță din când în când cântări. Pământul trepida. Tată și fiică se retraseră în umbră.

Isac își puse un deget pe buze și murmură:

– Linişte.

După o clipă, de după o cotitură apăru o procesiune de care, cavaleri şi pajii lor. Unii purtau armură, alții doar platoşă, alții aveau bandaje înroşite de sânge, unii abia mergeau, alții erau lungiți în care. Foloseau spadele şi lăncile în loc de cârje. De o parte şi de alta a carelor, precum şi de şeile cailor erau agățate arbalete, şi arcuri, şi lănci, şi săgeți în tolbe. Nu păreau să se fi retras din vreo înfrângere deoarece cântau. Cavalerii păreau mândri. Călăreau fără să se lase în mersul animalelor, cu pieptul în afară deşi erau răniți. În capul coloanei fluturau stindardele Serenissimei.

– Venețieni, murmură Isac.

Erau vreo zece care şi nu mai mult de o sută de cavaleri şi soldați pedeştri. Isac hotărî că nu era prudent să-i întrebe dacă se puteau alătura lor până la Veneţia. Nu cu o fată frumoasă după el. Dorința de a sărbători, gândi, uneori era mai rea decât furia. De aceea rămaseră la fereală în pădure şi-i lăsară pe soldaţi să se îndepărteze.

– Îi urmăm de la distanță, zise Isac făcându-i semn fetei să se mişte. O caravană de soldaţi e ca o mătură pe podeaua plină de gândaci, curăță drumul.

Ieşiră din pădure şi traversară un câmp mlăştinos.

Când ajunseră în drum văzură o piatră de hotar din granit, pătrată. Piatra zicea că mai erau treizeci şi nouă de mile până la Veneția.

– Suntem încă departe, zise Isac. Văzu privirea pierdută a Giudittei. *Ha-Shem,* Domnul, San Benedetto, ne va călăuzi.

Încă se auzea cântarea soldaților.

– Hai să mergem, zise Isac şi dădu să plece când doi cavaleri din ariergardă răsăriră de nicăieri şi se îndreptară în galop spre ei, cu spada scoasă din teacă.

Opriră caii exact în spatele lui Isac, care se retrase calm şi fără să cadă.

– Cine sunteţi? zise unul din cei doi cavaleri.

– Numele meu este…

– De ce ne urmăriți? îl întrerupse celălalt cavaler, cu glas scorțos.

– Ne îndreptăm spre Veneţia şi ne simțim mai în siguranță să călătorim în urma trupelor Serenissimei Republici, războinic valoros, spuse Isac, pe un ton atât de rigid încât păru ceremonios.

Și asta-i făcu să râdă pe cei doi cavaleri.

– Sigur nu sunteți venețieni, chiar dacă ne vorbiți limba, zise unul din ei. Aveți pielea mai închisă decât a noastră şi părul şi ochii mai închişi la culoare. Dacă mă uit bine la voi, aş zice că sunteți evrei. În special tu, cu țăcălia aia de capră. Dar nu sunteți evrei, zic bine? Nu purtați bereta galbenă impusă de lege.

Cavalerul cu sabia scoasă, zâmbind, lovi spre taşca de catifea a lui Isac şi înțepă bereta. Iar celălalt cavaler, ținând spada în jos, cu vârful spre pământ, îşi apropie calul de Giuditta şi se învârti în jurul ei, măsurând-o din priviri.

– Nu-i faceți rău fetei mele, zise Isac, palid la față, făcând un pas spre calul care bătea noroiul cu copitele, nervos. Apoi adăugă: Vă rog, cavalere.

Soldatul, râzând, apropie spada de fundul Giudittei, cum ar fi făcut un cioban cu o oaie ca s-o readucă-n turmă, şi atinse puțin fusta moale, țesută de bătrâne în munții de pe insula Negroponte. Giuditta sări în față, unde voia cavalerul, ajungând în mijlocul drumului.

– Să mergem, îi ordonă celălalt lui Isac.

Însă nu era agresivitate în vocea lui.

Îi escortară până ajunseră ceata de răniți. Aici îi predară căpitanului Andrea Lanzafame, un bărbat frumos cam de patruzeci de ani, puternic, cu ochi albaştri pătrunzători, cu părul ciufulit

de la război şi cu barba aspră. Căpitanul coborî de pe cal şi se uită fix la Isac. N-avea multă răbdare, judecă Isac. De aceea gândi că era bine să răspundă răspicat, fără înflorituri.

– Sunteți evrei? întrebă căpitanul.

– Da, domnule, răspunse Isac.

– De ce nu purtați bereta galbenă?

– Fiindcă ne urmăreau ca să ne omoare.

Căpitanul Lanzafame îl studie în tăcere, dând uşor din cap a încuviințare.

– Cine sunteți?

– Numele meu e Isac di Negroponte.

Se întoarse spre Giuditta, care se uita la el înspăimântată. Îi zâmbi imperceptibil. Îi era recunoscător fiindcă spusese că era doctor. Ea, atât de asemănătoare cu H'ava, femeia care-i dăduse naştere, femeia pe care Isac o iubise din tot sufletul. H'ava femeia pe care-şi reproşa că nu o salvase. În timp ce Isac se apropia de fetiță, la han, se întorsese către Giuditta, care se uita la el din umbra coridorului. Și i se păruse că soția lui, prin fata aia care semăna extraordinar de mult cu ea, îi trimisese binecuvântarea. Giuditta vorbise prin gura H'avei. Și H'ava îi spusese lui Isac că nu-l socotea răspunzător de moartea ei şi îi arătase ocazia. Un destin nou. Zâmbi, apoi se întoarse spre căpitan.

– Numele meu e Isac di Negroponte, medic, cunoscător al umorilor interne şi farmacist, zise cu mândrie.

– Eşti croitor? ținti căpitanul Lanzafame.

– Croitor? întrebă perplex Isac.

– Tai şi coşi? Eşti chirurg? îl luă repede căpitanul.

După sosirea turcilor, tatăl lui Isac trebuise să facă cele mai umilitoare treburi, chiar pe cele pline de cruzime lăsate de obicei bărbierilor sau măcelarilor. Și mereu îl luase cu el pe Isac. Pe fiul căruia nu-i era frică de sânge fiindcă nu avea nici Dumnezeu, nici conştiință.

– Da, sunt şi croitor, zise Isac şi i se păru că atunci căpitanul se uitase la el cu mai mult respect, spre deosebire de cum s-ar fi uitat un medic oarecare sau un aristocrat.

– Ai instrumentele, doctore? îl întrebă căpitanul, tratându-l imediat ca pe un subaltern la ordinele lui.

– Nu... şovăi Isac.

– Atunci le vei folosi pe cele ale lui Candia spiţerul taberei, mort acum două zile de febră, zise căpitanul. Apoi adăugă: Sper să nu-ţi aducă ghinion.

Isac întoarse capul spre fiica lui.

– Nu i se va întâmpla nimic, zise căpitanul.

– Cu toţi aceşti soldaţi? întrebă îngrijorat Isac.

– Sunt soldaţii mei. Iar eu sunt căpitanul lor, zise militarul.

Isac îl studie. Nimeni nu ştia mai bine ca un şarlatan să citească în sufletul oamenilor. Era o calitate indispensabilă într-o meserie atât de nesigură şi de lipsită de reguli. Iar chipul căpitanului Lanzafame, viguros şi mândru, reflecta o inimă curată.

– Vă cred, zise Isac.

– E sub protecţia mea, întări căpitanul. Acum du-te şi fă-ţi meseria. În care sunt băieţi care vor să-şi revadă familiile. Îşi duse mâinile la gură. Donnola! strigă.

Într-o clipă apăru un bărbat micuţ, cu un cap şi mai micuţ, cu doi ochi minusculi, care părea, chiar dacă nu tocmai o nevăstuică, oricum un animal ciudat, ascuţit şi chel. Avea doar o mustaţă rară şi roşcată deasupra buzei superioare şi câteva fire de păr în vârful bărbiei. Pielea din jurul ochilor se încreţea, ca un fruct uscat, în timp ce pe obrajii spâni era netedă, unsă şi lucioasă. În mare, părea un copil bătrân.

– Acesta este doctorul Negroponte. Dă-i instrumentele lui Candia, ordonă căpitanul. Şi obligă-l să scuipe pe ele, în faţa oamenilor, pentru a îndepărta blestemul febrei care l-a răpus.

Dacă nu vrea s-o facă, biciuieşte-l, trage-i nişte şuturi în fund, tu decizi. Însă după ce a făcut-o, eşti la ordinele lui. Nu le discuţi. Se întoarse către Isac: Ridicăm tabăra aici. Vreau să începi imediat. Urmează-l pe Donnola.

Isac se apropie de fiica lui.

– Mulțumesc, îi spuse.

– Tată... începu Giuditta.

Însă Isac o îmbrăţişă, făcând-o să tacă. Apoi îi şopti la ureche:

– Uită obişnuinţa de a-ţi ridica fusta şi a-ți arăta picioarele, dacă trebuie să cobori de pe o navă sau să te urci într-un car.

– Sper că ştii să foloseşti fierăstrăul, zise căpitanul.

Isac se luă după Donnola, spre primul car, de unde se simţea un iz puternic de putregai. „Fierăstrăul", spusese căpitanul. „Cangrenă", gândi Isac.

– Mi-e foame! zbieră în clipa aia căpitanul.

Urcând în car, Isac văzu că militarul, întors spre un soldat, zicea:

– Și fetei i-o fi foame. Fără porc. Mişcaţi-vă, aprindeți focurile.

Atunci Isac, cufundându-se în zăcătoarea de trupuri umane înghesuite în car – acoperită cu o pânză sfâşiată în mai multe locuri – gândi că, dacă şi-ar fi jucat rolul până la sfârşit, totul ar fi mers strună. Se aşeză alături de primul soldat – un băiat care nu trebuie să fi avut nici douăzeci de ani, cu ochii dilatați de spaimă –, îi atinse piciorul sfărâmat de copita unui cal greu de război şi observă fărâmele de os care se îngălbeneau deja asemenea marginilor lacerate ale rănii. Știa ce să facă. Tatăl lui fusese un profesor bun. „Mulțumesc, mare bastard", gândi.

– Scuipă pe instrumente, alungă blestemul, zise Donnola şi îi deschise sub nas o trusă din piele tăbăcită, mare ca o valiză, plină ochi cu instrumente chirurgicale.

Isac scuipă fără ezitare, apoi zise, cu glas puternic, aşa încât să-l audă toţi răniţii din car:

– Blestemul febrei lui Candia s-a îndepărtat.

Donnola făcu o mutră uimită.

– Doctorii se revoltă mereu în faţa unor asemenea practici... zise în şoaptă, bănuitor. Le consideră împotriva ştiinţei.

– Deci nu sunt doctor? îl întrebă Isac, uitându-se-n ochii lui fără să aplece privirea, cu acea siguranţă pe care o viață întreagă de şarlatan îl învățase s-o afişeze.

Donnola se uită la el fără să spună nimic.

– Dă-i să bea ceva tare, mai bine rachiu decât vin, leagă-l strâns şi dă-mi un fierăstrău drept şi unul dinţat. Şi încălzeşte un fier plat, zise Isac. Fireşte, când te vei hotărî că sunt doctor.

Donnola se scutură, se aplecă peste trusă şi luă din ea două instrumente.

– Un fierăstrău drept şi unul dinţat. Sluga dumneavoastră... domnule doctor.

Isac luă instrumentele. „Îndrumă-mi mâinile, H'ava, dacă asta vrei pentru mine", se rugă el.

În timp ce căpitanul Lanzafame îi oferea Giudittei pâine şi carne sărată de cal, urletul soldatului răsună în tabără, răspândind fiori.

O clipă cântările se poticniră. Apoi se auziră şi mai tare.

În timp ce muşca din piciorul băiatului cu dinţii fierăstrăului, Isac simţi cum o emoţie violentă îi exploda pe dinăuntru. Îi veniră lacrimi în ochi şi i se întretăie respirația. „Stai lângă mine, dragostea mea, o rugă în sinea lui pe soție. Ajută-mă tu."

9

Isac își petrecu jumătate de zi în primul car, apoi se mută în al doilea. Orele petrecute aplecat deasupra răniţilor se scurgeau toate la fel şi toate îngrozitoare, cadenţate de sunetele clopotelor risipite prin sate, care cu sunetele tânguitoare ale bătăilor lor anunţau rugăciunile creştine. Până la asfinţit, Isac nu încetase să taie carne, să reteze oase, să cauterizeze amputări şi hemoragii, să pună la loc fracturi, să coasă tăieturi, să scoată vârfuri de săgeată, să întindă unguente pe răni. Dar în cele din urmă şi cel de al doilea car era gata.

Coborând pe scărița de lemn instabilă, urmat de Donnola cu trusa de instrumente chirurgicale, Isac, abia ajuns în aer liber, rece, umed şi pătrunzător, îşi frecă spatele, îndoindu-se spre soarele difuz din cauza ceţei. Hainele lui erau pline de sânge.

Donnola aduse două căni de supă caldă, doi cârnaţi şi două coltuce de pâine veche. Isac luă supa şi pâinea.

– A, da, religia voastră vă interzice să mâncaţi porc, zise Donnola. Nu ştiţi ce pierdeţi, adăugă muşcând din primul cârnat.

Isac încuviință distrat, obişnuit cu comentariile acelea, şi muie pâinea în supă. Rămaseră acolo, în picioare, în frig, să mănânce în linişte. Apoi Isac respiră adânc, forțat, de două, trei ori.

– Niciodată nu bagi în seamă, dar aerul are un parfum bun, zise. Își umplu iarăşi plămânii, ca şi cum şi-ar fi făcut provizii cu

aerul ăla curat înainte de a se întoarce să se cufunde în duhoarea cărnii. Am o nevoie, adăugă şi se uită la asistentul lui.

Donnola îi întoarse privirea, fără expresie. Apoi, văzând că doctorul continua să se uite la el zise:

– Vă rog.

– Nu există o latrină? întrebă atunci Isac, dezorientat.

Donnola desfăcu larg braţele.

– Lumea e o latrină, râse. Şi fiindcă Isac nu se mişca şi continua să se uite la el, nehotărât, adăugă: Sunteţi timid, doctore?

Isac se scutură şi se uită în jurul lui. Văzu un tufiş destul de îndepărtat de tabără şi o luă într-acolo.

Donnola râdea de sfiala lui.

– Şi cei mai buni dintre noi se cacă, doctore. Nu-i nimic de ruşine, strigă la el.

Isac nu se întoarse să-i răspundă. Ajunse la tufiş, îl inspectă şi se uită să nu fie nimeni pe acolo şi să-l poată vedea din tabără. Când fu sigur că era ascuns bine, îşi descheie haina lungă verde, îşi lăsă jos nădragii şi chiloţii groşi de lână şi se lăsă pe vine. Pe chip, alături de efort, apăru o grimasă de durere. Isac strânse din dinţi. Închise ochii şi se scremu şi mai tare. Scoase un geamăt uşor, apoi un suspin de uşurare. Atunci, fără să se ridice, băgă mâna sub el şi scormoni prin pământ. Luă de jos un pacheţel şi îl şterse pe iarbă. Desfăcu firul care-l lega. Era un maţ de oaie, iar în el se păstrau cinci pietre preţioase care străluciră în lumina amurgului când Isac le răsturnă în palmă. Două smaralde mari, două rubine mari şi un diamant, mai mic decât celelalte patru geme, dar cu atât mai preţios.

În clipa aia auzi un fâşâit în pădure, lângă tufiş. Tresări, strângând pumnul şi ascunzând pietrele. Avea privirea îngrijorată.

– Cine e acolo? zise.

Ciuli iar urechea, dar nu auzi alte zgomote. „Un animal", se gândi Isac şi se linişti. Termină ce avea de făcut, se şterse cu frunze mari, aspre, puse la loc pietrele în maţ, înnodă bine

sfoara şi, în fine, căznindu-se băgă la loc pacheţelul acolo unde nimeni nu l-ar fi găsit.

– Vă simţiţi mai bine? întrebă Donnola când văzu că se întoarce.

Isac nu-i răspunse, se urcă în cel de al treilea car, scuipă pe instrumente, anunţă că febra care-l omorâse pe chirurgul de dinainte era dezlegată de blestem şi se dedică răniților.

Noaptea târziu, căpitanul Lanzafame se urcă în car. Lumină cu un felinar chipul epuizat de oboseală al lui Isac.

– Du-te să te întinzi, îi porunci. Nu pot împiedica războiul să-mi omoare oamenii, dar s-o facă un croitor pe jumătate adormit, da.

Ca prin somn, Isac, termină de bandajat un soldat.

Căpitanul Lanzafame îl aştepta afară. Îi arătă carul cu merinde.

– Fata ta e acolo. Tot acolo găseşti o scoarţă şi un vas cu cărbuni încinşi, zise.

Isac mergea ca o fantomă. Când ajunseră la car, căpitanul Lanzafame adăugă:

– Oamenii spun că eşti un măcelar.

Isac îşi coborî capul în pământ.

Retezase cinci picioare de la genunchi, unul aproape de la şold – iar soldatul nu supraviețuise sângerării –, două braţe la nivelul cotului şi o mână. Tăiase vreo duzină de degete. Folosise toate cele trei papiote cu fir de suturat răni şi pe urmă, când se terminaseră, doar ca să aibă ceva de băgat în acul curbat, îl pusese pe Donnola să deşire o flanelă. La urmă, când făcu bilanţul, fuseseră trei morți, iar doi erau în condiții critice.

– Spun că eşti un măcelar, repetă căpitanul Lanzafame, privind întunericul nopţii. Însă peste câteva zile, când îşi vor îmbrăţişa familiile, îşi vor da seama că le-ai salvat pielea, adăugă el cu o grimasă de satisfacţie. Du-te să te culci. Meriți.

Isac se uită cu recunoştinţă la căpitan. Nu spuse nimic. Doar încuviinţă. Apoi, cu paşi grei, urcă cele trei trepte care duceau

în carul cu alimente. Deschise uşa. Giuditta era luminată de un opaiţ mic cu ulei. Se trezi brusc. Văzându-l ţipă şi dintr-o săritură se ghemui între două lăzi.

– Sunt eu, tatăl tău, zise Isac.

– Păreai un soldat, zise Giuditta, care, după ce se speriase, simţea acum admiraţie pentru bărbatul ăla plin de sânge, ca un erou. Am pus deoparte carne pentru tine, chiar dacă nu e *coşer*, îi spuse. Întinde-te, oi fi obosit.

Isac se întinse în culcuşul de paie, aproape prăvălindu-se, şi se bucură de căldura păturii şi a încălzitorului. Giuditta îi dădu bucata uscată de carne de cal. Isac duse carnea la gură şi încercă să o mestece, dar adormi imediat. Giuditta îi scoase din gură bucata de carne şi îl îmbrăţişă.

În zori Isac se trezi.

– Trebuie să mă duc, îi spuse fetei lui.

Se ridică şi ieşi în uşa carului.

Donnola era deja acolo, aşezat pe scăriţă, înfăşurat cu valtrapul unui cal, cu capul pe trusa cu instrumente. Sări în picioare, apucă două căni de vin, două bucăţi de pâine, un cârnat de porc şi o bucată de carne de cal şi luară micul dejun.

Apoi se urcară în cel de al treilea car să termine treaba lăsată neterminată. Unul dintre răniţi, în acele câteva ore, murise de sângerare.

– Aş fi putut să-l salvez, zise în şoaptă Isac.

Donnola acoperi faţa mortului şi dădu ordin la doi soldaţi să ducă leşul în carul cu cadavre.

– Pe veneţieni îi redăm familiilor să-i îngroape creştineşte, îi explică.

– Amin, zise încetişor un soldat care se afla într-un colţ.

Oamenii din carul acela erau mai puţin grav răniţi. Isac folosi fierăstrăul doar pe bărbatul care spusese „Amin". Şi acela supravieţui.

Bătuse de nouă de ceva vreme când Isac şi Donnola terminară cu al treilea car. Obosiţi şi intoxicaţi de mirosul de sânge şi de

excremente al răniţilor, ieşiră în aer liber. Totul era în penumbră. Soarele, aproape la asfinţit nu mai reuşea să pătrundă perdeaua groasă de nori şi se ridica o ceaţă neplăcută. Întreaga tabără avea un aspect spectral. Carele şi siluetele umane erau neclare. Oamenii nu mai cântau.

Şi în liniştea aceea profundă, pe neaşteptate, răsună un geamăt. Imediat după aceea, un urlet:

– Ah! Te-am ochit, hoţ nenorocit!

Isac şi Donnola făcură un pas spre voce.

– E bucătarul, zise Donnola.

– Lasă-mă! Lasă-mă! ţipă un puşti.

Glasul lui răsună mai mult înfuriat decât înspăimântat.

La câţiva paşi de carul cu alimente şi de butoiul cel mare burtos cu carne de cal în saramură, lăsat deschis, alături de un foc, Isac şi Donnola văzură un bărbat cât toate zilele care-l înşfăcase de guler pe un băieţel scheletic, scund, cu păr lung şi murdar şi o carnaţie gălbejită.

– Stai cuminte! îi porunci bucătarul băieţelului.

Dar el se agita ca un posedat, încercând să se desprindă, şi-i trase un picior în ţurloaie. Atunci bucătarul, cu mâna liberă, îi trase una zdravănă peste ceafă. În aerul dens se auzi geamătul băieţelului.

– Ce se întâmplă? întrebă căpitanul Lanzafame, atenționat de zgomot.

Giuditta se ivi din carul cu alimente. Îl văzu pe tatăl ei ceva mai încolo şi zâmbi. Nu coborî scărița. Căpitanul îi poruncise să rămână în car şi să nu se plimbe prin tabără. O fată frumoasă care se fâțâia printre soldați ar fi adus necazuri.

– Mi se păruse că l-am mai văzut, căpitane, explica bucătarul. Și acum mi s-a confirmat. Avem un pungaş.

Căpitanul Lanzafame se uită la puşti. Îi curgea sânge din nas.

– Lasă-l, îi porunci bucătarului.

Bărbatul masiv fu ispitit să-i răspundă, dar se supuse. Îi dădu drumul puştiului. Imediat, acesta dădu să fugă. Însă căpitanul

Lanzafame se aştepta la mişcarea asta şi cu o repeziciune extraordinară se îndoi întinzând un braţ, ca la o lovitură de spadasin, şi-l lovi pe băiat peste piciorul ridicat în alergare. Fu de ajuns să-şi piardă echilibrul. Puştiul se învârti în loc şi căzu la pământ. Căpitanul, pe el, îl apucă de piept şi îl ridică în sus, fără efort. Îl reaşeză jos, ca şi cum l-ar fi plantat în pământ.

– Să nu te mişti, îi porunci.

Glasul lui era ferm şi autoritar. Băieţelul rămase nemişcat.

– Cum te cheamă? îl întrebă căpitanul.

Puştiul strânse bine buzele şi se uită în jurul lui.

– Cum te cheamă? repetă căpitanul, pe un ton ceva mai agresiv.

– Îl cheamă Zolfo, zise o voce în spatele lor.

Apoi, din pământ, din iarbă verde, apăru un preot tânăr, cu o sutană neagră cu nasturi roşii şi o inimă însângerată încadrată de o coroană de spini brodate pe piept. Pe cap avea o pălărie neagră, lucioasă, pe care şi-o scoase în timp ce se apropia. În spatele lui, o fată, destul de tânără şi de radioasă în rochia ei verde. Căpitanul observă pielea albă ca alabastrul şi părul ei lung arămiu.

– Cine eşti? întrebă căpitanul Lanzafame, văzând că şi preotul era foarte tânăr.

– Mă numesc Mercurio da San Michele, spuse tânărul, înfăţişându-se căpitanului fără pic de teamă. Apoi arătă spre Zolfo. Iertaţi-l, nu a rezistat foamei. Toată ziua am umblat şi nu am găsit niciun han cu ceaţa asta. Caii noştri şi carul ne-au fost furate de briganzi, am scăpat cu viaţă ca prin minune şi...

– Eşti preot?

– Nu, sunt un novizium saecolaris, un promis al Domnului Nostru Cristos, răspunse Mercurio surâzând. Şi sunt secretarul Preasfinţiei Sale Episcopul de Capri, monseniorul Tommaso Barca di Albissola, care ne aşteaptă la Veneţia să-i întâlnească pe aceşti doi fraţi sărmani, de la milostivul orfelinat San Michele Arcangelo, cărora...

– Nu cunosc la Veneţia niciun episcop cu numele pe care l-ai pomenit, zise bănuitor căpitanul.

– Fiindcă locuieşte la Capri, răspunse prompt Mercurio. Însă momentan Preasfinția Sa e în vizită la Veneţia şi acolo trebuie să ne întâlnim cu el.

Căpitanul îl țintui cu privirea în tăcere.

– Avem bani să vă plătim carnea pe care v-a furat-o băiatul ăsta, adăugă Mercurio.

Căpitanul Lanzafame nu dădu semne că ar fi interesat de acest subiect.

– Şi de ce episcopul tău ar fi atât de grăbit să-i întâlnească pe aceşti doi orfani? întrebă în schimb.

– De, ştiţi... e o treabă... ecleziastică, răspunse Mercurio. E particulară.

Căpitanul Lanzafame continuă să se uite fix la el.

– Spune cumva că aceştia doi sunt bastarzii episcopului, râse bucătarul şi ceilalţi soldaţi îl urmară.

Căpitanul îi fulgeră cu o privire pe oamenii lui.

– Care dintre voi îşi cunoaşte cu certitudine tatăl? zise. Și totuşi, nu v-am numit niciodată bastarzi.

Soldații plecară ochii în pământ.

Ochii albaştri ai căpitanului Lanzafame o cercetară o clipă pe fata cu pielea ca alabastrul.

Benedetta nu-i zâmbi. Dar avea privirea respectuoasă.

Căpitanul i se adresă din nou lui Mercurio. Era ceva mai liniştit.

– Era mai prudent să ne cereți hrană. Cel mult aţi fi riscat un refuz, dar nu moartea. Aţi fi putut fi luaţi drept spioni sau duşmani, vă daţi seama?

– Nu ştiam dacă în partea asta de lume sunt oameni cu frica lui Dumnezeu sau barbari, zise Mercurio.

– Barbari? Căpitanul Lanzafame izbucni în râs. Îmi pari dezorientat, băiete. Apoi se întoarse către bucătar. Daţi-le de mâncare. Dădu să plece, dar se opri, se întoarse şi puse o mână

pe umerii lui Mercurio, luându-l deoparte. În concluzie, tu ești sau nu preot?

– Încă nu, excelență.

– Oricum ar fi, oamenii mei ar fi mulțumiți de cineva care să-i binecuvânteze, zise căpitanul Lanzafame. Sunt între viață și moarte și văd fantome. Sunt înfricoșați, simt în ceafă răsuflarea diavolului. Binecuvântează-i și iartă-le păcatele. Oi ști vreo rugăciune, nu-i așa?

– Da, excelență.

– Și termină cu excelența asta, sunt un căpitan al Serenissimei.

– Da, căpitane.

Lanzafame zâmbi. Îi plăcea acel preot tinerel. Se gândi că era păcat să fie preot un băiat ca el. Dar nu era treaba lui.

– Donnola, strigă. Și când apăru îi porunci: Ia-l cu tine pe acest preot.

– Veniți, părinte... zise Donnola. Dar era atât de tânăr! Adică fiule...

– Spune-i preot, Donnola, zise căpitanul. De nu, peste puțin ai să-i zici Sfântul Duh.

Soldații râseră. Apoi, Donnola și Mercurio urcară în carul unde Isac era deja la muncă.

Mercurio îngenunche la căpătâiul bărbatului pe care-l trata doctorul și începu să se roage.

– Te implorăm, o, arhanghele Mihail, ca împreună cu tot corul de arhangheli și cu cele nouă coruri de îngeri să ai grijă de acest bărbat prezent în această viață până când, rămânând sub protecția ta, învingător al Satanei, se va bucura de Bunătatea divină, alături de Tine, în Sfântul Paradis.

– Amin, murmură rănitul și chipul i se însenină. Mulțumesc, părinte.

Apoi Isac se ridică și se duse la un alt soldat, care-și pierduse simțirea. Mercurio îngenunche alături.

– Ești bun, băiete, îi șopti Isac lui Mercurio. Însă eu am ochi bun și știu că nu ești ceea ce spui că ești.

Mercurio se uită la el întrebător, crispându-se puţin.

– Eşti un şarlatan, zise încet Isac.

Mercurio nu răspunse. Rămase cu ochii la medic.

– Eu însă nu voi spune nimic, continuă în şoaptă Isac. Nenorociţii ăştia au nevoie de un preot.

– Mulţumesc, zise Mercurio. Pe chip îi înflori un zâmbet, abia schiţat. Eram în pădure când v-aţi îndepărtat pentru necesităţile voastre corporale, zise.

Fu rândul lui Isac să se uite la el în tăcere.

– Nici eu nu voi spune nimic. Zâmbetul lui Mercurio se lărgi şi mai mult. Aceşti nenorociţi au nevoie de un doctor.

Isac se uită intens la el, studiindu-l pe tânărul şarlatan. Nu era o ameninţare din partea lui. Stabilea doar, foarte ferm, că era departe de a fi prost. Isac izbucni în râs.

Și Mercurio râse cu el.

– Ce-i de râs? întrebă Donnola.

Isac şi Mercurio nu-i răspunseră. Se priveau în ochi şi se recunoşteau, amuzaţi.

– Hai, să ne facem meseria, zise pe urmă Isac.

– Da, zise Mercurio. Să ne facem meseria.

10

Benedetta şi Zolfo fuseseră duşi la carul cu alimente.

– Nu plecaţi haihui prin tabără, spusese căpitanul Lanzafame, uitându-se doar la Benedetta.

Benedetta făcuse un semn de încuviinţare. Căpitanul se îndepărtase şi cei doi tineri urcaseră treptele scăriţei.

Carul era mare, tot din lemn, şi peretele, şi acoperişul. Lumina zilei se strecura timid prin cele două ferestruici aflate de o parte şi de alta pe laturile carului. Părea o căsuţă pe roţi. Peste tot erau stivuite butoaie negre şi lăzi. În mijloc, o butie, pântecoasă, din lut gros, priponită de o plasă din frânghie aspră, legată de patru pari ancoraţi de podea şi de tavan. Vinul era mai apărat decât mâncarea, în război.

Benedetta şi Zolfo se uitară în jurul lor şi, între două rânduri de lăzi, o zăriră pe Giuditta. Fata se uita şi ea la ei, zâmbind nesigur. Apoi făcu un pas înainte şi luă o farfurie deformată din metal subţire. O întinse celor doi nou-sosiţi.

– Cal sărat şi pâine neagră, zise. Mâncaţi. Apoi, ca o bună stăpână a casei, arătă spre cele două culcuşuri improvizate din paie pe jos. Avem şi un încălzitor. Aşezaţi-vă.

Benedetta zâmbi.

– Cine eşti?

– Fata doctorului.

– Mi-e foame. Zolfo se repezi la farfurie şi se aşeză lângă foc. Muşcă din carnea sărată. Fără cârnaţi? întrebă cu gura plină, ridicând ochii spre Giuditta.

Giuditta dădu din umeri.

– Nu au cârnaţi? insistă Zolfo.

– Nu ştiu, răspunse Giuditta, dând din nou din umeri.

– Ce eşti, evreică? râse Zolfo, băgându-şi capul în farfurie. Apoi se opri şi se uită fix la Giuditta, care avea o figură serioasă, cu ochii negri mai deschişi decât în mod obişnuit. Privirea lui Zolfo trecu în revistă carul, în timp ce termina de mestecat. Când văzu doi saci de călătorie, puse farfuria jos, întinse mâna spre cel al lui Isac şi scoase din el o beretă galbenă. Se ridică în picioare, cu bereta în mână. Scuipă ce avea în gură. Eşti evreică, zise agresiv, apropiindu-se de Giuditta, cu bereta întinsă. Eşti evreică! repetă, aproape strigând, şi aruncă în ea cu bereta galbenă.

Giuditta se retrase înfricoşată.

– Ce ai, Zolfo? făcu surprinsă Benedetta.

– Sunteţi nişte rahaţi! îi zise Zolfo Giudittei. Evrei scârboşi!

– Zolfo, linişteşte-te! Benedetta se aşeză între el şi Giuditta. Se uită în ochii lui. Erau posedaţi, plini de ură. Zolfo, ce ţi se întâmplă?

– L-au omorât pe Hercule, uite ce mi se întâmplă! urlă Zolfo şi o împinse încercând să se apropie de Giuditta.

Benedetta se băgă iar între ei.

– Ea n-a făcut nimic, zise, ridicând glasul în speranţa că-l va face să gândească.

– Sunt asasini cu toţii! Evrei scârboşi! urlă Zolfo.

Uşa carului se deschise pe neaşteptate.

– Ce se întâmplă? întrebă căpitanul Lanzafame.

Zolfo se răsuci brusc.

– E evreică!

– Linişteşte-te, băiete, zise căpitanul şi îl smuci. Calmează-te!

Zolfo îl ţintui cu privirea, fără să-l vadă.

– E evreică! începu iar să zică. Eu nu stau într-un car unde sunt evrei scârboşi!

Căpitanul Lanzafame îi aruncă o privire Benedettei. Îl apucă pe Zolfo şi-l trase cu forţa jos din car. Îl îmbrânci.

– Atunci vei dormi sub cerul liber, îi zise pe ton autoritar. N-am nevoie de necazuri. Şi când ne vom pune în mişcare, ne vei urma pe jos.

În clipa aceea, Mercurio şi Isac se iviră în uşa carului lor. Mercurio, alergând, îl ajunse din urmă pe căpitan.

– Ce se întâmplă? întrebă, apoi se întoarse spre Benedetta care de pe treptele carului cu alimente avea o expresie indescifrabilă.

Isac îl urmase.

Zolfo arătă cu degetul spre Isac.

– E evreu, Mercurio! Şi după ce scuipă cu furie în pământ, adăugă, cu glas tremurător: L-au omorât pe Hercule!

În cele din urmă izbucni într-un hohot de plâns de neoprit, care îl scutura ca o furtună.

Benedetta alergă să-l îmbrăţişeze, ţinându-l strâns la piept. Mercurio nu ştia ce să facă. Se uită mai întâi la Isac, apoi la Giuditta şi pe urmă la căpitanul Lanzafame. În cele din urmă desfăcu braţele.

– Era un prieten de-al lui… zise încetişor, dându-şi seama însă că fraza lui nu însemna nimic pentru oamenii aceia. De când părăsiseră gropile comune, Zolfo nu plânsese niciodată. Se urcase în carul lui Scavamorto şi frigul nopţii îi îngheţase lacrimile pe obraji. Poate şi în inimă. De atunci, nicio lacrimă, niciun cuvânt despre Hercule.

– Acum îi trece, îi spuse căpitanului, care aştepta în tăcere, drept în ținuta lui impunătoare.

Lanzafame dădu din cap. Arătă cu degetul spre Zolfo.

– N-am nevoie de belele, copile. Ai înțeles? Altfel te gonesc de aici cu picioare-n fund, şi se îndepărtă.

Benedetta îl dădu deoparte pe Zolfo. Băiețelul nu reușea să se oprească din plâns. Mercurio făcu un pas spre ei, dar Benedetta îl opri cu un semn cu mâna.

Atunci Mercurio se întoarse spre Isac.

– Îmi pare rău, îi spuse. Se uită la Giuditta. Avea o privire mândră, cu sprâncenele negre ușor arcuite, aproape sfidătoare.

Isac urcă treptele și o îmbrățișă.

Mercurio, chiar dacă-i era frig și era obosit, se îndepărtă și hoinări pe câmp, de unul singur. În cele din urmă, luând un cârnat și o bucată de pâine neagră, se așeză pe un butoiaș gol, aruncat în câmp, dincolo de drum. Auzi pași în spatele lui, dar nu se întoarse.

– Bei, juma' de preot? îl întrebă căpitanul Lanzafame.

Avea în mână două pocale de metal pline cu vin.

– Da, zise Mercurio și acceptă pocalul.

– Toți preoții beau, râse căpitanul, uitându-se în fața lui, în crângul care de-acum începea să se transforme într-o pată neagră decupată de pădure.

– Așa-i, da...

– Sângele lui Cristos, râse iar căpitanul și bău dintr-o suflare mai mult de jumătate din pocalul său. Apoi plescăi din buze. Nu te supăra, juma' de preot. Sunt un soldat, trebuie să râd de toate, așa mi-e meseria. N-am nimic nici cu tine, nici cu Biserica.

Mercurio zâmbi și bău.

– Ești în stare să-l ții în frâu pe puști?

Mercurio încuviință, chiar dacă nu era deloc convins.

– Mâine ne punem în mișcare și poimâine vom fi la Veneția, zise căpitanul. Și, cu tot respectul pentru jurământul tău de castitate, juma' de preot, eu am nevoie doar de un pat și de o femeie ca să mă pun pe picioare. Râse. Cu un moment înainte de a pleca, adăugă: Nu mai puteam să-i aud zbierând. Nu știu de ce, dar nu e la fel ca în bătălie.

Apoi îi dădu una pe spate lui Mercurio și dădu să plece.

– Căpitane... zise Mercurio, ca şi cum i-ar fi ieşit cuvintele singure din gură, ce simţi când omori un om?

Glasul lui Mercurio tremura imperceptibil.

– Nimic.

– Nimic? Nici prima oară?

– Nu-mi amintesc. A trecut multă vreme de-atunci. De ce?

– Aşa...

Căpitanul îl studie în tăcere.

– Trebuie să-mi spui ceva?

Mercurio simțea nevoia să împartă cu cineva greutatea care îl apăsa. Însă căpitanul era un soldat şi probabil l-ar fi arestat.

– E vreun motiv special pentru care ai hotărât să îmbraci sutana, băiete?

Mercurio respiră adânc. Căpitanul nu era persoana potrivită căreia să i se destăinuie. Roti în mână pocalul cu vin, ezitând.

– Mama mea era... o bețivă. Când i-a crescut burta nu şi-a mai amintit al cui fiu eram. M-a încredințat preoţilor... şi de aia am deveni preot. Nu cunosc altă meserie. Asta-i tot.

Căpitanul se uită atent la el. Apoi încuviință şi plecă.

Mercurio rămase singur. Puținul vin pe care-l băuse i se şi urcase la cap. Simțind bolboroseală-n stomac, se grăbi să înghită ultima bucățică de cârnat şi pe cea de pâine neagră. Făcu ochii mici. În întuneric se arătară imaginile cu soldaţii răniți, mirosul de sânge, carnea tăiată şi cusută la loc, privirile lor mai mult uluite decât suferinde, frica de moarte care li se citea în ochi. Se ridică brusc. Nu voia să rămână acolo, singur, în câmpul ăla. Se îndreptă cu paşi hotărâți spre carul cu alimente.

Îi găsi pe Benedetta şi pe Zolfo la scară.

– Te-ai liniştit? îl întrebă pe Zolfo, dar fără reproş.

Zolfo se uită la el. Avea ochii roşii. Mai mult ca niciodată părea un copil.

– Nu vreau să dorm cu evreii ăia, zise. Eu îi urăsc pe toți evreii.

Mercurio se strecură în car.

– Îţi aduc ceva de învelit. Când reveni în uşă, cu pătura în mână, îi spuse Benedettei: Căpitanul nu vrea să stai afară, mai ales noaptea.

Benedetta făcu un semn de încuviinţare.

– Vin repede.

Mercurio se uită la Zolfo.

– Noapte bună.

Zolfo îşi trase nasul, luă pătura şi şi-o puse pe spate.

Mercurio îi întinse şi pocalul cu vin.

– Te va încălzi.

Zolfo luă paharul şi-i veni iar să plângă. Dar se abţinu şi dădu pe gât dintr-odată tot vinul. Apoi începu să tuşească.

Mercurio intră în car. Aerul era călduţ şi mirosea frumos a mâncare. Se uită la Isac şi la fata lui, culcuşită în braţele tatălui.

– Mâine plecăm, îi spuse lui Isac, dar privirea continua să i se îndrepte către fată.

Nu-l interesaseră niciodată fetele, cei mari spuneau că aduc numai belele. Dar fata aia avea ceva de care nu se putea desprinde.

– Bine, zise Isac.

– Căpitanul a spus că peste două zile vom fi la Veneţia, adăugă Mercurio, ca să rupă tăcerea stânjenitoare care urmase.

Sau poate doar ca să-i zâmbească fetei. Ştia că n-o văzuse niciodată în viaţa lui, şi totuşi în inima lui o cunoştea, ar fi zis.

– Bine, repetă Isac.

Mercurio se întinse pe culcuşul de paie şi se înveli. „Fetele aduc numai belele", gândi, încercând să-şi ţină departe privirea de la fata doctorului.

– Ia încălzitorul pentru prietenul tău, îi spuse Isac.

Uşa carului se deschise. Mercurio se ridică într-un cot.

– Du-i încălzitorul lui Zolfo, îi spuse Benedettei.

Benedetta luă încălzitorul şi i-l trecu lui Zolfo, ghemuit pe scara carului ca un câine.

– Nu vreau nimic de la evreii ăia, se auzi spunând.

– E ideea lui Mercurio, cretinule, zise Benedetta.

Apoi închise uşa. Se uită în jurul ei. Nu ştia unde să se întindă. În nopţile trecute dormise întotdeauna cu Zolfo în braţe. Şi Mercurio era mereu ceva mai încolo. Acum însă, Zolfo era afară şi ea nu ştia unde să se culce. Apoi observă că fiica doctorului se uita pe furiş la Mercurio. Atunci se aşeză lângă el, ca şi cum ar fi spus că era al ei. Însă acest simplu gest o făcu să simtă ceva la care nu voia să se gândească. I se făcu frică să n-o gonească Mercurio. Se îndepărtă brusc şi se înveli cu pătura.

– Noapte bună tuturor, zise repezit.

– Noapte bună, îi răspunseră ceilalţi fiecare în parte.

Apoi, Isac suflă în felinar şi carul se cufundă în întuneric.

Mercurio ar fi vrut să-i spună să îl lase aprins, dar nu-i plăcea ideea să fie luat drept copil. Nu închise ochii. Știa unde duceau imaginile înspăimântătoare ale acelor soldați răniţi. Făcu ochii mari, fixând cu privirea ferestruica pe care o avea în faţa lui, în speranţa că în curând lumina palidă a nopţii ar fi limpezit întunericul. Totuşi, nu reuşi să oprească gândurile care-i treceau prin minte. Și, pe urmă, în timp ce se chinuia să reziste, i se formă dinainte imaginea de care se străduia de zile întregi să fugă. Văzu gâtul negustorului care se sfâşia. Auzi zgomotul alunecos al lamei care pătrundea în carne şi scrâşnetul traheei care se rupea. Se ridică brusc în şezut, cu pumnii strânşi. Nu ştia cât timp trecuse. Benedetta, în dreapta lui, avea respiraţia regulată. Dormea. Și i se păru că şi de la doctor, şi de la fiica lui se auzeau respiraţii profunde.

– Nu poţi să dormi? zise încet glasul lui Isac.

– Dar dumneavoastră? răspunse după o clipă Mercurio.

– Nu, murmură Isac.

Urmă o tăcere lungă. Apoi Mercurio auzi un fâşâit. După o clipă Isac era lângă el.

– Prietenul tău de afară îmi cunoaşte secretul? zise Isac cât putu de încet.

Mercurio nu răspunse imediat.

– N-aveți grijă, îi spuse.

– Nu-i nici da, nici nu.

– Suntem hoți şi şarlatani, zise atunci Mercurio. Ca şi dumneavoastră. Niciunuia dintre noi nu-i convine să fie descoperit.

– Dar noi suntem evrei, zise Isac.

Mercurio ştia ce voia să spună. Și avea dreptate. Simțea o simpatie puternică pentru bărbatul acela.

– Nu ştie nimic despre comoara dumneavoastră, stați liniştit… doctore.

– Mulțumesc, zise Isac şi se întoarse să se întindă. Veneția, zise după o clipă, dar cu glas visător.

– Da, Veneţia, îi întoarse vorba Mercurio.

Era însă un cuvânt care pentru el, în schimb, nu însemna nimic.

11

Şimon Baruch deschise ochii.

Se simţi pierdut. Nu ştia unde se află.

Apoi îşi aminti.

De o săptămână, în fiecare dimineaţă i se întâmpla acelaşi lucru. De când se trezise. De când, după cum spuneau medicii şi soția, *Ha-Shem,* Atotputernicul, Sfântul Benedict, se hotărâse să-l salveze. Se trezea şi nu ştia unde era şi nici cine era. El, care ştiuse totul mereu, în cele mai mici amănunte. El, care trăise o viaţă neînsemnată, atent să nu fie observat, să nu aibă probleme. El, acum, de o săptămână, se trezea şi nu se recunoştea. Fiindcă ceva radical se întâmplase cu el. Ceva ce Şimon Baruch nu putea controla. Și numai ce-şi amintea cine era şi unde se afla, şi imediat în minte i se forma imaginea acelui băiat care-l trăsese pe sfoară şi-l furase. Chipul lui uscăţiv, părul lui brunet şi ochii lui negri, acel zâmbet îndrăzneț. Pe urmă, Şimon vedea licărind lama spadei. Și o senzație întunecată, grea ca o mantie, îl învăluia, forţând încă puțin transformarea aceea care se petrecea în el de o săptămână.

Şimon se mişcă încet în pat. Alături de el auzea respirația uşoară a soţiei. Imediat ce femeia îşi dădea seama că era treaz, sărea în picioare, îi pregătea micul dejun, îl umplea de atenţii, îl spăla, îl bărbierea. Și nu înceta o clipă să vorbească şi să plângă.

Însă Şimon Baruch avea chef să stea singur.

Mai ales în dimineața aceea. Fiindcă ar fi fost probabil ultima lui dimineaţă de om liber. Pentru a doua zi era fixată audiența procesului care-l privea. Imediat ce fusese considerat pe cale de însănătoşire, securea justiției se abătuse asupra lui. Dacă încă nu era în închisoarea Curia Savella se datora avocatului care se obligase să-l apere şi care avea cunoştințe sus-puse. Iar pentru aceste privilegii pretindea o plată pe măsură.

Însă toate cunoştințele din lume nu l-ar fi putut scăpa de condamnare pe Şimon. Ştia asta. Era un evreu, înarmat, acuzat de omor. Prea puţină importanţă avea că fusese prădat. Un creştin, în condiţiile lui, ar fi putut face un masacru şi ar fi avut toate circumstanţele atenuante. Deoarece creştinul ar fi ucis un infractor. În schimb, el, evreu fiind, omorâse o oiţă din turmă. Iar Marele Păstor avea să-l pună să plătească scump. Avocatul spunea că ar fi scos-o la capăt cu vreo patru, cinci ani de închisoare şi cu o sancţiune pecuniară foarte piperată. *Ar fi scos-o la capăt,* chiar aşa spusese.

– Soțiorul meu, te-ai trezit de mult? zise soția de lângă el, dându-şi seama că avea ochii deschişi.

Şimon nu se uită la ea. Se abţinu de la un cuvânt sâcâit.

– Ce ai vrea să mănânci azi ca să te pui pe picioare? continuă soția, ridicându-se din pat şi urinând în oala de noapte.

Şimon nu mişcă un muşchi.

– Hering şi pâine nedospită? Sau preferi altceva? Soţia negustorului îşi scoase cămaşa de noapte şi aruncă conţinutul oalei de noapte pe fereastră. Înconjură patul şi se postă în faţa soţului. Atunci? Spune-mi tu.

Şimon îşi îndreptă ochii spre ea. Ar fi vrut să-i spună să se ducă la naiba. Ar fi vrut să-i spună să se strângă de gât cu heringul şi cu pâinea nedospită. Ar fi vrut să-i spună că nu voia s-o sfârşească în închisoare, că nu ştia cum să-şi plătească avocatul şi sancţiunea care-l aştepta. Ar fi vrut să-i spună un şuvoi de cuvinte.

Dar nu putea.

Fiindcă Şimon Baruch devenise mut după ce lama spadei i se înfipsese în gât.

Se ridică din pat şi se duse la masă, unde femeia improvizase un fel de scriptoriu ca de altfel în fiecare cameră a casei, cu pergament, o pană de gâscă şi câte o călimară mereu plină. Fiindcă lui Şimon nu-i rămânea altă modalitate de comunicare în afara acesteia.

„Supă“, scrise.

Femeia se repezi în bucătărie, asaltând-o cu porunci pe slujnică.

Şimon se pipăi la gât. Bandajul tot mai era umed de sânge. Se duse în faţa unei oglinzi cu mercur. Se privi în ea.

Femeia intră iar în cameră.

– Acum te ajut să te îmbraci, bărbăţele. Dar mai înainte te ajut să te speli. Şi dacă vrei te ajut să te rogi. Se duse în spatele lui şi începu să plângă. Ce ne facem, bărbăţele? Ce dramă. De ce trebuia să ni se întâmple aşa ceva? Ce rău am făcut? De ce *Ha-shem* a hotărât să ne pună la încercare? şi îl îmbrăţişă.

Şimon o împinse cu furie. Apoi deschise gura. Să urle. Cu toată suflarea ce o avea în gât. Ieşi însă doar o sâsâială. Teribilă. Mai înfricoşătoare decât orice urlet. Sângele făcu spumă pe bandaj. Şimon smulse bandajul. Urlă iar, până i se umflară venele de la gât. Rana stropi sânge pe oglindă.

– Nu, soţiorul meu… se smiorcăi soţia.

Şimon se întoarse s-o privească. Avea dispreţ în ochi. Şi ură. Se duse la masa de scris. „Habar n-ai ce-i în sufletul meu, scrise. Eu nu mai sunt eu.“

Soţia izbucni în plâns.

„Pleacă“, scrise Şimon.

Aproape târându-se, femeia ieşi din încăpere.

Rămas singur, Şimon simţi că ura şi furia pe care le simţea îl făceau mai puternic. Mai viu. „N-am altceva“, se gândi. În timp ce-şi trecea o nouă faşă curată în jurul gâtului se întoarse

la oglindă. „Ură şi furie", îşi repetă. Se privi în ochi. Atunci văzu altceva. „Spaimă." Încercă să-şi mute privirea. Dar era ca paralizat. Şi cu cât se privea mai mult, cu atât simţea cum scad ura şi furia şi cum creşte spaima. Curând avea să rămână doar spaima, dacă nu ar fi reuşit să se desprindă de oglindă. Însă nu reuşea să-şi mişte picioarele. Atunci, cu o clipă înainte ca spaima să şteargă definitiv ura şi furia, făcu singura mişcare pe care era în stare să o facă. Se aplecă brusc în faţă, cu toată puterea, şi lovi oglinda cu fruntea. Simţi impactul, auzi zgomotul, cioburile care-i tăiau pielea, sângele cald care-i curgea în ochi şi transforma totul în roşu.

Uşa camerei se deschise. Femeia, în prag, strigă, îşi duse mâinile la gură şi dădu să se repeadă la soţul ei.

Şimon se uită fix la ea. Şi începu să râdă. Apoi o împinse afară din cameră şi închise uşa trântind-o cu violenţă.

„N-ai să te mai uiţi niciodată în vreo oglindă", îşi spuse Şimon.

Luă un colţ al cearşafului în care dormise şi-şi tamponă cu el rana de pe frunte. Curând sângele se opri. Rana nu era probabil prea adâncă. „Nu mai mult de o zgârietură", îşi spuse. Nimic care să impresioneze un bărbat care-şi putea introduce arătătorul în gât să simtă cum iese şi cum intră aerul.

„N-ai să mai asculţi niciodată de spaimă", îşi spuse.

Se îmbrăcă, apoi deschise uşa camerei. Îi făcu semn soţiei să-i aducă supa caldă şi să tacă. Şi se bucură de supă şi de linişte.

„Zi-le gărzilor că m-am dus să-mi iau viaţa la fluviu" scrise.

– Nu! Bărbate, nu! izbucni în plâns soţia.

Şimon ridică o mână, ca şi cum i-ar fi tras o palmă. Soţia se dădu înapoi. Şimon nu dăduse niciodată în ea până atunci. Dar se gândi că nu ar fi simțit vreo neplăcere s-o facă. Şi nici plăcere. Lăsă mâna-n jos fără s-o lovească şi băgă iar pana de gâscă în călimară. Îşi dădu însă seama că nu avea altceva de zis. Nu mai avea. Aruncă pana pe masă şi se îndreptă spre ieşire, fără să ia cu el bereta galbenă. Luă însă toţi banii.

Merse până la biserica San Serapione Anacoreta. Era o bisericuţă de periferie, frecventată de oameni sărmani care aduceau copii pe lume ca iepurii.

Şimon socotise că la ora aceea biserica ar fi fost pustie. Intră în sacristie. Era o cămăruță friguroasă, deşi avea un godin aprins. Parohul, un preot bătrân grăsun, cu unghiile negre ca smoala, stătea şi bea vin, cu coatele sprijinite pe tăblia unei mese mâncate de cari. Slujnica stătea alături şi bea cot la cot cu el. Preotul păru deranjat să primească vizite, dar când Şimon îi arătă o monedă de argint se ridică imediat în picioare şi începu să se învârtă cu respect în jurul lui.

Şimon îi scrise parohului că rămăsese mut ca urmare a unui accident care îl făcuse să-şi piardă şi memoria. Știa însă că se născuse în acea parohie, continuă, aşa că trebuie să fi rămas acolo vreo urmă a identităţii sale.

– Ai fost botezat aici, fiule? întrebă parohul.

Şimon încuviinţă.

– Îţi aminteşti în ce an?

– 1474, scrise Şimon.

– Ai deci patruzeci şi unu de ani, făcu parohul uitându-se la el.

– Pare mai bătrân, zise slujnica.

– Taci, nenorocito, o apostrofă părintele.

– La fel gândiţi şi dumneavoastră.

– Iart-o, nu ţine la băutură, zise parohul şi se duse într-o încăpere alăturată.

Scoase un catastif prăfuit de sus de pe un raft curbat de greutatea documentelor pe care le conținea. Pe coperta ţeapănă a volumului stătea scris „1470–1475". Îl puse pe masă. Apoi se scărpină în cap.

– Dar cum te găsim dacă nu-ţi aminteşti cum te cheamă?

Şimon se bătu pe piept ca şi cum ar fi spus că se gândise el la asta. Deschise catastiful şi începu să parcurgă şirurile de zeci şi zeci de nume. Din când în când găsea o foaie nelegată

şi îngălbenită de timp, strecurată printre pagini. Prin gesturi întrebă ce sunt acelea.

– Certificate de botez care nu au fost retrase, suspină parohul. Oamenii din popor sunt ignoranți, ştii cum e. Nu înțeleg că certificatul de botez valorează mai mult decât oricare alt document.

Şimon încuviință. În schimb, el ştia. Începu să răsfoiască din nou catastiful. Și la un moment dat găsi ce trebuia în cazul lui. Luă un certificat şi se arătă pe sine. Apoi arătă iar spre certificat.

– Tu eşti ăsta, fiule? zise parohul. Îi luă certificatul şi citi. Eşti Alessandro Rubirosa? Dar aici zice că e născut în 1471, nu în 1474.

Şimon ridică din umeri. Arătă iar spre certificat şi apoi se bătu în piept.

– Mie mi se pare ciudat, fiule, bombăni preotul. Și de ce n-ai retras oare certific...

– Alessandro Rubirosa? interveni slujnica. Imposibil! Eu ştiu cine e tipul ăsta.

Şimon se crispă.

– Îmi amintesc pentru că a murit de... cât să fie? Nu mai mult de câteva luni, continuă slujnica, apoi îi trase una pe spate părintelui. Haideți, ar trebui să vi-l amintiți şi domnia voastră. E cel care a fost ucis în gâlceava de la hanul Căluţul de mare.

– Ăla? făcu parohul, strângând din ochi în efortul de a-şi aminti. Eşti sigură că se numea Alessandro Rubirosa?

– Cum sunt sigură că fundul meu e chinuit de hemoroizi, zise slujnica şi-şi încrucişă braţele la piept.

Parohul dădu din cap, deloc scandalizat de felul de a vorbi al slujnicei. Se răsuci spre Şimon, fluturând certificatul în aer.

– Nu aşa te numeşti, fiule. Vezi tu? Amărâtul ăsta a murit. Se îndreptă spre godin. Și cu siguranță nu va veni să-şi ceară certificatul. De, o hârțoagă mai puţin, şi dădu să arunce hârtia în foc.

Şimon sări şi-i smulse foaia din mână.

– Nu eşti tu, fiule dragă, zise parohul. Îmi pare rău…

Şimon împături certificatul şi şi-l puse în buzunar.

– Dar ce faci, fiule? Resemnează-te, nu eşti tu!

Şimon luă pana şi scrise pe o pagină a catastifului: „E adevărat. Nu sunt eu“.

– Atunci…?

Parohul avea o faţă uluită.

Şimon rupse pagina pe care scrisese şi o aruncă în foc.

– Ei, nu, dragă fiule. Nu se face aşa…

Şimon apucă zdravăn vătraiul, se răsuci şi-l lovi pe paroh în frunte. Preotul gemu şi se lăsă la pământ. Slujnica rămase înmărmurită, în timp ce Şimon îl termina pe preot. Şi doar când îi veni rândul să fie masacrată încercă să fugă. Prima lovitură o ajunse la ceafă. A doua îi sfărâmă craniul.

Apoi Şimon Baruch puse la loc catastiful, goli cutia milelor şi-şi trase pe el sutana preotului. Câteva zile avea să fie popă. Ar fi atras mai puţin atenţia într-un oraş ca Roma. Nici soția lui nu l-ar fi recunoscut, surâse. Citi pentru ultima oară certificatul de botez al lui Alessandro Rubirosa care-i conferea o altă viață.

„Niciodată nu vei mai fi un evreu“, îşi spuse, ieşind din San Serapione Anacoreta. Lăsă ca ura şi mânia să-i crească în suflet. „Și nu te vei linişti până când nu-l vei găsi pe puştanul ăla blestemat şi nu-l vei face să sufere.“

12

În zori, ordinele căpitanului Lanzafame răsunară în tabără.

Mercurio se întoarse imediat către Giuditta care îi susținu privirea. Ca şi cum numai asta ar fi aşteptat. Mercurio se gândi că ar fi fost firesc să-i zâmbească. Dar nu o făcu. Se uita la ea cu o privire serioasă. Intensă. Şi continua să se întrebe de ce i se părea că o cunoaşte. Sau poate de ce se recunoştea în ea. Îi lega ceva, se gândi, dar nu ştia să dea un nume acelei legături.

Benedetta îi dădu una pe spate, grosolan, şi zise:

– Mă duc să văd ce face Zolfo. Vii?

Mercurio încuviinţă şi se ridică în picioare. Îşi luă privirea de la Giuditta simţindu-se vinovat.

Afară, Zolfo era treaz. Îşi aruncase pe umeri pătura şi stătea la taclale cu soldaţii. Avea o spadă atât de mare în mână că abia putea să o ridice. Râdea. Avea o expresie ciudată, i se păru lui Mercurio.

Când ajunseră la el, le arătă spada.

– Cu o lovitură bine ţintită le-aş putea tăia dintr-odată capul acelor evrei, zise, cu un zâmbet răutăcios.

– Termină cu idioţenia asta, zise Mercurio.

– Jidanii sunt cu toţii nişte rahaţi, zise Zolfo, aproape sfidându-l.

– Dă-o-ncoace, puştiule, interveni atunci un soldat, pe un ton de reproş, luându-i arma din mână.

Şi ceilalţi soldaţi se opriseră din râs.

– Chirurgul ăla a salvat viaţa multora dintre noi. Ascultă-l pe prietenul tău, termină.

În timp ce soldaţii plecară, Zolfo scuipă pe pământ. Nu mai părea un băieţel, gândi Mercurio. Avea o privire dură. Îi aminti de un câmp devastat de flăcări, arid, dar încă fierbinte. Apoi Zolfo se răsuci spre carul cu alimente. Se întoarse şi Mercurio, şi văzu că Isac şi fata lui ieşeau să mănânce ceva.

Zolfo bombăni ceva, printre dinți.

– Termină, scrâşni Mercurio.

Zolfo îl înfruntă din priviri.

– Vouă nu vă pasă, dar mie da, zise cu glas plin de ranchiună. L-au omorât pe Hercule. Şi nu-i voi ierta niciodată.

– Nu ei l-au omorât, spuse Benedetta. Gândeşte-te.

– Și omul care l-a ucis a murit, ai văzut, zise Mercurio. Eu l-am omorât...

– Nu era un om, era un evreu, spuse Zolfo cu glas întunecat.

– Ascultă-mă. Mercurio îi dădu un brânci. Nu ne putem permite să mergem de colo-colo singuri.

Cu puţin înainte de a ajunge la granița Statului Papal fuseseră opriți de un grup de exilaţi. Le rechiziţionaseră, după cum se exprimaseră, carul cu caii şi cu proviziile. Nu găsiseră monedele de aur. O pipăiseră pe Benedetta, dar nu se îndemnaseră şi la altceva. Poate, după cum spusese Scavamorto, sutana de preot îi reținuse.

– Uită-te la mine, idiotule, rânji Mercurio. Nu ştim dacă în zona asta nu sunt briganzi. Din cauza prostiilor tale vrei să o reguleze până o omoară?

Zolfo îşi schimbă expresia feţei, o clipă. Apoi se întoarse să se uite la Giuditta şi la Isac şi le zâmbi.

– De acord... zise şi făcu un pas spre doctor şi fata lui. Mă duc să le cer scuze.

Mercurio simțea că era ceva ce nu mergea. Se pregătea să-l ajungă din urmă pe Zolfo, dar Benedetta îl reţinu.

Zolfo era la doi paşi de Giuditta. Zâmbea. Tot în felul ăla ciudat.

Pe urmă, unul dintre soldaţii cu care stătuse de vorbă Zolfo mai înainte spuse cu glas tare:

– Unde mi-e cuțitul?

Mercurio se răsuci brusc către soldat şi pe urmă din nou spre Zolfo.

Zolfo scoase cuţitul din mâneca hainei şi îl ridică în aer.

– Nu! zbieră Mercurio, sărind un pas în faţă.

– Asta-i pentru Hercule! zise Zolfo lăsând în jos mâna înarmată.

În timp ce Mercurio se arunca între Zolfo şi Giuditta, îşi aminti de negustor.

– Nu! țipă cât îl țineau bojocii.

Dădu lovitura, mai mult isteric decât cu violenţă. Lama tăie sutana lui Mercurio la încheietura mânecii şi-şi continuă cursa înfigându-se superficial pe dosul mâinii, între degetul mare şi arătător.

Giuditta țipă înspăimântată.

Benedetta țipă.

Mercurio gemu, căzând la pământ.

Isac alergă spre fata lui, apucând-o şi împingând-o mai încolo.

Zolfo părea în transă, ca şi cum nu ar fi fost acolo. Încă avea cuțitul în mână.

Mercurio, de jos, îi trase un şut în burtă.

Zolfo se îndoi de mijloc şi încă nu se îndreptase când căpitanul Lanzafame sări pe el şi îi trase un pumn groaznic care îl aruncă în aer. Se auzi un zgomot surd. Zolfo se prăvăli cu o bufnitură, în nesimţire. Benedetta alergă la el. Zolfo tuşi şi-şi scuipă un dinte.

– Legați-l şi puneți-l într-un car! urlă Lanzafame. Apoi îl caută printre oamenii lui pe cel căruia i se furase cuțitul. Când îl zări întinse spre el un deget: Și tu vei fi fiind un soldat?

Giuditta se eliberă din strânsoarea tatălui şi se duse spre Mercurio, care se ridica. Avea o batistă în mână. Îi tamponă rana, uitându-se temătoare la el. Și cu o emoție pe care nu ar fi ştiut să o definească. Ceva care-i lua respiraţia, care îi făcea inima să palpite. Îşi dădu seama că-l strângea de mână şi, între timp, se pierdea în ochii lui. Dar nu era în stare să-i spună nimic.

Mercurio era şi el la fel de zăpăcit. Nu se gândise. Se mişcase din instinct. Iar acum respira gâfâind şi nu simţea durere în rană. Doar o căldură întremătoare în strângerea de mână a Giudittei.

– Nu sunt preot, îi murmură. Nu sunt preot, repetă el, ca şi cum acea afirmație însemna mult mai mult.

Isac veni spre fată. O dădu la o parte.

– Lasă-mă pe mine, îi spuse.

Giuditta se dădu deoparte, ca în somn. Strângea în mână batista cu care tamponase rana lui Mercurio. Și nu reuşea să îşi desprindă privirea de la ochii ăia atât de înflăcăraţi.

– Mulțumesc, reuşi să spună.

– Da, mulțumesc, îi spuse la rândul lui Isac. Vino, băiete, şi îl duse înspre carul unde avea unguentele şi bandajele.

– Ar trebui să am încredere într-un doctor fals? zise în şoaptă Mercurio în timp ce Isac îi trata rana.

Isac surâse.

– Dacă ar fi pe aici un preot adevărat, i-aş spune să se roage pentru tine.

– Îmi pare rău, zise Mercurio.

Isac dădu din cap.

– Mulțumesc, băiete.

După mai puţin de jumătate de oră se auziră trâmbițele sunând. Apoi răsună un ordin:

– În marş!

Înaintară greu, cu roţile carelor care se cufundau în glod, iar în noaptea aceea dormiră la câteva mile de Mestre.

Benedetta primise învoire de la căpitanul Lanzafame să vorbească cu Zolfo, în prezența soldatului rămas fără cuţit,

care devenise gardian. Însă Zolfo nu scosese niciun cuvânt. Se închisese într-o muţenie încăpăţânată şi furioasă.

– Nu-l recunosc, îi spuse Benedetta lui Mercurio când se culcau. E ca şi cum nu ar mai înţelege cine e?

Mercurio cunoştea furia. Era ca şi cum ai avea un animal feroce închis în tine, care se hrănea din carnea care îl găzduia. El însuşi uneori reuşea s-o ţină în frâu, alteori bestia îl învingea şi îl consuma.

– Mi-e somn, îi spuse Benedettei.

Apoi se întoarse cu spatele la ea. În penumbra din car căută chipul Giudittei. Ea părea că-i aşteaptă privirea, ca pe un salut de noapte bună. Dar şi tatăl se uita la el, aşa că Mercurio închise repede ochii. După puţin îi redeschise. Giuditta dormea. Sau cel puţin aşa părea. Iar Mercurio se gândi că i-ar fi plăcut să vadă ce visează. Ba chiar să se strecoare în visele ei. Să intre în mintea ei. „De ce te gândeşti la idioţeniile astea?", îşi spuse, întorcându-se pe partea cealaltă. Avea respiraţia scurtă şi o senzaţie plăcută de stânjeneală. „Fetele aduc numai belele", îşi repetă.

În zori sunară iar trâmbiţele în tabără. Mercurio şi Benedetta ieşiră din car să se ducă să ia micul dejun. Mercurio îi aruncase o privire fugitivă Giudittei şi ea îi zâmbise. Lui Mercurio i se învârtise capul. „Fetele aduc numai belele", îşi spuse din nou, dar crezând din ce în ce mai puţin.

Imediat după ce Mercurio şi Benedetta ieşiră, Giuditta se ridică în picioare. Simţea o crampă teribilă în burtă. Gemu. Isac nu-şi dădu seama. Giuditta închise ochii şi-şi încleştă dinţii. Apoi simţi cum ceva cald îi curgea pe picioare. Fără să se preocupe de prezenţa lui Isac îşi ridică fusta şi văzu un şiroi de sânge.

– Tată! ţipă.

Isac se întoarse. Când se trezi cu fata lui cu fusta ridicată şi cu un firişor roşu care-i curgea dintre coapse de-a lungul piciorului stâng, se întoarse repede cu spatele stânjenit.

– Giuditta...!

– Tată, zise cu glas îngrijorat Giuditta, îmi curge sânge...

– Sigur că-ți curge sânge! făcu Isac, cu glas prea ridicat. Apoi își dădu seama că Giuditta nu avea idee ce însemna sângele ăla. Nu ți-a mai... vreau să zic... ție nu ți-a mai... nu ți-a mai curs sânge până acum...?

– Nu, tată...

Glasul Giudittei era mai puțin înfricoșat. Înțelegea că era ceva natural, atât datorită reacției paterne, cât și datorită senzației interne.

– Ce Dumnezeu! Dar bunica ta nu... Isac se agita, tot cu spatele la ea. Fir-ar să fie, bunica nu ți-a explicat niciodată...? Fir-ar să fie de treabă!

Și bătu cu putere din picior în podeaua carului.

Giuditta sări în sus.

– Iartă-mă, fetițo... zise Isac întorcându-se.

Giuditta era tot cu fusta ridicată.

Isac se întoarse iar cu spatele, brusc.

– Și trage-ți odată fusta aia în jos! izbucni. Iartă-mă, fetițo... Ascultă, puneți ceva... la urma urmelor puneți o bucată... Ai înțeles unde? Acolo... acolo... pufni stânjenit. Așteaptă aici, îi spuse. E o treabă... oh, la naiba, așteaptă aici!

Se duse la Benedetta, o luă deoparte și o întrebă, fără amabilități:

– Ai avut deja menstră, fato?

Benedetta se înroși ca para focului. Ridică mâna să-i tragă una.

– Porc împuțit!

Isac se învineți. Făcu ochii mari.

– E pentru fata mea! îi spuse. I-a venit și... ce să zic, e treabă de femei. Explică-i tu. Respiră adânc. Te rog!

Când Benedetta ajunse în car, Giuditta își lăsase fusta-n jos.

– Ai menstruație. Ai devenit femeie, îi spuse Benedetta. Știi ce înseamnă asta?

Giuditta făcu semn că nu.

– Că din acest moment, dacă ţi-o tragi, rişti să aduci pe lume un bastard, zise Benedetta. Nu-i era simpatică fata aia. Puneţi o cârpă între pulpe, adăugă. Peste câteva zile se va opri. Şi peste o lună vine iar. Mai vrei să ştii altceva?

Giuditta făcu semn că nu.

Benedetta plecă, fără să mai spună altceva.

Imediat ce rămase singură, Giuditta se trânti pe culcuşul de paie. Se încovrigă şi-şi puse pătura pe burtă. Închise ochii. Fuseseră zile intense. Emoţionante. Înfricoşătoare. Excitante.

„Am devenit femeie", îşi spuse.

Apoi simţi un junghi în burtă. Avea batista în mână. Băgă mâna sub fustă şi o împinse între picioare. Și exact în clipa aceea îşi dădu seama că era batista pe care o folosise să şteargă rana lui Mercurio. Pe batista aia era sângele băiatului care o salvase. Şi, acum, era şi al ei.

„Am devenit femeie pentru el", se gândi.

Acum sângele lor se amestecase. Și devenise semnul unui destin, al unei promisiuni.

„Sunt a lui."

Pe urmă adormi.

13

– Ce se va întâmpla cu Zolfo? îl întrebă în dimineața următoare Mercurio pe căpitanul Lanzafame, înainte de a începe marşul.

Benedetta stătea temătoare în urma lui.

– A încercat să omoare o fată, răspunse solemn căpitanul. Se uită spre Benedetta. E supus legii marțiale.

– Nu...

Benedetta îşi muşcă buzele.

– Avea un cuțit şi dacă nu ar fi intervenit... zise Lanzafame.

Benedetta îl întrerupse:

– Nu voia s-o omoare, căpitane. Dumneavoastră nu-l cunoaşteți pe Zolfo, n-ar face rău niciunei muşte!

– Poate unei muşte, nu. Dar unui evreu, da.

Lanzafame se uită iar la ea. Se gândi că era frumoasă. Poate prea tânără.

– Ce se va întâmpla cu el? întrebă Mercurio.

Căpitanul nu răspunse imediat. Îi aruncă o ultimă privire Benedettei.

– Trebuie să mă gândesc, zise plecând.

Mercurio se luă după el.

– Căpitane, vă rog...

Lanzafame se opri. Coborî glasul.

– Băieţelul ăsta e un om slab, zise.

„Acelaşi lucru spusese şi Scavamorto“, gândi Mercurio.

– Eu cunosc oamenii mai bine ca oricine altcineva, pentru că îi privesc în faţă în timp ce ei încearcă să mă omoare, continuă Lanzafame. Copilul ăla e un om slab şi un trădător. Să nu ai încredere în el. Niciodată.

Dădu să plece.

– Căpitane… îl reţinu Mercurio. Voia s-o sperie… poate s-o rănească uşor. Dar nu s-o ucidă.

Căpitanul îl privi fix.

– Nici tu nu crezi.

– Faceţi asta pentru Benedetta…

Lanzafame se uită la fata cu piele de alabastru. Stătea cu capul plecat, iar lumina se juca cu părul ei arămiu. Iar se gândi că era foarte frumoasă. Şi foarte tânără.

– Poate puştiul ăla va fi legat prost la îmbarcare…

– Mulţumesc, căpitane, zise Mercurio.

– Pentru ce? spuse Lanzafame şi plecă. În marş! strigă la oamenii lui.

În noaptea aceea trimisese un mesager la Mestre, să le anunţe sosirea. Aşa că după-amiază, când ajunseră la Fedelissima, cum era numită anticamera Veneţiei, Mestre, veteranii fură primiţi de o mulţime în sărbătoare, chiar dacă nu erau decât o caravană mică de răniţi care se întorceau în patrie. Comandanţii şi grosul trupelor aliate francezilor regelui Francisc I de Valois erau încă în stare de război. Însă după spaimele din anii anteriori, poporul nu dorea nimic altceva decât să sărbătorească victoria de la Marignano de acum zece zile, care părea să marcheze o cotitură în teribila criză veneţiană şi care dădea înapoi Serenissimei mare parte din teritoriile de uscat.

Căpitanul Andrea Lanzafame mergea în capul coloanei, imediat în urma purtătorilor de blazoane. Stătea drept în şa, cu

mâna dreaptă pe mânerul spadei băgate în teacă pe stânga, şi de la înălțimea puternicului său armăsar le zâmbea oamenilor care îi glorificau pe veterani. Era echipat cu armura de război îndoită de loviturile duşmanului. Deasupra armurii îi flutura tunica fără mâneci, cu însemnele şi culorile oraşului şi ale neamului său: un câmp roşu în centrul căruia se reliefau două benzi galbene, una verticală şi alta orizontală, care intersectându-se formau o cruce. Și două ramuri de viță-de-vie cu ciorchini de aur, care arătau că se trăgea din nobilii Capo Peloro, neam al acelui regat sicilian cucerit în vremuri străvechi de normanzi, de la care Lanzafame era însemnat cu părul blond şi ochii albaştri.

Din carul de alimente, prin ferestruicile de pe laturi, Mercurio, Benedetta, Isac şi Giuditta se uitau la mulţimea pestriță. După ce trecură de un braț al râului Marzenego, intrară pe poarta Belfredo del Castenuovo, la nord de ţinutul Mestre, înainte de a se îmbarca spre Veneţia, pentru adevărata sărbătoare.

Mercurio numără unsprezece turnuri, dintre care unul avea un orologiu mare. Zidurile erau în stare proastă, marcate puternic de un incendiu. Castelul era imens, se gândi el, în timp ce procesiunea intra în incinta în formă de scut, cu perimetru de cel puţin jumătate de milă. În centru se ridica un turn mai mare şi mai înalt decât celelalte, Mastio, sediu al guvernatorului Dalmației, în fața căruia notabilităţile din Mestre, în haine de mare ceremonie, aşteptau întoarcerea acestor prime trupe de eroi.

În stânga lui, Giuditta era atât de prinsă de panoramă încât îl strânse de mâna rănită, excitată, poate crezând că-l are alături pe tatăl ei. La început Mercurio se crispă, de uimire şi de junghiul de durere. Dar pe urmă îi înapoie cu căldură strângerea de mână. Giuditta se întoarse uimită spre el. Mercurio era roşu la faţă şi se uita fix la ea, cu inima care-i bătea să înnebunească, cuprins de o emoție puternică. Și acum, prin acel contact, înţelegea de ce se spunea că fetele aduc numai belele.

Giuditta încercă să-şi elibereze mâna.

Mercurio o reţinu.

Iar Giuditta îl lăsă să o reţină, fără să se împotrivească.

Se priviră un moment îndelungat. Totul în jurul lor păru să se cufunde în tăcere.

Pe urmă, Isac, întorcându-se către fiica lui, exclamă:

– Şi asta-i nimic, ai să vezi Veneţia!

Mâna Giudittei şi cea a lui Mercurio se desprinseră imediat.

Mercurio se întoarse, stânjenit, răsucindu-se cu spatele la Isac. Întâlni privirea Benedettei, care îl ţintuia încruntată. Și ea se înroşise. „Însă de furie“, gândi Mercurio. Și se miră şi de asta. Îşi mută privirea. Dar nu mai ştia încotro să se uite.

Între timp, Giuditta continua să-i surâdă exagerat tatălui ei, cu obrajii de purpură.

– De ce ai faţa aia de tâmpită? întrebă Isac, bănuitor.

– Mi-e cald, zise Giuditta, făcându-şi vânt cu mâna.

Isac văzu că avea sânge pe degete. Îi luă mâna, controlă. Nu era rănită. Atunci se uită la Mercurio, care era întors cu încăpăţânare cu spatele la el.

– Curăță-ți degetele, îi spuse aspru Giudittei şi o dădu deoparte aşezându-se între ea şi Mercurio.

În clipa aceea uşa carului se deschise.

– Coborâți să sărbătoriți, doctore, zise Donnola.

O clipă tensiunea se dilua în lumina zilei, în ţipetele oamenilor şi atmosfera de sărbătoare. În timp ce coborau, Mercurio şi Giuditta se atinseră din nou şi iar se înroşiră. Isac o apucă pe fată şi o trase după el. Giuditta, îndepărtându-se, îi aruncă o privire grăbită lui Mercurio, care-i zâmbi uşor, din ce în ce mai zăpăcit de propriile emoţii.

– Să rămânem aproape, îi zise Benedetta, cu glas mânios şi îl ajunse din urmă pe Zolfo, care era cu mâinile legate de un cal.

Mercurio o urmă, evitându-i privirea.

Căpitanul Lanzafame, în mijlocul mulțimii, cu greu ținea calul în frâu. Arătă cu degetul spre Isac.

– Despråfuiește-ți bereta galbenă, aici legea trebuie respectată.

Apoi urmară autoritățile care-i conduseră pe vitejii veterani spre Fossa Gradeniga, unde trei ambarcațiuni mari de transport de marfă tipice lagunei, îi așteptau să-i ducă în piața San Marco, în toiul petrecerii.

– Urcați cu noi, îi spuse Lanzafame lui Isac și-i făcu semn și lui Mercurio. Pe timp de război, străinii nu se pot îmbarca spre Veneția. Însă voi v-ați câștigat trecerea.

Pe mal fusese construit un podeț lat din bârne de fag, ridicat de la pământ, care garanta o mai bună vizibilitate a vitejilor și simplifica încărcarea de care și de invalizi. Norii se risipiseră, ici și colo, pe cerul cenușiu, iar soarele se filtra prin crăpături luminând Strada dell' Acqua.

În timp ce Isac și Giuditta urcau pe podeț, urmați de Mercurio, Benedetta și Zolfo, tot legat, se auzi un țipăt.

– Satană! Te-am regăsit!

– Nu te întoarce, îi porunci Isac fiicei lui, recunoscând glasul.

În schimb, mulțimea, militarii, cu toții se întoarseră.

Călugărul predicator, pe care Isac și Giuditta îl întâlniseră la han și care îi urmărise în ziua următoare, acum se îndrepta cu pași mari, făcându-și loc cu coatele, cu crucifixul în mână. Părul jegos îi era lipit de țeastă, iar barba îi era încurcată și plină de fărâmituri.

– Oamenii Satanei! Nelegiuiți, păcătoși, nu vă semănați urgia peste oștile noastre! zbiera. Și pe urmă, negăsind o insultă mai rea, strigă: Evrei!

Isac își împinse fata în spatele calului căpitanului Lanzafame.

– Eretici! urlă călugărul, aproape aruncându-se pe podeț.

Calul căpitanului Lanzafame se agită nervos.

– Deja au adus nenorocire la câteva mile de aici! Din cauza lor a murit o fetiță nevinovată, o creatură a Domnului! urlă călugărul, ațâțând mulțimea.

– Au scăpat de mine o dată, dar astăzi Satana nu-mi va juca un alt renghi.

– Ce vrei, călugăre? îl apostrofă căpitanul Lanzafame.

Mercurio observă că ochii lui Zolfo se aprinseseră din nou. Îi dădu una peste cap.

– Nu lăsa pacostea aia să-ți infesteze trupele! zise cu emfază călugărul.

Căpitanul Lanzafame trecu cu privirea peste lume. Erau nehotărâți de ce parte să fie, sclavi ai superstițiilor religioase.

– Acest om i-a îngrijit pe soldații mei, spuse astfel încât să fie auzit de toți. Și datorită lui se întorc la familiile lor.

Mulțimea înțelese valoarea acestei ultime fraze. Trecu de partea căpitanului, dacă nu a medicului.

De-acum călugărul pierduse prea mult teren. Însă Biserica și mai ales viața îl pregătiseră de bătălie. Nu cunoștea înfrângerea și victoria, ca un mercenar oarecare, ci doar un veșnic imbold la război, ca orice fanatic.

– Ți-ai și dezlănțuit diavolii, Satană?

Sări pe podeț. Încercă să dea roată calului căpitanului Lanzafame.

– Voi fi atunci aici ca să te combat, fără să dau înapoi nici măcar un pas!

Căpitanul Lanzafame scoase din teacă sabia și o învârti în aer, cu o față furioasă. Mulțimea își ținu respirația. Apoi spada zbură și se înfipse între picioarele predicatorului, după ce trecuse prin rasa lui groasă, ancorându-l de podeț.

– Acolo să stai, pasăre de rău augur! Îmi torturezi urechile, iar eu vreau să aud doar bucuria concetățenilor mei!

Mulțimea aplaudă, amuzată și scandalizată totodată.

– Ultimul să-mi recupereze spada, dacă nu o înghite călugărul! strigă căpitanul Lanzafame şi dădu pinteni calului. Grăbeşte-te să te urci în barcă, îi spuse lui Isac.

– Oamenii Satanei! zbiera călugărul.

Marinarii, după ce desfăcură parâmele care ţineau la mal bărcile – largi şi cu fund plat, cu borduri joase vopsite în negru lucios –, împunseră cu vâslele lungi în mal, ca să le împingă pe mijlocul canalului.

Atunci, aşa cum spusese căpitanul, nodurile care-l ţineau prizonier pe Zolfo se desfăcură când îl împinse soldatul care-l păzea.

– Du-te, nemernicule, rânji soldatul.

Imediat ce se trezi eliberat, Zolfo, în loc s-o ia la goană imediat, făcu un pas spre Isac.

– Oamenii Satanei! urlă.

Şi, înainte să fi putut interveni cineva, urcă pe parapet şi sări pe pământ, luând-o la goană.

Benedetta se uită la Mercurio. Apoi, văzând că barca se îndepărta de ţărm, sări pe pământ şi se luă după Zolfo.

Mercurio era nemişcat. Ar fi vrut să fie încă mână-n mână cu Giuditta. Văzu cum se îndepărtează barca prea mult pentru o săritură.

Benedetta, în mulțime, pe mal, se uita la el.

Mercurio se întoarse spre Giuditta.

– Te voi găsi, îi spuse.

Căpitanul Lanzafame îl privea contrariat.

– La dracu' cu voi! exclamă Mercurio şi se aruncă în apă.

Oamenii de pe țărm râseră şi aplaudară.

Din câteva bătăi de braţe Mercurio ajunse la chei. Apa era foarte rece şi mocirloasă. Mirosea a noroi. Apoi mâini şi braţe puternice îl traseră pe uscat. Se uitau la el chicotind.

Mercurio îi împinse şi se răsuci spre barcă. Giuditta se uita la el.

– Te voi găsi, silabisi, sperând ca ea să-i poată citi pe buze, apoi alergă spre Benedetta.

Când o ajunse din urmă, era cu Zolfo în faţa predicatorului.

– Ce vrei? îl întrebă călugărul pe Zolfo, uitându-se la el cu privire fixă, posedată, aprinsă de fanatism, aproape străpungându-l.

– Îi urăsc pe evrei! răspunse Zolfo ca şi cum asta ar fi fost un cuvânt de ordine.

Călugărul păru să-l cântărească. Singurul din atâta lume care aplecase urechea la spusele lui. Arătă cu degetul bărcile, de-acum departe în mijlocul canalului.

– Într-atât îi urăşti? întrebă serios.

– Da! zise Zolfo cu un entuziasm care părea să îi includă şi pe Mercurio, şi pe Benedetta care, în schimb, tăceau, acolo, lângă el, uimiţi şi stânjeniţi.

De pe Mercurio şiroia apa şi el continua să se uite spre Fossa Gradeniga, unde bărcile se îndepărtau. De-acum Giuditta era numai un punct.

– Urmaţi-mă, soldaţi ai lui Cristos! exclamă călugărul, cu mâinile îndreptate spre cer.

Se întoarse şi începu să meargă împingând mulţimea.

14

Când Mercurio se aruncase în canal, Giuditta fusese ispitită să-l rețină. Sau să se arunce odată cu el. Nu voia să renunțe la senzația mâinii ei în mâna lui. Nu voia să renunțe la el. Deja în nopțile trecute, în car, simţise o atracție puternică pentru ochii acelui băiat ciudat. Nu se uitase aşa la niciunul dintre puştii de pe insula Negroponte. Nici nu mai simţise ceva asemănător când ei se uitau la ea. Şi niciunul dintre ei n-o salvase de la o lovitură de cuţit. Niciunul dintre ei nu-şi unise sângele cu al ei. Brusc îşi pierdu respirația. Era înfricoşată. Ce-i trecuse prin minte, se întrebă? Cine era băiatul ăla? Nu era preot, mărturisise. Atunci cine era? De ce purta haine preoţeşti? Ce-i spusese când sărise din barcă? Aproape nu-şi mai aducea aminte. Simțea un gol în cap. „Te voi găsi" îi spusese. Se agăţă de tatăl ei.

– Uite, îi spuse Isac, îmbrăţişând-o şi scoţând-o din labirintul de emoții în care se pierdea. Întinse braţul în fața lui. Uite, repetă.

Şi acolo, în fundul canalului, ca o fantomă, învăluită în pâclă şi cu contururi neclare, Giuditta o văzu.

– Veneţia, zise Isac, ca şi cum ar fi pronunţat un cuvânt sacru.

Vâslaşii bărcilor erau de-acum în larg. Bărcile grele se mişcau tăcute, tăind apa salmastră.

– Doctor Negroponte, zise Donnola în spatele lui Isac pe un ton oficial. Vă salut şi vă doresc tot binele.

– Mulţumesc, Donnola. Ai fost un ajutor foarte bun, zise la fel de oficial Isac.

Donnola îşi clătina capul ţuguiat, ca şi cum ar fi încuviinţat. Şi pe neaşteptate, părăsind tonul oficial, apropiindu-se ceva mai mult de Isac, în şoaptă, îi spuse:

– Dacă mai aveți nevoie de un ajutor, mă găsiți întotdeauna în spatele podului Rialto, în piața de peşte. V-aş putea procura clienţi.

Isac rămase fără cuvinte, surprins. Stânjenit. Nu îşi făcuse proiecte până în acel moment.

– Mi se pare un contract bun, răspunse vag. Atunci, voi veni eu să te caut. La Rialto.

– Nu la Rialto, punctă Donnola. La piața de peşte. În spatele podului Rialto.

– Corect, spuse Isac. În spatele podului Rialto. Îmi voi aminti.

– Iar dacă vreţi să cumpăraţi instrumentele pe care le-aţi folosit zilele acestea, reluă Donnola şoptit, vi le-aş putea da la un preţ convenabil.

– Nu, mulțumesc, Donnola.

Isac refuză oferta din instinct. Încă nu se hotărâse de tot. Se temea că într-un oraş ca Veneția oricine ar fi putut înţelege că nu era un doctor adevărat. Apoi simţi cum Giuditta îl apăsa cu o mână pe şold. Se uită la ea.

– De ce nu… doctore?

Ochii negri şi inteligenţi ai fiicei lui păreau să-i poruncească să accepte.

– Măcar aruncaţi o vorbă colegilor dumneavoastră. Poate vi se întâmplă ca unul dintre ei să caute instrumente, insistă Donnola.

– Poate, dacă mă gândesc bine, se corectă Isac, mi-ar putea fi de folos... Îi făcu cu ochiul Giudittei. Dacă-mi faci un preţ bun.

Chipul lui Donnola se lumină într-un zâmbet, urmat imediat de o expresie serioasă.

– Preţul pe care vi-l pot face e convenabil, asta da... începu, însă va trebui să dau cea mai mare parte din bani familiei lui Candia, iar mie-mi vor rămâne destul de puţini...

Isac se uită în tăcere la el. N-ar fi scos o vorbă. Donnola încerca să crească preţul cât putea de mult, însă el l-ar fi lăsat să se spânzure cu funia lui.

– Pe de altă parte... rupse tăcerea Donnola, măcelarul ăla n-are aşa o familie numeroasă...

Râse. Ştia să recunoască o nucă tare. Şi fără doar şi poate bărbatul ăla era o nucă tare. Oricum voia să cedeze şi să-l înghesuie pe altă parte.

– Faceţi domnia voastră preţul, doctore, zise. Apoi, ne vom gândi la un mic comision la fiecare client pe care vi-l voi găsi.

Isac zâmbi plăcut impresionat. Donnola era un pezevenghi de calitate. Îşi cunoştea interesul. Îl pusese cu spatele la zid. Acum era aproape silit să-i accepte colaborarea. Însă avea să fie un asociat bun.

– De acord, Donnola, îi spuse. Batem palma.

Şi astea fiind spuse, ca şi cum destinul lui sau cântecul unei sirene l-ar fi chemat, Isac simţi că trebuie să se întoarcă spre Oraşul Făgăduinţei, să nu piardă nici măcar o clipă din acel eveniment prodigios.

Când Serenissima începu să se dezvăluie, marmura clădirilor i se păru lui Isac aproape şi mai strălucitoare decât reuşise să şi-o imagineze, dar, în schimb, îşi dădu seama că nu prevăzuse reziduurile acelea de alge, care pluteau pe luciul apei, ca nişte flamuri verzi ude. Şi tot aşa nu-şi închipuise asemenea măiestrie de coloane şi capiteluri, de luminatoare şi rozete

de piatră, capete de animale şi figuri mitologice sculptate în marmură care susțineau balcoanele. Şi hornuri, peste tot, înalte şi subţiri, ca ghearele osoase ale unui crab uriaş cu burta-n sus. În timp ce creştea în el o emoţie pe care nu şi-o putea controla, gândindu-se că împlinea un vis care pe tatăl lui îl urmărise o viață întreagă, Isac se uita la vitraliile ferestrelor, plumbuite între ele, şi la corturile grele cu dungi late în culori vii, cu panaşe şi pandantive, susţinute de pari negri de lemn, decorate cu frunze şi boboci auriţi. Şi, deşi auzise vorbindu-se despre ele, rămase uimit când văzu acele bărci neobişnuite care se întâlneau numai la Veneția, lungi şi înguste, capabile de manevre rapide în spaţii restrânse, arcuite atât la pupa, unde se cârmea cu o singură vâslă, cât şi la prora, unde un fel de şarpe stilizat, de metal, reprezenta Canal Grande cu toate cartierele şi structura Serenissimei. Privi cu gura căscată marele pod Rialto, care se deschidea să lase loc să treacă unei galere cu două catarge. Şi în cele din urmă, acolo unde Canal Grande se lărgea într-un fel de mare mică, în stânga lui, văzu piaţa San Marco, turnul clopotniţei, palatul ducal şi o mare de oameni nesfârşită care, imediat ce apărură bărcile cu blazoanele din luptă, începu să freamăte.

Giuditta simțea starea de spirit a tatălui ei şi tresălta la unison, în sintonie cu propria ei emoţie, orbită de maiestuozitatea oraşului, de mitologica lui absurditate arhitectonică. Şi îi fu recunoscătoare tatălui ei pentru că se hotărâse să facă acel pas. Se simţi devorată de o pasiune intensă, pe care nu o mai simțise vreodată. Îşi spuse că la Veneția avea să-şi găsească dragostea. Iar imaginaţia ei alergă la chipul frumos al lui Mercurio. Poate, gândi ea acum îi era mai puţin teamă. Şi poate, îşi spuse, asta fiindcă Mercurio nu era acolo, lângă ea. Se îmbujoră şi se întoarse spre tatăl ei, care era impresionat, cu privirea îndreptată spre piața cea mare plină ochi de lume, şi îi spuse:

– Mulțumesc.

Isac nu o auzi. În urechile lui se amestecau trâmbiţele şi tobele Serenissimei.

Cu o manevră lină, fără corecţie din vâsle, ca şi cum ar fi alunecat pe ulei, după ce îndreptaseră prora spre cheiul pieţei, din granit acoperit de alge ca şi cum ar fi avut păr, bărcile cotiră şi cu o izbitură uşoară în lemn, înfundată şi surdă, se lipiră de pari şi de sacii cei mari de protecţie, făcuţi din odgoane şi umpluţi cu zdrenţe. Într-o clipă, fură aruncate parâmele şi coborâte pasarelele late cu un ghidaj din pânză roşie în centru.

Căpitanul Lanzafame nu descălecase nicio clipă. Mai întâi se uită la mulţimea care-i ovaţiona, apoi se uită la oamenii lui, cu o privire mândră şi veselă în acelaşi timp. Scoase spada din teacă şi o vântură în aer, fără să spună nimic, fiindcă nu era nevoie şi oricum nu ar fi fost auzit. Toţi oamenii, chiar şi cei răniţi şi invalizii, îi răspunseră ridicând la rândul lor armele. Apoi, căpitanul se întoarse spre Isac şi îi zâmbi.

Isac văzu că avea ochii umezi, ca atunci când ai febră mare. Şi ştiu că şi el avea aceeaşi privire.

– Ai ajuns, îi spuse căpitanul şi, înainte ca Isac să-i fi putut răspunde, dădu pinteni calului atât de tare încât acesta aproape că se cabră. Calul sări fără ezitare pe pasarelă. Cu spada încă ridicată, căpitanul Andrea Lanzafame îşi conduse armăsarul pe pardoseala umedă a pieţei.

Mulţimea scoase un urlet aţâţat.

După cavalerie coborâră soldaţii care reuşeau să se ţină pe picioare. Acestora li se alăturară Isac şi Giuditta. În urma lor, carele cu răniţi şi invalizi.

Lumina scânteia de mii şi mii de făclii de toate culorile, aprinse ca o aureolă gigantică în jurul capului retezat al lui San Giacomo Pater Domini, una dintre cele peste o sută de relicve pe care le deţinea Serenissima. Sfânta ţeastă era ridicată cu racla ei în vârful unui par de aur, înalt de două picioare şi patru palme,

şi era susţinută de un maxilar şi de o calotă craniană de argint. Celelalte relicve sacre – mâini, picioare, mumii, cuie şi fragmente de lemn din Sfânta Cruce, braţul Sfintei Lucia, ochiul lui San Zorzi, urechea lui San Cosma – erau purtate în procesiune de un steag de preoţi de la bisericile San Salvador şi San Giorgio Maggiore, care-şi disputaseră acea parte importantă a serbărilor.

Spectatorii, ca sardelele, se întindeau să atingă relicvele şi erau ţinuţi deoparte cu forţa de oştenii care păzeau obiectele sacre. Imediat în urma lor veneau episcopii, în veşminte sacre, şi vicarul de San Marco, care ţinea în mână evanghelia apostolului, scrisă cu mâna lui. În capătul culoarului uman care se unduia, ţinând piept îmbrâncelilor acelora care se întindeau să vadă şi să atingă, octogenarul doge Leonardo Loredan şi patriarhul Veneţiei, Antonio II Contarini, îi aşteptau pe eroi pentru îmbrăţişarea patriei.

Isac şi Giuditta nu făcuseră decât câţiva paşi între cei doi pereţi compacţi de lume, când patru gărzi ducale, sub comanda unui funcţionar al Serenissimei în uniformă de gală, îi opriră.

– Urmaţi-mă. Nu puteţi sta aici, zise funcţionarul.

Gărzile ducale îi împinseră în afara procesiunii.

Căpitanul Lanzafame, care se întorsese să-şi aţâţe oamenii, observă scena. Ochii lui îi întâlniră pe cei ai lui Isac. Nu urmară semne din cap, nicio strângere de buze, nici vreo mână ridicată. Doar acea privire lungă şi mută între doi bărbaţi mândri. Căpitanul ştia că-i îndepărtau, nu îi arestau. Pur şi simplu era necesar ca acele două berete galbene să dispară din procesiune. Medicul nu avea să fie menţionat în actele oficiale. Ca şi cum nu ar fi existat vreodată. Însă privindu-şi oamenii, care-şi agitau în aer cioturile însângerate, înspăimântătoare ca şi relicvele sacre – şi, ca şi relicvele, aclamate de popor –, gândi că, în ciuda rapoartelor militare, un medic bun operase cu pricepere în zilele şi nopţile acelea.

– Nu mă interesează deloc tâmpeniile astea, zise în clipa aia Donnola, desprinzându-se din cortegiu și ajungându-i din urmă pe Isac și pe Giuditta, îmbătați de fastul acelei procesiuni orgiastice.

– Veniţi, zise Donnola, prinzându-l de un braț pe Isac şi călăuzindu-l pe o ulicioară mai liniştită. Aveţi nevoie de o locandă unde să mâncați şi să dormiţi, pun pariu, zise surâzând.

– Iar eu pun pariu că tu ştii unde, râse Isac.

– Cea mai bună din oraş, jur, zise Donnola ducându-şi mâna dreaptă la inimă. Paturi curate, gândaci puţini, mâncare sănătoasă şi la preţ bun. Cu adevărat cea mai bună locandă din oraş... Făcu o pauză stânjenită. Și nu vor lua în seamă beretele galbene.

– Credeam că acest oraş e eliberat de prejudecăţile lumii creştine, zise Isac.

– Este doctore, jur, şi Donola îşi duse din nou mâna la inimă. Dar ca s-o spunem p-a dreaptă, domnia voastră ar trebui să înțelegeți că totuşi sunteți evrei.

15

– De ce mergem cu el şi cu tembelul celălalt? o întrebă Mercurio pe Benedetta, urmându-i pe călugăr şi pe Zolfo.

După baia din canal era congelat. Lăsa în urma lui o dâră de apă salmastră.

Benedetta ridică din umeri.

– Unde mergem? îl întrebă Mercurio pe călugăr, cu glas tare şi pe un ton mârâit.

– Într-un loc unde te vei putea usca şi-ţi vei putea schimba hainele, răspunse călugărul continuând să meargă. Mai făcu vreo câțiva paşi, apoi se întoarse, privindu-l fix pe Mercurio cu ochii lui mici şi pătrunzători. Doar n-oi vrea să mă faci şi pe mine să cred că eşti preot, nu?

Mercurio se opri, prins pe picior greşit. Ochii acelui călugăr îl deranjau.

– Nu... bâlbâi. Eu... noi am fost atacaţi de tâlhari, când veneam încoace... mi-au furat hainele şi... am găsit asta... şi arătă spre sutană. La picioarele lui se lărgea o băltoacă. Aşa a fost, zise uitându-se la Benedetta, în speranța că-l va ajuta.

Însă Benedetta nu scoase o vorbă.

– Hai, zise călugărul, luând-o iar la picior.

Mercurio se cocoşă şi-i aruncă o privire piezişă Benedettei.

– Călugărul ăsta nu-mi place, zise în şoaptă.

– Niciun preot nu-mi place, spuse Benedetta.

Lui Mercurio i se păru că aude un fel de reproş în glasul ei.

– Nici eu? glumi el.

Benedetta nu răspunse, dar după câţiva paşi spuse:

– Mulțumesc că nu ne-ai părăsit.

Mercurio se prefăcu însă că nu auzise. Dacă negustorul nu îl ucisese în fundătura aia din Roma fusese datorită ei. Şi de aceea se simţea dator să-i arate recunoştinţă, pe de o parte. Însă, din acelaşi motiv, o detesta din toată inima, fiindcă ura să se simtă dator. Îi amintea prea mult senzația pe care o avusese cu bețivanul care-l salvase în canal. Și, la urma urmelor, o detesta fiindcă nu ar fi vrut să se despartă de Giuditta. Orice ar fi însemnat asta. Poate, îşi spuse, Benedetta i-ar fi putut explica. Era o femeie. Dar el nu era obişnuit să vorbească cu femeile. Și poate Benedetta nu ar fi vorbit cu plăcere despre Giuditta, îşi spuse. Oricum i se părea un teren mlăştinos şi era mai bine să îl evite pe cât posibil.

Îndreptându-se spre sud, ieşiră din micul centru locuit din Mestre şi se treziră într-un fel de periferie alcătuită din case rare, aliniate pe partea dreaptă a drumului, la distanță de vreo cincizeci de paşi una de alta. Fiecare casă, joasă şi înghesuită, avea o grădină de zarzavat. Pe stânga curgea un canal cu margini neregulate, de-a lungul căruia creşteau tufe de papură.

Călugărul bătu la una din case. Uşa era uşoară ca ale şurelor, făcută din drugi de lemn fixaţi laolaltă de traverse bătute în cuie.

Se auzi un zăvor care aluneca în ghidajul lui şi o femeie de vreo patruzeci de ani, cu două cearcăne adânci, ca şi cum ar fi plâns dintotdeauna, deschise şi apăru în prag.

– Bine ai venit, frate Amadeo, zise ea cu glas tărăgănat, dar plăcut. Când îi văzu pe cei trei copii, fața i se lumină într-un zâmbet. Apoi, observând sutana udă leoarcă a lui Mercurio,

exclamă: O Sfântă Marie! Vino înăuntru şi aşază-te lângă foc, băiete!

Făcu un pas dincolo de uşă şi-l luă de mână, cu amabilitate, însă hotărât.

Lui Mercurio femeia îi fu imediat simpatică. Se lăsă dus în singura încăpere de la parter, spre căminul mare, aprins, înalt cât un stat de om.

Femeia luă un scaun şi îl puse la gura căminului, sprijinit de unul dintre pereţii de teracotă.

– Ce ai făcut la mână? întrebă văzând bandajul.

Mercurio ridică din umeri, fără să răspundă, şi se uită spre Zolfo. Însă Zolfo era atent la predicator şi nu observă.

Femeia controlă bandajul.

– A fost făcut de o persoană care are idee despre răni zise ea. Eu mă pricep. Se uită la rană. N-ai nimic, ai să te vindeci repede.

Mercurio ridică iar din umeri.

– Dezbracă-te, înainte să faci ceva la plămâni, spuse femeia şi începu chiar ea să-i descheie sutana.

Mercurio îi opri mâinile, neîndemânatic.

– Ei, hai, nu fi timid, râse femeia. Am văzut o grămadă de bărbați dezbrăcați, inclusiv pe sărmanul meu bărbat, zise. Apoi îşi făcu repede semnul crucii. Să nu mă înțelegi greşit, băiete. Întotdeauna am fost o femeie cinstită şi temătoare de Dumnezeu, râse şi începu iar să descheie nasturii sutanei lui Mercurio. De când a murit bărbatul meu, închiriez paturi simbriaşilor sezonieri, iar după o zi ploioasă nimic nu-i mai bun decât să-ți încălzeşti trupul lângă foc.

Mercurio se întoarse spre Benedetta. Îi făcu un semn băgându-şi o mână în buzunarul sutanei.

Benedetta înțelese imediat. Se apropie de el şi, în timp ce lua săculețul cu monedele de aur pe care i-l dădea Mercurio, zise:

– Hai, ea are dreptate, dezbracă-te.

Îşi strecură monedele la brâu, cu o mişcare rapidă şi naturală, ca şi cum şi-ar fi aranjat rochia.

– Bine, bine, zise atunci Mercurio şi într-o clipită se şi afla în chiloți.

Benedetta râse şi Mercurio se acoperi cum putu mai bine.

Râse şi femeia, ducându-se către un cufăr. Îl deschise, scoase din el o pătură şi o aruncă pe spatele lui Mercurio.

– Uite, acum îți poți scoate şi chiloţii, băiete, şi-i făcu cu ochiul.

Când Mercurio şi-i scoase, femeia îi luă împreună cu sutana şi agăţă lucrurile în două cuie curbate înfipte în peretele căminului, printre dalele de teracotă roşie. Puse şi ghetele desfăcute aproape de căldură.

– O să aibă nevoie de haine, spuse atunci călugărul.

Femeia se uită întrebătoare la el.

– Poate cândva o să devină un preot bun, o lămuri călugărul. Însă deocamdată e doar un băiat cu o sutană care nu-i a lui.

Femeia se uită din nou la Mercurio. Se apropie de el şi-i trecu o mână prin părul ud, ciufulindu-i smocul de pe frunte. Zâmbi. Luă o cârpă lăsată pe coada unei tigăi mari şi, fără prea multe fasoane, îl şterse energic pe cap. În cele din urmă îi aranjă din nou părul.

Mercurio se miră. Nu-şi închipuise că va ajunge vreodată să-i dea voie cuiva să facă un asemenea lucru.

– Mă cheamă Ana din Piaţă, aşa mă cunosc toți, îi spuse femeia lui Mercurio, care nu părea să se hotărască să scoată vreo vorbă.

– Ud ca un pui şi mut, râse femeia adresându-se călugărului. Pe cine mi-ai adus, frate Amadeo?

– Pietro Mercurio degli Orfani di San Michele Arcangelo, zise pe nerăsuflate Mercurio.

Femeia izbucni într-un hohot sonor. Dar nu ironic. „Doar o căldură plăcută asemenea celei din vatră“, gândi Mercurio.

– Ce nume! exclamă Ana din Piaţă. Ai putea fi un nobil spaniol cu un nume aşa lung. Dar nu se poate, fiindcă Sfântul Arhanghel Mihail e patronul oraşului Mestre. Aşa că ai nimerit în oraşul potrivit, băiete.

Mercurio zâmbi. Căldura începea să-i moleşească gândurile. Simţea cum i se îngreunează pleoapele.

– Odihneşte-te, că asta-i sănătate curată, zise Ana din Piaţă şi înteţi flacăra, cu un băţ lung, înnegrit.

Apoi urcă la etaj.

Benedetta se aşeză lângă cămin, alături de Mercurio.

– Şi-acum ce facem? întrebă în şoaptă.

Cu coada ochiului îi controlă pe călugăr şi pe Zolfo.

Călugărul se aşezase la masă şi îşi turnase un pahar cu vin roşu. Zolfo stătea lângă el.

– Parc-ar fi băiatul lui de altar, bombăni Mercurio.

Ana din Piaţă coborî de la etaj cu haine în mână. Mercurio văzu că avea ochii umezi, ca şi cum ar fi plâns ori s-ar abţine să o facă. Continua însă să zâmbească în felul acela al ei curat şi luminos.

– Uite aici, zise Ana suspinând. Astea ar trebui să-ţi vină bine. Cazaca e din moleschin, dar am căptuşit-o pe dinăuntru cu blană de iepure. Ține cald, ai să vezi. Surâse din nou. Pantalonii nu sunt ultima modă, dar e material de lână bună. Privirea i se încețoşă pe când îşi amintea. Însă nu mai spuse altceva. Puse lucrurile, inclusiv o cămaşă de in aspră şi un tricou de lână pe spătarul scaunului. Se uită la ghetele lui Mercurio care se uscau aproape de jar. Sunt cam subţirele. Dar ghete nu am, zise. Se uită fix la Mercurio, iar cu privirea aia înceţoşată care o ducea departe, spre amintiri trecute, apoi îşi reveni. Am puţină supă. Ceva cald vă va face bine, copii. Luă nişte blide de lemn şi le

umplu. Dădu câte una copiilor şi preotului. Nu am linguri, descurcaţi-vă, aici nu-i un han de lux, zise tot zâmbind.

Mercurio îşi leorpăi porţia într-o clipă. Era gustoasă. Avea varză şi ţelină.

Ana din Piaţă amestecă în oală şi scoase o jumătate de coastă de porc, cu puţină slănină şi puţin muşchi pe ea şi i-o dădu.

– Era ultima, îmi pare rău, le spuse celorlalţi, care se uitau cu speranţă la ea. El are mai multă nevoie, adăugă. Simţi că erau uscaţi chiloţii şi i-i aruncă lui Mercurio. Hai, îi spuse, să vedem cum îţi vin hainele.

Mercurio îşi trase chiloţii pe el, apoi tricoul, cămaşa, pantalonii şi cazaca. Erau puţin cam mari, dar, una peste alta, veneau bine.

Ana încuviinţă, cu ochii umezi.

– Acum odihniți-vă, spuse şi le arătă culcuşuri pe jos.

Călugărul nu se ridică de la masă şi Zolfo rămase lângă el. Benedetta luă pătura lui Mercurio, şi-o puse pe umeri şi se întinse într-un culcuş de paie într-un colţ, aruncându-i o privire sumbră lui Zolfo. În schimb, Mercurio se întoarse pe scaunul de la gura sobei. Încă nu se încălzise.

Atunci Ana luă un scăunel, îl puse lângă el şi se aşeză. O vreme privi fix jăraticul, în linişte. Apoi, cu glas scăzut începu să vorbească, însă fără să-şi ia privirea de la foc.

– Lui nu-i veneau aşa bine ca ţie, zise.

Mercurio, întorcându-se, văzu că avea o urmă de zâmbet pe buze şi ochii îi erau iarăşi umezi.

– Bărbatul meu era un om cu înfăţişare aspră, nu frumos ca tine, reluă încetişor Ana. Dar era bărbatul meu. Şi era un om bun. Nu m-a bătut nici măcar o dată. Se întoarse spre Mercurio. Pipăi cazaca pe care o căptuşise cu piei de iepure. Bunul Dumnezeu nu ne-a fericit cu un copil, însă nu mă învinuia şi nici nu şi-a căutat altă nevastă. Zicea că ar fi trebuit să adoptăm un orfan,

care ne-ar fi fost bun să deştelenească pământul şi la piaţă. Însă adevărul e că ar fi vrut un fiu.

Mângâie obrazul lui Mercurio.

Mercurio nu se retrase.

– Ar fi mulţumit să-şi vadă hainele purtate de un băiat frumos ca tine.

Mercurio ar fi vrut să răspundă ceva amabil, dar nu reuşea să vorbească.

– Da… zise.

Tăcură iar, fixând focul cu privirea.

Apoi, Mercurio, în şoaptă, o întrebă:

– Prima oară… tu şi soţul tău… v-aţi… v-aţi luat de mână?

Privirea Anei din Piaţă se împăienjeni, pierdută în trecut. Apoi izbucni în râs.

– Ei… nu chiar. Râse din nou, într-un fel care-l înveselea şi pe Mercurio. Cam aşa ceva, băiete. Mă înțelegi?

– De…

Ana din Piață zâmbi. Şi îi ciufuli părul.

– Sigur că nu, proastă ce sunt. Eşti încă mic… ce mai, vreau să spun că mâinile… amândurora… uite, într-un anume fel… aveau legătură.

– A, fireşte, zise Mercurio prefăcându-se că a înţeles.

Ana din Piaţă mustăci stânjenită.

– Oh, băiete… ce mă faci să-ţi spun? Îşi coborî privirea. Iar se pierdu în amintiri. Mângâie cazaca. Ai să vezi, o să-ţi ţină cald.

– Da…

– Erau ultimele lucruri pe care le aveam, zise Ana. Acum nu mai am nimic de-al lui, şi se uită iar la foc. Îmi dăruise un lănţişor, spuse în şoaptă ca şi cum ar fi vorbit singură. Era frumos. Un fir de aur ieftin împletit şi un pandantiv în formă de

cruce, de aur ieftin şi el, cu o piatră verde în mijloc. Se ridică. Mă duc să mă culc. Încearcă să dormi şi tu, băiete.

Dar nu se mişcă din loc. Rămase în picioare, să se uite la jăratic.

– A murit acum doi ani, ştii? spuse în cele din urmă. Strivit de un car, la piaţă. Nici măcar nu era al lui. Era carul unui necunoscut. Se împotmolise şi el îl ajuta. Pe urmă a cedat o roată, carul s-a răsturnat şi i-a zdrobit pieptul şi inima lui mare.

„Avea o figură plină de demnitate", gândi Mercurio. Se întoarse spre Zolfo, care vorbea intens cu călugărul, cu buzele crispate, aproape scrâşnind din dinţi. Şi el pierduse pe cineva foarte important. Însă reacţiona la durere prin mânie. Se uită din nou la femeie. Ea nu. Şi, gândi, nu părea mai puţin puternică din cauza asta.

– Mi-am cheltuit puţinii bani pe care îi aveam să-i ofer un sicriu cum trebuie. Şi o înmormântare, zise Ana din Piaţă. Am încercat să reiau munca pe care o făceam înainte să-l întâlnesc pe soţul meu. Tocmeam achiziţionarea alimentelor pentru câteva familii mari din Veneţia, care nu stăteau bine cu banii, ştii? Fiind aici la Mestre, le puteam garanta preţuri mai bune. Aici negoţul costă mai puţin. Însă nimeni nu m-a mai vrut. Familiile acelea erau din nou bogate şi se ruşinau cu mine fiindcă le aminteam vremuri urâte, ca şi cu aş fi fost o pasăre vestitoare de necaz... Ana suspină. Aşa că m-am descurcat închiriind paturi muncitorilor sezonieri, însă iarna nimeni nu lucrează pământul, iar anul ăsta îngheţul mi-a distrus grădina de zarzavat. Se pipăi pe piept puţin mai jos de gât, ca şi cum ar fi căutat ceva ce fusese mereu acolo. Ochii i se umplură de lacrimi. A trebuit să amanetez colierul ăla frumos. Chiar dacă jurasem să n-o fac niciodată. Isaia Saraval, cămătarul din piaţa mare, mi-a dat douăzeci de monede de argint. Ana lăsă ochii-n jos

ruşinându-se iar de hotărârea aceea. Nu voi fi în stare să adun niciodată atâţia bani încât să-l răscumpăr.

Era păcat că femeia aia nu avusese un copil, se gândi Mercurio. Nu l-ar fi părăsit niciodată în pragul unui orfelinat scârbos. „Mama mea avea o grădină de zarzavat şi se ducea în fiecare dimineaţă la piaţă…“ gândi. Dacă ar fi fost copilul acelei femei, nu ar fi devenit un pungaş şi nu l-ar fi omorât pe negustor. Dar nu fusese aşa. Și era inutil să se gândească la asta.

– Îmi pare rău, zise cu răceală, încercând să pună distanţă între el şi femeia aia.

Ana din Piaţă dădu uşor din cap, uitându-se la el fără pic de supărare.

– Te-am plictisit destul, băiete, zise.

Îi trecu încă o dată mâna prin păr şi plecă.

– Ce voia? îl întrebă Benedetta când Mercurio se întinse pe salteaua de paie lângă ea.

– Nimic, zise Mercurio.

Dar îşi dădu seama că nu reuşise să ridice un zid între el şi Ana din Piaţă. I se păru că simte iar mâna ei prin păr.

– Ăia doi nu au contenit cu vorba nicio clipă, spuse Benedetta ridicând bărbia spre Zolfo şi călugăr.

– Mi-e somn, i-o tăie scurt Mercurio şi se întoarse cu spatele la ea.

Închise ochii.

„Mama mea avea o grădină de zarzavat şi vindea legumele la piaţă. Mă urca în căruţa ei, alături de napi şi cepe. Îmi cususe o haină de moleschin şi o căptuşise cu blană de iepure care mă ferea de frig…“

16

Şimon Baruch era murdar şi obosit. Nici el nu ştia câte zile rămăsese ascuns în cariera aia de tuf de la periferia Oraşului Sfânt. Şi în tot acel timp dormise puţin. Nu mâncase aproape nimic. Era înfrigurat. Sutana de preot pe care o purta era plină de noroi, de mâzga aia caracteristică tufului, deschisă la culoare şi lipicioasă.

Trăise ca un animal hăituit. Ascuns în ravenele săpate de om pe coasta dealului. Ascultând fiecare zgomot, fiecare fâşâit. Însă frica nu-l părăsise niciodată. Din contră, cu cât Şimon suferea mai mult şi-şi dădea seama de pericol, cu atât mânia şi ura creşteau în el. Și înțelesese că nimic nu putea hrăni un om cum o făceau mânia şi ura. Nimic nu puteau să-l facă mai puternic.

Orice valoare de dinainte, orice obiectiv, orice zi a vieții lui din trecut nu mai avea nici cel mai mic sens. Şimon înțelese că fuseseră năluciri, himere, silnicii. Nu el era cel care trăise viaţa lui de altădată, ci o arătare condusă şi subjugată de locurile obişnuite, de obligaţiile impuse de societate.

El era un altul. Acum îl întâlnise. Şi nu avea să-l mai părăsească niciodată.

În buzunar avea noua lui viață, noul lui destin. Câteodată, în momentele de mai mare slăbiciune, când voinţa lui ezita, mâna i se ducea la acea bucată de pergament care declara că

era Alessandro Rubirosa, creştin, botezat în bisericuţa din San Serapione Anacoreta în anul 1471 după Hristos.

Când se simţi pregătit, îşi trase gluga pe cap, se îndreptă spre oraş şi merse în piaţa Sant' Angelo in Pescheria, unde începuse totul.

Se uită în jur. Piaţa era exact la fel ca în ziua în care i se furaseră banii. Simţi cum cresc în el ura şi mânia. Revăzu fiecare amănunt al întâmplării. Mai întâi fata cu părul roşu, care-i stârnise simţurile, apoi puştiul cu pielea gălbejită care striga ceva după el şi imediat după aceea dementul uriaş care venea spre el prefăcându-se că cere de pomană. Doar acum Şimon vedea tot ce ar fi trebuit să vadă în ziua aia. Privirile, coordonarea. Fusese un plan foarte bine pus la punct. Iar şeful era cu siguranţă cel pe care Şimon îl ura cel mai mult dintre toţi ceilalţi. Puştanul ăla cu bereta de evreu care-i dăduse bineţe pe limba lor, care se prefăcuse că se ceartă cu dementul, care se prefăcuse că-l apără. O clipă, Şimon avusese intenţia să intervină pentru acel tânăr evreu. Ce idiot fusese! Dar, mai presus de toate, îşi amintea încă spaima care-i tăiase respiraţia. „Ce idiot", îşi repetă. Tocmai pe spaima aia se baza planul delincvenţilor. Spaima evreului fricos.

„Nu-ți va mai fi frică, îşi spuse. Și nu vei mai fi evreu."

Şimon îşi amintea direcția în care fugiseră cei trei puşti, prefăcându-se că se urmăresc reciproc. Se duse pe acelaşi drum. Coti la dreapta, însă se trezi brusc într-un labirint de ulicioare care se pierdeau în inima Romei şi se gândi că hoții căutaseră un loc izolat unde să se ascundă. Atunci se întoarse şi coti la stânga. Curând drumul se îngustă şi se umplu de noroi, până se înfundă în malurile Tibrului, peste drum de insula Tiberina.

Șimon rămase să privească fluviul, meditând. Se gândi că nu puteau avea o barcă. Dădu să se întoarcă. Nu aşa i-ar fi putut găsi, îşi spuse, cu o mişcare de mânie. Dar, în timp ce se răsucea, auzi un zgomot care-i atrase atenţia. Privi pe la jumătatea malului, pe direcția unei tufe de mure care se mişcă şi începu să se rostogolească în jos spre mal.

– Ah, fir-ar să fie! sudui o siluetă deşirată, apărută pe neaşteptate, ca din senin. Era un bărbat cu aspect neliniştitor, neguros, îmbrăcat provocator, cu un cuţit turcesc la brâul portocaliu înnodat în talie, pe sub cazaca violet. Ce loc de căcat, bombăni, apoi se întoarse spre chepengul de unde ieşise şi zbieră cu glas strident: Grăbiţi-vă, idioţilor!

Şimon văzu că mai încolo se afla o trăsură uşoară, cu două roţi, nouă-nouţă, lângă un căluţ arab, nervos şi nerăbdător.

Bărbatul care ieşise din canal scuipă pe jos şi o luă spre trăsură.

După o clipă, patru copii jegoşi ieşiră prin acelaşi chepeng din canal. Aveau mai mult sau mai puţin zece ani şi urcau malul noroios căţărându-se şi alunecând, încărcaţi cu haine şi coşuri de răchită.

– Hai, daţi-i bătaie! urlă bărbatul, care se aşezase în trăsură şi luase un bici în mână.

Copiii măriră pasul. Primii doi ajunseră la trăsură şi puseră hainele cum trebuie în caseta din spate. Altul căzu puţin înainte de a ajunge şi se ridică imediat. Al patrulea, cel mai mic dintre toţi şi încărcat ca un măgar, nici nu vedea pe unde calcă, atât era de împovărat. Se împiedică de un tufiş, îşi pierdu echilibrul şi, ca să se ţină pe picioare, dădu drumul încărcăturii. Hainele şi coşul cel mare de răchită se rostogoliră pe pământ.

– Imbecilule! urlă bărbatul din trăsură. Apoi îi plesni cu biciul pe primii doi sosiţi. Duceţi-vă să-l ajutaţi! porunci.

Şimon se uitase cu interes la scenă. Cum era posibil ca toate lucrurile acelea să vină din canal? Şi această simplă întrebare făcuse să i se ridice părul pe braţe. Atunci se apropiase şi, în coşul care se răsturnase, văzuse, printre o perucă, pălării de bucătar şi de pictor, diverse perechi de ochelari şi bărbi false, o beretă galbenă de evreu. Simţise un impuls şi se apropiase şi mai mult.

Între timp, cei doi copii ajunseseră şi îl ajutau pe prietenul lor. Adunară totul şi o luară iar la sănătoasa spre trăsură. Însă cel

mai mic observă că ceva căzuse în spatele tufişului. Ceva ce nu văzuse nimeni.

Şimon, cu inima tresăltând, sări spre băiețel şi-i smulse din mână ce luase de jos. Era un săculeț de piele cu un şnur. Un săculeț deosebit, pentru că avea o *hamsa* roşie pictată pe el. O mână stilizată. O protecţie împotriva deochiului şi nenorocirilor.

– Ce faci, părinte? Dă-i drumul imediat! urlă bărbatul din cărucior.

Şimon se uita la săculețul acela, cu lacrimi de emoție în ochi.

– Popo, m-ai auzit? zise bărbatul coborând din trăsură şi apropiindu-se cu paşi agresivi.

Şimon îşi trecu degetul mare peste suprafața aspră a mâinii stilizate pe care el însuşi o pictase.

– E al meu. Dă-i imediat drumul, zise bărbatul smulgându-i din mână săculețul care avusese în el cele treizeci şi şase de monede florentine de aur câştigate de Şimon într-o afacere mare cu funii.

Şimon se uită la bărbat. Avea o expresie dură. Însă lui Şimon nu-i mai era frică. De nimeni. I-ar fi putut şuti cuţitul curbat de la centură şi l-ar fi putut înjunghia, acolo, în fața tuturor. Și dacă ar fi putut vorbi, în timp ce se uita cum moare, i-ar fi susurat la ureche:

– Nu, e al meu.

Și ar fi râs.

– La ce te uiţi, părinte? zise bărbatul, pe tonul ăla al lui agresiv.

Însă Şimon observă că privirea lui era mai puțin sigură pe sine. Zâmbi.

– Deci? Ce vrei? zise bărbatul.

Şimon nu putea răspunde. Și nici nu voia s-o facă. Continuă să se uite fix la el. Fără teamă.

Bărbatul se întoarse, poate stânjenit, şi se duse spre trăsură. Plesni din bici şi urlă, furios, la copii:

– Vă aştept la gropi. Nu pierdeți timpul!

Căluţul arab se scutură şi apoi porni, în goană.

Şimon era foarte împăcat cu sine.

„Te-am găsit", gândea.

Lăsă copiii să se îndepărteze, apoi, păstrând oarecare distanță de siguranță să nu fie observat, începu să-i urmărească.

Când ajunse la gropile comune adulmecă aerul. Aşadar, ăsta era mirosul pe care acum, probabil, îl aveau preotul şi slujnica lui. Gândul îl binedispuse. Se aşeză pe o mică înălţime de unde putea supraveghea totul fără să fie descoperit. În depărtare îl văzu pe bărbat. Băieții se temeau de el. Toți. Și cei mai mari. De la distanța aia toată zona părea o fabrică oarecare în funcțiune, unde toți erau ocupați să-şi facă propria treabă cu sârg. Moartea era o treabă la fel ca oricare.

Când se întunecă, Şimon se ridică, îşi frecă bucile amorţite şi coborî la gropile comune, după ce luă de pe jos un par gros şi scurt. Se bătu de vreo două ori în palmă cu el, să vadă cum e, apoi intră în baraca bărbatului. Când acela se ridică de la masa unde mânca şi puse mâna pe cuțitul lui turcesc, Şimon îl lovi în tâmplă. O lovitură teribilă dată cu răceală, fără niciun pic de emoţie. Bărbatul căzu leşinat la pământ. Şimon îi desfăcu brâul din talie şi cu el îi legă încheieturile mâinilor de grinda centrală a barăcii. Apoi se aşeză în locul bărbatului şi-i mâncă supa, îi înfulecă puiul şi-i bău vinul.

Când termină, văzu că bărbatul îşi revenise şi se uita la el, fără să scoată o vorbă. Şimon căută hârtie şi o pană. Găsi totul într-un scrin şubred dintr-un colț al barăcii. Răsfoi hârțoaga. Era un registru de morți. Sau cel puțin aşa părea. Pana era aproape tocită, iar cerneala de proastă calitate ori poate diluată, din economie.

„Cum te numeşti?" scrise.

– Scavamorto.

„Unde-i băiatul care trăieşte în canal?"

– Cine?

Şimon îl lovi pe Scavamorto cu parul peste gură. Apoi îi arătă iar întrebarea pe care o scrisese.

Scavamorto se uită la el fără frică.

– A plecat.

„Cum îl cheamă?“

– Mercurio.

„Şi unde s-a dus?“

– Ce te face să crezi că eu aş şti?

„Fiindcă sper asta pentru tine. Altfel va trebui să înduri multă durere.“

Scavamorto zâmbi.

Şimon îi întoarse zâmbetul. De fapt, omul ăla-i plăcea. Era ca el. „Nu ți-e teamă să mori?“ îi scrise.

– Moartea e cea mai bună prietenă a mea. Mi-a dat de mâncare.

Şimon încuviință. Da, omul ăla merita respect. Îi dădu din nou să vadă întrebarea care-l interesa.

„Şi unde s-a dus?“

– La Milano sau la Veneţia, răspunse Scavamorto. Și poți chiar să-mi scoți ochii cu unghiile că nu ştiu dacă a ales Milano ori Veneția.

Şimon îl țintui cu privirea. Spunea adevărul. Însă poate putea obține mai mult. Era ceva ce citise în ochii bărbatului. „Tu ții la Mercurio, nu-i aşa?“

Scavamorto nu răspunse. Însă lumina din ochii lui se schimbă.

Iar Şimon ştia că asta însemna un da. „El ascultă de ce-i spui.“ Nu exista semn de întrebare.

Scavamorto continuă să se uite fix la el fără să vorbească.

Şimon îşi scrise întrebarea. „După tine, Milano ori Veneția?“

Scavamorto lăsă privirea în jos, pentru prima oară.

Şimon se gândi că avea să mintă.

– Veneția.

Şimon încuviință. Apoi îl lovi cu parul în tâmplă. În timp ce Scavamorto era leşinat, îl dezbrăcă şi-şi puse pe el hainele lui. Chiar dacă-şi promisese să nu o mai facă niciodată, se lăsă

învins de curiozitate şi se privi într-o oglindă mare pusă pe jos, şi scoasă de la cine ştie ce şifonier. Îi plăcea cum îi veneau hainele acelea. Un evreu nu s-ar fi îmbrăcat niciodată cu nişte haine atât de vulgare.

În timp ce se uita în oglindă văzu că bandajul de la gât i se colora în galben. Îşi dădu seama că simte o arsură. Dar un galben-închis, vineţiu. Îl scoase. Rana se infecta. Mirosi bandajul. Puţea. Îl frecă de rană ştergând toată gălbeneala care se formase acolo. Ştia însă că asta n-ar fi fost de ajuns. Avea să se formeze la loc. Şimon trase aer în piept şi zbieră cât îl ţineau bojocii. Rana se deschise şi făcu să ţâşnească sânge şi puroi. Urlă iar şi iar, până din rană ieşi doar sânge, roşu şi lucitor. Atunci se uită în jurul lui. Ştia ce are de făcut. Avea să fie foarte dureros. Dar era singurul lucru pe care îl putea face.

Începu să deschidă toate sertarele din încăpere, fără să găsească însă ceea ce-i trebuia. Dădu cu piciorul într-un scaun, enervat. Și în clipa aia simți ceva ce nu observase mai înainte. Duse mâna la cizma din dreapta pe care o luase de la Scavamorto. Pipăi înăuntru, de unde auzise zgomotul ăla ciudat. Şi găsi o ascunzătoare, cusută într-o parte. Iar în ascunzătoare, trei monede. De aur. Florentine. Monedele lui.

Le privi şi înţelese că găsise ceea ce căuta pentru rana lui. Ironia sorţii. Râse. Și puţin sânge-i gâlgâi din rană.

Deschise uşa godinului care era aprins în mijlocul barăcii. Găsi un cleşte pe care-l folosea Scavamorto să scormonească lemnele şi cărbunii. Strânse moneda de aur între cele două extremităţi de metal şi o băgă în foc. O ţinu acolo până se înroşi aproape să se topească.

Atunci o scoase din gura sobei. Îngenunche şi, cu o mişcare rapidă şi disperată în acelaşi timp, îşi lipi o faţă a monedei în deschizătura rănii. Dacă ar fi putut urla, s-ar fi auzit în toată Roma. Căzu la pământ, aproape lipsit de simţiri. Respiră adânc, încercând să reziste la durere. Apoi se concentră pe ce ar fi văzut când ar fi reuşit să se uite în oglindă. Atunci, cu lacrimi în

ochi, râse şi găsi puterea de a se ridica şi de a ajunge la oglindă. Apropie de gât o lampă cu ulei.

Rana începea să se umfle şi să se transforme în plagă. Curând însă, usturimea avea să treacă şi rana avea să se închidă şi să se vindece. Apropie şi mai mult lampa. Râse. Începea să se vadă ceea ce peste câteva săptămâni ar fi fost limpede. Un crin. Imprimat invers în carne. Ca pe matriţă era imprimat conturul în relief al monedei. În fiecare dimineață, trezindu-se, gâtul lui i-ar fi amintit care-i era datoria. Şimon râse iar.

– Eşti nebun, zise în spatele lui glasul lui Scavamorto care îşi revenise şi tremura de frig, gol.

Şimon se răsuci spre el cu o expresie mânioasă imprimată pe faţă. Apoi îi flutură pe dinainte cele trei monede de aur.

– Nu te-a omorât... zise şoptit Scavamorto, înţelegând doar în acel moment pe cine avea în faţa lui. Tu eşti evreul.

Şimon întoarse privirea de la el, stânjenit. Ca şi cum, pentru o clipă, redevenise negustorul fricos dintotdeauna.

„N-o să-ţi mai fie frică, îşi repetă în sinea lui. Şi n-ai să mai fii un evreu.“

Se uită la Scavamorto. Îi plăcea bărbatul ăla. Dar nu putea rămâne în viaţă.

Dădu un picior în godin şi îl răsturnă. Apoi ieşi, ajunse la trăsură şi biciui la sânge căluțul arab.

Părăsind gropile comune, se întoarse să se uite înapoi. Din baracă ieşea un fum gros şi negru.

Iar urletele lui Scavamorto începeau să urce spre cer, ca o rugăciune îngrozitoare.

17

În casa Anei din Piaţă noaptea trecu liniştită. Focul continua să trosnească încetişor în vatră. Iar înainte să se lumineze, Ana îl înteţi şi puse supa la încălzit.

Imediat ce călugărul se duse la latrina din fundul grădinii, Mercurio, ronţăind o jumătate de ceapă crudă şi un coltuc de pâine înmuiat în supă, se apropie de Zolfo şi îi spuse:

– Când se întoarce, ia-ţi rămas-bun şi să plecăm.

– Nu, eu rămân cu el, răspunse Zolfo.

– Eşti tâmpit? pufni Mercurio. Ce vrei să te faci? Băiat de altar?

– Rămâi şi tu, Benedetta, zise Zolfo, fără să-l ia în seamă.

– Eu cu preoţii nu stau, spuse Benedetta, hotărâtă.

– Ne vom lupta împreună cu evreii şi-l vom răzbuna pe Hercule.

– Ce-i în capul tău? zise Mercurio.

– Fratele Amadeo a zis că-mi voi putea istorisi povestea ca să-i fac să înţeleagă pe creştini că evreii sunt un flagel mai rău decât lăcustele pe care le-a trimis Dumnezeu Faraonului, răspunse pe nerăsuflate Zolfo. Am găsit un tată şi un ideal.

– Cum naiba vorbeşti? zise Benedetta. Călugărul ăla ţi-a pus în gură cuvintele lui...

– Dă-l încolo. E un băiat prost, zise Mercurio. Apoi înfuriat, se întoarse spre Zolfo băgându-i un deget sub nas: Taţii noştri nu au ştiut vreodată nici măcar că ne-am născut, iar mamele noastre ne-au aruncat în stradă, fără să le pese dacă apucăm dimineaţa. Dacă erai în căutare de tată puteai să rămâi la fel de bine cu Scavamorto.

– Nu mă interesează ce spui, răspunse Zolfo, încrucişându-şi braţele la piept. Apoi i se adresă Benedettei: Tu rămâi cu mine?

Benedetta se uită în tăcere la el. Ochii i se transformară, umplându-se de milă.

– Mama mea m-a vândut unui preot, zise în şoaptă. Pentru mine era prima oară. Îşi muşcă buzele să nu dea frâu lacrimilor. Nu, eu nu rămân.

Lui Mercurio i se păru că primeşte un pumn în stomac. În schimb, Zolfo se uită la ea ca şi cum acea mărturisire nu l-ar fi privit. Mercurio ştia însă că era doar un fel de a goni spaima.

– Hai cu noi, îi spuse, atingându-i un braţ.

Zolfo se retrase brusc. Glasul lui era dur.

– Vreau partea mea, zise.

Benedetta se uită la Mercurio. Mercurio făcu semn din cap că da. Benedetta numără şase monede de aur şi le puse pe masă. Zolfo le strânse cu repeziciune în pumn.

Între timp, fratele Amadeo, intrând, simţi tensiunea din atmosferă. Se apropie de Zolfo şi-i puse o mână pe umăr, ca şi cum ar fi stabilit un bun al său. Benedetta şi Mercurio îi ţinură piept. Zolfo desfăcu pumnul şi-i arătă predicatorului banii, sfidându-i deschis pe Benedetta şi pe Mercurio.

Fratele Amadeo făcu ochii mari, la vederea monedelor.

– Domnul ne binecuvântează cruciada cu aceşti bani, zise.

– Măcar Scavamorto ţi i-ar fi luat fără ipocrizie, nătărăule, spuse Mercurio. Puse un sfert de argint pe masă. Ăsta e pentru Ana din Piaţă. Fă în aşa fel încât să nu dispară în buzunarele tale,

călugăre. Ţinu piept privirii preotului, trecu de el şi se îndreptă spre uşă. Haide, Benedetta.

Benedetta se uită la Zolfo. Ştia că sub masca lui dură nu era decât un băieţaş. Dar nu ştia cum să i-o dea jos. Scutură din cap, apoi îl ajunse din urmă pe Mercurio în drum.

Ana din Piaţă era în grădină când îi văzu că pleacă. Aşa era mereu, soseau seara şi dimineaţa plecau. Dar băiatul ăla nu era ca toţi ceilalţi, avea pe el hainele soţului ei. Simţi o strângere de inimă văzându-l cum dispare. Ridică sapa şi, când o lovi în jos, cu ochii împăienjeniţi, greşi şi sparse-n două o varză neagră care supravieţuise îngheţului.

– Şi acum unde mergem? întrebă Benedetta după ce merseră o vreme.

Mercurio era tulburat de ceea ce-i mărturisise Benedetta lui Zolfo.

„Vândută unui preot." Viaţa era o porcărie pentru ei toţi, asta Mercurio înţelesese încă de prea devreme. Iar acum înţelegea şi ce sugerase Scavamorto, când îi spusese că a fi abandonat de propria mamă ar putea însemna pentru unii un noroc. Nu răspunse.

– Hei? Unde mergem? întrebă din nou Benedetta.

Mercurio se uită la ea.

– Ştii ce mi-a zis azi-dimineaţă Ana din Piaţă, când tocmai mă trezisem? M-a întrebat dacă aveam un plan.

– Adică cum?

– A zis că un om trebuie să aibă întotdeauna un plan, altfel e ca şi cum n-ar trăi cu adevărat.

– Şi ea ce plan are? întrebă Benedetta, belicos.

– Planul ei era soțul ei. Glasul lui Mercurio deveni nesigur. Iar acum e mort. Și mi-a spus că e şi ea moartă puțin.

– Și nouă ce ne pasă?

– Nu ştiu... Mercurio dădu cu piciorul într-o piatră. Doar m-am gândit că eu nu am avut niciodată un plan. Cel puțin aşa cred.

– Îmi par tâmpeniile unei babe.

– Da...

Merseră în tăcere. Mercurio lua la şuturi toate pietrele care-i răsăreau în cale. Benedetta strângea umerii tremurând.

– Și noi, acum, ce plan avem? întrebă pe urmă Benedetta.

Mercurio se întoarse să se uite la ea. Dar n-o vedea pe ea. O vedea pe Giuditta.

– Să găsim o barcă spre Veneția, zise. Mergem în piața centrală.

Piața de negoț şi afaceri încă era somnoroasă la acea oră. Mercurio întrebă câțiva barcagii, dar îi răspunseră că pe timp de război nu li se permitea străinilor să intre în Veneţia. În timp ce bântuiau prin piaţă, Mercurio văzu o prăvălie cu o draperie albastră. Observă că puţinii clienţi care o frecventau aveau un aer amărât. Curios, se apropie şi văzu că era vorba despre un amanet.

– Cine e cămătarul? întrebă pe unul care trecea pe acolo.

– Isaia Saraval, îi răspunse acela.

Mercurio se uită înăuntrul prăvăliei. Văzu un bărbat cât toate zilele care îl cerceta din priviri. Îl salută, dar bărbatul nu răspunse, continuând să-l țină sub observație. Mercurio înțelese că era un fel de cerber. Apoi, un bărbat cam de vreo cincizeci de ani, cu o față lungă, ascuţită şi un aer amabil ieşi de după o perdea de damasc. Avea agăţat la gât un lanț lung de care era prinsă o lupă. „Probabil aceeaşi lupă pe care o folosise cămătarul când evaluase colierul Anei din Piață“, se gândi Mercurio.

– Acum ce facem? întrebă Benedetta.

Mercurio ochi o locandă față-n față cu amanetul şi se îndreptă într-acolo. Benedetta mâncă de-i trosneau fălcile. În schimb, Mercurio lăsă în farfurie capul lui de porc la cuptor cu

conopidă fiartă. Văzu că intră la amanet un tânăr cu aer bănuitor şi îi zise Benedettei:

– Rămâi aici.

Ieşi şi aşteptă în faţa amanetului.

După puţin, posedatul care supraveghea valorile lui Isaia Saraval îl dădu în brânci afară pe tânăr.

– Data următoare când te mai arăţi pe aici stăpânul meu te va denunţa autorităţilor.

– Rahatule, bombăni tânărul, îndepărtându-se.

Mercurio se apropie de el.

– Bună ziua, prietene, zise.

Tânărul se uită bănuitor la el.

– Ai încercat să amanetezi ceva ce nu-i al tău, adevărat? zise Mercurio.

– Cine eşti? Dă-te din drum.

– Sunt unul ca tine, ciracule, îl linişti Mercurio. Și caut o barcă să mă ducă la Veneția. Pot plăti.

Imediat tânărul păru interesat.

– Puteai să zici asta de la început, prietene. Cât poţi plăti?

– Suntem doi, răspunse Mercurio.

– Un argint de cap.

– Un argint pentru doi.

– Bine, făcu tânărul. Semăna cu un şobolan. Întinse mâna spre Mercurio. Dă-mi argintul şi ne vedem mâine-dimineață la Canal Salso.

– M-ai luat de prost? râse Mercurio.

– Trebuie să găsesc barca…

– Când am să fiu la bord ai să vezi banul, spuse Mercurio. Vrei deci să închei târgul sau nu?

Tânărul dădu din cap.

– Bine. Mâine-dimineață în zori la Canal Salso. Apoi adăugă: Unde dormi? Dacă vrei, pentru jumătate de ban îți găsesc o cameră într-un loc sigur.

Mercurio se gândi că tânărul şi cârdăşia lui l-ar fi jefuit chiar în noaptea aia.

– În zori la Canal Salso, spuse.

– La locul de descărcare a peştelui. Barca se numeşte *Zitella.* Zi că te trimite Zarlino, care sunt eu, făcu tânărul slăbănog. Nu poţi greşi.

– Nu voi greşi, Zarlino.

Mercurio se întoarse la ospătăria unde Benedetta terminase şi capul lui de porc şi băuse prea mult vin.

– Trebuie să găsim un loc unde să dormim, îi spuse.

– Aş vrea ca Zolfo să fie aici, bâigui Benedetta.

Mercurio îi ceru jupânului un pat pentru el şi sora lui. Jupânul îi spuse că tocmai se eliberase o cameră. „Avea saltele de tărâţe şi foarte puţini păduchi", îl asigură.

Mercurio o duse pe Benedetta la etaj, aproape în cârcă. De îndată ce atinse culcuşul, fata suspină de plăcere şi adormi lată. Mercurio se duse la fereastra camerei şi se uită în piață. În fața lui draperia albastră a amanetului lui Isaia Saraval adia uşor.

Aproape se lăsase întunericul când Mercurio ieşi după ce scosese din brâul Benedettei săculețul cu monedele de aur, cu grijă să n-o trezească. Umblă haihui prin piață o vreme, apoi, odată luată hotărârea, intră în amanet.

Benedetta se trezise când Mercurio închisese uşa în urma lui. Avea capul greu din cauza vinului, dar imediat îşi dădu seama că nu mai are banii. Se ridică brusc şi se uită pe fereastră. Nu-l văzu pe Mercurio. „Bastardul", sudui. Se spălă pe față cu apa foarte rece din lighenaşul de lângă pat. Se duse să se uite iar pe fereastră şi îl văzu pe Mercurio cum dă colțul şi intră pe o

străduţă. „Bastardul", repetă în timp ce ieşea în fugă din cameră şi se lua după el.

Îl urmări, fără să se lase descoperită, nutrind gânduri răutăcioase şi studiind toate metodele posibile să-l omoare pe Mercurio hoţul. Mai rău, trădătorul. Însă rămase cu gura căscată când văzu că se strecoară pe ascuns în casa Anei din Piață şi apoi ieşea repede. Îl aşteptă ascunsă în spatele unui copac uscat şi, când Mercurio fu la câțiva paşi, îi apăru în față.

– Ce faci aici? zise Mercurio, cu o față surprinsă pe care Benedetta o luă drept vinovată.

– Eu ar trebui să te întreb pe tine.

– Nu te priveşte.

– Ai banii mei. Mă priveşte, şi încă cum.

Mercurio încercă să treacă de ea. Era grăbit şi se purta dubios.

Benedetta nu înțelegea. Îi tăie drumul. În clipa aceea, din casă se auzi un țipăt. Benedetta recunoscu glasul Anei din Piață.

– Ce ai făcut? întrebă îngrijorată.

Pe urmă ţipătul se repetă. Dar era de bucurie, înțelese Benedetta.

– Sfântă Fecioară! țipa Ana din Piaţă. Colierul meu! Colierul meu!

Apoi o auzi plângând.

Mercurio o împinse pe Benedetta după copac. De acolo o văzură pe Ana din Piață cum alerga afară din casă şi se uita în dreapta şi-n stânga. Femeia îşi şterse lacrimile, sărută colierul pe care-l ţinea în mână.

– Oriunde ai fi, ţi-ai câştigat un loc în rai, băiete! strigă ea.

– Ce colier? întrebă Benedetta când Ana din Piață intră iar în casă.

– Să mergem la locandă, făcu Mercurio.

– Asta are ceva de-a face cu povestea despre plan? întrebă Benedetta.

– Nu mă sâcâi şi vezi-ţi de treburile tale.

Mercurio se îndreptă cu paşi repezi spre centrul oraşului Mestre.

– Credeam că vrei să mă părăseşti, zise după puţin Benedetta luându-se după el.

– Nu te ţine aşa scai de mine, răspunse cu mojicie Mercurio.

Benedetta râse încet, pe ascuns.

18

Fratele Amadeo da Cortona, în ciuda numelui său, se născuse într-o tavernă din partea de sus a orașului Bergamo, și nu în Cortona. Mama lui avea numai cincisprezece ani și murise dându-i naștere. Era fiica stăpânului tavernei.

Birtașul, zdrobit de durere, pusese nou-născutul într-o pătură, așa plin de sânge cum era, și ieșise în gerul nopții surd la plânsetele și rugăciunile nevestei lui. Toți clienții îl urmaseră și femei ori bărbați indiferent ce erau, știau bine cine era tatăl copilului. Ajuns în fața mănăstirii dominicanilor, Ordinul Fraților Predicatori, birtașul bătuse cu furie în poartă până fratele de strajă, trezit de zgomot, deschisese vizorul și trăsese cu ochiul afară. Atunci, birtașul, cu glas tare, îl somase pe fratele de strajă să-l trezească degrabă pe fratele erborist. Fratele de strajă, înspăimântat, alergase în mănăstire, unde se aprindeau deja primele lumânări, și anunțase că o ceată turbulentă cerea să-l vadă pe fratele erborist.

– Uite-ți bastardul! urlase birtașul, cu ochii ce păreau să-i iasă din orbite, când fratele erborist cu alaiul celor mai mulți dintre frații mănăstirii, se ițise la vizor, înspăimântat. Și-a ucis

mama ca să vină pe lume! Fie ca vina să cadă îndoită pe umerii tăi, cel care l-ai generat! Fie să arzi pe vecie în focurile iadului! Eu te blestem, câine de frate! Și-l blestem odată cu tine pe acest bastard!

Spunând acestea, îl așezase pe pământ pe nou-născutul care scâncea tot mai slab, de-acum aproape înghețat. Apoi birtașul întorsese spatele mănăstirii și, întorcându-se la taverna lui, în cele din urmă izbucnise în plâns pentru moartea singurei lui fiice, care se lăsase sedusă de frate.

Numele fratelui erborist era Reginaldo da Cortona. Și când ceata o roise, împrăștiată de ger, îl luase pe nou-născut și îl dusese la căldură, traversând curtea sub privirile aspre ale confraților, și îi potolise foamea cu lapte de capră. Copilul supraviețuise. Atunci se pusese problema ce se va alege de el. Prima opțiune era să fie încredințat unui orfelinat, după cum se obișnuia. Însă fratele Reginaldo da Cortona întrebase dacă poate să-l păstreze ca amintire constantă a propriei slăbiciuni și a propriului păcat.

– Ca pe o cruce, spusese, gândindu-se numai la el, ca mulți fanatici propovăduitori, și neluând în calcul că astfel îl condamna pe copil.

Așadar, micuțul, botezat Amadeo – și stârnind râsul multor călugări, care-l strigau Ama-Deo – și nu doamnele[1] –, crescuse ca excrescență păcătoasă a tatălui, care-l lua după el peste tot. Puținii care nu cunoșteau scandaloasa întâmplare, au aflat-o în anii următori. Amadeo avea mereu ochii tuturor ațintiți spre el, iar dacă, din întâmplare, tatăl întâlnea un străin, ca act de ispășire se grăbea să-i povestească de-a fir a păr toată istoria, de față cu băiețelul, fără a omite amănunte, bătându-se cu pumnu-n piept. Rezultatul unui exercițiu atât de pios fusese că nu în mulți ani fratele Reginaldo da Cortona își recâștigase respectul locuitorilor din Bergamo, care îi iertaseră păcatul tocmai în

---

[1] Joc de cuvinte între *Ama-Deo*, „iubește pe Dumnezeu“, și *Ama le donne*, „iubește femeile“. (n.tr.)

virtutea torturii care părea un canon, dar se răsfrângea asupra micului Amadeo. În schimb, copilul rămăsese întotdeauna ce era, „crucea", cum de-acum i se spunea. Nici nu exista pentru el vreo posibilitate să devină altceva.

La vârsta de zece ani, Amadeo fugise din mănăstire, într-o după-amiază târzie. Avea o țintă clară: taverna în care el se născuse şi mama lui murise. Când apăruse în local, întunecat şi ponosit, îl identificase imediat pe stăpânul care era bunicul lui, şi pe nevastă-sa, care era bunica lui. Se apropiase de bărbat, timid, în timp ce puținii clienți, recunoscându-l, tăcuseră şi se uitau la el. Şi birtaşul ştia foarte bine cine era acel copil.

– Îmi pare rău pentru ce i-am făcut mamei mele, spusese atunci Amadeo cu un glăscior subțire, îngenunchind, fiindcă în toți acei ani singura lecție pe care o învățase de la tatăl său era ispăşirea propriilor păcate.

Birtaşul şovăise o clipă ca şi cum ar fi fost mişcat – şi cu siguranță mişcată fusese soția lui –, dar pe urmă îi spusese copilului:

– A fost fiica mea timp de cincisprezece ani şi mama ta doar puținele clipe care ți-au trebuit ca s-o omori. Să nu-ți permiți s-o numeşti mama ta în prezența mea.

Copilul fusese rănit de acele cuvinte. Lăsase capul în jos, dăduse deoparte umilința şi-şi găsise puteri să spună:

– Îmi pare rău pentru ce i-am făcut fiicei tale.

Bunica izbucnise în plâns, fără să se mai poată abține, şi fără îndoială ar fi alergat să-l îmbrățişeze pe nepot – care luase de la fata ei aceiaşi ochi mici, albaştri şi isteți – dacă soțul n-ar fi oprit-o cu o privire. Apoi, birtaşul se asprise şi mai mult şi îl țintuise cu privirea pe băiat, arătând cu degetul spre el.

– Pleacă, necurată creatură, îi spusese şi, negăsind altceva mai bun să-şi verse toată ura pe care o nutrea pentru acel copil – şi cine ştie cum îi venise în minte fiindcă nu era deloc necazul lui –, adăugase: Pe lume numai evreii sunt mai scârboşi decât tine.

Amadeo, întors la mănăstire, fusese pedepsit. Însă din ziua aceea, copilul începuse să se informeze despre evrei, descoperind mai ales că erau asasinii Domnului Nostru Isus Cristos, cei care-L crucificaseră, şi că de atunci purtau pe umerii lor îngrozitorul păcat al Calvarului. Și astfel, în mintea lui simplă de copil, se făcuse lumină. Era logic ca evreii să fie mai răi decât el. În fond, ei Îl uciseseră pe Fiul lui Dumnezeu, el doar o biată fată. Și din acel moment, pentru prima oară în scurta lui existență, simțise o uşurare. Nu mai era cel mai mare rahat al societății. Și pentru prima oară avea pe cine să disprețuiască cu toată ființa lui, cum făceau ceilalți cu el.

Evreii puteau fi moneda lui de răscumpărare. Și, pe scurt, deveniseră rațiunea lui de a trăi. Ura pe care o putea revărsa asupra lor îl făcea să se simtă mai bun şi, pentru prima oară, de partea adevărului. Se convinse că ura lui pentru evrei era un act de iubire faţă de Dumnezeu şi se abandonă cu trup şi suflet acestei sfinte uri, hotărându-se să-şi dedice viaţa luptei împotriva oamenilor Satanei. Cu timpul, Amadeo, după ce el însuşi devenise călugăr predicator, asemenea tatălui său, uitase de bunic şi de cuvintele lui aruncate la întâmplare. După atâția amar de ani nici nu-şi mai amintea originea urii lui. O asimilase pur şi simplu ca fiind naturală şi, mai ales, justă.

Și iată cum de acum ştia să folosească cuvintele juste pentru a alimenta şi ura lui Zolfo.

Fratele Amadeo da Cortona ştia să recunoască atât bunătatea, cât şi slăbiciunea. Datorită primului motiv venise să fie găzduit la Ana din Piaţă. Și pentru al doilea ştia că avea să facă din Zolfo scutierul bătăliei lui.

– Vom istorisi povestea ta, pentru a arăta lumii căile pe care Satana le urmează braț la braț cu slugile lui, evreii, îi zise încă o dată băiatului, în timp ce se îndreptau spre cheiul Canal Salso. Însă va fi nevoie… să facem anumite corecții poveştii tale. De exemplu, nu-i nevoie să spunem că-l jefuiserăți pe negustor. Astfel va fi mai evident păcatul întregului popor iudaic, înțelegi?

Zolfo încuviință, gata să jure strâmb doar ca să se răzbune pe evreii care erau vinovați de uciderea lui Hercule mai mult decât de uciderea Domnului Nostru Isus Cristos.

– Acum trebuie să ne îmbarcăm pentru Veneția, continuă fratele Amadeo. Veneția e orașul evreilor. Acolo-și țin sabatul și păcătoasele lor afaceri. Și acolo mai mult ca oriunde se cere acțiunea noastră purificatoare.

Ajunși la chei, fratele se apropie de o barcă mare pe care încărcaseră pește destinat târgului de la Rialto.

– Om bun, îi spuse fratele Amadeo unuia dintre pescari, ai fi dispus să ne duci la Veneția?

Pescarul se uită nehotărât la el. Ochii lui se opriră pe un coș mare de răchită de la pupa, acoperit cu o pânză plină de sânge de la mațele peștilor, care răspândea o putoare îngrozitoare.

– Putem plăti, zise Zolfo care intuise gândul pescarului.

– Cât? întrebă el, uitându-se fix la preot.

– Cât ai vrea? întrebă Zolfo, care mai mult ca părintele părea în stare să se tocmească și se uită spre coș.

O clipă i se păru că parcă se mișca imperceptibil coșul. Apoi văzu două degete, sau cel puțin așa i se părură, răsărind din împletitura de răchită. Făcu un pas în față, pe chei, și coborî una din treptele alunecoase ca să se uite mai bine. Degetele se retraseră în coș.

Acum pescarul era în dificultate.

– Cât vrei? îl întrebă iar Zolfo.

Pescarul se pregătea să răspundă, dar mai întâi aruncă o privire în jur. Și văzu doi străjeri care se apropiau.

– Plecați, zise cu glas tare, pe neașteptate.

Zolfo se uită în direcția străjerilor, care erau de-acum la vreo zece pași depărtare.

– Hai, cât? îl înghesui el și se uită iar înspre coș. De-acum era sigur că nu conținea pește. Dacă nu răspunzi, le voi spune străjerilor că ascunzi un fugar în coș, îl amenință.

Pescarul păli.

– Plecați, vă rog, spuse.

– Cât? repetă Zolfo, întinzându-se spre coș.

Dacă ar fi întins o mână ar fi putut să-l răstoarne. Și atunci auzi un glas venind din coș.

– Zolfo, murmură glasul. Nu ne da de gol.

Zolfo recunoscu glasul. Era al Benedettei. Se retrase, surprins. Se uită la pescar și la fratele Amadeo. Nici unul, nici altul nu auzise nimic.

În coș, Benedetta tresări.

Mercurio, ghemuit alături de ea, îi strânse mâna.

– Nu te mișca, îi șopti.

Îl plătiseră pe micul pungaș din piață și se îmbarcaseră în zori. Trecuse mai mult de o oră de când stăteau ghemuiți în coș, în putoarea aia grețoasă de pește. Prin țesătura de răchită urmăreau scena, temându-se că de-acum erau gata, gata să fie descoperiți.

Îl văzură pe Zolfo că făcea un pas înapoi și-l trăgea de mânecă pe călugăr, spunându-i:

– Să căutăm pe altcineva.

– Nu, eu vreau ca acest om să mă ducă la Veneția, exclamă fratele Amadeo, prea tare.

– Nu se poate merge la Veneția, îi spuse unul din străjeri, care era destul de aproape să audă.

– Eu trebuie! zise călugărul arogant. Prin voia Domnului!

– La Veneția se merge prin voia dogelui, răspunse străjerul.

– L-ai împiedica pe un slujitor al Sfintei Biserici... începu călugărul Amadeo, ridicând un deget spre cer.

Însă străjerul îl întrerupse imediat:

– Unui spion nu i-ar fi așa de greu să-și arunce pe umeri o sutană de preot. Se uită grav la el. Pe timp de război laguna e închisă pentru străini.

– Ai vrea să mă împiedici? Călugărul se dădu amenințător la străjer, bazându-se pe forța crucifixului pe care-l purta la gât. Eu mă voi îmbarca.

– Și eu te voi aresta, frate.

– Chiar vreau să văd dacă eşti în stare.

Din ascunzişul lor, Mercurio şi Benedetta văzură cum străjerul îi făcea semn celuilalt să vină şi el.

– Ia-l pe băiat, îi spuse. Apoi îl apucă viguros de un braț pe călugăr. Eşti arestat, în numele Serenissimei, suspectat ca spion, zise pe un ton dur şi îl trase după el spre garnizoana din Mestre.

– Ce facem? întrebă temătoare Benedetta.

– Nu te mişca, îi porunci Mercurio, trăgând cu ochiul prin împletitura de răchită.

Barca începea să se îndepărteze de chei. Pescarul, profitând de încurcătură, le poruncise oamenilor lui să deznoade parâmele.

– Dar îl arestează, protestă Benedetta, uitându-se la străjerul care îl luase pe sus pe Zolfo.

– Nu te mişca, rosti din nou răspicat Mercurio.

Vâslaşii împinseseră barca de la mal şi acum erau aşezaţi la locurile lor şi băgaseră vâslele în furcheți.

Benedetta se mişcă uşor, ca şi cum ar fi vrut să iasă din coş.

– Ar trebui să-l ajut, zise.

Mercurio nu-i spuse încă o dată să nu iasă din coş. De-acum barca era departe de țărm. Prin împletitura de răchită văzu că străjerii se opriseră şi le dădeau drumul lui Zolfo şi călugărului Amadeo. Copilul şi călugărul se îndepărtară cu capul plecat. „Probabil se duceau la casa Anei din Piață", gândi Mercurio. Zolfo se întoarse, înainte să apuce drumul, şi se uită spre coş.

Benedettei i se păru că avea o figură tristă.

– Călugărul ăla nu-mi place, zise încetişor.

– Călugărul ăla e diavolul, zise Mercurio.

19

– Opreşte vâslitul! auziră Mercurio şi Benedetta de sub coşul de peşte unde erau ascunşi ca să ajungă la Veneţia.

– Nu vreau belele, zise pescarul.

– Dar jumătatea de solid ţi-ai luat-o, îi răspunse dur un glas pe care Mercurio îl recunoscu ca fiind al lui Zarlino, tânărul criminal care tocmise călătoria clandestină.

– Nenorocitule, murmură cu jumătate de gură Mercurio.

– Cine e? întrebă alarmată Benedetta.

Mercurio nu răspunse. Luă săculeţul cu bani şi, făcând cât mai puţin zgomot, scoase din el toţi banii de argint pe care-i schimbase la tavernă ca să nu mai plătească mereu în aur şi să stârnească bănuieli. Apoi ascunse săculeţul sub una dintre bârnele de lemn ale podelei bărcii. În cele din urmă rupse un colţ de pânză din cămaşă, puse banii de argint în el şi îl înnodă. Îi trecu bocceluţa Benedettei şi-i făcu semn s-o vâre-n sân.

– Îmi pare rău, îi zise.

– De ce? întrebă Benedetta.

În clipa aceea se auzi o izbitură de lemne. Fuseseră abordaţi.

– Nu vreau belele, zise cu glas plângăcios pescarul.

– Atunci taci, răspunse Zarlino. Unde i-ai ascuns?

În clipa următoare, un şut violent făcea să zboare cât colo coşul sub care erau ascunşi Mercurio şi Benedetta.

– Bună prietene, râse Zarlino, cu un cuţit în mână, adresându-i-se lui Mercurio. Păreţi mai curând şobolani decât peşti.

Cei trei tovarăşi din cealaltă barcă, mică şi şubredă, hohotiră. Aveau feţe urâte, însemnate de sărăcie, cu puţini dinţi în gură, deşi erau tineri. Se ţineau abordaţi de barca pescarului cu un cârlig.

Mercurio şi Benedetta se ridicară ţinându-le piept.

Pescarul şi cei doi oameni ai lui aveau privirile-n pământ.

– Ce vrei? întrebă Mercurio.

Simţea furia care i se ridica la tâmple, făcându-le să palpite.

– M-am gândit că mi-ar mai trebui nişte bani.

– Du-te la muncă atunci, răspunse Mercurio. Se uită în jurul lui. Erau pe un canal lăturalnic al lagunei. Nu se vedea nici ţipenie de om pe acolo. Pescarul alesese locul ca să evite străjerii. Şi probabil fusese atât de tâmpit încât să-i spună lui Zarlino. Sau poate erau mână-n mână. Peste tot în jur creşteau smocuri înalte de papură, cu pămătufurile spulberate şi îngheţate. Nu aveau scăpare. Nimeni n-ar fi trecut vreodată pe acolo. Şi chiar dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, foarte probabil ar fi trecut prefăcându-se că nu vede nimic, lăsându-i pradă destinului lor.

– Glumele nu m-au distrat niciodată, zise Zarlino.

– Fiindcă eşti atât de tâmpit că nu le înţelegi, replică Mercurio.

Zarlino făcu semn la doi părtaşi să urce la bord. Al treilea rămase să ţină bărcile unite cu cârligul.

– Prietene, ai două posibilităţi, spuse când îşi simţi spatele apărat de oamenii lui. Sau ne dai banii, sau ni-i luăm noi. În primul caz, mergi mai departe spre Veneţia, în al doilea, o sfârşeşti în canal cu gâtul tăiat. Tu alegi.

– Aş fi aproape tentat să te cred, surâse Mercurio. În fond, de ce nu aş avea încredere într-un bărbat atât de amabil ca tine?

– Continui să faci pe clovnul, nu-i aşa?

– Aşa sunt eu, zise Mercurio, ridicând din umeri şi aruncând o privire rapidă prin barcă.

Apoi, când zări ce-i trebuia, sări iute cum ştia el să fie, cum trebuise să devină ca să poată supravieţui cu Scavamorto, în canalele romane. Apucă un năvod şi îl aruncă peste cei trei, surprinzându-i. Asta-i dădu un avantaj. Îi smulse unui lopătar vâsla din mână şi-l lovi cu toată puterea. Lovitura îl îndoi în două pe unul dintre bărbaţi şi îl lovi în cap pe Zarlino, care gemu, ghemuindu-se.

Între timp, Benedetta, fără să aştepte un ordin de la Mercurio, luase de pe jos o bâtă de lemn rotunjit, pe care pescarii o foloseau pentru peştii mai mari, şi o aruncă spre cel de al treilea agresor care se agita încercând să scape de sub năvod. Însă nimeri în gol, barca se clătină, Benedetta se împiedică, îşi pierdu echilibrul şi căzu în braţele lui Zarlino care, între timp tăiase cu cuţitul o gaură în plasă şi tocmai ieşea din ea.

Zarlino o apucă zdravăn, îi petrecu un braţ pe după ceafă şi-i puse cuţitul la gât.

– Gata cu joaca, prietene, îi spuse lui Mercurio, rânjind răutăcios. Acum stai frumos cu botul pe labe dacă nu vrei ca sângele acestei fete să-ţi sară pe cazaca de moleschin.

Mercurio tremura de mânie. Respira ca un taur înfuriat. Apoi, cu un gest iritat, lăsă să-i cadă vâsla din mână.

– Nu avem alţi bani, zise gâfâind. Suntem doi morţi de foame ca şi tine...

Zarlino râse.

– Cu hainele alea de ţăran pe tine cu siguranţă eşti un mort de foame, spuse eliberându-se din năvod, fără să-i dea drumul Benedettei, care se uita fix la Mercurio cu o expresie mortificată. Dar nu cât ai vrea să mă faci să cred.

– Caută-mă, zise Mercurio, descheindu-şi cazaca şi întorcându-şi pe dos buzunarele. Nu mai am alţi bani.

Zarlino îl ţintui cu privirea în tăcere, serios, gândindu-se. Apoi faţa lui urâtă se lăţi într-un zâmbet.

– Te cred, ştii? E adevărat. Tu nu ai bani la tine. Băgă o mână în decolteul Benedettei, gemând de plăcere şi pipăind. Ai două ţâţişoare mici, dar gustoase...

– Las-o! făcu Mercurio.

– Doar nu se rupe dacă fac şi eu un tur. O vrei toată pentru tine? Şi, între timp, pipăia în rochie, până scoase un sunet satisfăcut. Ah! Ce-i aici? Scoase bocceluţa înnodată şi o aruncă unuia dintre oamenii lui, tot ţinând cuţitul la gâtul Benedettei.

– Şaptesprezece bucăţi de argint! exclamă tovarăşul după ce dezlegase bocceluţa.

– Ia te uită! râse Zarlino. Pentru un mort de foame aveai o grămăjoară bună. Şi poate aveţi şi alţi bani. O întoarse pe Benedetta. O strânse la pieptul lui, ţinându-i un braţ la spate. Îşi băgă cuţitul la cingătoare şi-i strecură o mână sub fustă.

– Nenorocitule! urlă Mercurio. Era tot ce aveam!

Benedetta încercă să se elibereze, dar Zarlino îi suci şi mai tare braţul. Benedetta scânci de durere şi de furie.

– Ei, ceva interesant tot voi găsi dedesubt aici, nu-i aşa, frumuseţe? Scoase mâna, îşi linse degetul mijlociu şi se apucă iar să umble sub fustă, gâfâind pe gâtul Benedettei. Împingând grosolan, îşi afundă mâna. Uite-o aici. Îţi place, frumuseţe?

– Las-o, nenorocitule! urlă Mercurio.

În clipa aceea Benedetta muşcă urechea lui Zarlino şi strânse tare, cu sălbăticie. Băiatul zbieră de durere şi-i dădu drumul. Benedetta îl împinse cât colo, spre tovarăşii lui, şi se dădu îndărăt. Între timp, Mercurio luase iar vâsla şi o învârtea în aer, gata să lovească.

– Plecaţi, zise. Aţi avut ce căutaţi.

– Înainte de muşcătură am fi plecat, răspunse Zarlino, cu o expresie de durere întipărită pe faţă. Lobul superior al urechii flutura ca al anumitor câini după luptă. Înainte am fi plecat cu adevărat. Acum însă vom pleca doar după ce ai să guşti mult mai mult decât degetul meu. Se întoarse spre tovarăşii lui. Ce ziceţi?

Cei trei rânjiră. Cel care ţinea cârligul îşi duse o mână între coapse şi pipăi în mod ostentativ.

– Ajutaţi-ne, îi zise Mercurio pescarului.

Pescarul şi cei doi vâslaşi nu ridicaseră ochii, nici măcar o clipă. Nici acum nu o făcură.

Mercurio se uită cu dispreţ la ei.

– Nu sunteţi mai buni ca ei, zise. Doar mai laşi.

– Deci, zise Zarlino. Ne dai fata fără prea multe fasoane sau trebuie să-ţi tăiem gâtul.

– Trebuie să-mi tăiaţi gâtul.

În glasul lui Mercurio nu exista şovăială.

– Cu atât mai rău pentru tine. Poate ar fi fost distractiv să priveşti, râse Zarlino.

– Să privesc ce? făcu un glas.

O barcă lungă şi iute, neagră, se profilă din neant, ieşind de pe un mic canal. La bord, un tânăr cam de douăzeci de ani. Înalt, slab, îmbrăcat în negru. Spilcuit. Dar ceea ce-ţi sărea mai ales în ochi era părul lui lung, lins, pieptănat cu grijă, legat în coadă pe dreapta cu o panglică roşie. Era atât de nefiresc de blond încât părea mai mult alb. Şi cizme înalte, peste genunchi, strânse pe pulpă, cu o cataramă de argint. Zâmbi. Dar nu era nimic prietenos în zâmbetul ăla.

Lui Mercurio i se păru un lup care îşi arăta colţii. Îl trecură sudorile.

– Atunci, milogule, nu răspunzi? spuse tânărul, sprijinindu-şi ca din întâmplare mâna pe o mică spadă ţinută dreaptă de

un brâu verde ca mărul, bătător la ochi în tot acel negru. Era în picioare la prora. Părea că nu-i e deloc greu să-şi ţină echilibrul.

În barcă mai erau alţi patru tineri cu un aer în care nu te puteai încrede, dar mult mai bine hrăniţi şi mai puţin grosolani decât oamenii lui Zarlino, care pălise.

– Bună, Scarabello, zise cu voce spartă de nelinişte. Ce faci prin părţile astea?

Barca neagră alunecă tăcută până-şi strecură vârful prorei între celelalte două bărci. Scarabello lăsă un picior în propria barcă, iar pe celălalt îl puse în cea a pescarului, ancorându-se.

– Alta-i întrebarea corectă. Ce faci tu în zona mea, milogule?

– De, uite, vezi, Scarabello... ăştia doi îmi datorau bani şi eu... uite, am venit să mi-i iau şi... ce să zic, glumeam cu fata... E drăguţă, nu? îngăimă aproape dintr-o suflare Zarlino.

Scarabello se uita ţintă la el în tăcere, fără să bage pe nimeni altcineva în seamă. Ca şi cum n-ar fi existat. Apoi, tot în tăcere, întinse o mână cu palma deschisă. Avea degetele pline de inele de toate formele.

Zarlino chicoti stânjenit. Dădu din umeri, îşi drese glasul, se frecă pe gât şi în cele din urmă îi făcu un semn tovarăşului cu banii. Ăla, fără ezitare, puse bocceluța cu bani în palma lui Scarabello.

– Câți? întrebă Scarabello fără să se uite la bani.

– Șaptesprezece, răspunse Zarlino. De argint.

– Și ce fel de servicii poate face un milog ca tine ca să fie plătit şaptesprezece bucăţi de argint? întrebă Scarabello.

– Sunt doi străini şi-i ajutam să meargă la Veneţia.

Scarabello se uită la Mercurio fără interes, rapid. Apoi îl ţintui iar cu privirea pe Zarlino.

– Nici aşezaţi lângă doge pe Bucentaur n-ar plăti atât.

– Cifra tocmită era un solid de argint, zise Mercurio. Şi i l-am dat deja.

– Dar tu nu te-ai mulțumit, nu-i așa, milogule?

Scarabello nu-și lua ochii de la Zarlino. Avea o voce calmă de te lua cu fiori pe dinăuntru.

– Nu, Scarabello... uite... vezi...

– Mie puțin îmi pasă de ăștia doi, îl întrerupse Scarabello. Dar faptul că vii în zona mea și gândești că poți să-ți aranjezi treburile chiar mă deranjează. Înțelegi, nu?

– Ascultă, îmi pare rău, totuși...

– Înțelegi? Da sau nu?

– Da... zise încetișor Zarlino, lăsând privirea în jos.

– Da, repetă încetișor Scarabello.

Mercurio observa scena în tăcere. Era fascinat de forța lui Scarabello. Și de răceala lui. De capacitatea lui de a se controla pe el și evenimentele. Nu era nici urmă de furie.

– Și ce-mi propui să fac? întrebă Scarabello.

– Te rog...

– Bine, am înțeles. Ești atât de tâmpit că nu ești în stare măcar să-mi sugerezi cum să înțelegi că nu poți intra pe teritoriul meu și să scapi nepedepsit, zise Scarabello. Va trebui să mă gândesc eu, ca de obicei. Nimeni nu m-ajută niciodată, suspină teatral.

– Bagă-i o vâslă-n cur, zise Benedetta. Ba, stai, lasă-mă pe mine să i-o bag.

– Nu te-a întrebat nimeni, curvulițo, făcu Scarabello.

– Iart-o, zise Mercurio.

Scarabello se uită iar la Zarlino.

– Treci în luntrea ta jerpelită, îi porunci.

Și în timp ce acela și tovarășii lui se supuneau, se întoarse spre oamenii lui care, înțelegând, îi dădură o toporișcă. Scarabello sări cu grația unui balerin în barca adversarilor, ridică toporișca în aer și o izbi cu forță de fundul ei.

– Nu, te rog... se văicări Zarlino.

Scarabello îi mai trase două lovituri exact lângă prima fisură. Apa salmastră începu să intre din plin în carenă. Scarabello luă cele două vâsle şi le aruncă departe. Apoi, dintr-o săritură, se întoarse în frumoasa lui ambarcaţiune.

– Eşti norocos, milogule. Gândeşte-te la toate lucrurile pe care le-ai fi putut pierde. O mână, un braţ, limba, ochii... Continuă tu lista în timp ce înoți. Împinse barca spre centrul canalului. Apoi se întoarse spre pescar. Acum între noi doi. Cât ți-a dat să faci ceva de care trebuia să-mi dai mie socoteală?

– Jumătate de solid, domnule.

– Bine, atunci mă voi mulţumi să-mi dai doi, zise Scarabello şi, cum pescarul nu se mişca, zbieră: Acum!

Pescarul se căută în buzunare şi puse cap la cap suma.

– Bine, făcu Scarabello, puteți pleca. Se întoarse spre Mercurio şi Benedetta: Îmi închipui că voi doi erați sub coşul ăla, având în vedere că puțiți ca două bucăți de merluciu stricate. Băgaţi-vă la loc. Dar mai întâi spuneţi-mi măcar mulțumesc.

– Și banii noştri? întrebă Mercurio.

Benedetta îi trase un cot.

Scarabello râse.

– Știi că eşti tare?

– Bine, păstrează-i, spuse Mercurio cu aer impertinent.

– Îmi acorzi permisiunea, băiete? făcu Scarabello, nehotărât dacă să se amuze ori să pedepsească jignirea.

– Păstrează-i ca plată pentru afiliere, continuă Mercurio.

– Afiliere? întrebă uimit Scarabello.

– Da, ia-ne în banda ta. Sunt un hoț bun şi ea o bucățică bună, zise Mercurio.

Scarabello părea amuzat de întorsătura pe care o lua conversația.

– De unde veniți tu şi amica ta?

– De la Roma, răspunse Mercurio. Iar ea nu e amica mea. E sora mea.

Scarabello se uită la Benedetta.

– Ciudat, păreți de aceeași vârstă.

– Eu sunt cu aproape doi ani mai mică, interveni Benedetta. Fratele meu a avut întotdeauna grijă de mine. Și m-a învățat tot ce știa despre stradă.

Mercurio se gândi că Benedetta chiar era un tovarăș bun.

– Și de ce ați plecat de la Roma? întrebă Scarabello.

– Din motive de igienă, răspunse Mercurio.

Scarabello râse.

– I-ai furat papei tiara?

– Poate, răspunse Mercurio.

Scarabello zâmbi, cântărindu-l. Apoi se întoarse spre pescar.

– Du-l la Rialto și explică-i unde-i Lanterna Roșie. Se uită la Mercurio. Ia o cameră. E un rahat, dar cu doi solizi de argint nu poți să-ți permiți mai mult pentru vreo două săptămâni.

– Nu am doi solizi de argint, zise Mercurio.

Scarabello zâmbi și aruncă în aer două monede pe care Mercurio le prinse din zbor.

– Poate voi veni să te caut, îi spuse.

Împinse barca și dispăru în liniște prin rețeaua de papură tot așa cum apăruse.

– Îneacă-te, bastardule! urlă Benedetta la Zarlino care încerca să ajungă înot la mal cu tovarășii lui, după ce li se scufundase barca.

– Eu nu știam... spuse în șoaptă pescarul.

Mercurio îl fulgeră cu privirea.

– Să crăpi, lașule.

Apoi o puse pe Benedetta să se ghemuiască lângă el și îi porunci pescarului să-i acopere din nou cu coșul de răchită.

– Îmi pare rău, iartă-mă, spuse Mercurio când barca se puse în mişcare.

– Tu ştiai că aşa o să se întâmple, nu? spuse Benedetta pe un ton amărât.

Mercurio recuperă săculețul cu monede de aur. Le făcu să sune uşor.

– Era singurul fel de a le salva pe astea.

– De ce la mine, şi nu la tine?

– Fiindcă oricum te-ar fi pipăit. Iar dacă n-ar fi găsit nimic ar fi fost mai rău.

– Eşti un căcat, rânji Benedetta.

Mercurio tăcu, apoi o întrebă:

– Te-a durut tare... acolo dedesubt?

– Eşti un căcat, repetă Benedetta, dar acum fără supărare. Apoi adăugă: Frățioare.

20

– Ai o cameră pentru mine şi sora mea? întrebă Mercurio intrând la Lanterna Roşie, o şandrama în Ruga Vecchia di San Giovanni, nu departe de piaţa de peşte de la Rialto.

Stăpânul tavernei stătea aşezat pe un scaun pe jumătate desfundat. Era mic şi firav, cam de şaizeci de ani, cu puţin păr în cap şi puţini dinţi în gură. Avea o faţă antipatică şi se scărpina încontinuu pe şi între picioare. „Păduchii îl mâncau de viu“, gândi Mercurio.

Bătrânul nu răspunse. Scuipă într-o oală de noapte de lângă scaun. Saliva îi era roşiatică de sânge.

– Puţiţi ca doi heringi marinaţi stricaţi, zise pe urmă.

– Ţi-e teamă că-ţi spurcăm palatul? îi răspunse Mercurio. Ai sau nu o cameră?

– Dar tu ai bani? întrebă bătrânul.

– Nu, de ce? zise Mercurio, impertinent. Trebuie să mai şi plăteşti ca să stai într-un loc ca ăsta?

Benedetta râse.

– Costă un solid pe săptămână, farsorule, făcu bătrânul şi scuipă din nou în oala de noapte.

– Iau cu mine păduchii din saltele şi mai vrei şi o bucată pe săptămână? zise Mercurio.

– Sunt oameni care trăiesc sub poduri. Unii supraviețuiesc. Puteți încerca și voi doi.

– Îți dau o bucată pentru o lună, zise Mercurio.

Bătrânul scuipă și închise ochii.

– Hai să căutăm ceva mai bun decât rahatul ăsta, îi spuse Mercurio Benedettei. Scarabello tot o să ne găsească.

Bătrânul deschise brusc ochii.

– Cine? întrebă.

– Nu dormeai? făcu Mercurio.

– Scarabello? Puteai să spui asta de la început, băiete. Atunci face... o bucată pentru două săptămâni, dacă sunteți prieteni cu Scarabello.

Mercurio își băgă mâinile în buzunar și îl fixă cu privirea în tăcere.

Bătrânul se fâțâi pe scaun, stânjenit, se scărpină din nou între picioare.

– Un solid pentru trei săptămâni. Dar tu zi-i lui Scarabello că ți-am făcut prețul ăsta bun.

– Am să-i spun, da. El mă asigurase că în cocina asta se dormêa cu o singură bucată pe lună, răspunse Mercurio.

Benedetta se ascunse în spatele lui, stăpânindu-și râsul.

Bătrânul se gândi un moment.

– Ei bine, fir-ar să fie! Ești un hoț, băiete.

– Mulțumesc de compliment, zise Mercurio. Se întinse în față și scuipă în oala de noapte a bătrânului. E și ăsta inclus în preț, așa-i?

Bătrânul, bombănind, îi însoți în camera lor, o odăiță unde cu greu intra o saltea jegoasă de tărâțe. Într-un colț o oală de noapte atât de veche că trebuie să fi fost folosită de Matusalem. Camera nu avea fereastră.

– Aici te sufoci, zise Mercurio. Eu plec să mă plimb.

– Vin cu tine, zise imediat Benedetta.

*

Mercurio nu văzuse niciodată un oraş atât de ciudat.

– E prea multă apă, zise scârbit. Apoi, încet-încet, se lăsă dus de magia acestui loc unic şi de neînchipuit, de străduţele alea pline ochi de lume, de afaceri, de prăvălii, de pieţe de mărfuri şi de tarabe.

Mai întâi vru să urce pe podul Rialto, maiestuos, alcătuit din două platforme de zadă şi un mecanism extraordinar, în stare să deschidă podul la trecerea galerelor mai mari. Cei care lucrau la manevrarea podului, la ordinele unui şef de pod, trăgeau odgoane şi tiranţi cu un mecanism de scripeţi şi angrenaje şi podul, scârţâind, se deschidea. Părea o jonglerie. Ceva nemaivăzut. Proprietarii prăvăliilor care se aflau pe cele două laturi ale podului, când începea să se deschidă, asigurau marfa cu funii, însă pe parcursul uneia dintre acele operaţiuni nişte obrăznicături se distraseră să le desfacă şi podul fusese invadat de baloturi peste baloturi de stofă fină. Mercurio şi Benedetta râseseră împreună cu puştii, ca şi cum ar fi fost prieteni cu toţii, în timp ce negustorii se dădeau de ceasul morţii să-şi recupereze marfa.

Însă ceea ce-l impresiona cel mai mult pe Mercurio era numărul uriaş de ambarcaţiuni de orice fel care brăzdau canalele. Nu văzuse niciodată un asemenea trafic. Totul era un ţipăt, o ceartă, o ciocnire de lemne. Erau mai multe bărci la Veneţia decât care pe străzile Romei.

Imediat dincolo de pod, pe malul pe care se afla şi piaţa de peşte, de o parte şi de alta a bisericii San Giacomo, o zonă întinsă numită Vechea Fabrică era în plină forfotă. Cu un an în urmă, îi povesti un bărbier care scotea dinţi pe stradă, fusese spulberată de un incendiu teribil. Acum se reconstruia. Mercurio se uită îndelung la tăietorul de pietre şi la dulgherii care lucrau fără oprire şi se gândi că era un efort inuman să transporţi toate

pietrele acelea şi cărămizile cu braţele. Salahorii se mişcau în sus şi în jos cu nişte roabe cu roţi de lemn masiv, late şi plate, cântând în dialectul lor ciudat.

Toţi vindeau câte ceva, i se părea. Exista un număr neînchipuit de mare de prăvălii, de afaceri, de trocuri. Magazinele mai bogate aveau rafturi din piatră de Istria şi copertine în culori ţipătoare. Exista un loc sub portic numit Banco Giro, unde negustorii nu aveau nevoie să-şi ia banii la ei fiindcă un bancher consemna tranzacţiile în registrul lui şi le garanta oficial, evitând astfel ca vânzătorii şi cumpărătorii să rişte să fie jefuiţi. Şi imediat după colţ era Cale della Sicurtà unde într-o clădire cu două etaje, cu ferestre ogivale şi cu vitralii care pe Mercurio îl făcură să se gândească la o glazură dulce, se asigurau vase întregi şi încărcături întregi de stofe, de mirodenii şi de orice fel de mărfuri care soseau ori erau pe punct de plecare.

Însă, în general, toate străduţele şi porticurile erau invadate de o mare instabilă de oameni. O mulţime de negustori nomazi, ambulanţi cu mărfuri sărăcăcioase cărate în mână, prostituate şi atât de mulţi cerşetori cât Mercurio nu văzuse vreodată nici la Roma în Postul Mare. Fireşte, printre atâta lume recunoscu şarlatani şi hoţi. Sistemele, observă el, erau peste tot aceleaşi. Braţul fals de stofă, ca să-l poată folosi pe cel adevărat să şterpelească pe ascuns o gentuţă sau o batistă. Cei care se prefăceau orbi şi se împiedicau dând peste victimele lor, pe care între timp le goleau de tot ce aveau. Găinari care pur şi simplu şterpeleau marfa şi o luau la goană, sperând să fie mai rapizi decât urmăritorul lor.

– Avem concurenţă, îi spuse Benedettei.

Rialto era sufletul comercial al oraşului, se gândi, şi, fireşte, era cel mai bun loc pentru un şarlatan ca el. Avea să devină cartierul lui general. Aveai cu ce să te distrezi.

– Vreau o rochie nouă, spuse Benedetta către seară. Asta pute prea tare. Am văzut o prăvălie cu rochii minunate.

– Ai un plan, o întrebă Mercurio.

– Ce plan?

– Cum luăm rochiile astea?

– Le plătim, răspunse Benedetta, uimită. Avem o grămadă de bani.

Mercurio scutură din cap.

– Bravo. Eşti deşteaptă, ştii? În ziua aceea văzuse că de fiecare dată când pomenea de Scarabello lumea se pleca. Îl cunoşteau cu toţii şi era temut. Și dacă vreun om de-al lui Scarabello ne urmăreşte sau ne vede, chiar şi din pură întâmplare? Ăla nu e tipul care să se amuze dacă descoperă că a fost tras pe sfoară.

– Atunci? întrebă Benedetta zăpăcită.

– Atunci trebuie să trăim ca şi cum n-am avea acei bani. Simplu, răspunse Mercurio. Se uită la Benedetta. Și ce am face dacă n-am avea bani?

– O, nu! exclamă Benedetta.

– O, da.

– Nu, nu, nu…

– Da, da, da, surioară.

– Suntem plini de bani şi trebuie să riscăm să ajungem la închisoare pentru furt?

– Trebuie să folosim banii aceia ca să ne realizăm planul.

– Ai un fix cu povestea asta! pufni Benedetta. Nu avem niciun plan!

– Îl vom avea. Cel puţin sper. Și oricum mai devreme sau mai târziu banii s-ar termina, iar noi nu ştim să facem altceva decât să furăm, să fim serioşi.

– Oh, nu… zise Benedetta, dezumflându-se.

– Oh, da.

– Atunci, pe ziua de azi îmi țin pielea asta de pește, zise neconsolată Benedetta, arătând spre rochia puturoasă. Mâncăm ceva şi mergem să ne culcăm. Sunt obosită moartă, am picioarele umflate şi ghetele pline de noroi.

– Îmi placi aşa veselă, râse Mercurio.

– Du-te-n mă-ta.

Intrară într-o tavernă. Mâncară peşte gătit într-un fel ciudat. Era cleios. Celorlalţi clienţi părea să le placă. Apoi se întoarseră la locanda lor.

Mercurio scruta prin mulțime. Cum ar fi reuşit să o găsească pe Giuditta în toată omenirea aia?

– Cauți pe cineva? îl întrebă Benedetta când ajunseră la Lanterna Roşie.

– Cine? Eu? zise Mercurio şi intră în locandă.

La intrare, bătrânul era tot aşezat pe scaun. Se uită la ei cu duşmănie şi scuipă în oala de noapte.

– Eu cred că ăla nu-i un scaun, zise Mercurio. E curul lui care a prins rădăcini.

Benedetta râse.

– Deci? Pe cine cauți? îl întrebă iar.

– Pe nimeni.

După ce aprinse o lumânare, Mercurio inspectă camera. Scoase o grindă de lemn din peretele lateral, cu delicateţe, şi cu o lingură pe care o furase din tavernă scobi o gaură în zid. Băgă săculețul cu monede acolo, apoi puse grinda la loc.

– Mereu caută în podea, îi spuse Benedettei.

Se uitară stânjeniți unul la altul.

– Ei, ne culcăm, zise Benedetta. Ce aştepţi?

– Pe ce parte vrei să dormi?

– Stai departe de mine, îl avertiză ea. Se întinse pe partea stângă a patului şi se înveli cu singura pătură. Pătura o iau eu fiindcă tu ai blana de iepure.

Mercurio se întinse pe partea dreaptă.

– Sting?

– Stinge, zise Benedetta.

– Nu preferi s-o las aprinsă?

– Stinge.

Mercurio suflă în lumânare şi se făcu întuneric. Rămaseră într-o tăcere nefirească, o vreme.

– Dormi? întrebă încetişor Mercurio.

– Nu. Ce vrei? răspunse brutal Benedetta.

– Voiam să-ţi zic că atunci când briganzii ne-au luat caii şi tot ce aveam...

– Ei?

– Nu... că ai fost curajoasă.

– Bine, mi-ai mai zis. Acum să dormim.

– Da, sigur. Noapte bună.

Benedetta nu răspunse.

– Pot să te întreb ceva? zise Mercurio.

– Ce mai vrei?

– Tu te gândeşti vreodată la Hercule şi la bărbatul pe care l-am omorât?

Benedetta tăcu o clipă. Apoi, cu un glas mai puţin iritat, îl întrebă:

– Cum îl chema pe beţivul care te-a salvat şi care a murit înecat?

– Nu ştiu...

– Și te gândeşti vreodată la... Nu Știu?

– Tot timpul, răspunse în şoaptă Mercurio. Apoi adăugă: Și la negustorul ăla.

– Și eu mă gândesc la Hercule. Chiar şi la cretinul ăla de Zolfo.

Benedetta avea o voce prietenoasă.

– Și ce gândeşti?

Mercurio nu răspunse imediat.

– Că mi-e frică...

– Ah...

– ... şi m-apucă rău frigul pe dinăuntru.

Cei doi tineri tăcură îndelung.

– Mercurio, zise pe urmă Benedetta.

– Ei?

– Dacă vrei, poţi să vii lângă mine, sub pătură, zise Benedetta şi se mişcă ea prima spre mijlocul patului, întorcându-se cu spatele la el.

Mercurio nu se mişcă în prima clipă, apoi se apropie, ţeapăn.

– Nu încerca să mă săruţi, zise Benedetta.

– Nu, zise Mercurio.

Benedetta pufni, întinse o mână în spatele ei, o apucă pe cea a lui Mercurio şi şi-o trecu pe după mijloc.

– Dacă nu te lipeşti nu ne încălzim, zise. Dar să nu pui mâna...

– Nu.

– ... şi ține-ți şi chestia aia pe care o ai între picioare... ce mai, zi-i să stea cuminte.

– Da, zise Mercurio, îmbujorându-se.

Mai trecu ceva timp şi Benedetta zise:

– Ți-e silă că m-am culcat cu un preot şi cu alţi bădărani?

– Viața e un rahat.

În glasul lui Mercurio era furie şi stânjeneală.

– De ce eşti mereu supărat?

– Eu nu sunt mereu supărat.

– Ba da, eşti.

Mercurio se gândi la asta.

– N-am chef să vorbesc despre asta.

Benedetta tăcu puțin. Apoi îl întrebă:

– Deci? Ți-e silă că nu sunt virgină?

– Ce importanţă are dacă eşti virgină sau nu?

– Bărbaţii respectă doar femeile virgine, nu ştiai?

– Hm... da, sigur că ştiam...

Benedetta râse încetişor.

– N-ai făcut niciodată dragoste, nu-i aşa?

– Ba da, câteodată am făcut-o.

– A, da? îl întrebă Benedetta pe un ton maliţios. Și cum a fost?

– De, uite... să zicem că mâinile amândurora... aveau legătură într-un fel, înţelegi? murmură Mercurio stânjenit.

– Ce spui?

– Ei bine, nu a fost nimic... adică, se poate şi mai bine...

– Mincinosule, chicoti Benedetta. N-ai făcut-o niciodată.

– Mi-e somn, să dormim.

Benedetta zâmbi.

– Da, să dormim.

Apoi îşi strecură mâna sub a lui Mercurio.

Când îl atinse, Mercurio se crispă.

– Relaxează-te, e doar ca să mă încălzesc.

Mercurio nu răspunse. Era adevărat. Nu făcuse niciodată dragoste. Nu ştia nimic despre dragoste. Rămase nemişcat, cu ochii mari, un timp care i se păru interminabil. Și doar când auzi cum respiraţia Benedettei e din ce în ce mai grea, începu să cadă pradă oboselii. Închise ochii. Imediat ce-i închise îi veni în minte Giuditta. Se gândi iar la momentul în care erau mână în mână, în carul cu alimente, la Mestre. I se păru că e din nou năpădit de valul acela ciudat de căldură. Presupuse că aia-nsemna dragoste. Aşa cum li se întâmplase Anei din Piaţă şi soţului ei. „Și dacă dragostea era crampa aia în burtă, de, nu era deloc rău", se gândi. Se concentră la Giuditta, fără să reziste. Poate putea deveni planul lui. Se gândi că era în car din nou alături de ea.

Și-i strânse mâna Benedettei.

Benedetta îl strânse la rândul ei şi se apropie şi mai mult.

Mercurio simți cum ia foc de ruşine.

– Scuză-mă, murmură stânjenit.

– De ce? zise Benedetta.

– Credeam că dormeai.

– Nu, zise Benedetta cu un glas catifelat. De ce să te scuz?

Mercurio îşi trase mâna şi se îndepărtă, întorcându-se cu spatele.

– Nu, nimic, lasă… zise brusc. Mi-e cald.

21

După ce ieşise din Roma, Şimon Baruh părăsise via Flaminia. Intrase în pădurea care creştea în jurul Rieti, se ascunsese după ce-şi făcuse provizii şi, apoi, după o săptămână, se întorsese, intrase iar pe via Flaminia şi mersese spre nord, nehotărât încă dacă s-o apuce spre Veneţia sau spre Milano. În săptămâna în care stătuse ascuns, Şimon îşi pusese întrebări la răspunsul pe care i-l dăduse Scavamorto. Întâi Şimon fusese sigur că minţise. Dar Scavamorto era un om deştept şi era tot atât de evident că ţinea la Mercurio. Aşa că putuse spune adevărul, sigur fiind că Şimon s-ar fi gândit că minţea. Şi poate chiar aşa fusese, îşi spusese în cele din urmă Şimon.

Via Flaminia traversa Apeninii, ajungea pe coasta adriatică, apoi, trecând prin Rimini, un port care o vreme le fusese prielnic evreilor, continua spre Veneţia devenind via Emilia. Tot pe teritoriu papal. Strângând la piept certificatul „său“ de botez, Şimon gândea că şi dacă l-ar fi căutat nu s-ar fi gândit niciodată că întârzia atât de mult pe teritoriul Bisericii.

Către seară, apropiindu-se de Narni, Şimon ajunsese din urmă un chervan penitenciar negru, cu două ferestruici înguste întărite de câte doi drugi de fier puşi în cruce, tras de patru cai flamanzi, cu fundurile uriaşe şi musculoase, care se deplasa

încet. Şimon îşi stăpânise căluţul arab şi rămăsese în urma lui fiindcă drumul era prea strâmt ca să poată trece.

Doi străjeri de închisoare călare, aflaţi în urma chervanului, văzându-l se apropiară de el.

– Unde mergi? Cine eşti? îl întrebară.

Şimon duse mâna la buzunar şi le întinse certificatul de botez. Era prima verificare.

– Alessandro Rubirosa, citi unul din străjeri. Eşti spaniol?

Şimon făcu semn că nu, apoi le arătă gâtul să-i facă să înţeleagă că e mut.

– Eşti mut? ceru confirmare străjerul, ridicând glasul în caz că ar fi fost şi surd.

Şimon încuviinţă.

– Şi unde mergi? întrebă celălalt străjer.

Şimon nu ştia cum să explice. Încercă să deseneze în aer o gondolă.

– Pantofi turceşti? Ce legătură au? zise străjerul.

– Cuţit turcesc, îl corectă celălalt străjer, arătând spre cuţitul lui Scavamorto pe care Şimon îl purta la cingătoare.

Şimon scutură din cap. Se gândi cum să explice.

– Ei, cui îi pasă? zise primul străjer.

Şimon făcu semn că vrea să mănânce şi să doarmă.

– E plin de ospătării la Narni... începu primul străjer.

– Dar riscă să se piardă. E aproape noapte, interveni celălalt străjer. Poţi veni la Ospătăria Generalului. Are preţuri bune, e curat, se mănâncă bine.

Şimon era nehotărât. Ceva îi spunea să nu aibă încredere. Apoi îşi spuse că vorbea în el negustorul temător de dinainte. Astfel, mai mult în ciuda acelui gând, care îl deranjă profund, le făcu semn că da celor doi străjeri.

După vreo două mile o apucaseră pe o potecă îngustă şi ajunseră într-un loc larg, plin de ierburi, în faţa unei case mari cu două etaje vopsită cărămiziu, cu multe jaluzele închise.

Chervanul penitenciar se opri în centrul spaţiului deschis. Ploua mărunt şi era frig. Străjerii deschiseră uşile carului. Şimon, care între timp coborâse din trăsurica lui, simţi un damf de umori corporale care ieşea din chervan. Uitându-se înăuntru, văzu cinci bărbaţi aşezaţi pe două bănci de lemn, cu mâinile şi picioarele legate-n inele mari de fier. Unul dintre prizonieri se văita apăsându-şi abdomenul.

– Generale, zbieră unul din străjeri.

Imediat se iscă un du-te-vino exaltat. Străjerii trebuie să fi fost o afacere bună pentru locanda de poştă. Doi băieţi sosiră cu ligheane pline ochi cu apă. Imediat ce străjerii le permiseseră prizonierilor să coboare, băieţii vărsară toată apa în chervan, să cureţe podeaua de excremente. Prizonierii fură duşi într-un şopron. Şimon văzu că era aranjat ca o mică închisoare. Fură legaţi unul câte unul de un par gros, orizontal, care mergea de la un perete la altul. Aveau încheieturile legate larg în lanţuri, ca să li se permită să mănânce. Sosiră două babe, cu un tuci de aramă şi cu blide de pământ. Puseră o supă apoasă în blide şi le dădură prizonierilor.

– Îmi pare că ăluia nu-i e foame, zise unul dintre prizonieri, arătând spre cel care se văita, cu mâinile pe burtă.

Unul din străjeri râse într-un fel ciudat. Apoi se întoarse spre locandă şi zbieră iar:

– Generale! Ai un client!

Atunci, din locandă ieşi un bărbat în vârstă, dar încă puternic, cu părul de un alb imaculat, scurt şi drept, şi o fată care ar fi putut fi nepoata, judecând după vârstă, frumoasă şi vulgară totodată.

– Bună seara, Generale, îi spuseră străjerii bătrânului, pe un ton respectuos pe care nu l-ar fi folosit cu un simplu hangiu.

– Acest biet om e mut. E un călător. Are nevoie de o cameră bună și să mănânce.

Bătrânul se uită la Șimon.

– Vino, îi spuse și se îndreptă spre intrarea locandei.

– Pregătiți pentru băieți! zbieră la cele două servitoare care se ocupaseră de prizonieri.

Șimon se uită la fata care, legănându-și excesiv coapsele, îl urma pe General. Dar fata păru că nici nu-l observă.

Locanda avea un aspect curat, deși modest. Unul dintre băieți îi făcu semn lui Șimon să se așeze la o masă. Străjerii, atât cei doi călări, cât și cei trei care călătoriseră în chervan, se așezară la o altă masă, veseli, și tăbărâră pe o carafă de vin roșu. Într-o clipă, cele două babe veniră din bucătărie cu două tăvi mari pline de mâncare pentru străjeri și cu o farfurie pentru Șimon. Era pâine proaspătă, pui prăjit, cârnați și cepșoară murată.

Șimon se uită la cârnați. „Niciodată nu vei mai fi evreu", își spuse.

Luă o felie de pâine și o îndoi în două cu un cârnat la mijloc. Mușcă din carnea de porc pentru prima oară în viața lui. „Niciodată nu vei mai fi evreu", își repetă. Și se simți puternic.

Între timp, fata, coborând de pe scara ce ducea la etaje, unde dispăruse fantomaticul General, se așeză la masa străjerilor, cu o senzualitate lascivă.

Șimon nu văzuse niciodată o fată atât de frumoasă și de provocatoare. Sau poate, își zise, nu-și permisese să vadă.

Cu toată senzația de pericol care nu-l părăsea, se simțea irezistibil atras de fată. Se uită la ea în timp ce, așezată cu străjerii, cu spatele, râdea și bea. Ignorându-l.

Doar după multă vreme, când străjerii dădură semne de somnolenţă şi că băuseră destul, fata se ridică şi, întorcându-se, se uită chiar la el, Şimon.

Şimon tresări.

– Urmează-mă, îi zise fata trecând pe lângă el şi ieşind din locandă.

Un străjer chicoti.

Şimon nu se mişcă, prostit şi uimit. Apoi, brusc, se ridică şi ieşi din locandă, tocmai la timp ca să o vadă cum dă colţul casei, nimic mai mult decât o legănare de umbră neagră pe fondul mai puţin negru al nopţii. Atunci, înainte să dispară, se luă după ea, ca un animal domestic.

Ridicând privirea îl văzu pe General la o fereastră de la primul etaj. Pe Şimon îl trecură fiori. Instinctiv se temea de el. Dar poate că nu-l văzuse, se gândi. Fiindcă noaptea era neagră. Iar el era un bătrân.

Şimon ajunse în spatele locandei. Văzu o uşiţă deschisă şi o lumină slabă venită din interior. Se apropie, ţinându-şi în frâu picioarele care voiau să alerge.

Fata era cu spatele, dar imediat ce Şimon apăru în uşă, cu respiraţia întretăiată, se întoarse şi veni spre el. Gura zâmbea, dar privirea era aprinsă de o dorinţă pe care Şimon, deşi avea puţină experienţă, o interpretă fără dubii. Fata îl trase de o mână înăuntru, închise uşa şi, cu un fel de piruetă, se sprijini cu spatele de uşă.

– În fiecare seară sunt nevoită să mă culc cu un moş, îi zise direct. Dar în noaptea asta Generalul e ocupat cu străjerii. Nu mă va căuta.

Şimon era ameţit de frumuseţea provocatoare a fetei. Bluza din pânză subţire care-i acoperea decolteul rochiei se desfăcuse pe o parte şi lăsa să se vadă pielea, umbrită de despicătura sânilor. Rămase tăcut să se uite fix la ea.

Fata se mişcă. Se strecură pe lângă el şi luă un pocal cu vin.

– Vino aici, îi spuse, îngenunchind pe salteaua de paie.

Şimon se agită ca un peşte prins în cârlig. Se aşeză pe salteaua de paie. Cu încetineală extremă se trezi alături de chipul ei. Adulmeca mirosul puternic al gurii ei, un amestec de carne şi de vin roşu. Rămânea ancorat de ochii aceia negri, misterioşi.

Fata se uită intens la el, înclinând uşor capul într-o parte, apoi cu mare încetineală îi lipi pocalul de buze.

– Bea, îi spuse.

Iar Şimon bău. Simți vinul călduț care îi gâlgâia pe gât. Avea un gust amărui. Şi simți răsuflarea caldă a fetei aproape de buzele lui.

– Ai vrea să faci dragoste cu mine? spuse atunci fata.

Inima lui Şimon o luă la sănătoasa.

Fata îşi scoase bluza de pânză rară. Decolteul rochiei dezvăluia o porțiune generoasă de sâni. Fata surâse, se ridică şi-i scoase cizmele. Apoi îi oferi o altă gură de vin.

Şimon bău. Iar simți gustul amărui în gât.

– Cum te cheamă? întrebă fata.

Şimon îi făcu semn că era mut.

– Eşti negustor?

Şimon încuviinţă. Avea capul greu. Oboseala acelor zile se făcea simţită.

– Eşti bogat?

Şimon îşi dădu seama că din ce în ce capul îi era mai greu, deşi se străduia să opună rezistenţă. Acum ştia că fusese un tâmpit.

Fata se uită în tăcere la el.

Şimon realiză că era din ce în ce mai zăpăcit.

Fata îl controlă. Într-o clipă găsi buzunarul secret din cizmele lui Scavamorto şi scoase de acolo câteva monede de aur. Una o băgă în gură şi o muşcă. Apoi privi cu satisfacție moneda.

– Şapte monede de aur, zise.

Şimon nu reuşea să se mişte. I se închideau ochii. Capul i se învârtea. Lucrurile din încăpere pluteau, erau neclare, îşi schimbau dimensiunea. Era o lume instabilă, când prea colorată, când ternă, când tăcută, când stridentă. Şimon simțea o apăsare în piept, care cu greu îl lăsa să respire. Şi o sfârşeală cu care era incapabil să lupte. „N-ai să faci dragoste cu mine, nu-i aşa?" reuşi să se gândească.

Fata îşi sprijini capul pe pieptul lui. Îi mângâie pielea de sub cămaşă. Apoi îi sărută mâna. Îi sărută degetele, dosul mâinii, palma, cu încetineală. Apoi îşi duse mâna la decolteul rochiei şi îl conduse la sânul cald şi moale. Îi dirijă vârful degetului până atinse sfârcul.

– Îmi pare rău, îi murmură cu glas răguşit şi gâfâit.

Cu o clipă înainte de a-şi pierde cunoştința, Şimon văzu sânge. Peste tot. Văzu sânge pe pieptul dementului pe care-l omorâse, sânge pe podeaua sacristiei unde-i măcelărise pe preot şi pe servitoare, simți sânge în gură, sângele lui, care gâlgâia de fiecare dată când respira.

Ca atunci când crezuse că moare.

Însă de data asta lui Şimon nu-i era teamă.

„Ce idiot", se gândi doar.

Apoi se întunecă totul.

Dimineaţa, puţin înainte de răsărit, se trezi amorțit, cu capul greu şi cu vederea încețoşată. Era fără cizme şi fără manta. Gleznele îi erau legate cu lanţuri de parul şopronului. Alături de el, ceilalți cinci prizonieri. Vomită.

– Ei, da, chiar trebuie să fi petrecut astă-noapte, râse unul dintre puşcăriaşi. Ceilalți se luară după el. La fel şi străjerii.

– Alessandro... Rubirosa, spuse căpitanul străjerilor citind certificatul de botez, eşti acuzat că ai violat o fată mare şi că ai

încercat s-o omori. Aşa că vei fi dus la închisoarea din Tolentino şi judecat acolo de un complet ecleziastic. Se uită la el. N-ai nimic de zis în apărarea ta, mutule? şi izbucni în râs. Apoi se întoarse către oamenii lui. Încărcaţi-i în chervan, se pleacă.

– Hai, în picioare, le spuseră străjerii prizonierilor şi, în timp ce unul scotea sabia din teacă, celălalt deschidea lacătele care-i legau de par.

Fură aşezaţi în şir şi împinşi către chervanul penitenciar.

Ajuns afară, Şimon o văzu pe fata care-l căuta cu privirea aşezată puţin mai la o parte. Ochii celor doi se întâlniră. Fata făcu câțiva paşi în faţă şi i se alătură.

– Promite-mi că te vei gândi la mine, îi spuse.

Şimon se uită la ea cu ochi de gheaţă. Se gândi că la lumina zilei fata părea mai trecută decât cu o seară înainte. Avea cearcăne ceva mai închise la culoare decât pielea albă a feţei, delimitate de riduri mici. Buzele ei erau mai puțin roşii şi mai puțin pline. Alura mai puțin sfidătoare. Sau poate era doar mai obosită. Umerii mai puţin drepţi. Iar ochii scânteiau de o lumină îndepărtată, tristă şi misterioasă în acelaşi timp.

Şimon deschise gura ca şi cum ar fi urlat. Scrâşnetul chinuitor o izbi pe fată în plină faţă.

Fata se dădu înapoi înspăimântată.

Un străjer îi dădu brânci. Altul îl lovi cu mânerul spadei în faţă.

În timp ce mergea spre chervanul penitenciar, legat de ceilalți prizonieri care chicoteau şi făceau remarci vulgare, trupul lui Şimon era scuturat de fiori de frig şi de oboseală, iar capul era încă ameţit de drog. Picioarele lui goale, care se afundau în pământul reavăn, erau îngheţate. În gură simţea gustul sângelui, de-acum atât de familiar.

„Da, mă voi gândi la tine“, îi spuse în sinea lui fetei, întorcându-se să o privească.

Străjerii îl puseră să urce şi îl legară cu lanţuri de bancă.

– Ar fi trebuit să-l omorâm, îi zise fata moşului, destul de tare ca Şimon să o poată auzi.

– Te-a înspăimântat atât de tare? o întrebă bătrânul, râzând.

– Îmi face silă.

– E prea periculos să-i omorâm, ştii doar.

Fata se uita fix la Şimon. Iar Şimon se uita fix la ea.

Apoi străjerii închiseră uşa chervanului.

„Mă voi gândi la tine", îşi spuse din nou Şimon.

Chervanul porni. După puţin, prizonierul care se văita cu o seară înainte se ghemui pe bancă şi începu să respire greu.

– Mori mai repede, frumosule, că mă plictiseşti, zise unul dintre prizonieri.

Ceilalţi râseră. Toţi în afară de Şimon.

În decurs de jumătate de oră vaietele se înteţiră.

– Da, pe bune, crăpi mai repede, zise un alt prizonier.

– Ai nevoie de o mână de ajutor ca să mori? zise cel care stătea alături de el şi-i trase un cot în stomac.

Iar râseră cu toţii. În afară de Şimon.

– Nu te distrezi, mutule de rahat? îl întrebă prizonierul care stătea în faţa lui şi, aplecându-se, îl scuipă în faţă.

Şimon nu avu nici cea mai mică reacţie.

În cele din urmă, ajunşi pe coama unei coline acoperite de o pădurice de fag, respiraţia prizonierului bolnav se transformă în horcăit. Omul scoase o ultimă, lungă suflare şi rămase inert, clătinându-se din cauza deplasării chervanului.

– Ei, în cele din urmă ăsta a murit! urlă prizonierul care era legat alături de el. Aruncaţi-l la lupi! Nu vreau să călătoresc cu un cadavru!

Chervanul se opri. Fu deschisă uşa.

Şi, în clipa aceea, o săgeată trecu dintr-o parte în alta prin gâtul străjerului care deschisese. Din interiorul chervanului

Şimon şi prizonierii auziră ţipete, bufnituri, pământul care se cutremura sub copitele multor cai, blesteme şi rugăciuni. Apoi totul se cufundă în linişte.

Un chip scobit de foame, urât şi inexpresiv se ivi în chervan. În spatele lui vreo zece oameni, dintre care mulţi murdari de sânge.

– Eşti liber, şefule, spuse bărbatul cu faţa scobită.

Bărbatul pe care toţi îl credeau mort se ridică. Unul dintre bandiţi urcă în chervan şi-i dezlegă gleznele.

– E frumos să te revăd, şefule, zise.

Bărbatul nu-i răspunse. Îi trase cuţitul de la brâu şi, fără să scoată un cuvânt, îi tăie gâtul prizonierului care îi dăduse cu cotul în stomac. Coborî din chervan şi le spuse oamenilor lui:

– Omorâţi-i pe toţi.

Fără nici cea mai mică şovăială, unul dintre bandiţi urcă în chervan şi-şi înfipse spada în pieptul primului prizonier, aşezat lângă Şimon.

– Pe ăla nu, zise căpetenia bandiţilor, apărând călare şi arătând spre Şimon. Nu ştiu de ce nu ai râs, mutule, dar e ziua ta nôrocoasă.

Bandiţii îi terminară pe ceilalţi prizonieri, apoi îi aruncară lui Şimon cheile de la lanţ şi plecară în galop.

Şimon descuie lacătul, coborî din chervan şi-l căută pe căpitanul gărzilor. Avea o săgeată de arbaletă care-i pătrundea în ochiul stâng şi îi ieşea prin craniu în spate. Şimon se gândi că era caraghios la vedere. Îi scotoci prin buzunar. Îşi luă certificatul de botez. Apoi găsi o monedă de aur. Un florin. Îl recunoscu. Era unul dintre cei şapte florini ai săi. Şi fireşte, era partea de pradă care îi revenise căpitanului. Scotocind prin buzunarele celorlalţi străjeri găsi un al doilea florin, care, presupuse, ar fi dispărut mai târziu, poate cheltuit la vreun han cu vreo târfă. Asta însemna că Generalul şi fata îi aveau pe ceilalţi cinci.

Scoase cizmele căpitanului şi le probă. Bătu din picioare pe pământ. Pintenii sunară. Îi veneau bine. Apoi luă mănuşile de piele şi-şi aruncă pe umeri mantaua cu tresele de căpitan în armata papei. Și-şi trase pe cap coiful uşor.

Auzi un vaiet. Se întoarse. Unul dintre străjeri întindea un braț spre el.

– Ajutor... ajută-mă...

Şimon se duse spre el. Era doar un băiat. Îngenunche şi-i luă capul în mâini sprijinindu-l în poală.

Apoi îl suci cu violenţă.

Dezlegă caii flamanzi de la chervan, le dădu un ghiont peste crupele puternice şi-i lăsă să se îndepărteze. Luă de pe jos o spadă însângerată, o arbaletă şi săgeți. Apucă de dârlogi unul dintre caii străjerilor. Era un armăsar alb. Avea gâtul striat de sânge. Şimon i-l curăţă, îl linişti şi urcă în şa. Apoi îi dădu pinteni uşor cu cizmele căpitanului. Calul se puse în mişcare.

„Sosesc", gândi Şimon, îndreptându-se spre locandă.

22

A doua zi de dimineață, pe când pierdeau vremea pe podul Rialto, studiind o modalitate de a fura haine noi, de Mercurio şi Benedetta se apropie un tânăr cu un ochi acoperit.

– Urmați-mă, mergem la Scarabello, zise chiorul.

După ce coborâră de pe pod, cotiră imediat la stânga, de-a lungul Canal Grande, pe lângă parii de ancorare de pe canalul Riva del Vin. Ca să nu intre în noroi, încercau să meargă pe terasamentul vechi de lemn care în cea mai mare parte era înfundat de traficul de butoaie cu vin care se descărcau în zona aceea pentru a fi distribuite în aproape toate casele şi ospătăriile din Veneția. Urcară pe Rio Terra del Fontego, pe lângă biserica San Silvestro, cotiră la stânga şi intrară în Campo San Silvestro.

Scarabello era în picioare, cu brațele deschise, îndepărtate de corp, în fața prăvăliei unui blănar. O duhoare pestilențială de acizi de tăbăcit se răspândea în aerul umed. Scarabello avea pe el o haină de blană lungă şi groasă. Doi băieți forfoteau în jurul lui cu treabă, fiecare cu câte o pensulă pe care o înmuiau într-o cutie plină până la gură cu vopsea neagră. Mercurio observă că în anumite puncte, unde băieţii insistau, pielea era maro. Nu se înțelegea de ce animal era. Părul era lung, gros şi aspru. Putea să fie de câine şi la fel de bine putea fi de urs. Înfiptă în cuţitul pe care îl ținea cu mâna stângă, Scarabello avea o bucată de carne

din care muşca din când în când. Oamenii lui, trei, la care se adăugă chiorul, erau aşezaţi deoparte, pe nişte pietre albe care ieşeau din zidurile unei case.

– Cum ţi se pare Veneţia? întrebă Scarabello când Mercurio ajunse în faţa lui.

Benedettei nu catadicsi să-i arunce nici măcar o privire.

– Plină de fraieri, s-ar părea, răspunse Mercurio.

Încă o dată fu impresionat de părul lui, aproape alb.

– Şi cine-ţi spune că îi poţi jumuli? întrebă Scarabello.

– Cred că am nevoie de permisiunea ta.

Scarabello zâmbi mulțumit. Apoi se întoarse către cei doi băieţi, nerăbdător.

– Ei, cât mai durează?

Niciunul din cei doi nu răspunse. Însă blănarul se grăbi să iasă din prăvălie să controleze cum merge treaba. Dădu din cap.

– Jupân Scarabello, nu-i treabă bună, se văită. Vopseaua trebuie fixată.

– N-am timp, răspunse ofticat Scarabello. Cât mai durează?

– Aproape au terminat, bâigui blănarul.

Scarabello îi făcu semn să plece. Apoi muşcă o bucată de carne.

– Explică-mi atunci ce ai vrea să faci? îl întrebă pe Mercurio.

– Îmi trebuie haine noi, zâmbi Mercurio. Cu astea pe noi oricine ne miroase de la o poştă.

Scarabello nu spuse nimic.

– Eu sunt un hoț bun, ţi-am spus, iar ea e un ajutor de nădejde, zise Mercurio. Tu spui ce...

Scarabello îi făcu semn cu mâna să tacă.

– M-am săturat, le zise băieţilor.

– Am terminat, jupân Scarabello, răspunse unul din cei doi.

– Însă fiţi atent să... începu celălalt.

– Du-te dracu', îl întrerupse Scarabello şi, făcându-i semn lui Mercurio să-l urmeze, se strecură pe Calle del Luganegher, o străduță îngustă, trecând prin faţa unei bodegi cu cârnaţi.

Oamenii lui îl urmau. La fel şi Benedetta. Scarabello merse repede până în piaţeta Santo Aponal. Se opri şi-i arătă lui Mercurio o prăvălie sărăcăcioasă, goală.

– Acum cinci ani, înăuntru aici, s-a născut un monstru cu două capete, patru braţe şi trei picioare. Un băiat şi o fată, lipiţi unul de celălalt. Erau copiii zarzavagiului. Arătă cu cuțitul cu bucata de carne înfiptă în el spre bărbatul aplecat peste tejghea. Fetei i-au zis Maria, băiatului Alvise. Au trăit doar o singură oră. Apoi un doctor a luat monstrul şi l-a îmbălsămat. Din ziua aceea nimeni nu mai intră în prăvălia aia.

Mercurio se uită la zarzavagiu.

– Atunci de ce o ține deschisă?

– Fiindcă acum lucrează pentru mine. O treime din ce câştigi îl aduci la el. Și el mi-l dă mie.

– O cincime, făcu Mercurio.

Cerul se înnoră pe neaşteptate. Se ridică un vânt umed. Se auzi un tunet, ca o bombăneală întunecată.

– Nu eşti în situaţia să te tocmeşti, băiete.

– O pătrime.

– Eşti tare de urechi?

Mercurio clătină din cap.

– Bine.

– Dar nu cred că voi câştiga mult cu tine, zâmbi Scarabello şi se întoarse spre oamenii lui, care chicotiră amuzați. Nu-mi pari cine ştie ce hoț. Și oricum nu ai idei clare.

– Sunt un hoţ foarte bun, zise ofensat Mercurio. Și un magician al travestirii.

– Și ca toți romanii de o modestie... demnă de papă.

Oamenii lui Scarabello râseră.

Câteva picături timide de ploaie începură să pice din cerul plumburiu.

– Sunteți o pereche foarte proastă, zise Scarabello, dând doar atunci semn că a observat-o pe Benedetta. Care-i prima regulă a unui ajutor bun? îl întrebă pe Mercurio.

Mercurio dădu din umeri, ca şi cum asta nu l-ar fi interesat.

– Să nu fugă lăsându-şi tovarăşul în rahat când lucrurile iau o întorsătură urâtă, zise.

– Asta-i o regulă pentru un ajutor oarecare, zise Scarabello. Dar un ajutor *bun*... trebuie să treacă neobservat.

– Fireşte, zise Mercurio, prefăcându-se că i se părea de la sine înțeles.

Ploaia se înteţi, însă Scarabello nu se mişcă din mijlocul piațetei. Se întoarse spre Benedetta şi îi spuse:

– Tu nu treci neobservată, eşti prea drăguță.

Benedetta se lumină la față şi zâmbi mulţumită.

– E un defect, cretino, îi spuse Scarabello.

– Cretină, întări Mercurio, cu superioritate.

– Și ce trebuie făcut dacă un ajutor bate prea mult la ochi? spuse Scarabello, în timp ce ploaia se înteţi.

– Să schimbi ajutorul, râse Mercurio. Dar văzu că Scarabello nu râdea cu el. Glumesc. Vreau să zic... bine, am înțeles...

– Lăudărosule, îl apostrofă Scarabello.

– Nu, de acord... dacă e țipător... bâigui Mercurio, căutând o soluție ca să nu-şi admită ignoranţa, dacă e prea drăguţă... se mutilează cu cuţitul, nu? râse din nou.

– Trebuie să exploatezi defectul, idiotule, spuse Scarabello.

– Idiotule, repetă Benedetta.

– Să exploatezi defectul. Ce voiam eu să zic, făcu Mercurio, înroşindu-se.

Scarabello scutură din cap. Părul, de-acum ud fleaşcă în ploaia care cădea necontenit, se mişcă în aer ca tentaculele unei extraordinare jivine albinoase.

– Trebuie scos şi mai mult în evidenţă, aşa încât să abată atenția. Tipul ăsta de ajutor nu controlează prostănaci fără să sară-n ochi, cum se întâmplă de obicei, ci îi controlează... făcând în aşa fel încât fraierii să se concentreze asupra ei. Mă urmăreşti?

– Nu, admise Mercurio învins. De fapt, ce ar trebui să fac?

Scarabello se duse spre Benedetta şi îi despleti părul.

– Hei... protestă Benedetta.

– Taci din gură, zise Scarabello cu glas autoritar. Cu mâna în care nu ținea cuțitul îi descheie bluza pe care o avea pe sub rochie şi o îndoi înăuntru, ca să dezgolească decolteul. Apoi, nemulțumit, rupse puțin rochia şi îndoi un colț în interior mărind decolteul şi lăsând să se întrevadă sfârcurile mici, rozalii. Se întoarse spre Mercurio. Acum ai înțeles? Foloseşte ce ai. E prima regulă. Se vor uita la țâțele ei, iar tu vei avea drum liber... lăudărosule.

Mercurio încuviință. Era ud leoarcă. Văzu că oamenii lui Scarabello se proptiseră cu ochii în decolteu.

– Va trebui s-o respectați. Benedetta e virgină, zise.

Benedetta se uită la el uimită. Roşi. Apoi, neştiind ce altceva să facă, îi dădu un pumn în spate, fără să scoată o vorbă.

Scarabello scutură din cap.

– M-am săturat să mă plouă din cauza voastră, zise şi intră în prăvălia zarzavagiului.

Zarzavagiul făcu o plecăciune în semn de respect când Scarabello şi oamenii lui intrară în prăvălie. Aproape că n-avea marfă. Era o încăpere mare, rece, cu podeaua din plăci de lemn, cu pereții văruiți şi puține zarzavaturi în nişte coşuri negre ca funinginea. Lui Mercurio i se păru că zarzavagiului nu-i era teamă de Scarabello. În ochii lui era recunoştință. Luă o casetă încuiată cu un lacăt ciudat în formă de cilindru şi, după ce o deschise, îi întinse o grămadă de monede lui Scarabello.

Scarabello le vârî în buzunar fără să le numere. Apoi luă din ele patru bucăți de argint şi i le dădu zarzavagiului.

– Eşti plătit, zise.

Zarzavagiul îi sărută mâna, cu ochii umezi.

– Mulțumesc, să te binecuvânteze veşnic Dumnezeu, zise.

Scarabello îşi retrase mâna, dar fără să fie deranjat. Cu cuțitul arătă spre Mercurio.

– Paolo, cred că lăudărosul ăsta nu ne va aduce cine ştie ce câştig. Dar e înrolat. Duse la gură bucata de vită şi muşcă. Simţind că-i picură zeamă de-a lungul bărbiei, se şterse cu mâneca blănii. Şi când lăsă iar braţul în jos avea o mustaţă neagră de la un obraz la altul pe sub nas.

Ploaia spălase vopseaua neagră a blănii, care în unele locuri era din nou maro. Mercurio se uită pe jos. Blana lăsa o pată neagră de jur împrejurul ei.

– Îţi vine bine cu mustaţă, izbucni în râs.

Niciunul dintre oamenii lui Scarabello nu îndrăznea să spună ceva.

Scarabello se uită surprins la el, fără să înţeleagă.

Chiorul se mişcă primul. Îl înfruntă pe Mercurio, îl luă de rever şi-l împinse, violent.

– Taci, nătărăule, îi zise.

Mercurio întâi se agăţă de şoldurile lui, apoi sfârşi într-unul dintre tovarăşi, care îl luă de guler şi îl lovi zdravăn. Mercurio se agăţă şi de ăsta, aproape îmbrăţişându-l ca să nu cadă. Bărbatul îl împinse deranjat înspre un altul, zicând:

– Termină cu râsul, tembelule.

Iar cel care se trezise cu el în mână, ca şi cum Mercurio ar fi fost o minge, îl prinse, îl ridică în aer şi îl aruncă la pământ în faţa lui Scarabello.

– Cere-i scuze, netrebnicule!

Numai atunci Scarabello lăsă ochii-n jos spre podea.

Benedetta îşi ţinea răsuflarea. Zarzavagiul se întorsese cu spatele.

Mercurio băgă un deget în băltoaca neagră şi-şi desenă două mustăţi.

– Acum suntem egali. Izbucni în râs, fără să se poată abţine. Dar ale tale sunt mult mai groase.

– Taci, nătărăule! zise chiorul şi se pregătea să-i dea un şut când Scarabello, după ce-şi scosese bucata de carne din cuţit o aruncă după el, izbindu-l în plină faţă.

Chiorul scânci.

– Dar, Scarabello...

– Tu trebuie să taci! Apoi Scarabello își îndreptă cuțitul spre Mercurio. Ridică-te, îi porunci. I se adresă zarzavagiului: Adu-mi o oglindă, Paolo.

Bărbatul alergă în spate și se întoarse cu o oglindă veche.

Scarabello se privi. Apoi îl țintui cu privirea pe chior.

– Cine e nătărău? Tu sau el? zise înnegurat. M-ai fi lăsat să plec așa pe stradă de frică să-mi spui, idiotule? urlă. Se uită la ceilalți oameni. Idioților!

Ăia lăsară privirea în pământ.

Scarabello se șterse cu cârpa pe care i-o dăduse Paolo. Apoi i-o dădu lui Mercurio, cu un zâmbet amuzat.

– Du-te la croitoria teatrului Anzello. E a mea. Zi că te trimit eu. Dacă găsești ceva să ți se potrivească, ia. Îi dădu una peste obraz. Te salut, lăudărosule.

– Un moment, Scarabello, zise Mercurio. Putem începe să facem socoteli? Îți datorez o treime din ce câștig, corect?

Scarabello se uită surprins la el.

Mercurio se duse la tejghea și puse pe ea un cuțit, o pungută de catifea verde, în care sunau niște monede, și o batistă roșie. Se uită la zarzavagiu.

– Deci, cât face, Paolo? Trebuie să-i dau partea mea stăpânului.

– Ei, punguța aia e a mea! exclamă chiorul.

– Și batista a mea! făcu unul dintre oameni.

– Cuțitul meu, fiu de cățea nenorocit! zise al treilea.

Scarabello se plesni cu mâna pe coapsă și izbucni într-un râs sonor.

– Ba ne face să câștigăm bine lăudărosul ăsta! Se întoarse spre oamenii lui. V-a furat ca pe niște fraieri! Voi credeați că-l băgați în sperieți și el vă curăța buzunarele! Mari nătărăi!

Îi apucă de ceafă, unul câte unul, și le trecu mâneca blănii pe față, mânjindu-i cu negru.

– Să dea dracu' să vă curăţaţi. Până diseară! Luaţi-vă lucrurile, fraierilor!

Apoi ieşi din bodegă.

Ploaia stătuse şi un soare capricios se ivea printre norii care se împrăştiau. Râsul amuzat al lui Scarabello răsuna în Santo Aponal.

– Nu l-am văzut niciodată râzând cu atâta poftă, zise Paolo după ce oamenii lui Scarabello ieşiseră. Dar credeam că o să te omoare, băiete. Zarzavagiul privi cele patru monede de argint pe care le avea în palmă. Să nu mă înțelegi greşit, nu-l vorbesc de rău pe Scarabello. Dacă n-ar fi fost el, eu aş fi fost mort. Nimeni nu cumpără verdeață de la tatăl unui monstru. Cred că li se transmite blestemul dacă fac afaceri cu mine. Ochii i se încețoşară. Iar soția mea, de frica a ceea ce o aştepta, le-a spus preoților că era vina mea dacă se născuse un monstru, fiindcă făceam afaceri cu diavolul. M-au excomunicat, mi-au anulat căsătoria, iar acum ea e servitoare la Frari, îți dai seama. Ea i-a adus pe lume pe copiii mei, Maria şi Alvise, lipiți unul de altul, bieții copii... nu erau un monstru, înțelegi? Erau doar doi bieţi copii. Paolo nu-şi şterse lacrimile, ca şi cum ar fi fost obişnuit să-şi simtă obrajii umezi. Scarabello e singurul care nu m-a părăsit. E un om bun, mai bun decât oricare altul de prin împrejurimi. Crezi că unul ca el are nevoie de unul ca mine?

Mercurio şi Benedetta erau stânjeniți. Nu ştiau ce să spună. După ce îngăimară fraze de circumstanță, îl puseră să le explice unde era teatrul Anzelo şi se strecurară pe străduțele pline de lume.

– Scarabello a zis că sunt drăguță, zise Benedetta.

– Nu, ţi-a zis prostuţă, râse Mercurio.

– Și pe tine te-a făcut idiot.

– Însă datorită idiotului ăstuia vom avea haine care nu put a peşte.

– Ai avut doar noroc, să nu ți se urce la cap.

Se îmbrânciră unul pe altul şi începură să râdă. Dacă s-ar fi uitat cineva la ei, fără să le cunoască istoriile, n-ar fi crezut nimic altceva decât că erau doi copii fără griji. Ajunşi în Campiello dei Sansoni, cu lumea care se călca în picioare în jurul unui marchitan ambulant care vindea păsări rare, care soseau direct din Paradisul Terestru, după cum el singur anunța, Mercurio văzu o țeastă țuguiată, cheală şi familiară. Simți cum inima îi bate-n piept din ce în ce mai repede.

– Donnola! strigă.

Donnola nu-l auzi şi continuă să meargă milităreşte.

– Donnola! strigă din nou Mercurio, agitând un braț în aer. Ai înțeles cine e? Să-l urmărim, îi spuse Benedettei.

– Ce-ţi pasă de fraierul ăla?

– Vreau să-l salut. Era ajutorul doctorului.

– Și ce-ți pasă de doctor? Hai să mergem la teatrul Anzelo, şi-l trase pe Mercurio în direcţia opusă.

– Lasă-mă! Mercurio se eliberă cu ardoare exagerată. Du-te tu, te ajung din urmă, şi se luă după Donnola. Era o posibilă legătură cu Giuditta, îşi spuse, emoţionat.

Benedetta rămase pe loc o clipă, apoi se luă după el.

Mercurio îşi făcu loc cu coatele printre oameni şi se strecură pe o străduță îngustă şi năclăită. Din când în când vedea țeasta țuguiată a lui Donnola şi atunci îi striga tare numele şi făcea semne cu mâinile.

Donnola mai avea puțin şi era ajuns din urmă când se întoarse şi văzu un tânăr care-i striga numele şi-i făcea semne care, la prima vedere, păreau agresive. Aşa că merse mai repede şi, cunoscând străzile şi scurtăturile, se pierdu de el.

Când Mercurio ajunse pe Riva del Vin îl văzu pe Donnola care se urcase deja într-o barcă. De-acum nu mai putea fi ajuns. În barcă, aproape în centrul Canal Grande, era doctorul. Iar lângă el, fiica lui.

– Giuditta, zise încetişor Mercurio, cu emoţie în suflet. Se apucă să alerge de-a lungul malurilor pline de noroi, dând agitat din mâini. Giuditta! urlă. Giuditta.

Fata se întoarse spre el.

Mercurio nu ştia dacă îl recunoscuse. Însă se gândi că da fiindcă, deşi erau atât de departe unul de celălalt privirile lor se încrucişară. Sau cel puţin aşa vru să creadă, în timp ce se oprea, epuizat, cu noroiul care-i ajungea până la genunchi.

– Giuditta! strigă din toate puterile.

Fata nu-şi dezlipea ochii de la el, dar nu făcea semne sau alte gesturi.

– Giuditta... repetă gâfâind Mercurio.

Ceva mai încolo, Benedetta văzuse totul. Îşi reţinu furioasă lacrimile care dădeau să curgă. Îşi muşcă buzele aproape până la sânge.

Și simţi o ură adâncă pentru fiica doctorului.

23

– Tată, ți-l amintești pe tânărul preot care a călătorit cu noi? spuse Giuditta în timp ce barca vira, părăsind Canal Grande.

– Mercurio, da, răspunse Isac, neatent.

– Tocmai mi s-a părut că-l văd pe mal, că ne făcea semne… zise Giuditta. Doar că nu mai era îmbrăcat în preot.

Isac se întoarse, brusc atent.

– Ah… încuviință câștigând timp. Ei… de la așa o distanță băieții seamănă toți între ei, fata mea. Însă cu siguranță nu putea fi el.

În schimb, Giuditta știa că era Mercurio. Și o știa fiindcă imediat ce-l văzuse simțise o apăsare în piept, ca și cum cineva ar fi pus o mână, iar o clipă mai târziu se simțise fericită. Știa că era el, fiindcă de când se luaseră de mână nu încetase să îl aibă în minte, chiar dacă încerca să-și îndepărteze acest gând. Nu-i răspunse tatălui ei. Se limită să privească spre Canal Grande, de-acum ascuns aproape în totalitate de un palat de marmură galben cu verde. Și nu înțelese de ce nu răspunsese gesturilor lui. Era ceea ce ar fi vrut să facă, din toată inima. Și totuși, rămăsese nemișcată, pietrificată.

Între timp, Donnola înțelesese cine era tânărul care alergase după el și-i veni să râdă gândindu-se că-i fusese teamă de

el. Şi se pregătea să o spună cu glas tare, confirmând ipoteza Giudittei, când se simţi tras de mânecă.

– Să-l evităm pe băiatul ăla, îi murmură Isac la ureche. Aduce bucluc. Apoi se întoarse spre fiica lui. Giuditta nu se uita la el. Cât mai este? îl întrebă el cu voce tare pe barcagiu.

– Aproape am ajuns. La jumătatea canalului Madoneta coborâţi şi faceţi o bucată mică prin Salizada San Paolo. Casa lui Anselmo del Banco e cea mai mare şi cea mai bogată. Scutură din cap şi pe urmă bombăni cu jumătate de gură: Lipitoare.

– Aşa ştii pe cine să chemi dacă-ţi trebuie o flebotomie, zise Donnola. Şi acum vâsleşte şi taci, că doctorul nu te plăteşte ca să te audă cum îi insulţi prietenii, tembelule!

Barca acostă la mal în apropierea unei balize şi pasagerii coborâră. Făcură câţiva paşi şi se treziră în Campo San Polo, care era pavat şi în centru avea o fântână frumoasă acoperită. Câţiva măturători îşi făceau de lucru să adune gunoaiele cu târnurile lor şi cu lopeţi mari de lemn.

– Miercurea e zi de târg, explică Donnola. Apoi arătă cu degetul spre o clădire cu trei etaje, aproape peste drum de biserică. Uite, Anselmo del Banco locuieşte acolo. E foarte influent, nu numai bogat, zise cu un aer conspirativ. Acum cinci ani, în această piaţă, călugărul Ruffin a ţinut o predică împotriva Israeliţilor în faţa a două mii de persoane şi se povesteşte că dragul vostru bancher s-a dus la Consiliul celor Zece să protesteze şi ăia… cu îngăduinţă vorbind, l-au vâslit în curul călugărului. Întrebaţi-l.

Ajunşi la poarta micului palat, Isac se uită stânjenit la Donnola.

– Îmi pare rău, dar… începu să zică.

Donnola râse.

– Ştiu că sunt un *goi* şi nu pot intra în casa bancherului. Râse iar. N-aveţi grijă, doctore. Şi ce s-o întâmpla dacă o dată un creştin, şi nu un evreu n-ar putea intra pe undeva, ce ziceţi?

Isac râse, amuzat. Donnola îi plăcea. Bătu la poartă. Un servitor în livrea deschise.

– Sunt Isac di Negroponte, iar aceasta e fiica mea Giuditta. Asher Meshullam ne aşteaptă.

Servitorul făcu o plecăciune, se dădu deoparte, îi lăsă pe Isac şi pe Giuditta să intre şi, fără să-i arunce nici măcar o privire lui Donnola, îi închise uşa-n nas. Apoi, tot în tăcere, se îndreptă spre o curte interioară, în care creşteau cedri şi portocali. În mijlocul grădinii, sub un cort din mătase galbenă cu roşu, era aşezat un bărbat slab şi mărunt. Ținea mâinile cu palmele desfăcute pe masa din fața lui, în centrul căreia era aşezat un încălzitor cu jăratic care emana o uşoară căldură plăcută.

– Aşază-te, îi zise bărbatul lui Isac.

Avea un glas subțire, aproape ca de femeie. Însă transmitea o mare forță.

– Asher Meshullam, este o onoare să fiu primit în casa domnîei voastre, zise Isac.

– Aşază-te, repetă bancherul şi bătu cu mâna pe un fotoliu cu tapiserie de damasc care se afla lângă el. Apoi i se adresă Giudittei: Poate tu vrei să vezi de aproape plantele acelea exotice. Cele mai înalte sunt lămâi. Celelalte sunt portocale dulci. Clima venețiană nu este cea mai potrivită pentru aceste plante fiindcă ele iubesc soarele. De aceea le vezi pipernicite. Însă, asemenea nouă, evreilor, sunt puternice şi se pot adapta.

Isac îi făcu semn Giudittei să se ducă, apoi se aşeză.

Giuditta zâmbi distant. Nu o interesau plantele lui Asher Meshullam. Însă era bucuroasă că putea sta singură cu gândurile ei. „Te voi regăsi", îi spusese Mercurio. Iar în acea zi o regăsise, îi strigase numele. Atunci de ce ea nu-i răspunsese? De ce nu

strigase numele lui Mercurio? De ce nu-i spusese tatălui ei să aducă barca la mal? Giuditta nu ştia să răspundă niciuneia dintre acele întrebări.

– Fiindcă mi-e teamă, bâigui mângâind frunza netedă a unui portocal.

Apoi, cu furie, o rupse. Fiindcă sunt o fetiță, zise. Se întoarse spre tatăl ei şi spre Asher Meshullam. Nu o văzuseră. Lăsă să cadă frunza de portocal. Fiindcă sunt o fetiță, repetă ea fără furie. Apoi se gândi că la Veneția avea să devină femeie.

Rămas singur cu Isac, bancherul începuse iar să vorbească:

– Știi că denumirea portocalelor te trimite cu gândul la portughezi. Există unii medici iluştri, colegi de-ai tăi, care susțin că, dacă mănâncă portocale în timpul călătoriilor pe mare, marinarii pot fi feriţi de scorbut. Tu ce crezi?

Isac ştia că niciuna dintre întrebările indiscutabilului şef al comunității israelite venețiene, respectiv al celui mai important bancher de pe teritoriile Serenissimei, lagunară şi de uscat, nu era pusă fără un scop.

– Dacă oameni de ştiință iluştri susțin această teorie cum ar putea un simplu medic ca mine să-i contrazică?

Bancherul se uită intens la el, fără să zâmbească şi totodată fără să fie serios.

– Pe mare e mai multă superstiție decât ştiință. Am auzit vorbindu-se despre amulete prodigioase...

Și iar se uită fix la Isac cu ochii lui mici şi isteți, negri ca smoala.

Isac dădu din umeri, ca şi cum ar fi spus că nu ştia nimic. Însă aluzia la Qalonimus nu putea fi întâmplătoare. Bancherul intenționa să-i dea un mesaj.

Asher Meshullam îi făcu semn unui servitor care luă o cană mare de argint lucrat în relief, cu ansă de os, şi umplu cu vin două pahare din cea mai fină sticlă suflată, cu margine de aur curat.

Bancherul ridică propriul pahar.

– E *coşer,* zise. Tu respecţi Legea, nu-i aşa?

„Şi întrebarea aceea era o probă", gândi Isac şi îşi spuse că, dacă Asher Meshullam conducea poporul său şi trata cu maimarii Veneţiei aproape de la egal la egal, ştia să vadă mult mai departe de lungul nasului. Aşa că nu era cazul să mintă fără ruşine.

– Asher, spuse el cu modestie şi mândrie în acelaşi timp, fiindcă învăţase că era amestecul ideal dacă voiai să simulezi sinceritate, dacă eu aş vrea să urmez întocmai toate cele şase sute treisprezece *mitzvoth* şi să le pun în practică în fiecare zi, n-aş avea timp nici să muncesc, nici să respir, probabil. *Shaddai,* Atotputernicul, este preamilostiv cu servitorul lui. Ştie că inima mea e curată... atât cât poate fi. Şi dacă uneori mi se întâmplă să am în cupa mea vin care nu e *coşer,* trebuie să vă mărturisesc că-l beau şi aşa. Fireşte, nu mănânc nici porc, nici carne necurată.

Bancherul zâmbi mulţumit. Îşi muie puţin buzele în pahar şi îl aşeză pe masă.

– Acum câteva zile în port era un echipaj macedonean, reluă el, cu felul acela al lui aproape întâmplător de a aborda subiecte, ca şi cum n-ar fi vorbit despre nimic. Povesteau despre un şarlatan evreu care avea o fiică de vârsta fetei tale.

– A, da?

– Spuneau că nu plătise călătoria şi îi trăsese pe sfoară.

– A, aşteptaţi... zise Isac, atingându-şi cu un deget fruntea şi agitându-l pe urmă în aer, ca şi cum tocmai atunci şi-ar fi adus aminte. Da, ce coincidenţă, am auzit şi eu vorbindu-se despre asta când am sosit. Dar mie mi-au povestit-o altfel. Mi-au spus că evreul a plătit cu trei cufere mari pline cu pietre.

Asher Meshullam râse încetişor, mulţumit. Începea să înţeleagă cu cine avea de a face.

– Ciudaţi oameni macedonenii ăştia, zise. Ce or face oare cu atât de multe pietre?

– Cine poate şti? spuse Isac dând din cap. Câte bordeie atâtea obiceiuri.

Asher Meshullam râse amuzat, dar imediat după aceea deveni serios.

– Singura mea grijă e ca acest evreu să nu fie cu adevărat un şarlatan. Vezi, echilibrul cu veneţienii este atât de instabil, mai ales în vremurile astea! Nu avem nevoie de frecuşuri.

– Înţeleg. Însă eu am avut impresia că evreul ăsta, de fapt, nu există, ci e numai fantezia anumitor beţivani macedoneni. Cred că nu se va mai vorbi despre el, după ce galera va pleca.

– Tu cum ai ajuns aici?

– Însoţit de binecuvântarea lui *Ha-Shem*, lăudat fie în veci, şi tocind o pereche bună de ghete, pe uscat, ştiind că nouă nu ne e permis să venim aici ancorând în lagună.

– Deci pe drum de uscat?

– Pe drum de uscat, repetă Isac, fără să coboare privirea şi susţinând iscodirea ochilor mici ai lui Asher Meshullam.

Urmă o tăcere lungă. Apoi, bancherul vorbi:

– Şi asta voi spune despre tine comunităţii.

– O veţi spune pentru că aşa e.

– Am s-o spun, Isac, zise Asher Meshullam strângându-i mâna sub braţ, fiindcă aşa trebuie să fie.

Isac încuviinţă. Mesajul era clar. Asher Meshullam nu crezuse o iotă din ceea ce-i spusese.

– Atunci aşa să fie. Amin.

– *Amen Sela*, răspunse bancherul, îşi luă mâna de pe braţul lui Isac şi îi zâmbi. Eşti fiul medicului ambasadorului veneţian pe lângă instanţa bizantină şi otomană din insula Negroponte. Asta este garanţia ta aici.

Isac lăsă îşi plecă privirile, în semn de respect şi umilinţă.

– Sfântul să vă binecuvânteze, Asher Meshullam, spuse.

– Învață să-mi spui Anselmo del Banco, ca toți ceilalți de aici, făcu bancherul. Nici tu nu te numeşti Isac di Negroponte. Dar veneţienilor le plac măştile, ţine minte.

– Nu voi uita.

– Ia-ți casă printre ai tăi, continuă bancherul. Astăzi cea mai mare parte dintre noi se află în cartierele Sant' Agostin, Santa Maria Mater Domini sau aici în San Paolo. Ascultă-mă pe mine, ia-ți casă printre ai tăi şi, cum eşti medic, ia-o mare. Aşa vei fi un mare medic. Și nouă ne plac măştile.

– Mulțumesc... Anselmo.

– Acum arată-mi pietrele despre care-mi vorbeai în mesajul tău şi voi vedea cât pot să-ți dau, zise Anselmo del Banco şi făcu ochii mici suspinând, ca doborât de o povară. Din păcate, trebuie să-ţi spun că sunt timpuri grele...

Isac îşi spuse că era un preț de plătit dacă se făceau afaceri cu un bancher. Puse pe masă cele două smaralde, cele două rubine şi diamantul.

– Văzându-le acum aici n-ar părea, dar a fost foarte greu să aduc până aici aceste pietre, crede-mă.

– Și eu te cred, Isac di Negroponte. Anselmo del Banco se uită la el cu un zâmbet larg, aproape de copil. De ce crezi că se spune că noi, evreii, o luăm mereu în cur?

Și începu să râdă.

24

– Anselmo del Banco zice că Serenissima se gândeşte să facă un cartier mare exclusiv pentru evreii din Veneția, spuse Isac numai ce ieşi din casa bancherului, care estimase pietrele prețioase la mai puțin decât valorau în realitate, totuşi la o sumă considerabilă.

– Și e bine, întrebă Giuditta.

– Nu, fetiță, zise Isac. Ideea e aia de un *chazer*.

– De un ce? se băgă Donnola.

– Un țarc, răspunse Isac. O îngrăditură.

– Ei, prostii, zise Donnola. Asta nu se va întâmpla niciodată.

Isac se uită la el ridicând o sprânceană.

– Îmi place că tu ştii treburile republicii mai bine decât Anselmo del Banco, obişnuit să discute cu notabilitățile Serenissimei.

Donnola nu păru să-şi dea seama de ironie şi răspunse:

– Poziția privilegiată a cămătarului, doctore, demonstrează numai că anumiți oameni, împotriva oricărei logici, reuşesc să se găsească mai sus decât creştini ca mine, în fața revendicărilor Serenissimei. În consecință rezultă că ceea ce afirmă republica nu corespunde întotdeauna realității, ci e doar fum să țină în

frâu gloata. Și mai departe rezultă că asta cu înțărcuirea evreilor e o tâmpenie de toată frumusețea, vă spun eu.

– Dacă spui tu, nu pot decât să te cred, zise Isac. Îi voi transmite lui Anselmo del Banco că poate sta liniştit.

Donnola dădu din umeri.

– Credeți ce vreți, doctore. Eu v-am spus-o pe-a mea.

– Hai, acum nu te supăra, râse Isac şi-i făcu Giudittei cu ochiul.

– Eu nu mă supăr, replică Donnola, dar vreţi să ştiţi ceva? Cămătarul ăla al dumneavoastră nu vă va da niciodată ascultare. Și ştiți de ce?

– De ce?

– Fiindcă, cu tot respectul, vouă, evreilor, vă place să vă plângeți de milă.

– Găseşti? zise Isac, cu un strop de iritare.

– Da. Ca toți negustorii. Iar voi poate nu sunteți mai negustori decât alții, dar cu siguranță nu sunteți mai puțin.

Isac se gândi la Anselmo del Banco şi la modul lui de a trata estimarea pietrelor. El însuşi se gândise la acelaşi lucru. Însă a admite aşa ceva în fața unui *goi* era cu totul altceva.

– Nu ştiu... zise.

Donnola râse şi dădu din cap.

– Știți, ştiți...

– Îmi pare că tu eşti cel care ştie tot, Donnola.

– Hai, acum nu vă supărați, făcu Donnola, imitând intonația doctorului de acum câteva clipe înainte.

Giuditta izbucni în râs.

– Doctore, cu tot respectul, reluă Donnola, voi, evreii, sunteți convinşi că sunteți ultima spiță la căruță...

– Și nu e aşa? întrebă Isac. Răspunde sincer.

Donnola se uită la el. Pe neaşteptate, afirmaţia lui avea o mai mare greutate decât cea pe care voise să i-o atribuie. Era doar aşa, un fel de a zice, asta-i tot.

– Ei, de exemplu...

– Te ascult.

– Turcii sunt mai rău, zise Donnola, bucuros că găsise o cale de scăpare.

– Dar ce legătură are? Sunteţi în război cu turcii dintotdeauna!

– Tocmai. Şi îi considerăm mai rău decât evreii.

– Donnola, la Veneţia practic nu există turci!

– Tocmai. În schimb, evrei, da. De aia ultima spiţă la căruţă sunt turcii, şi nu evreii, încheie mulţumit Donnola.

Isac dădu din cap.

– Ah... cu tine n-o scoţi la capăt.

Giuditta surâdea amuzată.

– Îl iei peste picior pe tatăl tău? o întrebă Isac.

– Nu mi-aş permite vreodată, răspunse Giuditta, tot surâzând.

– Dar ce crezi despre discuţia noastră? se băgă Donnola.

Giuditta se uită la tatăl ei şi se lipi de el.

– Cred că doctorul Isac di Negroponte şi-a găsit naşul.

– Să căutăm o casă, că e mai bine, zise Isac, îmbrăţişând-o vesel pe fiica lui.

– Nu, doctore, mai întâi trebuie să mergem să vorbim cu căpitanul Lanzafame, v-am spus de dimineaţă, zise Donnola. Mi-a dat întâlnire la prânz la cartierul lui general. Are nevoie de serviciile domniei voastre.

– Şi unde ar fi cartierul ăsta general? întrebă Isac.

– Aici după Rialto, în spate, doctore.

– Pare că totul se învârte în jurul acestui Rialto.

– Fiindcă Rialto e inima oraşului.

– Credeam că e San Marco.

– San Marco e pentru politicieni, intriganţi şi vizitatori.

– Ei, atunci hai să mergem la cartierul ăsta general, zise Isac. Dar nu cred să fi văzut cazărmi.

– Cine a vorbit de cazărmi? râse Donnola. Pe timp de pace cartierul general al căpitanului e Hanul Spadelor.

Ajunseră pe strada din spatele Spadelor, după Pescheria Grande în calea Scimia, unde era un han ținut de maicile de la San Lorenzo, explică dezgustat Donnola.

– Un han curat! exclamă scandalizat.

Din contră, Hanul Spadelor nu părea să fie gestionat de oameni ai bisericii, îşi dădu imediat seama Isac, observând un beţiv căzut la pământ şi o târfă care-i scotocea liniştită prin buzunare în fața intrării.

– Poate ar fi mai bine dacă fiica dumneavoastră ar aştepta afară, doctore, zise Donnola.

– Nici să nu te gândeşti, zise Isac, hotărât. Fata mea merge unde merg eu. Ce-i în capul tău? Uită-te în jur...

– Da, dar înăuntru...

– Nici nu stăm de vorbă. Discuție încheiată, zise Isac, pe un ton categoric. Nu vreau s-o las aici afară.

Donnola dădu din umeri, deschise uşa hanului şi intră. Isac îl urmă, iar Giuditta merse în spatele tatălui ei.

Cum intrară îi izbi un miros greţos, mai rău decât cel din fundătură. Era un iz pestilenţial compus din miros de transpirație, curmale stricate, banane storcite pe jos şi mucegăite de umezeală şi sărătură, peşte putrezit şi pe urmă catran, lemn şi o latrină necurățată de săptămâni întregi. Peste toate plutea mirosul stătut al vinului acrit. Localul era foarte mare, dar întunecos, deşi era în plină zi. La ferestre erau agăţate draperii groase, negre şi lămpile cu ulei aveau o flacără atât de mică încât cu greu se distingeau trăsăturile oamenilor. Într-un colț Giuditta văzu un bețivan care se pişa pe zid, fără ca cineva să-i fi spus ceva. Uneori, pe când înainta urmându-şi tatăl, văzu un

sân, o fustă care se ridica pe un cur alb. Aerul clocotea de fraze obscene, de râsete vulgare, suspine, blesteme. „Părea anticamera infernului", se gândi stânjenită Giuditta. Se opri când văzu o mână de femeie care se strecura sub haina tatălui ei și îi pipăia membrul prin stofa pantalonilor.

– O ai mare de tot, iubitule, zise un glas răgușit, ca și cum ar fi recitat un refren. Apoi, din întuneric se ivi chipul unei femei cu fața sulemenită cu ceruză și cu obrajii și buzele purpurii. Ți-o iau la muie pentru un sfert de vin roșu și un ban de șase de cupru. Un sărut ca al meu n-ai încercat niciodată.

Femeia își apropie o lampă de buze. Surâse și-și dezvălui o gură fără dinți, cu gingiile înroșite. Giuditta sări îndărăt și țipă. Femeia fu suptă de întuneric și se auzi numai râsul ei răgușit, urmat de cel al unui bețiv.

– Fata mea nu poate rămâne aici. Unde naiba ne-ai adus? zise Isac adresându-se lui Donnola.

– Vă spusesem, doctore, răspunse Donnola.

– Atunci trebuia s-o spui mai bine! izbucni Isac. Iar tu așteaptă-mă afară, îi spuse Giudittei ducând-o repede până la intrarea hanului. Întârzii numai o clipă. Nu te îndepărta și nu vorbi cu nimeni. Se uită la Giuditta. Era palidă. Donnola e un cretin și tu o pacoste, bâigui.

Se arătă în ușă.

– Căpitane Lanzafame! zbieră.

O clipă în tavernă se lăsă liniștea. O clipă. Pe urmă totul începu să zumzăie ca mai înainte. Însă din întuneric apăru o siluetă impunătoare.

– A, tu ești, spuse Lanzafame cu glas împleticit de vin.

Avea cămașa afară din pantaloni, descheiată pe piept. Lumina care venea de afară dădea la iveală cicatrice vinete.

În spatele lor se materializă Donnola.

– Ați trimis să ne cheme, căpitane, zise.

Căpitanul încuviinţă.

– Să mergem afară.

Când fură în aer liber, Isac se uită la Lanzafame. Avea o figură îndurerată.

– Să nu încerci să mă judeci, evreule, zise aspru căpitanul, arătând cu degetul spre el.

Isac privi taverna şi dădu din umeri. Văzuse zeci de locuri ca acesta. Îşi petrecuse ore şi ore din viață în asemenea locuri. Și văzuse sute de oameni care-şi înecau gândurile în vin, cum făcea căpitanul Lanzafame. La rândul lui fusese acel tip de om.

– Nu mă interesează ce faceți.

Lanzafame suspină. Apoi cu glas grav spuse:

– În schimb, eu vreau să-ți spun. Și vreau să i-o spun frumoasei tale fete. Fac ceea ce fac fiindcă cine a fost în război şi-a pierdut sufletul, l-a vândut diavolului, e răscolit de remuşcări şi trebuie să se murdărească până la sfârşitul zilelor lui ca să ispăşească păcatele pe care le-a făcut.

Lanzafame se uită la Isac. Apoi la Giuditta. Și în cele din urmă izbucni în râs.

– Vrei să mă auzi că spun genul ăsta de tâmpenii, jidanule?

– Încetează să-mi mai spui jidan, zise Isac.

Căpitanul Lanzafame încuviință dând uşor din cap, fără să vorbească.

– Am nevoie de cunoştințele tale, spuse pe urmă. Cineva... se simte foarte rău. Îi puse o mână pe umăr şi-i vorbi la ureche. Avea o respirație care mirosea a vin cu mirodenii. Mâna de pe umăr strânse agresiv. Dacă o omori, eu te omor pe tine... doctore. Îl privi. Avea ochii încețoşați de prea mult vin. Și nu poți refuza. Asta e cealaltă condiție, mai zise căpitanul şi izbucni iar în râs. Apoi, cu paşi nesiguri de bețiv, plecă fără să întoarcă privirile. Să mergem! urlă.

Ajunşi în Ruga dei Speziali, intrară pe o poartă şubrezită şi urcară patru etaje pe nişte scări înguste şi întunecate. Casa lui Lanzafame era o mansardă, murdară şi dezordonată. Veni să deschidă o servitoare, bătrână şi grasă, care se mişca greu. Avea aspectul unei servitoare de biserică şi părea mai murdară decât casa. Podeaua de lemn negeluit era acoperită cu un deget de praf şi noroi uscat. Înăuntru era un miros neplăcut de umori corporale şi mâncare stricată.

– E mută, zise căpitanul arătând spre bătrână.

Servitoarea se uită la Isac şi-şi duse un deget la ureche.

– Nu ne interesează nici cât negru sub unghie dacă auzi, zise Lanzafame. Oricum nu intenționăm să vorbim cu tine. Mergi, grăsano. Căpitanul se întoarse spre Donnola şi spre Giuditta. Voi aşteptați aici.

Bătrâna îi însoţi pe căpitan şi pe Isac într-o cameră din fundul unui culoar scurt. Aici mirosul era şi mai puternic. Pe pat era întinsă o femeie de vreo treizeci de ani. Avea un aer suferind. Transpira şi era palidă. Avea o mână afară din pătură. Pe dosul mâinii se lățea o plagă, deschisă aproape până la os. Mai sus pe braț, un alt abces sângerând, dar mai puțin adânc.

– E soția domniei voastre? întrebă Isac.

– Cine? Aia? Lanzafame râse grosolan. Aproape cu dispreț. Pe urmă însă, cu ochii plini de durere, ca şi cum nu ar mai fi fost beat, în şoaptă, zise: Salveaz-o! Te rog!

25

Şimon se hotărâse să nu călărească pe drum, ca să evite străjerii, având în vedere că era îmbrăcat ca un căpitan din armata Sanctităţii Sale. Însă vegetaţia era mai deasă decât îşi imaginase, aşa că ajunse la han când era noapte.

Se hotărî să aştepte ziua următoare. Se opri pe o stâncă, lângă râu. Aprinse un foc. Nu avea nimic de mâncare, dar nu se simţea slăbit. Bău şi-i dădu şi calului să bea. Apoi se aşeză să aştepte răsăritul.

Se gândi din nou la ce i se întâmplase la han. Se gândi iar la fată, la dezarmanta uşurinţă cu care-l prinsese în laţ. Aşa cum altă dată şi Mercurio îl prinsese în laţ, cu tot atâta uşurinţă. Şimon se gândi că putea fi încărcat de ură şi de mânie cât voia, putea să se fi transformat într-un bărbat cu totul diferit, putea să se fi dezbărat pentru totdeauna de teama care-l paralizase dintotdeauna, dar nu avea nici cea mai mică experienţă de viaţă. Mercurio şi fata aceea erau suflete care luptaseră cu unghiile şi cu dinţii încă de când erau mici. De la început fuseseră conştienţi că trebuie să se transforme în animale crude dacă voiau să supravieţuiască. În schimb, el crezuse că singura dificultate care-i fusese rezervată era doar faptul că se născuse evreu. Moştenise profesia şi contactele comerciale de la tatăl lui,

care era ca şi el negustor. Iar tatăl lui moştenise la rândul lui de la tatăl său clienţii şi profesia. Niciunul dintre ei nu îndurase sărăcia. Și fiecare dintre ei, instinctiv, era un bărbat temător. Condus de teamă. Teama de a pierde ce avea, teama de a fi evreu într-o lume creştină, teama de a nu respecta regulile comunității religioase şi ale societății în care trăiau. Teama de a avea o femeie, în afara propriei soţii, aleasă aproape întotdeauna de părinţi. Teama de a simţi pasiune, furie, dar şi bucurie. Erau dăţi în care îşi spusese că îi era teamă de teamă. Însă acum, uitându-se mai bine, se gândea că toată viaţa îi fusese teamă de a nu avea teamă. Teama era o tovarăşă fidelă, consolatoare, care conducea viaţa pe calea potrivită. Teama nu permitea schimbări, idei diferite de cele oficiale. Teama garanta nemişcare.

Şimon zâmbi, în timp ce lumina zorilor se cernea printre fagi. Acum însă nu mai voia să stea nemişcat. Destinul lui se schimbase. Și poate îi datora asta şi lui Mercurio, care îl distrusese, jefuindu-l. Care îl silise să-şi înfrunte felul de a fi, înăbuşit atâţia ani de zile. În fond, datorită lui Mercurio încălcase legea, procurându-şi o armă, înfigând-o în trupul unui duşman, urlându-şi propria ură, propria furie, propria răzvrătire. Oamenilor şi lui Dumnezeu. În fond, era meritul acelui delincvent care chiar cu arma lui îi răpise vocea dacă acum Şimon avea o voce şi mai puternică, care gâlgâia din inimă, din măruntaie, din fiinţa lui de carne şi sânge.

Da, era meritul lui Mercurio. Și avea să-i mulțumească după merit.

Acum însă trebuia să-i mulțumească fetei care-l făcuse să se simtă atât de prost, dându-i o lecție. Fiindcă acum Şimon, după ani şi ani de zile de letargie, ştia ce înseamnă să fii viu. Constatase ce se putea simți cu adevărat pentru o femeie. Simțise cum carnea pe care o avea între picioare se umple de sânge şi de pasiune. Simțise până şi voluptatea de a nu da ascultare temerilor tale.

De a risca. Da, să rişte era miezul noii voluptăţi a lui Şimon. Iar faptele demonstraseră că omul care riscă e ajutat de Dumnezei. Poate nu de Dumnezeul evreilor. Poate Dumnezeul acela ar fi vrut să-i spună că greşeşte. Însă Şimon închisese şi acea uşă. Era surd la Dumnezeul moşilor lui. Şi, în schimb, noii Dumnezei, păgâni, sângeroşi, animalici, îl apăraseră. Îi dăduseră un dar extraordinar. Era condamnat să fie închis pentru o nedreptate. Dar fusese eliberat de evenimente care aparent nu-l priveau. Şi apoi graţiat pentru a doua oară. Se recunoscuse în acel borfaş care-i salvase viaţa. În clipa aceea nu simţise teamă de moarte. Poate mânie, fiindcă avea o treabă de dus la bun sfârşit. Dar nu teamă. Depăşise o limită, trecuse un prag, îşi spuse, de unde nu mai era cale de întoarcere.

Se ridică şi-şi spălă faţa. Se gândi să-şi spele şi spada. Însă tăişul acela înnegrit de sângele de-acum uscat îi dădea o senzaţie de putere. Încălecă şi dădu pinteni calului.

Ajuns la han, legă calul de un par şi se aşeză să-şi facă socotelile. La han, în afară de General şi de fată, erau cele două bătrâne şi cei trei băieţi. Însă pe el îl interesa numai fata.

După puţină vreme văzu că doi băieţi se urcau într-o cotigă trasă de un catâr şi se îndepărtau. Imediat după aceea, al treilea se îndrepta cu o roabă spre pădure. Era momentul să acţioneze, îşi spuse Şimon.

Generalul se aşezase în faţa hanului, sub un umbrar, şi pusese să i se aducă o carafă cu vin. Bău şi-şi şterse barba albă. Apoi scoase din chimir o pipă scurtă şi o umplu.

În timp ce se pregătea s-o aprindă, Şimon fu în spatele lui. Îl apucă de şuviţa de păr care-i cădea pe frunte, îi ridică ţeasta şi-şi sprijini tăişul spadei de gâtul aspru. Apoi trase înapoi spada, cu o mişcare rapidă. Tăişul pătrunse în carnea bătrână a Generalului.

Una din cele două bătrâne, care ieşise cu prânzul pentru General, ţipă şi lăsă să-i cadă din mâini farfuria şi tacâmurile.

Apoi, aproape surprinzându-l pe Şimon, se aplecă, luă de jos cuţitul şi încercă să-l înjunghie. Şimon o lovi în cap cu mânerul spadei. Bătrâna gemu şi se lăsă la pământ. Şimon nu se sinchisi de ea şi intră în han. Cealaltă bătrână, văzându-l, îngenunche, îşi făcu semnul crucii şi începu să se roage. Şimon nici nu se uită la ea. O căuta pe fată. Apoi, trecând prin faţa unei ferestre, o văzu că fugea.

Ieşi în goană din han şi luă arbaleta, pe care o încărcase. Nu folosise niciodată o arbaletă. Respiră adânc, puse genunchiul în pământ şi ochi. Fata traversase aproape toată curtea şi se apropia de şopron. Dacă ar fi ajuns acolo, ar fi ieşit din raza de ochire. Şimon puse arătătorul pe trăgaci şi apăsă.

Săgeata ţâşni cu violenţă, făcând aerul să vibreze.

O clipă mai târziu fusta fetei flutura. Fata urlă, dar nu se opri din alergat. Săgeata o atinsese şi se înfipsese în peretele şurei.

Când Şimon văzu că fata se strecoară în pădure, aruncă arbaleta şi alergă până la cal. În scurt timp o ajunse din urmă. O lovi cu piciorul. Fata căzu la pământ şi nu se ridică. Gâfâia. Era ciufulită, cu ochii plini de spaimă.

– Vrei banii? Sunt în camera Generalului, zise înspăimântată. Nu voiam… nu voiam… m-a silit…

Şimon îi făcu semn să se ridice, apoi o apucă de păr şi se întoarse, la pas. Fata îl urma gemând şi-şi ţinea propriile mâini agăţate de a lui Şimon, pentru a reduce dureroasa încordare a părului.

Trecură prin faţa cadavrului Generalului. Fata ţipă şi izbucni în plâns.

– Nu... nu… te rog…

Şimon coborî de pe cal. O privi. Îi trase o palmă violentă. Avea să o omoare, se gândi, dar numai după ce avea s-o facă să sufere. Nu avea să moară repede ca Generalul. Trebuia să sufere. Cum avea să sufere Mercurio. Fiindcă ei îl umiliseră.

O împinse în camera din spate, unde fusese drogat.

– Vrei să faci dragoste? se jelui fata. Vrei să faci dragoste?

Şimon deschise uşa cu un şut. În mână avea spada din care picura sânge. Cu violenţă o împinse pe fată înăuntru, apoi închise uşa în urma lui.

Fata îngenunche în fața lui cu mâinile împreunate.

– Nu mă omorî, nu mă omorî, te rog... Apoi, cu un gest neaşteptat, îşi descheie rochia smulgând nasturii şi dezvăluind un sân generos. Vrei să faci dragoste? se apropie de el, tot în genunchi, şi-i frecă sânul de picioare. Vrei să faci dragoste? repetă. Ia-mă... ia-mă... Se retrase până la patul unde cu o seară înainte Şimon leşinase şi se întinse mângâindu-şi pieptul cu mâinile. Priveşte-mă. Îți plac? Sunt frumoasă? Vrei să faci dragoste?

Şimon se gândi că ar fi trebuit să o omoare în pădure. Se simţea slab. Slab ca atunci când ea îl sedusese. O privea şi se gândea la dimineaţa trecută, în timp ce îl încărcau în chervanul penitenciar, când o văzuse veştejită. Imaginea aceea îi reveni în minte şi îl tulbură. Fiindcă nu mai era fata pe care nu şi-ar fi putut-o permite niciodată. În dimineața aceea el văzuse o femeie pe care ar fi putut s-o aibă. Asta simțise în adâncul lui. Iar acum, când o vedea atât de învinsă, în puterea lui, se simți şi mai slab. Fiindcă acum, chiar înainte de a admite în sinea lui, ştia că o doreşte cu toată ființa lui.

Aruncă pe jos spada şi făcu un pas spre fată.

Ea îşi ridică fusta.

– Da, vino... da... murmură, desfăcând picioarele şi dând la iveală un smoc de păr blond. Vino... te doresc... uite cum te doresc... continuă fata şi-şi duse o mână la gură, îşi linse degetele apoi le coborî între picioare.

Şimon simţi cum îi curge sângele prin corp, ca o maree. I se urca la cap, apoi cobora la vintre. Şi inima bătea din ce în ce mai tare. Şi începea să gâfâie. Se apropie şi mai mult.

Fata întinse o mână şi îi descheie pantalonii, cu îndemânare. Repede, abilă. „Era obişnuită s-o facă", gândi Şimon. Şi iar se simţi slab. Şi singur. Mâna fetei îi luă penisul. Începu să-l mişte cu ardoare, încercând să-l facă să crească. Însă Şimon era pietrificat de senzaţia pe care o simţea.

„N-ai avut niciodată o femeie, îşi spunea. Soţia ta nu era o femeie şi tu n-ai fost niciodată un bărbat. Un bărbat adevărat." Îşi simţi până la capăt slăbiciunea. Dădea să se îndepărteze, decis să apuce spada, când fata, ca şi cum ar fi intuit, îl apucă de şolduri şi-l trase spre ea.

Şimon se trezi întins pe pat. Fata îi lăsă pantalonii în jos, îşi ridică fusta pe coapse şi îl încălecă. Îi luă o mână şi i-o strânse pe un sân. Apoi începu să se mişte în sus şi în jos, frecându-se de penisul moale al lui Şimon.

– Oh, da... aşa... simţi cum te doresc? gâfâia. Aşa îmi faci plăcere... aşa...

Însă penisul lui Şimon nu dădea semne să fi vrut să se umfle şi să crească. Iar Şimon se gândi că, cu nevasta lui, care nu era o femeie, nu dăduse greş niciodată. Iar acum nu reuşea să facă dragoste cu frumuseţea asta de fată. Era absurd. Simţea cum creşte teama în sufletul lui. Şi singurătatea pe care nu o admisese niciodată. Se simţea un nimeni.

Fata, tot gemând, se desprinse de trupul lui şi-i coborî cu gura între picioare. Şimon simţi căldura. Mişcarea. Nu crezuse că ar putea-o face. Câte unii vorbeau despre asta. Dar el nu încercase niciodată. Era minunat, reuşea să-şi închipuie, şi totuşi nu se întâmpla nimic. Închise ochii, îşi duse o mână la frunte.

Cum de putea să se simtă atât de slab, atât de insignifiant?

Şi în clipa aceea sesiză o mişcare nepotrivită. Ceva ce îl alarmă. Deschise brusc ochii.

Fata punea mâna pe spadă. Nu era însă pregătită să dea lovitura. Şimon o lovi cu un genunchi şi sări în picioare, dezarmând-o. Îi luă spada şi o ridică în aer.

Fata ştia că era în ceasul morţii. Îşi ratase ocazia.

Şimon avea spada deasupra capului şi se uita în jos, la fata care, instinctiv, se apăra cu mâinile. Atunci se văzu. Îşi văzu propriul penis, molâu, ud de saliva fetei. Se imagină, cu spada aia în aer şi cu pantalonii în vine. Și simţi suferinţă. Pentru el. De ce ar fi ucis-o pe fată cu penisul ăla fleşcăit afară? De ce sperase, şi-şi mărturisise doar acum, să facă dragoste cu ea, încă de prima oară şi chiar după ce îl trădase, jefuise, batjocorise? Chiar şi când îi spusese Generalului că-i era scârbă, el o dorise. Întotdeauna ea fusese mai puternică. Şi ar fi fost şi dacă i-ar fi tăiat capul. Din cauza acelui penis fleşcăit, îi fusese frică de o femeie pe care nu şi-o putea permite.

Şimon duse o mână la penis, ruşinându-se. Apoi lăsă arma-n jos.

Fata se uită la el fără să înțeleagă.

Şimon îşi ridică pantalonii, sfâşie cearşaful, făcu nişte fâşii şi legă mâinile şi picioarele fetei.

Nu, nu avea să o omoare. Nu avea curaj.

Ieşi fără să se uite la ea, se duse în han, urcă în camera Generalului, o răscoli până-şi găsi cizmele, mantaua şi monedele de aur. Erau cele cinci ale lui şi alte cinci de aur şi vreo douăzeci de argint. Şi bijuterii de damă şi de bărbat. Se uită în dulapuri, luă haine care i-ar fi putut fi de folos şi le încărcă în cabrioleta cu căluțul arab al lui Scavamorto, pe care-l găsi în şopron.

Se întoarse la han. Bătrânele dispăruseră. Se duse în bucătărie şi luă cât putu de multe alimente. Apoi luă hârtie şi o pană de

scris. Și numai îi clipa aceea realiză că ar fi vrut să-i scrie ceva fetei.

Îi veniră lacrimi în ochi. „Ești atât de slab", gândi.

Ieși, disperat, simțindu-se singur cum nu-și dăduse niciodată seama că e, se urcă pe capră și biciui calul, care o luă la trap nervos.

Când trecu prin locul unde fusese atacat chervanul penitenciar aproape asfințea.

În spațiul mic, înconjurat de fagi seculari, mișunau neliniștiți și hoțește doi lupi mari. Auzind cabrioleta, se adăpostiră în pădure. Șimon plângea încă fără suspine. Căluțul sforăia, continua să bată pământul cu copitele și să necheze. Șimon aprinse felinarul cabrioletei. De jur împrejur, în pădure, licăriră vreo zece ochi roșii. Cei doi lupi pe care-i văzuse erau doar cei mai curajoși, se gândi Șimon. Ceilalți erau ascunși în întuneric. Ciuli urechile. Lupii mârâiau, amețiți de mirosul sângelui.

Șimon deschise gura și urlă înspăimântătorul lui șuierat. Apoi plesni biciul în aer.

În pădure, lupii mârâiră amenințător.

Șimon părăsi luminișul întrebându-se dacă ar fi avut puterea să continue, să ducă la bun sfârșit căutarea și răzbunarea lui, să-l ucidă pe Mercurio.

Fata îi demonstrase cât e de slab.

Sunetele sălbatice ale lupilor care își disputau carnea de om răsunară printre fagi și se ridicară spre lună.

Însă Șimon nu îi auzi. În urechi avea doar râsul fetei. Fiindcă era convins că în clipa aceea râdea de el.

26

Cu paşi nesiguri, susţinută de o fată frumoasă, bătrâna intră în giuvaiergeria din Campo San Bartolomeo. Se opri la doi paşi de tejghea, sprijinindu-se în baston, cu o expresie suferindă. Strânse din dinţi, închise ochii pe jumătate, se învineţi la faţă.

– Vă e rău, doamnă? întrebă giuvaiergiul.

Bătrâna scrâşnea din dinţi, dădea din cap.

– Vă e rău? repetă îngrijorat giuvaiergiul.

Şi pe urmă, brusc, bătrâna slobozi o băşină asurzitoare.

Giuvaiergiul roşi. Se uită la fata frumoasă care o însoţea pe bătrână. Fata zâmbi.

– Ah, ce eliberare! suspină bătrâna. Trăsăturile feţei, ascunse de o pălărie care-i cobora pe frunte şi de un fard gros pe bază de ceruză, se destinseră. Se sprijini de tejghea şi vorbi, arătându-şi dinţii negri, putrezi:

– Arată-mi un inel deosebit, grăbeşte-te.

Giuvaiergiul rămase ca la dentist. Fireşte, bătrâna nu părea ponosită. Ba, din contră, din câte se zărea sub văl, avea o serie de coliere pline de pietre uriaşe care trebuie să fi valorat o avere. Însă nu o văzuse niciodată până atunci. Giuvaiergiul îşi aruncă ochii spre fata frumoasă care o însoţea. Fata îi zâmbi din nou, aproape neruşinat.

– Târfă! zbieră bătrâna, care tocmai în clipa aia întorsese capul şi o surprinsese că zâmbeşte. Ridică bastonul şi, fără milă, îl lăsă să cadă pe spatele fetei, care se răsucise imediat. Târfă, nu altceva!

– Doamnă... permiteţi... interveni timid giuvaiergiul.

Bătrâna se uită la el cu o faţă ameninţătoare şi cu bastonul ridicat.

Giuvaiergiul, instinctiv, făcu un pas îndărăt.

Bătrâna se răsuci din nou spre fată.

– Târfă, repetă cu un şuierat răutăcios. Apoi i se adresă din nou giuvaiergiului: Nu e o servitoare, e o curvă, dragul meu. Şi te prinde şi pe tine în mreje, pun pariu. Fii atent! Nu e una care ştie să ţină fusta-n jos şi picioarele strânse.

Giuvaiergiul înghiţi în sec, stânjenit.

– Haide, inelul ăsta? bombăni bătrâna. Trebuie să mă duc la un alt giuvaiergiu? N-oi fi singurul de la Veneţia, îmi pare.

– Mi se pare că nu vă cunosc, doamnă, zise timid giuvaiergiul. Îmi puteţi spune cine vă trimite în umila mea prăvălie?

Privirea continua să o săgeteze pe servitoare, care, prefăcându-se că îi e cald, îşi descheiase un nasture de la bluză.

Bătrâna nu dădea semne că ar fi observat. Întinse spre giuvaiergiu bastonul pe care îl folosea ca pe o armă.

– Dacă e o prăvălie umilă, umile vor fi şi giuvaierele aşa că nu sunt de mine, zise cu glasul ei răguşit şi neplăcut. Mergi, târfo, porunci servitoarei întorcându-şi capul spre ea. Ne-au sfătuit rău.

– Aşteptaţi, doamnă... o opri bijutierul, poate mai mult pentru strâmbătura bosumflată a servitoarei. Spuneţi-mi cu ce vă pot servi şi voi încerca să vă mulţumesc. Cred că înţeleg că nu sunteţi de prin partea locului şi... Giuvaiergiul se întrerupse. Deveni bănuitor. Atunci, cum aţi reuşit să ajungeţi în lagună? Străinii nu pot...

Bătrâna dădu cu bastonul în tejghea.

– Mi s-a cam luat. Eu sunt Cornelia Della Rovere, descendentă din neam de papi şi nu sunt o străină în niciun loc din lume datorită numelui meu şi a neamului meu, mizerabile! Vrei să-mi arăţi unul din inelele tale, da sau nu?

Servitoarea, fără să contenească a zâmbi giuvaiergiului, încuviinţă, ca şi cum i-ar fi confirmat povestea.

– Vă cer iertare, nobilă doamnă...

– Inelul!

– Imediat.

Giuvaiergiul se uită la servitoare şi deschise o cutie mare de fier, blindată, din care scoase o casetă cu inele.

Bătrâna nu le aruncă nici măcar o privire.

– Am zis inele. Astea-s lucruri care merg pentru târfa asta, şi-i trase degeaba una cu bastonul servitoarei care se văicări şi-l fixă pe giuvaiergiu cu o privire îndurerată.

Giuvaiergiul îşi muşcă buza. Puse la loc caseta şi se apropie de un seif încuiat cu trei lacăte diferite. Le descuie, unul câte unul, apoi scoase din el un sertar cu altfel de bijuterii, fără îndoială mai preţioase. Le puse dinaintea bătrânei.

Bătrâna închise ochii.

– Nici astea nu-s bune? întrebă giuvaiergiul.

Bătrâna-şi scrâşni dinţii, se învineţi şi slobozi încă o băşină.

– Blestemată bătrâneţe, bolborosi.

Apoi se uită la inele. Luă unul cu un diamant încastrat. Strâmbă din nas. Îl aruncă la întâmplare în sertar.

Giuvaiergiul îl puse cu grijă la locul lui. Apoi se uită la servitoarea care îşi descheiase un alt nasture la bluză.

Bătrâna luă un alt inel, cu un smarald mare cât un scarabeu. Îl aruncă şi pe ăsta la întâmplare în sertar.

– Dă-mi ochelarii, târfă, îi zise brutal servitoarei.

Servitoarea, dându-i ochelarii, se aplecă pe tejghea şi giuvaiergiul aruncă o privire la sfârcurile mici, roz.

Bătrâna îşi puse ochelarii pe nas şi pe urmă, cu mâini tremurânde, luă tot sertarul şi se întoarse spre vitrină.

– Nu-i lumină în prăvălia asta, bombăni şi făcu un pas, dar fără baston. Şi, înainte să o poată sprijini servitoarea, ezită şi aproape se împiedică. Sertarul îi scăpă din mână, iar bijuteriile se rostogoliră pe podea.

Cu un geamăt, giuvaiergiul se aruncă la pământ, adunându-le. Servitoarea se aplecase cu el, ajutându-l, şi-i dădea inelele pe care le strângea de jos, de fiecare dată îi mângâia mâna, uitându-se în ochii lui, atât de aproape încât giuvaiergiul îi simţea respiraţia caldă.

Bătrânei nici nu-i trecu prin cap să ceară scuze pentru cele întâmplate. Scotoci în geanta în formă de sac pe care o avea cu ea şi scoase de acolo un săculeţ de mătase. Îl desfăcu cu mâini tremurătoare, în timp ce giuvaiergiul termina de adunat bijuteriile şi se întorcea la tejghea, după ce mai verifică o dată că nu lipseşte nimic şi după ce o mângâiase fugitiv pe servitoare.

– Atunci, să vedem... ceru bătrâna, distrat, cât costă smărălduţul ăla?

Giuvaiergiul se pregătea să răspundă, când un alt tremurat de mâini o făcu pe bătrână să răstoarne săculeţul. Monedele se rostogoliră pe jos cum se întâmplase mai înainte cu inelele. Giuvaiergiul şi servitoarea se puseră iar în genunchi să adune monedele şi giuvaiergiul, în timp ce mângâia din nou mâna servitoarei, văzu că erau de aur sunător. Când se ridică, dădu monedele bătrânei care le numără şi le puse iar în săculeţ.

– Lipseşte una, zise bătrâna.

– Cum? făcu giuvaiergiul.

– Ei, acum ai asurzit?

– Nobilă doamnă...

– Câţi bani aveam când am ieşit, târfo? îşi întrebă bătrâna servitoarea.

Servitoarea se uită la giuvaiergiu.

– Nu-mi amintesc prea bine...

Giuvaiergiul era încordat.

– Doar nu credeți...

– Târfă scârboasă! Nu-ți amintești? urlă bătrâna și izbi cu furie bastonul de tejghea, lovind într-un colț sertarul cu inele. Sertarul sări în sus și inelele la fel, împrăștiindu-se câteva pe tejghea și câteva pe jos.

Giuvaiergiul iar se repezi să le adune, dar bătrâna îl lovi cu bastonul peste mână.

– Am să chem străjerii, hoțule!

– Nobilă doamnă...

– Nobilă pe dracu'! Nu cu mine faci asta! Și iar dădu cu bastonul cu furie, aplecându-se peste tejghea. Străjeri! urlă și se îndreptă cu pași nesiguri spre ieșire.

În timp ce o sprijinea, servitoarea se uita la giuvaiergiu cu ochi triști și melancolici, ca și cum ar fi părăsit un amant.

Imediat ce se văzură afară din prăvălie, dincolo de vitrină, bătrâna se eliberă de brațul servitoarei, își ridică fusta-n sus și o luă la goană. Iar servitoarea se luă râzând după ea.

– Mare nătărău! strigă Mercurio scoțându-și pălăria care-i ascundea jumătate de față.

– Mare curvar! urlă Benedetta.

Un moment prea târziu giuvaiergiul își dăduse seama că-i lipsea inelul cu diamant. Alergă afară. Se uită în dreapta și în stânga prin mulțime.

– Ați văzut o bătrână și o servitoare? îi întrebă disperat pe toți.

Însă nimeni nu-i răspunse. Alergă spre Salizada del Fontego dei Tedeschi. Era prea multă lume. Imposibil să le găsești pe bătrână și pe servitoare. Și nu putea lăsa prăvălia nesupravegheată. Se întoarse. Se uită încă o dată de jur împrejur.

Făcu un pas înapoi. Simţi ceva sub picior. În timp ce călca văzu că era o băşică de porc, umflată cu aer.

Aerul ieşi cu violenţă, producând o vibraţie tunătoare.

– Ce băşină, frate! exclamă un trecător.

27

– Boală napolitană...

– Ei na! Ba e portugheză.

– Prostii! Franţujii lui Carol al VIII-lea au adus-o la Napoli cu târfele lor. Aşa că trebuie spus că e boală franţuzească, fără altă discuţie.

– Iertaţi, distinşi colegi, de fapt e boală spaniolă, fiindcă se ştie că marinarii lui Cristofor Col...

– Gata, neam de idioţi! urlă căpitanul Lanzafame. Nu mă interesează cum se numeşte!

Spiţerul, patronul farmaciei Testa d' Oro, tăcu, întinzând gâtul, ofensat şi mirat. Colţurile gurii coborâră. Ochelarii îi căzură de pe vârful nasului. Tânărul lui asistent se aplecă imediat să-i ridice. Cei doi medici care animaseră discuţia cu farmacistul ridicară concomitent sprânceana, ca doi fraţi siamezi.

Căpitanul Lanzafame, nepieptănat şi cu barba lungă, îl împinse înainte pe Isac.

– Daţi doctorului Negroponte ce vă cere, zise. Şi fără prea multe fasoane.

– Spuneţi, zise atunci farmacistul către Isac, uitându-se la el de sus în jos.

Se întoarse spre ceilalţi doi medici cu un zâmbet oblu întipărit pe buzele decolorate.

– Nu ştie despre ce boală vorbeşte, dar cunoaşte tratamentul. Bine, să învăţăm atunci.

– E o femeie care nu se simte bine. Ce găsiţi amuzant în asta? zise Isac. Vreţi să mă ajutaţi sau nu?

Căpitanul Lanzafame îşi înfipse cuţitul în tejgheaua spiţerului.

– Te vor ajuta, sunt sigur.

Toţi cei patru oameni de ştiinţă făcură un pas înapoi.

– Nu-i nevoie, căpitane, zise Isac, scoţând cuţitul din lemnul tejghelei şi întinzându-i-l lui Lanzafame. Mă vor ajuta fiindcă sunt oameni de ştiinţă şi au făcut un jurământ. E adevărat?

Farmacistul clătină din cap încetişor, de parcă i-ar fi fost prost lipit de gât. Cei doi doctori îşi strecurară degetele mari în corset, la nivelul subsuorilor, ca un duet de balerine armonizate. Comedia lor dictată de orgoliu prevedea să nu se lase păgubaşi imediat. Însă tânărul asistent, mai puţin expert în arta negării, zise:

– Sigur, domnule! cu un entuziasm tâmpit pe care ceilalţi trei îl judecară reprobabil.

Cum de-acum scenariul era stricat, încuviinţară şi ei luându-se după asistent.

– Dincolo de nume... nu am văzut vreodată această boală, zise Isac. Pare puţin ciumă, puţin năpârlire, puţin râie...

– De fapt, n-o cunoaşteţi pentru că e o boală nouă, zise unul din cei doi medici, cu glas solemn.

– Din anumite puncte de vedere aveţi dreptate, colega, zise celălalt, fiindcă, deşi e diferită de bolile pe care le-aţi amintit, esenţa bolii se află totuşi în categoria *ignis persicus,* descrisă de Galen.

– Atunci, care sunt cauzele? întrebă Isac.

– Cauzele importante trebuie căutate în conjuncția astrală a planetelor Jupiter şi Marte din noiembrie 1494 şi, de asemenea, în cea a planetelor Saturn și Marte din luna ianuarie 1496, spuse unul din cei doi doctori, pe când celălalt încuviința închizând pleoapele.

Isac își reținu un gest de iritare.

– Şi cauzele... neimportante? întrebă cu dinții strânşi.

– Își au originea în descoperirea Americilor, se ştie, interveni farmacistul, făcând o mică plecăciune spre cei doi doctori. Băştinaşii acelor locuri s-au împreunat cu maimuțele... cu care, de altfel, se spune că seamănă formidabil, ei înşişi fiind de curând coborâți din copac. Și au luat boala de la acele animale, mai ales femeile, care prin intermediul dezgustătoarelor practici sexuale au transmis-o mai apoi marinarilor lui Columb... desfăcu nemângâiat brațele,... care au adus-o în Europa.

– Și în orice caz, boala e folosită de Dumnezeu să pedepsească sceleratele națiuni creştine, zise tânărul asistent al farmacistului, care îl aprobă dând uşor din cap.

– Nimic altceva mai... neimportant? întrebă Isac. Sau concrêt?

– Concret?

Farmacistul pronunță cuvântul cu un fel de dezgust, ca şi cum ar fi fost o obscenitate.

Căpitanul Lanzafame se întoarse spre Isac.

Isac, nereuşind să se abțină, îi smulse cuțitul din mână şi îl înfipse cu mânie în lemnul tejghelei.

– Fir-ar să fie! zbieră el.

Farmacistul scoase un geamăt ascuțit de spaimă.

– E o boală contagioasă, zise grăbit unul din cei doi medici. Trebuie să te abții de la practici sexuale cu femeile afectate de boală. Însă degradarea umorilor interne are loc şi datorită intemperiilor, mai ales a umidității.

– Și e epidemică. Atacă în părţile ruşinoase ale corpului cu pustule urâte care apoi se propagă la cap şi în trup, încheie celălalt medic şi lăsă capul în jos.

Căpitanul Lanzafame avea ochii arşi de prea mult vin şi de efort. Nu reuşea să urmărească discuția medicilor. Se întoarse către Isac şi se uită la el cu aer întrebător.

– Practic nu ați înțeles nimic despre boală, zise Isac.

Niciunul nu reacţionă, de frică.

– Și cum o tratați? întrebă Isac.

– Răspundeți! întări căpitanul.

– Regim, zise primul doctor.

– Și luare de sânge... zise celălalt.

– Și clismă, încheie neconsolat Isac.

– Exact, spuseră la unison cei doi doctori.

– Și teriac, leac universal preparat de mine, zise cu mândrie farmacistul.

Isac se uită la Lanzafame.

– Regim, sângerare şi clismă, suspină. Pentru rău de inimă şi hemoroizi, pentru cancer şi bătături... pentru orice regim, sângerare şi clismă.

– Și teriacul produs în această farmacie, repetă farmacistul.

– Taci, nătărăule! rânji Lanzafame. Apoi i se adresă lui Isac: Deci?

Isac scutura din cap. În timpul acelei dimineți chinuitoare, de mai multe ori se gândise să-i spună că nu era un doctor adevărat. Din respect, fiindcă simțea că-i datorează asta. Însă nu o făcuse. Și de fapt, la urma urmelor, ştia tot atât cât şi cei patru din farmacia Testa d' Oro. Ar fi fost dispus să facă tot ce-i sugerau, doar ca să o salveze pe femeia care gemea şi se văita în patul căpitanului Lanzafame. Dar nici ei nu ştiau cum să o îngrijească. Asta era realitatea.

– Dați-mi o pomadă cu coada șoricelului și coada calului, îi spuse Isac farmacistului, amintindu-și mai mult decât de leacurile tatălui său de cele ale bătrânelor din insula Negroponte, pe care creștinii le ardeau ca vrăjitoare. Și gheara dracului, rădăcină de brusture, și tămâie și gălbenele. În tinctură.

– Și fără teriac? întrebă farmacistul, scandalizat.

– Bagă-ți-l în cur, bombăni Isac.

Farmacistul se uită la cei doi medici.

– Grăbește-te! urlă la el Lanzafame.

În mai puțin de jumătate de oră, Isac și Lanzafame părăsiră farmacia.

– Am auzit spunându-se că acel călugăr care nu suportă evreii a debarcat la Veneția, zise Lanzafame pe drumul de întoarcere.

– A, da? zise Isac.

– A început iar să-și predice rahaturile, continuă Lanzafame. Deocamdată nu-l ascultă nimeni... dar și Veneția, ca oricare alt loc, e plină de nătărăi.

– Da...

– Și se spun atâtea despre evrei în vremurile astea!

– Da...

– Să te ia naiba, doctore! Tu și da-urile tale.

– Mulțumesc, căpitane.

– N-ai de ce.

Merseră în tăcere, repede, până la mansardă.

Servitoarea mută îi aștepta nerăbdătoare. Pregătise supa de găină cu scorțișoară și cuișoare, după cum poruncise Isac. Însă bolnava nu voise să mănânce, explică gesticulând.

Căpitanul Lanzafame se întoarse temător spre Isac.

– Căpitane... începu Isac.

– Pune-te pe treabă, doctore, îl întrerupse imediat militarul. Apoi se întoarse spre servitoare. Adu-mi Malvasia. Și du-te și mai cumpără. În seara asta nu ies.

– Poate n-ar trebui să beţi atât... zise Isac.

– Nu eu sunt pacientul, răspunse dur Lanzafame. Concentrează-te asupra cui trebuie.

Isac se duse în camera bolnavei. Nu reuşea să vadă frumuseţea mutilată de boală. Ea îi aruncă o privire absentă, abătută de suferinţă. O dureau oasele şi articulaţiile, avea febră şi din când în când îşi pierdea cunoştinţa. Isac îi controlă plăgile. Părea că şobolanii îi ronţăiseră carnea. Îi pipăi alte două abcese care se formaseră. Unul pe faţă, care-i desfigura obrazul, altul pe gât. Erau tari la pipăit. Căpitanul Lanzafame îi spusese că şi cele două plăgi trecuseră la rândul lor prin faza de abces.

– Trebuie să vă văd... permiteţi... între... între... bâlbâi Isac stânjenit.

– Între coapse? zâmbi femeia, vorbind cu o voce slabă, dar plină de sarcasm. Şi ţi-e ruşine, doctore?

– Nu, doamnă... eu credeam că...

Femeia râse. Un râs obosit, pe care Isac nu-l atribui bolii, ci unor evenimente mult mai îndepărtate. Vieţii înseşi, ar fi spus.

– Unul în plus sau în minus, zise femeia.

– Ce înţelegeţi prin asta, doamnă?

– Uită-te între picioarele ei fără prea multe fasoane, tună glasul lui Lanzafame în spatele ei. E o târfă, încă n-ai înţeles?

Isac rămase înţepenit.

Femeia, cu puţina energie pe care o avea, se dezveli din pături şi-şi ridică fusta, desfăcând picioarele, cu ochii în ochii căpitanului.

– Hai, uită-te doctore... atinge, scormoneşte, fă ce vrei. Aşa e, domnule căpitan?

Lanzafame nu răspunse. Se răsuci şi părăsi încăperea.

Isac observă o ulceraţie în părţile ruşinoase, aşa cum le definiseră cei doi medici. Dar părea să se restrângă.

– Ce aţi pus? o întrebă pe femeie.

– Sigur nu ce puneam de obicei înăuntru, râse femeia.

Isac nu comentă gluma. Ştia că femeii îi era frică. Şi că suferea. Rămase să se uite fix la ea, serios.

– Nimic, spuse atunci femeia.

Isac curăță cu o cârpă de in plăgile şi întinse deasupra pomada de coada şoricelului şi coada calului, care oprea hemoragia cauzată de curățare. Apoi aplică o cataplasmă cu rădăcină de brusture şi gălbenele, ca să se retragă şi să se vindece.

Căpitanul apăru iar în uşă.

Isac se ridică şi se duse spre el.

– Căpitane, trebuie să vă vorbesc... zise dintr-o suflare, vorbind în şoaptă. Eu nu sunt doctor... era tatăl meu, iar eu doar am...

Căpitanul Lanzafame îl luă de gulerul hainei şi se uită la el cu ochii lui albaştri şi umflați.

– Tu eşti doctor, zise în cele din urmă, încet, fără şovăială în glas, rostind răspicat fiecare cuvânt. Te-am văzut cum îi tăiai şi îi coseai la loc pe oamenii mei. Și te-am văzut cum credeai că toate chestiile alea astrologice sunt nişte tâmpenii. De aceea pentru mine eşti un doctor adevărat. Îl trase spre el. Dar să nu te audă ea ori, pe cât e de adevărat că eşti evreu, îți sparg fața.

Isac se simți slab şi puternic totodată în mâinile acelui bărbat. Și rămase foarte mirat de ce-i mărturisise, fiindcă niciun şarlatan nu-şi dădea în vileag șmecheriile, aşa cum niciun magician nu ar vrea vreodată să i se cunoască trucurile. Însă ceva se schimba în el de când soția lui, H'ava, prin gura Giudittei, îi arătase noua viață. Noul lui destin.

– Însă lasă-mă să folosesc eu cuțitul în anumite situații, adăugă zâmbind căpitanul. Un doctor trebuie să aibă darul răbdării şi al toleranței. Lasă irascibilitatea unui om de arme. Puse o mână pe umărul lui Isac şi se uită la el cu respect şi

admirație. Apoi, privirea lui se aspri din nou. Și mai ales să nu-mi mai iei niciodată cuțitul din mână.

Isac ceru servitoarei să-i aducă supa și amestecă tămâie și gheara dracului în cana caldă, să scadă febra.

Femeia refuză să bea.

Atunci căpitanul smulse cana din mâna lui Isac, luă o lingură murdară, o curăță cu colțul propriei cămăși și se așeză pe pat. Agită lingura în direcția femeii și cu glas sumbru îi spuse:

– Acum dai pe gât supa asta sau te înec și-mi reiau patul, târfă încăpățânată și capricioasă.

În privirea femeii scânteie un licăr rapid de bucurie.

Căpitanul îi apropie lingura de gură. Femeia strânse buzele. Lanzafame puse lingura în cană, se prefăcu că-i dă o palmă. Femeia îl înfruntă cu privirea și strânse mai tare buzele. Căpitanul îi dădu una peste ceafă.

– Căpitane.... zise Isac.

– Nu te băga, îl opri Lanzafame, fără să se uite la el. Asta-i o treabă între un soldat și o târfă.

Apropie lingura de gura femeii.

Ea luă supa și o scuipă pe el.

Căpitanul o luă de gât.

– De ceva tot trebuie să mori, zise el. Dacă o fi de boala asta sau de mâna mea tot aia e, nu-i așa?

Femeia se uita la el fără să vorbească.

Căpitanul luă mâna de pe gâtul ei și se prefăcu că-i trage o palmă. Dar nu o lovi.

Nici femeia nu închise ochii și nici nu se feri de lovitură.

Mâna căpitanului se opri la un deget de obrazul ei. Apoi o atinse aspru, într-un fel de mângâiere.

– Mănâncă, zise.

Îi întinse lingura plină de supă și medicamente.

Femeia înghiți.

– E scârboasă, zise.

Căpitanul gustă supa.

– Da, chiar e scârboasă.

Îi întinse din nou lingura plină.

Femeia îi smulse cana din mână şi o goli dintr-o sorbitură.

– Eşti lent ca un melc, îi spuse.

Se uitară unul la altul. Apoi căpitanul se ridică şi se duse spre Isac.

– Du-te la fata ta, îi spuse.

– Nu-i nevoie. E cu Donnola. Caută o casă.

– Nici aici nu-i nevoie să rămâi, zise Lanzafame.

– Vreau să mă duc să vorbesc cu cât mai mulţi medici posibil, zise Isac. Nu tratez boala, ci doar simptomele ei.

Lanzafame încuviinţă, în tăcere.

– Eşti un doctor bun, îi spuse.

– Nu sunt doctor.

– Eşti un doctor bun.

Lanzafame îi întoarse spatele şi se îndreptă spre femeie. Puse un scaun alături de pat şi se aşeză pe el.

Din uşă, Isac întoarse capul să se uite.

Femeia întinsese o mână spre cea a căpitanului.

– Dormi, îi spuse Lanzafame fără să-i ia mâna.

Femeia întinse încă puţin mâna, fără vlagă.

Lanzafame suspină.

– Eşti o târfă plicticoasă, zise.

– Da, căpitane.

Lanzafame îi luă mâna într-a lui, scorţos.

– Dormi acum, Marianna.

Femeia închise ochii.

– Da, Andrea, zise.

Isac dădu să plece. Servitoarea mută se uita la el.

– Pe mai târziu, îi spuse încercând să treacă de ea.

Dar femeia se puse de-a curmezişul şi îi blocă drumul. Scoase din buzunar o imagine grosolană a Fecioarei cu Pruncul, incizată pe o bucată de lemn. O sărută, o atinse cu buricul degetului mare de la mâna dreaptă şi cu el făcu rapid semnul crucii pe fruntea lui Isac.

– Sunt evreu, îi spuse Isac.

Servitoarea dădu din umeri, ca şi cum ar fi spus că n-are importanţă, şi scoase un sunet gutural:

– Stbnzeu.

– Nu-l sâcâi, mută de rahat! ţipă Lanzafame.

Urmă o scurtă tăcere, apoi căpitanul adăugă, suspinând:

– A zis „Să te binecuvânteze Dumnezeu“, doctore.

Bătrâna servitoare zâmbi ca o fetiţă fără dinţi.

28

Mercurio şi Benedetta rămaseră ascunşi o bucată de vreme de-a lungul cheiurilor mocirloase ale Canal Grande, în spatele palatului Fontego dei Tedeschi. Mercurio îşi scoase fusta de bătrână şi-şi spălă fardul şi ceruza. Puse totul într-un sac de pânză. Apoi, merseră repede în Campo Santo Aponal.

Intrară în prăvălia zarzavagiului.

– Bună, Paolo. Ia te uită puţin aici, zise Mercurio aruncând pe tejghea inelul cu diamant. Ni l-a făcut cadou giuvaiergiul de lângă biserica San Bartolomeo.

Zarzavagiul făcu ochii mari şi apucă inelul, ca şi cum ar fi prins din zbor un gândac, făcându-l să dispară în pumn.

– Giuvaiergiul de la San Bartolomeo? întrebă el, înspăimântat şi uimit totodată. Eşti nebun?

– De ce? întrebă Mercurio.

– Vărul lui e un Cattavero.

– Adică?

– Adică... zarzavagiul ezita, adică... nu se poate...

– Ce nu se poate? întrebă Scarabello intrând în prăvălie, cu o blană nouă, tot neagră, pe el. Observă ce mai rămăsese din deghizarea lui Mercurio. Sub cămaşa care se descheiase, încă se vedea partea de sus a rochiei, cu voaleta care ascundea colierele.

Îl arătă cu degetul. Tu eşti bătrâna despre care vorbeşte tot Rialto?

– Ascultă, Scarabello... îmi pare rău... eu nu ştiam că giuvaiergiul... bâlbâi Mercurio, îngrijorat, adică... cum puteam şti că...

– Tu eşti bătrâna băşinoasă?

Scarabello izbucni în râs.

– Nu eşti supărat? întrebă uimit Mercurio.

– Deloc, băiete! continuă Scarabello. Eşti un geniu! Băiete, tu eşti vrăjitorul deghizărilor! Jaful ăsta va intra în istoria Veneției, îți garantez eu. Râse şi mai tare. Păcat că nu poți fi aplaudat cum ar fi marele actor care zace-n tine!

– Dar Paolo a zis...

Scarabello se apropie de zarzavagiu şi-i puse o mână pe umăr.

– Paolo se cacă pe el. Și are suflet de servitor, nu-i aşa Paolo?

Zarzavagiul coborî privirea, mortificat.

– Nu-i vina lui, zise Scarabello, cu admirație, uitându-se drept în ochii lui Mercurio. Te naşti ori câine, ori lup. Dacă te naşti câine, bătăile te răpun. Dacă te naşti lup, muşti bâta atâta vreme cât îți curge sânge-n vine. Făcu o pauză, continuând să se uite fix la Mercurio. Tu eşti câine ori lup?

Mercurio se uită la Paolo. Sigur nu se recunoştea în bărbatul acela cu capul plecat. Dar nici nu putea spune că are forța lui Scarabello.

– Deci? Câine sau lup?

– Vulpe, zise Mercurio.

Scarabello lăsă capul pe spate, impresionat de răspunsul acela la care nu se aştepta. Pe de altă parte, băiatul ăla îl uimea de fiecare dată. Iar Scarabello nu ştia dacă să se lase pradă surprizei şi să se bucure de ea ori să dea ascultare firii lui care-i spunea că unul ca Mercurio într-o bună zi avea să-i fure scaunul

de comandant de sub fund. Se uită în tăcere la el, încuviințând încet. Zâmbi.

– Zi-mi un lucru, vulpe, oamenii de la Rialto povestesc că bătrâna l-a îmbrobodit pe giuvaiergiu fiindcă avea monede de aur.

– Monede false de aur, zise prompt Mercurio, simţind că discuția lua o întorsătură periculoasă. Lucruri de teatru. Ca rochia asta de bătrână, colierele astea...

– Monede false? După tine, un giuvaiergiu se poate lăsa înşelat de monede care nu ar trage-n piept nici publicul prostovan?

Chipul lui Scarabello pierduse orice umbră de bunăvoinţă.

Benedetta simţea tensiunea. Se duse alături de Mercurio.

– Stai deoparte, îi porunci Scarabello.

– Da, nu sta mereu lipită de mine, zise Mercurio, cu un aer care părea realmente deranjat.

– Du-te-n mă-ta, rânji Benedetta.

– Nu-mi ascunzi nimic, nu-i aşa? zise Scarabello, făcând un pas spre el.

„Lupul îşi arăta fața", gândi Mercurio. Şi se rugă ca vulpea să fie pe măsura faimei sale.

– Nu putem fi amici sau inamici, continuă Scarabello, aflat acum în fața lui, atât de aproape încât Mercurio îi simţea respirația cu iz de vin. Tu trebuie să hotărăşti, băiete!

Atunci, Mercurio, pe neaşteptate, se aruncă asupra lui şi-l îmbrățișă.

– Eu îți datorez mult...

Scarabello îl împinse brutal.

– Ce faci, idiotule?

– Scuză-mă... eu îți datorez mult, repetă Mercurio, cu capul plecat şi cu o atitudine umilă. Și îți jur credință. De ce te îndoieşti de mine?

– Nu mă vrăjeşti, rânji Scarabello. Desfă brațele.

– De ce?

Scarabello scoase cuţitul cu o viteză extraordinară.

– Dacă-ţi spun eu să sari în foc, tu sari în foc.

Mercurio desfăcu braţele.

Scarabello începu să-l percheziţioneze. Ridică vălul care ascundea colierele false. Le smulse şi le aruncă la pământ. Îi luă din mână sacul de pânză, scotoci în el, împrăştie pe jos fusta, mănuşile, inelele false. Găsi şi tăşcuța, iar în ea săculețul. Îl sună, ţintuindu-l cu privirea pe Mercurio. Îl desfăcu şi răsturnă pe jos monedele pe care le conţinea, care sunară false pe podeaua prăvăliei.

– Dă nădragii-n vine, zise atunci.

Mercurio îşi desfăcu pantalonii subțiri. Rămase în pantaloni scurţi.

Scarabello îl pipăi între picioare.

Mercurio roşi la atingere, dar nu se retrase.

– Dă jos partea de sus, îi porunci atunci Scarabello.

Benedettei îi tremura sufletul.

Mercurio se dezbrăcă. Rămase cu tricoul de lână pe care i-l dăruise Ana din Piaţă şi cu nădragii-n vine.

Scarabello îi ridică tricoul. Se uită fix în ochii lui. Apoi, fără să-şi ia ochii de la el, întinse o mână şi o apucă pe Benedetta de un braţ. O trase spre el ca-ntr-un pas de dans elegant.

– Paolo, controlează să nu aibă fata banii, zise el.

Zarzavagiul nu se mişca.

– Paolo, urlă Scarabello.

Zarzavagiul se apropie timid, în timp ce Scarabello o ţinea pe Benedetta de braț. Îi ridică fusta cu vârful cuţitului. Apucă tivul fustei şi mută cuțitul pe chiloții de in. Reteză cu o tăietură netă şiretul care îi ţinea şi apoi, tot cu vârful cuţitului, îi dădu jos.

– Caută, îi spuse lui Paolo, fără să-şi ia o clipă ochii de la Mercurio.

Zarzavagiul bâigui nişte scuze şi băgă mâinile.

Benedetta închise ochii.

– Nu trebuie! Las-o! zise Mercurio.

Scarabello nu răspunse. Puse cuţitul la gâtul Benedettei. Apoi, tot ţintuindu-l din priviri pe Mercurio, coborî tăişul în decolteu, îl strecură şi depărtă puţin marginea rochiei de pielea albă a Benedettei.

– Uită-te înăuntru, îi zise zarzavagiului.

– Nu-i nimic, zise Paolo, după ce controlase vânăt la faţă.

Apoi, tot cu graţia aceea de balerin care-i însoţea orice mişcare, Scarabello o răsuci într-o piruetă pe Benedetta şi o împinse puţin mai încolo.

– Ridică-ţi chiloţii, îi spuse. Apoi i se adresă zarzavagiului: Paolo, ascunde costumul de bătrână. Toată Veneţia îl caută. Se uită la Mercurio. Zâmbi. Se pare că ai spus adevărul, băiete.

Dezumflându-se după o mare emoţie, Mercurio îşi legă nădragii, cu un suspin de uşurare. Îşi duse mâinile la faţă şi i se umeziră ochii.

– Mulţumesc, Scarabello! exclamă, dând la iveală toată spaima pe care şi-o reţinuse şi iar se aruncă înspre el îmbrăţişându-l. Mulţumesc... mulţumesc...

– Termină! zise Scarabello, dându-i un brânci.

– Scuză-mă, Scarabello, scuză-mă. Şi mulţumesc, mulţumesc, mulţumesc...

– Bine. Termină. Salamalecurile astea de efeminat mă enervează. Scarabello se întoarse spre zarzavagiul care se întorsese cu cazaca. Paolo, demontează piatra şi topeşte aurul. Repede. Rămân prin preajmă, dar mă întorc repede să iau piatra.

Arătă cu degetul spre Benedetta.

– Şi tu nu atrage prea tare atenţia. Se apropie atât de mult de ea că ar fi putut-o săruta. Aici la Veneţia, o hoaţă ca tine e osândită să fie spintecată-n patru, legată de patru cai în piaţa

San Marco, iar resturile se aruncă la canal. Ne-am înțeles? Caută o bătrână și o servitoare drăguță...

Benedetta zâmbi mulțumită.

– ... pe care giuvaiergiul ar recunoaște-o cu ușurință.

– Mulțumesc, zise Benedetta.

– Ai înțeles greșit, zise Scarabello apropiindu-se de ușa prăvăliei. Am zis servitoare... prostuțo.

Mercurio râse.

Benedetta îl fulgeră cu privirea.

– Bravo, Mercurio, spuse dispărând Scarabello.

Mercurio se duse după el. Îl ajunse din urmă și întrebă, în surdină:

– Dacă eu aș căuta pe cineva... tu m-ai putea ajuta, corect?

– Depinde.

– Tocmai a sosit, zise Mercurio, cu glas și mai șoptit și întorcându-se cu spatele la Benedetta.

– Și de ce... sora ta nu trebuie să știe de căutarea asta?

– De... uite...

– E oare o femeie pe care e geloasă? Fii atent cu fetele când le faci geloase... pot face tâmpenii.

Mercurio se crispă. Benedetta se apropia.

– Donnola, zise pe nerăsuflate. E un bărbat și se numește Donnola.

– Donnola? Scarabello se uită la el. Băiete, ai prea multe secrete pentru gusturile mele.

– Îl cheamă Donnola, chiar așa.

– Știu foarte bine cine este Donnola. Și cu siguranță nu e nou-venit la Veneția, răspunse Scarabello. Aici la Rialto oricine știe cine e. Nu-i mare lucru să-l găsești. E de ajuns să te duci la piață că el e acolo, în căutarea unui fraier sau a unei trebușoare. Dar auzisem că se înrolase.

– S-a întors.

– Donnola... Scarabello plecă scuturând din cap. Ah, băiete, într-o zi o să mă nemulţumeşti, simt asta...

Mercurio se întoarse spre Benedetta.

– Hai să mergem, îi spuse.

– Ce zicea de Donnola? întrebă Benedetta luându-se după el.

– Cine? Nu, ai auzit greşit, făcu Mercurio evitându-i privirea.

Nu ştia de ce, însă abilitatea lui de mare mincinos nu era cine ştie ce cu Benedetta. Sau poate era doar o senzaţie. Dar era mai bine să nu rişte.

Imediat ce cotiră pe o stradă îngustă şi întunecată, Benedetta îl împinse pe Mercurio cu spatele la zid.

– Cum ai făcut?

– Ce? întrebă Mercurio, prefăcându-se că nu ştie.

– Banii. Cei adevăraţi. Unde i-ai pus? Eram sigură că te-ar fi omorât.

– Nu aveam bani adevăraţi, râse Mercurio. Doar cei de scenă.

– Hai...

– Haida de. Când m-a perchiziționat nu aveam bani adevărați.

– Zi, idiotule! izbucni nerăbdătoare Benedetta.

– Aşa e. Banii nu-i aveam eu... Mercurio se jucă cu vârful ghetei în noroi... îi avea el.

– Ce...?

– Ai observat că l-am îmbrăţişat înainte să mă las percheziţionat?

– Nu cred...!

Mercurio râse.

– Ba da.

– I-ai băgat banii în buzunar şi pe urmă... Nu! De aia l-ai îmbrăţişat pe urmă din nou. Ţi i-ai luat înapoi! Benedetta era în admirație. Și eu care credeam că eşti un prostuţ.

– În schimb, e aşa cum a zis Scarabello, tu eşti prostuță.

– A zis drăguță.

– Spală-te în urechi.

Între timp ajunseseră în Campiello del Gambero şi se înghionteau printre oameni, râzând. Şi tocmai atunci, răsucindu-se să nu cadă, chiar în faţa unei prăvălii cu stofe, Benedetta o recunoscu pe evreică, fata care-i plăcea lui Mercurio. Și văzu că şi ea îi observase şi se îndrepta către ei, cu o mână ridicată. Zâmbetul îi îngheţă pe faţă. Simţi aceeaşi ură de acum câteva zile.

Fără să se gândească, își aruncă brațele în jurul gâtului lui Mercurio.

Şi îl sărută.

29

În dimineața aceea, Giuditta era radioasă, fericită cum nu credea să fi fost vreodată. Tatăl ei o însărcinase să aleagă casa unde aveau să trăiască. Donnola o însoțise prin Veneția, arătându-i locuri sugestive şi magice, case de vis, cu sticlă decorată la ferestre, cu pardoseli cu mozaicuri de marmură, cu fresce pe tavane, cu tapiserii care acopereau pereții, cu uşi cu vitralii, cu coloane din marmură galbenă şi roşie, cu perdele colorate. În acel oraş totul părea mai frumos ca oriunde altundeva.

Un singur lucru era discordant.

Erau zile când Giuditta se uita la beretele galbene ale evreilor pe care-i întâlnea. Unele atât de decolorate că păreau albe, altele de un galben viu ca al florii-soarelui. Altele de un galben intens precum ciocul rațelor. Ei îi plăceau cele mai închise, care se apropiau de portocaliu. Însă toate, fără excepție, erau de prost gust, țipătoare. Un stigmat, chiar aşa cum intenționau creştinii să fie. Vedea asta foarte bine seara când se dezbrăca şi-şi punea bereta şi rochia pe scaun. Era ceva strident. Discordant.

– Tu cum îți alegi bereta? îl întrebase pe Donnola, urmărindu-şi raționamentul.

– Dacă nu costă prea mult, o cumpăr.

– Vorbesc despre culoare, spusese Giuditta. Dacă ai o haină neagră, ce culoare-ți va fi bereta?

– Neagră, ce Dumnezeu.

– Dacă ai o haină roşie sau violet?

– De…

– Sau roşie… sugerase Giuditta.

– Sau violet!

– Exact, spusese Giuditta, satisfăcută. Mulțumesc.

– Nu am înțeles nimic, bombănise Donnola.

În schimb, Giuditta ştia unde băteau socotelile ei. Oamenii obişnuiți aveau libertatea să-şi aleagă bereta în funcție de haină. Aşadar, haina şi bereta se asortau, armonios. Atunci, se gândise că cei ca ea ar fi trebuit să facă exact pe dos: să-şi aleagă haina în funcție de beretă. Soluția era acolo, la îndemână. În fond, simplă.

– Nu te mai gândi, îi spusese lui Donnola. Prostii de femei.

– Ceea ce înseamnă o şmecherie.

– Nu, nu-i nicio şmecherie. Se uitase în jurul ei. Viața nu i se păruse niciodată atât de frumoasă ca în dimineața aceea. Du-mă într-o prăvălie de stofe, îi ceruse.

– Din pură întâmplare, cea mai bună e a unei cunoştințe, răspunsese Donnola. În Campiello del Gambero.

Giuditta râsese în timp ce se îndreptau spre magazin.

Însă avea un motiv anume să fie atât de veselă. Iar fericirea aceea nouă şi necunoscută se trăgea din noaptea abia trecută. Dintr-un vis care-i tăiase răsuflarea. Și care o schimbase.

De zile întregi, mai ales de când îl zărise alergând de-a lungul Riva del Vin, Giuditta se gândea la Mercurio cu mare intensitate. Mai ales după ce îl văzuse fără sutana de preot. Aşadar, era adevărat, îşi spusese în întunericul camerei de han pe care o împărțea cu tatăl ei. Nu era preot. Era un băiat oarecare. Un băiat la care îi era îngăduit să viseze.

În noaptea aceea trecuse dincolo. Gândurile, dorințele, sentimentele se strecuraseră în somnul ei, în visele ei. Atât de mult dincolo, încât visase că e încă în carul de alimente al căpitanului Lanzafame, la Mestre. Alături de ea era Mercurio. Mâinile lor se atingeau. Apoi se apucau. Degetele se înlănțuiau. Atunci Giuditta se uita în jurul ei și nu-l vedea nici pe tatăl ei, nici pe altcineva. Erau singuri în car. Ei doi. Giuditta nu avusese niciun moment de teamă și nici de ezitare. Se întorsese spre el, cu buzele întredeschise și i se oferise pentru un sărut. Iar Mercurio o trăsese spre el. „Te-am găsit“, îi spusese privind-o cu pasiune. Și o sărutase.

– Ți-e rău? o întrebase Isac, scuturându-i un umăr.

În întunericul camerei, Giuditta tresărise, trezindu-se.

– Te vaiți, te doare burta? Isac aprinsese lumânarea. Ce faci cu perna aia?

Atunci Giuditta își dăduse seama că și-o freca de gură.

– Nimic, îi răspunsese tatălui, roșind.

Se întorsese cu spatele la el, tulburată de intensitatea acelui vis. Și, în timp ce încerca inutil să readoarmă, simțise o furnicătură jos, în interiorul trupului. Ceva nou, care o atrăgea și o înspăimânta. Și gândul că devenise femeie pentru Mercurio i se strecură din nou în minte. Fără ca el să fi știut.

Astfel, în dimineața aceea, când ieșise din magazinul de stofe al cunoștinței lui Donnola și îl văzuse pe Mercurio la câțiva pași de ea, ca o viziune, ca un dar, pe partea cealaltă a Campiello del Gambero, simțise un fior în inimă.

„Te-am găsit“, gândise.

Iar acum, cu cât se uita mai mult la el, cu atât i se părea că e în contact cu pasiunea caldă și arzătoare care o năpădise la început, care luase cu ea toată spaima. Nu s-ar mai fi lăsat să înțepenească. Se avântă către Mercurio. Nu știa ce i-ar fi spus, ce ar fi făcut. Voia doar să ajungă la el.

„Te-am găsit“, se gândea.

Dar pe neaşteptate alergarea ei se întrerupse. Se rupse. Picioarele care alunecaseră uşoare pe caldarâm se înfipseră în pământ ca două piroane. Braţele întinse spre Mercurio, înainte moi ca panglicile de mătase, acum se întăriră ca andrelele.

Ochii îi încremeniră pe ce vedea. Ar fi vrut să se uite în altă parte. Dar nu era posibil.

Mercurio săruta pe altcineva.

Giuditta simți cum inima i se spărgea precum cristalul. Simți că un fluviu de lacrimi îi urca în ochi. Simți că, dacă ar fi rămas acolo, ar fi urlat. Cu un sunet sălbatic, ca un animal rănit, îşi smulse picioarele de pe caldarâm şi braţele de la cer. Se răsuci şi începu să alerge.

– Giuditta! strigă Donnola, fugind după ea. Aşteaptă, Giuditta!

În timp ce alerga, greoaie şi palidă, Giuditta îşi spunea că poate nu ar fi putut şti să spună dacă bucuria aceea de dinainte era dragoste, însă sfâşierea pe care o simțea acum, brutală ca un ciob de sticlă frecat pe inimă, aceea, da, era cu siguranţă dragoste.

„Mercurio sărutase o alta“, îşi repeta alergând.

Sosi gâfâind la hanul unde stătea. Alergă pe scări şi ajunse în cameră. Se aruncă pe saltea, întinsă pe burtă. Capul i se cufundă în perna pe care noaptea trecută o sărutase, crezând că sunt buzele lui Mercurio. Se simți o proastă. Apucă perna şi o făcu bucăți, țipând.

Când Donnola ajunse în capul scărilor, se opri în pragul camerei. Încăperea era plină de puf de gâscă.

– Ce s-a întâmplat? o întrebă el îngrijorat.

Giuditta se uită la el. Avea ochii roşii de lacrimi şi de furie. Era ciufulită. Respira sacadat.

– Nimic, răspunse.

– Hai, Giu...

– Nimic! urlă Giuditta ca o furie. Nimic! Nimic!

Donnola nu vorbi. Puse pe cufărul de la picioarele patului materialele pe care le cumpăraseră. Dădu să plece.

– Scuză-mă, Donnola, spuse atunci Giuditta.

Donnola întoarse capul. Nu ştia ce să facă. Nu ştia dacă să vorbească, să se apropie, să o îmbrăţişeze.

– Scuză-mă, repetă Giuditta. Nu voiam...

Donnola, stânjenit, se uită în spatele lui, spre uşă.

– Dacă nu-ţi spuneam nimic era mai bine, zâmbi melancolic Giuditta.

– În ce sens?

– Că puteai să pleci. În schimb, acum trebuie să rămâi.

– Ce prostii... zise Donnola, din ce în ce mai stânjenit.

– Dacă vrei, poţi pleca.

– Nici nu mă gândesc să plec, zise dintr-o suflare Donnola, roşu ca focul la faţă.

– Mincinosule, surâse Giuditta.

– Ei, atunci, să vezi că tu le ştii pe toate!

– Nu te supăra...

– Dar cine se supără, fir-ar să fie!

Giuditta izbucni în râs, chiar dacă era un hohot trist.

– Tu şi tatăl meu chiar sunteţi făcuţi unul pentru celălalt. Şi căpitanul la fel.

– Ar fi un compliment? întrebă perplex Donnola.

Giuditta se uită în linişte la el. Apoi bătu uşor cu mâna pe pat, alături de ea.

– Aşază-te aici, Donnola, zise cu un glas subţire, de fetiţă. Îmbrăţişează-mă.

– Ce ai spus? zise Donnola, întorcând din nou capul spre uşă. Adică... vreau să zic... da, sigur.

Dar nu se mişca.

– Te rog, zise Giuditta.

– Ți-am spus că da, fir-ar să fie... cum să nu...

Se apropie neîndemânatic de pat, se așeză și îi înlănțui umărul cu un braț, rigid și stânjenit, cu o lentoare exasperantă.

– Îmbrățișează-mă, zise Giuditta.

– Ce fac?

– Strânge-mă.

Donnola înghiți în sec.

– Dacă ar intra doctorul...

– Strânge-mă, te rog.

Donnola o trase la el, cu mai multă convingere.

Giuditta își sprijini capul de umărul lui.

– Mai tare.

– Doar n-ai vrea să-ți rup oasele?

– Strânge-mă.

Donnola, jenat, începu să o legene repede.

– Așa mă faci să vomit, râse Giuditta.

Donnola încetini.

– Așa... zise Giuditta.

Și pe urmă începu să plângă.

Donnola o legăna, fără să știe ce altceva să facă sau ce să spună.

– Ai fost vreodată îndrăgostit? îl întrebă după o vreme Giuditta.

– Eu?... Nu, firește că nu. Nu, nu... Mă vezi, nu sunt cine știe ce frumusețe. Cine oare s-ar putea îndrăgosti de mine?

– Te-am întrebat dacă *tu* te-ai îndrăgostit vreodată.

– Ah, știi... Donnola se perpelea, ca și cum Giuditta ar fi fost acoperită de urzici. Nu înțelesesem bine... eu... deci, poate, dar cu mult timp în urmă... nici nu-mi amintesc cum se numea...

– Donnola...

– Agnese... o chema Agnese.

Giuditta rămase câteva clipe în tăcere.

– Şi te durea şi pe tine atât de tare inima?

– Ascultă, Giuditta... uite... Donnola făcu o scurtă pauză, apoi vorbi repede, aproape fără să-şi tragă suflarea. Nu crezi că ar trebui să discuţi cu doctorul? Adică, vreau să zic, el e tatăl tău şi chiar ar fi mai logic să vorbeşti cu o altă femeie, fiindcă femeile se înţeleg mai bine între ele, cel puţin aşa cred, fiindcă bărbaţii între ei se înțeleg mai bine... Știai asta, nu? Oricum, dacă cineva nu are pe altcineva mai bun decât pe tatăl său... adică, vreau să zic, la urma urmelor... vreau să zic că nu ştiu dacă eu sunt persoana potrivită, înţelegi? Nu aş vrea să te sfătuiesc greşit şi...

– E atât de îngrozitor să fii îndrăgostit? îl întrerupse Giuditta.

Donnola nu răspunse imediat. O strânse la pieptul său pe Giuditta cu mai multă putere. Și între timp dădea din cap, ținând în el o durere pe care nu voia să o mărturisească, îngropată cu mulţi, mulți ani în urmă.

– Da... murmură în cele din urmă, cu un fir de voce.

– Da... zise Giuditta.

30

– De ce m-ai sărutat? o întrebă Mercurio pe Benedetta.

– În joacă, nu-ți face iluzii, răspunse Benedetta și mări pasul, ca să nu-i arate că se înroșise.

– Așteaptă-mă, îi zise Mercurio.

– Nu mă bate la cap, spuse Benedetta, apoi, fără să-l lase s-o vadă, își duse degetele la buze.

I se părea că încă mai frig de la contactul cu ale lui Mercurio. Fusese vândută de mama ei unui preot și altor vicioși, dar acela, se gândi, era primul ei sărut. Coti pe o stradă îngustă și merse repede până se trezi într-o piață largă.

– Ia te uită, pe cine văd? zise Mercurio în spatele ei.

O ajunse din urmă, îi puse o mână pe umăr și arătă spre un grup de oameni.

– Cine e? întrebă Benedetta, încă amețită de senzațiile ei.

Mercurio râse.

– E nătărăul ăla de Zolfo, cu călugărul lui!

– Căiește-te pentru păcatele tale josnice și murdare, Veneția! urlă cu brațele ridicate fratele Amadeo, pe treptele oratoriului Ognissanti, în Campo San Silvestro. Aerul era rece și umed, dar călugărul, sub rasa veche, jegoasă și uzată, avea un tricou căptușit cu lână foarte nou și pantaloni lungi mulați, cumpărați cu banii lui Zolfo.

– Căieşte-te, Veneţia! repetă ca un ecou Zolfo.

Piațeta era plină de lume. Unii se întoarseră să-i vadă pe predicator şi pe băiatul cu părul vâlvoi şi pielea gălbejită. Pe urmă însă îşi reluară mersul, fiecare la treburile lui. Iar cei mai mulți nici nu se întoarseră.

Benedetta se mişcă să se ducă la Zolfo, dar Mercurio o reţinu.

– Aşteaptă, îi zise.

Rămaseră deoparte, după un copac gârbovit care creştea într-un strat de pământ.

Fratele Amadeo, pe scări, trase aer în piept şi îşi umflă plămânii.

– Căieşte-te pentru păcatele tale, Veneția! urlă iar, cu şi mai multă vigoare.

– Căieşte-te, Veneția! se luă după el Zolfo.

Nimeni nu se opri să asculte predica.

– Par doi cretini, zise Benedetta.

– Sunt doi cretini, spuse Mercurio.

– Ce facem? îl întrebă între timp Zolfo pe călugăr. Mi-e frig.

Fratele Amadeo îl fulgeră cu o privire sălbatică.

– Cum să-ți fie frig? Nu te încălzeşte credința în Cristos?

Zolfo încuviință docil.

Fratele Amadeo ridică brațele la cer şi urlă, cu încăpățânare:

– Căieşte-te pentru păcatele tale josnice şi murdare, Veneţia!

– Căieşte-te, Veneția! repetă Zolfo.

– Nu mai țipa! strigă o femeie de pe partea cealaltă a Piațetei, ieşind dintr-un han cu firmă şuie ce reprezenta o lebădă cu două capete.

Se clătina pe picioare şi avea venele de la gât umflate. Ochii, cu privire umedă, îi focalizau cu greutate pe preot şi pe băiețel.

Fratele Amadeo arătă cu degetul spre ea.

– Ieşi, Satană, din femeia aia! Îți poruncesc în Sfântul Nume al Supremului meu Preamărit Stăpân!

– Ieşi, Satană! zise Zolfo şi arătă la rândul lui cu degetul spre femeie.

Mercurio şi Benedetta se întoarseră spre femeie.

Femeia se clătină, nehotărâtă, încercând să se întoarcă în tavernă. Cineva dinăuntru o strigă.

– E un predicator, apucă să spună.

Și într-o clipă un alt cap se iţi din han. Apoi, un altul şi altul.

Beţivii trăncăniră puţin. Însă şi ei fură săgetați de degetul fratelui Amadeo şi al lui Zolfo.

– Ce vrei, frate? urlă unul dintre ultimii ieşiți, un ditai bărbatul înalt şi gras care se ținea pe picioare sprijinindu-se în vâsla unei bărci.

– Căiți-vă de păcatele voastre! V-o porunceşte Domnul! urlă fratele Amadeo. Goniţi evreul din Veneţia!

– Ce zici? țipă la el femeia care se aştepta la o listă de păcate cunoscute, în capul căreia să se fi aflat, fireşte, vinul şi preacurvia.

– Goniți evreul! urlă cu ardoare fratele Amadeo, țintind în miezul cruciadei lui personale. Evreul e cancerul Satanei.

Micul grup de bețivani, nu mai mulți de zece, începură să traverseze Campo San Silvestro cu paşi nesiguri, ţinându-se unii de alții, împiedicându-se, surzi la sudălmile oamenilor cărora le tăiau calea sau pe care-i călcau pe picioare. Și, când ajunseră pe treptele oratoriului Ognissanti, aveau un zâmbet tâmp întipărit pe față. Și chiar dacă nu ştiau prea bine ce voia, hotărâseră că aveau să se distreze pe seama predicatorului. Se postară în faţa lui, clătinându-se ca bărcile ancorate. Femeia râgâi. Vreo doi oameni râseră.

Fratele Amadeo, cu încetineală teatrală, coborî o treaptă, continuând să arate cu degetul spre fiecare dintre spectatori.

– Goniţi evreul din Veneția, păcătoşilor, dacă nu vreți ca mânia Domnului Nostru să se abată asupra voastră, cu sălbăticia pe care i-a rezervat-o faraonului şi neamului lui!

– Ce ţi-au făcut evreii, frate? întrebă unul, râzând deja.

– Au futut-o pe mă-ta? întrebă beţivul care se sprijinea în vâslă.

– Nu, l-au sodomizat pe el! exclamă femeia, iscând un hohot de râs general, chiar şi celor care treceau pe acolo şi nu se opreau.

– Căieşte-te, păcătoaso! urlă cu osârdie Zolfo.

– Taci, piticule!

Zolfo bufni, cu o faţă plină de cruzime.

– Mititelule, fii atent că iei foc, îl maimuţări femeia de rând.

Beţivii din jurul ei râseră.

– O să dea de bucluc, zise Benedetta şi făcu un pas spre ei.

Mercurio o reţinu.

– Aşteaptă!

– Eva, nu te lăsa pradă păcatului! Nu lua mărul pe care ţi-l întinde şarpele! urlă fratele Amadeo către femeia beată, cu ochii strânşi ca două fisuri.

– Mi se pare că Eva era evreică ori nu? râse femeia.

Fratele Amadeo ridică crucifixul.

– Desigur! Şi Moise la fel, zise unul dintre beţivani.

– Şi regele David, zise un altul.

– Şi Ioan Botezătorul! făcu un al treilea.

– De continuăm aşa rezultă că şi fratele e evreu! urlă bărbatul masiv care se sprijinea în vâslă.

Clica de beţivi izbucni într-un hohot zgomotos.

Teatral, fratele Amadeo căzu în genunchi.

– Tată care eşti în Ceruri, şi tu, Tată de pe pământ, Sfinţia Ta papa Leon X de Medici, coboară-ţi iertarea peste aceşti păcătoşi...

– Frate, te-ai gândit vreodată că şi primul papă era evreu? urlă femeia, care se înverşuna împotriva lui mai mult decât ceilalţi. Petru-pe-piatra-asta, primul papă, fondatorul Bisericii, era mai evreu decât orice evreu care merge astăzi pe străzile Veneţiei!

– Drojdie a societăţii! urlă fratele Amadeo, ridicându-se în picioare.

– Drojdie a societăţii! îl urmă ca un ecou Zolfo.

Femeia se aplecă, băgă mâna-n pământ şi aruncă, lovindu-l în plină faţă pe Zolfo, cu o mână de noroi.

– Ştiam, zise Benedetta.

– Preotul ăla-i un imbecil, zise Mercurio.

– Trebuie să-l ajutăm pe Zolfo, zise Benedetta şi se mişcă.

Pe când mergea în urma ei, la stânga fratelui şi al lui Zolfo, pe scările bisericii San Silvestro, Mercurio observă un tânăr îmbrăcat foarte elegant, cu pantaloni colanți portocalii cu violet şi o cazacă cu mâneci bufante, roşu cu negru, de damasc, cu o beretă neagră cu un ac uriaş de aur, cu un lanţ tot de aur, cu lucrătură groasă cu un pandantiv bătut în pietre prețioase. La şold avea o spadă scurtă cu mâner de sidef. În jurul lui, cinci băieți, tot bine îmbrăcați, chicoteau asistând la predică. Mercurio simți un fior pe spate.

– Drojdie! repetă fratele Amadeo.

– Pe cine faci tu drojdie? zise bețivul care se sprijinea în vâslă.

Într-o clipă pe fața lui stricată de vin râsul dispăru şi-i luă locul o expresie cruntă.

– Frate, întoarce-te la Roma la stăpânul tău! urlă femeia agitând un pumn în aer.

– Drojdie eşti tu, popo! tună un alt beţiv, roşu la faţă, şi se apleacă să ia o piatră de pe jos.

– Zolfo, vino aici! zise Benedetta ducându-se la el.

Zolfo îi aruncă o privire distantă, aparent fără să simtă nici cea mai mică emoţie că o vede.

– Zolfo... sunt eu... zise Benedetta, dezorientată de privirea aceea. Apoi se întoarse spre Mercurio, cu o față înfuriată. Ce i-a făcut preotul ăla blestemat?

Zbură o primă piatră. Apoi o a doua.

– Vino aici, Zolfo, zise Benedetta şi îl apucă de un braţ.

– Lasă-mă! ţipă Zolfo, împingând-o şi aşezându-se în faţa predicatorului, ca o patetică gardă de corp.

O piatră îl lovi la un picior. Zolfo gemu.

– Calmaţi-vă, încercă să le spună Benedetta beţivilor, care erau din ce în ce mai ameninţători.

Apoi se aruncă iar asupra lui Zolfo, îl apucă cu mai multă forţă şi-l trase jos de pe scările unde era o ţintă perfectă. Zolfo îi opunea rezistenţă.

Mercurio îi trase o palmă.

– Urmează-ne, cretinule! îi porunci. Încoace, îi spuse Benedettei, trăgându-i spre biserica San Silvestro.

Între timp, grupul de beţivi se înfuriase şi se ocupau de fratele Amadeo.

– Drojdie eşti tu! Întoarce-te la Roma, frate! Întoarce-te la stăpânul tău! Rahat, ne-a zis! Să i-o plătim!

Văzându-se neapărat, fratele Amadeo se agăţă de Zolfo care era târât de acolo de Mercurio şi de Benedetta.

– Dă-te-ncolo frate! urlă Mercurio când văzu că beţivii începuseră să se ia şi după ei.

În faţa lor pe drumul care îi separa de biserică, unde Mercurio intenţiona să se adăpostească, era tânărul bine îmbrăcat pe care îl observase mai înainte. Tânărul urmărea scena cu o privire amuzată şi crudă. Stătea nemişcat, în largul lui, cu piciorul drept pe prima treaptă şi cu mâna dreaptă băgată în buzunarul mare al hainei, atât de mare încât aproape tot braţul îi dispărea ascuns de stofă. Avea umărul stâng mult ridicat şi robust, iar spada băgată la centură în stânga, semn că era stângaci.

Mercurio îşi încetini mersul. Se uită în urma lui. Beţivii câştigau teren. Iar retragerea era blocată de tânărul acela şi de tovarăşii lui.

– Dă-te! ţipă la el Mercurio.

Tânărul zâmbi. Avea dinți foarte albi, scurți și ascuțiți, care lui Mercurio îi amintiră de un pește răpitor. Și ochii, atât de depărtați încât păreau așezați artificial pe laturile feței, aveau o fixitate sticloasă de prădător de mare. Inexpresivi și totuși plini de cruzime. „Sau poate, se gândi Mercurio în clipa aia de pauză, plini de cruzime tocmai datorită acelei totale lipse de expresivitate. Reci."

Apoi, pe neașteptate, tânărul se mișcă, rapid și dizgrațios ca un crab. Mâna stângă se duse la spadă și o scoase din centura bătută în aur și pietre scumpe. Mâna dreaptă ieși din buzunar și se desfășură în aer. Era un braț scurt, cu mâna atrofiată, care-i folosea doar să se echilibreze, fiindcă și piciorul drept, care la prima impresie, sprijinit de treaptă, păruse normal, în realitate era mai scurt decât celălalt și mai puțin dezvoltat și nici nu se putea întinde, ci rămânea parțial îndoit. Cu spada în mână se întoarse doar o clipă spre tovarășii lui care, fără pic de ezitare, își scoaseră din teacă armele și îl înconjurară. Tânărul țopăi, dând la iveală o cocoașă care-i umfla umărul stâng. Era un monstru diform.

Mercurio se crispă, în timp ce tânărul părea să sară asupra lui. Însă îl depăși și-i puse pe el, pe Benedetta, pe Zolfo și pe călugăr la adăpostul micii lui armate.

– Terminați, idioților! țipă tânărul către bețivi, cu un glas aproape ca de femeie, strident și supărător.

Un bețiv era de-acum în spatele lui, incapabil să se oprească.

Tânărul dădu o lovitură cu spada sa cu două tăișuri. Lovitura tăie cazaca groasă a bețivului peste braț aproape la nivelul umărului. Haina începu să se păteze de sânge.

Bețivul gemu de durere și se ghemui la pământ.

– Luați-l, spuse tânărul cu profund dispreț în glas.

– Îndurare, preamărite, zise femeia care începuse încăierarea cu predicatorul. Nu vă văzuserăm. Aveți bunăvoința să ne iertați, preamărite! Se apleca și, fără să piardă din vedere vârful spadei,

se întinse spre bețivul căzut la pământ. Cu o putere nebănuită îl târî înapoi, în afara razei de acțiune a armei. Soțul meu nu voia să facă nimic, continuă femeia ajutându-l pe rănit să se ridice. Nu le-am fi făcut rău nici călugărului, nici băiatului.

– Da, glumeam, ziseră în cor ceilalți bețivani.

Tânărul se întoarse spre fratele Amadeo.

– Ce le cereai, popo?

– Să se gonească evreii din Veneția, răspunse fratele Amadeo, regăsindu-și curajul pe care îl pierduse ceva mai înainte.

– Noi suntem gata să devenim martiri! exclamă Zolfo.

– Taci, cretinule, zise Mercurio.

Tânărul râse.

– Are dreptate prietenul tău. Martir de mâna a patru bețivi? Ești un cretin.

– Martiriul este... începu să spună Zolfo furios.

– Taci!

Fratele Amadeo îi trase una zdravănă după ceafă.

Zolfo se ghemui cu o privire mortificată.

– Ce-ți zisesem eu, nătărăule? făcu Mercurio. Dacă tot căutai un stăpân, puteai rămâne cu Scavamorto. Și cu siguranță ar fi fost mai îndurător cu tine.

Tânărul înclină capul diform într-o parte, ca un câine, amuzat. Îi zâmbi fratelui Amadeo.

– Tu știi de ce parte ești, nu-i așa, popo?

– Eu sunt de partea Domnului, răspunse fratele Amadeo.

– Iar eu sunt un mare domn, râse tânărul. Eu sunt principele Rinaldo Contarini. Se întoarse spre bețivi. Și acum voi urlați: Afară cu evreii din Veneția!

Bețivii se uitară unul la altul o clipă, pe urmă, în cor, ziseră:

– Afară cu evreii din Veneția!

– Mai tare, milogilor!

– Afară cu evreii din Veneția!

Tânărul Contarini arătă cu spada spre taverna din care ieşiseră beţivii. Iar tu, hangiule, având în vedere că nu ştii să-ţi supraveghezi muşteriii, ţii închis o săptămână. De acum. Din voia mea. Iar dacă te găsesc cu şandramaua deschisă, îi dau foc.

Hangiul plecă privirile şi începu imediat să-şi gonească clienţii din local.

Tânărul prinţ se împăună cu tovarăşii lui, apoi se apropie de Benedetta.

– Cum te cheamă? o întrebă fără nici cel mai mic interes în glas şi între timp îi mângâie pielea decolteului cu vârful spadei, desenând o inimă stilizată cu sângele beţivului pe care-l rănise.

Benedetta nu se mişca. Nici nu răspundea. Era groază, spaimă şi atracţie, chiar dacă nu ar fi ştiut să o spună. Ceva care venea din trecut şi care o ducea din nou în trecut. Ceva de care fugea şi pe care, fără să ştie, partea ei întunecată îl căuta.

– Mama... murmură încetişor, ca o suflare.

– Ce zici? întrebă principele.

Mercurio o apucă de un braţ şi o scutură.

Tânărul principe Contarini se uită cu plăcere la el. Ca şi cum n-ar fi aşteptat altceva. Îi arătă vârful limbii, cu un sarcasm aproape sexual.

– Ştii că, dacă ţi-aş porunci să-mi lingi încălţările, ţi-ar conveni s-o faci, băiatule frumos? Cum îndrăzneşti să te pui între mine şi târfa asta?

– Nu e o târfă. E fecioară, răspunse din instinct Mercurio.

Tânărul îşi arcui sprâncenele.

– Treaba devine interesantă. E atât de rar în vremurile astea să întâlneşti o fecioară!

– Să nu pui labele alea pe ea, îşi rânji Mercurio dinţii.

Privirea prinţului Contarini se lumină de bucurie. O clipă mai târziu lovea cu spada.

Însă Mercurio era pregătit. Evită lovitura, apucă braţul nobilului bărbat şi-l trase în faţă, întinzându-şi piciorul. Tânărul îşi pierdu echilibrul şi nu căzu pe pământ numai fiindcă unul dintre tovarăşii lui, mai rapid decât ceilalţi, îl ajută.

– Fugi! ţipă Mercurio la Benedetta.

Benedetta ezită o clipă, apoi o luă la goană. Trecură printre beţivi, urmaţi îndeaproape de oamenii principelui Contarini. Mercurio înşfăcă vâsla de care se sprijinea unul dintre beţivi şi o învârti cu forţă, lovind doi dintre urmăritori.

– Fugi! urlă iar către Benedetta şi se strecurară pe o străduţă îngustă şi întunecoasă.

Oamenii lui Contarini erau mai rapizi decât Benedetta, frânată de fustă, şi i-ar fi ajuns repede din urmă. Mercurio o luă instinctiv spre Campo San Aponal. Încă nu ajunsese în piaţetă când străduţa Luganegher fu blocată de o cunoscută, înaltă şi neagră figură.

– Scarabello! gâfâi Mercurio.

Scarabello şi oamenii lui le făcură loc lui Mercurio şi Benedettei să treacă. Apoi se reaşezară blocându-i pe oamenii principelui. Rivalii se uitau în tăcere unii la alţii. Scarabello şi oamenii lui drepţi, cu mâinile pe spade. Oamenii principelui aveau gurile şi nările dilatate de la alergătură. În spatele oamenilor lui Scarabello, îndoiţi de spate, Mercurio şi Benedetta. Nimeni nu se mişca. Nimeni nu vorbea.

Apoi, după o vreme care păru interminabilă, se auzi un lipăit de paşi în ritm neregulat. Şi în capătul străduţei apăru figura diformă a principelui Contarini, care înainta şchiopătând. Îi ajunse din urmă pe oamenii lui. Avea braţul atrofiat dat în lături, ca aripa fără pene a unei păsări. Gura larg deschisă, care-şi arăta dinţii ascuţiţi de peşte, şi un firicel de salivă care-i mânjea bărbia.

– Vă aşteptam pe Domnia Voastră, zise Scarabello şi făcu o plecăciune adâncă.

Principele Contarini avea răsuflarea grea din cauza efortului. Se bălăbănea pe picioarele lui atât de diferite, clătinându-se. Din nou Mercurio se gândi la un crab.

– Scarabello, îl aperi pe acel tânăr criminal? întrebă cu glăsciorul lui ascuţit principele, când reuşi să vorbească.

– De fapt, da, Domnia Voastră. Din întâmplare, e unul dintre oamenii mei, răspunse Scarabello, desfăcând braţele aproape ca şi cum ar fi zis că-i pare rău.

Principele Contarini zâmbi şi-şi şterse saliva cu mâneca preţioasei lui haine. În penumbră, mătăsurile ţipătoare străluceau ca şi cum ar fi fost pielea vie a unui animal mitologic. Doar părul alb al lui Scarabello reuşea să contrasteze cu licărele alea tenebroase. Pe străduţă toţi ceilalţi erau ca şi cum n-ar fi existat.

Mercurio se uita cu admiraţie la Scarabello. Se întoarse spre Benedetta şi văzu, în schimb, că ea îl fixa cu privirea pe Contarini.

– Îl vreau pe tânărul acela, spuse principele. M-a jignit şi trebuie să plătească.

– Domnia Voastră, ştiţi că sunt servitorul vostru devotat, răspunse Scarabello. Dar, dacă vreţi să mă iertaţi, trebuie să vă neg această cerere. Oamenii mei îmi dau numai şi numai mie socoteală de acţiunile lor. Îl privi intens pe principe, fără supuşenie. Şi eu singur dau socoteală lumii. De aceea, Domnia Voastră, va trebui să discutăm eu şi dumneavoastră, dacă aveţi reproşuri peste care nu se poate trece sau care nu pot fi aplanate.

Principele Contarini îl ţintui cu o privire impasibilă. Între timp însă, îşi muşca buza de jos cu sălbăticie. Până la sânge. Când vorbi, glasul lui era şi mai ascuţit. Şi pierduse lupta.

– Spune-i omului tău să nu umble prin târg de unul singur. Capul lui îmi aparţine şi, dacă se va ivi ocazia, i-l voi lua. Se răsuci şi le făcu semn oamenilor lui să-l urmeze. Să ne întoarcem la

călugărul acela. Îmi place. E devorat de răutate. Promite sânge, râse isteric.

– Zolfo... zise Benedetta.

Mercurio îi puse o mână pe braţ.

– Nu poţi face nimic.

Scarabello veni spre ei.

– Mulţumesc, spuse Mercurio.

– N-am făcut-o pentru tine, răspunse Scarabello. Principele e nebun. Dacă-i dau frâu liber, ia tot. Iar eu nu sunt tipul care lasă pe cineva să ia ce-i al lui. Oricum am un prieten sus-pus, mai sus-pus decât el. Atât de sus că doar dogele îl depăşeşte. Principele ştie. Iar principele e nebun, nu prost.

– Oricum îți mulțumesc, zise Mercurio.

– Va uita de tine, continuă Scarabello. Va găsi pe altcineva de care să se ia. Însă până atunci dispari din circulație.

– Mă voi descurca, minimaliză Mercurio. Știu să am grijă de mine.

– Da, am văzut, zâmbi Scarabello. Apoi îl bătu cu arătătorul în piept. Nu e un sfat. E o poruncă.

– Ascultă, Scarab...

– Nu, ascultă tu. Scarabello îl împunse cu degetul în piept atât de tare încât Mercurio fu silit să se dea doi paşi înapoi. Ți-am mai spus-o o dată. Am să-ţi explic cu alte cuvinte. Dacă eu îți poruncesc să te bagi în gaura curului unei balene, tu o faci, clar?

– De acord.

– Te vei duce pe uscat. Am să-ţi găsesc un loc. Şi vei rămâne acolo cel puţin două săptămâni. Mi-ar displăcea să văd guzganii că-ţi plimbă țeasta prin canale în timp ce-ţi mănâncă ochii. Și exact la asta te poţi aştepta de la principe. După ce te-a torturat bine, fireşte. Scarabello îşi dădu părul lung pe după urechi, îl adună într-o coadă împletită şi o legă cu o panglică roşie, de

mătase, lungă până la jumătatea spatelui. Îi zâmbi. Ți-e frică să stai câteva ore singur?

– Am să încerc să mă descurc, răspunse Mercurio, strecurându-şi degetele mari în pantaloni.

– Lăudărosule, râse Scarabello plecând.

Imediat ce Scarabello dăduse colţul, Benedetta întinse o mână şi o strecură într-a lui Mercurio.

– Să mergem la han.

Mercurio se uită la buzele Benedettei. O urmă docil. Urcară în cameră.

– Încuie, zise Benedetta.

Mercurio se supuse.

Benedetta se întinse pe pat şi-şi descheie rochia, descoperindu-şi sânii mici de alabastru şi sfârcurile roz. Gâfâia. Nu se gândea la primul sărut pe care i-l dăduse lui Mercurio. Se gândea la spaima pe care i-o inspirase principele Contarini. La senzația pe care o simţise. La atracţia spre adâncuri. Se uită la Mercurio şi se gândi că nu semăna cu niciunul dintre monştrii cărora o vânduse mama ei. Întinse o mână spre el. Mercurio nu i-ar fi făcut niciodată rău.

Mercurio se întinse alături de ea, nemişcat, amețit. Nu sărutase o fată niciodată până atunci.

Benedetta îi luă o mână.

Mercurio încremeni.

– Stai, zise Benedetta.

– Ce faci? întrebă Mercurio.

Și se simți ca un prostănac.

Benedetta îi luă mâna lui Mercurio şi o duse încet, către sânul ei. O puse deasupra.

– Ce faci? repetă Mercurio, fără să mai fie însă o întrebare.

– Ți-e frică? îl întrebă Benedetta.

În timp ce stătea acolo, întins, cu privirea fixată în tavan, cu mâna nemişcată pe sânul Benedettei, cu un tumult ciudat de sânge în pantaloni, Mercurio se gândi că ştia totul despre viaţă, mai mult decât cea mai mare parte a fiinţelor umane. Ştia să supravieţuiască în canalele Romei şi într-un oraş misterios cum era Veneţia, ştia să pună la cale jafuri, să folosească cuţitul, să dea iama în buzunarele oricui fără să fie descoperit, să amestece var nestins cu pământ ca să acopere morţii, se bătuse cu bărbaţi de două ori mai mari decât el, ucisese un negustor, îi ţinuse piept lui Scavamorto şi cucerise un criminal ca Scarabello. Ştia totul despre viaţă.

Însă nu ştia nimic despre dragoste.

– Nu respir, zise.

– Mângâie-mă, zise Benedetta.

– Nu respir, ţi-am spus! sări Mercurio şi se ridică în picioare.

– Ce se întâmplă? întrebă tulburată Benedetta.

Mercurio nu înţelegea mânia care îl cutremura. Şi nu reuşea să o controleze.

– Trebuie să plec, zise cu glas gâtuit.

– Vin cu tine, zise Benedetta.

Mercurio nu răspunse şi ieşi trântind uşa.

Benedetta îşi încheie rochia şi se făcu covrig sub pătură. Închise ochii. Văzu chipul înspăimântător al principelui Contarini. Îşi duse o mână între picioare. Se simţi murdară.

Între timp, Mercurio ajunsese la Rialto, gâfâind.

Se apropie de chior, omul lui Scarabello.

– Trebuie să plec imediat. Găseşte-mi o barcă, îi spuse.

31

Mercurio coborî din barcă la Mestre.

– Ce trebuie să-i spun lui Scarabello? îl întrebă chiorul, care îl însoțise. Unde ai să stai?

– Vă anunţ eu, răspunse Mercurio îndepărtându-se.

– Lui Scarabello chestia asta n-o să-i placă deloc.

– Cui îi pasă, zise Mercurio fără să se întoarcă.

Mări pasul. Se grăbea să dispară. Într-o clipă ceața care se ridica pe măsură ce se însera îl înghiți.

– Mercurio...! strigă chiorul.

Mercurio se întoarse.

Nu-l vedea nici pe chior, nici barca şi se simți uşurat. O luă pe o ulicioară unde-şi amintea că văzuse o mică statuie a Madonei, merse vreo douăzeci de paşi, apoi găsi strada pe care o căuta. În stânga lui, unde ceața era mai deasă, auzea clipocitul lin al canalului. Zgomotul apei era înăbuşit de zidul neregulat de papură care creştea pe mal. În dreapta lui, la fiecare cincizeci de paşi, din ceață se înălța câte o casă, scundă şi gheboasă. Ștearsă. Trecu de şapte.

Ajuns în faţa celei de a şaptea şovăi, încetini şi în cele din urmă se opri. Răsuflarea i se condensa în față, confundându-se cu ceaţa. De-acum era întuneric. Se apropie de casă, trase cu

ochiul printre jaluzelele unei ferestre. În interior era peste tot întuneric. I se făcu frică. Se simți pierdut.

Ajunse la ușa casei. Nu era încuiată, doar închisă. Avea o presimțire rea. O împinse încet.

– Nu-i nimeni...? zise. Glasul lui tremura în timp ce-și băga capul peste prag. Aşteptă un răspuns. Nimic. Liniște. Nu-i nimeni? întrebă iar.

– Cine e? auzi din camera alăturată.

Mercurio recunoscu imediat glasul. Dar era ceva în neregulă, ceva discordant.

– Sunt Mercurio, zise timid. Cel căruia i-ai dat...

– Dumnezeu să te binecuvânteze, băiete, zise glasul.

Dar ca și cum nu ar fi putut pune vlagă în sunete.

– Ana... ți-e bine?

Se auzi zgomotul unui scaun care se mișca pe podea. Apoi al unui amnar. Mercurio văzu o scânteiere, slabă, nesigură. Apoi lumina se întări și, tremurând, se apropie de intrare.

Ana din Piață apăru în ușa marii bucătării. Ținea în mână o lumânare. Avea părul ciufulit, ochii umflați, iar respirația ei condensa în aer. Doar atunci Mercurio realiză că era foarte frig.

– Ți-e bine? întrebă încă o dată Mercurio.

Ana din Piață zâmbi. Dar părea că plânge.

– Vino înăuntru, zise. Se întoarse și se îndepărtă târșâindu-și picioarele pe podea.

Mercurio închise ușa cu ivărul și o ajunse din urmă în bucătărie. Soba mare era stinsă. Ana din Piață era așezată la masă. Pe masă, colierul pe care îl răscumpărase Mercurio. Lumânarea, sfârâind, făcea să strălucească dinaintea Anei picături transparente. Mercurio crezu că sunt lacrimi. Ana nu se întoarse spre Mercurio, nici nu se uită la el când se așeză în fața lui. Avea ochii fixați asupra colierului și îl mângâia ușor cu o mână, ca și cum ar fi fost o ființă vie.

– N-am să îl dau din nou la cămătar, zise încet.

Mercurio nu îşi imagina că acel chip plin de viaţă s-ar putea stinge până într-atât, consumat de o tristeţe nesfârşită.

– Preotul zice că nu poţi lua cu tine un colier pe lumea ailaltă... zise. Ridică privirea. Se uită la Mercurio. Avea ochi atât de disperaţi încât Mercurio crezu că sunt găuriţi. Însă eu nu-l voi da din nou la cămătar... Se uită din nou la colier apoi, ca şi cum doar atunci şi-ar fi amintit, ridică încă o dată ochii spre Mercurio, surâse iar ca şi cum ar fi plâns, întinse mâna cu care mângâia colierul şi o atinse pe a lui. Dumnezeu să te binecuvânteze, băiete, îi zise. Mulţumesc.

– Ce se întâmplă, Ana? întrebă Mercurio.

Ana nu răspunse. Se uita iar fix la colier. Îl luă, îl strânse în pumn şi-l duse la piept.

– Nu mă interesează ce zice preotul, făcu ea cu încăpăţânare. Însă cu un glas slab. Eu voi lua cu mine colierul pe lumea cealaltă. Iar dacă Sfântul Petru mi-l va lua, asta e, voi pleca şi de acolo. Nu, nu i-l voi da lui Isaia Saraval. Nu-l voi trăda pe bunul meu soţ. Nu încă o dată. Dumnezeu nu-şi poate dori aşa ceva. Nu voi amaneta colierul acesta pentru o bucată de pâine. Nu, eu...

– Ana, linişteşte-te, o întrerupse Mercurio.

– Nu, eu prefer să mor decât să...

– Ana... Mercurio îi luă mâinile într-ale lui, întinzându-se peste masă. Ana...

Ana ridică privirea spre el.

– Îmi pare rău băiete, n-am ce să-ţi dau să mănânci...

– Ana, ce se întâmplă?

Femeia se uită în tăcere la el, cu mare demnitate. Încercă să zâmbească, apoi îi întinse colierul.

– Pune-mi-l, băiete, îi spuse. Mi-e frig. Cred că în noaptea asta voi muri.

Mercurio sări în picioare, scaunul se răsturnă la pământ.

– Nu spune prostii. Unde sunt lemnele?

– Pune-mi colierul, băiete, zise Ana. Vreau să îl am la gât când mor.

– Nu moare nimeni, zise aspru Mercurio. Unde sunt lemnele?

Ana zâmbi distantă.

– Nu mai sunt lemne.

Mercurio rămase nemişcat o clipă să se uite la ea. Lumânarea era pe sfârşite.

– Aşteaptă aici, zise cu glas ferm.

– Unde crezi că mă duc? răspunse încet Ana din Piață.

– Aşteaptă aici, repetă Mercurio şi se îndreptă spre ieşire. Văzuse un cărucior într-o latură a casei. În timp ce îl împingea pe drum, o roată scârțâia. Nu era fixată în osie. Mercurio speră să țină. Ajunse la casa din vecini. Bătu.

O bătrână fără dinţi, cu faţa sfrijită şi rea, veni să deschidă, bănuitoare.

– Cine e? zise glasul de bariton al unui bărbat, din interior.

– Un băiat, răspunse femeia, care se uita fix la Mercurio cu ochii ei plini de riduri. Cu un cărucior.

– Spune-i că nu cumpărăm nimic, făcu glasul bărbatului.

– Eu sunt cel care cumpăr, zise Mercurio cu glas tare.

Bătrâna nu se mişcă şi nici nu scoase o vorbă. După puțin apăru un bărbat masiv cu o pătură pe umeri, peste haine. Era rumen, cu nasul cojit, brăzdat de o reţea de capilare roşii, şi puțea a vin. Ochii lui erau mici ca ai bătrânei.

– Dă-te, îi zise.

Bătrâna se dădu deoparte cocoşându-se, ca şi cum s-ar fi aşteptat la o lovitură.

– Nu-mi place, zise.

– Taci, zise bărbatul, țintuindu-l din ochi pe Mercurio. Mama mea nu se încrede în străini.

– Îmi trebuie lemne, pâine, vin, slănină şi o supă, zise Mercurio.

Bărbatul rămase nemişcat.

– Pot plăti, zise Mercurio.

– Cât? întrebă bătrâna.

– Taci! ţipă bărbatul şi ridică o mână în aer.

Bătrâna îşi apără faţa.

– E pentru Ana din Piaţă, adăugă Mercurio.

– Credeam că a murit deja, pufni bătrâna.

Mercurio făcu o mişcare de mânie.

– Aveţi ce-mi trebuie sau banul meu de argint îl dau altcuiva?

– Un ban? zise bătrâna.

– Taci, mamă!

– A zis un ban! făcu bătrâna.

Bărbatul o lovi pe neaşteptate în cap.

Bătrâna se clătină şi gemu.

– Doi bani, zise bărbatul, către Mercurio.

Mercurio nici nu răspunse. Apucă de mânerele căruciorului ca şi cum ar fi dat să plece.

– Ei bine, un ban, zise brusc bărbatul, luându-l de un braţ, şi oprindu-l. Se întoarse spre mama lui care-şi masa capul în locul unde fusese lovită. Ia pâinea, slănina şi pune supa într-un blid. Ni-l vor înapoia mâine.

Ieşi pe uşă şi-i făcu semn lui Mercurio să-l urmeze în spatele casei.

– Vinul, zise Mercurio.

Bărbatul ezită.

– Şi vinul, mamă, strigă.

Apoi se îndreptă spre spatele casei. Încărcă lemnele în cărucior şi se întoarseră la uşă.

Bătrâna se pregătea să-i dea de-ale gurii, dar fiul ei o opri.

– Arată-mi banii, zise.

Mercurio luă un ban de argint şi i-l puse în mână.

Bărbatul îi făcu semn mamei şi bătrâna încărcă alimentele.

Mercurio plecă fără să salute.

Transportă lemnele în casă şi aprinse focul în sobă. Lumânarea se stinsese. Ana din Piaţă era tot aşezată la masă. Mercurio o ridică şi o puse să şadă lângă foc, pe vatră, aşa cum făcuse ea cu el. Ana se lăsă dusă ca o marionetă, fără să opună rezistenţă şi fără să colaboreze. În mână strângea colierul.

Mercurio se uită la ea, în timp ce lemnele trosneau. Apoi aduse mâncarea. Încălzi supa şi o turnă într-o strachină murdară pe care o găsise pe masă, tăie pâinea şi slănina, turnă vinul şi aşeză totul pe un scăunel alături de Ana din Piaţă.

– Ce-am făcut să merit toate astea, băiete? întrebă Ana, cu vocea frântă de emoţie.

– Dacă mori, nu ştiu unde să mă duc, răspunse aspru Mercurio.

Ana din Piaţă încuviință. Apoi mâncă în tăcere. Și când termină, bău puţin vin dintr-o cană ciobită. Chipul palid se coloră. Ochii începură iar să vadă lumea înconjurătoare. Întinse mâna cu colierul spre Mercurio.

Mercurio îl luă, se duse în spatele ei şi i-l puse la gât.

Ana din Piaţă zâmbi.

– Ce-am făcut să merit asta, băiete?

– Trebuie să trăiesc aici o vreme, îi răspunse Mercurio. Am nevoie de un pat cald, de o casă caldă, de o supă caldă. Nu pot trăi într-o maghernіţă. Trebuie să te pui pe treabă.

– N-am bani, băiete, îmi pare rău.

– Eu da şi te voi plăti.

– De ce faci toate astea?

Glasul Anei era moale.

Mercurio nu răspunse. Luă un scaun, îl puse lângă ea şi se aşeză.

Ana se uită la el. Chipul ei se destinse. întinse un braţ şi-l luă de umeri pe Mercurio.

– Eşti mai țeapăn decât un batog uscat, băiete, râse Ana.

Mercurio nu ştia ce să facă. Și cu ea îi venea să se ridice şi să plece.

Ana îl trase spre ea.

Mercurio rezista.

– N-am avut niciodată o mamă, nu ştiu cum se face, spuse el pe neaşteptate.

Strânsoarea Anei se domoli, o clipă. Apoi îl trase iar spre ea cu şi mai multă căldură.

– Sprijină capul, băiete, îi spuse.

Avea glasul cald din seara în care o cunoscuse, gândi Mercurio.

– Unde? întrebă.

Ana din Piaţă surâse. În felul acela al ei care nu-l rănea.

– Pe umărul meu, zise.

Mercurio îndoi gâtul, tot bățos. Și se gândi că ar fi fost frumos să închidă ochii, când simţi că mâna Anei îi mângâia părul. Dar nu reuşea încă.

– Hainele soţului tău… zise ridicând capul să se uite la ea.

– Sprijină capul, îl întrerupse Ana, împingându-i-l din nou pe umărul ei. Nu ştii să vorbeşti cu gâtul îndoit?

Mercurio zâmbi.

– Hainele soţului tău put a peşte… trebuie să le spăl.

– Trebuia să le aduci. Ți le spălam eu.

– Da… zise Mercurio, în timp ce căldura focului îi relaxa pleoapele.

– O să vedem mâine, zise Ana.

– Da…

– Eşti tot țeapăn ca un batog uscat.

– Nu…

– Ba da, poţi mai mult.

Mercurio simţi cum îi urcă lacrimile în ochi.

– Nu ştiu cum se face.

Ana din Piaţă surâse.

– Nu-i un fel anume, zise.

Mercurio se simţea din ce în ce mai obosit.

– Închide ochii.

– Da…

Ana se uită la el.

– Hai, închide-i, râse încetişor.

Imediat ce închise ochii, Mercurio se simţi mai greu. Rămase puţin în tăcere. Simţea mâna Anei care-i mângâia părul.

– Cred că am înţeles ce voiai să spui data trecută.

– Despre ce?

– Când spuneai că mâinile aveau o legătură când tu şi soţul tău v-aţi cunoscut.

Ana din Piaţă roşi.

– A, da?

– Da…

Stătură puţin în tăcere. Ana îi mângâia părul lui Mercurio cu o mână şi cu cealaltă îşi atingea colierul.

– Cred că i-am făcut rău unei persoane… zise Mercurio, aproape adormit.

– Cui?

– O fată…

– Ea nu voia? întrebă Ana crispându-se.

– Nu… ea voia… eu eram cel care…

– Dacă aţi făcut ce cred eu, zâmbi Ana, continuând să-i mângâie părul, nu cred că i-ai putut face rău.

Respiraţia lui Mercurio era din ce în ce mai grea.

– N-am făcut nimic, eu am fugit.

– Eşti îndrăgostit? îl întrebă Ana.

Avea în glas o notă melancolică şi fericită în acelaşi timp.

– De unde pot să-nțeleg?

Mercurio se gândi la emoția amețitoare pe care o simțise când ținuse mâna Giudittei în mâna lui. Și la senzația aceea atât de diferită, dar tot atât de puternică, de sânge care fierbea între picioare, pe care tocmai o avusese atingând sânul Benedettei.

– Ascult-o pe doamna asta de aici, zise Ana, atingându-i pieptul la nivelul inimii.

Mercurio se simțea din ce în ce mai obosit.

– Vino, ridică-te. Aşază-te în pat, zise Ana. Nu poţi dormi aici.

– Da...

Ana îl ajută să se ridice. Mercurio se mişca asemenea unei marionete, mai mult adormit decât treaz. Ana îl conduse până la colţul unde era salteaua de paie, îl ajută să se întindă şi îl înveli cu o pătură. Se întoarse la cămin şi puse pe foc două buturugi mari de lemn. Apoi se aşeză alături de Mercurio.

– Cerul te-a trimis, băiete, zise Ana.

– Da... bolborosi Mercurio.

Ana râse încetişor.

– Da... repetă.

Mercurio bâigui ceva.

Ana se aplecă asupra lui.

– Ce zici?

– Giu...ditta...

– Giuditta? Aşa o cheamă pe iubita ta?

– Giuditta...

– Giuditta, da.

Ana din Piaţă îl înveli până la bărbie.

– Dormi acum. Îl sărută pe frunte, duios. Dormi, copilul meu.

32

– Ce plan aş putea avea eu? întrebă Mercurio dimineață când se trezi, imediat ce deschise ochii, văzând-o pe Ana trebăluind în jurul focului. Să găsesc o fată ar putea fi planul meu?

– Nu. Acela e un program, zise Ana din Piaţă. Avea altă expresie faţă de seara trecută, chiar dacă dormise puțin şi ieşise în zori, pe frig, să se ducă la o fermă din vecini să ia pe credit o găleată de lapte muls atunci şi biscuiți cu stafide. Acum turna puţin lapte într-o crăticioară care se afla pe flacăra cu un sistem ingenios de tiranţi.

– Lasă, fac eu, zise Mercurio sărind în picioare. Tu aşază-te, odihneşte-te!

Ana se întoarse cu o expresie furioasă întipărită pe faţă.

– Cum îți permiți, copile? Crezi că poți avea grijă de mine? Aş putea să-ți fiu mamă, obraznicule, şi vrei să faci tu pe tata cu mine?

Mercurio se opri dezorientat. Apoi văzu că Ana nu era cu adevărat înfuriată cum se prefăcea că e.

– Uită-te la mâinile tale, continuă Ana pe acelaşi ton. Sunt jegoase. Du-te şi le spală dacă vrei să mănânci. Şi să nu mai iei niciodată mâncare şi lemne de la vecini. Vrei să mă creadă o cerşetoare? Să fi văzut cum s-au uitat la mine azi-dimineață.

– Voiam să ajut...

– Voiai să ajuţi şi, în schimb, strici. Du-te şi te spală. Şi pe faţă.

Mercurio ieşi din casă. Apa era rece gheaţă, dar fu bucuros s-o asculte pe Ana. Când se întoarse, avea un zâmbet prostesc întipărit pe faţă. Îi arătă mâinile.

– O, aşa e bine, zise Ana, revenind la tonul ei dintotdeauna. Aşază-te, laptele e cald.

Umplu un blid cu un polonic şi puse biscuiţii pe masă.

– Atunci ce e un plan? întrebă Mercurio cu gura plină.

Ana din Piaţă dădu din cap.

– Mereu pui întrebări grele.

– Iartă-mă, zise Mercurio. N-am avut niciodată pe nimeni căruia să-i pun întrebări. Nu ştiu cum se pun.

Ana se întoarse brusc cu spatele la el şi îşi muşcă buzele. Băiatul ăla o impresiona. Făcu ochii mari, exagerat de mari, ca să-şi usuce lacrimile care îi împăienjeniseră ochii.

– Un plan e ceva care-ţi umple viaţa, îi explică întorcându-se şi aşezându-se la masă. În timp ce vorbea, mâna ei continua să mângâie colierul pe care îl purta la gât. Un plan spune cine eşti.

– Dar cui îi spune?

Mercurio avea o senzaţie nouă, mângâietoare, pe care nu-şi permisese vreodată s-o simtă. Ana spunea că pune întrebări grele. Dar el simţea că poate pune şi întrebări cretine.

– Ţie, în primul rând. Şi celor pe care îi iubeşti şi deci pe care îi respecţi.

Mercurio îşi îndesă în gură doi biscuiţi, unul după altul, apoi bău o gură de lapte, înmuindu-i în gură.

– Eu pun întrebări grele, dar tu foloseşti cuvinte grele. Eu nu ştiu ce înseamnă să iubeşti. Adică... eu nu ştiu dacă pot iubi cu adevărat pe cineva. Şi nici să-l respect.

– Băiete, eşti un mincinos, zise Ana surâzând, în felul acela al ei care îl încălzea mai mult decât focul din sobă. Crezi că n-o iubeşti pe Giuditta?

Mercurio se înecă atunci cu ce mai rămăsese din biscuiţii pe care-i avea în gură. Tuşi şi scuipă un terci alb pe masă.

– Scuză-mă, se grăbi să spună şi trecu preocupat cu mâneca hainei peste masă curăţând-o.

– Cum de-i ştii numele? întrebă înroşindu-se.

Ana din Piaţă se uită la el. Îi venea să râdă văzându-l cu obrajii şi cu urechile roşii ca focul. Dar nu voia să-l umilească.

– L-ai spus aseară.

– Ah...

Mercurio coborî privirea în cană.

– Şi crezi cu adevărat că nu ştii să iubeşti după tot ce ai făcut pentru mine?

– Ei, aveam nevoie de un loc unde să dorm şi era un frig groaznic.

Ana din Piaţă încuviinţă.

– Da, ştiu.

Mercurio amestecă în cană cu o lingură de lemn.

– Mai vrei?

Mercurio rămase cu capul plecat. Pufni. Lovi repetat cu lingura marginea cănii.

– Ce trebuie să fac, Ana? întrebă în cele din urmă.

– Mai întâi du-te şi caut-o pe fata aia. Ce aştepţi? Doar nu crezi că o s-o fac eu pentru tine?!

Mercurio ridică privirea şi zâmbi.

– Şi gândeşte-te la cine eşti. La cine vrei să fii. În primul rând, pentru tine.

– Cum adică?

– Nu-mi pari prost, băiete.

– Cine sunt?

Ana îi luă o mână într-a ei.

– Asta nu pot şti eu pentru tine.

– Dar cum se face să înțelegi cine vrei să fii?

Ana zâmbi cu bunătate.

– E diferit pentru fiecare dintre noi. Cum n-are nicio legătură.

Mercurio se şterse la gură.

– Eu vreau să fiu respectabil.

Ana din Piață izbucni în râs.

– Chiar aşa, zise Mercurio.

– Dar tu eşti respectabil, băiete.

– Nu. Eu sunt un hoţ.

Mercurio se uită drept în ochii ei.

Ana continuă să-i zâmbească.

– Îți spun că sunt un hoț.

– Hoţii nu recuperează coliere văduvelor necunoscute...

– Ce legătură are...

– Nici nu le salvează când ele se abandonează morţii...

– Tu nu te...

– Taci! Nu mă întrerupe. Ana arătă cu degetul spre el, serioasă. Ai înțeles ce ți-am spus?

Mercurio ridică din umeri.

– Tu eşti deosebit, băiete, zise Ana din Piaţă.

Mercurio roşi din nou.

– Nimeni nu mi-a mai spus-o, bolborosi.

– Și doar pentru asta n-ai fi?

– Nimeni nu mi-a mai spus-o, repetă Mercurio.

– Na, acum ți-am spus-o eu.

Mercurio tăcea şi continua să bată cu lingura în cană.

– Ai să mi-o spargi, zise Ana.

Mercurio aşeză lingura pe masă.

– Ce trebuie să fac?

– Ți-am spus. Du-te şi caută-ți fata.

– Voi fi deosebit pentru ea, exclamă cu emfază Mercurio.

– Fii special pentru tine. Și vei fi special pentru ea, zise Ana. Numai aşa merge. Dar dacă vei încerca să fii special pentru ea, ai să sfârşeşti prin a te trăda şi pe tine, şi pe ea. Niciodată nu te vei găsi pe tine cu adevărat şi îi vei dărui ceva fals.

– De ce trebuie să fie aşa de greu?

– Nu-i greu deloc, răspunse Ana.

– Mie mi se pare că da.

– Când vei simți că e greu e fiindcă-ți foloseşti capul.

– Ce înseamnă asta?

– A fost greu să te îndrăgosteşti de Giuditta?

– Ce legătură are asta...

– A fost greu?

– Nu, dar...

– Vezi ce face lucrurile să fie grele? *Dar*-ul, de exemplu. Ce te interesează acel *dar?* E doar un mare băț în roată. Și ți-l pui tu, singur. Acum răspunde: a fost uşor să te îndrăgosteşti de Giuditta?

– Da.

– Da, repetă Ana. Viața e simplă. Când devine prea complicată înseamnă că greşim ceva. Să nu uiți asta niciodată. Dacă viața devine complicată e pentru că o complicăm noi. Fericirea şi durerea, disperarea şi dragostea sunt simple. Uşoare. Nu e nimic greu în ele. Ai să-ți aminteşti?

Mercurio încuviință.

– Tu eşti deosebit şi...

– Vreau să devin bogat! Acum ştiu ce vreau!

Chipul Anei se încruntă.

– Asta ai înțeles? Dacă aş fi mama ta, acum ți-aş trage una.

Mercurio văzu că Ana era serioasă. Se simți umilit că spusese asta. Însă, în acelaşi timp, își dădu seama că era pe punctul de a câştiga ceva extraordinar.

– Nu mă interesează, eu vreau să devin bogat, zise cu neruşinare, sfidând-o şi ridicându-se în picioare.

Ana reacționă din instinct. Se ridică în picioare, se întinse peste masă şi îi dădu o palmă.

– Nu vreau să te mai aud niciodată că spui asemenea prostii. A deveni bogat nu înseamnă nimic. Trebuie să vrei ceva ce nutreşte inima. Sau vei muri pe dinăuntru.

Mercurio se gândi că probabil Ana avea dreptate.

Simţi cum îi arde obrazul după prima lui palmă primită ca fiu şi era fericit.

– Pentru tine sunt deosebit? o întrebă.

– Vino aici, băiete, zise Ana, cu glasul frânt de emoţie.

Aşteptă ca Mercurio să ocolească masa şi pe urmă îl îmbrățişă şi-l ţinu strâns. În cele din urmă îl îndepărtă, brusc.

– Eşti plicticos, ştii, băiețaşule? Eu am o grămadă de treabă. Trebuie să mă ocup de foc, să fac curat în casă şi să-ți organizez dormitorul... doar nu vrei să dormi aici pe jos, ca un sălbatic, nu? Pe urmă trebuie să mai şi gătesc aşa cum se cuvine pentru cină, iar ca s-o fac trebuie să mă duc la piață. Nu am timp de toată filosofia asta. Apoi îl împinse pe Mercurio. Dă-te la o parte. Pleacă. Hai, pleacă.

Pe când se îndrepta spre docurile din port unde se aducea peştele la Mestre, Mercurio fluiera fericit şi din când în când îşi trecea mâna peste obrazul pe care primise palma de la Ana. Când ajunse, căută barca numită Zitella. Când o găsi, dădu cu piciorul în chilă să atragă atenția pescarului.

– Ei, ce maniere! zise pescarul şi se întoarse spre el.

Păli subit.

– Bine, zise Mercurio, asta înseamnă că m-ai recunoscut, corect?

Pescarul înghiți un da.

– Şi ai aflat şi că acum sunt unul dintre oamenii lui Scarabello şi nu mă poţi vinde lui Zarlino?

Mercurio îşi băgă degetele mari în centură şi scuipă în apă.

Pescarul încuviinţă din nou.

Mercurio sări în barcă.

– Bine, atunci du-mă la Rialto.

Pescarul încuviinţă pentru a treia oară.

– Termin de încărcat şi...

– Nu. Acum, făcu Mercurio.

Pescarul se ghemui şi se aşeză la vâsle.

Mercurio desfăcu parâmele. Împinse barca sprijinindu-se de mal. Pescarul răsuci barca şi-i îndreptă prora spre Veneţia.

– Am un program. Şi între timp mă gândesc la planul meu, murmură Mercurio în sinea lui, zâmbind. Apoi se întoarse către pescar. Ştii care e diferenţa dintre program şi plan, bădăranule?

– Nu, domnule, zise pescarul.

– Nu te-a învăţat mama ta? şi izbucni în râs, fericit.

33

Şimon Baruch intră în Rimini trecând pe sub Arcul lui Augustus. Căluţul arab mergea încet, epuizat de Apenini. Şimon lăsă frâul liber şi-şi continuă drumul prin micul oraş. Traversă podul lui Tiberiu şi intră în oraşul vechi. Întorcându-şi faţa spre dreapta, în depărtare, vedea portul comercial şi Marea Adriatică cu plajele sale largi de nisip alb.

Ajunse la un han care se numea Hostaria de' Todeschi şi coborî din cabrioletă. Imediat un băiat veni spre el, îl salută şi se ocupă de căluţul arab. Şimon intră în han. Hangiul era un bărbat politicos şi binevoitor. Când înţelese că Şimon era mut, se grăbi imediat să-i aducă hârtie, pană şi cerneală.

– Eu însă nu ştiu că citesc, domnule, se scuză. Şi, dacă nu vă supăraţi, e o femeie, o văduvă, care ar putea citi pentru mine. Însă trebuie să vă spun că e evreică… uite.

Şimon se crispă.

– Dacă vă deranjează evreii, domnule, pot înţelege şi vom găsi o altă modalitate, zise imediat hangiul.

– Aşadar, vă convine femeia? ceru confirmare hangiul.

Şimon încuviinţă.

Hangiul se întoarse spre soţie, care era grasă şi roşie la faţă, şi îi spuse:

– Du-te şi cheam-o pe Estera. Și zi-i să se grăbească.

Auzind numele femeii, Şimon tresări. Cunoştea foarte bine povestea Esterei, ca oricare evreu, fiindcă se sărbătorea de *Purim*. Iar motivul pentru care Şimon se simţea în mod special impresionat era că Estèr în ebraică însemna „eu mă voi ascunde". Iar el se ascundea. De el şi de lume.

– Sunt bucuros că nu aveți nimic contra evreilor, domnule, spunea între timp hangiul. Sunt timpuri ciudate, aici la Rimini. Luna trecută au fost atacate două prăvălii de amanet. Și de ce? Fiindcă s-au deschis doi Sfinţi... îmi vine să râd că le numesc sfinți... ce să zic, doi Sfinţi Munți de Pietate. Care pe urmă nici nu fac o treabă diferită faţă de prăvăliile de amanet, dar în spatele lor se află Biserica, şi ea aici e puternică şi... dacă-mi permiteţi... ei, s-o lăsăm baltă... preoţii vorbesc atât pe seama evreilor, însă vor să facă mai mulți bani decât ei de pe urma noastră, după părerea mea. Din păcate, plebea nu înțelege asta şi trage la biserică...

– Nu spune! tună soția hangiului, apărând în spatele lui cu o femeie minionă cu aer supus.

Hangiul râse cu poftă, trase aer în piept şi zise cu trufie:

– Plebea trage la biserică...

– Nu spune!

– ...ca muştele la căcat, şi izbucni într-un hohot de râs răsunător.

– Când gealaţii papei îţi vor da foc în piaţă vreau să te văd dacă râzi, bombăni soția apoi o împinse în faţă pe femeia care era cu ea.

– Estera, ajută-l pe prostănacul ăsta de soţ al meu.

Şimon văzu că Estera zâmbea la gluma hangiului. În spatele supuşeniei se afla o femeie frumoasă. Chipul nobil, cu nas subțirel, avea doi ochi verzi, întunecați ca scarabeii, iar buzele

îi erau pline şi roşii. Făcu un semn cu capul spre Şimon, cu modestie, însă fără teamă.

– Ei bine, domnule, zise hangiul, aveți amabilitatea să vă scrieţi dorințele şi om vedea de vă putem mulțumi.

Şimon se uită la Estera, care se apropia de el. „Eu mă voi ascunde", gândi.

Estera îi întâlni privirea şi lăsă ochii în pământ.

Şimon era dintr-odată confuz. Ținuse departe orice gând cu privire la fata din Narni şi tot ce o privea pe aceasta. Însă chiar dacă încercase să nu se gândească la ea, ştia foarte bine că întâmplarea aceea deschisese o breşă largă în armura pe care şi-o construise. Frigul pe care-l simţea în suflet nu se risipise, ba din contră, crescuse la fel de mult ca senzația lui de singurătate.

Luă pana, o înmuie în călimară şi, după o ezitare, scrise. Când termină, se întoarse spre Estera. Avu impresia că privirea femeii se schimbase.

– Domnul se numeşte Alessandro Rubirosa... creştin. Se îndreaptă spre Veneția. Are nevoie de o cameră...

Şimon gândi că Estera avea un glas melodios, ca unele cântărețe din țara lui îndepărtată.

– ...şi ar vrea să facă o baie caldă înainte de cină.

– Va fi servit, zise îndatoritor hangiul.

– La cină avem o friptură de porc care vă va face să vă lingeţi degetele, zise nevasta hangiului. Cu gutui şi castane.

Şimon tocmai încuviința când privirea îi fu atrasă din nou de Estera, care se uita fix la el, şi atunci făcu semn cu mâna că nu, luă hârtia şi scrise: „Am indigestie de la porc. Aş vrea o supă şi pui". Iar în timp ce Estera îi repeta cuvintele soţiei hangiului, i se păru că avea un ton uşurat.

Soția hangiului încercă să insiste pentru porc, însă Şimon făcu sec semn că nu.

– Nu-l sâcâi, zise hangiul. Se întoarse către o servitoare tânără. Ia pe cineva să te ajute să duci o albie în camera domniei sale şi pune apa la încălzit pentru o baie.

– O baie? întrebă mirată mica servitoare.

– Nu toţi sunt jegoşi ca tine, zise hangiul. Făcu o plecăciune către Şimon şi plecă. Apoi realiză că Estera era încă acolo.

– Mulţumesc, Estera, poţi pleca, îi spuse.

Estera se uită fugitiv la Şimon, apoi se îndreptă spre ieşire. Însă în uşă se întoarse încă o dată să se uite la el.

Şimon se ridică şi o ajunse din urmă.

– Eşti evreu, nu-i aşa? zise imediat Estera.

Şimon tresări şi negă, scuturând energic din cap.

Estera se uita la el în tăcere. Îi străluceau ochii verzi şi inteligenţi. Iar buzele cărnoase îi erau uşor încreţite într-un zâmbet amuzat, de copil.

– Când ai luat în mână pana, dădeai să scrii de la dreapta spre stânga, ca în limba noastră, îi spuse. Dacă nu vrei să se ştie că eşti evreu trebuie să înveţi să controlezi aceste amănunte.

Zâmbi.

Şimon simţi că îi vorbea fără nici cel mai mic reproş.

– Și când îţi scrii numele, nu accentua că eşti creştin, râse simplu Estera. Creştinii nu au nevoie să se justifice.

Şimon se uită la ea fără să nege. Avea o senzaţie ciudată. Ca şi cum o mare greutate îi fusese luată de pe umeri. Sau ca şi cum, dimpotrivă, toată oboseala i se adunase în spate. „Eu mă voi ascunde“, gândi iar, traducând numele Esterei.

– Nu-ţi fie teamă, nu voi spune nimănui, fii liniştit, zise Estera, tot cu zâmbetul acela al ei înţelegător.

Şimon îşi dădu seama că nu se temuse deloc că Estera l-ar fi denunţat. Se gândi că femeia aceea putea să desfacă noduri. Și să ierte păcate. Îi făcu semn că vrea să o însoţească acasă.

Estera încuviinţă şi porni cu pas încet.

În timp ce mergeau printre oameni, Şimon lăsă ca mâna lui să-i atingă rochia, ca din întâmplare.

Estera nu vorbi până ajunseră la o casă cu două etaje, umilă, însă decentă. Atunci se opri şi se uită în ochii lui Şimon.

– Ai fost amabil să refuzi carnea de porc, îi zise.

Şimon încruntă din sprâncene, uimit, ca să-i ceară explicații pentru afirmația aceea.

Estera zâmbi, însă nu zise nimic. Deschise uşa. apoi, cu capul plecat, zise încetişor:

– Sper să ai multe de scris pentru hangiu.

Ridică privirea fără să roşească.

„Aşa ne vom revedea", gândi Şimon. Şi nu-i fu teamă de gândul acela. Nici de Estera.

A doua zi de dimineață Şimon scrise o frază scurtă pe o foaie şi o dădu hangiului. Hangiul trimise după Estera.

– Voi mai rămâne câteva zile, citi Estera cu glas tare, cu ochii verzi ca doi scarabei care străluceau fără malițiozitate.

34

Donnola se prezentă în camera Giudittei. Ca în fiecare zi, cosea. La picioarele ei, aruncate pe jos, erau cel puțin cinci, șase berete galbene, de toate formele, cusute din diferite materiale combinate.

– Bună ziua, Giuditta, îi spuse.

Fata răspunse cu un zâmbet distant și începu iar să coasă.

Donnola dădu din cap și străbătu coridorul lung al casei în care acum locuia împreună cu doctorul și fata lui. Avea o cameră a lui, cu un pat mare, moale. Și o pătură călduroasă. Nu avusese niciodată ceva asemănător și nici nu-și imaginase vreodată că ar putea fi atât de plăcut să trăiești cu cineva care, pe zi ce trecea, devenea un fel de familie.

Ajunse la intrare. Isac bătea nerăbdător din picior.

– Doctore, trebuie să vă spun ceva important... începu Donnola.

– Între timp să mergem, îi făcu semn Isac și, odată deschisă ușa casei, începu să coboare scara amplă.

– Sunt îngrijorat de Giuditta, doctore, izbucni Donnola.

– Da... făcu Isac, scotocind în geanta în care avea medicamente și unguente.

– Își petrece tot timpul cosând, mănâncă extrem de puțin, e mereu tristă și, mai mult, îmi pare că tristețea asta e din ce în ce mai mare pe zi ce trece...

– Da, înțeleg... Isac ieși pe sub poarta în arcadă cu două coloane în vârful cărora erau așezate două maimuțe de marmură.

– Totul se leagă de o deziluzie amoroasă... reluă Donnola, ținându-se cu greu în urma lui. Și cred că într-un fel are legătură băiatul ăla, Mercurio ăla, știți? Am descoperit că nu era nicidecum un preot, după cum ne lăsase să credem...

– Da... zise Isac, urcând două câte două treptele unui podeț de piatră îngust și făcându-și loc prin aglomerația care deja la ora aceea sufoca străzile Veneției.

– Am aflat că lucrează pentru un anume Scarabello. Un pui de lele, foarte puternic, care stăpânește toată activitatea ilegală de la Rialto.

– Ah, bine...

Donnola pufni.– Doctore, mi-ați spus să mă țin departe de băiatul ăla. Însă el de zece zile încoace continuă să mă asalteze cu întrebări. Le spune oamenilor că mă caută fiindcă are o treabă cu dumneavoastră, doctore. Ce mai, e evident că o caută pe Giuditta. Eu nu i-am spus nimic Giudittei, deocamdată, fiindcă nu știu încă bine cum să procedez. Ce trebuie să fac?

– Sigur, sigur...

– Doctore! izbucni Donnola. N-ați auzit nimic din cele ce v-am spus!

Isac se opri și se uită la el cu o privire ofensată.

– Am auzit foarte bine. Giuditta coase. Bine, sunt mulțumit.

– Nu, doctore. Chipul lui Donnola era roșu. Eu v-am spus că Giudittei nu-i e bine. Îi e foarte rău. Și suferă din dragoste.

Isac încuviință cu gravitate. Apoi scutură din cap.

– E vârsta. La vârsta asta se suferă mereu din dragoste. Apoi auzi clopotele de la biserica Santi Apostoli din apropiere. E târziu,

zise şi mări pasul de-a lungul Salizzada del Pistor, unde se răspândea un miros plăcut de pâine proaspătă. Se întoarse spre Donnola, care se oprise, şi-i făcu semn să-l urmeze. Ascultă-mă, mă grăbesc. Am să vorbesc cu ea, bine? Acum însă du-te la farmacia Testa d' Oro şi ia de acolo un ulei pe care l-am comandat. E extractul de Lemn Sfânt, spune-le. Indios din Americi îl folosesc aproape pentru orice şi se pare că funcționează. Iar dacă vrea să-ţi dea tricul lui scârbos, dă-l dracului. Ai înțeles?

– Da, doctore, zise sumbru Donnola.

– Apoi, să mi-l aduci acasă la căpitan.

– Da, doctore, mormăi printre dinți Donnola.

– Ce ai? Ce-i? izbucni nerăbdător Isac. Femeia lui Lanzafame se simte rău, Donnola. Foarte rău. Reuşeşti să înțelegi? E în mâinile mele şi eu nu ştiu ce să fac. Toți doctorii cu care am vorbit zic tâmpenii, nici ei nu ştiu cum să dea de cap acestui rău franțuzesc sau cum dracu' se numeşte. Știi de unde am aflat de Lemnul Sfânt? Fiindcă m-am dus în port şi am vorbit cu marinarii. Înțelegi? Viața femeii ăleia e încredințată spuselor marinarilor care vin din Lumea Nouă. Se uită cu ochi arzători la Donnola. Îşi repeta că făcea tot posibilul să o salveze pe prostituata care-i încălzea inima lui Lanzafame, însă în sinea lui simțea că nu face destul, că nu e la înălțime. Și, mai ales, o amestecase în sinea lui pe Marianna cu soția sa, H'ava. Vindecarea prostituatei l-ar fi absolvit de eşecul de acum mulți ani, când soția lui murise la naştere. Dacă ar fi salvat-o pe Marianna ar fi fost ca şi cum ar fi salvat-o pe H'ava. Deci? Ce ai? Ce vrei? zise iar agresiv.

Donnola lăsă privirea-n pământ.

– Nimic, doctore.

– Bine, zise Isac şi se îndreptă spre Ruga dei Speziali.

Când ajunse în mansarda căpitanului Lanzafame, servitoarea mută îl primi cu o față tristă.

Isac trecu de ea şi intră în sufragerie. Lanzafame se plimba în sus şi în jos prin cameră, călcând peste tot ce i se nimerea în cale. Pe jos, o sticlă goală de Malvasia.

– Era şi timpul să vii, doctore, îl luă la rost pe Isac imediat ce-l văzu.

– Iată-mă, căpitane, zise Isac fără să comenteze.

– Du-te dincolo, ce aştepţi? rânji Lanzafame.

Isac se duse în dormitor. Marianna era agitată. Avea faţa scobită, ca şi cum ar fi trecut o lună, nu doar o noapte. Isac se apropie de ea şi-i puse o mână pe frunte. Ardea. Puse tămâie şi gheara dracului într-o lingură şi i le dădu să bea. Femeia înghiţi cu greutate. Apoi deschise larg ochii şi păru să-l vadă.

– Toată noaptea sau numai o oră, străinule? îl întrebă.

– Sunt Isac Marianna... sunt doctorul...

– Eşti un soldat?

– A ţinut-o aşa toată noaptea, zise Lanzafame apărând în uşă.

Isac văzu că are un aer stânjenit. Crezu că se datora faptului că Marianna vorbea ca prostituată, fiindcă oricine i-ar fi apărut în faţă era pentru ea un client.

Marianna râse.

– Lanzafame? Ce nume oribil! Râse iar. Îţi voi spune căpitan, nu pot să fac dragoste cu tine şi să te strig cu numele ăsta ridicol.

Isac se întoarse spre căpitan. Avea ochii umezi. Poate era doar tot vinul pe care îl băuse până la ora aia de dimineaţă.

– Nu ar trebui să beţi atât, îi spuse.

– Nu mă bate la cap, zise căpitanul şi plecă.

Isac ştia de ce făcea asta. Credea că vinul ar fi ţinut departe durerea. Şi acum înţelegea şi de ce căpitanul era atât de stânjenit de spusele Mariannei. Retrăia obsesiv prima lor întâlnire. Îşi amintea amănuntele unei întâlniri care, fără îndoială, le schimbase amândurora viaţa.

– Deci, o oră sau toată noaptea, frumosule căpitan?

– Toată viața, zise în şoaptă Isac, atent să nu fie auzit de Lanzafame.

Prostituata avu o tresărire. Ochii amețiți de delir începură din nou să vadă. Se uită la Isac. Îl recunoscu.– Doctore... zise pe un ton temător, unde e Andrea?

– Cum vă simțiți, Marianna? o întrebă Isac.

Prostituata se agăță de brațul lui. Avea o strânsoare slabă.

– Unde e Andrea? repetă.

– E aici. Vi-l chem, zise Isac ridicându-se de pe pat. Se duse în sufragerie. Căpitane... întreabă de dumneavoastră.

Lanzafame nu se mişcă imediat. Trase o duşcă dintr-o sticlă, apoi se ivi în cameră.

– Ce vrei? zise aspru.

– Andrea... zise Marianna întinzând un braț spre el.

Căpitanul ezita în prag.

– Vino...

Căpitanul merse până la pat.

– Aşază-te...

Căpitanul se aşeză.

Marianna îi mângâie fața.

– Nu te-ai ras, ca de obicei... Zâmbi obosită. Dacă te strecori între picioarele mele mă gâdili, zise.

Căpitanul nu spuse nimic. Marianna îi luă o mână într-a ei şi o duse la piept.

– Nu-ți fie teamă, îi spuse.

Căpitanul râse forțat.

– De ce ar trebui să-mi fie teamă?

– Nu-ți fie teamă, îi spuse. Nu-ți fie teamă, spuse din nou Marianna, uitându-se la el cu ochii plini de lumină. Visam prima noastră întâlnire, ştii?

– A, da? se prefăcu că nu ştie Lanzafame.

– În vis te întrebam dacă vrei să-ți petreci cu mine o oră sau toată noaptea… şi tu îmi spuneai: „Toată viața".

Căpitanul nu spuse nimic.

– Andrea… mor…

– Nu spune tâmpenii…

– Da, sunt pe moarte…

– Iarba rea nu moare niciodată…

– Ascultă-mă, Andrea…

Căpitanul îi strânse mâna.

– Vreau să chemi un preot…

– Nu te gândi la preot, acum…

– Vreau să chemi un preot şi să-i spui…

Marianna gâfâia.

– Ce…?

– … şi să-i spui… să ne căsătorească…

Fu un moment de tăcere, apoi căpitanul sări în picioare.

– Târfă urâtă, să nu încerci să mă tragi pe sfoară! urlă. Să nu încerci să mă tragi pe sfoară!

Isac apăru în uşă.

– Ce se întâmplă?

– Se preface că moare ca să se mărite cu mine şi să mă înlănțuie, uite ce se întâmplă! rânji Lanzafame. Când eşti târfă, rămâi târfă pe viaţă!

Se mişcă spre uşă. Îl împinse pe Isac şi se îndreptă spre ieşire.

– Dă-te din drum! țipă la servitoare. Sunt la han. Şi să mă chemaţi doar dacă moare cu adevărat.

Ieşi trântind uşa.

Servitoarea veni în dormitor. Avea ochii strânşi ca două fisuri. Când văzu că Isac se aşezase pe marginea patului se opri, deoparte.

– Toată noaptea sau numai o oră, frumosule căpitan? zise Marianna, pierdută din nou în delirul ei.

– Toată viața, îi murmură Isac.

Prostituata zâmbi. Apoi adormi.

Însă Isac era îngrijorat. Toată ziua Marianna nu făcuse altceva decât să se agite şi tămâia şi gheara dracului nu-i scăzuseră febra. Iar pe de altă parte era mult prea slăbită pentru o baie rece. Nu ar fi supraviețuit.

Când se lăsă seara, căpitanul nu se arătase încă. Isac își petrecu noaptea în camera Mariannei, care de-acum delira fără să-şi mai revină.

Cu puțin înaintea zorilor avu un acces de tuse care-i tăie respirația. Îl strigă pe Lanzafame, strânse convulsiv mâna lui Isac, avu apoi un spasm, uşor, ca un fior. Slăbi strânsoarea, iar trupul ei se relaxă în pat. Era moartă.

În clipa aceea uşa casei se deschise şi apăru căpitanul Lanzafame. În spatele lui, un preot cu sutana plină de mătreață pe umeri. Căpitanul păli, auzind-o pe servitoare plângând. Se uită la Isac. Isac dădu din cap. Lanzafame avea chipul răvăşit de noaptea petrecută cu băutură. Doar în zori se hotărâse. Se întoarse spre preot, îl apucă de guler şi îl împinse spre dormitor.

– Du-te acolo, îi spuse. Și dă-i Sfântul Maslu.

Servitoarea mută izbucni în plâns, disperată, scoțând sunete stridente, ca răgetul de măgar.

– Chiar credeai că m-aş fi căsătorit cu o târfă? zbieră căpitanul la ea.

Apoi, în timp ce preotul mormăia cuvintele ritului latin, Lanzafame se năpusti asupra tuturor obiectelor şi mobilelor şi distruse totul, ca şi cum ar fi fost în toiul unei bătălii. Îşi distruse toată casa. Apoi se lăsă să cadă pe pământ şi se uită la Isac.

– Acum ce fac? zise în şoaptă.

35

După aproape zece zile de căutări, Mercurio era cu moralul la pământ. Donnola părea să fi dispărut în neant. Nimeni nu ştia nimic despre el. Nu mai avea aceleaşi drumuri, nu mai apărea în obişnuitele hanuri. Câte cineva susţinea chiar că se înecase într-un canal. În schimb, cei mai mulţi ştiau că devenise ajutorul unui doctor. Însă despre acest doctor încă nimeni nu auzise vorbindu-se la Veneţia şi nici nu se ştia unde locuia.

Mercurio încercă pentru a nu ştiu câta oară la taverna Omo Nudo, o speluncă unde cândva Donnola îşi petrecea serile. Intră şi aruncă o privire înăuntru, însă nu era nici urmă de el.

Când ieşi, în Calle del Sturion, văzu sosind dinspre Ruga Vecchia San Giovanni un mic grup de tineri bine îmbrăcaţi, iar în mijlocul lor pe unul şi mai elegant care şchiopăta şi se clătina ca un crab, cu un braţ infirm încordat în aer în căutarea unui oarecare echilibru. Mercurio îl recunoscu pe principele Contarini, se întoarse şi o luă la goană spre Riva del Vin. Ajuns la colţ, se uită în urmă. Însă nici principele, nici gealaţii lui nu îl recunoscuseră.

Suspină uşurat şi dădu să urce malul când observă că principele bătea la uşa unei locuinţe mizere. Se opri să spioneze, curios, şi îl văzu pe Zolfo care deschidea uşa şi-l primea pe

principe cu o plecăciune. Imediat, în spatele lui apăru silueta călugărului care făcu la rândul lui o plecăciune. Principele, cu mersul lui înclinat, se strecură în locuință, urmat de doi bărbați.

Mercurio se întoarse pe același drum. Ajunse la ușă și spionă de la o fereastră de la parter, de unde venea o lumină slabă. Văzu o încăpere mizerabilă, goală, cu două saltele de paie pe jos. Se mută la următoarea fereastră. Era o cameră mai mare, însă tot atât de sărăcăcioasă. Erau acolo o masă și patru scaune, o sobă, un birou. Nimic altceva. La masă erau așezați principele Contarini și fratele Amadeo. Zolfo stătea în spatele călugărului, iar cei cinci gealați ai principelui erau în picioare, risipiți prin încăpere. Unul dintre ei se apropie de fereastră.

Mercurio se lipi de zid, ținându-și respirația. Bărbatul veni la fereastră, dar fără să se uite în jur. Apoi unul dintre tovarășii lui se apropie de el și-i murmură ceva. Bărbatul se întoarse spre interiorul camerei.

– Citește, frate, spunea în acel moment principele.

Mercurio trase cu ochiul pe fereastră. Bărbatul întors cu spatele îi lua mare parte din perspectivă, însă Mercurio văzu că principele îi dăduse fratelui Amadeo o notificare. Fratele apropie o lumânare și începu să citească cu voce scăzută. Pe măsură ce citea, i se măreau ochii.

– E oare posibil?! exclamă la sfârșitul lecturii.

– Ți-am promis că te voi ajuta în bătălia ta, frate, spuse principele. Acesta e doar începutul. Evreii vor avea ce merită.

Călugărul îngenunche în fața lui și-i sărută mâna pe care i-o întindea principele.

– Asta-i voința lui Cristos! zise. Iar dumneavoastră sunteți apostolul Său iubit, Domnia Voastră!

– M-a costat mulți bani și mult efort, zise principele.

Încrezător în instinctul său, Mercurio bănui că principele mințea. Nu știa despre ce vorbeau, dar era atât de sigur că,

orice ar fi fost, se lăuda cu un succes care nici pe departe nu era meritul lui.

– Doar ca să începi, ca să începi, frate... se bucură din inimă principele.

– Dumnezeu vă va recunoaşte meritele, preamărite, zise călugărul. Apoi îl apucă de o mânecă pe Zolfo şi-l sili să îngenuncheze. Sărută mâna protectorului nostru, îi spuse.

Mercurio văzu că Zolfo se supunea fără voie.

„Poate eşti mai puţin prost decât credeam“, se gândi el.

– Iar acum, că ştii cine sunt şi cât pot pentru cauza ta, frate, reluă principele, vreau să asculți la ce mă aştept de la tine, astfel încât cruciada ta, care este acum şi a mea, să fie dusă la bun sfârşit, la un sfârşit răsunător.

– Comandante, zise fratele Amadeo, cu capul plecat. Dumnezeu însuşi vorbeşte prin gura voastră. Iar acest umil servitor ar putea vreodată să-I refuze ceva lui Dumnezeu personal?

– Ce tâmpenii... scăpă Mercurio printre dinţi.

Bărbatul care stătea lângă fereastră se întoarse brusc. Mercurio se lipi iar de zid, însă nu destul de repede.

– Eu ştiu cine eşti! urlă bărbatul, ieşind la fereastră şi încercând să pună mâna pe el.

Mercurio o luă la goană spre Ruga del Vin. În spatele lui auzi cum se deschidea şi se trântea uşa, însă ştia că are destul avantaj ca ei să nu-l poată ajunge. Urcă malul alergând până la podul Rialto, apoi se pierdu în mulțime. Se uită în urma lui. Nu văzu pe nimeni. Atunci se îndreptă cu pas vioi către taverna Lanterna Rossa.

– Unde ai fost? întrebă Benedetta când îl văzu în fața ei, în camera pe care o împărțiseră până acum zece zile.

Mercurio rămase în picioare în uşă, în tăcere. Apoi, încet, o închise în urma lui.

Benedetta avea un aer obosit şi două cearcăne mari care săreau în ochi pe pielea de alabastru. Rochia pe care o purta era şifonată. În cameră plutea un miros urât.

– Ai auzit ce mi-a poruncit Scarabello, se justifică în cele din urmă Mercurio. Trebuie să stau departe de Veneția o vreme...

– Mereu am stat împreună... zise Benedetta.

– Dacă crezi că îți fur banii...

– N-am zis asta, îl întrerupse sec Benedetta.

Mercurio încuviință, stânjenit. Se gândise adesea, în acele zece zile, la sărutul lor şi la sânul cald şi moale al Benedettei.

– De ce ți-e frică? întrebă Benedetta.

În priviri avea o tristețe profundă. Umilință. Şi ruşine că fusese refuzată. Râse ca să-şi ascundă sentimentele.

- Ce credeai? Că o luam în serios? Chiar eşti un băiețaş prostuț.

– Ascultă... îmi pare rău... eu...

– Termină. Benedetta dădu din umeri şi râse forțat, ca şi cum problema n-ar fi afectat-o.

Se uită la Mercurio. Era foarte frumos, se gândi. Simți un nod câre din stomac urca în gât şi se temu că izbucneşte-n plâns. Râse şi-şi trase una peste coapse. Nu se poate face o glumă cu tine, că te şi prinzi în laț.

– Nu, chiar, Benedetta... Îmi pare rău, repetă Mercurio.

Benedetta fu sigură că nu şi-ar fi putut reține lacrimile. Se apropie de el şi îl împinse.

– Pleacă, zise.

Apoi se duse la lighenaşul cu apă şi se prefăcu că-şi spală fața.

– L-am văzut pe Zolfo, schimbă grăbit vorba Mercurio, ca să iasă din situația stânjenitoare în care se afla.

– Unde? zise Benedetta întorcându-se în timp ce-şi ştergea fața. O şuviță de păr de culoarea aia specială roşu aramă i se încrețea de-a lungul frunții.

Mercurio gândi că era frumoasă.

– Ai să găseşti o grămadă de curtezani, îi spuse.

– Du-te-n mă-ta, Mercurio! sări Benedetta.

– Ce am spus?

Benedetta se uită în tăcere la el. Nu ar fi observat-o niciodată, gândi, nici chiar dacă i-ar fi stat goală dinainte. Simți un junghi dureros în piept.

– Deci? Unde l-ai văzut pe cretinul ăla?

– Trăieşte cu călugărul la parterul unei case din Calle del Sturion, în spatele străzii Ruga Vecchia San Giovanni...

– A...

– L-am văzut când veneam încoace. Știi cine s-a dus să-i viziteze?

– Cine?

Benedettei îi era greu să continue discuția ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

– Principele...

Benedetta simți un junghi în burtă. Un fior de-a lungul spatelui. Gândul îi fugi la mama ei. Iar se simți murdară.

– Principele nebun... nu-mi amintesc cum îl cheamă...

– Contarini, zise încet Benedetta.

– A, da, Contarini, bravo.

– Rinaldo Contarini... murmură Benedetta. Se întoarse, se duse la o cutie de lemn aşezată pe jos, luă din ea un ac lung şi-şi strânse părul într-un coc dezordonat.

– Pun ceva la cale, continuă Mercurio, fără să observe câtuşi de puțin tulburarea Benedettei. Aveau o notificare şi spuneau că e ce meritau evreii... dar nu am înțeles... Călugărul era foarte mulțumit, iar şchiopul i-a spus că-l va ajuta. Sunt o pereche urâtă... sunt înspăimântători împreună.

– Unde ai stat în aceste zile? întrebă scurt Benedetta.

– Afară.

– Unde?

– De ce vrei să ştii?

– Mereu am fost împreună.

– Ai mai spus-o.

– Du-te-n mă-ta, Mercurio!

– Ai mai spus şi asta.

– Suntem o pereche.

– Ce înseamnă asta...? se crispă Mercurio.

– Relaxează-te, nătărăule, zise Benedetta, rănită încă o dată. Suntem o pereche de hoţi, ai uitat?

– Nu...

– Aşa că trebuie să stăm împreună. Unde te duci tu, merg şi eu.

– Nu poţi sta unde stau eu acum... zise Mercurio.

– De ce?

Mercurio nu avusese niciodată pe cineva ca Ana.

– Pentru că nu, răspunse. Dar îi păru rău că dăduse un răspuns atât de sec, aşa că adăugă: Însă vin la Veneția în fiecare zi şi putem...

– Da, am auzit vorbindu-se de un nătărău care se duce pe ici, pe colo să-l caute pe Donnola... zise Benedetta şi se gândi că mai bine ar fi tăcut, dar nu era în stare. De ce îl cauţi?

– Aşa... răspunse Mercurio. Ascultă Benedetta... eu încerc să-mi schimb viața... cel puţin aşa cred... adică, momentan nu ştiu, dar... ce Dumnezeu, tu nu te gândeşti niciodată la asta?

– La ce? zise Benedetta în defensivă.

– Să-ți schimbi viaţa.

– Eu mi-am schimbat viaţa. Înainte stăteam la Roma, acum stau la Veneția. Înainte îi dădeam banii viermelui ăluia de Scavamorto şi trăiam într-o baracă împreună cu animale care încercau să-mi atingă curul tot timpul, iar acum stau într-o tavernă de rahat cu unul căruia îi e silă de ţâţele mele... se opri. Glumeam, zise roşind. Ultima parte, vreau să zic.

Mercurio scoase din buzunar săculețul unde păstra monedele de aur de la primul lor jaf dat împreună. Numără partea Benedettei şi i-o întinse.

– Îmi dai papucii? îl întrebă Benedetta pe un ton înfipt, dar simţind că-i tremură glasul. Chestia aia cu ţâţele era o glumă...

– Îţi dau partea ta...

– Îmi dai papucii? repetă Benedetta.

– Nu. Vom lucra mereu împreună, zise Mercurio. O privi. Simţi că minte. Cel puţin aşa sper. Dar eu vreau să-mi schimb viața... vreau să am un plan...

– Iar cu tâmpenia aia? Ce aveţi cu toții? Zolfo cu călugărul ăla şi tu cu bătrâna aia de rahat...

– Nu-i spune aşa, se crispă Mercurio.

– Stai la ea? întrebă Benedetta.

– Nu te priveşte.

– Aşa, stai la ea.

– Nu e treaba ta, Benedetta.

– Și dacă aş vrea să vin şi eu?

Mercurio se uită la ea cu o privire plină de îngrijorare.

Benedetta râse.

– Dar cine vrea să vină? Linişteşte-te, prostule, zise încercând s-o dea pe un ton glumeţ. Acum însă ştiu unde te ascunzi.

Mercurio o țintui cu privirea încă vreo câteva clipe.

– Trebuie să plec, zise pe urmă.

Deschise uşa, ieşi, coborî scările cu inima grea. Nu ştia cum să se poarte cu Benedetta. Poate ar fi trebuit să-i zică să meargă cu el la Ana din Piaţă. Dar nu putea. Ana era a lui, îşi spunea, şi nu voia să o împartă cu nimeni.

Ajunse la parter, traversă curtea interioară puturoasă a tavernei şi ieşi în stradă fără să se uite în jurul lui, năpădit de remuşcări.

*

Ceva mai încolo, Isac se clătina instabil pe picioare în drum. Înainta bălăbănindu-se beat turtă, sprijinindu-se de zidurile caselor, cojite se aerul salmastru.

O pereche de gentilomi se uitară dezaprobator, trecând pe lângă el.

Isac schiță o plecăciune.

– Aveți nevoie de serviciile mele de medic, domnilor? întrebă cu voce încleiată. Mi-am început scurta carieră omorându-mi soția. Apoi am omorât-o și pe târfa căpitanului Lanzafame. Așadar, dacă aveți nevoie să vă omor soțiile, n-aveți decât să mă angajați. Râse vulgar, pe când încerca o altă plecăciune și căzu la pământ, cu fața în noroi. Sunt doctorul Omoarăfemei, în serviciul dumneavoastră, urlă pe când cei doi gentilomi se îndepărtau.

Mercurio îl văzu.

– Doctore! exclamă ajungând la el.

Isac se uită la el cu ochii încețoșați de prea mult vin. Senzația că eșuase, datorată morții Mariannei, femeia lui Lanzafame, îl dărâmase și-l aruncase în neagră disperare. Isac nu-și amintea câte sticle băuse cu căpitanul, nu-și amintea de câte ori căzuse peste el, plângând moartea soției, de care se acuza din nou, nu-și amintea că Lanzafame îl dăduse afară din casă și nici nu-și amintea că se rostogolise pe scări până la parter. Nu-și amintea și nici nu știa de ce îi sângera buza, îl durea un braț sau de ce avea pantalonii sfâșiați sub genunchi și sub fund. Își amintea doar că, întors acasă, nu suportase privirea înspăimântată a Giudittei. Îl împinsese pe Donnola, care încercase să-l rețină, și fugise, pradă rușinii că se arătase în halul acela fetei lui.

– Doctore, ce vi s-a întâmplat? zise Mercurio încercând să-l ridice de pe jos.

Isac se întoarse să se uite mai bine la el. Îl centră cu privirea. Și, încet, îl recunoscu.

– Eşti trişorul!

– Vorbiți în şoaptă, doctore, zise Mercurio şi îl ridică în picioare.

Isac se uită la Mercurio şi încuviință cu ochii roşii. În capul lui de bețiv, dintr-odată, îi veni în minte discuția pe care o avusese cu o zi înainte cu Donnola despre starea de doliu a Giudittei, despre băiatul acela care era cauza şi care îi căuta prin toată Veneția. îl apucă de guler cu o mişcare tremurătoare.

– Las-o în pace pe fiica mea, îi ordonă.

– Ce spuneți, doctore? făcu Mercurio uluit.

– Las-o în pace pe fiica mea! țipă Isac cu mai multă vigoare.

Imediat se adună o ceată de curioşi.

– Sunteți beat, doctore, zise Mercurio. De ce ar trebui să stau departe de Giuditta? Eu...

Isac ridică un pumn în aer, dar fără să aibă puterea şi nici să vrea să-l lovească pe Mercurio. Era numai o amenințare, la fel de neajutorată ca şi el.

– Un evreu care loveşte un creştin, zise cineva scandalizat din grupul de curioşi.

– Tată, nu! se auzi țipând în spatele lor.

Mercurio o văzu pe Giuditta. Simți cum inima i-o ia la goană. Îl îmbrățişă pe Isac cu tot trupul.

– Opreşte-te, doctore, sau ai să dai de bucluc, îi murmură la ureche. Apoi se întoarse spre curioşi: Plecați, suntem prieteni, glumim.

Donnola, care o însoțea pe Giuditta în căutarea lui Isac, după ce fugise de acasă, interveni prompt. Îl luă de umeri pe Isac şi îl susținu. Încuviință spre Mercurio, ca şi cum i-ar fi mulțumit.

Însă Mercurio nu se mai uita la el şi se întorcea spre Giuditta. Iar ochii Giudittei erau acolo, gata să se piardă în ai lui.

– De ce...? zise Mercurio. Ce se întâmplă?

Giuditta scutură din cap. Nimic nu mai avea importanță. Mercurio era acolo, în fața ei.

– Sunt zile întregi de când te caut... zise Mercurio.

Făcu un pas spre ea.

Giuditta se simți atrasă într-un vârtej. Și nu înceta să-și repete că el o căuta, așa cum îi promisese. Făcu și ea un pas spre Mercurio. Și pentru a doua oară se gândi că nimic nu mai avea importanță.

– De ce nu te întorci în camera noastră? spuse în clipa aceea Benedetta făcându-și drum prin ceata de curioși și apucându-l pe Mercurio de un braț.

Privirea Giudittei îngheță.

Mercurio o privi pe Benedetta cu o față uimită. Apoi, brusc, înțelese. Când se întoarse spre Giuditta, văzu că se retrăgea, cu o expresie furioasă pe chip. Îndrepta spre el un deget încordat și vibrant.

– Te distrezi? spuse Giuditta cu un glas îndurerat și cu mânie în voce.

– Giuditta, nu...

– Cât ați râs pe seama mea? spuse Giuditta, rănită.

Benedetta o sfida din priviri.

– Sărut-o, sărut-o iar! țipă Giuditta, cu degetul întins spre Mercurio. Am văzut foarte bine. Ea se uita la mine și râdea. Și te făcea și pe tine să râzi, nu-i așa? Ce proastă sunt! Se răsuci și alergă la Isac. Să mergem, tată, îi spuse.

Isac nu pricepea bine ce se întâmpla. Însă văzu că Giuditta plângea disperată.

– Nu o căuta sau te omor cu mâinile mele, zise către Mercurio cu o față cruntă.

– Giuditta! urlă Mercurio.

Dar Giuditta nu se întoarse.

Mercurio rămase nemișcat.

Curioşii hohoteau şi comentau scena, ca la teatru. În depărtare începu să se audă un uruit de tobe.

Mercurio se întoarse brusc spre Benedetta.

– De aia m-ai sărutat, îi zise cu un glas plin de ură. Nu vreau să te mai văd niciodată. Nu mă interesează ce faci. Pentru mine eşti moartă. Scuipă pe pământ şi îşi făcu loc printre curioşi cu coatele, urlând: Spectacolul s-a terminat, nătărăilor!

Benedetta simțea ochii tuturor pe ea. Îşi spuse că nu trebuia să plângă. Se îndreptă cât putu, chiar dacă voia să se facă una cu pământul şi să moară, încercă să zâmbească, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, şi, cu paşi înceți, o luă pe stradă fără să ştie unde mergea, concentrată numai asupra efortului uriaş pe care-l făcea să nu cadă la pământ.

Bătăile de tobe se apropiau.

Se cufundă în labirintul de ulițe întunecoase, găsi un colț şi mai întunecat, îşi scoase acul din păr şi şi-l înfipse în mână, între arătător şi degetul mare, străpungându-se dintr-o parte în alta.

Şi numai atunci țipă şi plânse, spunându-şi că plânge pentru o durere a trupului, şi nu a sufletului.

În schimb, Isac, Giuditta şi Donnola aproape ajunseseră acasă pe calle de l'Oca când auziră un răpăit de tobe. Apoi glasul îndepărtat al unui pristav al Serenissimei care anunța ceva.

– Îmi pare rău, fata mea, zise Isac, oprindu-se. Îmi pare rău pentru tine, îmi pare rău că m-am arătat în condițiile astea, îmi pare rău pentru...

Giuditta îl îmbrățişă şi izbucni în plâns.

La colțul străzii se auziră iar tobele, apoi o voce răsunătoare anunță:

– Azi, în data de douăzeci şi nouă luna martie anul Domnului 1516, se decretează şi se porunceşte că toți evreii trebuie să locuiască grupați în împrejmuirea aceea de case care sunt în Ghetoul de lângă San Girolamo...

Giuditta şi Isac se uitară unul la altul, fără cuvinte.

– ... şi ca nu cumva să umble toată noaptea liberi, se decretează şi se porunceşte ca, pe partea dinspre Ghetto Vecchio unde există un podeţ şi la fel de partea cealaltă a podului mai mare, să fie construite două Porţi, respectiv câte una pentru fiecare loc menţionat. Și se mai porunceşte şi se decretează ca Porţile acestea să fie încuiate seara la orele douăzeci şi patru şi trebuie să se redeschidă dimineaţa la prima bătaie a marelui clopot (Marangona). Și se mai stabileşte ca Porţile să fie supravegheate şi păzite de patru străjeri creştini, anume desemnaţi şi plătiţi de evrei la preţul ce va părea convenabil şi conform Colegiului Nostru. Și au de plătit şi două bărci, cu doi bărbaţi pentru fiecare, care să străbată canalele în jurul respectivei zone, fără de vreo oprire...

Giuditta şi Isac rămaseră nemişcaţi, îmbrăţişaţi, în timp ce tobele şi solul treceau pe lângă ei. Doi flăcăi zdraveni lipiră, pe un zid afişul care tocmai fusese citit.

– Avea dreptate Anselmo del Banco... zise Giuditta.

– Ne bagă-n colivie, zise Isac.

– Și eu acum unde mă voi duce? întrebă Donnola.

Chiar în clipa aceea Benedetta rătăcea fără ţintă şi, cine ştie cum, îşi dădu seama că a ajuns pe Calle del Sturion, unde Mercurio îi spusese că locuia Zolfo cu călugărul.

În depărtare auzea tobele. Tot oraşul răsuna de acea bătaie ritmică. Chiar aerul Veneţiei vibra.

– ... şi să fie ridicate două ziduri înalte aşa încât să se închidă ieşirile. Și să fie zidite porţile şi ferestrele care dau spre canale şi dincolo, respectiv spre exteriorul Ghetoului... anunţa un pristav în Ruga San Giovanni.

Benedetta străbătu cu paşi înceţi Calle del Sturion, căutând casa unde îl putea găsi pe Zolfo. Nu-l avea decât pe el, îşi spunea.

Apoi, tocmai când trecea prin faţa ei, văzu o poartă care se deschidea şi o siluetă şantalie care ieşea. Simţi un fior şi o senzaţie de teamă, ca şi cum o mână ar fi înşfăcat-o de păr şi ar fi tras-o la fund, în întunericul cel mai întunecos al trecutului ei. Simţi un junghi în burtă şi-şi strânse coapsele şi-şi ţinu răsuflarea. Simţi cum i se opreşte inima în piept, ca o anticipare a morţii.

Îşi presă rana pe care şi-o făcuse cu acul acela mare. Degetele i se umeziră de sânge. Simţi o durere usturătoare. Şi îşi dădu seama că găsise ce căuta. Tot ce putea avea. Se simți murdară cum voia să se simtă. Îngenunche în fața siluetei şantalii.

– Bună seara, domnule principe, zise ea, cu privirea plecată.

– Cine eşti? zise principele Contarini, în întunericul uliţei.

– Umila voastră servitoare, Luminăția Voastră.

– Ah, copila fecioară... zise principele ţintuind-o cu privirea pe Benedetta cu interes. Apoi întinse mâna şi-i mângâie o şuviță de păr. Culoarea asta... murmură, lăsând fraza neterminată.

– Benedetta! exclamă Zolfo, apărând cu o boccea grea în spate. Eu şi fratele Amadeo ne ducem să locuim la principe, ştii?

Principele Contarini se uită la el, zâmbi, apoi se concentră din nou pe Benedetta.

– E loc şi pentru tine, îi spuse plescăindu-şi limba-n gură, ca dinaintea unui fel de mâncare gustos.

Între timp, barca în care era transportat Mercurio ancora la dana de peşte cu o bufnitură uşoară.

Mercurio coborî cu o săritură sprintenă şi plecă pe jos fără să-i mulțumească barcagiului. Nici pe drum nu scosese niciun cuvânt. Era răvăşit. Benedetta îl trădase, continua să-şi repete. Iar Giuditta gândea că el o trădase pe ea.

Apoi, în piaţa unde se ţinea târgul, auzi bătăi ritmice de tobe. Se abătu din drum şi ajunse în piață. Văzu un mic grup

de oameni adunați să asculte un pristav al Serenissimei. Și Isaia Saraval, ieşit din prăvălia lui de amanet, asculta pristavul.

– Azi, în data de douăzeci şi nouă luna martie anul Domnului 1516, se decretează şi se porunceşte că toți evreii trebuie să locuiască grupați în împrejmuirea aceea de case care sunt în Ghetoul de lângă San Girolamo. Și ca nu cumva să umble toată noaptea liberi, se decretează şi se porunceşte ca, pe partea dinspre Ghetto Vecchio unde există un podeţ şi la fel de partea cealaltă a podului mai mare, să fie construite două Porți, respectiv câte una pentru fiecare loc menţionat. Şi se mai porunceşte şi se decretează ca Porțile acestea să fie încuiate seara la orele douăzeci şi patru şi trebuie să se redeschidă dimineața la prima bătaie a marelui clopot (Marangona)...

Mercurio asculta total zăpăcit de cap.

„Acum ştiu unde să te găsesc, Giuditta" fu primul lui gând. Însă imediat după aceea se gândi că el, mai mult ca orice, ştia la ce fusese condamnată Giuditta. Fiindcă el însuşi fusese prizonier. Al unui orfelinat. Al unei barăci de la gropile comune, legat noaptea cu lanțuri de pat. Al unui canal, chiar dacă se prefăcea că era casa şi libertatea lui. El ştia prea bine la ce fusese condamnată Giuditta. Și simți o mare amărăciune. Și un chin fără sfârşit.

Se întoarse în fugă la chei. Îi aruncă o monedă barcagiului şi îl puse să-l ducă dincolo de San Marco, unde erau ancorate în radă mii şi mii de galere care brăzdau mările lumii. Îi spuse barcagiului să vâslească în jurul fiecăruia dintre acele vase. Încă nu ştia bine de ce făcea asta, dar le respiră mirosurile, se uită la părțile laterale puternice, îşi întinse nasul până în vârful catargelor, drepte ca fusele şi tari, îşi închipui vâslele care pătrundeau în valuri şi velele umflate de vânt. Și doar când fu îmbătat de imaginile acelea îi spuse barcagiului să-l readucă la Mestre.

În timp ce se întorcea pe calea apelor, înțelese de ce voise să vadă acele corăbii.

– Am să te iau de aici, Giuditta, spuse.

– Cum? făcu barcagiul.

Mercurio nu răspunse. Îi zâmbea lunii care se ridica pe cer.

Alergă la casa Anei din Piață, o trezi şi îi spuse, entuziasmat:

– Vreau să fiu liber. Uite ce vreau.

Ana din Piață își frecă ochii. Se aşeză. Aprinse o lumânare.

– Repetă, dar vorbeşte mai rar, căci capul meu nu reuşeşte să țină pasul cu cel al unui puştan.

– Vreau să am o corabie, zise Mercurio. O corabie a mea. Și vreau să călătoresc pe mări, până în Lumea Nouă. Și vreau... închise ochii. Vreau să găsesc un loc unde sunt liberi toți. Și unde poate fi liberă şi Giuditta, zise pe nerăsuflate.

Ana din Piață se uita mişcată la el. I se părea că simte entuziasmul băiatului aceluia cum se simte în față vântul de răsărit când suflă dinspre mare.

– Ăsta e un plan? o întrebă Mercurio, cu ochii mari ca ai unui copil.

– Vino aici, îmbrățişează-mă, îi spuse Ana. Și când îl simți în brațele ei se ruşină că nu se putea gândi la altceva decât că, dacă Mercurio şi-ar fi realizat visul acela, ea l-ar fi pierdut.

– Ăsta e un plan? o întrebă iar Mercurio.

– Da, e un plan minunat, băiatul meu...

Mercurio se strânse şi mai tare la pieptul ei.

– Și tu vei veni cu mine şi cu Giuditta? spuse.

Și atunci Ana izbucni în plâns.

PARTEA A DOUA

Veneția – Mestre – Rimini

36

– Închide, porunci o voce.

Balamalele scârţâiră. Cele două porţi se trântiră cu o bufnitură surdă. Se auziră cum scrâşnesc piroanele, fier pe fier.

– Închis! zise o voce.

– Închis! repetă ca un ecou o altă voce.

Apoi tăcere.

Comunitatea evreiască era reunită în păr în Campo del Ghetto Nuovo. Nimeni nu rămăsese în casă. Nu existase un program, un plan. Pur şi simplu se regăsiseră cu toții în piață. Și cu toții aveau acea expresie uluită zugrăvită pe chip.

Era pentru prima oară în viața lor când erau închişi. Era prima seară.

În liniştea care urmase închiderii celor două porți nimeni nu ştia ce să facă. Nimeni nu se mişca. Ochii tuturor erau la porțile încuiate pe dinafară.

– Ca nişte găini într-un coteț, făcu pe neaşteptate o bătrână, cu glas răguşit. Ce porcărie!

În liniştea aceea o auziră cu toții.

– Ai fi putut găsi un alt exemplu, îi spuse un bărbat de lângă ea.

Și cu toții îl auziră şi pe el.

– Ca un pumn de ploşniţe într-o tabacheră, spuse atunci bătrâna. Ca un trib de păianjeni într-un ţucal de noapte. Vrei să continui?

– Nu, rosti o altă voce.

Se lăsă iar liniştea.

Atunci, tembelul comunităţii, un băieţel care mereu avea gura larg deschisă şi saliva îi curgea pe bărbie, începu să intoneze cu glasul lui lipsit de graţie, un cântec trist care li se cânta copiilor seara, la culcare.

„În întuneric e o lumină... e acolo în tine... închide ochii şi ai s-o vezi..."

O fetiţă de cinci sau şase ani, care-şi freca ochii de somn, întinse mânuţa şi îl luă de mână pe tembel.

„Închide ochii şi ai s-o vezi... e lumina îngerului care te veghează... e lumina zilei de mâine..."

Tatăl tembelului, mişcat, strânse cealaltă mână a fiului său. Iar mama apucă mâna soţului ei şi-şi puse capul pe umărul lui.

– Cântă, dragul mamei, zise în şoaptă.

– „... e lumina zilei de mâine... care va fi ziua ta, dragule... fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul tău..."

– Fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul meu... repetară copiii în Piaţa Ghetoului Nou, cum zicea cântecul.

Şi părinţii îi mângâiară şi îi luară de mână, în timp ce tembelul termina cântecul:

„Fiindcă întunericul e deja lumină în sufletul nostru... fiindcă îngerul şi-a regăsit turma... Dormi, dragul meu, dormi... nu-ţi fie teamă, îngerul meu... fiindcă nu-i teamă în lumină".

Unul câte unul, în linişte, în acea linişte nouă, toţi oamenii comunităţii se luară de mână, fără să ştie cine le stă alături şi fără să-şi ia ochii de la porţile încuiate, şi formară un lanţ care nu avea nici început, nici sfârşit.

Atunci se înălţă glasul rabinului, serios şi emoţionat:

– Mâine de dimineață, când vor deschide, vom fi din nou o mulțime. Dar în noaptea asta suntem unul singur.

– *Amen Sèla*, răspunseră cu toții în cor acelei rugăciuni care nu mai fusese rostită până atunci.

Iar se lăsă liniştea.

Și în clipa aceea, dincolo de zidul înconjurător, un glas strigă:

– Am să te iau cu mine, Giuditta! Am să te scot de acolo, îţi jur!

Toate femeile, fetele şi chiar fetiţele care se numeau Giudittta se întrebară al cui era glasul acela, iar cele mai fudule sperară că era pentru ele, însă numai Giuditta di Negroponte o recunoscu ca fiind cea a lui Mercurio. Și simţi o emoţie adâncă, de parcă glasul acela i-ar fi răvăşit ceva pe dinăuntru, în ciuda voinței sale, chiar dacă îşi jurase să nu se mai gândească niciodată la el.

Tatăl ei, Isac, se întoarse să se uite la ea.

Giuditta roşi.

– Să intrăm în casă, zise furioasă. Mi-e frig.

Într-o clipită, doi străjeri din una din bărcile care patrulau în jurul îngrăditurii evreilor, găsind o grindă care, ca un mic pod, ducea de la malul unui canal strâmt la zidul de cărămidă roşie recent construit, zăriră o siluetă întunecată căţărată pe coama unuia dintre ziduri.

– Dă-te jos de acolo! zbieră unul din străjeri, pe când celălalt încărca arbaleta.

Mercurio ridică mâinile, ca şi cum s-ar fi predat, apoi coborî de pe zid.

Unul dintre străjeri îl înşfăcă brutal şi îl smuci trântindu-l pe fundul alunecos al bărcii.

– Ce credeai că faci, idiotule? rânji.

Apoi îi făcu semn tovarăşului său să treacă la vâsle şi acostară pe cheiul Ormesini.

O mică gloată de curioşi creştini se îmbulzea până la pietrele albe de Istria, cubice, care delimitau malul pe canalul San Girolamo, chiar faţă în faţă cu Campo del Ghetto Nuovo. Nici ei nu aveau ochi decât pentru poarta încuiată. Şi, până şi cei care spuneau că-i detestă pe evrei aveau o privire nedumerită, ca şi cum nici ei nu credeau că se ajunsese într-adevăr la aşa ceva.

– Bunule Dumnezeu, zise făcându-şi semnul crucii o femeie care o ţinea pe fetiţa ei de mână, i-am băgat în cuşcă.

Străjerul coborî din barcă şi-şi făcu loc printre oameni, târându-l după el pe Mercurio până la o clădire joasă, roşiatică. Deschise uşa şi-l băgă într-o cameră cu tavanul jos, opresiv. În aer se respira iz rânced de vin. Străjerul îl împinse pe Mercurio înainte.

– Căpitane, l-am prins pe acest băiat care urla că ajută o fată să evadeze. Poate e un evreu, zise.

Căpitanul ridică privirea din paharul cu vin pe care-l avea dinainte. Se chinui să-l fixeze cu privirea pe prizonier. Apoi, chipul lui încruntat se destinse şi izbucni în râs.

– Juma' de preot! exclamă.

Mercurio se uita la căpitanul Lanzafame surâzând.

– Lasă-ne singuri, Serravalle, îi spuse căpitanul străjerului.

Străjerul încuviinţă, ieşi din încăpere şi închise uşa.

– Aşază-te, juma' de preot, zise Lanzafame, brusc binedispus, arătându-i un scăunel cu trei picioare aflat în faţa mesei. Bea cu mine, zise întinzându-i sticla.

– Nu, mulţumesc, eu nu beau.

– Tu ai să bei cu mine. Din politeţe, băiete.

Mercurio duse sticla la buze, o înclină în sus, ca atunci când bei, dar o astupă cu vârful limbii, nelăsând vinul să coboare. Se prefăcu că înghite, apoi trecu sticla căpitanului.

Lanzafame se uită zâmbind la el.

– Făceam acelaşi lucru când eram copil şi tatăl meu voia să mă oblige să beau, zise dând din cap cu tristețe. Măcar de-aş fi continuat s-o fac.

– Greşiți, căpitane, eu am băut...

– Juma' de preot! îl întrerupse Lanzafame, dând cu pumnul în masă. Accept să nu bei. Chiar am surâs. Dar nu-mi mulțumi luându-mă în balon, c-aş putea să mă înfurii.

– Scuzați, zise Mercurio lăsând privirea în pământ.

– Aşa-i bine, zise căpitanul Lanzafame şi apucă sticla dând-o toată pe gât. Serravalle! urlă.

Străjerul intră în cameră. Avea păr lung castaniu care se ondula în jurul feței rotunde, alungită de o țăcălie. Ochii albaştri şi ageri ştiau ce voia căpitanul. Deschise un dulap din stânga uşii, luă o sticlă şi o destupă cu cuțitul. Apoi se retrase.

– Era un soldat bun. Unul dintre cei mai buni. Și acum îi păzeşte pe evrei, bombăni Lanzafame, cu un ton furios în glas.

Îl fixă pe Mercurio cu o privire goală.

– Nu ştiam că dumneavoastră sunteți comandantul steagului, zise Mercurio ca să rupă tăcerea.

– Steag? Lanzafame se uită din nou la el. Și Cattaveri îi spun aşa. În total opt oameni, patru pe jos şi patru în barcă, nu sunt un steag. Și niciun steag n-ar face de strajă la un grup de evrei dezarmați. Și de ce? Ca să nu iasă noaptea? Lanzafame luă o duşcă din sticla nouă. Dimineața deschidem porțile şi presupuşii prizonieri se duc liberi care încotro după voia lor... creştinii intră în piață şi iau bani cu împrumut sau fac afaceri... Știi ce înseamnă asta? Un singur lucru. Că creştinilor le e frică de noapte, băiete. Asemenea copiilor. Mascarada asta nu va dura mult.

Mercurio încuviință fără să ştie ce să spună.

– Unde ți-e sutana? îl întrebă căpitanul.

– Am pierdut-o.

– De, Dumnezeu nu mă va vrea dacă zic că nu-mi pare rău. Îmi păreai irosit ca preot. Și acum ce faci?

– Vreau o corabie a mea, zise cu îngâmfare Mercurio.

– De la juma' de preot la juma' de prost nu-i cine ştie ce pas înainte, râse Lanzafame.

În schimb, Mercurio îşi păstră seriozitatea. Impasibil.

– Eu voi avea într-o zi o corabie a mea.

Lanzafame fu izbit de forța pe care o emana băiatul acela. O forță pe care el ştia că nu o mai are.

– E un lucru atât de tâmpit şi de absurd, zise el cu un amestec de mânie şi de sarcasm, de umilire şi de nostalgie pentru bărbatul care nu mai era în stare să fie, că-ți jur aici, acum, că, dacă tu vei reuşi, eu aş veni să-ți fiu escortă fără să pretind nici măcar un ban plată.

– Vă cred pe cuvânt, îl sfidă Mercurio.

Lanzafame se uită la el cu deziluzia şi slăbiciunea pe care o producea vinul în sufletul lui. Apoi îşi reveni.

– Și cine ar fi fata pe care vrei să o ajuți să evadeze?

– N-o cunoaşteți, încercă Mercurio să fie evaziv.

– Și de unde dracu' ştii tu pe cine cunosc eu, băiete?

Mercurio nu vorbi.

– N-o fi fata doctorului?

– Care doctor?

– Devii antipatic, băiete. Lanzafame se întinse peste masă şi-i atinse lui Mercurio pieptul cu un deget. Și nu e bine pentru tine. Și aşa mă doare curul să tot stau aici. Acum mai puțin de un an eram unul dintre eroii de la Marignano, iar acum trebuie să accept să fiu strajă de noapte ca să supraviețuiesc. Înțelegi bine că dispoziția mea nu e dintre cele mai bune.

Mercurio încuviință.

– Da, ea e.

Lanzafame suspină.

– Băiețelul acela pe care-l țineai după tine acum s-a combinat cu călugărul predicator care otrăvește Veneția acestor vremuri. Frumoasă pereche de nătărăi, zise schimbând discuția.

– Chiar așa.

– Nu trebuia să-l predai împreună cu fata vreunui barosan al bisericii?

– Trebuia, da...

Lanzafame încuviință.

– Dar barosanul nu exista, așa că...

Mercurio surâse.

Și Lanzafame la fel.

– Și cu ea ce s-a întâmplat?

– Nu știu. Ne-am pierdut din vedere.

– Păcat. Era o fată frumoasă.

– Dacă o văd, îi zic să vină să vă întâlnească.

– Sunt prea bătrân pentru ea. E numai bună pentru tine. În plus, e creștină, nu evreică, zise Lanzafame. Totul mult mai simplu, nu găsești?

– Nu sunt făcut pentru lucrurile simple, răspunse Mercurio dând din umeri.

– Ce faci aici? răsună glasul lui Serravalle dincolo de fereastra care dădea în cameră. Pleacă!

Lanzafame se întoarse și întrebă, cu glas tare:

– Cine e, Serravalle?

– Nimeni, domnule, răspunse Serravalle. O fată.

Lanzafame se uită la Mercurio.

– Poate era iubita ta creștină.

– Nu e iubita mea, zise Mercurio.

– Bine, oricum o fi. Mai înainte mi se păruse că o văd dând târcoale pe aici, prin jur...

– Imposibil, îl întrerupse Mercurio.

Lanzafame se uită uimit la el.

– De ce-ar fi imposibil?

Mercurio se gândi că o spusese doar fiindcă era o idee care nu-i plăcea. Benedetta îi crease şi aşa destule probleme.

– Nu ştiu, zise cu capul plecat. Am zis o prostie. Se uită la Lanzafame. În orice caz, ea nu mă interesează şi nici lucrurile simple.

– Însă poate ar trebui să-ţi placă, cel puţin cât sunt eu de strajă, replică Lanzafame pe un ton dur. Chiar dacă chestia asta e o glumă şi nu-mi place, eu din obişnuinţă îmi fac datoria, bagă la cap. Să nu te mai laşi prins. Şi nu-i băga idei ciudate-n cap evreicei. Dă de necaz dacă e prinsă pe străzi noaptea.

Se uită la Mercurio în tăcere.

Mercurio aproape nu-l recunoştea pe bărbatul pe care-l văzuse călare pe armăsarul lui, cu armura şi cu însemnele de război pe el. Nu mai reuşea să vadă privirea aceea mândră, de războinic, care îl fascinase atât. Şi îi fu tare milă.

Lanzafame, ca şi cum şi-ar fi dat seama, trase o duşcă furioasă şi se ridică în picioare, instabil.

– Acum te salut, băiete. Du-te-n drumul tău, că eu am treabă.

Se îndreptă spre uşă, o deschise şi-i făcu semn lui Mercurio s-o şteargă.

– Dă-i drumul, Serravalle, îi spuse omului lui. Iar tu întoarce-te în barcă.

– Da, domnule, zise Serravalle. Îl apucă pe Mercurio de un braţ şi îl târî până la cheiul Ormesini. Luă o piatră de pe jos şi zise: Pleacă, potaie!

După ce plecă Mercurio, căpitanul Lanzafame bău din nou, apoi luă un păhărel de os şi zaruri şi ieşi. Se îndreptă spre poarta ghetoului. Le făcu semn celor doi străjeri să deschidă şi intră.

Înăuntru era Isac care îl aştepta.

– Bună seara, doctore, zise Lanzafame.

– Bună seara, căpitane, zâmbi Isac.

– Jucăm?

– Ce vor gândi despre dumneavoastră văzându-vă cu un evreu?

– Ce vor gândi despre tine văzându-te cu un *goi*?

Cei doi prieteni se aşezară pe pământ, cu spatele la zid. Apoi, căpitanul aruncă zarurile în poartă.

– Ştii pe cine am întâlnit astă-seară? zise Lanzafame.

– Trebuie să mă prefac că nu ştiu? răspunse Isac, scuturând din cap.

– De ce? Ştii?

– A zbierat tâmpeniile alea cât l-a ţinut gura.

Lanzafame râse.

– E simpatic, nu găseşti?

– Dacă n-aş fi tatăl Giudittei l-aş găsi mai simpatic.

– Aşa-i. Lanzafame încuviinţă. E rândul tău, aruncă.

Isac învârti zarurile în paharul de os, apoi le aruncă spre poartă.

– Mascarada asta o să se sfârşească repede, doctore, zise Lanzafame.

– O fi o mascaradă pentru cine priveşte de afară, căpitane. Dar pentru cine e aici, înăuntru, nu e o glumă. Crede-mă.

Lanzafame rămase câteva clipe în tăcere.

– O să se sfârşească repede, repetă pe urmă.

– Nici nu trebuia să înceapă, zise Isac, cu o intonaţie sumbră.

Lanzafame adună zarurile şi le aruncă neatent. Apoi îi trecu paharul lui Isac, care făcu acelaşi lucru şi cu aceeaşi neatenţie. În timp ce număra punctele lui Isac, Lanzafame luă un lănţişor subţire, fără valoare, şi-şi trecu peste el degetul mare.

Isac îl recunoscu.

– E al Mariannei, nu-i aşa? întrebă.

Lanzafame puse zarurile în pahar, dar nu le aruncă. Rămase aşa, nemişcat, trecând za cu za printre degete lănţişorul ca şi cum ar fi fost un rozariu.

– N-am să mai fiu medic niciodată, zise Isac.

– Greşeşti.

– Căpitane, eu nu sunt un doctor. Sunt un şarlatan...

– Toţi medicii sunt şarlatani, glumi Lanzafame.

– Vorbesc serios. Eu sunt un pui de lele.

– Ascultă, Isac. Lanzafame lăsă din mână paharul cu zaruri şi-l apucă pe Isac de gulerul hainei sale lungi. Eu nu sunt popă şi oricum tu nu eşti creştin. Aşa că n-are rost să mi te spovedeşti şi cu atât mai puţin ca eu să te ascult. Îi dădu drumul. Eu ştiu cine eşti. Tot restul nu mă interesează, zise cu o siguranţă izbitoare şi-şi plecă iar privirea spre lănţişor.

– Vă lipseşte? întrebă în şoaptă Isac.

– Ca aerul, răspunse Lanzafame, fără să ridice privirea. Şi nu i-am spus-o niciodată. Şi nu mi-am spus-o niciodată.

– Sunt oameni care ne intră pe sub piele.

Lanzafame se întoarse să se uite la el. Avea ochii înceţoşaţi de vin şi de lacrimi. Soţia ta îţi intrase pe sub piele?

– Da, suspină Isac. Şi nu mi-a ieşit niciodată.

– Joacă doctore, zise Lanzafame, scuturându-se. Nu-mi place când devenim nostalgici.

Isac aruncă, dar niciunul din ei nu adună zarurile.

– Poate fata ta Giuditta i-a intrat pe sub piele băiatului ăluia, zise Lanzafame.

Isac dădu din umeri.

– Cu atât mai rău pentru el.

– Sau norocul lui, zise Lanzafame. Noi le-am pierdut pe femeile noastre, el pe a lui tocmai a găsit-o.

– Căpitane, vreţi să jucaţi sau să vorbiţi? sări Isac.

Lanzafame aruncă zarurile, încuviinţând gânditor.

– Băiatul ăla e o pacoste.

– O puteţi spune tare, bombăni Isac.

Lanzafame îl bătu pe umăr.

– Dar ți-e simpatic. Admite.

Isac se ridică.

– Dumneavoastră puteți să vă prefaceți că nu știți, dar eu sunt un şarlatan, spuse serios. Am părăsit insula Negroponte fiindcă ştiau de-acum cu toții cine eram. Iar Giuditta n-ar fi avut un viitor, fiindcă nimeni, în afara altui şarlatan, nu se căsătoreşte cu fata unui şarlatan. Am venit aici şi pentru a-i oferi un viitor. Și să mă trăsnească dacă am să-l las pe şarlatanul ăla mic să se apropie după ce am făcut o călătorie de atâtea mile.

– Ar fi o glumă bună a sorții, nu? râse Lanzafame.

– Vedeți-vă de treabă, căpitane! Vegheați ca niciun evreu periculos să nu umble să sfârtece copii creştini, zise Isac, roşu la față ca un ardei. Eu mă duc să mă culc.

Lanzafame râse şi mai tare. Aşteptă ca Isac să traverseze piața de-acum pustie din Ghetoul Nou. Îl văzu cum se strecoară prin gangul unde se şi înființase amanetul lui Asher Meshullam, apoi cum intră pe o portiță îngustă. Se uită în sus. La al patrulea cat, o lumânare tremura în spatele unei ferestre. Îşi închipui o evreică tânără care se gândea la un băiat creştin. Inima i se înmuie şi imediat după aceea simți un gol dureros în suflet. Atunci le ordonă străjilor să deschidă poarta şi se întoarse cu paşi iuți la sticla lui de Malvasia.

37

Benedetta alerga pe străzile înguste cu lacrimi în ochi. Se lovi de un bărbat masiv, se împiedică, apoi căzu. Simți un junghi în genunchi în timp ce se ridica și bărbatul masiv zbiera ceva după ea. Văzu că i se rupsese rochia. O luă iar la goană, fiindcă-i era teamă că, dacă s-ar fi oprit, s-ar fi înecat în propriile lacrimi.

De-acum trecuseră două săptămâni de când Mercurio dispăruse. Benedetta stătuse la han să-l aștepte sperând, absurd, că se va întoarce. Însă Mercurio nu mai dăduse niciun semn de viață. Benedetta se gândise că s-ar fi putut duce la casa Anei din Piață, însă se descoperise incapabilă să mai suporte un al doilea refuz. Poate pentru că era prea mândră, își spusese. Sau prea înspăimântată. Sau prea slabă. Era atât de singură cum nu fusese niciodată. Așa că rămăsese nemișcată pe salteaua de paie de la han, s-o mănânce de vie păduchii.

Apoi, în dimineața aceea, între somn și trezie, îi auzise pe stradă pe crainicii care strigau că venise ziua în care decretul Serenissimei cu privire la evrei urma să se pună în aplicare. În seara aceea, când avea să bată clopotul cel mare din San Marco, urma să-i închidă. Atunci se hotărâse să se ducă să vadă, împinsă de dorința aceea ascunsă de a suferi, care e în urzeala tuturor

poveştilor de dragoste. Fără să-şi dea seama, voia să se ducă să vadă dacă şi Mercurio avea să fie acolo.

Însă nu era pregătită pentru ce se întâmplase. Pentru ce auzise. Recunoscuse imediat glasul lui Mercurio. Când îi strigase Giudittei că avea s-o ia de acolo, cu acea patimă, cu acea inimă, Benedetta simţise că moare. Fugise, sfâşiată de durere, de umilință, de ură împotriva acelei evreice tâmpite. Însă pe urmă se oprise şi se întorsese, spre canalul de unde auzise că venea vocea lui Mercurio. Voia să-l vadă. Nu-i fusese de ajuns ce auzise. Știa că durerea se va înteți, dar tot se întorsese. Și când îl târâseră în cazarma străjerilor, Benedetta se dusese la o fereastră laterală şi trăsese cu urechea la discuția dintre el şi Lanzafame până când o descoperiseră şi o goniseră.

Acum Benedetta alerga, trecând pe sub arcadele care duceau în Campo San Bartolomeo.

Mercurio o lichidase ca pe un „lucru simplu". Auzise. Nu însemna nimic pentru el. Nimic. Era ca şi cum ea n-ar fi existat pentru Mercurio.

Și în timp ce se refugia din nou la han urcând treptele două câte două şi se arunca pe salteaua de paie care colcăia de ploşnițe, se gândi că nu era în stare să înțeleagă bine dacă suferea din dragoste sau din orgoliu. Însă de un lucru era sigură: simțea o invidie arzătoare pentru acea evreică tânără care avea totul fără să facă nimic.

„Nu-l meriți, târfă!", urlă înainte de a izbucni în plâns, sufocându-şi fața în perna umplută cu tărâțe.

În noaptea aceea îi fu greu să adoarmă. Încerca să se gândească la trăsăturile frumoase ale lui Mercurio, ca pentru a se tortura în continuare, însă chipul lui se disipa în mintea ei. În schimb, continua să-i vină în minte chipul Giudittei. Benedetta scutura din cap încercând să gonească imaginea rivalei sale ca şi cum ar fi gonit un bondar. Apoi, chipul Giudittei începu să

alterneze cu cel al mamei ei. Și când adormi, mama ei îi sugeră ce să facă.

De dimineață intră în baia publică de la Rialto şi se spălă cum nu făcuse de săptămâni întregi. Se curăță de ploşnițe şi de păduchi, se unse pe corp cu o cremă cu lavandă şi-şi frecă dinții cu o pastă pe bază de mentă şi cedru.

Apoi se duse la un măcelar şi cumpără cele ce-i erau de trebuință.

Hotărârea era luată.

Ajunse la cheiul de gondole şi dădu o adresă.

Când coborî din gondolă, Benedetta simți un nod în gât.

Se uită la Canal Grande ca şi cum l-ar fi văzut pentru prima oară. Apoi se întoarse spre palatul care o aştepta. Înălță capul spre cele trei caturi, cu o arhitectură delicată, străjuite de coloane subțiri de marmură care se răsuceau două câte două ca nişte modele albe pe fațada din marmură verde şi galbenă, striată cu negru. Ferestrele aveau geamuri cu vitralii colorate. Balconaşul catului nobil avea o copertină amplă de pânză în dungi aurii cu purpură, sprijinită de patru drugi negri, lăcuiți, având în vârf capete de lei cu coama aurită.

Avea să meargă până la capăt, îşi zise Benedetta.

Un servitor cu o livrea verde smarald şi cu nişte pantaloni colanți galbeni făcu o plecăciune cu respect când Benedetta intră în hol.

– Excelența Sa a dat dispoziție să vă însoțesc în apartamentele sale, spuse pompos şi o conduse prin palat.

În dreapta şi în stânga atriului, în penumbră, se deschideau încăperi mari care primeau lumina zilei şi o reflectau multiplicată prin lentilele deformante ale vitraliilor marilor ferestre. În capătul atriului se deschidea un perete mobil de sticlă, montat în fier forjat, care dădea spre o grădină îngrijită, cu gard viu din cimişir ca zidurile scunde ale unui labirint. În centru, o fântână

obscenă reprezenta o femeie pe jumătate goală care-şi strângea sânul cu mâinile, picurând apa din sfârcuri, şi oferindu-i-o unui heruvim care stătea în fața ei cu brațele ridicate.

Benedetta simți că un fior rece îi aleargă de-a lungul spatelui când îşi dădu seama că heruvimul de la fântână avea un braț normal şi celălalt stafidit, cu mânuța ca înțepenită de un spasm.

Îl urmă pe servitor în sus, pe scara amplă care se încolăcea în inima palatului. Ajunseră la catul întâi şi trecură de o uşă mare cu două batante, din lemn de nuc deschis la culoare, culoarea mierii, deasupra căreia un sfânt sculptat din granit alb dădea binecuvântarea. De aici se intra direct într-o galerie, imensă şi luminoasă, cu cinci rânduri de ferestre-uşi care dădeau spre Canal Grande şi alta cu oglindă, de partea opusă care dădea spre grădină. Pereții galeriei erau acoperiți de tablouri şi de tapiserii, de la nivelul ochiului până în tavanul încasetat decorat cu fantezii florale. Pe jos, covoare prețioase. Şi mai peste tot, după o schemă geometrică pe care Benedetta nu reuşea s-o descifreze, fotolii, divane, scaune, perne de modă orientală.

Oamenii stăpânului casei şi câini de toate mărimile se lăfăiau pe fotolii şi pe divane. Şi atât câinii, cât şi oamenii aveau o mină plictisită. În încăpere plutea un miros puternic şi deranjant. Pe un covor deschis la culoare, oriental, aşezat chiar în centrul galeriei, trona un ditamai rahat de câine de care nu se sinchisea nimeni.

Benedetta se miră că nu exista nici măcar o femeie.

Câțiva câini şi bărbați ridicară privirea spre ea. Unul dintre câini lătră, leneş. Şi unul dintre bărbați îi trimise un sărut.

– Pe aici, urmați-mă, spuse servitorul şi traversă galeria, deschizând o uşă şi indicându-i o cameră.

Imediat ce Benedetta trecu pragul, servitorul o închise şi-şi reluă pasul înaintea ei, deschizând drum printr-un labirint de camere şi cămăruțe, din ce în ce mai întunecate. În cele din

urmă, în fața unei uşi mari, duble, îmbrăcate în damasc, pe laturile căreia se aflau două sfeşnice de perete aprinse, fiecare cu câte o duzină de lumânări din care picurau lacrimi de ceară pe pardoseala din lemn, servitorul se dădu la o parte, deschise unul dintre batanți şi o pofti pe Benedetta să intre.

– Excelența Sa va sosi imediat ce va voi, zise.

Benedetta intră în cameră şi tresări când uşa se închise în urma ei. Avu o senzație de disperare când îl auzi pe servitor trăgând de două ori ivărul. Instinctiv se agăță de clanță, înspăimântată. Apoi îşi impuse să se calmeze.

„Știi bine de ce eşti aici", îşi spuse respirând adânc.

Când rămăsese înțepenită pe salteaua de paie de la han, pe măsură ce durerea acelei tăceri interioare devenea insuportabilă, pe măsură ce îşi dădea seama că, dacă ar fi rămas acolo, întinsă, ura față de Giuditta ar fi consumat-o şi ar fi măcinat-o până la os, mai rău ca ploşnițele, se hotărâse să accepte o invitație care-i fusese făcută în ziua în care Mercurio o gonise. Îi şoptise la ureche glasul mamei ei. Pentru că mama ei o cunoştea mai bine decât oricine altcineva. Pentru că mama ei ştia cu adevărat cine este. Pentru că mama ei îi sugerase un drum.

„Știi bine de ce eşti aici", îşi repetă.

Vederea ei se obişnuise cu penumbra. Se afla într-un fel de anticameră, sufocantă şi întunecoasă, pictată în negru. În față, printr-o draperie grea se filtra lumina. Înaintă şi dădu draperia la o parte. Și se trezi într-o încăpere enormă, albastru cu auriu, luminoasă, scânteietoare. Esențială. De o eleganță pe care Benedetta cu greu o înțelegea, fiindcă era sobră. În centrul camerei o masă, simplă, cu picioarele subțiri, aurite. Pe masă se îngrămădeau cărți legate în piele şi pergamente. Masa era aşezată pe un covor mare albastru cu auriu, ca restul camerei. Într-o nişă semicirculară era aranjat un alcov auriu, cu coloane fin sculptate în cele patru colțuri, care susțineau o rețea aproape

transparentă, țesută cu fir de aur. Pe pat, o cuvertură de mătase albastră vârstată cu dunguțe subțiri aurii și albe. Iar în mijloc, brodat de mână, blazonul familiei. În cele două cămine identice, așezate unul în fața celuilalt, trosneau buturugi de lemn de stejar. În cameră plutea un parfum ușor, de iasomie. Nu existau tablouri pe pereți. Benedetta ridică ochii la tavan. Fresca reprezenta un cer cu nori albi vaporoși și cu o fată cu păr roșu, îmbrăcată în alb, cu o carnație albă la fel ca tunica pe care o îmbrăca. Fata se dădea într-un leagăn, zâmbind.

Și tocmai în timp ce privea fresca, Benedetta auzi un glas cunoscut, strident care spunea:

– Te recunoști?

Benedetta se întoarse, dar nu văzu pe nimeni.

Se auzi un hohot de râs, înfundat. Apoi glasul vorbi din nou:

– Încă nu te poți recunoaște, nu-i așa?

Benedetta încercă să înțeleagă de unde venea glasul.

– E o ușiță la dreapta patului. Deschide-o.

Benedetta se duse la ușiță și o deschise. Înăuntru era o tunică lungă, imaculată.

– Îmbrac-o, spuse glasul strident.

Benedetta se uită în jurul ei.

– Dezbracă-te și pune-o pe tine, repetă glasul. Vreau să te văd când o faci.

Benedetta simți că nodul din gât era din ce în ce mai puternic. „Știi bine de ce ești aici", gândi iar. Duse o mână la buzunarul rochiei de doi bani pe care o avea pe ea. Pipăi lucrul pe care-l pregătise pentru acea ocazie. Respiră adânc.

– Trebuie să urinez, zise.

Și rămase nemișcată.

În cameră se lăsă o tăcere lungă.

Apoi glasul vorbi iar, mai strident, deranjat:

– Și nu puteai să te gândești să te piși înainte?

– Vă cer scuze, Excelența Voastră, zise Benedetta, cu umilință.

Iar fu o lungă tăcere.

– Sub pat e o oală de noapte...

Benedetta tresări. Nu putea face ceea ce avea de făcut sub privirile stăpânului casei.

– ... dar nu strica totul. Pişă-te în anticameră, departe de privirile mele. Grăbeşte-te.

Benedetta scoase un suspin de uşurare. Îngenunche la picioarele patului, întinse mâna şi luă oală de noapte din metal smălțuit. Se duse în anticamera neagră, dincolo de draperii, îşi ridică fusta, luă ce avea în buzunar, îşi umezi partea dintre picioare şi şi-l introduse, destul de adânc, dar nu foarte, atentă să nu-l rupă. Îşi dădu însă seama că oala era goală. Oricine şi-ar fi dat seama că nu urinase. Atunci rostogoli oala cu zgomot pe jos apoi, trase draperiile şi se întoarse în camera albastru cu auriu.

– Îmi pare rău, Excelența Voastră, am răsturnat oala... zise.

– Nu mă interesează!

Glasul era enervat.

Benedetta lăsă capul în jos.

Fu iar o nouă, lungă tăcere. Apoi, glasul, cu calmul recâştigat, vorbi:

– Dezbracă-te. Aruncă-ți hainele alea oribile sub pat, să nu le văd. Și îmbracă tunica.

Benedetta începu să se dezbrace.

– Încet, zise glasul. Unul câte unul, nasturii... una câte una, hainele...

Benedetta îşi descheie pe îndelete nasturii corsetului şi încet şi-l scoase. Apoi, tot încet îşi dezlegă panglicile rochiei şi încet o lăsă să cadă la pământ. La fel făcu şi cu cămăşuța de corp rămânând complet goală. Apoi dădu să îmbrace tunica.

– Nu! o opri glasul. Să dispară hainele tale!

Benedetta adună lucrurile şi le îngrămădi sub pat.

– Bine. Acum îmbracă tunica.

Benedetta luă haina şi se strecură în ea. Era de mătase. De o extraordinară moliciune, care îi dădu fiori de sus până jos pe trup, ca o mângâiere invizibilă.

– Iată, zise glasul strident, acum te recunoşti?

Benedetta nu ştia ce însemna asta.

Glasul râse încet.

– Uită-te în sus.

Benedetta ridică ochii la tavan şi-şi dădu seama că era îmbrăcată ca fata din leagăn. Şi că avea aceeaşi culoare de păr cu ea. Şi aceeaşi piele de alabastru.

– Da... acum te recunoşti, murmură mulţumit glasul.

O uşiţă ascunsă în perete se deschise.

Principele Contarini intră în cameră, cu mersul lui strâmb, cu un picior mai scurt decât celălalt, cu braţul paralitic îndepărtat în căutarea echilibrului şi cu umărul stâng umflat de cocoaşă. Era îmbrăcat în alb, din cap până-n picioare, inclusiv pantofii, uşori, decupaţi, cu o cataramă simplă de aur, asemenea nasturilor de la cazaca mulată, lucrată pe măsură, cu cele două mâneci de lungimi diferite, să nu atragă şi mai mult atenţia asupra infirmităţilor.

Benedetta fu tentată să fugă, dar avea picioarele de piatră. Se uita la oribilul principe care se apropia de ea.

Principele o luă de mână şi o conduse spre alcov. O întinse pe mijlocul patului. Îi încrucişă braţele pe piept, ca unui mort. Îi surâse cu dinţii lui ascuţiţi, cu privirea lui plină de cruzime şi rece. Îi puse în mâini o coroniţă de iasomie. Apoi se duse la capul patului, îi desfăcu picioarele şi îndepărtă cele două falduri ale tunicii care nu erau cusute, ci pur şi simplu se petreceau în faţă, dând impresia că era o fustă întreagă. Descoperi picioarele Benedettei. Apoi şoldurile şi vintrele. Se uită la părul des roşu,

cu seriozitate, fără s-o atingă, cu capul puţin înclinat într-o parte. Adulmecă aerul.

– Apreciez că te-ai spălat, zise.

– Mulţumesc, Domnia Voastră, răspunse Benedetta.

Şi se simţi stupidă.

– Sper să fie adevărat ce mi-ai spus, zise cu glasul lui strident care devenea răguşit de excitare.

– Sunt fecioară, Excelenţă, minţi Benedetta.

Principele Contarini zâmbi.

– Nu va fi greu de constatat, zise. Vom avea semnul sau nu-l vom avea. Şi de acolo ţi se va depăna destinul.

Benedetta închise ochii.

– Nu, zise principele diform, descheindu-şi nasturii de la pantalonii albi, unde se umfla deja ceva, uită-te în sus. Priveşte-o pe fata aceea frumoasă cu care nedemn te asemeni. Ştii cine era?

– Nu, Domnia Voastră...

– Sora mea iubită, spuse principele Contarini, întinzându-se pe pat. Ea atât de perfectă şi eu atât de imperfect...

Benedetta simţi mâna principelui care-şi îndrepta membrul spre ea.

– ... ea tot şi eu nimic...

Benedetta nu-şi dezlipea ochii de la fata din leagăn.

– ... ea moartă şi eu viu...

Benedetta simţi vârful membrului care împingea să intre în ea.

– Cineva a otrăvit-o...

Membrul începu să-şi facă loc.

– ... şi pe urmă a regretat-o...

Benedetta se rugă ca sistemul pe care mama ei îl folosise de multe ori, când o vindea, să funcţioneze. Măcar încă o dată. Se rugă ca principele să se abandoneze ardorii bărbăteşti şi să nu fie delicat, cum părea în momentul acela.

– Eşti fecioară? o întrebă principele cu glasul lui strident.

– Da, susură Benedetta.

– Acum o să vedem, zise principele şi împinse membrul cu forță în ea.

Benedetta simţi maţul subţire pentru cârnaţi, umplut cu sânge de pui, cum rezista puţin şi pe urmă se rupea. Ţipă, ca de o durere sfâşietoare. Şi gândi: „Mulțumesc, mamă".

Principele se agită în ea, din ce în ce mai repede, până când trupul lui chinuit de natură se contractă într-un spasm. Gemu şi se lăsă să cadă pe coroana de iasomie. Rămase nemişcat câteva clipe, apoi se retrase, uitându-se între picioarele Benedettei, nerăbdător să controleze. Chipul lui înspăimântător se lăţi într-un zâmbet amplu, mulțumit. Înmuie un deget în balta de sânge care păta tunica albă şi gâlgâia din vintrele Benedettei. Îl mirosi. Apoi se uită la Benedetta.

– Nu m-ai mințit, îi spuse.

– Nu, făcu Benedetta.

Principele Contarini încuviinţă. Se ridică din pat şi-şi încheie nasturii pantalonilor, şi aceştia pătaţi de sânge.

– Nu m-ai mințit, repetă satisfăcut. Se uită iar la sângele care înroşea tunica. Îţi voi dărui o viață cum n-ai visat vreodată, spuse.

Benedetta se uită la el în timp ce se bălăbănea şi dispărea pe uşa prin care apăruse. Rămase acolo, nemişcată, întinsă pe patul acela unde sfârşise a mai fi fecioară, ca atunci, cu ani în urmă, când mama ei, în fiecare noapte, o vindea unui nou client ca şi cum ar fi fost prima oară pentru ea.

În clipa aceea uşa anticamerei se deschise.

– Benedetta, ce bine că ai venit şi tu să trăieşti cu noi şi cu principele! ţipă Zolfo, intrând în fugă în cameră, bucuros s-o îmbrățişeze.

Dar imediat ce o văzu goală, cu sângele care-i curgea între picioare, rămase împietrit. Făcu o strâmbătură de dezgust şi se întoarse cu spatele.

Se auzi hohotul strident al principelui.

– Mulțumesc, principe, zise în şoaptă Benedetta, fără să-şi acopere pubisul. Mulțumesc, fiindcă, asemenea mamei mele, mă ajuți să văd cine sunt.

Și se simți copleşită de senzația familiară de silă față de ea care o însoțise toată copilăria.

Însă știu și că ura care o otrăvea acum avea să găsească o cale să se arate. Știu că găsise aliatul, dacă ar fi fost în stare să-i dirijeze cruzimea.

„Târfă blestemată“, gândi ea cu furie.

38

– Cine e bărbatul acela? întrebă Ana din Piaţă.

– Nimeni, răspunse Mercurio.

Ana se uită la bărbatul înalt şi slab care întrebase de Mercurio, cu câteva clipe înainte, şi care acum aştepta într-o barcă plată şi largă, de lagună, ancorată pe canalul care curgea prin faţa casei. Era îmbrăcat în negru, cu păr minunat lung şi drept, aproape alb, legat cu o panglică portocalie, de aceeaşi culoare cu brâul pe care îl avea în talie.

– E destul de arătos ca să fie un *nimeni,* zise.

– Aşa-i, zise Mercurio şi se îndepărtă, mergând spre Scarabello.

– Te miră că te-am găsit, păduche? zâmbi Scarabello.

Mercurio nu răspunse.

– Eu sunt stăpânul acestei lumi. Și stăpânul tău, continuă Scarabello, sigur de uimirea lui Mercurio. Eu ştiu mereu totul despre toţi. Mai ales despre oamenii mei.

Mercurio dădu cu piciorul într-o piatră. Buclele negre i se răsuciră pe frunte. Se uită la Scarabello.

– Și tu eşti al meu, aşa-i? spuse Scarabello.

– Ce vrei? întrebă Mercurio.

– Am o trebuşoară pentru tine. Urcă, zise Scarabello.

Mercurio întoarse capul spre casă. Ana, în prag, se uita la el, crispată şi impasibilă.

– Trebuie să ceri voie? râse Scarabello.

– Nătărăule, zise Mercurio sărind în barcă.

– Să mergem, le porunci Scarabello celor doi oameni care stăteau la vâsle.

Cu o expresie de gheaţă pe chip.

Barca se mişcă prin trestii. Nimeni nu vorbea. Se auzea numai zgomotul vâslelor care se cufundau în apa stătută a canalului.

Când se aflară dincolo de raza vizuală a casei, Scarabello îi făcu semn lui Mercurio să se apropie. Tot cu fața aceea înghețată. Mercurio se apropie. Și atunci Scarabello îi dădu un cap în nas, cu repeziciunea unui şarpe.

Mercurio căzu pe spate, simțind sângele care-i curgea pe buze şi pe bărbie. Ochii i se înceţoşară de lacrimi.

Scarabello luă o batistă de in, cu broderii prețioase, şi o înmuie în apa canalului, în timp ce barca înainta în continuare spre Veneţia. Stoarse batista, îl apucă pe Mercurio de gulerul jachetei, îl trase spre el şi-i curăță sângele, cu grijă.

– Nu mă poţi face nătărău, păduche, îi spuse. Ți-e clar?

Mercurio simțea cum nasul îi pulsa dureros.

Scarabello îi întinse batista, care din albă se făcuse roşie.

– Ține apăsat, îi spuse.

Mercurio luă batista şi tamponă sângele care încă-i mai ieşea pe nări.

– Îți spuneam că am o trebuşoară care pare să fie exact pe măsura ta, reluă Scarabello, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

– Nu ştiu dacă mai vreau să fiu un hoţ, zise Mercurio.

Scarabello se uită în tăcere la el. Apoi schiță un zâmbet.

– Drept cine mă iei, băiete? spuse pe urmă.

– Ce vrei să spui?

– Ți-am dat impresia că sunt un caraghios?

– Nu…

– Atunci de ce mă tratezi ca pe un caraghios?

– Nu te înțeleg…

Scarabello suspină și se așeză alături de el. Îi puse o mână pe umăr.

– Tu ești al meu, înțelegi? Dacă eu îți spun că am o trebușoară pentru tine, tu te execuți. Nu mă interesează dacă Ana aia din Piață a ta încearcă să te convingă să devii țăran, pescar, cizmar sau orice altceva. Tu știi ce ești, băiete? Tu ești un hoț. Și un geniu al travestirii. Asta trebuie să recunosc. Scarabello îl strânse la pieptul său. Putea părea ceva amical. Sau începutul unei strangulări. Și ești al meu. Îi dădu drumul. Știi ce cred? Că tu mă vezi cu ochii… unei fete. Râse. Tu te lași fascinat de hainele mele, de felul meu de a fi rafinat… și crezi că sunt altcineva. În schimb, eu sunt exact ceea ce sunt, băiete. Uită-te în ochii mei. Numai aici găsești adevărul. Te înspăimântă ochii mei? Zâmbi. Da. Ochii mei înspăimântă. Fiindcă eu nu sunt altceva decât asta. Și cu siguranță nu sunt nici prietenul tău, nici al nimănui altcuiva. Și cum nu sunt prietenul tău, nu mă interesează ce vrei, crizele tale de conștiință. Pe mine mă interesează numai de mine. E clar?

Mercurio încuviință. Simțea cum i se umflă nasul.

Scarabello zâmbi satisfăcut.

– Bravo.

Se așeză din nou la locul lui, își încrucișă picioarele lungi și tăcu.

Mercurio se gândea. Căuta o soluție. Crezuse că viața lui era la o cotitură. Că ar fi avut posibilitatea să se concentreze pe visul lui, să aibă o corabie numai a lui și să o ia cu el pe Giuditta. Dragoste și libertate. Acum însă, așezat pe banca bărcii, își dădea seama de absurditatea propriilor lui planuri.

„Ești un băiat prost“, își spuse, simțind cum se înfurie.

Se uită la Scarabello. Noul lui stăpân.

– Ce trebuie să fac? întrebă.

Scarabello îi făcu semn să aştepte.

Barca ancoră la Rialto şi se îndreptară spre arcadele băncii Banco Giro, unde se adunau negustorii şi armatorii. Scarabello îi făcu semn unui bărbat bine îmbrăcat şi o apucă spre biserica San Giacomo. Bărbatul veni după ei şi se strecurară printre dărâmăturile de la Fabbriche Vecchie. Se simţea miros de urină şi de excremente. Și miros de mortar, de cărămizi arse de soare şi de lemn vechi, ars care putrezea în ploaie şi umezeală. Nişte guzgani, mari cât o pisică mică, îi adulmecară şi fugiră strecurându-se printre pietrele şi molozul pe care incendiul le spărsese şi le dărâmase. Scarabello, bărbatul şi Mercurio se opriră în spatele unui zid dărâmat, alături de nişte obiecte se uz casnic şi materiale de construcţie.

– Am omul de care aveți nevoie, Domnia Voastră, spuse Scarabello arătând spre Mercurio.

– Un băiat? întrebă bărbatul.

– Dacă există cineva care o poate face, atunci el este, spuse Scarabello.

Mercurio simţi un val de mândrie.

– Două vele mari de trinchet din pânză de Olona, de cânepă, spuse bărbatul. Momentan nu se găseşte nimic asemănător de cumpărat, iar nava mea trebuie să ridice ancora într-o săptămână. Singurii care au o rezervă bună sunt briganzii ăia de la Arsenal. Dar le ţin toate pentru ei, iar nouă, armatorilor independenţi...

– Sunteți armator? întrebă Mercurio întrerupându-l. Aveți o corabie?

Scarabello îi aruncă o privire cruntă.

Mercurio tăcu. Însă, dintr-odată, i se păru că toată treaba lua o întorsătură diferită. „Eşti un băieţel prost, nu-i aşa", gândi zâmbind. Dar „te-ai şi căcat în scăldătoare".

– E unul dintre cei mai buni oameni ai mei, spunea între timp Scarabello. E un vrăjitor al travestirii. Credeţi că ăsta-i sânge? Îi luă batista din mână. O aruncă în ţărână. Apoi îşi trecu un deget pe sub nasul lui Mercurio şi stoarse lichidul roşu pe buricele degetelor. E vopsea.

Râse.

Armatorul nu ştia ce să creadă.

Mercurio zâmbi.

– E adevărat, Domnia Voastră, zise. Priviţi, nu mă doare niciun pic. Nu e spart, şi, spunând acestea, îşi mişcă nasul la stânga şi la dreapta, rezistând la durere şi făcând ochii mari, ca să nu se umple de lacrimi.

Scarabello se uită la Mercurio, apoi la oamenii lui, apoi la armator. În cele din urmă se uită din nou la Mercurio, cu un fel de admiraţie, şi încuviinţă imperceptibil. Îi plăcea băiatul acela şi în acelaşi timp îl stânjenea. Avea senzaţia, ca un fel de presentiment, că într-o zi avea să-i creeze probleme şi că vor trebui să se bată.

– Pot intra în locul acela despre care aţi spus, zise Mercurio. Şi voi lua de acolo pentru Domnia Voastră velele acelea din pânză de lână.

– Vele mari de trinchet din pânză de cânepă, îl corectă armatorul.

– Vele mari de trinchet din pânză de cânepă, repetă Mercurio.

– Aşa... pur şi simplu...? zise armatorul.

– Nu. Nu-i simplu deloc, interveni Scarabello, pe un ton grav. Băiatul meu riscă mult. Buzele subţiri i se întinseră într-un surâs. Cât sunteţi dispus să cheltuiţi pentru acest risc, Domnia Voastră?

– Voi să faceţi în aşa fel încât încărcătura mea să poată pleca spre Trebizonda şi nu vă va părea rău, zise armatorul. Altceva?

– Da, spuse Mercurio. După ce vă voi face această favoare, dumneavoastră mă veţi învăţa cum se cumpără o corabie.

Scarabello şi armatorul se uitară la el uluiţi. Apoi, amândoi deodată izbucniră în râs.

Când rămaseră singuri, Scarabello se îndreptă din nou spre barca de la Rialto. Mercurio îl urma în tăcere. Se urcară la bord.

– Unde mergem? întrebă atunci Mercurio.

– Tu chiar nu ştii ce e Arsenalul? îi zise Scarabello. N-ai auzit vorbindu-se niciodată despre el?

– Nu. De ce?

Cei doi bărbaţi de la vâsle chicotiră.

Barca urcă pe Canal Grande, ieşi în largul lagunei San Marco şi pe urmă, ajunşi la parohia San Giovanni in Bragora, acostară în zona Docului Vechi. Apa avea un miros acru, de petrol. Pete mari şi uleioase pluteau la suprafaţă, lucioase, fără să se amestece cu apa şi colorând în negru algele care ieşeau la lumină.

– „Arsenalul din Veneţia e cel mai mare şantier naval din lume. Lucrează aici aproape două mii de persoane. Ştii cât înseamnă două mii de persoane? Iar pe timp de război, chiar trei mii, spuse atunci Scarabello, cu un fel de orgoliu în glas. E cel mai apărat loc din Veneţia.

Mercurio îl urmă pe chei. Făcură câţiva paşi, apoi Scarabello se opri şi arătă cu degetul.

– Aia este Poarta de Uscat, zise.

Prin ceaţa subţire care se ridicase, Mercurio văzu o poartă mare. Îi aminti anumite arcade din Roma, chiar dacă acelea erau antice, iar aceasta părea nouă-nouţă. În dreapta era un turn. Iar de o parte şi alta se ridicau ziduri înalte şi solide, din cărămidă roşie. Doi străjeri înarmaţi păzeau intrarea Porţii de Uscat.

– Tatăl meu era un *arsenalot,* spuse atunci Scarabello, pe un ton care lui Mercurio i se păru aproape trist. Înseamnă că era unul dintre privilegiații care lucrau la Arsenal. Dar marele prostănac a fost descoperit că fura odgoane. Scutură din cap. Arsenalul le oferă avantaje mari muncitorilor săi, reluă. Arsenaloții sunt susținuți economic pe viață de Serenissima și copiii lor au dreptul să lucreze și ei acolo. Însă are reguli militare. După dezonoarea suferită de tatăl meu, eu și mama am fost goniți din casa noastră și lăsați în voia sorții de orașul ăsta de rahat. Mama s-a apucat să facă... ei, ghicește ce poate face o femeie. Însă avea plămânii slabi și în iarna următoare a murit de tuberculoză. Iar eu am devenit ceea ce sunt. Țintui cu privirea Poarta de Uscat. Nu am regretat niciodată. Dacă tatăl meu nu ar fi fost descoperit, eu, probabil, aș fi fost astăzi un arsenalot care-și zdrobește spatele să construiască nave pe doi bani. Și poate m-aș fi simțit chiar norocos. Ciudată e viața. Se uită la Mercurio. Luă un băț și desenă în noroi zidurile de incintă ale Arsenalului cu Poarta de Uscat. Apoi făcu un semn. Depozitele de vele sunt aici, pe latura de sud la Docul Nou. Știu, pentru că mă duceam la tatăl meu și el lucra aproape, la Tana care se află mai la sud de velărie. Făcu un alt semn lipit de zidurile de incintă. E depozitul de cânepă publică. Ai să vezi odgoane și parâme de toate dimensiunile. Mereu e un furnicar de lume. Dacă aș fi în locul tău, m-aș duce acolo după ce am furat cele două vele de trinchet. Dacă te opresc, spune că te-a trimis maistrul tău să controlezi diametrul tacheților pentru că ceilalți s-au încurcat de tot.

– Maistru... Tacheți...

– Tacheți.

– Tacheți... stricați...

Scarabello desenă un canal dincolo de ziduri.

– Ăsta-i canalul Tana. Întinse brațul în dreapta lor. E într-acolo. Și iese direct în larg. Există o scară în spatele canalului. Eu

mă căţăram pe ea mereu când eram copil, apoi săream pe zid. E un salt de toată frumuseţea. Reuşeşti. Pe urmă, când eşti pe zid, te arunci în canal. Găseşte pe cineva care să nu prea atragă atenţia şi să aibă o barcă. Poate un pescar. Și cu asta basta. Te pescuieşte şi plecaţi de acolo. Scarabello surâse şi şterse desenul din noroi cu vârful cizmei. Ce-i cu treaba aia cu nava despre care i-ai vorbit armatorului? îl întrebă.

– Într-o zi vreau să am o corabie a mea, răspunse instinctiv Mercurio.

Scarabello ridică o sprânceană.

Și iar Mercurio se simţi un prostănac.

– Studiază un plan să intri în Arsenal. Scarabello îi dădu una pe spate uşor şi vru să plece. Repede.

– Ce i s-a întâmplat tatălui tău? îl întrebă Mercurio.

Scarabello se opri. Se întoarse.

– A fost condamnat pentru înaltă trădare şi înecat în lagună.

– Înecat...? zise în şoaptă Mercurio.

– E metoda curată a Serenissimei. Uită-te în jurul tău. Apa nu ne lipseşte.

Mercurio simţi cum groaza îi pecetluieşte gura.

39

Giuditta se ridică de la masa la care era aşezată de mai mult de patru ore, unde cosea cu capul plecat. O dureau degetele, iar buricul degetului arătător de la mâna stângă era roşu şi umflat de la înțepăturile necontenite. Pe jos şi pe masă, vreo zece berete galbene, de diverse modele, cusute cu materiale de diferite grosimi şi nuanțe de galben. Trase cu ochiul la camera tatălui ei. Isac era întins pe pat, cu capul în mâini, de multe zile. Moartea Mariannei, femeia lui Lanzafame, îl adusese la disperare. Giuditta asistase la descompunerea asta morală, fără să ştie ce să facă şi cum să-l ajute. La picioarele patului văzu o sticlă de vin. Se strecură în cameră, încercând să nu facă zgomot, şi luă sticla.

– Las-o acolo, zise Isac, fără să se întoarcă, cu glas răguşit.

– Îți face rău, tată...

– Las-o acolo!

Giuditta tresări. Nu era obişnuită cu tonul acela. Îi veni să plângă, dar îşi reținu lacrimile. Puse sticla pe pardoseală...

– Începi să semeni cu căpitanul...

Isac se întoarse brusc, dezvelindu-şi dinții, cu nările dilatate.

– Nu se poate sta în linişte în casa asta?

Giuditta făcu un pas înapoi, înspăimântată.

Isac se întinse spre sticlă, o apucă şi o agită în aer.

– Din cauza ăsteia nu pot fi lăsat în pace?

Giuditta se retrase către uşă.

– Din cauza ăsteia? urlă iar Isac şi izbi cu sticla în perete. Sticla explodă, pătând în roşu peretele şi pardoseala. Gata! Problemă rezolvată! Isac întinse un deget spre Giuditta. Şi să nu îndrăzneşti să aduni cioburile şi să faci curat. Afară!

Apoi se aruncă iar pe pat, cu capul în mâini.

Giuditta ieşi din cameră înspăimântată. Închise uşa şi se aşeză la fereastra micuță ce dădea spre Piața Ghetoului Nou. Îşi muşcă buzele ca să nu plângă.

– Îți cer ajutorul, *Ha-Shem,* zise în şoaptă. Dacă nu-l mai am pe tatăl meu... îşi reținu un suspin, nu mai am pe nimeni.

Simți că teama şi disperarea o doborau. Se răsuci să se uite la casa sărăcăcioasă în care trăiau. Tavane atât de joase că îți venea instinctiv să mergi adus de spate, camere mici, pardoseli putrezite şi care scârțâiau, ferestre atât de mici încât şi lăsate deschise nu reuşeai să schimbi aerul în casă. Două camere în care să faci totul, de la dormit la gătit şi mâncat. Case mizere în care toți evreii erau siliți să trăiască, înghesuiți unii în alții, într-o promiscuitate umilitoare, cu o chirie mai mare decât cea pe care o plăteau înainte chiriaşii creştini.

De la ferestruică Giuditta vedea cum se jucau copiii în piață. Şi ceva mai încolo vedea una din cele două porți mari care seara erau încuiate, cu bufnitura aceea de lemn şi cu scârțâitul de zăvoare care-ți dădea fiori în suflet.

Se uită la zidurile de cărămidă roşie care fuseseră construite alandala în cea mai mare grabă în jurul întregii zone, ca să-i cuprindă pe toți, ca animalele în cuşcă. Se gândi la familia care locuia alături, al cărei apartament era cu vedere spre canal, nu spre piață. Fereastra care comunica cu lumea exterioară fusese zidită, după cum prevedea decretul. Iar această familie de cinci

persoane, de fiecare dată când se aşeza la masă, avea în faţă şirul acela de cărămizi şi mortar care închidea fereastra. „Zidiţi de vii", gândea Giuditta.

„Am să te iau de acolo!", ţipase Mercurio, în prima noapte când fuseseră închişi înăuntru acolo.

Giuditta încă îi mai auzea glasul în urechi. În fiecare zi se uita spre pod, sperând să-l vadă că apare. Îl aştepta. Dar Mercurio nu apăruse niciodată, nici când se putea, nici când porțile îngrădirii erau deschise. Nu se mai arătase. Aşa că Giuditta, când se gândea la asta, simțea o furie sumbră, plină de ranchiună şi de umilință. „Cu siguranță, Mercurio o săruta pe Benedetta lui", îşi spunea. Și cu siguranţă râdeau de ea şi de ingenuitatea ei.

„Eşti o cretină", gândi cu mânie.

Cu toate astea, mâna ei se duse la o bucată de in pe care o ținea mereu aproape de ea. O bucată în care, pe vremea primei lor întâlniri, li se amestecase sângele. „Contractul" lor, cum o numea Giuditta, redactat de soartă.

„Eşti o biată cretină", îşi repetă şi mai supărată.

Bătu la uşă.

Giuditta tresări, smulsă din gândurile ei.

– Cine e? întrebă.

– Eu, cine vrei să fie?

Giuditta se duse la uşă, deschise şi se aruncă în brațele lui Donnola, care, ca în fiecare zi, venea să-l vadă pe Isac.

– Ei, linişteşte-te... ce-i toată intimitatea asta? glumi Donnola, stânjenit de efuziunile de afecţiune.

– E beat, zise Giuditta şi izbucni în plâns.

Donnola se agită, fără să ştie ce să spună.

– Se simte rău şi nu ştiu ce să fac... sughiță Giuditta. Nu ştiu cum să îl ajut.

Donnola o desprinse de el, cu o privire serioasă, ținând-o de umeri.

– Acum mă aude, zise.

Giuditta lăsă capul în pământ.

Donnola se duse la ușa camerei lui Isac și o deschise cu avânt.

– Ridicați-vă, doctore! zise cu glas prefăcut. Ce trebuie să aud de la fiica dumneavoastră?

– Dă-te din drum, Donnola!

Se auzi un zgomot violent, ceva aruncat. Și un geamăt.

După un moment, Donnola ieșea din cameră cu o strâmbătură de durere pe chip, masându-și un picior.

– Trebuie să se calmeze, îi spuse Giudittei în șoaptă.

– Închide ușa! urlă Isac.

Donnola sări, supunându-se. Zâmbi încurcat la Giuditta.

– Trebuie găsită modalitatea potrivită de a-i vorbi... e o chestiune de strategie, înțelegi? bâigui.

Giuditta încuviință, luă una dintre beretele galbene pe care le cususe și și-o puse pe cap.

– Eu ies să fac câțiva pași, zise.

– Uite, o idee foarte bună!

Giuditta deschise ușa casei. Se întoarse spre Donnola. Cu o figură înspăimântată.

– Hai, du-te și distrează-te, o încurajă Donnola, cu fals entuziasm, înspăimântat ca și ea de situația aceea.

Giuditta trecu pragul și coborî scările strâmte și întunecate care miroseau a mucegai. Ușa de la intrarea clădirii era deschisă. Se trezi direct sub porticul scurt din piață, între cele două prăvălii de amanet.

Dincolo de poarta mare a Ghetoului auzi din nou vocea de-acum cunoscută a călugărului care în acele zile se încăpățâna să predice ura față de evrei. Același călugăr pe care-l întâlnisera

în hanul din apropierea oraşului Adria, pe când ea şi tatăl ei tocmai debarcaseră. Ca şi cum i-ar fi urmărit. Sau ca şi cum ar fi fost glasul acelei lumi.

– Domnul mi-a vorbit! urla fratele Amadeo. Veneția, ascultă. Acum când i-ai închis, priveşte-i! Ei sunt nimicirea. Ei sunt cancerul! Ei sunt vrăjitorii şi vrăjitoarele Satanei!

Giuditta îşi plecă privirile, încercând să nu asculte glasul acela neplăcut. Respiră adânc aerul umed al zilei. Mirosul dulceag şi putred al lagunei era peste tot, mai ales când aerul era greu şi încremenit ca în ziua aceea. O ceaţă subţire, apoasă, se lăsa în jos, udând pământul din piaţă. Giuditta îşi ridică rochia şi traversă, încercând să evite băltoacele cu noroi, îndreptându-se spre o dugheană cu stofe uzate, de unde câteodată cumpăra resturi de stofă.

– Nu e aceeaşi beretă de ieri, nu-i aşa? îi spuse Ariel Bar Zadok, bărbatul care administra dugheana.

Giuditta făcu semn că nu şi se apucă să scotocească printre cupoane, ținând capul plecat.

– E foarte frumoasă, spuse o clientă. De unde ai cumpărat-o?

– Am cusut-o eu, răspunse cu timiditate Giuditta, fără să ridice privirea.

– Tu? zise minunându-se femeia.

Giuditta se ghemui între umeri, apoi o luă cu paşi repezi spre ieşire. Dar nu făcuse decât câţiva paşi spre Cannaregio, când femeia o ajunse din urmă.

– Aşteaptă, unde fugi? îi spuse mergând alături de ea.

– Trebuie să fac comisioane, scuzaţi-mă, răspunse Giuditta.

– La târg?

– Da, chiar aşa.

– A, bine. Și eu, zâmbi femeia, o luă de braț şi se îndreptă spre târgul de zarzavaturi care era imediat după porticele din

Piaţa Ghetoului Vechi, dincolo de cea de a doua poartă care seara se zăvora.

– Veneția ascultă! urla pe partea cealaltă fratele Amadeo. Căieşte-te de păcatele tale! Goneşte evreul necurat!

– Călugărul ăla…! exclamă femeia.

Din glasul ei răzbătea mânie şi teamă în acelaşi timp.

Giuditta ar fi vrut să rămână singură, dar nu ştia cum să se descotorosească de femeie.

– Pe mine mă cheamă Octavia… zise ea, scuturând din cap, ca şi cum s-ar fi eliberat de greutatea vocii călugărului. Ştiu, ştiu, nu e un nume evreiesc, dar tatăl meu era pasionat de romanii antici… ştii cine era Octavia?

Giuditta făcu un semn timid de negație.

– Soția fetiță a lui Nero! exclamă. Ca să vezi ce idee tâmpită a avut capul ăla nebun al tatii, păzească-l cerul! Strânse braţul Giudittei. Sări! zise aflându-se în faţa unei băltoace, râzând.

Instinctiv sări şi Giuditta. Şi surâse.

– E de ajuns un salt, nu-i aşa? zise Octavia.

– Ce?

– E de ajuns să faci ceva prostesc ca să domoleşti scorțoşenia şi totul pare diferit... Mai uşor.

Octavia îi făcu cu ochiul.

Giuditta zâmbi din nou.

– În fine, dacă nu greşesc, tu eşti fata doctorului care… care e prieten cu străjerul nostru.

– Căpitanul Lanzafame, zise Giuditta.

– Și te numeşti…?

– Giuditta.

– Și mai cum?

– Di Negroponte.

– A, iată de ce sunteți atât de diferiți de noi! exclamă Octavia. Noi, aproape toţi, venim din centrul Europei. Suntem germani, la urma urmelor. Se simte după cum vorbim?

Giuditta zâmbi.

– Puțintel da...

– Te amuză?

– Nu…

– Hai, nu mă supăr.

– Puţintel da…

Octavia râse cu poftă. Apoi privirea i se întristă.

– Îmi lipseşte vorba noastră, ştii? Aici cu toții sunt de părere că Germania e doar friguroasă. În schimb, e un loc plin de forţă şi de energie… Se uită la Giuditta. Suspină. O femeie îşi urmează soţul, draga mea. Dacă ar fi fost după mine, aş fi rămas acolo. Dar soţul meu voia să împrumute aşa că iată-ne aici. S-a băgat în afaceri cu Anselmo del Banco. Ridică din umeri. Ce plăcere o fi să împrumuți bani nu ştiu. Noi eram tipografi, ştii? La Mainz. Cei mai buni tipografi din Europa sunt acolo. Dar, aici, la Veneţia, nu ne lasă să fim tipografi… doar pentru că suntem evrei. Cât de tâmpită poate fi ființa umană? Venețienii ar putea învăța pe gratis toate trucurile şi tehnologiile cele mai avansate, dar cum e o chestiune de rasă… Octavia pufni. Oamenii sunt proşti, şi cu asta basta. Și vezi că nu zic numai creştinii. O, sunt unii evrei care au capul ca o gheată goală… Să nu mai vorbim… Cât pălăvrăgesc, nu-i aşa? râse.

Giuditta râse cu ea.

– Să trecem la lucruri serioase, zise Octavia. Spune-mi despre bereta asta. E foarte frumoasă. Și *Ha-Shem* mi-e martor: nu mi-aş fi închipuit niciodată că am să spun aşa ceva despre scârboşenia asta pe care ne obligă s-o purtăm pe cap.

– Ce trebuie să răspund? zise Giuditta roşind.

– Fata mea, roşeşti dacă eşti vinovată de ceva, nu dacă ai o calitate, zise Octavia. *Stambagiul* zicea că porţi o beretă diferită de cea de ieri. Cum adică? Ai mai mult de una?

Giuditta încuviinţă.

– Îmi trebuie un cleşte să-ţi smulg cuvintele din gură, suspină Octavia. Pot vedea una dintre beretele tale şi poate s-o şi cumpăr?

– S-o cumperi? zise surprinsă Giuditta.

– Şi ce vrei, să mi-o faci cadou? glumi Octavia.

– Mă gândeam că da...

Octavia izbucni în râs.

– Eşti sigură că eşti evreică? Râse iar. Glumesc, draga mea. Îmi place să fac glume cu noi, ca tâmpiţii ăia de creştini. Mă face să mă obişnuiesc cu prostiile lor şi aşa îmi fac mai puţin rău.

– Veniţi, Octavia, zise pe neaşteptate Giuditta, apucând-o de un braţ şi trăgând-o înapoi, spre arcadele din Piaţa Ghetoului Nou.

Şi când ajunseră îi spuse:

– Aşteptaţi aici, cobor imediat.

Alergă sus pe scări şi intră în casă.

Îi găsi pe Donnola şi pe Isac aşezaţi pe două scaune, unul în faţa celuilalt, în tăcere, cu capul în jos. Isac ridică privirea şi se uită clipă la ea, cu ochii umezi. Apoi lăsă iarăşi capul în jos fără să spună nimic. Râgâi încet.

Giuditta luă toate beretele pe care le cususe în orele ei de singurătate şi coborî în goană, fericită să iasă din casa aceea.

– Iată, alegeţi-vă una, îi spuse Octaviei.

– Ascultă-mă, fetiţo, nu-mi vorbi cu dumneavoastră că mă faci să mă simt bătrână.

– Bine, zise Giuditta şi îi întinse beretele. Alege-o pe cea care-ţi place.

Octavia le luă şi se uită repede la ele, una câte una.

– Ai mare talent, fetițo, zise. Apoi zâmbi maliţios. Vino, îi spuse şi se îndreptă spre centrul pieței, unde femeile stăteau aşezate în cerc.

Cea mai mare parte dintre ele bârfeau în timp ce cârpeau ori curățau zarzavatul pe când îi supravegheau pe copiii lor care se jucau. Însă, din când în când nu doar una îşi ridica privirea spre Fondamenta dei Ormesini, unde fratele Amadeo continua să-şi urle ura împotriva rasei lor.

– Bună ziua, Raşela, zise Octavia, ajungând lângă femei. Bună ziua tuturor.

Femeile o privirǎ bănuitor pe Giuditta.

Octavia se prefăcu că nu vede. Se aşeză pe un scaun liber, îi făcu semn Giudittei să vină lângă ea şi începu, cu multă încetineală, să examineze beretele.

– Cum ai spus că se numeşte modelul ăsta? o întrebă fluturând una în aer.

Giuditta deschise gura, nepregătită, şi scoase numai un sunet lung lipsit de sens.

– Mainz, ai spus, îmi pare, zise Octavia. Model Mainz. Încuviinţă mulțumită. Foarte adecvată, într-adevăr. Îşi potrivi bereta pe cap. Îmi vine bine, Raşela? o întrebă pe una dintre femei.

– E o beretă galbenă, zise Raşela, ridicând din umeri, ca şi cum n-ar fi interesat-o, însă cu nesiguranță în glas şi oprindu-şi prea mult privirea pe obiect.

– Da, ai dreptate, zise Octavia, scoțându-şi bereta şi răsucind-o în mână. Însă aplicațiile astea, țesăturile diferite, combinate între ele, nuanțele astea diverse de galben... cine ştie de ce mă fac să mă gândesc la o beretă... Se întrerupse şi dădu din umeri. Ah, ce prostie era să spun. Îi întinse bereta Giudittei. Ține.

– Ce voiai să zici? întrebă una dintre femei.

– O prostie, repetă Octavia.

– Zici multe. Una în plus sau în minus… Hai, spune.

– Mie mi se părea atât de frumoasă încât nu mă gândeam la ea ca la o beretă de evreu, asta-i. Voiam să spun că e o beretă pe care şi-ar cumpăra-o şi o creştină. Dădu iar din umeri. Uite cât pot fi de proastă, uneori. Se întoarse spre Giuditta. Arată-mi alta, hai.

– Aia arată-mi-o şi mie, fată, zise una dintre femei, referindu-se la bereta pe care tocmai o probase Octavia.

Cu oarece reticenţă şi timiditate, Giuditta i-o întinse.

Femeia o luă, sub privirile prietenelor ei, care acum se căiau că nu o luaseră înaintea ei.

– O, şi asta e chiar deosebită! exclamă Octavia, cu noua beretă în mână.

– Model Negroponte, zise Giuditta.

Octavia se uită la ea dând din cap.

– Îţi place să glumeşti, nu? îi zise. Mai înainte spuseseşi că ăsta e model Köln.

– A, da… încuviinţă Giuditta.

Octavia îi zâmbi şi-i şopti la ureche:

– Oraş din nord, fetiţo.

– Ce i-ai spus? întrebă una dintre femei.

Octavia se întoarse.

– Că trebuie să-mi facă o reducere, pentru că îmi pare că am să cumpăr toate beretele astea. Vreau să schimb una pe zi.

– Cum toate? zise femeia care avea în mână prima beretă şi o strângea la piept. Asta e a mea. Tocmai mă pregăteam s-o întreb cu cât o dă.

– Și eu voiam s-o văd pe cealaltă, zise femeia care se numea Rașela, arătând spre una dintre beretele pe care Giuditta le avea în mână.

– Modelul Amsterdam? zise Octavia. Ah, nu, Rașela pe aia o vreau eu.

– Nici nu te gândi, zise Rașela, se ridică și-i smulse din mână Giudittei o beretă.

Într-o clipă și celelalte femei se ridicară și o înconjurară pe Giuditta, începând să-și probeze beretele.

Când plecară, Giuditta numără banii pe care îi avea în mână. În total avea doi matapani, un ban de doisprezece bagattini și cinci torneselli.

– Nu-i rău, nu? îi zise Octavia.

Giuditta nu știa ce să zică.

– Ai talent, fetițo, repetă Octavia. Și eu, cu toată modestia, adăugă dându-i un cot. Ne putem gândi să facem afaceri împreună, nu crezi?

Giuditta râse uimită.

– Chiar?

– Ce faci cu un talent dacă nu-i rentabil?

Giuditta nu-și credea urechilor. Dar își dădu seama că, deși nu formulase concret acel gând, se îndeplinea exact ceea ce dorea și la ce se gândise.

Se uită după femeile care se îndepărtau, mândre, cu beretele lor pe cap. Și se gândi că erau frumoase cum își imaginase.

– Chiar? spuse din nou.

Octavia încuviință. Zâmbi.

– Știu că tatăl tău nu lucrează… zise încet.

Giuditta se crispă.

– Comunitatea noastră e mică, fetițo…

– N-am chef să vorbesc despre asta, tăie Giuditta discuția.

Se întoarse şi plecă.

Când ajunse la arcade întâlni o fată care avea vreo treisprezece ani.

– Aici locuieşte doctorul evreu? o întrebă fata.

– Ce doctor? zise Giuditta cu o voce defensivă.

– Cel care a îngrijit-o pe Marianna, târfa, răspunse fata.

– Cine eşti? întrebă Giuditta.

– Și mama mea e târfă. Și era prietenă cu Marianna, spuse fata, lăsând ochii în jos. Când îi ridică, erau încețoşați de lacrimi. Avea o expresie plină de demnitate şi de forță. Mama mea e bolnavă. Are aceeaşi boală ca Marianna. Și Marianna îi spusese că era un doctor evreu care avea o inimă mare şi cunoştea leacuri ca să nu sufere şi... că făcuse totul ca s-o salveze.

Giuditta simți un fior în piept.

– Doctorul acela e tatăl meu, zise mândră. Vino, îi zise fetei.

Și apoi, înainte de a intra pe uşa casei, se întoarse spre pod, de unde spera să apară Mercurio.

40

– Bunule Dumnezeu, ce ţi s-a întâmplat? exclamă Ana din Piaţă deschizând uşa şi trezindu-se în faţa ei cu Mercurio cu nasul umflat.

– Nimic, bombăni Mercurio, prost dispus. M-am lovit.

– În bărbatul ăla care a venit să te caute azi-dimineaţă? întrebă Ana, apucându-l de un braţ.

– Lasă-mă, zise Mercurio, eliberându-se brutal.

– Bărbatul ăla nu-mi place, zise Ana.

– Cui îi pasă?

Ana ridică mâna să-i tragă una peste ceafă.

Mercurio o înfruntă sfidând-o.

– Ce vrei să-mi spui? făcu Ana. Că nu sunt mama ta?

– Exact, rânji Mercurio.

Ana lăsă încet mâna-n jos. Se întoarse şi se îndreptă spre camera cu soba.

– Ana... zise Mercurio, dându-şi imediat seama de ce spusese. Îmi pare rău...

– Nu. Ai dreptate, îi răspunse Ana, fără să se oprească.

Mercurio dădu din cap, frustrat. O auzi pe Ana cum învârtea polonicul în ceaunul cu supă.

– Îmi pare rău... repetă intrând în cameră.

Ana nu se întoarse.

– Aşază-te, e aproape gata, zise.

– Nu gândeam aşa... făcu Mercurio apropiindu-se.

– Ah, în fine, aşază-te, copil binecuvântat! exclamă Ana, tot fără să se întoarcă. E posibil să nu faci niciodată ce ți se spune?

Şi atunci Mercurio înțelese că Ana plângea şi nu voia să se vadă. Se aşeză la masă.

– Îl cheamă Scarabello... începu să spună.

Ana nu încetă să amestece în supă.

– E un ratat.

Ana luă polonicul şi turnă supa într-un blid mare de lut.

Mercurio văzu că-şi ştergea ochii cu mâneca rochiei.

– Sunt asudată toată, zise Ana şi se întoarse. Puse blidul pe masă şi se aşeză față în față cu Mercurio, după ce-i dăduse o lingură.

– Tu nu mănânci? o întrebă Mercurio.

– Am mâncat, răspunse Ana.

Mercurio băgă lingura în supă. Mâncă.

– Te pregăteşti să faci o prostie, nu-i aşa? zise Ana pe neaşteptate.

După ce Scarabello îl lăsase în fața Porții de Uscat de la Arsenal, Mercurio dăduse o raită de recunoaştere. Străjerii de la intrare erau înarmați şi nu lăsau pe nimeni să se apropie. Se îndepărtase şi examinase zidurile. În mai multe locuri mortarul care lipea cărămizile era crăpat şi-ți dădea posibilitatea să te agăți cu mâinile şi să strecori vârful picioarelor. Scoțându-şi ghetele, le-ar fi putut escalada, chiar dacă erau destul de înalte. În trecut se cățărase în case unde ştia că găseşte ceva de furat. „Eşti în stare", îşi spusese. Însă pe urmă un soldat se arătase în capul zidului de incintă şi controlase în jos. Era înarmat cu un baston lung, ascuțit. Mercurio rămăsese să se fâțâie de jur împrejurul

zidurilor, în căutarea unui punct slab. Însă Scarabello avea dreptate. Arsenalul era o fortăreaţă de neînvins.

– Ce prostie? zise Mercurio. Nu... nu.

– Ţi se citeşte pe faţă.

Mercurio îşi băgă o lingură de supă în gură.

– Bună, murmură.

– Povesteşte-mi ce ţi s-a întâmplat.

– Nimic.

Mercurio lăsă lingura să cadă în blid.

– N-ai vârsta capriciilor, zise Ana. Apoi, cu gingăşie adăugă: Chiar dacă nu ai avut o mamă.

– Am ales un vis mai mare ca mine... murmură în cele din urmă Mercurio.

Ana suspină.

– Mănâncă, băiete, îi spuse.

Mercurio începu să mănânce, încet, învins.

Ana arătă spre nasul umflat.

– Mă tem că ţi l-a rupt. Zâmbi. Vei fi mai interesant. Aveai un năsuc de fată. Acum vei părea un bărbat.

Se uită cu dragoste la el. Băiatul acela era tot ce avea.

– Nu există visuri prea mari... începu să zică. Glasul ei era calm. Visurile nu au măsură. Nu sunt nici mici, nici mari.

Mercurio mâncă o lingură de supă fără să se uite la ea.

– Oamenii care-şi propun un ţel simplu... continuă Ana, ca şi cum s-ar fi gândit cu voce tare, îl ating repede, şi se aşază şi mor în el. Rămân acolo, nemişcaţi, toată viaţa lor plicticoasă.

Mercurio nu vorbi. Era întunecat la faţă, cu capul plecat în blidul de supă.

Deodată, Ana se ridică şi se duse la o piatră din zid care, dacă te uitai bine, avea puţin mortar în jurul ei. O scoase, băgă mâna în gaură şi trase un săculeţ sunător. Se întoarse la Mercurio,

desfăcu nodul săculețului și îi răsturnă în poală monedele de aur pe care i le încredințase Mercurio.

– Credeai să sunt multe? Ei bine, nu sunt. Dublează monedele astea, îi spuse. Și când le-ai dublat, dublează-le încă o dată. Și când vei avea de patru ori mai multe, dublează-le din nou. Apoi încă o dată, și încă o dată.

– Pe urmă...? întrebă în șoaptă Mercurio, ridicând capul.

– Pe urmă îți cumperi nava! exclamă Ana, punându-și mâinile în șold. Despre asta vorbim, nu? Iar dacă nu-ți ajung banii, ți-o construiești cu mâinile tale.

– Ți-e ușor să vorbești! explodă Mercurio, plin de furie. În lumea asta de rahat nimeni nu te lasă să faci ce vrei!

– Dacă crezi că te voi bate pe spate și-ți voi spune „sărăcuțul“, ai greșit, îi răspunse Ana. Ai grijă să devii bărbat, nu mai ești un puști.

– Nu sunt în stare! urlă Mercurio. Sări în picioare și o luă la goană în sus pe scări. Eu sunt un hoț și atât!

În timp ce-l vedea cum urcă treptele două câte două, Ana simți o teamă în suflet. O senzație de eșec. Poate asemănătoare cu cea pe care o simțea Mercurio, își spuse. Poate și ea avea un vis prea mare.

– Ai dreptate! țipă la el, cu puterea instinctului, cu o clipă mai înainte ca Mercurio să fi dispărut în camera lui. Tu nu ești la înălțimea unui lucru atât de extraordinar!

Apoi își ținu răsuflarea.

Mercurio se opri o clipă apoi coborî repede scările.

Ana văzu că-și reține lacrimile.

– Crezi cu adevărat că nu sunt la înălțimea visului meu? o întrebă Mercurio cu o privire uluită și rănită.

Ana se uită la el.

– Nu, răspunse.

– Dar e aproape imposibil de realizat, zise Mercurio cu ochii plecați.

Ana nu spuse nimic.

– E... cu adevărat mare... gigantic...

– E mare pentru că o corabie e mare? Ana îi mângâie părul și-i ciufuli bretonul. Trebuie să ți-l scurtez, altfel în curând te vor lua drept fată. Îl luă de mână și îl duse din nou în camera mare cu sobă. Îl puse să se așeze pe un scaun lângă foc. Nu măsura grandoarea unui vis cu măsura lucrului pe care vrei să-l obții, îi spuse. Visurile nu se măsoară nici cu prăjina, nici cu ocaua.

– Dar o corabie...

– Tu ești sigur că planul tău e să ai o corabie? îl întrebă Ana, întrerupându-l. Luă foarfeca și se duse în spatele lui. Stai liniștit dacă nu vrei să-ți scurtez și urechile.

Apoi îi băgă degetele printre buclele negre și tăie. Întinse părul cu un pieptene de os alb și făcu un pas înapoi să se uite.

– Eu nu mă gândeam niciodată...

Mercurio se opri.

Ana tăie părul cu puțin mai sus de nivelul urechii.

– Tu ești doar un hoț, așa-i? Un infractor care nu are nici idealuri, nici visuri.

Mercurio încruntă sprâncenele.

– Nu poți să înțelegi, bombăni.

– Uită-te la mine, zise Ana.

Îi puse un deget sub bărbie și îl obligă să se întoarcă spre ea. Controlă lungimea părului, tăind pe ici, pe colo, cu mișcări rapide de foarfecă. După puțin se întoarse în spatele lui Mercurio și începu să ajusteze tunsoarea. Și numai atunci vorbi:

– Nu crezi că să trăiești într-un canal înseamnă deja să-ți ascunzi planul?

Ce plan poate fi în a trăi...

Ana îi dădu ușor o palmă.

– Ce limbă lungă ai, zise. Cine comandă? Tu sau ea? Pleacă prima limba şi pe urmă gândurile. Gândeşte-te înainte de a răspunde. Și mai ales ascultă întrebările.

– Am auzit ce ai spus, făcu ofensat Mercurio.

– Hai, termină.

– Am auzit!

– Stai nemişcat, că te tai!

Mercurio se gheboşă.

– Și stai drept că n-am chef să-mi rup spatele ca să-ți tai părul.

Mercurio pufni.

– De ce trăiai într-un canal? zise Ana, cu glas ursuz.

Mercurio dădu din umeri şi izbucni în râs.

– Pentru că nu-mi plăcea să stau în palatul mamei şi al tatălui meu, la călduрică, servit şi onorat...

Ana iar îi dădu uşor o palmă.

– Dacă crezi că sunt o tâmpită, putem încheia aici, spuse serioasă. Încearcă să răspunzi la întrebarea mea. Știm amândoi că nu ai nici mamă, nici tată, că erai sărac lipit pământului, că viața ê o mizerie, că mereu te-au luat toți în şuturi în cur şi aşa mai departe. Ana se învârti în jurul lui şi-i agită foarfeca în față. De ce nu ai rămas cu Scalzamorto ăla...?

– Scavamorto, zâmbi Mercurio.

– O, cui îi pasă, nu face pe meticulosul cu mine! Încep să-mi pierd răbdarea!

– Fiindcă...

– Ce cap tare ai, Pietro Mercurio de la orfelinatul San Michelle Arcangelo! pufni Ana. Era mai bine să rămâi într-un canal scârbos şi puturos, în întuneric, fără mâncare, singur ca un câine, decât să...

– Ne lega cu lanțuri de pat! explodă Mercurio cu mânie. Ca pe nişte sclavi! Ca şi cum am fi fost ai lui!

– În schimb, în canal erai...

– Liber, fir-ar al dracului să fie!

Ana se prefăcu că-i dă un dos de palmă.

– Ai grijă cum vorbeşti, limbă lungă. Apoi întinse mâna spre faţa lui Mercurio şi îl mângâie. Liber, copilul meu. Liber, da.

Mercurio nu ştia de ce, dar îi veni să plângă. Se abţinu. Dar era ca şi cum se rupsese ceva în el. Sau ca şi cum s-ar fi predat. Era foarte zăpăcit de cap.

– Pentru unul care nu a fost pasionat niciodată de mare e destul de ciudat să-şi dorească aşa deodată o corabie, reluă Ana. Hai, care e primul lucru pe care mi l-ai spus vorbindu-mi despre visul tău?

– Că aş fi luat-o cu mine pe Giuditta...

– Nu.

– Despre Lumea Nouă...

– Nu! Ana îl scutură de umeri. Aminteşte-ţi emoţia!

– Că voiam... să fiu...

Ochii lui Mercurio se umplură de lacrimi.

– Spune-o!

– Liber...

– Repetă.

– Că voiam să fiu... liber.

Ana îl îmbrățișă.

– Da, dragul meu. Asta vrei. Asta ai vrut întotdeauna. Nu o corabie, nu o Lume Nouă despre care nici măcar nu ştii cum e, care poate e populată cu sălbatici... Să fii liber. Ăsta-i planul tău. A fost întotdeauna. Se desprinse şi-i luă iar faţa în mâini, emoționată. Tu ai libertatea în sânge. Și în inimă. Tu... ştii cu adevărat ce înseamnă. Și vrei s-o dăruieşti şi Giudittei. Îl îmbrățişă din nou. Ai un plan mult mai mare decât o corabie mizeră. Îți dai seama?

Mercurio se uită la ea. Căldura sobei îi usca deja lacrimile.

– Ce vrei să fie o corabie? râse Ana, ridicându-se.

Luă un târn de măturică şi mătură de pe jos părul spre sobă. Îl adună, îl ţinu o clipă în mână, privindu-l cu ochii pierduţi în trecut.

– Îţi mulţumesc, băiete, zise. Într-o vreme îi tăiam părul soţului meu. E frumos s-o fac din nou.

Apoi aruncă părul în foc şi ascultă cum trosneşte.

Mercurio se gândi că nu era încă liber. Fiindcă acum îi aparţinea lui Scarabello. „Însă cu ajutorul Anei ar fi reuşit", se gândi subit. Şi i se păru o senzaţie mai caldă decât focul din sobă.

Se întoarse cu gândul înapoi, către viaţa lui din trecut, şi se văzu un puşti, în picioare pe marginea gropii comune dincolo de Piazza del Popolo, la Roma. Îşi aminti cu câtă furie căuta printre cadavrele aruncate unul peste altul, căutând-o pe mama lui. Printre morţi. Sperând s-o vadă moartă. Chiar dacă nu exista nici cea mai mică posibilitate să o recunoască fiindcă nu ştiuse niciodată cine era. Îşi aminti, şi numai acum înţelese cum încercase Scavamorto să-l scape de furia lui jucându-se de-a „mamâ mea era…". Înţelese că Scavamorto, în felul lui, ca un stăpân cu un sclav, ţinuse într-un fel la el. Şi în inima lui, în acel moment, îl iertă.

Însă nu căutase niciodată un tată. El mereu îşi dorise o mamă. Întotdeauna căutase doar să nu fie abandonat de femeia care-i dăduse viaţă, şi numai atât. Şi dorise să fie acceptat de ea. Aşa cum era el.

Iar acum, acolo, în faţa sobei, cu şi mai multă intensitate, avu acel simţământ nou de plenitudine interioară. Şi îi fu teamă că nu e real.

– Noi suntem o familie, e adevărat? zise atunci.

41

– Azi în port mi-au povestit despre un echipaj macedonean care acum un an şi ceva voia să jefuiască doi evrei, un tată şi o fiică, dar în cuferele lor au găsit numai pietre. Hohotul de râs al Esterei făcu ecou cristalin, depăşind clipocitul refluxului.

Şimon Baruch se opri să se uite la ea, cu picioarele care i se cufundau în nisip, pe malul mării.

Se opri şi Estera şi-i întoarse privirea fără teamă. Vântul îi ciufulea părul, desprinzând şuviţe din complicata pieptănătură adunată în cozi, rulate cu răbdare în jurul frunţii şi ţinute de ace subţiri de os. O pală de vânt mai puternică îi smulse băsmăluţa pătrată, din mătase brodată, fixată pe partea de sus a capului. Estera încercă să o prindă, însă schimbarea direcţiei vântului o duse cu el, făcând-o să danseze în aer ca un fluture. Estera râse din nou.

Şimon Baruch, în schimb, nu fu distras de zborul băsmăluţei. Rămase să se uite fix la ochii Esterei, verzi ca nişte scarabei, şi la buzele ei pline şi roşii.

– Nu e o poveste caraghioasă? întrebă Estera surâzând.

Şimon încuviinţă. Nu zâmbi. Fiindcă încă nu învăţase să o facă. Dar ştia că Estera nu se aştepta ca el să fi zâmbit. Aşa cum nu se aştepta ca el să fi alergat ca un puşti pe plajă, unde

în fiecare după-amiază se întâlneau să se plimbe, de când el se hotărâse să se oprească la Rimini.

Estera roşi imperceptibil, sub privirea lui intensă.

„Nici nu se aştepta ca el să fi fost fericit", se gândi Şimon.

Estera se întoarse să se uite după băsmăluţa care căzuse în apă şi plutea ca o nimfă. Se întoarse spre Şimon, îi zâmbi şi ridică din umeri, ca şi cum ar fi zis că nu-i pasă, şi-şi reluă plimbarea.

Însă Şimon intră în apă, aşa cum era, îmbrăcat, ajunse la băsmăluţă, o luă şi se întoarse. O stoarse şi i-o dădu Esterei.

Estera nu ştia ce să zică şi rămase aşa, nemişcată. Însă pe urmă, când privirea îi coborî pe hainele lui Şimon, ude fleaşcă de apa care picura la picioarele ei, întunecând nisipul, izbucni în râs, fără să se poată abţine.

Şimon se uită la ea. Și în timp ce o privea se gândi că, de când Mercurio îi revoluționase viața, moartea dormea alături de el, în fiecare noapte, în pat, cu țeasta ei descărnată care îi sufla în faţă respiraţia urât mirositoare a corupţiei. Iar viaţa lui se transformase într-o piatră smulsă de pe marginea unei prăpăstii, de atunci. Începuse să se rostogolească, din ce în ce mai repede, fără control, condamnată abisului. Iar Şimon descoperise, în căderea aceea de neoprit, că e altfel decât crezuse. Descoperise că în el dormise ani şi ani de zile o ferocitate identică cu a lumii care-l înspăimânta atât de tare. Descoperise că putea să ucidă fără să simtă nici cea mai mică emoție, nici cea mai mică senzație de vină. Fără teamă.

Descoperise că putea trăi fără Dumnezeu. Sau în ciuda lui Dumnezeu.

Trecuseră de-acum cinci luni de când ajunsese la Rimini şi iar se schimbase ceva. Și încă radical. Trecuseră cinci luni de când în fiecare seară îşi spunea că a doua zi avea să plece şi, în schimb, de fiecare dată, rămânea. „Pentru ce?", se întrebase. Însă întârzia să-şi dea un răspuns care îl stânjenea. Era mai simplu să se prefacă gata de plecare. Îşi păstra vie intenția de răzbunare. Îşi păstra viu scopul principal al vieţii lui. Ținea departe un posibil

răspuns neplăcut. „Sunt obosit, își repeta. Am doar nevoie să mă odihnesc puțin.“ Însă adevărul iminent, care pretindea să fie recunoscut, mai devreme sau mai târziu, era că, cu cinci luni în urmă, ajungând la Rimini, o întâlnise pe Estera. Femeia al cărei nume însemna „eu mă voi ascunde“. Femeia care doar cu numele ei părea să cunoască povestea bărbatului care spunea că se numește Alessandro Rubirosa.

O văzuse și imediat, ascultându-i glasul, melodios ca al anumitor cântăreți din îndepărtata lui țară, avusese o senzație de ușurare, ca și cum pe neașteptate i-ar fi fost luată de pe umeri o greutate îngrozitoare. Și, pe de altă parte, se simțise obosit. Foarte obosit. Ca și cum numai în acel moment ar fi putut admite toată osteneala pe care o înfruntase.

O văzuse și se simțise iertat, primit. Ca și cum femeia aceea ar fi putut să ierte păcate și să primească în sufletul ei păcătoși.

– Veniți, spuse Estera. Nu puteți sta ud ca un pui de găină. O să răciți.

Îi întinse o mână.

Șimon făcu jumătate de pas înapoi, uitându-se fix la mână.

Estera și-o retrase.

„Dar nu părea supărată“, gândi Șimon. Așa că i se alătură și o apucară spre Hostaria de' Todeschi.

Estera reuși să fie serioasă câțiva pași, apoi izbucni în râs.

– Scuzați-mă... spuse, acoperindu-și gura cu o mână, ca o fetiță. Râse din nou, arătând spre încălțările lui Șimon care, la fiecare pas, lăsau să iasă puțină apă, producând un zgomot caraghios. Pare ca și cum ați avea ghetele pline de broaște. Râse, cu obrajii care i se înroșeau și cu cozile care i se zbârleau în aer. Nu vă supărați, nu-i așa?

Șimon îi făcu semn că nu. Nu știa nici cum, nici de ce se întâmplase. Știa doar că, întâlnind-o pe Estera, simțise că platoșa lui se fisurase. Și în momentul acela știuse că nu ar fi plecat de la Rimini. Că nu ar fi luat-o pe urmele lui Mercurio. Că nu avea chef să se lipsească de compania Esterei. Cel puțin nu imediat.

Uneori, seara, când se întindea în camera lui la Hostaria de' Todeschi, era asaltat de gânduri funeste, simțea din nou suflarea morții. Însă erau gânduri fără greutate. Uşoare ca norii într-o zi cu vânt. Dispăreau într-o clipă din peisajul gândurilor lui.

Și atunci ființa lui toată se concentra din nou pe Estera. Se gândea la ziua care tocmai trecuse şi-şi imagina ce ar fi urmat. Iar în acest a fi între una şi alta, în această suspensie, Şimon găsea cea mai mare plăcere. Și echilibrul.

Fiindcă în acel moment Şimon ştia că nu e singur.

– Vă stânjenesc privirile oamenilor? îl întrebă Estera.

Şimon se uită în jurul lui şi-şi dădu seama că părăsiseră plaja şi mergeau prin localitate. Trecătorii, intersectându-se cu ei, se întorceau să se uite la hainele pline de apă.

Şimon îşi dădu seama că Estera era singura persoană cu care nu se simțea schilodit de muţenie. Femeia aceea ştia să-i pună numai întrebări care prevedeau un da ori un nu. Nimic altceva. Cu ea, Şimon nu trebuia să scrie, să gesticuleze, să spere că va intui. Cu ea, totul era simplu.

Îi făcu semn că nu. Nu-i păsa deloc de oamenii pe care îi întâlneau.

Estera încuviinţă mulţumită.

– Nici mie, zise.

Şimon se uită la ea.

– Chiar dacă e evreică, e o femeie de treabă, îi spusese hangiul, cu câteva zile în urmă, observând că Şimon ieşea să se plimbe cu ea în fiecare după-amiază. Apoi se apropiase de urechea lui şi îi murmurase: Dar nu e genul care să se convertească, domnule. Aşa că făceți-vă dumneavoastră socotelile... în libertate, să zicem aşa.

Și, desprinzându-se, îi zâmbise cum făceau bărbații între ei când vorbeau despre cum îşi rezolvă problemele cu o femeie. Şimon îl înghețase cu o privire. Hangiului imediat îi păruse rău şi lăsase capul în pământ, bâiguind:

– Nu mă înțelegeți greşit, domnule...

Şimon continuase să se uite la el cu dispreţ.

– Vreţi să intraţi la mine acasă să vă uscaţi? zise dintr-odată Estera, oprindu-se în faţa portiţei unde în fiecare după-amiază, după plimbare, se despărţeau. V-aţi putea îmbrăca cu hainele soţului meu cât timp se usucă ale dumneavoastră.

Şimon rămase uluit. Se uită în jurul lui.

În ziua aceea, după ce hangiul îi transmisese vulgarele lui insinuări, pentru prima oară de când o frecventa pe Estera, în timp ce mergea alături de ea, pe malul mării, Şimon se gândise la trupul ei gol. La căldura lui. Și se gândise să o sărute.

– V-am spus, nu mă interesează bârfele oamenilor, zise Estera.

Dintr-odată, Şimon se gândi la fata de la taverna din Narni, pe care nu reuşise să o aibă, deşi o dorea şi ea era frumoasă. Pentru prima oară de zile întregi se gândi că ar fi trebuit să plece să-l urmărească din nou pe Mercurio. „N-o să ai linişte până n-o să-l găseşti pe blestematul ăla de băiat." Se simți în cuşcă, cu spatele la zid. Simţi cum îi gâlgâie mânia în piept. Se uită la Estera. Ca şi cum s-ar fi uitat la o duşmancă. Apoi se răsuci brusc şi se îndepărtă cu paşi furioşi.

Estera nu scoase un cuvânt. Nu încercă să-l oprească.

Ajuns la străduţa unde ar fi trebuit să cotească, Şimon întoarse privirea spre Estera. Văzu că deschidea uşa casei, cu capul plecat. Văzu cum îi cădea cheia pe jos şi că, atunci când se apleca s-o ridice, îşi trecea dosul mâinii peste un ochi, ca şi cum ar fi şters o lacrimă.

Văzu în faţa ochilor, din nou, chipul corupt de viciu şi trupul provocator al fetei din Narni, care îl umilise, care îl făcuse să se simtă o jumătate de bărbat. Respiraţia îi luă foc în gât. Strânse pumnii şi maxilarele. Unghiile i se înfipseră în palme şi dinţii îi scrâşniră în gură.

Estera închidea încet uşa când Şimon dădu peste ea. O împinse în casă, cu violenţă, cu ochii înroşiţi şi măriţi de furie. Trânti uşa, închizând-o în urma lui.

Estera îl înfruntă, fără să dea înapoi.

Şimon rămase o clipă nemişcat. Vibrant. Apoi sări pe ea, cu brutalitate, fără nici cea mai mică atenţie, fără nici cea mai mică grijă. Sângele i se urcase la cap ca un talaz. Și ca un reflux, tot sângele acela coborâse rapid în corp, îl străbătuse, devastându-l şi, într-un vârtej înspumat, îi crescuse carnea între picioare. Se împinse în Estera cu carnea aceea a lui tare, lipindu-şi şoldurile de şoldurile ei, agăţându-se cu mâinile de spatele ei, trăgând-o spre el. Îi ridică fusta, proptind-o de perete. Băgă o mână în chiloţii ei lungi de pânză, sfâşie materialul, îi strecură degetele între picioare.

Estera închise ochii şi deschise gura, ca într-un ţipăt mut.

Şimon ajunse la un smoc aspru de păr. Îl descurcă şi răzbi dincolo, simţi o rezistenţă cărnoasă, despicată, şi apoi, brusc, carnea sub buricele degetelor lui cedă şi se deschise. Umedă.

Estera era fără suflu. Iar acum avea şi ochii larg deschişi.

Mâna lui Şimon începu să se mişte în acea caldă, umedă, vâscoasă gură care i se deschisese între picioare. Îi împinse buricul degetului pe o excrescenţă mică, mai tare decât moliciunea care o înfăşura. Și ascultă trupul Esterei care se schimba la atingerea lui. Cu cealaltă mână încetă să o mai ţină nemişcată pe Estera lipită de perete, ajunse la decolteul rochiei, se agăţă de el şi trase, cu putere, până dezgoli un sân. Strânse sfârcul, cu ardoare.

Estera gemu de durere. Și de plăcere.

Atunci Şimon o sărută, aproape muşcând-o, aproape umilind-o cu aroganţa limbii lui care o viola şi o cerceta. Se desprinse fără suflu, gâfâind. Se uită la buzele Esterei care străluceau, umezite de sărut. Și văzu că şi ea se uita la buzele lui, umezite de acelaşi sărut.

Apoi, dintr-odată, Estera apucă mâna lui Şimon şi o împinse tare, strângând picioarele, apăsându-şi carnea, contractând-o, răsucindu-se în jurul ei înseşi.

Şimon simţi o emoţie intensă, ca şi cum furie şi bucurie laolaltă l-ar fi smuls şi scuturat. O împinse pe Estera la pământ,

cu brutalitate, lovindu-i capul de pardoseala de teracotă, îi ridică rochia şi se uită la părul negru, zbârlit de mâna lui. Văzu că Estera desfăcea încet picioarele, întredeschizând despicătura umedă fremătândă. Văzu că-şi contracta muşchii abdomenului. Îşi desfăcu pantalonii, cu furie, şi pătrunse în ea ca şi cum ar fi trebuit s-o ucidă cu propria carne bățoasă. Se privi cum dispare în Estera. Simți o căldură pe care nu o simțise niciodată. Și, în timp ce Estera îi continua mişcarea, Şimon simți din nou tot sângele care îi alerga înnebunit prin trup, într-un uragan vertiginos.

Estera îi luă mâinile şi i le duse la sân.

Şimon strânse din dinți, până-i simți scrâşnind în cap. Dădu unul, două, trei izbituri din şale, cu din ce în ce mai multă ardoare, împingându-se adânc în ea.

– Da... îi spuse Estera.

Însă Şimon nu o mai auzea. Urechile îi erau pline de propriile lui gemete, capul i se topise în copleşitoarea senzație care i se agăţa de coloana vertebrală ca un parazit feroce. Şi în cele din urmă se abandonă cu toată ființa lui acelei plăceri care semăna atât de mult cu o tortură.

Pe urmă, lăsând-o pe Estera să-l țină în ea, simți cum pe neaşteptate un nod se dezlega în el.

Și pentru prim oară de când devenise mut, îşi dădu seama că era în stare să îşi exprime sentimentele.

– Plângi, îi spunea în şoaptă Estera. Plângi...

42

Fetița târfei bolnave arătă un grup de clădiri, toate înghesuite unele în altele și înalte ca niște turnuri, în zona San Cassiano, și mări pasul.

Isac simți o aromă în aer. Nu ar fi știut să spună ce era. „Nu era niciun parfum, niciun miros", se gândi. Însă cu siguranță era produsul mai multor parfumuri și mai multor mirosuri. Și atât parfumurile, cât și mirosurile trebuiau să fie puternice, violente, fără nuanțe. Avu intenția să se răsucească și să se întoarcă.

Donnola, ca și cum i-ar fi citit gândul, îl luă de braț. Se uită la el. Doctorul avea fața însemnată de acele triste zile de viciu, în care se abandonase propriei disperări. Părea un om bătrân. Le trebuise aproape o oră să ajungă acolo, dincolo de Rialto, trecând printre dărâmăturile incendiului de la Fabbriche Vecchie. Isac mergea încet, fără să privească în jur. La fiecare pas, Donnola se temea că se va opri și își va schimba gândul. Iar fetița care îi călăuzea, în schimb, tremura și mergea din ce în ce mai repede, ca să se trezească, după câțiva pași, că mergea singură. Și atunci se oprea și îi aștepta.

– Mama mea e acolo, spuse fetița și se strecură în curtea clădirilor, cu pas alert.

Donnola se întoarse spre Isac şi văzu că avea privirea pierdută.

– Veniţi, doctore…

În prima clipă, Isac opuse rezistenţă. Apoi cedă.

– Bine, hai să mergem s-o omorâm şi pe femeia asta… zise.

Donnola nu comentă. Erau zile de când Isac se închisese în sine, acuzându-se de moartea soţiei lui şi a Mariannei. Şi nu era chip să-l convingi de contrariu. Însă acum ceva se mişcase. Acum doctorul era acolo, la un pas de a-şi relua activitatea, la un pas de a reacţiona. „Fusese fetiţa aceea, se gândea Donnola. Ori poate dragostea Giudittei." Isac trebuie să fi citit în privirea fiicei lui mândria de a-l avea tată, în timp ce fetiţa repeta că Marianna, pe patul morţii, îi spusese prietenei ei că găsise un medic bun, cu o inimă mare şi fără prejudecăţi.

– Există aproape douăsprezece mii de târfe în Veneţia, zise Donnola, pe când intrau pe o poartă vopsită în stacojiu, ţipător, urmând-o pe fetiţă.

– Deci pot omorî câte vreau, comentă Isac. Ar fi greu oricum să dispară cu toatele.

– Când o să încetaţi să vă mai plângeţi de milă, doctore? zise Donnola.

– Şi de ce ar trebui să fiu bucuros?

– De exemplu, pentru că sunt douăsprezece mii de târfe la Veneţia.

– Şi ce dacă?

– În loc să vă gândiţi la câte veţi omorî, zise Donnola, fiţi mai evreu şi imaginaţi-vă câte onorarii puteţi obţine.

Isac se uită la el în tăcere. Nimeni nu ar fi făcut ce făcea el.

– Mulţumesc, Donnola… îi spuse.

– Mulţumesc pentru ce?

– Nu-ţi bate capul. Isac zâmbi melancolic. Mulţumesc, totuşi.

– Cine vă înțelege e deştept, doctore, zise Donnola. Însă încercați să nu spuneți aiureli cu prima dumneavoastră clientă. Faceți impresie bună, vă rog!

– Mai du-te dracului, Donnola.

– O! Acum vă recunosc! râse Donnola. Să mergem mai înainte ca fetiței să-i explodeze inima de nerăbdare.

Isac se mişcă şi urcă cele trei trepte care duceau în curtea interioară a clădirii. Înăuntru fu izbit de aroma aceea pe care o simțise înainte. Sau mai bine, îşi spuse, intrase în laboratorul unde acel miros care se simțea pe stradă era distilat. Zeci şi zeci de parfumuri şi mirosuri şi putori grețoase se ciocneau în aer. Era parfum de verbină, de coriandru, de mirodenii orientale, lemn, ambră, smirnă, tămâie, flori exotice. Și sudoare, urină şi rahat, mizerie, mâncare stricată. Și lapte, zer, brânză şi mucegai. Și toate mirosurile şi toate parfumurile se luptau între ele, într-un turn Babel olfactiv care îl ameți pe Isac. Se ținu de balustrada de la capătul de jos al scării unde ajunseseră.

– Vă simțiți bine? întrebă Donnola.

Işac privi în sus. Câteva trepte mai sus, o femeie grasă leşinase peste balustradă. Un mucos se pişa pe perete. Peste tot în jur, bărbați şi femei urcau şi coborau, râzând, blestemând, căzând, scuipând, pipăindu-se pe sub haine, certându-se, lovindu-se, sărutându-se, fugind şi urmărindu-se. Și zgomotele, asemenea mirosurilor şi parfumurilor, se amestecau într-o cacofonie unică.

Fetița aştepta, țopăind pe o treaptă murdară de vomă.

– Bunule Dumnezeu… zise Isac, dar unde suntem?

Donnola râse.

– Acesta e Castelletto, doctore. Cartierul târfelor.

– Bunule Dumnezeu… repetă Isac.

– Haideți, grăbiți-vă, vă rog! zise fetița.

Isac îi făcu semn din cap că da şi începu să urce treptele în timp ce o prostituată slabă ca o mătură, cu un nas coroiat asemenea ciocului unei acvile imperiale, îşi descheia bluza în faţa ochilor lui, dezvelindu-i un sân ofilit şi descărnat care părea pieptul slab al unui bărbat bolnav de tuberculoză. Isac îşi feri faţa cu o mână, strâmbându-se, şi trecu mai departe.

– Sodomitule! țipă prostituata la el.

Isac se întoarse. Femeia avea gura căscată şi câţiva dinţi rari, lungi şi îngălbeniţi.

– Nu-ți plac femeile, sodomitule? țipă la el, scuipând salivă.

Donnola izbucni în râs, fără să se poată abţine. Și atunci, după zile întregi, şi Isac râse. Puţin. Dar râse. Și ceva, nou şi definitiv, i se mişcă în suflet. Apoi, cu pas vioi, sui treptele două câte două, trecu de Donnola şi ajunse la fetiță.

– Ce râzi, sodomitule? urlă prostituata la el şi-şi împinse în afară cu mândrie mamelele ei stafidite. Sodomitule!

– Aşteptaţi, doctore! ţipa între timp la el Donnola, gâfâind pe scări. Să vă ia... E bun cine vă înțelege! Ce v-a apucat?

– Grăbeşte-te, Donnola!

– Ăsta-i nebun de legat, pe cuvântul meu, bombăni Donnola.

Ajunşi la etajul al cincilea, după ce trecuseră printr-un fluviu de bărbaţi şi femei, fetița îl conduse pe Isac pe un culoar îngust şi întunecat. Cea mai mare parte dintre lumânări erau fărâmate şi stinse. Pe culoar se deschideau zeci de uşi mici lipite unele de altele. Unele erau deschise şi, în trecere, Isac întrezărea trupuri de bărbaţi şi de femei care se înlănțuiau într-o împreunare lipsită de delicatețe pe saltele de paie cu aspect murdar. Fetița trecea de ele fără să arate nici cea mai mică tulburare. Când ajunse la o uşiță, pe care Isac văzu pictată grosolan silueta unei femei provocatoare pe jumătate dezbrăcată, fetița bătu de trei ori, apoi de două şi apoi o dată, iar în final zise:

– Eu sunt.

– Eşti singură? zise un glas slab din interior.

– Sunt cu doctorul, răspunse fetița.

Dinăuntru se auzi un sughiț sufocat. Apoi:

– Intră.

Fetița luă o cheie pe care o avea agățată la gât şi o răsuci în broască. Înainte de a împinge uşa, se întoarse spre Isac.

– Vindecați-o pe mama mea, doctore... vă rog, şi-şi muşcă buza de jos ca să oprească lacrimile. Și nu-i spuneți că am plâns, adăugă murmurând.

Isac încuviință. Dar se simți copleşit din nou de responsabilitate. Se gândi că ar fi trebuit să plece. Că ar fi trebuit să-i spună fetiței că mama ei era condamnată, că avea să suporte durerile iadului şi că după aceea ar fi murit, devorată de boala ei.

– Iată-mă, zise Donnola ivindu-se.

Isac se uită la el.

– Ce facem? îl întrebă în şoaptă.

Fetița se uita la ei.

Donnola, luat pe nepregătite, nu răspunse.

– Faceți ce ați făcut cu Marianna, zise fetița, cu ochii roşii. Chiar dacă moare... îşi reținu un suspin, ajutați-o să moară fericită, ca pe Marianna.

Apoi îşi duse o mână la buzunarul şorțului, scoase o batistă verde, înnodată, o desfăcu, luă o para şi i-o întinse lui Isac.

Isac îşi simțea capul greu din cauza cantității de vin pe care o băuse. Adulmecă aerul nesănătos de pe culoar. Se uită la bănuţul din mâinile fetiței. Era una dintre monedele acelea care circulau numai printre copii sau printre cei morți de foame. Strânse pumnul fetiței în jurul monedei săracilor.

– Ține-o tu, îi spuse.

Apoi intră.

43

– Du-te la vâsle, zise Mercurio sărind pe *Zitella*, barca pescarului din Mestre care îl dusese prima oară la Veneția, ascuns sub coșul de pește.

Pescarul știa de-acum cine era. I se confirmase că băiatul lucra pentru Scarabello.

– Unde vreți să mergeți, domnule? îl întrebă.

– Mai întâi pe canalul Tana, apoi la Poarta de Uscat la Arsenal, zise Mercurio.

Pescarul se codi.

– Canalul Tana? întrebă subțiindu-și vocea. Nu-i nimic acolo... Doar zidurile...

Mercurio se așeză la prora, cu spatele la el. Fără să-i răspundă.

– Tonio! strigă atunci pescarul. Și când apăru un ditai băiatul, cu un cercel rotund în lobul stâng, îi spuse: Cheamă-l pe fratele tău, e de vâslit.

Tonio se întoarse.

– Berto! La vâsle! strigă.

După o clipă, un alt băiat apăru pe mal. Avea și el un cercel în ureche și era și mai mare decât fratele său.

Mercurio se uită la ei. Nu-i plăcea ideea să se trezească în mijlocul lagunei cu uriașii ăia doi.

– Domnul e un prieten al lui Scarabello, spuse atunci pescarul celor doi frați, ca și cum ar fi înțeles starea de spirit a lui Mercurio.

Cei doi giganți se cocoșară numai ce auziră numele lui Scarabello.

– Domnule… salută unul din cei doi în direcția lui Mercurio.

– Mergem la Arsenal, zise pescarul.

Cei doi frați se așezară pe bancheta din mijloc și își suflecară mânecile cazacelor, deși era frig.

– Se ajunge mai repede dacă trag ei la rame, zise pescarul, întors spre Mercurio. Arătă spre frați.

– Sunt doi *buonavoglia.*

– Ce sunt? întrebă Mercurio.

– Suntem condamnați la galeră, domnule, răspunse Tonio și-i arătă încheietura mâinii lui și pe cea a fratelui său.

Aveau un semn circular mai întunecat pe pielea din jur, ca un fel de cicatrice sau de bătătură.

– Chiar dacă suntem *buonavoglia,* adică vâslași voluntari plătiți cu banii în mână, ne pun în lanțuri la vâsle în timpul bătăliilor, așa nu ne vine chef să ne aruncăm în mare ca să scăpăm cu viață, râse.

Mercurio încuviință. Aveau încheieturile mari cât brațul lui.

Pescarul desfăcu parâmele și împinse barca de la mal. Cei doi frați se așezară fiecare la câte o vâslă. Se priviră în timp ce manevrau barca, apoi respirară adânc și băgară vâslele în apă.

– Unu… vâslă… doi… vâslă… scandă Tonio.

Vâslele de fag uscat scârțâiră sub mișcarea extrem de puternică a celor doi frați.

– Mai încet, că mi le rupeți! urlă pescarul de la timonă.

Cei doi frați râseră, însă nu încetiniră.

Într-o clipă, barca ajunse la o viteză cu care Mercurio nu mai mersese în viața lui. Prora intra în apă cu forță, tăind-o în două cu valuri înspumate. De fiecare dată când uriașii trăgeau de rame, Mercurio trebuia să se țină de bancheta de la proră ca

să nu cadă, împins înapoi de forța pe care o imprimau. Se uită la ei. Aveau o față veselă, ca și cum s-ar fi distrat, și nu păreau obosiți cu toată viteza și sudoarea care le brobonea deja chipul.

Pescarul conducea cu siguranță barca prin canalele mărginite de păpuriş, chiar dacă ceața nu te lăsa să vezi nimic la mai mult de zece paşi. Mercurio nu ştia unde se aflau. Înaintară cu viteza aia nebunească, fără ca cei doi uriaşi să dea nici cel mai mic semn că s-ar opri, fără să încetinească vreodată, timp de jumătate de oră.

Mercurio era prins de gândurile lui. Studiase un plan ca să se strecoare în Arsenal. Singurul care îi venise în minte. I se părea că nu existau alternative. Aşa cum se gândise că nu existau alternative în raportul lui cu Scarabello. Îi aparținea. Era al lui. Dar avea să-l tragă pe sfoară. Îi trăsese pe sfoară pe preoții de la orfelinat, îl trăsese pe sfoară pe Scavamorto, îi trăsese pe sfoară pe străjerii papei. Și avea să-l tragă pe sfoară şi pe Scarabello, mai devreme sau mai târziu.

– Acesta-i canalul Tana, domnule, zise pescarul.

Mercurio se răsuci să se uite, revenindu-şi din gândurile lui. În stânga lui se înălțau zidurile Arsenalului. Se uită în sus. Era o săritură, nu glumă. Apoi se întoarse spre cei doi uriaşi. Cu ăia doi la vâsle nu l-ar fi ajuns niciodată, chiar dacă ar fi fost urmăriți.

– Voi avea nevoie de voi peste câteva zile.

– Ce trebuie să facem? întrebă Tonio.

– Să stați aici pe la amurg, răspunse Mercurio. Și să mă aşteptați. Eu voi sosi... şi voi fi oarecum grăbit.

– Domnule, eu... interveni pescarul.

– Veți fi plătiți cu câte trei monede de argint fiecare, zise Mercurio.

Cei doi *buonavoglia* se luminară la față.

– Domnule... continuă pescarul.

Mercurio îi puse un deget în piept.

– Încă trebuie să-ți câștigi iertarea pentru un anumit lucru. Aș putea să-ți cer să faci asta fără nicio plată, ai grijă. Sau i-aș putea spune lui Scarabello că nu ai vrut să mă ajuți.

Pescarul păli și tăcu chitic lăsând capul în jos.

– Iar acum duceți-mă la Poarta de Uscat că vreau să mă împrietenesc cu câțiva de la Arsenal. Cum pot să îi recunosc?

Când ajunseră la Docul Vechi, ancorară la un debarcader unde o barcă de mari dimensiuni (feribot) descărca baloturi de cânepă neprelucrată folosită pentru fabricarea funiilor.

– Vedeți, îi spuse pescarul lui Mercurio, cei îmbrăcați ca niște cerșetori sunt doar muncitori și hamali. Însă ceilalți, cu uniforma cenușie, cu vipușcă albă și roșie la pantaloni... ăia sunt lucrători din Arsenal.

Mercurio îl bătu cu mâna pe umăr.

– Mulțumesc, zise.

Apoi sări pe uscat.

– Domnule, îl strigă pescarul, înaintând după el de-a lungul cheiului. Se opri în fața lui cu capul plecat. Își umflă pieptul de câteva ori, respirând încurcat, apoi vorbi cu glas șoptit, fără să ridice ochii din pământ. Voiam să vă cer iertare pentru ce s-a întâmplat cu Zarlino, prima dată când ne-am cunoscut. Am fost laș, aveți dreptate. Treaba e că eu... pescarul își trosni degetele, vedeți, treaba e că eu sunt cu adevărat un laș... Respiră adânc din nou, ridicând din umeri. Acceptați-mi scuzele, domnule.

Mercurio nu se aștepta la acea conversație. Nu răspunse imediat, nici nu știa ce să spună.

– Cum te numești? îl întrebă în cele din urmă.

– Battista, zise pescarul.

– Eu, Mercurio. Termină cu acest „domnule".

Pescarul ridică ochii și zâmbi. Încuviință din cap, recunoscător, și spuse:

– *Ciao*.

Mercurio încruntă sprâncenele.

– *Ciao?* Ce înseamnă asta?

– Sclav, îi zise pescarul. E un obicei de-al nostru să spunem „sclavul vostru". Pe limba noastră sclav se zice „sciao". Apoi, cu timpul, acel „s" l-am pierdut... râse, cine ştie pe unde.

– Îmi place cuvântul ăsta, zise Mercurio. Îl bătu cu mâna pe umăr. Ciao, Battista.

Battista îl opri, roşind din nou.

– E periculos ce trebuie să facem pe canalul Tana? Am o soţie şi doi copii mici...

– Ei, nu, minţi Mercurio. E o bagatelă. Ciao, Battista.

Battista zâmbi mulţumit.

– Ciao... Mercurio.

Mercurio îi făcu cu ochiul, îşi băgă mâinile în buzunar şi trecu pe lângă zona de încărcare. Le făcu un semn de salut din cap grupului de lucrători de la Arsenal. Nimeni nu-i răspunse. Ba chiar se uitară cu îngâmfare la el, cu excepţia unui tânăr arsenalist care trebuie să fi avut cam vârsta lui.

„Era un tip cordial", se gândi Mercurio. Tocmai ce-i trebuia lui.

Se prefăcu că o ia drept, apoi se ascunse în spatele unei clădiri şi îl observă atent pe băiat. De-acum apunea soarele. După puţin, barca de mărfuri se duse şi sosi o altă barcă lată şi joasă, cu fundul plat, cu stema Arsenalului pictată pe partea ei dreaptă. Arsenaliştii stivuiră baloturile de cânepă în barca de transport, rapizi şi eficienţi, apoi barca viră şi se întoarse pe canal înapoi spre Poarta de Apă. În schimb, arsenaliştii îşi luară rămas-bun şi îşi dădură întâlnire a doua zi. Plecară în grupuri mici de doi sau de trei, îndreptându-se spre locuinţele care le erau rezervate lor şi familiilor de către Serenissima.

Fără să fie observat, Mercurio îl urmări pe arsenalistul care-i răspunsese la salut. După puţin văzu că se alătura colegilor lui şi intra într-o clădire lungă cu trei etaje. Mercurio simţi o săgetare de deziluzie. Dacă se ducea imediat acasă, nu era nicio speranţă să intre în vorbă cu el, aşa cum îşi propusese. Însă băiatul, o clipă după ce dispăruse, scoase capul pe poartă şi trase cu ochiul, atent să nu fie văzut, înspre colegii lui care de-acum

erau departe. Se strecură afară şi se îndreptă cu paşi grăbiți spre o străduță întunecată. Mercurio, care imediat se ascunsese în umbră, îl urmări. „Băiatul avea ceva de ascuns“, se gândi.

Arsenalistul ajunse la un felinar ce scânteia slab la jumătatea străzii, deschise o uşă şi se strecură înăuntru.

Mercurio ajunse şi el la uşă. Era o cârciumă. Trase cu ochiul prin fereastra de pe o latură. Îl văzu pe arsenalist care apuca avid un pahar de vin pe care i-l întindea cârciumăreasa.

„Îți place să bei, se gândi. Bine. Un punct în favoarea mea.“

Apoi văzu că arsenalistul se aşeza la o masă unde se jucau zaruri.

„Şi-ți place să pierzi bani. Din bine în mai bine“, gândi Mercurio.

În timp ce se pregătea să arunce zarurile, arsenalistul îi făcu semn unei fete să se apropie. Aia veni spre el mişcându-şi şoldurile şi râse când băiatul îi frecă zarurile de sâni, înainte de a le arunca.

„Şi eşti şi curvar, gândi Mercurio. Eşti omul meu.“

Atunci intră în speluncă, fără să se uite spre arsenalist, se duse la tejghea unde cârciumăreasa îşi despăduchea leneşă părul şi aruncă pe blatul de lemn un matapan, destul de tare ca să se audă şi la mesele alăturate. În aerul încărcat de respirațiile clienților era iz de vin acrit şi de carne fiartă caramelizată cu prune şi cu gutui.

– Vreau să mănânc şi să beau, zise.

Apoi îi dădu una peste fund fetei care lăsase să i se frece zarurile pe sân.

Aceea voi instinctiv să reacționeze violent, dar văzu că Mercurio scotea un alt matapan de argint şi-l lăsa să alunece în decolteul ei. Atunci râse şi se strâmbă malițios la el.

Mercurio se aşeză aşa încât arsenalistul să-l poată vedea. Apoi o invită pe fată să se aşeze lângă el şi-i oferi paharul lui cu vin. Nu avea deloc de gând să bea, ştia că vinul era punctul lui

sensibil. Nu ținuse niciodată la băutură. În schimb, fata dădu paharul pe gât dintr-odată şi-l trânti pe tejghea.

Între timp, arsenalistul se pregătea să arunce din nou zarurile şi-i făcu semn să vină la el.

Mercurio îi turnă un alt pahar de vin fetei. Ea îşi scutură țâțele, provocator, spre arsenalist, apoi îşi strecură în sân două degete şi scoase matapanul lui Mercurio. Îşi plecă pe jumătate pleoapele şi ridică din umeri. Apoi îl sărută pe Mercurio şi dădu pe gât al doilea pahar cu vin.

Arsenalistul dădu încruntat cu zarurile. Pierdu. Dădu cu pumnul în masă şi se ridică, în protestele tovarăşilor lui de joc. Veni cu paşi mânioşi spre fată şi o prinse de încheietură.

– Când îți zic să vii să-mi porți noroc, vezi s-o faci. Apoi se întoarse spre Mercurio, cu aer provocator: Ai ceva de zis tu?

„Nu era mare", se gândi Mercurio. L-ar fi pus la pământ într-o clipă. Avea agresivitatea acelora cu poziție socială. Ca nobilii, care se cred mai buni din naştere şi care, în consecință, cred că sunt de neatacat. Băiatul ăla aşa era. Poziția lui în societate îl făcea să creadă că are mai multe drepturi decât alții şi era convins că oricine vedea lucrurile la fel. Dar nu era rău. Nu era un dur. Ba din contră. Avea ochi vulnerabili. „Şi de fapt simpatici", se gândi Mercurio. Nu greşise cu prima lui impresie.

– Da, am ceva de zis, făcu Mercurio.

– Ce? întrebă băiatul strângând pumnii supărat.

Mercurio se uită fără agresivitate la el.

– Cred că târfa asta ar trebui să înțeleagă marea onoare ce i se acordă când e aleasă de un arsenalist, zise.

Băiatul încruntă sprâncenele, luat prin surprindere.

– Pot să-ți ofer de băut? îl luă repede Mercurio. Tu dă-te de aici, îi zise fetei, împingând-o de pe taburet.

– Asta nu ți-o dau înapoi, zise fata, strângând în pumn moneda de argint.

– I-am dat un matapan ca să plătească de băut tuturor, prieteni! strigă Mercurio clienților din cârciumă.

– Un alt matapan?! exclamă cârciumăreasa şi se întinse peste tejghea să o prindă pe fata care încercă să se ferească.

Dar cârciumăreasa o apucă de păr. Fata gemu. Și în timp ce o ținea, câțiva clienți îi smulseră moneda din mână. O dădură cârciumăresei şi urlară:

– De băut pentru toţi!

Fata se uită cu furie la Mercurio.

– Nenorocitule, rânji ea la el.

– Viața e dură, îi spuse Mercurio. Îmi pare rău.

– Du-te-n mă-ta, zise fata.

– Ei hai, pleacă de aici, zise arsenalistul şi se aşeză alături de Mercurio. Ne cunoaştem? îl întrebă.

Se întâlniseră cu puțin timp în urmă şi deja arsenalistul nu-şi mai amintea faţa lui, se gândi Mercurio.

Nu era deloc un fizionomist. De aceea Mercurio se gândea că şi ăsta era un avantaj.

– Nu, nu ne cunoaştem, îi răspunse. Ţi se pare că unul ca mine, dacă ar cunoaşte un arsenalist, nu şi l-ar aminti?! exclamă.

Băiatul îşi umflă pieptul, cuprins de vanitate.

Și exact în clipa aia Mercurio ştiu că-l are la mână. Și se gândi că, fără îndoială, mai devreme sau mai târziu avea să se elibereze din jugul lui Scarabello şi avea să vadă ce era de făcut cu viața lui, însă deocamdată urma să se distreze la nebunie cu prostănacul acela naiv.

– Trebuie să-mi povesteşti totul despre viața ta, îi spuse.

44

Costanza Namez – zisă Republica, fiindcă era „un bun al tuturor“, cel puțin al bărbaților din Veneția –, trăia într-o cameră mizerabilă cu fiica ei Lidia, la etajul al cincilea într-unul din *turnuri*, cum erau numite clădirile înalte din Castelletto. Să fi fost din cauza bolii în stadiu avansat, să fi fost din simplă neîngrijire, în cameră domnea un iz grețos când Isac puse piciorul înăuntru.

Camera avea o fereastră mică, despărțită în două de peretele ridicat să creeze camera de alături, unde trăia o altă prostituată și să dubleze astfel câștigul. În partea dinspre fereastră, era pus un pat îngust, cu o saltea subțire, umplută cu tărâțe de ovăz presate, care colcăia de ploșnițe. O perdea, agățată pe un fir subțire care se întindea de-a lungul camerei, separa acea așa-zisă parte privată de zona de lucru, de la intrare, unde era așezat un pat mai mare, însă tot cu un așternut mizer unde Republica își primea clienții.

Dar de clienți, de mai mult de o lună, nu mai era nici urmă. Iar motivul era zvonul care trecuse imediat din gură în gură. Cu toții știau că Republica avea boala molipsitoare.

Isac se apropie de patul pe care zăcea femeia. Fetița, fiica ei Lidia, se și așezase alături de ea și-i ținea mâna într-a ei. Republica era transpirată, cu febră. Isac se uită la ea. Cu siguranță

nu-şi putea spune frumoasă. Ovalul feței se întrerupea brusc, ca şi cum i-ar fi lipsit mare parte din bărbie. Şi incisivii de sus erau lungi şi înclinați în față, însoțiți de un nas ascuțit, care o făcea să semene cu un animal rozător. Însă când Lidia, pentru ca doctorul s-o consulte, o dezveli pe mama ei, Isac văzu calitățile femeii. Deşi era micuță, avea un sân bogat, rotund, care părea de marțipan, alb, imaculat. Coapsele ei erau moi şi rotunde şi părul pubian, chiar dacă la bază părea să se închidă la culoare, era auriu.

– I-l vopsesc eu, zise mândră fata ei, în timp ce desfăcea picioarele mamei ei pentru a-i arăta lui Isac prima rană infectată care apăruse.

Isac recunoscu semnele aceleiaşi boli care îi adusese moartea Mariannei.

– Înveleşte-o, îi spuse fetei. Apoi se întoarse spre Donnola. Strugurii ursului, arnică, gheara dracului, brusture, gălbenele, granule de tămâie... şi pune să-ți prepare din nou ulei de lemn sfânt, îi zise.

– Şi fără triac, adăugă Donnola, cu un zâmbet.

– Şi fără scârboşenia aia de triac, încuviință Isac.

Apoi, când Donnola ieşea, suspină, îşi scoase haina lungă şi bereta galbenă şi îşi suflecă mânecile de la cămaşă.

– La treabă, îi spuse fetiței. Am nevoie de o cârpă de in şi de apă caldă să spăl rănile. Poți încălzi apă, dacă e posibil, curată?

– Aici nu, zise Lidia. Trebuie mers la Gură.

– Atunci du-te la Gura asta, zise Isac, văzând că fetița nu se mişca.

– Acum nu pot. Lidia lăsă capul în jos şi zâmbi. Când am trecut, am auzit că muncea.

– A. Înțeleg... Isac dădu perdeaua deoparte, să lase să intre puțină lumină. Şi cât durează, după tine?

Lidia ridică din umeri.

– Da, pufni Isac. Se apropie de fereastră. Cum se deschide?

– Se poate deschide numai din camera cealaltă, răspunse Lidia.

– Hai, du-te şi deschide-o, mama ta are nevoie de aer curat.

Fetiţa puse urechea pe peretele subţire care despărţea cele două camere. Apoi dădu din cap.

– Nu se poate. Şi Cardinal munceşte.

– Ce Cardinal?

Lidia râse.

– Quirina se îmbracă mereu în roşu şi seamănă mai mult a bărbat decât a femeie.

Isac bătu în perete, nerăbdător.

– Deschide fereastra, Cardinal!

– Du-te-n mă-ta, căcănarule! se auzi de partea cealaltă.

– Are şi voce de bărbat, îi spuse Isac Lidiei.

– Şi bate ca un bărbat, adăugă fetiţa.

– Atunci ar fi mai bine să nu insistăm, zise Isac şi se aşeză pe saltea, alături de Republica. Îi puse o mână pe frunte. Apoi se întoarse spre Lidia. Du-te şi vezi dacă măcar se poate încălzi apă la... Gură, ai zis?

– Da, i se zice Gură pentru că...

– Îmi pot imagina, o întrerupse Isac. Stai acolo în faţa uşii ei până se eliberează, apoi întoarce-te cu apă şi cu cârpă, fii bună.

Fetiţa se uită la mama ei.

– Sunt eu aici cu ea, îi spuse Isac.

Lidia ieşi.

Isac apucă un colţ de cuvertură şi o şterse pe Republica de sudoare pe frunte.

Prostituata deschise ochii. Erau roşii, însă prezenţi.

– Mereu mă prefac că dorm fiindcă mi-e milă să mă uit la fata mea, zise cu un glas cald şi senzual.

Isac se minună. Era un glas extraordinar de frumos, deşi nepotrivit acelei fizionomii.

Republica păru să înţeleagă la ce se gândise.

– Fac întuneric în cameră şi apoi le spun ce-i excită mai mult... clienţilor mei, vreau să zic... Le place mult.

– Îmi dau seama, zise Isac. Când a început? Cum se manifestă? Cum te simţi?

– Ascultă, doctore, zise Republica cu glasul ei senzual, luându-i o mână într-a ei. Eu ştiu că voi muri. Ajută-mă să mor uşor, cum ai făcut cu Marianna. Când m-am dus la ea, boala mea abia apăruse. Şi ea mi-a spus că o ajutai să moară în pace. Te binecuvânta pentru ce făceai pentru ea. Nu s-a aşteptat niciodată să se vindece... dar mi-a spus...

– Acum termină. Tu n-ai să mori, zise Isac.

Republica se uită în tăcere la el.

– Nu am bani, zise pe urmă. „Şi râse pe tonul ăla melancolic şi înţelept pe care-l aveau întotdeauna târfele", se gândi Isac. Și mă îndoiesc că vrei să-ţi iei plata în natură.

Isac îi zâmbi.

– Până acum am reuşit să nu o pun şi pe fata mea la treabă, continuă Republica, aproape închizând ochii. Dar pe urmă...? Cum o să se descurce?

Isac simţi un ghem în stomac. Dar nu reuşi să zică nimic. Îi ţinu mâna într-a lui, cu capul plecat, şi speră ca fetița să se întoarcă curând, şi Donnola la fel. Când crezuse că a fi medic era noul lui destin nu înţelesese că asta ar fi însemnat să trăiască permanent alături de moarte, aproape mereu neputincios. Și nu reuşea să priceapă cum de fusese atât de tâmpit să nu se gândească la ceva atât de elementar, de logic. „Dar poate aici voiai să mă aduci, gândi ca şi cum ar fi vorbit cu soția lui. Trebuia să respir moarte astfel încât să-ți pot accepta moartea?"

Uşa se deschise brusc şi o siluetă impunătoare, cu două ţâţe musculoase care se bălăbăneau într-o tunică roşie, intră în cameră.

– Tu erai acela care mă sâcâiai mai devreme?

Isac se ridică în picioare. Era mai scund cu cel puțin o palmă decât ființa aceea ciudată care, evident, era Cardinal.

– Îmi pare rău... Sunt medic și...

– Cum se simte? zise Cardinal.

– Nu bine.

– Ce-ți trebuie?

– Vreau să schimb aerul în cameră, zise Isac.

– Puteai să zici mai înainte, bombăni Cardinal, ieșind.

– Chiar așa, ce tâmpit... spuse în șoaptă Isac.

– E o femeie de treabă, zise Republica.

Fereastra se deschise.

– Stai sub pătură, zise Isac. Apoi se duse în camera de alături, la Cardinal. Mulțumesc. Acum trebuie făcut curat în cameră. E important.

Cardinal păru pe cale să-i dea un pumn. În schimb, ieși pe palier, se aplecă peste balustradă și strigă:

– Cine are perie, apă și otrepe? Trebuie să facem curat la Republica. Hai, curvelor, să nu mă faceți să vin jos că vă sparg dinții! Se întoarse spre Isac și îi zise: Acum vin.

După puțin sosiră două prostituate, înarmate cu găleată, otrepe și măturoaie. Una adusese și puțină leșie. Fără să întrebe nimic, se așezară în genunchi și începură să frece podeaua. Între timp, Cardinal scotea toate lucrurile murdare, aduna gunoaiele și resturile de mâncare și arunca vasele murdare într-un lighenaș, unde o altă prostituată, atrasă de activitate, le spăla cu apă și cu cenușă.

Cât ai clipi, camera fusese curățată, iar mare parte din mirosul urât dispăruse. Când sosiră Donnola cu medicamentele și Lidia cu apa fierbinte și cu cârpa de in, nu le venea să-și creadă ochilor. Fereastra fu închisă, iar în sobă fu ințețit un foc bun. La ușa Republicii se adunase un mic grup de femei.

– Acum va trebui s-o tratez pe Republica, zise Isac.

Prostituatele încuviințară, dar nu se mişcară de acolo.

– Îi luați aerul, vă rog, zise Isac.

– Suntem siguri că ştii ce faci, doctore? întrebă sceptic Cardinal.

Isac îi zâmbi.

– Hai, curvelor, dați-vă din drum, tună Cardinal şi le făcu semn colegelor ei să iasă din cameră.

Prostituatele se pregăteau să elibereze camera, când se răspândi un murmur înspăimântat. O clipă mai târziu îşi făcu apariția un bărbat îmbrăcat în negru, urmat de doi bărbați, din care unul era chior. La şold avea o spadă scurtă, băgată în brâul de mătase.

– Scarabello... murmură temător Donnola.

Scarabello privi în jurul lui. Amuşină aerul. Nu-i aruncă nici măcar o privire lui Donnola. Se uită fix o clipă la Isac, văzu haina lungă şi bereta galbenă aşezate pe un scaun. Apoi se uită din nou la prostituate.

– Ce se întâmplă?

– Am curățat... începu Cardinal.

Scarabello îi făcu semn să tacă. Respiră iar aerul.

– Camera asta trebuie eliberată, zise, fără să se uite la nimeni anume. Știți, nu?

Prostituatele lăsară capul în pământ. Însă niciuna nu vorbi.

– Și ce se va întâmpla cu mama mea? zise Lidia.

– Nu mă priveşte, zise Scarabello, cu o voce tăioasă. Îmi pare rău, dar nu mă priveşte. O studie pe Lidia, cu o privire detaşată şi profesională. Doar dacă n-o iei tu în primire, îi spuse.

Fetița roşi. Ochii i se umplură de spaimă.

Se auzi un murmur.

Apoi fetița zise:

– Bine.

– Nu, Lidia! gemu din pat mama.

– Nu, nu-i bine! interveni Isac, făcând un pas spre Scarabello. Dar ce fel de om sunteţi? Femeia asta…

Într-o clipă Scarabello îşi scosese spada din teacă şi vârful ei ascuţit era sub bărbia lui Isac, care tăcu mâlc.

Scarabello se uită în tăcere la el. Apoi dădu arma deoparte şi se întoarse spre Lidia.

– Atunci aşa rămâne, fetiţo, zise. Nu mă interesează cât câştigi. Eu vreau o monedă de argint pe săptămână şi nu admit întârzieri…

– Dar cum puteţi? spuse indignat Isac.

Scarabello sări, iute, întinzând braţul cu spada şi rotind-o deasupra capului. Isac crescuse printre scandaluri în portul insulei Negroponte. Făcu un salt înapoi, evită tăişul, apoi, înainte ca Scarabello să se poată întoarce, fandând mai mult, făcu un pas în faţă, trezindu-se în contact direct cu el, însă într-o poziție avantajoasă. Chiorul şi celălalt bărbat îşi scoaseră în grabă cuțitele.

– Nu, Scarabello! exclamă Donnola, punându-se între ei, cu brațele desfăcute. Nu, doctorul nu voia să fie nerespectuos. Nu ştie cine eşti, nu ştie cum trebuie să se poarte, e nou… Te rog, Scarabello…

Prostituatele îşi ţineau răsuflarea.

Scarabello le făcu semn oamenilor lui să se oprească. Apoi îl împinse pe Isac departe de el, izbindu-l cu umărul.

– Cum face un medic, care e şi evreu pe deasupra, să cunoască regulile de luptă? îl întrebă cu o notă de respect în voce.

– Am crescut în locuri mai rele decât ăsta, răspunse Isac.

Scarabello se uită la el, apoi izbucni în râs. Se întoarse spre prostituate.

– Vedeți? Mereu ziceți că ăsta-i infernul, în schimb, doctorul zice că la urma urmelor nu e chiar aşa de rău.

Prostituatele nu-şi schimbară expresiile serioase.

– Îmi pare rău, domnule, zise Isac. Însă încercaţi să înţelegeţi… fetiţa asta e…

– Încearcă tu să înţelegi, doctore! ridică glasul Scarabello. Băgă spada în teacă şi se apropie de el, faţă în faţă. Astea sunt afaceri. Turnurile sunt un loc de muncă. Iar munca trebuie să producă bani, altfel nu ne muncă. Camera asta nu e casa ei. Se duse spre patul în care zăcea prostituata. Republica, ai cumpărat cumva această cameră?

– Nu, răspunse abia auzit Republica.

– În toţi aceşti ani ai câştigat mai mult de o monedă de argint pe săptămână? întrebă Scarabello, întorcând capul să se uite la Isac.

– Da…

– Și sunt şi din ăia care le cer curvelor şi două, trei monede pentru camerele lor?

– Da…

– Erai bucuroasă să iei o cameră de la Scarabello, e adevărat? Am fost corect cu tine?

– Da…

– Bine. Ați auzit ce trebuia să auziţi, doctore. Când fetița nu lucrează, o puteţi îngriji pe Republica.

Scarabello îi aruncă lui Isac o ultimă privire lungă.

– Ei hai, ce-o să fie? interveni Cardinal. Lidia o să fie curvă. Bine. Am să mă ocup eu de ea s-o instruiesc şi să-i procur primii clienţi. De acord?

În patul ei, Republica izbucni în plâns.

– Și termină, târfă urâtă, jalnică, îi zise Cardinal, cu o strâmbătură, supărată. Are dreptate Scarabello. Să terminăm odată!

Republica îşi acoperi faţa cu pătura.

Scarabello adulmecă din nou aerul din încăpere.

– Ah! Toate camerele ar trebui să fie parfumate ca asta. Ai să faci avere, fetiţo. Dar pune puţină carne pe tine, ascultă-mă. Bărbaţilor nu le plac oasele.

Numai atunci, apropiindu-se de ieşire, cu prostituatele care se dădeau deoparte făcându-i loc să iasă, Scarabello păru să-l bage în seamă pe Donnola.

– Ia zi, îl întrebă, de ce un băiat care lucrează pentru mine, un anume Mercurio, ar trebui să fie atât de interesat să te găsească?

Donnola aruncă o privire rapidă spre Isac. Apoi scutură din cap şi ridică din umeri.

– Cine poate şti, Scarabello? răspunse încercând să zâmbească. Cum ai zis că se numeşte omul ăsta al tău?

Scarabello se întoarse spre Isac. Zâmbi.

– Ce de mistere pentru un doctor, zise. Apoi reveni la Donnola. După mine la mijloc este o femeie, adăugă. Oricum, o să-i spun că te poate găsi aici, Donnola. Îmi imaginez că tu eşti asistentul doctorului, nu-i aşa?

– Ei, ştii cum sunt eu, zise Donnola. O zi ici, o zi colo...

Scarabello râse. Se întoarse spre Isac.

– Deci, ce crezi despre Castelletto, doctore? Credeai că doar voi, evreii, sunteţi închişi? Ai observat că, prin lege, târfele trebuie să iasă pe stradă cu o băsmăluţă galbenă în jurul gâtului? E o asemănare între evrei şi târfe, vasăzică. Aşa că bine ai venit, doctore! Fă ca şi cum ai fi la tine acasă.

Scarabello râse iar şi plecă.

În cameră se lăsă o tăcere adâncă. Se auzeau doar suspinele înăbuşite ale Republicii, care plângea sub pătură. Prostituatele se uitau cu reproş la Cardinal, pentru felul cum se purtase cu ea. Însă niciuna nu spunea nimic fiindcă se temeau de mânia ei.

– N-avea grijă, mamă, zise Lidia, în tăcerea generală, cu glas tremurător. N-o să mă pună să fac meseria asta, ai să vezi...

Republica suspină.

– Cretino, de ce plângi? zise Cardinal, apropiindu-se de pat şi descoperind-o pe Republica cu un gest violent. Chiar crezi că o vom pune pe fata ta să se prostitueze? Fir-ar să fie, chiar eşti o târfă proastă. Scarabello va avea moneda lui de argint în fiecare săptămână, dar Lidia nu se va apuca să şi-o tragă. Se întoarse spre celelalte prostituate, care se uitau uluite la ea. Începeți să economisiţi, târfelor! Trebuie să scoatem o bucată pe săptămână pentru Republica. Iar dacă Scarabello își va primi banii, fiţi sigure că nu va veni să controleze.

Republica începu să plângă şi mai tare. Luă mâna fetei şi o trase spre ea.

– Ei, ajunge cu văicăreala asta! bombăni Cardinal. Apoi îi trase o palmă pe umăr lui Isac. Să nu te laşi omorât de Scarabello. Avem nevoie de tine, doctore. Iar acum pune-te pe treabă, altfel ce dracu' stai aici?

– Că bine zici, spuse Isac. E valabil şi pentru voi. Ieşiţi afară cu toţii!

45

Erau îmbrăcaţi în negru. Stăteau în picioare, în tăcere, doi la prora şi doi la pupa. Şi gondolierul era îmbrăcat în negru şi trăgea în tăcere la rame. Apa era neclintită, plată, cleioasă, ca şi cum ar fi fost ulei. Călăul, cu gluga trasă pe faţă, era aşezat pe bancheta din mijloc alături de Mercurio.

Mercurio avea braţele legate la spate şi stătea cu capul plecat, uitându-se la fundul umed al gondolei şi la mâinile călăului, care erau slabe şi delicate, cu degete lungi şi subţiri.

Apoi gondola se opri.

Mercurio înălţă capul şi se uită în jur. Erau undeva în larg. Malul, atât la dreapta, cât şi la stânga, era doar o linie neclară, albă de păpuriş. Nu se vedeau case. Liniştea era atât de perfectă şi de absolută încât clipocitul chilei gondolei părea un blestem.

Călăul îi făcu semn să se ridice în picioare.

Mercurio se ridică, instabil.

Unul din cei doi legiuitori de la proră legă de braţul drept al lui Mercurio pergamentul cu condamnarea lui pentru ce făcuse la Arsenal.

Călăul luă o funie, iar cu mâinile lui subţiri şi îndemânatice, ca un păianjen care-şi ţese pânza, o împleti până făcu un laţ. Strânse bucla în jurul gâtului lui Mercurio. Apoi îi făcu semn să se urce în picioare pe bancheta bărcii.

Mercurio se urcă.

– Aici muriți cu toții, zise călăul și îi dădu un brânci.

Mercurio căzu lat afară din gondolă. Apa înghețată îi tăia răsuflarea. Încercă să scoată afară din apă capul și să plutească, însă nu-i era ușor fiindcă putea să folosească numai picioarele. Se întoarse spre gondolă. Se uitau cu toții la el. Călăul lega celălalt capăt al funiei de o piatră cubică, cu o gaură mare în centru. După ce strânse nodurile, ridică piatra deasupra capului. Timpul se opri. Apoi aruncă piatra în aer. Piatra făcu un arc scurt și stropi în jur.

Mercurio simți o smucitură la gât. Încercă să reziste. Bătu apa cu picioarele, din răsputeri. Însă într-o clipă era cu capul sub apă. În timp ce se scufunda, dădea apei lovituri puternice cu spatele, arcuindu-l, dar fără să-și oprească coborârea spre negrul abis. Văzu silueta neagră a gondolei cum devenea din ce în ce mai mică. Dădu din șolduri și mai tare și, la un moment dat, când de-acum era disperat și simțea cum i se împuținează forțele, funia se întinse și, pe neașteptate, încetă să-l mai tragă la fund.

Mercurio văzu capătul funiei, rupt, deșirat. Speranța îi dădu puterea să dea iar și mai tare din picioare. Încordă mușchii brațelor. Și nodurile care îi legau mâinile se desfăcură. Începu să înoate spre suprafață. Însă la jumătatea drumului de întoarcere un curent foarte puternic îl împinse într-o parte. Din ce în ce mai tare. Până îl împinse într-un fel de grotă săpată într-o stâncă.

Când fu înăuntru, Mercurio își dădu seama că plămânii lui nu ar mai fi rezistat mult. Se uită în sus și văzu o lumină. Își dădu seama că se află într-un fel de puț. Mercurio înotă repede, folosindu-se de curentul care îl ducea la suprafață. Vedea cum se apropie lumina cu fiecare clipă. Curând avea să respire, își spunea.

Dar când de-acum lumina era aproape, urcușul îi fu oprit pe neașteptate de un fel de grătar de fier, care îi tăia calea.

Mercurio întinse o mână. Simți cum ea iese din apă. Simți căldura soarelui. Se agăță de grătar și îl zgâlțâi cu toate puterile, încercând să-l deschidă, să-l scoată din țâțâni, să-l smulgă din stânca în care era fixat.

Și pe urmă, dintr-odată, simți o atingere pe umăr și se întoarse.

În fața lui, la nicio palmă distanță, fața acelui bețivan care se înecase în canalul roman. Același bețivan care îl salvase spunându-i să înoate contra curentului. Și, ca atunci, bețivanul avea limba umflată, ochii invadați se capilare roșii, mari cât cepele, aproape afară din orbite.

– Mercurio... spunea.

Se agăța de umărul lui și-l ținea.

– Mercurio... Mercurio...

Mercurio țipă cu toată suflarea ce o avea în gât.

– Mercurio, trezește-te!

Mercurio se trezi așezat pe patul lui, gâfâind, transpirat.

Ana din Piață îl scutura de umeri.

Mercurio își duse o mână la gât. Nu era laț, nu era condamnare legată de braț, nu era apă, nu erau nici grătarul, nici bețivanul. Nu reușea să vorbească. Respira greu.

– M-ai speriat, zise Ana. Nu te trezeai și nu respirai. Erai vânăt...

Mercurio înghiți. Încuviință cu ochii larg deschiși.

– Acum ți-e bine? îl întrebă Ana.

– Da... zise Mercurio.

Ana îi trecu o mână prin păr.

– Ești transpirat tot.

Mercurio se uita la ea fără să scoată un cuvânt.

– Ce ai visat? îl întrebă Ana.

Mercurio scutură din cap.

– Nimic... răspunse, în timp ce respirația începea să i se regleze.

– Te-ai întors acasă în toiul nopții, zise Ana.

Mercurio nu vorbi.

– Șterge-te şi pe urmă vino jos să iei micul dejun.

Se ridică şi se duse spre o boccea de haine cenuşii strânsă într-un colț. Dădu să pună mâna pe ea.

– Nu! țipă Mercurio.

Ana se opri cu mâna în aer. Apoi, fără să spună un cuvânt, ieşi din cameră şi închise uşa în urma ei.

Mercurio rămase nemişcat, aşezat pe patul lui, tremurând.

„Nu te vor prinde, nu ai să mori", îşi spuse.

A doua zi avea să încerce să intre în Arsenal. Și, dacă va reuşi, va fura pânzele de trinchet pentru armator, aşa cum îi promisese lui Scarabello. Însă moartea căreia îi era destinat dacă era descoperit îl teroriza.

Se ridică din pat şi se duse la bocceaua de haine cenuşii care-i atrăsese atenția Anei. O desfăcu. Puse pe pat nădragii largi şi scurți până la genunchi. Și pantalonii colanți cu vipuşcă alb cu roşu pe o parte. Și cazaca plisată, bogată şi evazată, care ajungea să acopere nădragii. Și bereta cu panglica strânsă pe frunte şi cu partea de sus moale, care cădea într-o parte pe umăr.

„N-ai să mori, îşi repetă. Ai o deghizare bună. Ai un plan bun. Eşti mai deştept decât venețienii ăştia de rahat care îneacă oameni."

Cu o seară înainte îl îmbătase pe arsenalist. Băiatul era un bețiv înrăit şi Mercurio nu trebuise să insiste. Îl făcuse să-i povestească totul despre Arsenal, despre numărul uriaş de arsenalişti care lucrau acolo, despre diferitele ocupații, despre depozite, despre bazine, despre şantierele de la docuri. Când ieşiseră din cârciumă, Mercurio ştia tot ce avea nevoie, începând cu orele de lucru, iar arsenalistul nu se ținea pe picioare, atât era de beat. Ajunseseră într-o fundătură întunecoasă, în spatele Infernului, Purgatoriului şi Paradisului, cele trei mari complexe de locuințe construite pentru arsenalişti şi pentru familiile lor, în spatele Arsenalului. Aici, Mercurio îl lăsase pe arsenalist pe pământ şi îl dezbrăcase de uniforma lui. Ca să nu moară înghețat,

înainte de a se face nevăzut în noapte, sunase la clopoțelul unei porți.

Se uită îngrijorat la despicătura adâncă de pe o parte a cazacei, acolo unde se împreuna mâneca din stânga. Arsenalistul, prea beat ca să se răzvrătească, se zvârcolise în timp ce Mercurio îl dezbrăca, iar cusătura cedase. Și cedase și materialul, poate putred. De fapt acum, se gândi Mercurio, amănuntul acela ar fi putut atrage atenția cuiva asupra lui, care, în schimb, desigur, voia să rămână cât mai neobservat. Ar fi trebuit să țină brațul strâns pe lângă corp. Asta i-ar fi făcut un mers nefiresc, dar nu exista alt sistem.

„N-ai să mori“, își repetă iar, înfiorându-se.

Apoi coborî în bucătărie, unde îl aștepta Ana cu o cană de supă caldă, o felie de slănină crocantă, jumătate de conopidă fiartă și o bucată de pâine tocmai scoasă din cuptor. Mâncă în tăcere, cu lăcomie, cu capul plecat.

Nici Ana nu vorbi cu el.

Când termină de mâncat, Mercurio, ca să evite întrebările, ieși din casă. Rătăci de colo-colo fără țintă, gândindu-se și iar gândindu-se la ziua de mâine. Merse o bucată de-a lungul canalului Salso, se întoarse la cheiul de pește și îi confirmă ora lui Battista, apoi se trezi în piața cu târgul. Lumea dădea buzna în piața mare dreptunghiulară. Tarabele se înghesuiau unele lângă altele. Mireasma fructelor și legumelor proaspete se amesteca cu mirosul celor care putrezeau pe jos. Vase mari, late de doi coți și înalte până la brâul omului, colcăiau de anghile. Cuțitele vânzătorilor de pește plescăiau pe lemnul ud, tăind capete și cozi, care erau aruncate pe jos, pe unde se circula, și călcate în picioare de trecători. Amfore de teracotă pântecoase, simple sau decorate, își răspândeau în jur aromele de vin, melasă, oțet și ulei din turte de măsline. Vânzătorii de stofe își preamăreau cupoanele. Măcelarii își împodobeau pieptul cu coliere prețioase din cârnați și cu brățări din carne uscată. Țesătorii își strigau prețurile sulurilor de lână dărăcită.

Mercurio se lăsă ameţit de glasuri şi de mirosuri şi merse, împins de colo-colo, tras de un braț sau de altul de câte un vânzător ambulant. Apoi, hoinărind, se trezi în fața unei prăvălii cu o draperie mare albastră. Recunoscu dugheana cămătarului Isaia Saraval, de unde răscumpărase colierul Anei. Se opri în fața uşii.

Unul dintre gardienii masivi ai cămătarului se uită la el chiorâş.

– Bună ziua, tinere de treabă, zise, în schimb, Isaia Saraval, plecând-se uşor şi demn în fața lui, recunoscându-l.

Îl împinse pe gardianul care se dădu imediat deoparte, fără însă să-şi schimbe expresia emfatică şi agresivă.

– De ce nu vă expuneți marfa afară, ca toți ceilalți? întrebă curios Mercurio. N-ați face mai multă vânzare?

Isaia Saraval zâmbi trist.

– Nu ne e cu putință, zise desfăcând larg braţele, cu un aer resemnat.

– Vă e teamă că vă fură? întrebă Mercurio care nu înțelesese.

– O, nu, nu, zâmbi cămătarul. E interzis prin lege să expunem în afara băncii bunurile lăsate în gaj. Chiar şi cele cărora le-a trecut termenul şi nu au fost răscumpărate. Cine vrea ceva trebuie să intre.

– De ce? întrebă iar Mercurio, uimit.

Cămătarul ridică din umeri şi înclină capul într-o parte, strângând din buze.

– Fiindcă sunteți evrei?

– Și fiindcă dăm cu camătă.

Mercurio încuviință.

– Ce mare prostie, zise.

– Vreți să vedeți ceva? făcu Isaia Saraval. Fac reducere pentru un client bun ca dumneavoastră.

– Colierul era ca să-l restitui femeii care îl adusese...

– Nu aveți o fată de curtat? O logodnică?

Mercurio simți cum i se tăia respirația. Încă nu avusese curaj să se ducă să vorbească cu Giuditta, după seara în care evreii fuseseră închişi în Piața Ghetoului Nou. Bravada cu urletele de

pe zidul împrejmuitor fusese uşoară. Să se uite în ochii ei şi să-i explice că Benedetta o înşelase, în schimb, nu era tot atât de uşor. Îi era teamă că Giuditta nu l-ar fi crezut şi n-ar mai fi vrut să îl vadă.

Rămase nemişcat, cu privirea fixă în gol, în timp ce cămătarul îl privea în tăcere. Apoi, încet-încet, respirația îi umplu din nou plămânii şi pe chip i se înfiripă un zâmbet.

– Da, zise. Arătați-mi ceva frumos.

În scurt timp ieşi cu un fluture cu aripi de argint filigranate şi cu corp din email de un albastru intens, cobalt. Alergă la cheiul de peşte şi îl rugă pe Battista să-l ducă până la Cannaregio. Pescarul îl lăsă lângă podul pe sub care îşi făcea intrarea în Canal Grande galera dogilor, Bucintoro, pentru sărbătoarea Căsătoria cu Marea.

Mercurio merse de-a lungul cheiurilor Barzizza şi Due Ponti, luând-o pe cheiul San Leonardo, coti în curte şi în cele din urmă ajunse în cheiul dei Ormesini. Iar acolo aşteptă, uitându-se în jur, aproape toată ziua, în spatele unui palat, printre resturile de țesături lucrate în fabricile din zonă, spionând un du-te-vino de lume care intra şi ieşea din ghetou, după cum îl numeau de acum toți la Veneția. Îl ascultă ore întregi pe călugărul care-l pusese în contact cu Ana, care mergea în sus şi în jos pe chei, insultându-i pe evrei, încercând să inoculeze propria otravă în inimile veneţienilor. Îl văzu pe Zolfo, transformat, supus ca o maimuţică dresată, care îl urma pe călugăr. Avea părul scurt, spălat şi haine frumoase, curate. Părea şi mai împlinit. „Dar era mort, se gândi Mercurio, fără să-şi poată explica de ce credea asta. Avea ochii morți." Când plecară, Mercurio răsuflă uşurat.

Încet, soarele începea să apună, iar de Giuditta nu era nici urmă. Mercurio ținea mâna dreaptă în cazacă şi cu buricul degetului mare urmărea obsesiv conturul aripilor fragile ale fluturelui filigranat.

De-acum lumina era vineţie, pe înserat, când o văzu că soseşte. Simţi cum inima începe să o ia la goană în piept. Şi avu certitudinea că n-ar fi avut curaj să-i vorbească.

Îşi trase gluga de lână pe frunte, îşi băgă capul între umeri şi începu să meargă cu capul plecat şi cu pas iute. Din când în când îşi ridica privirea s-o controleze. Pe măsură ce se apropia de ea, Mercurio simţea cum respiraţia i se îngreunează. Însă mai ales simţea o bucurie adâncă, excitantă, care îl împingea să mărească pasul, care îl făcea să atingă cu ardoare excesivă fluturele filigranat.

Când îi despărţeau patru paşi, Mercurio ridică puţin capul. Giuditta era splendidă. Şi mai frumoasă decât reuşea el să şi-o închipuie în fiecare seară, când se întindea şi închidea ochii. Avea păr mai strălucitor care se vedea de sub bereta galbenă, care, spre deosebire de ceilalţi evrei, se gândi, ei i se potrivea. Buzele ei erau pline şi puţin întredeschise. Ochii adânci sub sprâncenele negre şi dese. Mercurio simţi că ameţeşte de emoţie.

Mai făcu un pas, crezând că poate şi-ar fi făcut curaj să-i vorbească. În schimb, după o clipă simţi cum emoţia îi pecetluia gâtul. Lăsă capul în jos, brusc. Apoi se prefăcu că se împiedică şi dădu peste ea, agăţându-se să nu cadă. Îi atinse umărul, apoi îi luă mâna, o clipă. Mâna aceea care pecetluise începutul dragostei lor tăcute, pline de speranţă şi fără promisiuni.

– Ce faci? zise Giuditta încercând să se desprindă.

– Scuzaţi-mă, zise Mercurio, tot cu capul plecat, schimbându-şi vocea, care rostea cu greu cuvintele. Se îndreptă, duse mâna Giudittei la buze şi o sărută, aplecat în faţă. Scuzaţi-mă...

– Lasă-mă! exclamă Giuditta, scârbită şi-şi retrase mâna.

Îl împinse şi grăbi pasul spre podul de la Ghetoul Nou, de peste canalul di San Girolamo.

Mercurio se îndepărtă şi pe urmă, cu o clipă înainte de a dispărea în Calle della Malvasia, se întoarse. Inima îi bubuia în urechi. În faţa ochilor pete strălucitoare.

În clipa aceea şi Giuditta, de pe micul pod, se întoarse să se uite, împinsă de o senzaţie ciudată, ca o tresărire interioară, ca o răsuflare care-i forţa rochia la nivelul sânilor. Și văzând silueta aceea stranie cu gluga pe cap cum o fixa cu privirea, în colţul străzii, aproape ascunsă, ca şi cum ar fi spionat-o, simţi cum i se înroşeau obrajii, fără motiv. Se întoarse brusc cu spatele, ca şi cum ar fi fost înspăimântată, şi-şi băgă mâinile în buzunarele rochiei. Și atunci, mâna dreaptă simți ceva. Apucă şi scoase din buzunar acel ceva. Era un fluture cu aripile de argint filigranat şi cu corpul emailat, de un albastru cobalt intens. Suflarea i se opri în gât. Se răsuci pe dată. Însă pe stradă nu mai era nimeni. Giuditta se sprijini de balustrada podului. Picioarele nu o mai țineau. Se văzu oglindită în apa tulbure. Simţi cum i se încețoşează vederea, de emoţie. Se uită din nou la fluturele care-i fusese pus în buzunar. Apoi îşi privi mâna pe care necunoscutul o strânsese într-a lui. Și o sărutase.

„Mercurio", murmură ea. Şi pe urmă, ca şi cum în acel nume s-ar fi adunat tot ce avea de zis, repetă: Mercurio. Şi după o clipă, înainte chiar să-şi dea seama, se trezi că aleargă de unde venise, cu o speranță în inimă care o nelinişte a ca o nenorocire. „Mercurio!" strigă. Se minună de tăria propriului strigăt. Avu intenția să se oprească şi să tacă, dar, în schimb, din nou, aproape cu disperare, urlă: „Mercurio!" Și în timp ce alerga se şi temea că l-a pierdut.

Atunci, în acelaşi loc pe unde dispăruse, iată că reapare silueta cu glugă pe cap.

Giuditta înlemni, ca paralizată.

Mercurio îşi dădu încet jos gluga. Și nici el nu reuşea să-i vină în întâmpinare.

– Sunt aici, zise.

Dar atât de încet încât Giuditta nu-l putea auzi.

Erau acolo, după atâtea nopți în care se gândiseră unul la celălalt şi se visaseră, dar niciunul din ei nu reuşea să se mişte, cu toată forța care-i lega şi îi atrăgea.

– Nu există o alta, zise Mercurio.

Dar tot prea încet.

Iar Giuditta nu era în stare să-i citească pe buze fiindcă vederea i se încețoșa de emoție. Atunci își ceru sieși să facă un pas. Un singur pas. Și tocmai când realiza că ar fi putut face altul și apoi altul, până la Mercurio, un glas în spatele ei zise:

– Vino, Giuditta.

Căpitanul Lanzafame ajunse lângă ea și o luă de braț.

– Vino, Giuditta, zise. E ora de închidere a porților. Tatăl tău te așteaptă.

Giuditta se crispă și făcu ochii mari, fără să-i dezlipească de Mercurio.

– Giuditta, murmură Mercurio.

– Mercurio, zise Giuditta.

Lanzafame îi făcu un semn lui Mercurio, ca și cum i-ar fi spus să plece.

Dar Mercurio nu o vedea decât pe Giuditta.

– Să mergem, Giuditta, zise Lanzafame și o trase spre ghetoul unde avea să o închidă.

Giuditta îl urma resemnată, fără să opună rezistență și fără să participe. Și fără să-și dezlipească ochii de la Mercurio, care acum o urmărea, cu viteza pașilor ei, menținând aceeași distanță pe care nu reușiseră să o umple.

Giuditta îl lăsă pe Lanzafame să o conducă pe pod și dincolo de porțile mari. Apoi, când căpitanul îi lăsă brațul și le dădu oamenilor lui ordin să închidă, rămase nemișcată, ochi în ochi cu Mercurio. „Era ceva diferit la el“, se gândi. Apoi înțelese. Nasul. Era ceva diferit la nasul lui, ceva care-l făcea să pară mai bărbat. Și mai frumos.

Mercurio se oprise la capul podului. Când auzi bufnitura porților sări în față.

– Nu există o alta! strigă regăsindu-și suflul care mai înainte îi lipsise.

Căpitanul şi străjerii se postară la jumătatea podului, blocându-i calea.

În spatele lor, din partea cealaltă a Ghetoului Nou, se auzi glasul Giudittei.

– Pune mâinile pe poartă, spunea.

Mercurio se uită la Lanzafame şi la cei doi străjeri gâfâind, cu disperare în priviri.

Și atunci, Lanzafame şi cei doi străjeri, fără a fi nevoie de un ordin sau de vreun singur cuvânt, lăsară privirea în jos şi se dădură deoparte.

Mercurio înaintă încet. Trecu de ei cu paşi lenți. Ajunse la poartă şi-şi puse mâinile cu palmele desfăcute, pe lemnul de stejar.

– Iată-mă! spuse.

– Iată-mă, spuse şi Giuditta, punându-şi palmele desfăcute de partea cealaltă a porții.

– Te simt, zise de acolo Mercurio.

– Te simt, răspunse ca un ecou Giuditta.

46

– Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, își jurase Benedetta.

Acum, de când devenise amanta lui, avea la dispoziţie banii principelui Contarini.

Și se hotărâse să-i utilizeze cât mai bine.

Iar cât mai bine, pentru Benedetta, era Reina Zulian, cunoscută de toți ca vrăjitoarea Reina.

– Intrați, vă rog, preastrălucită doamnă, spuse un glas de dincolo de o draperie ușoară, de un albastru cobalt intens cu stele galbene, brodate de mână.

Benedetta fu surprinsă de respectul pe care îl sesiză în voce, ca și de modul în care i se adresase. Nu „tu“, nu „fato“. Se răsuci spre fereastra anticamerei. Văzu reflectată o tânără doamnă îmbrăcată cu o rochie foșnitoare de mătase lucioasă în ape, care, de la maro-închis, trecea, după cum bătea lumina, până la nuanțe de portocaliu și de roșu cald. Văzu prea finele dantele de Burano care împodobeau decolteul rochiei. Văzu colierul de perle de râu care dădea strălucire gâtului. Și văzu părul arămiu strâns în cozi adunate cu ace, cu perle și ele. Și simţi, în jurul ei, un parfum delicat de iasomie amestecat cu lemn indian. Își zâmbi și schiță o plecăciune ușoară, glumeață, acelei siluete

elegante încadrate de fereastra din anticamera casei vrăjitoarei Reina. „Preastrălucită doamnă“, murmură.

Apoi trecu de draperia împânzită de stele. Încăperea în care își primea clienții vrăjitoarea Reina era în felul ei extraordinară. Pereții erau de un roşu pompeian întunecat de o rețea deasă şi neagră de simboluri negre de neînţeles zugrăvite de mână. De-a lungul pereților erau rafturi deschise, pline cu cristale, amulete, sfeşnice, lumânări antropomorfe, cranii de animale, mari şi mici, labe de iepure şi rădăcini, borcane de sticlă brună pline cu seminţe, flori uscate, pietricele lucitoare, mir şi tămâie, şerpi şi şopârle moarte, insecte de diverse specii. Apoi funii mai groase şi mai subţiri, înnodate în cele mai diferite feluri. Și cochilii, şi ochi de sticlă. Într-un colţ, pe un pupitru, o carte mare cu simboluri de astrologie şi cu orbitele planetelor. Pe jos, covoare orientale, suprapuse unele peste altele, pline de praf şi acoperite la rândul lor cu piei cenuşii şi albe. Și două pisici mari, una gri şi alta albă, cu blană lungă şi cozi vaporoase, care când intră Benedetta se agitară în aer cu lentoarea unor alge pe fundul abisurilor.

– Oamenii se uită cu teamă la ele fiindcă le cred în slujba puterilor mele, zise vrăjitoarea Reina ridicându-se şi venind în întâmpinarea Benedettei, arătând spre cele două pisici mari. Însă, de fapt, rostul lor e doar să mănânce şoarecii, preastrălucită doamnă, zise făcând o plecăciune în fața ei.

Benedetta era surprinsă. Se aştepta la o bătrână, poate diformă, poate cu un nas mare şi fără dinți. În schimb, vrăjitoarea Reina era înaltă, slabă, plăcută, cu păr lung negru, vopsit, despletit pe umeri, îmbrăcată ca un bărbat, în stil oriental, cu pantaloni largi de mătase portocalie strânşi pe glezne şi deasupra cu o tunică doar până deasupra genunchiului, colorată în violet cu negru, cu nasturi încheiați până la gât. Avea ochii

fardați strident și la ambele încheieturi brățări grele de aramă cu clopoței care sunau de fiecare dată când se mișca.

– Vreau să-mi faceți... începu imediat să spună Benedetta.

Vrăjitoarea Reina ridică mâna cu palma desfăcută spre ea, întrerupând-o.

– Luați loc mai întâi, preastrălucită doamnă, îi spuse, arătând spre un divan scund din piele, aflat într-un colț al camerei, pe care era întinsă o rețea albă.

Lângă divan era aprinsă o lampă cu două brațe, care reprezenta un maur. În față, o măsuță și mai joasă, rotundă, lăcuită, neagră cu simboluri magice de aur. Apoi o scoarță, simplă, de cânepă, pliată în două și uzată.

Benedetta se așeză pe divan. Era comod și învăluitor.

Vrăjitoarea Reina se așeză pe scoarța veche, încrucișându-și picioarele cu o mișcare lentă și armonioasă, ca un șarpe care se încolăcește pe pământ. Plesni din degetele cu unghii bine îngrijite.

Imediat intră în cameră un tânăr musculos, cu privirea plecată, și așeză pe măsuță o tavă cu două cești calde și aburinde.

Vrăjitoarea Reina plesni iar din degete și tânărul dispăru, tot cu capul plecat și tot în tăcere precum venise.

– Beți, spuse vrăjitoarea Reina.

– Nu mi-e sete, răspunse Benedetta.

Vrăjitoarea Reina zâmbi.

– Nu vă potolește setea.

– Atunci pentru ce e? întrebă Benedetta.

– Ne va folosi ca să stăm mai bine de vorbă, zise vrăjitoarea Reina.

Luă o ceașcă și sorbi din ea.

Benedetta se uita bănuitoare la ceașca ei.

Vrăjitoarea Reina lăsă jos ceașca ei, o luă pe cealaltă și bău din ea.

– Aveți încredere, preastrălucită doamnă.

Benedetta luă ceașca și mirosi lichidul gelatinos din ea. Avea un parfum picant de mirodenii, plăcut. Își lipi buzele de marginea ceștii și bău o înghițitură. Lichidul era amar. O amăreală care nu se simțea pe limbă, ci în gât. Benedetta se strâmbă și se pregătea să pună ceașca pe tavă, când mâna vrăjitoarei Reina o opri cu delicatețe și, în același timp, cu fermitate.

– Nu se bea pentru gustul bun, îi spuse.

Benedettei i se păru că glasul vrăjitoarei venea de mai departe. Dar că avea o putere mai mare. Bău o altă înghițitură. O simți mai puțin amară. Și încă și mai puțin la a treia înghițitură. La a patra își dădu seama că nu avea sensibilitate în gât. Ba mai mult, i se păru că i se umflă. Își duse o mână la gât. Însă în același timp își dădu seama că nu era cu adevărat îngrijorată.

Vrăjitoarea Reina se uita cu atenție la ea. Și la rândul ei bea.

Benedetta se simți pe neașteptate calmă, ca și cum s-ar fi desprins de lucrurile care o înconjurau. Mai întâi observă că i se micșorase perspectiva vizuală. În centrul câmpului vizual vedea perfect, poate mai bine decât de obicei. Culorile erau vii, umbrele bine definite, formele rotunde și pline. Însă pe laturile câmpului ei vizual lumea era difuză, neclară, ca și cum ar fi fost cufundată într-un lichid uleios. Întoarse capul brusc. Mai întâi la dreapta, apoi la stânga.

– Acum în sfârșit puteți fixa cu atenție ceea ce cu adevărat vreți cu toată ființa voastră, zise vrăjitoarea Reina. Ceea ce se află în centrul ființei voastre, ceea ce stă la baza naturii voastre.

Glasul vrăjitoarei ajungea în valuri la urechile Benedettei. Iar valurile scoteau în evidență numai anumite cuvinte și pe altele le lăsa mai în urmă. Ca și cum ceea ce o interesa mai mult ieșea la suprafață, iar restul naufragia. Era ceva foarte asemănător cu modul ei de a vedea, se gândi. Și își dădu seama că nu e nici

înspăimântată, nici nelămurită. Din contră, i se păru a fi deosebit de prezentă. Fără să i se distragă atenția.

– Oamenii vin să-mi ceară de toate, începu să spună vrăjitoarea Reina. Însă puțini sunt cei care știu cu adevărat ce vor. Cei mai mulți cer ceea ce cred că e drept să vrea. Cer ceea ce convenientele, societatea, Biserica le impun. Cer ceea ce impune onoarea, ceea ce transmite tradiția, ceea ce așteaptă familia. Cer cu glasul celor care ar vrea să fie și de fapt nu sunt...

Benedetta era fascinată de vocea moale, de melasă, a vrăjitoarei Reina. Simțea cum intră în ea cuvintele ei nu prin intermediul obișnuitei căi auditive. Era ca și cum i-ar fi pătruns în suflet prin absorbție, ca și cum trupul ei ar fi fost un burete.

– Sentimentele sunt secrete și complexe, continuă vrăjitoarea Reina. Mai secrete și mai complexe decât rețeaua de canale a misteriosului nostru oraș plutitor. Înțelegeți asta, nu-i așa?

Benedetta încuviință. Pleoapele aproape i se închideau.

– Acum, preastrălucită doamnă, vreți să-mi spuneți cum vă numiți, vă rog?

– Bene... detta...

– În realitate, chiar așa cum ați pronunțat pe italienește vă numiți, făcu vrăjitoarea Reina. Domnia Voastră sunteți o femeie care e „bine cuvântată".

Benedetta surâse fericită.

– Acum, Benedetta, vreți să-mi spuneți și motivul pentru care m-ați căutat prin intermediul nobilului și puternicului vostru protector, căruia-i sunt și-i voi fi întotdeauna servitoare umilă?

Benedetta se gândi la motivul care o adusese acolo.

– Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, zise cu glas tare.

Vrăjitoarea Reina nu vorbi. Se limită să se uite intens la ea.

– Nu voi mai vărsa nicicând vreo lacrimă, repetă Benedetta.

Și fraza răsună în ea, ca sărind de pe un perete pe altul al trupului ei. Și pe urmă, dintr-odată, simți cum e ejectată. Și îi fu teamă că rămăsese goală, fără nimic înăuntru. Se uită fix la vrăjitoarea Reina, cu ochii şi gura larg deschise, ca şi cum ar fi cerut ajutor.

– Nu vă temeți, Benedetta, zise aia. Era ceva ce nu vă aparținea. Închideți ochii şi ascultați mai bine. Ce vreți de la mine? Adică, ce vreți pentru Domnia Voastră?

Benedetta închise ochii. Auzi un zumzăit puternic. Ca şi cum ar fi fost sunetul întunericului în care se cufundase. Apoi sosi o pată de culoare. Era roşie, palpitantă. „Inimă“, gândi. Și-şi simţi propria bătaie a inimii. Calmă, regulată. Și atunci înțelese că inima nu-i cerea nimic. Și, de fapt, inima dispăru. Și Benedetta înțelese că nu ştia dacă ar mai fi plâns lacrimi sau nu. Însă era sigură că nu asta era ce o interesa cu adevărat. Durerea nu o înspăimânta. „Tu ştii ce e durerea“, gândi. Atunci se întoarse în întuneric şi în muzica ei zumzăită care răsuna înlăuntrul ei. Și din întuneric, târându-se, ca un fuior de fum dens şi greu în aerul stătut, începu să se agite un şarpe fără formă, galben, sinuos, care se împărțea în multe fuioare mici suitoare până saturară şi colorară întregul întuneric. „Galben“, gândi. Și avu senzația că găsise ceea ce căutase înlăuntrul ei.

Deschise ochii şi se uită la vrăjitoarea Reina. Vederea ei se limpezise. Mintea ei era uşoară.

– Galben, îi spuse.

– Bilă, zise vrăjitoarea Reina încuviințând.

– Evreică, zise Benedetta.

– Acum ştiți ce vreți pentru Domnia Voastră? întrebă atunci vrăjitoarea Reina.

– Da, zise Benedetta.

– Ce?

– Nenorocire. Singurătate. Disperare. Eşec. Despărțire.

Vrăjitoarea Reina zâmbi. Era melancolie în zâmbetul ei. Şi un fel de înțelepciune.

– Mulți vin aici crezând că vor dragoste, zise în şoaptă. Şi descoperă că se hrănesc cu ură.

– Nenorocire, singurătate, disperare, eşec, despărţire... repetă Benedetta rostindu-şi rar şi apăsat blestemele.

Vrăjitoarea Reina încuviinţă.

– Clădire şi distrugere. Dragoste şi ură. Asta-i toată firea noastră. La o răscruce. Ori încoace, ori încolo. Nu există o a treia cale.

– Distrugere, zise Benedetta.

Vrăjitoarea Reina o privi.

– Ascultaţi-mă bine. Domnia Voastră trebuie să ştiţi ce alegeți...

– Distrugere, zise din nou, mai tare, Benedetta.

Vrăjitoarea Reina încuviință. Avea un licăr de suferință în privire. Trase aer în piept, apoi începu iar să vorbească:

– Dragostea hrăneşte şi îngraşă. Ura consumă şi sapă. Dragostea îmbogățeşte, ura jefuieşte. Mă înțelegeți, Benedetta?

– Distrugere, zise pentru a treia oară Benedetta, cu un glas hotărât, adânc şi răguşit.

– Dragostea încălzeşte, continuă vrăjitoarea Reina. Ura îngheață.

Benedetta o țintui cu privirea fără slăbiciuni şi incertitudini.

– Ați ales, zise atunci vrăjitoarea Reina. Eu sunt în slujba Domniei Voastre, dar nu sunt nici binele, nici răul vostru. Ceea ce fac e din voința Domniei Voastre, iar consecințele nu se vor abate asupra mea. Amin. Spuneţi amin, Benedetta!

– Amin, zise Benedetta.

– Tot răul dorit cuiva mai devreme sau mai târziu se întoarce. Să nu se întoarcă la mine, ci la cel care l-a dorit. Vă e clar, Benedetta?

– Nu mă interesează.

– Spuneţi amin.

– Amin.

– Voi avea nevoie să-mi aduceţi ceva de la acea persoană. Părul este instrumentul cel mai eficient. Însă va fi de ajuns şi o haină.

– Veți avea părul.

– Acum sunteți gata. Dacă vreţi să continuaţi, ridicați-vă şi închideți ochii, spuse vrăjitoarea Reina şi se ridică ea însăşi în picioare.

Benedetta se ridică şi închise ochii.

Vrăjitoarea Reina îi puse o mână pe frunte şi alta pe mijlocul pieptului, sub stern.

– A cui distrugere o vreţi, Benedetta? Spuneţi-i numele, dinaintea spiritelor care vă vor fi aliați şi pe care eu le invoc. Spuneţi!

– Giuditta di Negroponte.

– Aşa să fie.

47

Mai era mult până în zori când Mercurio se sculă din pat. Dormise destul de puțin. Nu făcuse altceva decât să se gândească la Giuditta. Era obosit, excitat și înspăimântat. Dar era sigur că la Arsenal totul avea să meargă ca pe roate. Nu i s-ar fi putut întâmpla nimic. Viața îi surâdea.

El și Giuditta își vorbiseră, își repeta la nesfârșit de ieri-seară încoace. Își spuseseră mult mai mult decât putuse spera vreodată. Erau puține cuvinte, însă atât de importante și de intense încât cuprindeau toate sentimentele lor. Dacă ar fi povestit cuiva că el și Giuditta *se atinseseră* prin intermediul unei porți, l-ar fi luat drept nebun. Și totuși, pentru Mercurio – și știa că și pentru Giuditta fusese la fel – era ca și cum s-ar fi atins cu adevărat. Mână în mână.

Și era sigur că ea – Mercurio ezită să formuleze acel gând, atât era de exaltant și de uriaș – ea, Giuditta, simțea pentru el exact ce simțea el pentru ea. Erau înlănțuiți. Deveniseră un singur lucru.

Pentru aceasta era sigur că în ziua aceea nu i s-ar fi putut întâmpla nimic la Arsenal. De aceea știa că nu avea să moară.

Fiindcă, pur și simplu, nu asta-i era soarta.

Fiindcă soarta lui era să-și încununeze dragostea cu Giuditta.

Își spălă fața în lighenașul cu apă. Luă hainele arsenalistului și începu să se îmbrace cu ele, cu încetineală rituală, ca și cum acele

mişcări studiate l-ar fi ajutat să-şi intre în rol. După ce-şi puse cazaca, strânse instinctiv braţul drept la piept, ca să mascheze ruptura materialului, şi lăsă privirea în jos, să controleze cum arăta. Nu se vedea nimic. Făcu câţiva paşi să probeze mersul cu braţul lipit de corp. Era mai curând nefiresc. Atunci făcu alţi doi paşi, mişcându-l puţin, şi controlă dacă ruptura devenea prea evidentă. Dar nici aşa nu se vedea. Era ceva ciudat. Ridică în aer braţul.

Şi atunci îşi dădu seama că ruptura nu mai exista.

Ana o cususe.

Mercurio râse.

Apoi începu să se machieze. Luă un smoc des de păr pe care cu o zi înainte îl tăiase din coada unui cal. Puse deoparte o şuviţă. Pe celelalte le aşeză pe pat. Apoi îşi băgă buricele degetelor într-un castronel cu răşină, pe care o adunase tăind adânc scoarţa unui brad. Cu degetele îşi năclăi părul la nivelul urechii, în spate, puţin mai sus de unde ar fi ajuns marginea beretei de arsenalist. Apoi lipi de părul lui şuviţe subţiri din părul de la coada de cal. În scurt timp podoaba lui capilară devenise lungă şi deasă. O legă cu o panglică roşie foarte stridentă. Oricine s-ar fi uitat la el ar fi fost în primul rând atras de asta, neglijându-i fizionomia. Apoi îşi dădu cu răşină pe sub nas şi lipi alt păr, tăiat pe măsură. Acum avea mustăţi. Şi ca un ultim retuş, îşi lipi alt păr peste sprâncene, îndesindu-le şi aproape unindu-le între ele. Aceste câteva elemente, ştia, îl transformau în altă persoană, iar arsenalistul căruia îi furase hainele l-ar fi recunoscut foarte greu, asta şi pentru că el nu avea nici cea mai mică dorinţă să se afişeze.

Mulţumit, coborî scările în tăcere, să nu o trezească, şi se îndreptă în vârful picioarelor spre uşa de la intrare.

– Vino să mănânci, zise vocea Anei din bucătărie.

Mercurio se opri cu mâna pe uşă.

– E frig şi ziua e lungă, spuse din nou Ana.

Mercurio luă mâna de pe clanță și intră în bucătărie. Îi era rușine să se arate îmbrăcat și deghizat ca arsenalist.

Ana izbucni în râs. Spuse numai:

– Ești într-adevăr bun.

Micul dejun era pe masă. Mercurio se așeză și începu să mănânce.

– Ce faci deja în picioare la ora asta? o întrebă.

Ana se uită la el și zâmbi.

– Nu e numai pentru tine, înfumuratule, că altceva nu ești, îi răspunse. Am găsit ceva de muncă.

– Ce muncă? întrebă uimit Mercurio, cu gura plină.

Ana își puse pe ea o pelerină lungă de moleschin căptușită cu blană de veveriță.

– Trebuie pregătită o petrecere în casa unui aristocrat cam scăpătat. Angajează servitori pentru vreo două luni. Se fac de toate, însă în mod special trebuie curățat palatul. E o adevărată cocină.

– Ce nevoie ai să muncești? zise Mercurio. Avem destui bani.

– Banii ăia sunt ai tăi. Pune-i deoparte. Ai un vis ambițios. Eu sunt în stare să am grijă de mine... Ana se uită cu dragoste la el. Și asta datorită ție. Tu mi-ai redat dorința de a o face.

– Eu nu sunt de ac...

Ana îl întrerupse cu un gest.

– Am nevoie pentru mine, zise.

– Da, dar...

– Ascultă încăpățânatule, zise Ana și se duse lângă el, luându-i fața în mâinile ei cu pielea crăpată. Închipuie-ți cât ar fi de important pentru mine să-ți dau chiar și o jumătate de solid pentru planul tău. Se uită în ochii lui, cu zâmbetul ei transparent. Înțelegi, nu?

Mercurio încuviință.

– Da, zise.

Ana îl sărută pe frunte.

– Acum lasă-mă să plec, că e drum lung până la Veneția.

– La Veneția? zâmbi Mercurio. Atunci nu e drum lung deloc. O luă de mână. Vino, îi spuse trăgând-o spre ieşire.

– Aşteaptă, zise Ana.

Îi întinse un coş de nuiele.

Mercurio se uită la ea fără să înțeleagă.

– Nu ştii că toți arsenaliştii îşi aduc prânzul cu ei? zise Ana.

Mercurio desfăcu coşul. În el, o pâinică învelită într-un ştergar de in, două bucăți mari de slană rece, două cepe.

Apoi, în uşă, Ana îi puse pe umeri o manta neagră, largă şi lungă.

– Opreşte-te. Nu-i nevoie să te vadă toți îmbrăcat în arsenalist, îi spuse aspru în timp ce i-o încheia în faţă. Asta-i prostia pe care te pregăteşti s-o faci? îl întrebă.

Mercurio încuviință şi lăsă privirea în pământ.

Ana îi luă capul în mâini şi-l trase spre ea.

– Arhanghelul Mihail e cu tine. Nu ți se poate întâmpla nimic, zise. Dar fii totuşi cu ochii-n patru. Nu face imprudențe.

Apoi o luară în pas grăbit spre cheiul de peşte. Mercurio i-l arătă pe Battista, care îl aştepta la bordul Zitellei, împreună cu Tonio şi cu Berto, aşezați deja pe banchetă, cu vâslele în mână.

– Bună ziua, Battista, salută Ana.

– Bună ziua, Ana, răspunse stânjenit pescarul, care pe urmă îl văzu deghizat pe Mercurio şi deschise larg gura a surpriză.

– Aşadar, dumneata eşti tovarăşul lui Mercurio, zise Ana.

– Tovarăş...? zise Battista, cu un tremur în glas.

– Hai că glumesc! râse Ana. Apoi făcu un semn din cap către Tonio şi Berto, care se uitau la Mercurio uimiți şi amuzați. Bună ziua, băieți. Mama voastră se simte mai bine? I-a trecut tusea aia urâtă?

– Da, pufni cu capul plecat Tonio, stânjenit şi el.

Ana dădea să zică iar ceva, când Mercurio o împinse la bord.

– Acum ai să vezi cât de puțin ne trebuie să ajungem la Veneția, îi spuse şi li se adresă lui Tonio şi lui Berto: Să-i şuiere vântul în părul mamei mele.

Ana simți o emoție puternică și un nod în gât.

Apoi vâslele începură să geamă sub mișcarea puternică a brațelor celor doi frați.

Ana se gândea că de multă vreme nu se mai simțise atât de veselă. Și își aminti că, după moartea soțului ei, crezuse că n-ar mai fi putut fi niciodată veselă. Se uită la Mercurio și, întâlnindu-i privirea, îi zise:

– Mulțumesc.

– Ce? făcu el.

Ana dădu din umeri.

– Nimic, zise. Se gândi că băiatul ăla era cu adevărat deosebit, că era capabil de generozitate nemărginită, chiar dacă nimeni nu-l învățase așa ceva. Se uită cu dragoste la el încă o clipă, apoi se lăsă în voia vântului care îi trecea prin păr.

După puțin se strecurară pe canalul Maddalena și, puțin înainte de Campo, ancorară la arcadele Colonete.

Mercurio coborî și o ajută pe Ana.

Ana arătă spre o intrare întunecoasă și neîngrijită.

– Acolo muncesc, zise.

– Ești sigură că are bani să-ți plătească? făcu Mercurio.

– Da. Aristocrații ăștia decăzuți sunt ciudați... zise Ana. Și eu m-am gândit la același lucru, însă bucătăreasa, care lucrează de ani de zile la ei, mi-a explicat că atunci când organizează o petrecere stăpânul plătește întotdeauna. Și știi de ce? Fiindcă nu vrea să se răspândească zvonuri cum că n-are bani. Eu nu înțeleg nimic, dar bucătăreasa mi-a povestit că, atunci când stăpânul încearcă să facă afaceri, trebuie să demonstreze că are tașca doldora cu bani. Și atunci știi ce face? Mie mi se pare o nebunie. Face să strălucească tot palatul, îl curăță și... pe urmă cumpără, îndatorându-se până peste cap, argintărie, tablouri, tapiserii, livrele pentru servitori și tot ce mai trebuie ca să-l facă să pară bogat, ceea ce nu e. Dă recepția, organizează un banchet de toată frumusețea, încearcă să încheie afaceri... iar, în cele din urmă,

vinde tot ce a cumpărat încercând să-şi plătească datoriile. Nu e o nebunie?

Mercurio se uita la palat, fără să scoată un cuvânt, cu o privire distrată.

– M-ai auzit, zise Ana.

– Ce? zise Mercurio.

– La ce te gândeşti?

Mercurio zâmbi detaşat.

– La nimic, o idee...

– Ce idee?

Mercurio dădu din umeri.

– Nimic.

– Acum mă duc la muncă, zise atunci Ana. Întâlni privirea lui Battista. Dumneavoastră aveţi copii, îi spuse serioasă. Mă adresez dumneavoastră. Chibzuinţă.

Battista roşi.

– Uneori îmi pari un bărbat, îi spuse Ana lui Mercurio.

– Eu *sunt* un bărbat!

– Da, fireşte, zâmbi Ana, apoi, îndreptându-se spre palat, murmură: Să nu creşti prea repede, copilul meu!

– Deci? întrebă Tonino când fură singuri. Plecăm?

Se uitară cu toţii serioşi la Mercurio.

– Plecăm, zise el solemn.

Nimeni nu mai scoase o vorbă pe tot parcursul drumului. Puteai să tai tensiunea cu cuțitul. Nu mai era loc de glume.

Ancorară pe Riva degli Schiavoni, însă intrând pe un canal lateral, mai ferit vederii.

Mercurio se ridică în picioare, să coboare. Se întoarse spre Battista şi spre cei doi fraţi.

– Cum recunosc o velă trinchet... din pânză de cânepă? întrebă cu sufletu-n gât.

Cei doi fraţi se uitară în tăcere la el.

Mercurio nu vorbi. Doar se uită în continuare la ei.

– Vela de trinchet e pânza mică a catargului principal. Cea mai de sus, zise Tonio. Și toate velele... Arsenalului, dacă despre asta vorbim, sunt din pânză de cânepă groasă şi durabilă.

Mercurio încuviință. Sări pe chei. Apoi, cu un gest scurt, își desfăcu mantaua şi o aruncă la bordul *Zitellei*.

– De asta n-am nevoie acum. Țineți-mi-o voi.

– E o nebunie... tresări Battista văzând uniforma de arsenalot.

Cei doi frați deschiseră larg gura de uimire. Apoi, Berto, cu vocea lui cavernoasă, explodă într-un hohot de râs sonor.

– Arată-le-o, băiete! exclamă. Te aşteptăm pe canalul della Tana.

Battista dădea din cap. Era înspăimântat.

– La Rio della Tana, zise Tonio. Cel mai bun moment e când pleacă toți spre casă, la asfințit. Se grăbesc şi te vor lua mai puțin în seamă.

Se lăsă o tăcere grea.

Battista continua să dea din cap.

Mercurio se uită la el.

– Veți fi acolo?

– E o nebunie, repetă pescarul.

– Ai să fii acolo?

Battista ridică privirea și încuviință.

În clipa aceea, în aer se auzi ecoul vibrant al Marangonei, clopotul cel mare din San Marco, care anunța o nouă zi pentru toți venețienii.

– Trebuie să plec, zise Mercurio.

Se răsuci și merse spre curtea amplă din fața Paradisului, una dintre cele trei construcții de locuințe ale arsenaloților. Celelalte se numeau Purgatoriul şi Infernul.

„Ce nume idioate“, se gândi Mercurio, privind cele trei clădiri imense care adăposteau aproape două mii de arsenaloți cu familiile lor.

La început în grupuri mici, apoi din ce în ce mai numeroase, arsenaloții, tineri şi bătrâni, cu coşulețele lor de merinde pentru prânz pe după gât, se îndreptară în tăcere, în zorii întunecați ai unei dimineți fără soare, spre zidurile Arsenalului. Niciunul dintre ei nu vorbea. Era frig şi le era somn. Drumurile răsunau de lipăitul paşilor lor.

Mercurio se aplecă de spate, îşi trase bereta pe cap şi se amestecă în puhoiul de muncitori. Era impresionant să mergi cot la cot cu toată lumea aia îmbrăcată la fel ca el. În orice parte s-ar fi întors, vedea oameni îmbrăcați ca şi el. Străduțele erau din cale afară de pline. Cine mergea pe mijloc era împins din toate părțile, cine mergea pe laturi era izbit de zidurile caselor. Era imposibil să te opreşti, să schimbi direcția. Mercurio se gândi că era precum picătura de apă a unui torent, atât erau de mulţi. Nimeni nu privea pe nimeni, gândind că nu-l cunoştea, fiindcă erau prea mulți şi nu puteai să-i cunoşti pe toți.

Ajunşi în apropierea intrării Arsenalului, puhoiul de muncitori aproape se opri. Se înainta foarte încet, un pas, apoi stop, apoi un pas şi iar stop. Lui Mercurio începu să i se facă frică. Erau controale? Acte? Ce se întâmpla? Se ridică în vârful picioarelor, încercând să vadă mai încolo. Dar nu reuşi să vadă nimic.

Alături de el un arsenalot căscă.

– Ce plictiseală tura întâi, îi zise.

Mercurio încuviință:

– Chiar aşa...

– Mai faceți măcar o altă intrare, zic eu, continuă arsenalotul. Vezi să nu. Uite cum trebuie să stăm pe loc aici în fiecare dimineață ca animalele fiindcă Poarta e prea îngustă ca să putem trece repede. Pufni. Știi ce-ți zic? Că, dacă unul din ăia care fac legile şi iau deciziile ar trăi ca oamenii normali, lucrurile ar funcționa mai bine. Nu ți se pare? Dacă ar sta la rând în fiecare dimineață ca noi, printre alte sute de arsenaloți, ar lărgi poarta sau ar deschide o alta.

– Chiar aşa... zise Mercurio şi strânse pumnii, în semn de victorie, fără să fie observat.

Încetineala se datora numărului foarte mare de muncitori, nu controalelor.

Însă, trecând pe sub arcada mare a Porţii de Uscat, tot simţi cum îi bate inima în urechi, ca o tobă înnebunită. O picătură de sudoare îi curse de-a lungul tâmplei, cu tot frigul care era. Lăsă capul în jos şi încercă să-şi controleze respiraţia. Ţinu în frâu picioarele, care ar fi vrut să o ia la goană, şi capul, care îl sfătuia să se întoarcă şi să fugă.

„Gândeşte-te la Giuditta, îşi spuse. Nu ţi se poate întâmpla nimic."Străjerii nu-l luară în seamă. Nici măcar nu se uitară la el. Era doar unul dintre cei mulţi. Dintre cei foarte mulţi. Un arsenalot oarecare printre sute de arsenaloţi oarecare. Râse în sinea lui. În timp ce se îndepărta, se gândi că veneţienii erau mari nătărăi aroganţi. Se lăudau cu extraordinarele lor măsuri de siguranţă, dar, de fapt, oricine putea intra în Arsenal. Şi chiar cu oarecare uşurinţă.

– Ei, tu! Unde te duci? zise o voce în spatele lui.

Mercurio se crispă. „Ţi-ai purtat singur ghinion, cretinule", gândi: Nu se întoarse şi continuă să meargă, fără să grăbească pasul

– Tu, idiotule, răspunde! zise iar glasul şi pe urmă o mână puternică îl înşfăcă de un umăr.

48

– Îți interzic să te vezi cu băiatul ăla! spuse Isac în fața micului dejun pe care i-l pregătise fiica lui. Te-ai dat în spectacol, ieri-seară! Toată comunitatea vorbește de asta!

– Nu mă interesează ce spun, răspunse Giuditta, îndrăzneață, şi se pregătea să-i spună tatălui ce se vorbea despre el.

Dar se abținu.

– E neamul tău, continuă Isac. Și, oricum ar fi, nu vreau să te întâlneşti cu băiatul ăla...

– Îl cheamă Mercurio, zise cu mândrie Giuditta.

– Nu! Îl cheamă hoț pe numele mic şi şarlatan pe numele mare! exclamă Isac. Și, pe cât e de adevărat Sfântul Benedict nu te-am scos din prea scârboasa noastră insulă ca să ajungi tot ca... ca...

Se întrerupse roşu la față.

– Ca? zise Giuditta.

Isac se agită ca şi cum ar fi stat să explodeze.

– Ca mama ta, ce naiba! Rămase o clipă tăcut, cu capul plecat în strachina cu supă caldă, pufnind ca un taur. Mama ta nu avea de ales. Se îndepărtase de comunitate şi putea să-i iasă în cale numai unul... unul ca mine, ştii cine sunt.

– Tată, zise Giuditta apropiindu-se emoționată de el.

Isac o opri cu un gest scurt.

– Tu n-ai să-l vezi şi nici n-ai să te întâlneşti cu el, să fie clar, zise cu glas hotărât. Ai să ți-l scoți din cap.

Giuditta se aşeză. Rămase nemişcată, cu spatele aplecat şi cu mâinile în poală.

– Îmi lipseşte bunica... spuse în şoaptă.

Isac se uită mirat la ea şi dintr-odată stânjenit.

– Ce legătură are asta acum? o întrebă.

– Aş putea să o întreb de ce ceea ce simt mă înspăimântă atât de tare... zise Giuditta murmurând. Ridică privirea spre tatăl ei, dar o lăsă iar în jos imediat. Aş putea să-i împărtăşesc ei toate astea şi ea m-ar lua în brațe şi m-ar face să mă simt în siguranță...

Isac se simți pierdut. Se uită în jur, ca şi cum ar fi fost acolo altcineva căruia să-i paseze treaba. Pufni, însă de data asta fără mânie. Aproape înspăimântat. Îşi făcu vânt feței care îi luase foc. Apoi, încet, se ridică de la locul lui şi se duse în spatele Giudittei. Se apleca şi, într-o poziție incomodă şi nefirească, o îmbrățişă din spate, crispat, caraghios. Rămase aşa, imobil, câteva clipe, cu ochii mari.

– Dar nu poți să-mi împărtăşeşti mie, zise prea tare. Nu despre Mercurio, în mod special.

Giuditta schiță un zâmbet.

– Și nu te pot întreba nici măcar ce e dragostea?

Dădu să se întoarcă.

Isac o opri.

– Nu! Fireşte că nu! exclamă.

– Nici măcar să ştiu ce ai simțit prima oară când ai văzut-o pe mama?

Isac sări un pas înapoi.

– Mă tragi în piept! exclamă. Fir-ar să fie, mă tragi în piept!

Se îndepărtă şi începu să meargă în sus şi în jos prin încăpere. Apoi se întoarse iar spre Giuditta, cu un aer încăpăţânat pe faţă.

– Băiatul ăla nu e bun pentru tine. Punct.

– De ce?

– Mă întrebi de ce un hoţ şi un şarlatan nu este bun pentru tine? făcu Isac desfăcându-şi larg braţele. Răspunsul e simplu. Fiindcă e un hoţ şi un şarlatan!

Giuditta se uită în tăcere la el. Apoi încuviinţă încet şi lăsă capul în pământ.

– Ai dreptate, zise.

– Sigur că am dreptate, spuse Isac. Dar de pe o poziţie defensivă, studiindu-şi fiica. Simţea că era ceva ce nu se potrivea în renunţarea aceea.

– Dacă am avea copii, ce tată ar putea fi un hoţ şi un şarlatan? spuse încet Giuditta, ca şi cum ar fi gândit cu glas tare. Nu, ai dreptate. Nu aş vrea niciodată să fie tatăl copiilor mei. Cum poate un hoţ şi un şarlatan să fie un tată bun?

– Dar... zici că eu...? Cum şi eu sunt un... Isac bătu cu piciorul în pământ, cu putere. Femei! V-a făcut dracul în persoană! Ai înţeles bine ce am zis. Gata cu flecăreala. Eu sunt eu, şi el e el. Nu suntem la fel.

Giuditta zâmbi. Tatăl ei îşi va schimba părerea. Cu o seară înainte se dusese la culcare cu siguranţa că nu i s-ar fi putut întâmpla nimic rău în viaţă. Nu după ceea ce se întâmplase cu Mercurio. Soarta, cu mult timp în urmă, făcuse pentru ei un legământ. Dar în seara aceea legământul îl făcuseră ei, personal. Iar viaţa, îşi spusese Giuditta, nu putea pregăti anumite întâlniri ca pe urmă să nu le realizeze. Nu puteau exista poveşti atât de tâmpite şi de crude în care acel fel de dragoste să nu triumfe. Viaţa le împletise propriile destine într-o singură soartă. Existenţele lor separate într-una singură. Tot ce s-ar fi întâmplat, din momentul acela în viitor nu putea fi decât spre bine.

Se întoarse spre noua serie de berete pe care le cosea.

– Mai e un lucru despre care aş vrea să-ți spun... începu.

Isac, auzind bătaia Marangonei, semn că avea să se deschidă poarta ghetoului, îşi agită o mână în aer.

– Doar să n-aibă legătură cu fariseul ăla, în rest ai binecuvântarea mea, zise scurtând vorba.

– E vorba...

– N-am timp acum, zise Isac, aruncându-şi pe umeri pelerina. Boala se răspândeşte şi eu nu ştiu cum s-o opresc. Deschise uşa casei. Apoi văzu că Giuditta se supărase şi se întoarse. O sărută pe frunte. O să vorbim altădată... Se întrerupse şi îi luă mâinile. Dar ce ai făcut la degete?

Giuditta le eliberă din strânsoare. Avea degetele roşii şi prăpădite de ac.

– Cos...

– Ei, vezi...

Privirea îi căzu pe grămada de berete galbene pliate pe scăunelul de lângă masă. Arătă distrat spre ele.

– Alea? Dar câte ai?

– Despre asta voiam să-ți vorbesc...

– Nu acum, draga mea.

O sărută iar pe frunte şi ieşi din casă.

Giuditta suspină şi se aşeză cu privirea în gol. Mâna i se duse instinctiv la fluturele pe care i-l dăruise Mercurio şi pe care îl ținea pe masa de lucru. Zâmbi, tot cu privirea pierdută. Totul avea să se rezolve. Totul avea să meargă cum nu se poate mai bine. Se întoarse la berete. Deja mergea mai bine. Părea că toate femeile din comunitate îşi doreau una dintre beretele ei. Octavia spunea că le vânduse pe sub mână şi câtorva creştine bogate, *aristocreştine,* cum le numea ea. Era o aventură excitantă. Şi profitabilă.

Se întinse şi luă o beretă neterminată. Acul şi firul erau înfipte în bor. Scoase acul şi începu să coasă. Se strâmbă. Degetele chiar o dureau. Dacă s-ar fi uitat la ele Mercurio, i s-ar fi părut urâte, se gândi. „Nu, îşi spuse. Nu, ţi le-ar umple de sărutări." Zâmbi. Apoi, lăsându-se în voia acelui gând, râse. Şi în liniştea casei hohotul răsună vesel ca apa unui torent de vară printre pietre.

– Dacă te vede cineva aşa, i-ai părea puţin nebună, spuse o voce din uşă. De fapt, probabil că eşti doar fericită.

Giuditta se răsuci.

– Octavia! exclamă.

– Nu obişnuieşti să încui uşa? spuse Octavia, soţia cămătarului asociat al lui Anselmo del Banco, intrând.

Giuditta îi zâmbi şi luă acul în mână.

– Termină, o opri Octavia. Uită-te ce degete ai. Dădu din cap. Facem afaceri bune, dar nu poţi continua aşa. Şi comenzile cresc...

Giuditta puse acul jos. Avea faţa obosită, era trasă la chip. Mângâie aripile filigranate ale fluturelui de argint.

– Dacă te îmbolnăveşti, adio afaceri, continuă Octavia. Zâmbi. În schimb, ceva în zâmbetul ei spunea că nu glumea. Şi, fireşte, tatăl tău nu te-ar putea îngriji. Nu e niciodată acasă.

Giuditta ridică privirea spre prietena ei.

– Tatăl meu se ocupă de treburi foarte serioase. Nu are timp de prostiile astea.

Octavia se duse la fereastră. Se uită în jos, în piaţă. Trase aer în piept, ca şi cum şi-ar fi căutat cuvintele potrivite.

– Comunitatea nu e chiar aşa de convinsă că sunt treburi... serioase.

Giuditta se crispă.

– Tatăl meu îşi face datoria de medic, spuse ea, în defensivă.

– Comunitatea e convinsă că pacientele de care se ocupă sunt... mai curând nepotrivite.

– Comunitatea, comunitatea... pufni Giuditta. Ştii la ce mă gândesc uneori? Că ne-au închis creştinii într-o cuşcă noaptea, da, dar, în schimb, comunitatea se închide...

– Nu continua, Giuditta, o întrerupse Octavia. Sfârşeşti prin a-ţi face gânduri periculoase dacă te iei după cuvintele care ne scapă pe gură. Să încheiem aici discuţia, vrei?

Giuditta nu mai spuse nimic, luă acul şi începu să coasă. Octavia se duse la ea, puse o mână pe ale ei, oprind-o, cu gingăşie.

– E inutil să coşi cu degetele astea. Ai să sfârşeşti prin a vopsi materialul în roşu. Îi zâmbi. Trebuie să fie galben, îţi aminteşti? Nu roşu.

Giuditta se uita încă încruntată la ea.

– Eşti urâtă cu sprâncenele alea încruntate, făcu Octavia. Ţi s-a mai spus?

Giuditta îşi retrase mâinile. Se uită la Octavia, relaxându-şi lent fruntea. Ar fi fost uşor să se gândească la ea ca la o mamă. Poate chiar Octavia se gândea că i-ar fi putut fi mamă. Ea şi soţul ei nu aveau copii. Însă Giuditta nu simţea nevoia unei mame, chiar dacă nu avusese niciodată una.

– Vrei să fii prietena mea? o întrebă pe neaşteptate.

Octavia lăsă uimită capul pe o parte.

– Dar eu *sunt* prietena ta, răspunse.

– Într-adevăr?

– Da. Într-adevăr. Sigur.

Giuditta îi strânse mâna Octaviei.

– Eu sunt mândră de tatăl meu. Face ceva foarte important, zise, ţintuind-o în ochi.

Octavia îi întoarse privirea. Apoi, încet, încuviinţă.

– Nu sunt o femeie curajoasă. Sunt şmecheră, deşteaptă, bună la afaceri... dar nu întotdeauna, în treburi din astea, reuşesc să gândesc cu capul meu.

– Nu vreau să ne despartă comunitatea, zise Giuditta.

– Da. Ai dreptate, îi răspunse Octavia.

– Aşadar, ce facem? întrebă Giuditta, surâzând.

– Cu ce?

– Tu eşti aia şmecheră, deşteaptă şi bună la afaceri, nu? Cum rezolvăm problema asta cu beretele? râse Giuditta.

Octavia o îmbrăţişă.

– Să ştii că m-am şi gândit.

– Zi.

– Ne vor ajuta femeile. O să le dăm de lucru. Și le plătim cu o cotă la bucată, zise Octavia.

– Și ce vor zice soții lor? întrebă Giuditta. Ce va zice comunitatea?

– O să ne gândim la asta, nu mă face să transpir, zise Octavia făcând ochii mari. Ba chiar, la asta te vei gândi tu. Eu sunt cea şmecheră, deşteaptă şi bună la afaceri. Aia curajoasă şi rebelă tu eşti.

Giuditta râse.

– Atunci vom face berete de toate culorile, nu numai galbene, pentru evrei.

Octavia îşi duse o mână la gură.

– Ai înnebunit? Noi nu le putem vinde creştinilor! Alea trei pe care le-am vândut nu se pun, era aşa, doar pentru că mi le ceruseră, dar să ne apucăm chiar de afaceri e o chestie serioasă.

Giuditta zâmbi.

– M-am gândit la asta. Creştinii ne dau voie să facem doar trei meserii. Care?

Octavia dădu din cap.

– Știi foarte bine...

– Care o somă Giuditta.

– Cămătar... începu nesigură Octavia.

– Și?

– Medic...

– Şi...

– Negustori de zdrenţe.

Giuditta surâse mulţumită.

– Negustori de zdrenţe, exact! Şi ce fac negustorii de zdrenţe?

– Vând lucruri folosite. Dar nu înţeleg...

– Îi pot vinde asta unei creştine? o întrerupse Giuditta agitând în aer o beretă tocmai terminată.

– Nu, sigur că nu!

– De ce?

– O, drăguță! Pentru că e o beretă nouă şi...

– Aşteaptă, zise Giuditta. Luă acul şi-şi împunse buricul degetului şi îl strânse între două degete lăsând să curgă o picătură mare de sânge. Uite aici, Octavia, zise şi-şi puse degetul cu picătura de sânge pe partea din interior a beretei. Materialul se pătă cu roşu.

– Ce faci? întrebă Octavia.

– Mai e nouă bereta asta? Sau e folosită? o întrebă Giuditta.

Octavia deschise larg gura.

– Tu eşti un drac împieliţat, Giuditta di Negroponte! exclamă, izbucnind în râs.

– Şi vreau să fac haine, Octavia! Rochii care să se asorteze cu beretele, continuă Giuditta cu ochii înflăcăraţi de pasiune. De multă vreme mă gândesc la asta. Dacă suntem obligaţi să purtăm berete galbene, ne vom asorta hainele la beretele galbene în loc să facem invers, ca oamenii liberi.

Octavia se uita cu admiraţie la ea şi încuviinţa.

– Am putea face mai mulţi bani decât bărbaţii noştri, ştii asta?

– Nu, nu sunt bună la socoteli.

– Asta ar putea fi o problemă mai mare decât faptul că muncim cât ei, zise Octavia gânditoare.

– Tatăl meu va fi de partea mea, zise Giuditta.

Octavia o privi.

– Ei bine, ne vom gândi la asta. Zâmbi, dar înspăimântată de ceea ce tocmai intuise. Ne vom gândi…

– Trebuie să-i găsim un nume afacerii noastre, zise entuziasmată Giuditta.

– Ce nume? Cum ar fi Giuditta precupeaţa de bulendre? Sau Giuditta şi Octavia precupeţele de bulendre din Ghetoul Nou? zise Octavia.

Giuditta luă fluturele de argint filigranat de la Mercurio şi i-l arătă Octaviei.

– Fluture? zise Octavia. E oribil.

Giuditta râse amuzată.

– Insula mea era guvernată înainte de veneţieni, iar acum de turci, însă populaţia e de origine greacă. Sunt un popor antic şi nobil. Ştii că fluturele, în mitologia lor, reprezintă sufletul? Şi ştii cum numesc grecii sufletul?

– Nu.

– Ba da, ştii. Cu toţii ştiu, râse Giuditta.

– Nu, pe bune…

– Psyche.

– Psyche?

– Psyche. Afacerea noastră se va numi Psyche.

– Psyche?

– Nu mai repeta, Octavia.

Octavia încuviinţă. Se uită cu mai mult interes la fluturele de argint. Arătă spre el.

– Cine ţi l-a dăruit?

– Cineva, răspunse Giuditta roşind.

Octavia zâmbi.

– Şi fiindcă te-ai făcut roşie ca focul, aş exclude o femeie sau un boşorog prăfuit.

Giuditta dădu din umeri.

– N-o fi băiatul... cu poarta?

Giuditta nu răspunse.

– Nu e evreu, zise Octavia. Iată alt lucru despre care vorbeşte comunitatea.

Giuditta lăsă privirea în jos.

Octavia suspină.

– Bine. Ba nu, rău. Foarte rău. Arătă iar spre fluture. Și ar reprezenta sufletul tău sau al lui, chestia aia?

Giuditta mângâie aripile fluturelui.

– Al nostru... zise în şoaptă.

– *Al nostru?* Octavia ridică ochii la cer, scuturând din cap. Oh, în ce hal suntem. Ne băgăm oficial într-un bucluc uriaş. Suspină din nou. Ei bine. Să ne apucăm de treabă. Să o luăm pe rând. Acum trebuie să găsesc cusătoresele. Iar tu gândeşte-te la modelele hainelor. Se îndreptă spre uşa casei. Ba nu, vino şi tu cu mine. Dacă trebuie să ne omoare cu pietre, măcar s-o facă în timp ce suntem împreună.

Giuditta râse, se ridică, îşi băgă în buzunar fluturele, îşi aruncă pe umeri pelerina grea, din stofă de lână, şi ieşi din casă.

– Trebuie să cumpăr materiale, zise coborând scările.

– Ar trebui să-ți cumperi un cap nou, fetițo, zise Octavia. Și unul şi pentru mine. Nu suntem întregi, să ştii. Chiar facem o adevărată nebunie.

– Da, râse Giuditta.

– Da, fir-ar să fie, exclamă Octavia ieşind pe poartă sub arcade. Văzându-l pe soțul ei, îi spuse: Jupân monedă, dă-mi o liră-tron de aur că trebuie să fac o nebunie.

Soțul se uită la ea încruntându-şi sprâncenele. Apoi zâmbi, duse mâna la taşca pe care o avea la brâu şi-i dădu lira-tron.

– Tu crezi că glumesc, nu-i aşa, bărbățele? făcu Octavia. Întoarse capul spre Giuditta. Dom' monedă crede că glumesc. Se uită iar la soțul ei. Să ții minte. Eu te-am anunțat că mă pregătesc

să fac o nebunie şi tu m-ai încurajat, îi spuse împungându-l cu degetul în piept.

Soţul zâmbi, chiar dacă o vagă bănuială că nu înțelege bine ce se întâmplă îi străbătu privirile.

Octavia o luă de braţ pe Giuditta şi o împinse spre podul Ghetoului Nou.

Trecând prin fața porţii, Giuditta încetini. Apoi întinse o mână şi mângâie lemnul prin care-l atinsese pe Mercurio. Închise puțin ochii. Se gândi la cum se puteau schimba lucrurile de la o zi la alta. Simbolul unei închisori transformat într-o clipă în simbol de dragoste.

Octavia o scutură.

– Se uită la tine.

– Nu mă interesează, zise Giuditta.

Trecură de pod şi o luară spre cheiul Ormesini, uitându-se la prăvăliile cu dantele şi stofe.

– Ăla e creştinul tău? zise Octavia şi arătă spre un bărbat de vreo treizeci de ani, înalt, cu un maxilar pătrat şi puternic.

Giuditta se uită la bărbatul acela.

– Nu, îi spuse Octaviei. Mercurio nu e aşa de bătrân şi e mult mai frumos!

Octavia scoase un sunet ca un geamăt.

– Mercurio... ce fel de nume au şi creştinii ăştia! La vechii romani zeul Mercur era protectorul hoților. Însă Mercurio al tău nu e un hoț, nu-i aşa?

– Nu... sigur că nu...

Giuditta zâmbi stingherită.

În clipa aceea văzu ivindu-se de pe un drum lateral un puşti slab, cu o beretă lăsată până sub ochi şi cu un pulover de lână cu guler înalt, tras până peste nas. Puştiul se îndrepta cu viteză direct spre ea.

Totul se întâmplă într-o clipă.

Puştiul sări pe ea. O apucă de păr, aproape de la rădăcină, şi trase foarte violent.

Giuditta simţi o durere sfâşietoare, o usturime puternică. Ţipă. Văzu cum puştiul strângea în mână o şuviţă lungă din părul ei.

– Evreică de rahat! urlă puştiul şi, cu un salt, îi apucă bereta şi i-o smulse de pe cap.

În timp ce fugea, tot atât de repede cum apăruse, Giuditta, răvăşită de durere şi de uluială, gândi că i se părea că îl cunoaşte, poate din cauza pielii lui atât de galbene.

– Opreşte-te, pungaşule! zbieră un negustor. Încercă să pună mâna pe el, dar puştiul se feri, sprinten ca o pisică. Negustorul veni spre Giuditta. Cum vă simţiţi?

Giuditta îşi duse o mână la cap, acolo unde o durea mai rău. Simţi că-i curge puţin sânge.

Octavia o îmbrăţişă.

– Sunteţi rănită? întrebă negustorul.

Giuditta avea ochii cât cepele.

– Nu pot sta aici fără beretă, zise.

Îşi puse şi cealaltă mână pe cap şi lăsă privirea în jos. Avea impresia că e goală. O apucă aproape în fugă spre podul Ghetoului Nou şi sări peste el.

Octavia o urmă. O ajunse şi o opri, când fură în piaţă. O îmbrăţişă.

– Giuditta di Negroponte, zise un glas în spatele ei.

Giuditta şi Octavia se întoarseră. În faţa lor era Ariel Bar Zadok, negustorul de stofe din Ghetou.

– Ce doriţi? întrebă grăbită Octavia.

– Giuditta di Negroponte, reluă iar Ariel Bar Zadok, pe un ton oarecum oficial şi respectuos. Făcu un pas în faţă. Îmi permiteţi... voiam să vă vorbesc de afaceri şi...

– Nu-i momentul, îl întrerupse Octavia, acră. Nu ați văzut ce s-a întâmplat?

– Nu, eu... zise negustorul umil.

– Vorbiți, Ariel, zise Giuditta, cu un fir de voce.

„Poate negustorul ar fi abătut-o de la gândurile și temerile ei", se gândi.

– Giuditta di Negroponte... iată, aș vrea să vă aprovizionez cu stofe de ale mele și tot ce vă va trebui fără să trebuiască să mi le plătiți, zise Ariel Bar Zadok, luând viteză pe măsură ce-și expunea ideea. Agită o mână în aer cu o delicatețe ce părea o batistă de mătase. Ne vom înțelege asupra unui procent al creațiilor dumneavoastră. Și aș vrea și exclusivitate pentru vânzarea modelelor dumneavoastră minunate.

Giuditta schimbă o privire cu Octavia. Prietena era tot atât de uluită ca și ea.

– Pentru exclusivitate mai vorbim, se aruncă Octavia, dându-i un cot ușor Giudittei. Prezentați-ne o propunere cum trebuie și mai vorbim.

Între timp, în spatele lui Ariel Bar Zadok se apropiase o evreică sărmană. Lăsă încet capul în jos și-și împreună mâinile crăpate, în semn de salut.

– Doamnă, dacă aveți nevoie de o croitoreasă bună, eu aș fi fericită să vă servesc, zise.

– Poate veți avea nevoie de două cusătorese, zise o altă femeie cu fața rumenă, apropiindu-se în spatele lor. Și eu sunt bună, iar soțul meu e un bun croitor de stofe și are o foarfecă și ustensilele lui.

Giuditta se uită stupefiată la Octavia. Apoi se întoarse spre poarta Ghetoului și se gândi la Mercurio. Atunci își repetă că nu se putea întâmpla nimic rău. Fusese numai gestul unui puști, își spuse. Nu avea nicio valoare. Și durerea de cap începea să-i

treacă. Viața era un lucru minunat. Se întoarse spre bărbat şi îi zâmbi încrezătoare.

Între timp, puştiul care o agresase alerga de-a lungul interminabilei serii de podeţe de pe chei. Apoi o luă pe o străduță. Cum dădu colțul, se opri. Într-o mână strângea şuvița de păr a Giudittei, în cealaltă bereta galbenă. Ajunse la o gondolă. Dădu şuvița şi bereta unei femei îmbrăcate elegant, cu o voaletă care îi ascundea chipul.

– Eşti cel mai bun, Zolfo, spuse femeia.

– Mulţumesc, Benedetta.

49

– Aşadar, idiotule, unde te duci? repetă glasul şi mâna care îl înşfăcase de umăr, imediat ce intrase în Arsenal, îl sili să se întoarcă.

Mercurio se trezi în fața unui bărbat mare, puternic, cu o serie ciudată de instrumente de lemn şi de metal. Barba lui lungă era plină de noduri şi de firimituri de la masă. Bărbatul avea ochi deschişi la culoare, ca albastrul cerului vara, şi ochelari rotunzi pe şaua nasului coroiat.

– Hei, eşti mut? întrebă bărbatul, cu o voce grosolană şi vioaie.

Mercurio se uită în jurul lui, cu gura căscată, căutând să zică ceva care să nu îl dea în vileag. În jurul lor roiau zeci şi zeci de arsenaloți.

– Eşti nou, nu-i aşa? zise bărbatul.

Mercurio încuviință.

– Știam eu. Am văzut după cum mergeai. Ca unul care nu ştie unde să se ducă. Bărbatul scutură din cap cu buzele strânse. Ce neam de nătărăi angajează, bombăni. Și după aia se miră că nu mai reuşim să construim trei galere pe zi, ca altădată.

Îl țintui cu privirea pe Mercurio. Scoase un sunet dezgustat şi îi dădu una zdravănă peste ceafă, aproape o palmă. Întinse degetul către o baracă de lemn, cu acoperiş din blăni de brad.

– Nu ştiu unde te-au repartizat, dar nu-mi pasă. Îmi trebuie pământ la şantier, aşa că din clipa asta lucrezi pentru mine. Ia o roabă, începătorule!

Mercurio alergă, se strecură în baracă şi ieşi de acolo cu o roabă de lemn, cu roată cu spiţe.

– E bună asta? întrebă.

Bărbatul nu-i răspunse şi îi făcu semn să îl urmeze. O luă de-a lungul unei pasarele late.

Mercurio merse în spatele lui, împingându-şi roaba scârţâitoare. „Atâta timp cât eşti cu cineva, eşti apărat“, se gândea.

– Ştii cine sunt? îl întrebă bărbatul fără să se întoarcă.

– Nu, domnule.

– Eu sunt maistrul proiectant Tagliafico, zise bărbatul şi se strecură într-o îngrăditură din scânduri de lemn în interiorul căreia, sub un acoperiş, se ridica o movilă de pământ roşu. Nici măcar nu ştii cine este maistrul proiectant, zise bărbatul, oprindu-se lângă movila de pământ.

– Acum am sosit, jupân Tagliafico...

– Dar cum te-au angajat? Chiar e adevărat că Veneţia naufragiază. Pe de altă parte, pare că nimeni nu mai vrea să muncească şi ajung să fie utili şi oameni ca tine, bombăni bărbatul. Maistrul sau dulgherul Arsenalului, sau şeful de lucrări e dumnezeul corăbiilor. Eu sunt cel care le creează. O corabie nu se poate naşte dacă nu am fecundat-o eu. Cu coaiele mele. E clar?

– Sigur, jupân Tagliafico...

– Sigur, începătorule, suspină maistrul. Hai, încarcă pământul în roabă şi să ne punem pe treabă. Azi vei fi asistentul tuturor maiştrilor de nave, unul după altul. Ce dracu', la sfârşitul zilei măcar ai să ştii ce naiba faci la Arsenal. Grăbeşte-te, trebuie să dăm naştere unei galere.

Mercurio văzu o lopată şi umplu roaba cu pământ roşu, fin ca nisipul. Imediat ce termină operația, maistrul ieşi cu pas hotărât afară din Recinto delle Terre, o coti la dreapta lui şi se îndreptă spre bazinul Darsena Nuova. Îl ocoli. Apoi o tăie scurt peste un pod de bărci plate spre Darsena Nuovissima.

În timp ce ajungeau la marile şantiere de uscat, Mercurio se minuna să privească lumea aceea nemăsurat de mare, un întreg regat de apă, întins ca un lac, ținut în matcă de dane, ziduri, cheiuri, planuri înclinate, acoperişuri. O mare mică pe marginea căreia se aflau depozite pline de lemn, funii, scule, de pe acoperişurile cărora se ridicau vapori denşi de fum, unde turnătoriile erau în plină activitate. Şi pe urmă, talaşul de lemn, atât de mult încât pe oriunde s-ar fi mers i se simțea scârțâitul sub tălpi, ca o invazie de lăcuste. Și un miros de răşină care te făcea să uiți miasmele lagunei.

– Dacă nu altceva, măcar eşti curios, zise maistrul, observându-i interesul. Însă acum mergi.

Mercurio îl urmă până la un şantier terestru uriaş. Era un spațiu lat de cel puțin patruzeci de paşi şi lung de mai mult de o sută, cu un acoperiş de lemn, cu bolți înalte, care se sprijineau pe coloane de granit, înalte de patru sau cinci prăjini, cu capiteluri nefinisate, dar puternice, care susţineau structura de grinzi.

Maistrul proiectant îi arătă un instrument lucios, ca o roabă mică acoperită, cu o pâlnie sub micul recipient de metal uşor şi cu o manetă pe o parte.

– Umple-o!

Mercurio băgă câteva lopeți de pământ roşu în mica roabă. Pământul cobora prin pâlnie şi se depozita pe pardoseală.

– Maneta, tembelule! urlă maistrul, văzându-l pe Mercurio care încerca să astupe pâlnia de dedesubt.

Mercurio trase de manetă într-o parte a roabei şi dâra de pământ roşu se opri.

Un băietan suflă într-un instrument ciudat, care semăna cu un corn, dar scotea un sunet mai ascuțit, şi în decurs de câteva clipe un adevărat puhoi de lume alergă spre şantier, care până atunci fusese gol. În primul rând Mercurio văzu dulgheri care ţineau în mână topoare, fierăstraie, dălţi, sule, maiuri de lemn, dălţi cu lama curbată şi alte unelte pentru prelucrarea lemnului, unele mai grosolane, altele mai rafinate. În spatele lor o turmă de ucenici în mare parte tineri, care ţineau gatere lungi cât prăjina, cu tăişuri dinţate şi mânere la fiecare capăt, pentru a putea fi folosite şi de mai mult de două persoane. Şi un alt grup de muncitori care aveau mâinile negre, năclăite. Şi chipurile le erau înnegrite şi părul unsuros, ca încleiat. Ţineau nişte bucăţi de tablă, iar una mai mare era sprijinită pe suprafaţa de fier a unui car, găurit, sub care câţiva ucenici pregăteau un mangal. Şi aceşti muncitori aveau după ei un cârd de alţi muncitori, necalificaţi, negri şi năclăiţi la fel ca ei, care ţineau ciocane de lemn şi dălţi cu tăiş plat şi gheme de cânepă netoarsă. Cu toţii, fără deosebire, se înşiraseră în jurul şantierului, ca şi cum ar fi asistat la un spectacol. Însă fără să se amestece între ei, ordonaţi în grupuri, ca regimentele unei armate.

În mijlocul şantierului, gol, era doar maistrul proiectant. Se uita spre pământ, ca şi cum ar fi citit ceva ce numai el reuşea să vadă. Rămase aşa, absorbit, multă vreme. Nu sufla niciunul dintre spectatori.

Mercurio avea senzaţia că, dintr-o clipă în alta, s-ar fi putut întâmpla o minune. Şi, cu siguranţă, aşa păreau să creadă toţi spectatorii, judecând după aerul care se respira.

Maistrul proiectant Tagliafico înălţă capul din pământ. Se răsuci, cu braţele larg desfăcute, cu instrumentele lui în mâini, ţintuindu-i cu privirea pe muncitori. Serios la faţă. Se auzi un murmur slab, ca reverberaţia sonoră a aşteptării. Apoi, Tagliafico luă o mână de pământ roşu, se duse cu paşi mari într-o parte

a şantierului şi făcu o grămăjoară. Îngenunche şi înfipse spre partea opusă a şantierului un instrument complicat făcut din lentile şi indicatoare de măsură mobile.

– Du-te acolo cu *dâra,* începătorule, îi spuse.

Mercurio simţi privirile tuturor asupra lui.

– Dâra? îl întrebă în şoaptă pe băiatul care sunase din corn.

– Roaba, răspunse băiatul. Grăbeşte-te!

Mercurio alergă de partea cealaltă a şantierului împingând mica roabă. Se aşeză în mijloc.

Tagliafico îi făcu semn să înainteze.

Mercurio înaintă brusc.

– Încet! urlă maistrul proiectant.

Spectatorii chicotiră.

Mercurio se opri.

– Roteşte maneta şi deplasează-te în linie dreaptă până la mine.

Mercurio roti maneta. Pământul roşu începu să curgă prin pâlnie. Înaintă. La jumătatea şantierului, se întoarse să se uite la linia pe care o trasa în urma lui. Pierdu direcţia.

– Uită-te în faţă, nătărăule! urlă maistrul proiectant.

Mercurio se supuse. Simţea ochii tuturor asupra lui. Se gheboşă, rugându-se ca arsenalistul căruia îi furase lucrurile, dacă era printre spectatori, să nu-l fi recunoscut.

Când ajunse Mercurio la el, maistrul proiectant închise man eta de la mica roabă şi se întoarse spre un bărbat din grupul de dulgheri.

– Maistre tăietor Scoacamin, vă încredinţez acest începător.

Îl luă de o ureche pe Mercurio şi-l trase în sus.

Mercurio făcu o strâmbătură de durere.

Toţi cei prezenţi chicotiră.

– Nu ştie cum se construieşte o galeră. Să facem din el un adevărat arsenalist, azi, adăugă serios Tagliafico. Atunci cu toţi

încetară să se mai hlizească şi încuviinţară. Maistrul tăietor îl va încredinţa maistrului călăfătuitor, apoi îl veţi îmbarca, în aşa fel încât să treacă pe la toţi maiştri următori.

Tagliafico îl împinse pe Mercurio spre bărbatul cu care vorbise întâi.

– Sunt maistrul tăietor Scoacamin, îi spuse acela. Tagliafico ţi-a făcut o mare favoare. Plăteşte-i-o privindu-l cu atenţie cum lucrează. Niciunul nu-l egalează la trasarea profilului de cocă al unei corăbii.

Între timp, maistrul proiectant, trăgând după el mica roabă, făcând semne de-a lungul liniei drepte trasate de Mercurio, îngenunchind să măsoare cu compasul lui, cu ajutorul liniilor din pământ roşu desenă pe pardoseala şantierului o reţea deasă. Când termină, era transpirat şi roşu de pământ, pe mâini, pe faţă, pe barbă, pe lentilele ochelarilor, pe tunica neagră de maistru. Când ridică mâinile la cer se auziră aplauze, îndelungi şi din suflet.

Mercurio nu înţelegea.

– Nava, îi spuse maistrul tăietor, arătând spre semnele roşii de pe pământ. Acolo e toată nava. Acum nouă ne revine treaba cea mai uşoară. Se răsuci spre oamenii lui şi zbieră: La muncă!

Într-o clipă sosiră trei căruţe mari pe care erau stivuite profile de lemn, grinzi groase cu secţiune pătrată şi altele paralelipipedice, mai subţiri.

– Voi, jos cu chila! urlă maistrul tăietor unui grup.

Dulgherii apucară o grindă gigantică cu secţiune pătrată şi o poziţionă de-a lungul uneia dintre dungile roşii ale maistrului proiectant, tăind-o şi potrivind-o după linie. Apoi, cu o viteză extraordinară şi cu o coordonare de balerini, adăugară, una peste alta şi încastrându-le între ele, alte blăni de lemn. Dădură găuri perpendiculare şi înfipseră în ele bolţuri de lemn, fixând grinzile chilei între ele.

Între timp – pe când maistrul tăietor ordona: „Pinten de pupa și pinten de proră!“ – , un alt grup de dulgheri cuplau, după ce scobiseră capete de încastrare, două elemente curbate tot cu secțiune pătrată, la fel cu cea de la chilă. Această încastrare nu era încă terminată când o serie de coaste, numite osatură, erau inserate în chilă și fixate cu o grindă mai mică, cu secțiune dreptunghiulară, numită carlingă. Carena fu întărită cu grinzi numite dușumele și pe urmă, între dușumele și carlingă, fu așezat un tot de scânduri numite fund plat.

După ce controlase treaba, maistrul tăietor ordonă o scurtă pauză, timp în care muncitorii necalificați, printre care și Mercurio, măturară pardoseala de talaș, de surcele și de alte resturi de la asamblare. Când terminară, nu mai era nici urmă de linii din pământ roșu. Însă, în locul lor, se profila silueta viitoarei galere, asemenea scheletului puternic al unui animal mitologic.

Atunci începu să se pună *pielea* navei, adică să se facă placarea, întărită cu corniere și cu grinzi transversale de sprijin, până sună clopotul de prânz.

După scurta pauză de masă, maistrul tăietor Scoacamin îl duse pe Mercurio la maistrul călăfătuitor. Acesta era unul dintre cei cu mâinile negre și încleiate. Bărbatul îi făcu un semn din cap, apoi îl încredință unei calfe.

– Fii atent să nu te arzi, îi spuse băiatul, dându-i o cutie de tablă cu smoală lichidă cu un polonic năclăit tot.

Mercurio înțelese de ce aveau mâinile negre. Băiatul vărsă smoala într-o găleată în care un băiat rulase concentric o serie de fâșii de cânepă netoarsă.

Maistrul călăfătuitor își trecu mâna peste scândurile de placare.

– *Dihania,* ordonă.

Îi întinseră un fel de scalpel cu vârf plat.

– Ciocan de călăfătuire, zise şi îi dădură unul mai mare de lemn.

Se întoarse spre băiatul care, imediat, îşi băgă mâinile în găleată şi introduse o fâşie de cânepă îmbibată în smoală fierbinte în spaţiul dintre două scânduri de placare. În timp ce băiatul ţinea cânepa întinsă, maistrul călăfătuitor o împingea între scânduri cu dalta, bătând puternic cu maiul.

Mercurio se uită la cocă. Erau cel puţin cincizeci de călăfătuitori pe fiecare parte, care ciocăneau, unii pe jos, alţii căţăraţi pe scări, şi cel puţin de două ori mai multe calfe. Zgomotul maiurilor care băteau era asurzitor, iar treaba se făcea cu o viteză extraordinară.

Când terminară, răsună puternic glasul maistrului proiectant:

– În bazin!

Brusc se lăsă o tăcere încordată.

Toţi arsenaloţii înconjurară galera care se construia. Vreo treizeci de bărbaţi legară la prora navei funii groase şi alte odgoane la pereţii laterali ai vasului pe partea dreaptă privind spre proră şi la babord, şi traseră de ele.

– Fiţi gata! urlă şeful de echipă.

Atunci calfele maiştrilor tăietori lăsară libere capetele laterale şi un alt grup de calfe începură să aşeze butuci sub chilă, pe măsură ce nava era trasă înainte cu cele două funii de la proră. Corabia începu curând să ruleze cu viteză pe butuci, apropiindu-se de un plan înclinat care se cufunda într-un bazin de carenare. Marele bazin de cărămidă era uscat, iar pardoseala lui era sub nivelul bazinului de la Darsena Nuovissima, care se întindea în faţă. Când nava ajunse în mijlocul bazinului, bărbaţii care o trăseseră până acolo ieşiră din bazinul de carenare şi, cu bastoane lungi prevăzute cu cârlige, harponară părţile laterale ale navei. Muncitorii se înghesuiră pe marginile bazinului, în timp ce

se deschidea stăvilarul despărţitor, ca un stor, cu angrenaje şi roţi dinţate. Apa năvăli în bazin.

Cu toţii îşi ţineau respiraţia. Era clipa în care se verifica dacă nava era impermeabilă şi dacă era bine centrată şi avea stabilitate.

Mercurio privea fascinat apa slinoasă care făcea spumă, trecând pe sub stăvilar. Coca galerei zvâcnea, împinsă de curentul de apă. Când bazinul se umplu, stăvilarul fu din nou închis. Maistrul călăfătuitor, supravegheat de maistrul proiectant, sări la bordul galerei. Avea în mână o proptea şi controla nava începând de jos, picior cu picior. La finalul controlului, se uită la maistrul proiectant şi încuviinţă.

Atunci maistrul proiectant, spre care se întorseseră cu toţii, ridică mâinile la cer şi anunţă:

– Serenissima are o galeră nouă!

Se auzi un cor de strigăte vesele.

– Închideţi carapacea! ordonă maistrul proiectant, cu un zâmbet mulţumit.

Şi într-o clipită Mercurio văzu maiştri tăietori, dulgheri, călăfătuitori şi calfe cum se năpustesc la galera în construcţie şi cum pregătesc peretele despărţitor de la prora şi pe cel de la pupa. Fură închise cu pereţi despărţitori magaziile pentru încărcătură de la prora şi de la pupa şi, de asemenea, magazia troliului, unde se ţineau lanţurile şi ancorele, fură făcute punţile intermediare, atât cea pentru vâslaşi, cât şi cea de trecere şi cea pentru piesele de artilerie, cu tambuchiuri pentru tunuri, până la cea de covertă, şi, desigur, compartimente de mărfuri din cală şi cabine şi cambuza, fură puse bazele covertei, straiul de la pupă, parapeţii, puntea superioară şi rampele pentru timonă şi locurile de trecere ale catargelor.

„Părea o femeie care se îmbrăca“, gândi Mercurio. Atunci şi-o închipui imediat pe Giuditta. Se gândi că într-o zi ar fi putut

să o privească cum se îmbracă. Se gândi că poate ar fi putut s-o vadă în fiecare dimineață din viața lui, dacă ar fi reușit să își realizeze visul.

Un zgomot de balamale care scrâșneau pe pivoții lor îl făcu să revină la realitate. Se deschidea stăvilarul. Nava fu scoasă din bazin și tractată pe latura de est a celor două docuri, apoi de-a lungul laturii de sud a Darsena Novissima.

Pe tot acest traseu Mercurio era la bord, asistând la nașterea fiecărui amănunt. Nimic nu era lăsat la întâmplare. Și realiză că, fără să-și dea seama, orele trecuseră.

Pe scurt, cu două macarale înalte de lemn, cu un braț rotitor, mișcate de angrenaje zimțate și de frânghii împletite din cânepă, fură montate catargul principal, cel mijlociu și arborele trinchet. Apoi vergile și imediat după aceea gabia în vârful catargului mare. Pe urmă fură întinse toate odgoanele. Apoi se trecu la atelierul de vâsle, unde trunchiuri de fag lungi și drepte din pădurile din Friuli erau prelucrate și finisate până li se dădea forma definitivă, apoi erau încărcate la bord și montate în furgheți în dreptul băncilor, fiecare prevăzută cu lanțuri și inele cu cheie. Și, încet-încet, în cele mai mici amănunte, galera fu meșteșugită, de la găurile pentru trecerea odgoanelor de ancorare la infinita serie de vinciuri, scripeții folosiți la bord. Fură încărcate la bord hamacurile în care avea să doarmă echipajul și până și pesmeții, hrana de bază a echipajului, un fel de pâine uscată care se cocea și ea în cuptoarele de la Arsenal, cu făină, apă și puțină sare.

Fură încărcate și ghiulele, turnate direct în topitoria Arsenalului, și butoiașele.

– Praf de pușcă, îi spuse o calfă. Sărim în aer cu toții dacă cineva face vreo prostie.

În acest moment, când de-acum galera era pregătită, Mercurio înțelese că venise vremea lui. Coborî de pe corabie și urmă calfele care se îndreptau spre depozitul de vele. Fiind de acum

cunoscut, avea, pe de o parte, multă libertate de mişcare, pe de alta, fiecare voia să îl înveţe ceva şi deci, de fapt, era controlat în permanenţă.

– A zis maistrul Tagliafico că are nevoie de două vele mici de trinchet, riscă la un moment dat, adresându-se unui magaziner.

Bărbatul se uită chiorâş la el.

– Şi ce nevoie are maistrul proiectant de două vele mici de trinchet dacă e o singură galeră?

– Întreabă-l pe el, zise Mercurio, dând din umeri.

– Nu, eu nu-l întreb nimic, răspunse magazinerul.

– Deci trebuie să-i spun să vină să te roage în genunchi, personal, corect? făcu Mercurio.

Magazinerul nu părea să fie pregătit să discute cu calfe cu limba lungă cum era cel care se afla în faţa lui. Rămase tablou. Bombăni ceva de neînţeles, apoi, aproape furios, întrebă:

– Ei, atunci ce vrei să faci?

– Ce eşti? Idiot? zise Mercurio, înţelegând că discuţia se rezolva în favoarea lui.

– Ia-ţi velele astea două de trinchet, idiotule care eşti tu, rânji învins magazinerul.

Intră într-o hală cu rafturi uriaşe pe care erau pliate zeci şi zeci de vele, alese două din cele cerute de Mercurio şi le trânti brutal pe bancul de lucru.

– Dar ţi le cari singur, îi spuse cu mâinile în şolduri.

Mercurio luă în spate cele două pânze grele şi ieşi clătinându-se din depozit.

Când găsi Tana, depozitul de cânepă publică, suspină uşurat. Se întoarse spre bazinul Darsena. Şi acolo, în lumina blândă a înserării, se uită cu admiraţie la galera pe care o văzuse luând naştere din câteva linii de pământ roşu trasate pe o pardoseală de teracotă. Într-o singură zi. Nava era în radă, cu velele nefixate. Văzu arsenaloţii, pe covertă, că ridicau braţele spre cer şi săreau.

Nu-i putea auzi, dar ştia că râdeau. Şi simţi un junghi în piept. Ar fi vrut să fie acolo cu ei, să sărbătorească.

„Dar tu, în schimb, nu eşti decât un hoţ“, îşi spuse, aproape dărâmat de greutatea celor două vele de trinchet.

Intră în Tana şi merse cu pas întins, prefăcându-se ocupat. Nimeni nu-l băgă în seamă. Era doar un arsenalist care întârzia cu două vele de trinchet în loc să se ducă acasă să mănânce şi să se odihnească, aşa cum li se cuvenea fiecăruia dintre ei după o zi lungă.

Mercurio găsi scara din spate, o urcă cu mare efort şi, în capăt, se trezi într-o încăpere cu o fereastră mare, care se deschidea spre zidurile Arsenalului. Se uită în jos. Săritura era periculoasă. Însă cel mai greu lucru era să arunce încărcătura dincolo de ziduri. Nu credea că are putere. Se lipi de peretele încăperii când văzu că sosesc doi străjeri. Îi auzi cum trec. Pălăvrăgeau despre femei. Unul despre soţie şi celălalt despre o târfă. Şi râdeau.

Când se îndepărtară, Mercurio se mişcă. Nu era timp de aşteptat şi nici de gândit. Trebuia pur şi simplu să încerce. Însă, înainte să arunce cele două vele, sări pe fereastră pe ziduri să controleze. Ateriză destul de lesne pe spaţiul de patrulare de pe zid. Se uită printre două creneluri şi jos, pe canalul Tana, văzu barca lui Battista, care îl aştepta. „Era o săritură de toată frumuseţea“, se gândi.

– Ei, murmură.

Battista şi cei doi fraţi ridicară imediat capul. Tonio îi făcu semn să sară. Battista avea o mutră înspăimântată.

Mercurio îşi luă avânt ca să se întoarcă.

– Cine-i acolo? urlă un străjer, apărând de după un turnuleţ din fundul zidurilor, în timp ce Mercurio era în aer.

Mercurio ateriză în încăpere şi-şi dădu seama că nu mai avea timp să arunce velele şi apoi să sară şi el. Ori lăsa acolo prada, ori risca totul ori nimic. Îşi simţi inima în gât. Se gândi că, dacă

l-ar fi prins, l-ar fi înecat. Se gândi la coşmarul pe care îl avusese, văzu faţa umflată a beţivanului înecat în canalele Romei, văzu fluturele pe care i-l dăruise Giudittei, îşi imagină faţa Anei din Piaţă care plângea la înmormântarea lui, fără cadavru. Se simţi învins de teamă.

„Nu ţi se poate întâmpla nimic“, îşi spuse. Se gândi la Giuditta, care era scopul final al acţiunii lui. Destinul lui. Motivul pentru care nu i se putea întâmpla nimic.

Luă numai o velă, se trase înapoi, îndepărtându-se de fereastra mare din faţa zidurilor Arsenalului.

– Cine-i acolo? urlă iar, mai aproape, glasul străjerului.

Mercurio începu să alerge, puse piciorul pe pervazul ferestrei, strânse la piept vela şi ţipă din răsputeri, închizând ochii. Ateriză pe spaţiul de patrulare, lovindu-se de creneluri, se ridică fără măcar să se uite înapoi spre străjeri şi sări din nou, în gol. În timp ce cădea vela se desfăcu, se umflă în aer şi încetini căderea. Mercurio ateriză jumătate în barcă şi jumătate în apă, cu o bufnitură cutremurătoare. Datorită impactului, aerul îi ieşi din plămâni atât de violent încât simţi că leşină.

– Staţi pe loc! urlară străjerii, de pe vârful zidului.

Tonio şi Berto erau deja la vâsle şi le făceau să geamă în timp ce vâsleau cât puteau de repede. Între timp, Battista îl recuperase pe Mercurio şi-l ridicase de tot la bord.

– Trageţi sus şi vela! urlă Tonio. Ne încetineşte!

O săgeată plecată din arbaleta unui străjer se înfipse pe fundul bărcii. Battista se sperie şi lăsă vela, pe care o recuperase aproape în întregime. Pânza se desfăşură din nou în apă.

– Trage-ţi-o la bord, fir-ar mă-sa a dracului! urlă Tonio, cu glasul frânt de efort, în timp ce vâslea cu dinţii încleştaţi.

Mercurio era încă ameţit de izbitură. Totuşi, se apleacă să recupereze vela. Însă era slăbit şi mâinile i se mişcau încet. Battista era ghemuit pe fundul bărcii şi tremura de frică.

– Battista! Ajută-mă, ajută-mă, nu reuşesc! urlă Mercurio.

Battista lăsă capul în jos şi-i evită privirea, aşa cum făcuse şi prima oară, când Zarlino încercase să-i jefuiască pe Mercurio şi pe Benedetta.

– Laşule! ţipă la el Mercurio, furios.

Altă săgeată se înfipse pe o latură a bărcii, la pupa, la mică distanţă de Mercurio. Mercurio nu se dădu bătut. Se aplecă peste marginea bărcii şi încercă să recupereze vela. Însă o accelerare violentă provocată de cei doi fraţi de la vâsle îl catapultă afară din barcă. Mercurio se agăţă de timonă, dar începea să dea drumul velei. Nu reuşea să o ţină.

– Battista! zbieră, cu glas frânt de disperare. Battista! Te rog!

Atunci, pe neaşteptate, pescarul reacţionă. Se ridică, se întinse spre pupa, îl apucă pe Mercurio. În timp ce era recuperat, Mercurio auzi în aer un şuierat. Ca un fluierat afon. Battista se opri o clipă. Mercurio era în aer.

– Battista…! urlă.

Battista avea ochii cât cepele. Se uită cu o faţă uimită la Mercurio. Apoi strânse din dinţi şi îl trase la bord. Mercurio se aplecă peste barcă şi îl ajută pe Battista cu vela.

– Mai repede! Mai repede! zbiera Tonio, vâslind spre vărsarea canalului Tana. Aproape am ajuns!

Mercurio trase din toate puterile. Văzu că Battista se mişca mai încet.

– Hai, Battista! Ce dracu', nu te opri tocmai acum! îi strigă.

Battista păru să reia ritmul, dar imediat după aceea încetini iar.

– Hai, ce dracu'! îl incită Mercurio.

Apoi văzu că pânza începea să se păteze cu roşu.

– Nu, Battista! strigă, înţelegând. Trase peste bord ultimul colţ al velei, complet năclăit de sânge. Battista se prăvăli pe fundul bărcii care acum înainta cu toată viteza, pierzându-se

în largul apelor bazinului San Marco. Battista... zise Mercurio. Nu...

Pescarul trăgea aer pe gură, ca unul dintre peştii pe care îi pescuia de o viață.

– Am... reuşit... zise şoptit.

Mercurio văzu săgeata, înfiptă între coaste. Intrase pe o parte, sub braț.

– Ai văzut... Mercurio...? spunea încetişor Battista, clătinându-se de furia vâslitului celor doi frați, care se luptau să li se piardă urma în lagună, înaintând fără să aibă nevoie de timonă. Ai văzut...? repetă şi căută mâna lui Mercurio. Nu sunt... un... laş...

Mercurio simți cum lacrimile îi încețoşează vederea.

– Nu... eşti un bărbat curajos...

Pe chipul lui Battista se înfiripă un surâs, îndepărtat şi melancolic. Apoi ochii îi deveniră opaci, în timp ce sângele lui începuse să se amestece cu al peştilor de pe fundul *Zitellei.*

50

„De ce el trebuie să fie fericit?“, își spusese Şimon Baruch până în ziua în care plânsese în brațele Esterei. Acea întrebare simplă îi asigurase energia și tenacitatea ca să-și mențină vie dorința de răzbunare față de Mercurio. Dar mai ales, prin contrast, afirma implicit că el era nefericit. Extrem de nefericit.

Însă, în ziua în care plânsese în brațele Esterei, această a doua parte a postulatului încetase să mai aibă consistență. Lacrimile acelea desfăcuseră un nod, diluaseră durerea, dizolvaseră duritatea. Și când lacrimile i se uscaseră pe obraji, Şimon își repetase, din obișnuință: „De ce el trebuie să fie fericit?“, dar gândindu-se sau, mai bine zis, simțind că și el era. Și poate ca niciodată.

„Fericit...“, se descoperi că se gândește.

Mercurio, reflectase Şimon în zilele următoare, îl făcuse să se cufunde în cea mai neagră disperare. Îl aruncase într-un coșmar, îl făcuse să simtă un vârtej de spaimă pe care nu-l simțise niciodată înainte. Și în căderea aceea dramatică Şimon pierduse totul, nu numai banii. Își riscase până și viața cu înjunghietura aceea la gât. În orice caz, își pierduse vocea. Și, mai ales, se pierduse pe sine.

Însă, pe urmă, se gândise Şimon, pe malul mării, privind spuma valurilor sub un cer plumburiu, căderea aceea îi demonstrase că nu era atât de slab pe cât credea. Dimpotrivă, era un bărbat puternic. Se ridicase. Căderea aceea îl „jupuise" pe vechiul Şimon şi-i descoperise adevărata fire. Şimon era acum un bărbat care nu ar mai fi putut să reintre niciodată în viața lui de dinainte. Poate că nu era mai bun, după legea lui Dumnezeu şi după legea alor lui. Însă pe Şimon nu-l mai interesa să fie mai bun. Acele categorii morale nu-l mai priveau. Acum, Şimon ştia că e puternic. Acum putea fi sfâşiat de durere, însă nu de frică. Viața lui de iepure se sfârşise în ziua în care simţise lama pumnalului cum îi pătrunde în gât.

Într-un fel, Mercurio îl omorâse efectiv. Fiindcă efectiv Şimon-*Baruch-laşul* era mort.

Dar cine era în realitate pentru el Mercurio? Un călău? Sau mai curând un binefăcător care era brutal ca un călău?

Şimon se ridică. Îşi scutură nisipul de pe el. Întoarse capul spre Rimini. Spre casa Esterei, locul unde reuşea să se simtă fericit. Ajunse pe drum, se aşeză pe o piatră miliară, îşi scoase ghetele şi le goli şi pe ele de nisipul alb şi foarte fin. Îl privi cum cade la pământ. Ca o clepsidră care nu măsura timpul. Respiră adânc. Îşi duse o mână la gât. Îşi trecu buricul degetului mare peste teribila cicatrice de la arsura cu ajutorul căreia cauterizase rana. Simți crinul ducatului incandescent care se înfipsese în carne. Îşi aminti incapacitatea lui din acele zile de a simți durerea. Îşi aminti incapacitatea lui de a formula gânduri diferite de propria răzbunare. Însă îşi aminti şi senzaţia exaltantă a propriei forțe, a propriei ferocități. A lipsei totale de spaimă. De atunci ar fi trebuit să-şi dea seama de norocul lui.

„Dar atunci erai tânăr, gândi, în timp ce pe buze i se înfiripa un fel de zâmbet. Nu aveai decât câteva zile." Și pe urmă scoase

un sunet, ca un suspin. Şi oricât de neplăcut şi de nepotrivit s-ar fi auzit, Şimon îl ascultă cu stupoare şi cu bucurie.

Învăţase să plângă.

Iar acum învăţa să râdă.

Încercă din nou. Ca un băieţaş care încerca să fluiere. Şi după ce controlă că nu l-ar fi văzut şi nici auzi nimeni, în timp ce mergea spre casa Esterei, continuă să facă probe de râs lăsând să-i scape sunetul acela grotesc din gura mută, contractându-şi diafragma şi scuturând din umeri.

Când ajunse la poarta casei Esterei se gândea că ar fi vrut să-i povestească despre Mercurio, că ar fi vrut s-o implice în cugetările lui. De aceea, pierdut în gândurile lui, rămăsese puţin cu mâna strânsă pumn în aer, înainte să bată. Şi atunci auzise un glas bărbătesc provenind din interiorul casei. Se crispase. Lăsase mâna în jos şi făcuse un pas înapoi. Îşi ascuţise auzul. Tonul acelui glas nu-i plăcea. Sau poate pur şi simplu, îşi spusese, nu-i plăcea să fie un glas bărbătesc în casa Esterei.

Se uitase în jur. Nu se vedea nimeni. Atunci înconjurase casa, circumspect, spionând pe la ferestre. Apoi, dincolo de fereastra care dădea în camera cu soba, unde adesea se aşezau să citească, unul lângă celălalt, şi unde o dată făcuseră şi dragoste, văzu un bărbat masiv, cu umeri rotunzi şi puternici, cu părul scurt şi o serie de cute de piele roşie pe ceafă, care-i amintiră de ceafa de porc. Avea mâini butucănoase, puternice, cu degete atât de groase că aproape nu reuşea să le îndoaie, şi le agita în aer pe când vorbea. Ba chiar aproape că urla.

Estera părea şi mai mică decât era de fapt. Trupul ei era uşor dat pe spate, ca şi cum ar fi vrut să scape. Şi-şi ţinea braţele pe piept. Nu încrucişate, ca semn de înfruntare, ci strânse, să se apere. Îi era frică şi era disperată. Şimon citea asta în privirile ei.

– Eşti doar o curvă evreică şi eu te pot zdrobi ca pe un gândac, ţine minte, spunea bărbatul, întors cu spatele. Avea o

voce spartă, de om prost şi rău, şi articula rău cuvintele. Dacă n-ai de unde să-mi dai banii, am să-ți iau casa. Flutură în aer o bucată de hârtie. E scris totul aici. Totul e legal.

– Jupân Carnacina... glasul Esterei tremura, casa... casa e tot ce am... ce-mi rămâne...

– Și ce-mi pasă mie?

Carnacina se duse spre ea.

Estera strânse ochii, ca şi cum s-ar fi aşteptat la o lovitură în față.

Şimon, la fereastră, asculta conversația şi între timp îşi simțea propriile emoţii. O parte din el fremăta de mânie. Însă în adâncul sufletului era liniştit. Nu simţea nimic.

– Jupân Carnacina... reluă Estera, casa mea... valorează mult mai mult decât acel împrumut... ar trebui să fiți de acord... şi pe urmă, eu n-aş şti unde să mă duc... ce să fac...

Carnacina râse şi se bătu cu o mână pe şolduri.

– Şi ce-mi pasă mie? repetă şi hohoti şi mai tare. Cine a semnat acest contract? Citeşte aici. E numele tău, curvă proastă evreică! Dacă nu-mi dai banii pe care eu ți i-am împrumutat perfect legal, am să-ți iau casa.

– Am crezut că reuşesc să vă restitui împrumutul muncind, în schimb... vocea Esterei era înecată de teamă.

Carnacina râse şi mai tare şi se bătu iar cu mâna pe coapsă, de două ori.

– Mie îmi plac afacerile bune. Apoi ridică din umeri. Cere-i mutului. Se zice că vine des să te vadă. Eu nu i-aş da un ban uneia slabe ca tine, dar dacă lui îi placi... hohoti cu poftă. Apoi, dintr-odată, deveni serios şi întinse arătătorul spre ea. Mâine. Sau casa e a mea.

Se întoarse şi se îndreptă spre uşa de la intrare.

Şimon îl văzu la chip. Avea o faţă lată, teşită, cu buze disproporționat de cărnoase şi de roşii, cu dinţi foarte mici, nas cârn, obraji rumeni, împânziți de o rețea deasă de capilare sparte.

Şimon se ascunse după un colţ şi îl aşteptă să iasă. Îşi duse o mână la inimă. Bătăile erau regulate. Nici cel mai mic semn de accelerare. Văzu pe Carnacina cum ieşea mergând cu picioarele răşchirate, cu paşi grei. Și o văzu pe Estera cum închidea uşa cu capul în pământ.

Atunci Şimon ieşi din ascunzătoare şi se luă după Carnacina. Nici el nu ştia de ce o face. Sau, mai bine zis, nu se întreba. Îl urmări până văzu că intră într-un mic palat cu trei etaje. Un servitor bătrân îi deschise uşa şi Carnacina îi dădu un brânci ca să intre. Şimon încercă să înțeleagă unde se ducea, dădu ocol clădirii, trase cu ochiul pe la ferestre. Apoi, pe partea de est, care dădea aproape pe plajă, spre mare, văzu cum Carnacina ieşea în grădină şi, cu o uşurință nebănuită, începea să se îngrijească de o tufă de trandafiri. Și în timp ce tăia, curăța bobocii de paraziți şi trata cu îngrăşământ pământul, avea pe fața lată şi urâtă un zâmbet aproape infantil.

Şimon se întoarse şi merse la casa Esterei, întrebându-se la cât se ridica datoria ei față de Carnacina. Dar, se gândi, era o întrebare sterilă. Zilele alea îşi dăduse seama că aproape nu mai avea bani şi că, mai ales, nu avea idee de cum să-şi procure alţii.

Când bătu la uşă, Estera veni să-i deschidă cu zâmbetul pe buze. Însă Şimon văzu că avea ochii înroşiți. Îşi petrecu seara cu ea, apoi, înainte de a-şi lua rămas-bun, fără să fie observat, luă un cuțit mare pe care Estera îl folosea să taie capetele anghilelor. O sărută cu blândețe pe buze şi se îndreptă spre Hostaria de' Todeschi. Imediat ce auzi că Estera închidea uşa, Şimon se strecură într-o fundătură, schimbă direcția şi o luă drept spre casa lui Carnacina.

Ajuns la micul palat, observă că la o fereastră de la primul etaj încă se mai vedea o lumină tremurătoare. Cu siguranță Carnacina își făcea socotelile. „Cine știe de ce cămătarii creștini nu aveau aceeași reputație ca evreii", se întrebă Șimon. Apoi se strecură în grădină, sărind peste zidul împrejmuitor. Se ascunse într-un colț, încercând să audă dacă venea cineva. Nimeni. Totul era cufundat în tăcere. Atunci se apropie de tufa de trandafiri și o tăie de la rădăcină. Cu cruzime rece. Apoi, fără să se sinchisească de spini, luă câțiva trandafiri, îi aruncă pe jos, rupându-i, și se îndreptă spre casă cu buchetul de trandafiri care atârnau făcuți praf.

Forță broasca de la ușa ușoară care dădea spre mica grădină și intră, mișcându-se cu băgare de seamă. Totul era în întuneric. Servitorii erau probabil deja în pat. Văzu scara care ducea la etajele superioare. O urcă fără să facă zgomot. Ajunse pe palierul primului etaj, ciuli urechea și, în timp ce ochii lui se obișnuiau cu întunericul, văzu cum tremură lumina de la lumânare pe sub ușa din dreapta. Se îndreptă cu pași hotărâți spre ușă.

Însă, în acel moment, de la parter se auzi un zgomot. Un lipăit obosit. Și, în lumina tremurătoare a unei lumânări, Șimon îl văzu pe bătrânul servitor care înainta. Servitorul observă că ușa ce dădea spre grădină era deschisă. Ajunse la ea. Apropie lumânarea de broască.

Șimon strânse cuțitul în pumn.

Servitorul se uită spre palier. Apoi din nou la ușă și din nou la palier. În cele din urmă închise ușa și se îndreptă cu osteneală în sus pe scări, pufăind.

Șimon se ascunse în umbră și-și ținu respirația.

Servitorul ajunse la ușa alăturată celei lângă care se ascunsese Șimon, cu cuțitul care vibra în aer. Bătu încet, apoi o deschise.

– Ce vrei? bombăni Carnacina din interiorul camerei.

– Vă e bine, stăpâne? întrebă servitorul.

– Foarte bine, cobe. Pleacă, zise Carnacina, cu vocea aia a lui neplăcută.

Servitorul se scuză cu o plecăciune şi dădu să închidă uşa. Însă, aplecându-se văzu pe jos un boboc de trandafir. Îl luă. Îl întoarse pe toate feţele în mână, apoi se uită spre interiorul camerei.

– Închide! ţipă Carnacina.

Servitorul închise uşa, obişnuit să fie tratat ca un câine. Dar la lumina lumânării văzu pe jos o frunză de trandafir pe covorul de pe trepte. O luă de jos şi atunci văzu alta. Mai făcu un pas înainte şi în clipa aceea lumină o pereche de ghete. Ridică lumânarea, brusc, tocmai în momentul în care Şimon lăsa în jos mâna care strângea cuţitul.

Şimon îl lovi în tâmplă, cu violenţă şi eficient. Însă nu cu tăişul. Nu ştia de ce, dar întorsese mâna, în ultima clipă, şi-l lovise cu mânerul cuţitului.

Servitorul se prăvăli la pământ, leşinat.

Şimon sări în faţă, apucă clanţa uşii de la camera în care era Carnacina şi o deschise. Intră şi o închise repede în urma lui.

Carnacina, cu spatele, aşezat la birou, bătu cu mâna pe suprafaţa din piele şi întrebă cu glasul lui neplăcut:

– Ce mai vrei, idiotule?

Şimon înaintă şi se opri în spatele lui. Îi vedea ceafa de porc, încreţită de cutele rozalii.

Carnacina întoarse capul, bănuitor.

Şimon îi întindea buchetul de trandafiri rupţi.

Carnacina beli ochii.

– Tranda... apoi realiză că bărbatul din faţa lui avea un cuţit în mână şi deschise larg gura să strige după ajutor.

Şimon dădu lovitura de la stânga la dreapta, rapid, cu tăişul, ţintind gâtul.

Urletul se gâtui în sânge. Carnacina își duse mâinile la gât, cu ochii cât cepele. Șimon lăsă să cadă trandafirii la pământ și râse, cu râsul ăla al lui silnic, bătându-se cu mâna pe coapsă în timp ce Carnacina murea și se prăvălea la pământ.

Atunci Șimon scotoci printre actele de pe pupitru. Contractul Esterei era la vedere, pregătit pentru a doua zi. Șimon îl făcu ghemotoc. Apoi deschise sertarele de la birou, fără să găsească nimic interesant. Îl percheziționă pe Carnacina și luă de la el un săculeț cu șapte monede de aur ale Statului Pontifical și o cheie lungă. Se uită în jur. Văzu casa de bani. Încercă cheia. Seiful se deschise. Și înăuntrul lui, un mic sipet plin cu monede de aur și giuvaieruri. Șimon luă monedele, o mică avere, și lăsă giuvaierurile.

Când termină, se întoarse să se uite la cadavrul lui Carnacina și râse din nou, bătându-se cu mâna pe coapsă. Apoi apropie contractul Esterei de flacăra lămpii și îi dădu foc. Și cu el dădu foc registrelor contabile ale lui Carnacina. Apoi ieși din cameră. Se uită la locul unde leșinase servitorul. Nu mai era. Șimon alergă pe scări în jos și părăsi casa trecând din nou prin grădină și sărind peste gard.

În timp ce se îndepărta, auzi glasuri care urlau:

– Foc! Foc!

În noaptea aceea nu se întoarse la Hostaria de' Todeschi. Bătu la ușa Esterei și imediat ce ea îi deschise, uimită și poate puțin înspăimântată, o sărută, cu pasiune. Și doar făcând dragoste cu ea, în noaptea aceea, simți cum frigul îi părăsea trupul și inima.

Mare parte din noapte nu reuși să adoarmă. Ascultă, alături de el, respirația neliniștită a Esterei, care probabil visa că își pierde casa. Și pe urmă, puțin înainte de răsărit, socotindu-se cu partea aceea din firea lui care se trezise, care îi luase viața lui Carnacina ca unei tufe de trandafiri, își spuse că firea aceea rece și implacabilă probabil i-ar fi cerut să ducă la bun sfârșit

răzbunarea lui. Și nu avea importanță că, între timp, Mercurio devenise în ochii lui un binefăcător. Nu avea nici cea mai mică importanță pentru că era o fire care se hrănea cu moarte. Și așa, pe când adormea, se gândi, simțind că ura și ranchiuna reveneau să-i otrăvească sufletul: „De ce el trebuie să fie fericit?".

Când se ridică din pat o găsi pe Estera că îi spăla haina lungă. Apa din lighean era roșie de sânge.

În cetate se spunea despre Carnacina că murise într-un incendiu.

Însă servitorul era viu şi probabil l-ar fi putut recunoaşte, gândi Şimon.

Și atunci Şimon înțelese de ce nu îl omorâse.

Fiindcă acum nu ar mai fi putut rămâne multă vreme acolo.

51

Noaptea, Mercurio îl visă pe Battista care se transforma în negustorul evreu pe care îl ucisese la Roma. Ca atunci, simți cum trupul i se mânjea de sânge, vâscos, lipicios.

Pe urmă, pe neașteptate, cum numai în vise se întâmplă, fără o aparentă conexiune logică, se trezi în pat cu Benedetta. Ca în ziua aceea la han, după ce ea îl sărutase. Și, ca atunci, Benedetta îi luă mâna și și-o duse la sânii mici de alabastru cu sfârcurile roz. Și avea și ea trupul mânjit de un lichid vâscos. Dar nu era sânge.

Mercurio se trezi transpirat și excitat.

Se sili să se gândească imediat la Giuditta, ca și cum s-ar fi simțit vinovat, ca și cum ar fi trădat-o. Ca și cum ar fi trebuit să se desprindă cât mai repede posibil de visul acela, înfricoșător și senzual, care îi dezvăluia o parte din el care-l înspăimânta.

Încă din seara în care murise Battista ar fi vrut să alerge la Giuditta. Dar pe urmă nu fusese în stare. Se simțea murdar. Ca și cum moartea aceea l-ar fi murdărit.

Și se simțea murdar și acum, fiindcă nu reușea să fixeze imaginea Giudittei. Mintea lui se întorcea iremediabil la Benedetta, atrasă ca o bucată de fier de un magnet. Îi simțea buzele. Îi vedea trupul gol. Simțea pielea moale sub mâinile lui, sfârcul tare între

degete. Și oricât încerca să-și impună voința, o parte profundă și de necontrolat din ființa lui se îndârjea pe imaginile acelea senzuale și cultiva dorința de a mângâia din nou sânul acela și de a poseda acel trup.

Se ridică din pat. Se duse la ligheanul cu apă și-și băgă fața cu totul în el. Gerul făcuse un strat subţire de gheață la suprafață. Mercurio îl auzi cum scrâşneşte și se crapă la contactul cu fața. Apa rece îi luă suflarea. La fel și gândurile alea care îl înspăimântau.

Ieşi repede din cameră, după ce se îmbrăcă, dar la jumătatea scărilor încetini. N-ar fi găsit-o pe Ana lângă focul din sobă, cum spera. Sigur plecase deja să facă curat în palatul nobilului scăpătat.

Dar Ana era acolo. Și părea că îl aştepta.

– Battista a murit? îl întrebă imediat ce-l văzu. Aşa-i?

Mercurio simți o greutate pe umeri. Se gheboşă și se prăbuşi pe un scaun lângă masă.

– Atunci, e adevărat, zise încet Ana.

Mercurio ridică ochii spre ea. Erau roşii și disperați. Ar fi vrut să plângă, dar nu reuşea. De când murise Battista părea că lacrimile se uscaseră în el.

– E vina mea, zise cu glasul gâtuit. E numai vina mea.

Ana se duse lângă el. Încet. Aproape cu băgare de seamă.

– Era un adult, știa ce face...

– Nu, nu, nu! Mercurio bătu cu pumnul în masă. După fuga de la Arsenal legaseră o piatră de cadavrul lui Battista şi-l lăsaseră să coboare pe fundul lagunei. Nu-i puteau aduce văduvei un cadavru străpuns de o săgeată. Spuseseră o rugăciune grăbită, apoi îl abandonaseră pe Battista hrană peştilor şi crabilor.

– Era un bărbat fricos şi eu l-am silit să mă asculte. L-am amenințat. I-am spus că l-aş fi pârât lui Scarabello... El nu voia.

Era un pescar, un om de treabă… şi eu l-am omorât. L-am omorât eu!

– Atunci e adevărat ce am auzit în târg. De aia i-ai cumpărat barca plătind două monede de aur, zise Ana, aşezându-se lângă el şi punându-i o mână pe picior.

Mercurio întoarse capul în partea cealaltă.

Seara trecută se dusese la soția lui Battista. Îi spusese că bărbatul ei se înecase în ape adânci şi că nu reuşiseră să-i recupereze corpul. Văduva lui Battista, gemând, se ghemuise la pământ. Avea în mână un cuţit de curățat peşte. Flanela, pe brațe şi pe burtă, îi era plină de solzi de peşte. Femeia se uitase la cuțit, apoi desfăcuse pumnul şi-l lăsase să cadă.

„Acum ce o să mănânc?" se întrebase cu glas scăzut. Și începuse, încet, să-şi curețe solzii de pe flanelă, privindu-i unul câte unul, ca şi cum i-ar fi văzut pentru prima dată sau poate pentru ultima, şi aşezându-i în ordine lângă cuţit. Ca şi cum s-ar fi dezbrăcat. Atunci Mercurio îi spusese că-i va cumpăra barca lui Battista cu doi solizi de aur. O cifră amețitoare. Femeia luase cele două monede şi le muşcase, neîncrezătoare. Apoi ridicase ochii spre Mercurio şi, arătându-i cum încearcă banii, în palmă, îi spusese:

– L-ați omorât voi, nu-i aşa?

Ana strânse mâna pe piciorul lui.

– În jurul meu moare mereu câte cineva, zise Mercurio, cu voce de jale, ca şi cum nu ar fi fost cu adevărat vocea lui. Sau ca şi cum el nu ar fi fost acolo. Eu aduc moarte. Eu sunt blestemat…

– Nu spune aşa…

– Știi de ce am venit aici? zise Mercurio întorcându-se brusc să se uite la ea. Nu m-ai întrebat niciodată.

– Erai un hoț…

– Eu *sunt* un hoț!

– Bine, eşti un hoţ, ai multe monede de aur... nu-i greu de imaginat...

– Ba greşeşti, zise Mercurio, cu glas sumbru, şi lăsă iar privirea în jos pe lemnul pătat al mesei. Eu fug fiindcă... fiindcă am ucis un om.

Se lăsă tăcere.

– Nu cred, zise apoi Ana.

– Ba trebuie să crezi.

Ana îi ridică faţa şi se uită în ochii lui. Îndelung. Apoi spuse, cu şi mai multă hotărâre ca înainte:

– Nu cred.

Mercurio deschise gura să vorbească. Apoi fu copleşit de o emoţie violentă, aproape feroce, care păru să-l sfâşie şi să-l răscolească. Și, în cele din urmă, izbucni în plâns, disperat, fără să se poată controla. Un plâns sălbatic, din urlete şi lacrimi. Și plângea cu lacrimile pe care nu reuşise să le verse pentru Battista şi pentru negustorul evreu de la Roma. Și plângea pentru beţivanul care se înecase în canalul de dincolo de insula Tiberina. Și plângea pentru că niciodată nu avusese o mamă şi doar acum, cu Ana, putea să-şi permită să asculte durerea aceea fără margini, golul acela, acel abis pe care îl avea în inimă.

– Povesteşte-mi totul, zise Ana cu glas plin de dragoste, mângâindu-i părul, când Mercurio încetă să mai fie scuturat de sughiţuri.

Mercurio se întoarse şi o îmbrăţişă. Se agăţă de corpul ei cald şi protector. O strânse cu ardoare, udându-i rochia cu lacrimi.

– Nu acum, murmură. Nu sunt în stare...

Ana îl sărută pe cap.

– Eu sunt mereu aici, îi murmură la ureche. Apoi se ridică. Vino, să ieşim afară. Mie întotdeauna mi-a făcut bine să privesc iarba, copacii, cerul. Privesc şi nu mă mai simt singură.

Mercurio râse încet, gutural.

– Ce prostie...

– Hai, vino, repetă Ana şi îl smuci de mână.

Mercurio, clătinându-se, se ridică. Îşi şterse faţa cu mâneca hainei şi apoi o urmă pe Ana afară din casă.

Ana îl duse în spate, unde, în grădină, creşteau puţine legume pipernicite. Apoi ridică o mână şi arătă, ceva mai încolo, spre o construcție enormă care părea părăsită, cu partea de jos din piatră fără mortar şi cu partea de sus din lemn de brad.

– Vezi? Într-o vreme acolo erau grajdul şi hambarul, zise. Eram considerați bogați. De aceea ne puteam permite să stăm într-o casă mare ca pentru două familii.

Mercurio se uită la clădire. O vedea de la fereastra camerei lui, dar nu o întrebase niciodată pe Ana ce era.

Ana îl luă de mână.

– Vino, îi spuse şi îl conduse la uşa şubrezită a grajdului. O deschise. Înăuntru, câteva păsări care-şi făcuseră cuib acolo zburară în hambar. Un şoricel se iţi din iesle. Am avut chiar şi cincizeci de vaci. Atunci mi-a cumpărat colierul ăsta, zise cu un zâmbet, mângâind giuvaierul pe care-l răscumpărase Mercurio de la evreul Isaia Saraval. Apoi a venit seceta. Nu era iarbă nici pentru vaci. Slăbiseră groaznic şi nu mai dădeau lapte. Spre sfârşitul acelui an, într-o noapte, briganzii au coborât din munții din Friuli şi ne-au furat zece. Apoi, după o vreme, au venit țăranii din suburbii. S-au scuzat. Au spus că era carne pentru copiii lor, care mureau de foame. Și au luat o vacă. Și după zece zile, alta. Apoi pe a treia. Și de fiecare dată erau din ce în ce mai aroganţi. Nu se mai scuzau şi aveau cuțite din ce în ce mai lungi. Ana suspină. Dădu din cap. În cele din urmă a venit foametea, care a luat toate vacile într-o săptămână. Ana făcu un pas înapoi şi închise uşa grajdului. Când s-au terminat toate, eram săraci lipiţi pământului şi nu ne-am mai revenit. Zâmbi. Dar eram împreună. Eram încă împreună, eu şi soțul meu. Asta conta. Și,

mai mult ca oricând, acum când e mort îmi dau seama cât de norocoşi eram. Se uită la Mercurio. Nu ştiu de ce ţi-am povestit lucrul ăsta, zise.

Mercurio se opri să privească grajdul, gânditor.

– Trebuie să plec, mă întorc repede, spuse pe urmă.

Ana încuviinţă. Şi, în timp ce se uita cum se îndepărtează zâmbi, în felul ăla al ei îndatoritor. Ştia foarte bine de ce îi istorisise povestea aceea. Şi ştia şi unde se duce Mercurio aşa grăbit.

Mercurio bătu la uşa casei lui Tonio şi Berto.

Trebuia neapărat să o vadă pe Giuditta. Asta înţelesese din povestea Anei. Că, orice s-ar fi întâmplat, trebuia să stea cu Giuditta, fiindcă asta conta.

Îi rugă să-l ducă la Cannaregio cu barca lui Battista pe care o ascunseseră în păpuriş aşteptând să o vopsească pentru a nu fi recunoscută de autorităţi. Apoi le dădu întâlnire celor doi fraţi în Campo Santo Aponal la asfinţit, ca să-şi ia plata de la Scarabello.

Rămas singur, se îndreptă spre Piaţa Ghetoului Nou. Şi acolo se aşeză să aştepte, să o vadă trecând pe Giuditta.

Însă, cu cât trecea timpul, cu atât îi venea iar în minte Benedetta. Nu reuşea să şi-o scoată din cap. Iar imaginile senzuale deveneau tot mai morbide, tot mai întunecate. Se gândea la Benedetta şi nu se simţea bine. Era ca şi cum ar fi avut un nor negru deasupra capului. Şi, fără să ştie de ce, avu o senzaţie de pericol şi de teamă.

Aproape asfinţea soarele şi Mercurio se pregătea să plece la întâlnirea din Campo Santo Aponal când Giuditta apăru pe Fondamenta dei Ormesini, înaintând printre dantelele şi pânzele de organza atârnate în faţa dughenelor, ca nişte flamuri luxoase. Imediat ce o văzu, norii pe care-i simţise cum se îndesesc deasupra capului lui dispărură, ca prin minune. Se

duse în întâmpinarea ei, dar imediat încetini. Giuditta nu era singură. Era cu un băiat corpolent, care avea un baston gros şi scurt la cingătoare.

Giuditta, care ducea nişte stofe, ridică privirea şi îl văzu. Chipul ei se lumină. Zâmbi. Apoi se întoarse stânjenită spre însoțitorul ei, arătându-i-l pe Mercurio cu o mişcare a capului, şi ridică din umeri.

Mercurio nu înţelegea. Simţi cum îi fierbea sângele în vene. Voia neapărat să ştie cine era tipul acela care mergea cu paşi mari, îndrăzneț, privind în jur. Se propti în fața Giudittei.

– *Ciao*, îi spuse, folosind salutul acela pe care-l ştia de la Battista.

– E un cuvânt care-mi place şi mie, zise Giuditta.

– Ce vrei? zise imediat băiatul, punându-se între Mercurio şi Giuditta, cu mâna pe baston.

Mercurio nu se uită la el. O privea fix pe Giuditta.

– Am fost atacată de un puşti, iar tatăl meu l-a rugat pe Joseph să... începu imediat ea să-i explice.

– Atacată? o întrerupse îngrijorat Mercurio.

– Tu eşti băiatul de la poartă, exclamă Joseph, arătând cu degetul spre Mercurio.

– Cine zici că sunt? întrebă Mercurio şi încruntă sprâncenele.

– Pleacă. Stai departe de ea, îi zise fără menajamente Joseph, devenind agresiv. Tatăl ei nu te vrea prin preajmă.

Mercurio se uită la Giuditta şi-i citi mirarea în ochi. Nici ea nu cunoştea adevăratul motiv pentru care tatăl ei i-l pusese pe urme pe Joseph.

– Te trântesc la pământ când vreau, pocitule, reacționă Mercurio.

Joseph îşi umflă pieptul.

Dar, în clipa aceea, văzu că Giuditta îi adresa cu ochii o rugăminte mută. Era stânjenită şi umilită. Îl ruga să lase de la el. Să plece.

– Glumesc, grăsanule, făcu Mercurio.

Se mai uită o clipă la Giuditta, intens, apoi se îndepărtă.

Încă nici nu dăduse colțul străzii la stânga că mânia explodă în el, de necontrolat.

– Rahatule! rânji. Rahatule, rahatule! Și cum un trecător se uita foarte insistent la el, îi arătă pumnii şi îi spuse: Ce dracului vrei, rahatule? Apoi se sprijini de zidul scorojit al unei clădiri şi încercă să respire adânc, să redevină calm. După un moment se întoarse pe Fondamenta dei Ormesini şi privi spre Ghetoul Nou.

Și Giuditta, ajunsă la pod, întorsese capul.

Privirile li se înlănțuiră.

Însă Mercurio simțea că acest schimb de priviri cărora le erau prizonieri nu-i mai ajungea. Nu accepta să fie exclus. Trebuia să găsească o modalitate să evite supravegherea. Nu o putea atinge pe Giuditta prin lemnul neînsuflețit al unei porți. Și numai la gândul atingerii se înspăimântă, fiindcă imediat mâinile lui îşi amintiră de sânul catifelat al Benedettei. Se întoarse şi plecă, încercând să-şi verse în fugă toată mânia înfrânată şi sperând să-şi facă gândurile să tacă. Când ajunse în Campo Santo, părea un taur înfuriat.

– Deci? Cât e partea mea? îl întrebă impulsiv Mercurio pe Scarabello, fără măcar să-l salute.

– Nicio lețcaie, răspunse Scarabello şi se uită la cei doi uriaşi din spatele lui Mercurio, nemişcați, cu brațele încrucişate pe piepturile viguroase.

– Adică? făcu Mercurio.

– N-ai să primeşti niciun ban fiindcă nici eu n-am primit, zise Scarabello. Marinarii sunt superstițioşi. Iar armatorii sunt şi mai rău.

– Ce legătură are? întrebă Mercurio.

– Vela era roşie de sânge, zise Scarabello, cu o notă de proastă dispoziție în glas. Se uită iar la cei doi uriaşi. Îşi atinse lobul urechii. Aveți cerceii ăia pentru că sunteți marinari?

– Da, răspunse Tonio.

– Ai ridica ancora cu o velă însângerată? îl întrebă Scarabello.

– Nu.

– Nu! exclamă Scarabello. Sigur că nu! Desfăcu ostentativ brațele. Ai eşuat. Și m-ai făcut să eşuez în ochii negustorului.

– A murit un om! urlă Mercurio, cu ochii roşii, ţintuindu-l pradă unei uri profunde.

Scarabello îi susținu privirea.

– Moartea acelui om nu mă priveşte, spuse.

Mercurio continua să se uite fix la Scarabello, cu ură. Dar ştia că are dreptate. Moartea lui Battista nu-l privea pe el.

– De ce ai venit cu ăştia doi? întrebă Scarabello. Credeai că mă intimidezi?

Mercurio încruntă sprâncenele. Nu se gândise la asta. Însă acum înțelegea că Scarabello era la fel de stânjenit cum fusese el, prima oară când îi văzuse pe cei doi frați uriaşi.

– Nu, zise. Voiam să-ți spun că avem o barcă a noastră. Dacă ai nevoie să faci anumite transporturi particulare, care nu trebuie să fie controlate de străji, noi suntem echipa potrivită. Nimeni nu e mai rapid ca noi.

– Eşti lăudărosul dintotdeauna, zise Scarabello. Îi plăcea băiatul ăsta. Și din ce în ce mai mult avea neplăcuta senzație că într-o zi avea să se căiască. Vă voi avea în vedere. Adesea am nevoie de transporturi... rapide. De obicei noaptea.

Mercurio încuviință.

– Știi unde să mă găseşti.

– Aşteaptă, băiete, îl opri Scarabello. Îi puse un braț pe umăr şi-l luă deoparte, vorbind în şoaptă. Și dacă ți-aş spune că l-am întâlnit pe prietenul tău, Donnola?

Mercurio îi făcu semn că nu prea îl interesa.

– Nu-l mai cauți? continuă Scarabello. Și nici pe prietenul lui, doctorul?

Mercurio făcu semn că nu.

Scarabello zâmbi.

– Asta înseamnă că te-ai plictisit de fiica doctorului sau că, în schimb, ai găsit-o?

– Ce te interesează?

– Aşa, ca să mai pălăvrăgim şi noi, zise Scarabello, pe un ton vag. Cum doctorul îmi pune bețe în roate într-o anume treabă şi mă enervează...

Mercurio se crispă.

Scarabello izbucni în râs.

– A, uite, nu te-ai plictisit de mica familie evreiască.

– Ce ți-a făcut? întrebă Mercurio.

– Nimic. Afaceri.

– Ce afaceri?

– Transformă Castelletto într-un loc în care lumea nu se mai duce cu plăcere.

– Ce-i aia Castelletto?

Scarabello dădu ochii peste cap.

– Băiete, dar tu nu ți-o tragi niciodată?

Mercurio roşi.

Scarabello izbucni în râs.

– Nu ştii ce e Castelletto?

– Ce ți-a făcut doctorul? întrebă Mercurio.

Scarabello deveni serios. Puse arătătorul pe pieptul lui Mercurio şi îl bătu de trei ori, înainte de a vorbi:

– Dacă-l vezi, avertizează-l că afacerile sunt afaceri. El face afaceri bune, sunt sigur. La început avea o singură târfă bolnavă, acum sunt zeci. Însă Turnurile nu sunt un spital şi eu nu vreau să pierd clienți din cauza lui. Pe mine nu mă interesează nici

cât negru sub unghie de alţii. Eu sunt ca anumiţi berbeci... i-ai văzut vreodată? Ciudate animale. Îmi plac. Nu ocolesc niciodată obstacolele ce le ies în cale. Le iau în coarne şi le distrug. E filosofia mea. Îi ciupi obrazul lui Mercurio cu arătătorul şi degetul mijlociu şi-i făcu cu ochiul. Dacă ţi se întâmplă să vorbeşti cu doctorul, istoriseşte-i povestea cu berbecii. Ai să vezi că va înţelege. Apoi le făcu semn oamenilor lui să-l urmeze, dar se opri, ca şi cum pe neaşteptate şi-ar fi amintit ceva. Am auzit că cealaltă amantă a ta a devenit amanta principelui nebun. Ce gusturi! Şi ce curaj! zise.

– Amanta? Mercurio avu o senzaţie ciudată, neplăcută. Nu se poate...

– Ah, uite un alt dinte care doare...

– Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de Benedetta, zise Mercurio, cu vehemenţă exagerată.

Scarabello zâmbi.

– Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie! aproape îi zbieră în faţă Mercurio.

Scarabello îi puse mâna-n gât.

– Calmează-te, păduche, zise rece. Încep să nu mă mai distrez, apoi se îndepărtă, cu blana lui neagră care se deschidea în faţă şi cu părul de argint care flutura în aer.

Mercurio rămase împietrit în centrul pieţei, uitându-se fără să vadă la fântâna din piatră de Istria. Era dezorientat. Era ceva ce se mişca în el şi nu reuşea să localizeze.

– Acum ce facem? îl întrebă Tonio apropiindu-se.

Mercurio se întoarse brusc, ca şi cum ar fi revenit la realitate. Se uită la Tonio cu ochi mici, înfocaţi.

– Dispăreţi din calea mea, bâigui. Faceţi ce mama dracului vreţi.

Apoi plecă cu paşi furioşi la Lanterna Roşie, hanul unde stătuse cu Benedetta.

– Unde e? îl întrebă pe bătrânul aşezat ca întotdeauna la intrare.

– Cine?

Mercurio dădu un şut scaunului. Bătrânul se rostogoli pe pământ.

– Unde e?

– A plecat acum ceva timp cu un om al contelui Contarini, se smiorcăi bătrânul masându-şi un cot şi vârându-şi capul între umeri.

– Unde?

– Nu ştiu, răspunse bătrânul în timp ce se ridica, înspăimântat, şi punea bine scaunul. Jur...

Mercurio nici măcar nu se uită la el şi plecă. Ajunse la Rialto, făcu stânga şi se aşeză pe un butoiaş gol, pe malul Riva del Vin, privind trecerea ambarcațiunilor.

Se gândi la Benedetta. La buzele ei cărnoase, la sfârcurile ei roz, la sânii ei de alabastru. Și simți iar o greutate şi o apăsare în piept, alături de excitarea aia morbidă care îl tulbura de noaptea trecută.

„Nu te-am protejat, aşa cum îi promisesem lui Scavamorto", gândi el. Se simți vinovat.

Apoi se gândi la momentul în care Benedetta îl sărutase. Se gândi la dezinvoltura şi la hotărârea cu care îşi pusese în aplicare planul, ca să o facă să creadă pe Giuditta că era femeia lui.

Și atunci, din nou, avu o senzație de pericol şi de teamă.

52

– Uite un pocal cu vin şi smirnă, frate, aşa cum I s-a dat Domnului Nostru Isus Cristos când a ajuns în vârful Golgotei, ca să suporte mai bine durerea pe care o avea de îndurat, zise principele Contarini arătând spre un pahar de sticlă suflată de Murano pe care un servitor îl ducea în echilibru pe o tavă.

Fratele Amadeo luă paharul şi-l bău pe nerăsuflate.

Principele diform râse.

– Însă Domnul Nostru a refuzat să se sustragă durerii. Râse din nou. În fond, te găsesc înțelept.

Se răsuci spre căminul în care ardea un foc bun şi-i făcu semn unuia dintre oamenii lui. Apoi îşi trase două mănuşi de lucru, din piele groasă, din cele pe care le foloseau potcovarii sau fierarii.

Bărbatul îi dădu un fier ascuțit, cu diametrul unui cui gros. Fierul era încins.

Unul dintre câinii care asistau la scenă lătră.

– Țineți-l bine, zise principele Contarini.

Doi bărbați de o parte şi doi de partea cealaltă îl apucară pe fratele Amadeo de brațe şi i le ținură întinse, cu mâinile aşezate pe două bucăți de lemn, cu palma în sus.

Zolfo se lipi de Benedetta.

Călugărul gâfâia din greu, cu ochii cât cepele, în timp ce principele se apropia de el cu fierul incandescent.

– Țineți-l, zise Contarini, aplecându-se spre brațul stâng al călugărului.

Cei doi bărbați care-i țineau brațul strânseră mai tare.

Fratele Amadeo încercă instinctiv să se elibereze și strânse pumnul.

– Desfă-l, porunci principele.

Încet, fratele Amadeo desfăcu degetele.

Principele împinse cu putere vârful încins al fierului în mijlocul palmei călugărului. Carnea sfârâi, în timp ce se desfăcea și ceda la presiunea fierului.

Fratele Amadeo urlă, zvârcolindu-se de durere.

Câinii lătrară din nou. Doi rânjiră ca și cum ar fi vrut să muște gleznele călugărului. Principele le trase un șut, iar câinii se retraseră scheunând.

Zolfo închise ochii și-și băgă capul în rochia elegantă a Benedettei. În schimb, Benedetta rămase împietrită, impasibilă. Se uită cum intră adânc fierul în palma călugărului și cum arde suprâfața de lemn de dedesubt.

Când mirosul lemnului se suprapuse cu cel al cărnii arse, principele, cu o expresie satisfăcută, extrase fierul.

Fratele Amadeo plângea și transpira.

– Excelență, zise cu voce slabă, vă rog…

– Taci, îl întrerupse principele, dându-i ocol și poziționându-se în fața mâinii drepte. Țineți-l, le spuse oamenilor lui.

Apoi, văzând că fratele strângea pumnul, îi porunci:

– Desfă!

– Excelență… vă rog… nu… se smiorcăi Fratele Amadeo.

– Desfă mâna, repetă cu un fir de glas Contarini.

– Nu, lăsați-l! exclamă Zolfo, aruncându-se spre principe.

Benedetta nu făcu nimic să îl rețină.

Unul dintre oamenii principelui îi dădu un dos de palmă lui Zolfo, care îl trânti la pământ, cu buza spartă.

Zolfo se ridică şi se agăţă din nou de rochia Benedettei.

Benedetta se dădu deoparte.

– Îmi murdăreşti rochia, îi spuse.

Principele Contarini se uită la ea satisfăcut. Apoi îl ţintui cu privirea pe călugăr.

– E pentru a-ţi înlesni drumul şi cruciada, părinte. Nu înţelegi că-ţi fac un bine, cum i-a făcut Domnul Nostru nefericitului ăla din Assisi, Francesco, când i-a transmis stigmatele lui sacre? Acum nimeni nu te ascultă, cuvintele tale se îneacă în lagună, nimeni nu e interesat de lupta ta contra evreilor... însă, după acest mic sacrificiu, lumea te va vedea ca pe un sfânt. Iar cuvintele tale vor răsuna ca Trâmbiţele Judecăţii de Apoi. Deschide mâna, hai!

– Excelenţă, nu... plânse cu mai multă disperare fratele Amadeo.

Principele Contarini făcu o faţă iritată. Coborî vârful încins al fierului pe degetele strânse pumn.

Călugărul urlă de durere şi desfăcu degetele.

Şi atunci principele coborî fierul, cu violenţă. Străpunse carnea. Apoi aruncă fierul în cămin.

– Iată-te sanctificat! exclamă râzând.

Oamenii lui râseră odată cu el şi-i dădură drumul călugărului. Câinii lătrară fără să înţeleagă dacă trebuiau să se bucure sau să se hărţuiască. Doi se încăierară şi din nou fură asaltaţi de câte un şut.

Fratele Amadeo se ghemui la pământ, cu mâinile care-i tremurau de durere, fără să poată strânge pumnii.

Zolfo se grăbi spre el, îmbrăţişându-l.

Călugărul îl îmbrânci.

Benedetta se uită la Zolfo, care se retrăgea, umilit.

„Am ales doi stăpâni foarte asemănători, se gândi Benedetta, întorcându-se spre principe. Asta pentru că la rândul nostru suntem foarte asemănători."

– Duceţi-l în camerele lui şi daţi-i vin din belşug, porunci principele arătând spre fratele Amadeo, care încă era ghemuit pe pământ. Nu ştia că poate deveni sfânt. Trebuie să se obişnuiască cu ideea, zise şi întoarse zâmbind capul spre Benedetta.

Benedetta îi zâmbi la rândul ei. Și simţi un fel de fior în vintre. Ceva ce aducea mai mult a plăcere decât a teamă.

– Să plecăm, îi zise principele Contarini, întinzându-i braţul atrofiat. Mizeriile omeneşti care urmează marile evenimente mă indispun.

Benedetta îi luă braţul ca o damă bine educată şi părăsiră cu paşi măsuraţi încăperea care mirosea a carne arsă. Din uşă, Benedetta îl văzu pe Zolfo cum îl urmează pe călugăr asemenea unui câine vagabond. „Da, am ales doi stăpâni foarte asemănători." Se uită la propria mână strânsă pe brațul diform al principelui, care niciodată nu-i oferise braţul sănătos. „Și asta fiindcă nu căutăm amândoi nimic altceva decât dispreţ", se gândi ea întorcându-se să urmărească cu coada ochiului chipul lui Zolfo care dispărea în cotloanele palatului.

Principele ajunse în dormitorul în care credea că culesese virginitatea Benedettei şi se aşeză la pupitrul lui, încărcat cu documente. Luă dintr-un sertar nişte ochelari rotunzi, şi-i puse şi pe urmă îşi plecă privirile în registrele contabile, cu pana în mână, gata să fie înmuiată în călimară.

Benedetta se dezbrăcă de rochia elegantă, una dintre multele pe care, din ziua aceea, principele îi permitea să le îmbrace şi care aparţinuseră surorii lui defuncte. Apoi deschise uşa de lângă alcov şi îmbrăcă tunica albă din ziua aceea dintâi, încă pătată de sânge. Sânge de pui. Luă dintr-un sertar bereta galbenă pe care Zolfo i-o smulsese Giudittei şi o strânse în mână. În cele

din urmă se îndreptă spre leagănul pe care principele pusese să-l monteze chiar în fața pupitrului lui și se așeză în el. Aranjă tunica în așa fel încât pata de sânge să fie bine la vedere, iar cele două margini din față să fie desfăcute în așa fel încât să i se dezgolească pubisul. Apoi începu să se legene lasciv.

Principele nu dădu vreun semn că ar fi observat-o.

Însă Benedetta știa că el o simțea cu tot sufletul lui care nu era mai puțin diform decât trupul. Și știa că, în curând, avea să ridice privirea. Mai întâi distrat, pe urmă cu din ce în ce mai multă lăcomie. Și în timp ce se legăna, înainte și înapoi, Benedetta strângea în mână bereta galbenă, cu ură, ca și cum încerca să-i transmită toată reaua ei voință.

Principele își scoase ochelarii, lăsă să cadă pana pe pupitru și începu să se înroșească la față. Se duse la Benedetta și o posedă acolo, el în picioare și ea în leagăn. Și în clipa de plăcere ridică privirea la fresca înfățișând-o pe sora lui moartă. Apoi se desprinse de Benedetta și, aproape cu dispreț, îi porunci să-și scoată tunica și să se îmbrace iar. În cele din urmă, cu membrul fleșcăit încă afară din pantalonii colanți, se trânti pe pat, cu burta-n sus.

Benedetta își puse din nou rochia elegantă pe care o avea pe ea înainte de împreunare, își prinse un colier de perle mari cât bobul de mazăre, și se întinse alături de el, pe partea cu brațul schilod. Continua să strângă în mână bereta galbenă, pe care principele nici nu o băga în seamă. Aștepta ca trupul stăpânului ei să se relaxeze complet.

– Iubitul meu, trebuie să-ți cer un cadou, spuse atunci.

Principele nu mișcă un mușchi. Însă glasul lui sună rece ca o bucată de gheață și spintecător ca un brici.

– Dacă o singură dată îmi mai spui iubit, poruncesc să fii aruncată într-un canal cu o piatră de gât.

Benedetta simţi cum spaima o strânge de gât. Ştia că principele nu ar fi ezitat să o facă. Tăcu.

– Acum vreau să dorm, zise după ceva vreme principele. Când mă voi trezi îmi vei putea cere ceea ce vrei. Îi strecură mâna diformă în decolteul rochiei şi-i ciupi un sfârc, până la durere. Și vei obține.

Scoase mâna şi respiră adânc.

Cu delicatețe, Benedetta îi curăță membrul cu un colț de la cearşaf, iar pe urmă i-l introduse în pantaloni.

– Mulţumesc, spuse principele Contarini, cu vocea care i se stingea deja în somn.

Când auzi că respiraţia amantului ei devenea profundă şi regulată, Benedetta se ridică într-un cot şi desfăcu mâna care strângea bereta galbenă. Se uită la ea. Aflase că deja multe creştine, femei aristocrate sau chiar curtezane culte fuseseră fascinate de formele acelea originale, de materialele acelea atât de diferite între ele, deşi galbene toate, atât de bine îmbinate, într-atât încât să se hotărască să cumpere beretele acelea, chiar dacă prin lege evreii nu ar fi avut dreptul să le vândă.

În timp ce se uita la bereta Giudittei, în interior, pe bor, observă o pată de un roşu-închis. Părea sânge.

Benedetta mângâie pieptul ca o carenă al puternicului ei amant, care se umfla şi se dezumfla regulat. Dormea adânc.

– Am nevoie de banii tăi şi nu pot aştepta... iubitul meu, murmură.

Desfăcu tăşcuța de catifea şi mătase pe care principele o purta la cingătoare şi scoase din ea trei monede de aur. Apoi se ridică şi luă un săculeţ cu părul Giudittei. În cele din urmă părăsi camera şi palatul şi-i spuse unui servitor să o ducă la casa vrăjitoarei Reina.

– Ai tot ce ți-am cerut? o întrebă vrăjitoarea.

Benedetta îi întinse săculețul cu părul şi bereta galbenă.

– E o pată pe interiorul beretei, zise, arătându-i-o. Pare sânge.
– Să fie o magiciană? râse vrăjitoarea.
Apoi desfăcu săculețul cu păr și-l scoase afară.
– E ud, zise, strâmbându-se.
– Da, răspunse Benedetta. Am scuipat pe el.

53

– Tu nu ai încredere în mine! exclamă furibundă Giuditta, dând de perete uşa pentru tatăl ei care se pregătea să iasă.

– Eu nu am încredere în hoțul ăla! răspunse Isac țipând mai tare decât fiica lui.

– Încetează să-i mai spui aşa! zise Giuditta roşie la față.

Isac scutură din ap, încercând să se calmeze. Dar părea un animal în cuşcă.

– Îți interzic să-l vezi, spuse, strângând pumnii.

– Cum aş putea cu gardianul ăla pe care mi l-ai pus pe urme? rosti răspicat Giuditta.

Era furibundă. Crezuse că tatăl ei i-l dăduse drept însoțitor pe Joseph ca să se simtă mai în siguranță, după incidentul cu puştiul care-i smulsese părul şi-i furase bereta. În schimb, acum, se simțea înşelată.

– Noaptea, creştinii se ocupă să mă încuie în cuşcă, zise întunecată, iar ziua se ocupă tatăl meu.

– E pentru binele tău, i-o tăie scurt Isac.

– Da, fireşte, răspunse Giuditta, cu un zâmbet disprețuitor pe față.

– Eşti tânără, continuă Isac, încercând să calmeze apele, chiar dacă simțea că i se urcă sângele la cap. Acum nu înțelegi. Într-o zi ai să-mi mulţumeşti.

– Într-o zi am să fug! îi spuse mânioasă Giuditta, întinzându-se spre el cu agresivitate.

Și atunci Isac, fără să se poată controla, încă înainte de a-şi da seama că e pe punctul să o facă, îi trase o palmă.

Giuditta făcu ochii mari. Și deschise larg gura. Apoi, încet, îşi duse mâna la obrazul care-i pulsa.

– Giuditta, zise încet Isac.

Giuditta îi întoarse spatele şi îi deschise uşa, să-l lase să treacă.

Isac rămase o clipă nemişcat. Ar fi vrut să-şi îmbrățişeze fiica, să-i ceară iertare. Ar fi vrut să-i explice. Ar fi vrut să-i spună că-i părea rău. Însă rămase cu gura întredeschisă, cu plămânii contractați, incapabil să vorbească şi să respire în acelaşi timp. Gândi că ar fi vrut să mai existe soția lui. Că ea sigur ar fi ştiut cum să rezolve problema. Se simți neputincios, nepotrivit. Iar senzația asta îl făcu să se simtă şi mai mult în închisoare. Trecu pragul cu paşi mânioşi, aproape alergând, în timp ce Joseph apărea pe scări.

– Bună ziua, doctore, zise băiatul cu mâna pe baston.

– Bună ziua pe dracu'! îi rânji în față Isac şi coborî scările cu paşi grei. Dar nu ajunse la parter când se opri şi se întoarse spre Joseph. Arătă spre el cu degetul şi-i spuse: Te dau afară!

– Dar, doctore… zise Joseph, uimit.

– Spală putina sau îți fac capul praf chiar cu bastonul tău, zise Isac.

Joseph, fără să înțeleagă, începu să coboare scările, încet.

– Grăbeşte-te, îi porunci Isac.

Găliganul îl depăşi băgând uşor capul între umeri, ca şi cum s-ar fi temut de o lovitură, iar pe urmă dispăru rapid.

Isac coborî două trepte, apoi, brusc, urcă până la uşa casei, câte două trepte deodată, ca o furie.

– Dar dacă aflu că i-ai dat hoţului ăluia apă la moară...! zbieră fără să sfârşească fraza.

Agită un pumn în aer apoi trânti uşa.

– Îl cheamă Mercurio! auzi că ţipa după el Giuditta.

– Îl cheamă Mercurio de rahat, da, ştiu, bombăni Isac, plecând.

Când ieşi pe poartă se întâlni cu Donnola care îl aştepta pe chei, glumind cu unul dintre străjeri. Trecu de el fără măcar să-l salute.

Donnola îl ajunse din urmă.

– Suntem binedispuşi văd, zise.

– Fir-ar să fie, Donnola! pufni Isac, grăbind şi mai mult pasul. De ce trebuia să mă pricopsesc cu o fată?

Donnola râse.

– O, du-te dracului şi tu, zise Isac.

Donnola râse şi mai tare.

În aer se simţea mirosul acru al vinului ieftin vândut în prăvăliile din jurul străzii Malvasia. Isac auzi o icneală de vomă şi se mişcă cu pas grăbit, îndepărtându-se aproape în fugă.

Ajunşi în faţa abaţiei Santa Maria della Misericordia, izul de vin stătut fu înlocuit de un miros mai puţin intens, dar tot atât de neplăcut. Bolnavii, care rănit, care măcinat de o boală internă, îi aşteptau pe trepte pe călugării care se ocupau de spital. Mirosul care se respira era cel de carne şi de moarte.

Isac se gândea la evoluţia bolii care le lovea pe prostituate. Boala era un adevărat flagel. De-acum numărul bolnavelor creştea zi de zi. Acum erau mai mult de patruzeci doar cele de care se ocupa el, dar cine ştie câte erau de fapt. Multe nu voiau să se trateze de teamă că-şi pierdeau clienţii. Şi aşa molima se răspândea. În schimb, cele care apelau la el fuseseră duse la etajul al cincilea în Turnul Gaiţelor. Încăperile fuseseră cedate, iar

prostituatele continuau să-i dea banul de argint lui Scarabello. Însă zvonul se răspândea şi erau şi târfe care se plângeau, spunând că acel spital improvizat alunga clienţii. Însă Isac nu ştia cum să facă altfel. Iar lucrul care îl îngrijora cel mai tare era părerea pe care şi-o făcea lumea despre boală, alimentată de preoţi şi de medici răuvoitori. Atât preoţii, cât şi laicii care nu reuşeau să ţină piept bolii erau din ce în ce mai înclinaţi să îi neglijeze originea sexuală şi să o explice ca efect al mâniei divine. În fanteziile lor, Dumnezeu era furios pe obiceiurile depravate ale oraşului Veneţia şi îi mortifica trupurile. Însă niciunul dintre ei nu se gândea că aceste obiceiuri depravate, dacă erau, erau pur şi simplu vehiculul de transmitere al bolii. Şi nu întâmplător boala le afecta în mod special pe prostituate, care nu numai că erau cel mai mult în contact cu bărbaţii, dar puteau fi considerate chiar nişte adevărate lăzi de gunoi. Isac era descurajat de acest comportament al colegilor lui fiindcă, în felul acesta, încercau să se spele pe mâini. Unii dintre ei chiar refuzau să îngrijească bolnavii ca să nu „intervină în voinţa Divină". Alţii se ascundeau în spatele unor conjuncţii astrale negative, absurde, pentru a nu da piept cu ignoranţa şi cu neputinţa lor. Alţii îşi ridicau braţele, neconsolaţi, şi spuneau: „Omul a vrut să facă sex cu maimuţele şi uite că acum are o boală sălbatică", de parcă asta ar fi însemnat ceva.

În acest cadru deprimant, numai două persoane împărtăşeau aceeaşi părere cu el şi încercau să facă faţă bolii cu metodele empirice. Erau stareţul de la Şcoala Mare de la Santa Maria della Misericordia şi soţia acestuia, de la confreria laică Battuti, care ţineau pe picioare spitalul. Ajungând în faţa abaţiei Santa Maria della Misericordia, la capătul Fondamenta della Misericordia, Isac îl zări pe *zappafanghi*, cum i se spunea trimisului stareţului congregaţiei, şi-i făcu cu mâna. *Zappafanghi*, recunoscându-l,

îi veni în întâmpinare şi îi spuse că stareţul şi soţia lui tocmai primiseră trei bărbaţi care prezentau semne clare de sifilis.

– Pot să-i văd? întrebă imediat Isac.

– Nu, răspunse *zappafanghi*. Stareţul a cerut discreţie... se aplecă spre Isac, pe ton conspirativ. E vorba despre persoane de vază. Aristocraţi. Unul dintre ei face parte chiar din Consiliul celor Zece, se pare...

Isac încuviinţă. Stareţul cu siguranţă avea să-l pună la curent cu aspectele bolii în următoarele zile. Pe de altă parte, pe Isac nu-l interesa să ştie cine erau oamenii aceia, ci pur şi simplu să afle evoluţia bolii la bărbaţi. La o primă vedere, părea şi mai letală. Luă din geantă o sticluţă şi i-o dădu lui *zappafanghi*.

– Daţi-o stareţului, spuse. E ulei de Lemn Sfânt. Calmează plăgile.

Salută şi-i făcu semn lui Donnola că-şi puteau relua drumul.

Când ajunseră la Castelletto se îndreptară spre Turnul Gaiţelor, trecură pragul jegos şi puturos şi începură să urce scările. Ajunşi la etajul trei, Isac se opri. Se uită la Donnola.

– După părerea ta, o neglijez pe Giuditta? îl întrebă.

– După părerea Domniei Voastre? răspunse Donnola.

– Donnola... Isac strânse buzele şi suspină, ridicând capul spre al cincilea etaj. Ce le facem acestor biete femei?

– Le ajutaţi, doctore, răspunse fără ezitări în glas Donnola. Şi câştigaţi mult mai puţin decât aţi putea.

– Câştig mai mult decât merit, zise Isac. Am ajuns deja la patru femei moarte fără ca eu să le fi putut salva. Pentru ce ar trebui să cer plată?

– Pentru timpul pe care vi-l dedicaţi lor, răspunse serios Donnola. Staţi aici de dimineaţa până seara. Cine altcineva ar face-o?

– O damă de companie oarecare.

– V-am mai spus, dumneavoastră, evreii, nu faceți altceva decât să vă plângeți de milă. În timp, vă mărturisesc, e plicticos de ascultat.

Isac zâmbi.

– O neglijez pe Giuditta? îl întrebă din nou.

– Asta puteți ști numai Domnia Voastră, doctore. Dar dacă ar trebui să întrebați pe cineva nu eu sunt acela, ci fiica dumneavoastră.

– Începi să devii un filosof enervant, Donnola, zise Isac și-l bătu cu mâna pe umăr. Dar îți mulțumesc.

Urcară două etaje și ajunseră la al cincilea.

Cardinal, care îi văzuse că sosesc, îi aștepta.

– Mai sunt încă trei, zise. Nu mai e loc.

– Ne vom înghesui, zise Isac.

– De fapt, ar mai fi încă două, zise stânjenită Cardinal, în șoaptă. Dar spun că... spun că nu se...

– Că nu se lasă atinse de un evreu? făcu Isac.

Cardinal încuviință tristă.

– Măcar să fie doar două, suspină Isac. Îmi displace să fiu evreu, desfăcu el larg brațele. Dar asta sunt, nu ți se pare?

– Sunteți doctorul nostru și gata, zise Cardinal.

Donnola trecu prin fața lui Cardinal și îi zâmbi.

– Bun răspuns. Drept premiu, într-o zi am să te las să-mi guști trupul, frumusețe, îi spuse.

– Drept premiu, într-o zi am să te fac să guști un pumn în față de la mine, îi răspunse Cardinal.

Donnola râse, apoi se duse după Isac, care o și apucase de-a lungul coridorului, băgând capul în fiecare cameră, salutând și zâmbind către toate prostituatele bolnave. Donnola trecu de el și deschise o ușă, cam din capătul coridorului, pe care era pictată grosolan silueta unei femei provocatoare și pe jumătate dezbrăcate.

– Bună ziua, Republica, zise vesel. Cum te simţi astăzi?

– Mai bine, auzi răspunsul.

Donnola se întoarse spre Isac, care venea din urmă. Îi zâmbi.

– Vedeţi? îi spuse încetişor. Câte una pare să reziste cu toată neştiinţa dumneavoastră, frumoasa mea doamnă de companie.

– Să nu ne bucurăm prea devreme, zise Isac.

Donnola îşi puse mâinile în cap.

– Aş vrea să vă strâng de gât, doctore.

Isac intră în cameră.

Lidia, fata Republicii, alergă spre el şi îl îmbrățişă.

– Plăgile încep să se vindece! Încep să se vindece! Mulțumesc, mulțumesc! Îl strânse şi mai tare, apoi zise: Te iubesc ca şi cum ai fi tatăl meu, doctore.

– Să vedem, zise Isac stânjenit.

Donnola izbucni în râs.

Isac se apropie de Republica, se aşeză pe marginea patului şi văzu că avea obrajii mai puţin palizi. Boala îi secase din interior sânul ei înfloritor. Dar încă trăia. Dădu pătura deoparte şi controlă plăgile tratate, una câte una, cu atenție maniacală. „Nu eşti un doctor adevărat, gândi. Să nu uiți asta niciodată.“

– Marianna e mândră de tine, doctore, îi spuse Republica, de parcă i-ar fi ghicit gândurile. Am visat-o astă-noapte.

Isac îi ascultă vocea senzuală care-i intra în suflet, ca un balsam, făcându-l să se simtă bărbat. Se ridică în picioare, brusc.

– Da, zise cu seriozitate, efectiv plăgile arată mai bine.

Ochii Republicii se umeziră. Strânse buzele, abținându-şi zâmbetul care ar fi făcut-o să izbucnească în plâns.

Isac lăsă privirea în pământ. Pe urmă, în tăcerea care urmă, simţi cum o mână se strecoară într-a lui. Văzu că era mâna Lidiei.

Fetița îi lăsă ceva mic şi rece în palmă, apoi îşi retrase mâna.

Isac se uită şi acolo, lustruit pentru ocazie, văzu bănuţul pe care fetiţa i-l oferise deja drept plată prima oară când Isac pusese piciorul în camera aceea. Se întoarse.

Lidia se uita la el şi dădea din cap, într-un mut, dar hotărât nu. Nu ar fi acceptat un al doilea refuz, părea să spună.

Isac strânse pumnul în jurul micii monede de oameni săraci.

„Da, ţi-ai câştigat-o, şarlatanule“, îşi spuse.

54

– Dă-te-ncolo, servitoareo, nu vezi că trebuie să trec? cârâi grăsanul pe un ton cârcotaş, ascuţit şi neplăcut. Vrei să-mi stropeşti cu noroi pantofii din mătase de Flandra?

Ana din Piaţă îşi înăbuşi un cuvânt de răzvrătire. Înclină capul, luă peria şi găleata şi se lipi umilă de zid, chiar dacă nu era deloc nevoie fiindcă bărbatul avea destul loc să treacă, cu toată burta lui cu tot.

„Bogaţi de rahat", gândi furioasă.

– Dar ce figură mă faci să fac, proasto! exclamă stăpânul casei, Girolamo Zulian de' Gritti, nobilul scăpătat pentru care muncea Ana. Se repezi în jos pe scări, cu părul ciufulit şi cu mâinile la cer, gâfâind, în întâmpinarea vizitatorului bogat care tocmai îi fusese anunţat. Trecu pe lângă Ana şi îi spuse: Servitoare proastă, ar trebui să te dau afară! Apoi se duse spre vizitator şi aproape că se prosternă în faţa lui. Iertaţi, jupâne, servitorii... şi lăsă fraza neterminată.

– Servitorii sunt prin natura lor tâmpiţi, zise grăsanul, întorcându-se spre Ana, cu o strâmbătură pe chipul ciudat, slab la nivelul pomeţilor şi al bărbiei şi cu nişte obraji anormal de mari pe care se iţea o barbă rară, râioasă parcă şi roşiatică.

Ana simți o repulsie imediată, nu doar antipatie. Grăsanul avea un nas coroiat, roşiatic, probabil semn de gută sau de vreo altă boală. Avea o suprafață crăpată care aproape îl făcea să nu pară din carne, ci, mai curând, ca scoarţa anumitor copaci. Ochii erau înguşti, două fisuri, ca şi cum l-ar fi deranjat lumina. Şi gura avea colţurile lăsate, într-o strâmbătură constantă de dezgust.

– Se spune că negrii sunt inferiori, reluă grăsanul, tot uitându-se la Ana, dar eu cred că oricine e servitor e inferior. Ignoranța şi grosolănia lor îi face să fie o rasă diferită de a noastră. Sunt abia ceva mai sus de animale, zise cu dispreţ profund, cu glasul lui neplăcut. Apoi se răsuci spre intrarea palatului şi arătă spre doi servitori uriaşi, cu piele întunecată şi cu turban, care stăteau nemişcaţi lângă un palanchin. Ca maimuțele alea două, zise. Aţi putea spune că sunt ființe umane?

Girolamo Zulian de' Gritti râse complice. Însă între timp se uita la palanchinul cu care sosise vizitatorul, cu coloane fin turnate, aurite şi cu văluri preţioase de mătase. „Şi chiar hainele celor doi servitori mauri trebuie să fi costat o avere", se gândi.

Însă vizitatorul cel gras părea să nu fi terminat cu Ana din Piaţă. Era ca şi cum ar fi luat-o la țintă, ca s-o umilească. Se uită intens la ea, se apropie un pas de ea. Adulmecă aerul.

– Cel puţin asta nu miroase ca un animal, zise şi pe urmă îşi flutură pe sub nas o batistă parfumată.

Stăpânul casei râse forțat.

Ana simți că explodează. Ar fi vrut să-i arunce în faţă burtosului ăluia scârbos toată găleata ei cu apă murdară. În schimb, lăsă iar capul în pământ în timp ce grăsanul îi întorcea spatele şi se adresa nobilului scăpătat.

– Dacă ar fi aici un Părinte al Bisericii poate m-ar mustra, zise grăsanul, dar mie puțin îmi pasă. Aşa văd eu lucrurile. Cine stă sus, stă sus şi cine stă jos... îmi respiră pârțurile, şi râse amuzat.

Dar acum hai să mergem, fiindcă intenționez să vă propun o afacere care mi se pare că vi se potrivește, excelență.

– O, excelență, excelență... sunt numai unul dintre mulții aristocrați de neam străvechi al acestui prea nobil oraş... nu mă zăpăciți cu complimentele Domniei Voastre, gânguri bucuros Girolamo Zurlian de' Gritti, care, fiind înfometat de bani şi de-acum în faliment, nu înțelegea prea bine ce vrea de la el bogătanul acela.

– N-aveți nimic cu evreii? întrebă grăsanul îndreptându-se spre scări.

– Cu excepția faptului că sunt evrei? râse Girolamo Zurlian de' Gritti.

Grăsanul râse cu el.

– Ne vom înțelege, deja simt asta.

Pe când se îndepărtau, Ana se gândi că detesta acel tip de oameni bogați care se simțeau superiori doar pentru că aveau o taşcă plină cu monede de aur. În timp ce urca scările, Ana continuă să se uite la el, ca şi cum l-ar fi putut fulgera.

Apoi luă găleata şi peria şi-şi văzu de treaba ei. O dureau genunchii, brațele şi umerii. Iar mâinile i se crăpau. Dreapta, cu care ținea toată ziua peria, începuse să-i sângereze.

„Începi să îmbătrâneşti", gândi.

Cu o seară înainte, Mercurio observase că era obosită şi că avea mâna rănită. O rugase să înceteze cu munca aia. Dar Ana se încăpățânase. Acum devenise ca un fel de întrecere cu vârsta ei. Pur şi simplu nu voia să se predea în fața evidenței, şi anume că nu mai era în stare să facă anumite treburi grele.

Se uită spre grăsanul care aproape ajunsese gâfâind la etajul de sus.

„Poate pocnesc eu înaintea ta, porcule", se gândi mânioasă.

Apoi se întoarse spre cei doi servitori mauri de lângă palanchin.

– Dă-le apă, spuse servitorului care se ocupa cu asta. Le făcu un semn celor doi mauri. Veniți să beți.

Ăia se întoarseră cu spatele la ea.

– La dracu' şi cu voi, bombăni Ana şi se apucă iar să frece pardoseala, care începea să-şi arate, de sub jegul care se lichefia, extraordinarele intarsii de marmură.

– Ana din Piață! strigă de la balustrada de marmură galbenă de la primul etaj un servitor în livrea, după vreo jumătate de oră.

– Ce vrei? întrebă Ana.

– Vino sus, răspunse acela. Stăpânul şi oaspetele lui vor să te vadă.

Ana strânse pumnii şi îşi încleştă maxilarele.

– Nu v-a ajuns? bâigui în şoaptă.

În timp ce urca scările, toți servitorii aveau ochii ațintiți asupra ei. Priviri de milă şi de spaimă. Stăpânii nu te cheamă niciodată pentru ceva bun.

– Fă-ți curaj, îi zise o servitoare bătrână, fără dinți, şi o atinse pe umăr.

– Mulțumesc, zise Ana şi se uită la scări. I se păreau o culme imposibil de atins. Sprijinindu-se de balustradă, treaptă cu treaptă, simțind cum îi trosnesc şi îi gem genunchii, ajunse în capul scărilor, unde servitorul în livrea o aştepta, nerăbdător.

– Grăbeşte-te, grăbeşte-te, îi spuse.

– N-am grabă, răspunse sumbră Ana, înaintând pe coridorul lung care ducea în salon. În timp ce mergea, simțindu-şi ghetele ude cum clipoceau la fiecare pas, se gândea că se ruga dimineața şi seara ca Mercurio să-şi fi găsit drumul şi acela să nu fie al unui hoț. Dar în clipa aceea se gândi că, dacă totuşi avea să rămână hoț, spera să-l jefuiască de toate avuțiile lui pe blestematul de grăsan care fără îndoială râdea cu celălalt nobil şarlatan la gândul că ar fi umilit-o din nou.

Servitorul bătu la uşa salonului şi anunță:

– Ana din Piață, domnule.

– Las-o să intre, se auzi din salon.

Servitorul se dădu deoparte şi se uită la Ana.

Ana şovăi o clipă, apoi respiră adânc şi intră, gândind: „Să vă ia dracu' pe amândoi".

– Vasăzică Ana din Piață tu eşti? zise grăsanul, aproape surprins, când o văzu.

„Mare nenorocit, gândi Ana. Scurtează comedia asta."

– Se pare că eu îți datorez scuze, continuă grăsanul cu glasul lui strident.

O clipă, Ana se miră de cele tocmai auzite. Apoi îşi dădu seama că astfel cei doi s-ar fi distrat mai tare. Nu spuse nimic şi, ca un animal de povară, lăsă capul în jos.

„Hai, dă-i", se gândi.

– Și eu, zise Girolamo Zulian de' Gritti. Jupân Bernardino da Caravaglio, aici de față, cu care tocmai am încheiat o afacere foarte bună şi care se bucură de nemăsurata mea stimă şi încredere...

Grăsanul îşi drese glasul.

– Ei, hai, nobile de' Gritti, să nu exagerăm...

– Ei nu, nu, dragul meu, replică imediat Girolamo Zulian de' Gritti, ce-i drept e drept...

– Atunci bunătatea Domniei Voastre, şi Bernardino da Caravaglio schiță o plecăciune, dar burta exagerată îl opri.

„Hai, loviţi, daţi lovitura de graţie, că mi s-a luat", gândea Ana cu capul plecat.

– Jupân Bernardino da Caravaglio tocmai se pregătea să plece acuşi, acuşica, reluă nobilul scăpătat, când mi-a spus, fără să ştie că femeia aceea erai tu, că aş fi avut nevoie de o anume Ana din Piață ca să aranjez aprovizionarea petrecerii mele iminente fiindcă, odată, făceai asta pentru familiile importante din Veneţia. E adevărat ce spune? Tu eşti femeia aceea?

Ana ridică uimită capul. Gura i se deschise larg din cauza mirării.

– Eu…

– Zice prietenul meu, dacă-l pot numi aşa, că tu erai pricepută să alegi lucrurile cele mai bune… la cel mai mic preţ. E adevărat?

Ana se uită la grăsanul pe care până în clipa aia îl înjurase în gândul ei cât putuse. Era adevărat, de fapt, că într-o vreme ajutase câteva familii importante, care treceau prin dificultăţi economice să se aprovizioneze, cunoscând ea în amănunt târgul din Mestre, care era mai puţin scump decât cele din Veneţia. Dar de unde putea să ştie bărbatul acela despre asta îi scăpa. „Poate cunoştea vreuna dintre familiile acelea“, îşi spuse.

– Aşadar, o luă repede nobilul. Tu eşti?

– Într-adevăr… Luminăția Voastră… se bâlbâi Ana.

– Dar, femeie binecuvântată, replică grăsanul, ridicând cu o octavă glasul lui deranjant. Ai un talent, cunoştinţe… şi te pretezi să cureți podele? Dar nu puteai să-i spui de la început stăpânului tău?

– Știți… eu… Ana era zăpăcită. Nu mai reuşea să înţeleagă nimic. I se învârtea capul. Simți că leşină. Se sprijini de un spătar de scaun ca să se ţină pe picioare. Eu…

– Du-te acasă, o întrerupse nobilul scăpătat. Du-te şi te odihneşte vreo două zile. Apoi prezintă-te la bucătărie şi pune să ți se dea lista cu ce trebuie şi banii necesari. Plata ta se măreşte de patru ori. Acum du-te.

Făcu un gest cu mâna ca să o expedieze.

Ana rămase cu gura căscată. Apoi, ca şi cum şi-ar fi revenit, se întoarse brusc şi lipăi de acolo aproape alergând.

Cei doi râseră în urma ei.

– Ana din Piaţă, o strigă grăsanul când fu în pragul uşii. Pe viitor… trezeşte-te!

– Mulţumesc, Domnia Voastră, mulţumesc, zise Ana făcând o plecăciune.

Ieşi, coborî scările fără să simtă durere în genunchi, dădu un picior în găleata cu apă murdară, răsturnând-o pe pardoseală şi, trecând pe lângă cei doi mauri uriaşi, le spuse:

– Stăpânul vostru nu e chiar aşa de rău cum credeam, chiar dacă e un om bogat.

Și dispăru pe sub arcadele Colonete râzând ca o fetişcană.

Când, trei ore mai târziu, ajunse la Mestre, se grăbi spre casă, emoționat, aproape țipând:

– Mercurio, băiatul meu! Nu ştii ce mi s-a întâmplat!

– Ce ți s-a întâmplat? zise o voce stridentă şi neplăcută.

Ana aproape se opri. Apoi intră încet în camera cu sobă.

Și acolo, aşezat la masă, îl văzu pe grăsanul Bernardino da Caravaglio.

Ana era uluită. Apoi înțelese.

Grăsanul râse, apoi îşi scoase două bucăți de material din obraji.

– Bine ai venit, îi spuse Mercurio, încetând să-şi mai prefacă vocea.

Ana rămase fără suflu. Inima începu să-i bată nebuneşte. Apoi i se umplură ochii de lacrimi. Și iar, în timp ce Mercurio îşi scotea haina burduşită, se aruncă asupra lui şi îl pălmui, râzând şi plângând în acelaşi timp, de bucurie, emoţie, surpriză.

Mercurio râdea fericit cu ea.

– Servitoare proastă, ai fi vrut să bagi cuţitul în mine, mărturiseşte, îi zicea, mândru că nici măcar ea nu-l recunoscuse.

– Dar cum ai făcut? îl întrebă Ana. Ba nu. Cum am făcut eu?

– Fiindcă te-am luat la refec imediat, râse Mercurio. Trucul e să nu-l laşi pe fraier să se gândească. Să-l arunci în marea furtunoasă a emoțiilor. Râse din nou. Ce m-am mai distrat! Să

fi văzut ce faţă aveai! Credeam că ai să izbucneşti, zise. Nu i-ai recunoscut nici pe Tonio şi Berto!

– Tonio şi... Ana deschise larg gura, din nou. Iată de ce, de fiecare dată când vorbeam cu ei, se întorceau cu spatele! Dar de unde ai luat toate lucrurile alea... palanchinul...

– De la teatrul Anzelo, zâmbi Mercurio. Am credit prin părţile alea.

Ana îşi dădu una peste frunte.

– Iată de ce ştia grăsanul ăla scârbos de treaba cu aprovizionarea, zise, înţelegând. Pentru că ţi-o povestisem eu!

– Prima oară când ne-am văzut, zise Mercurio. Mi-ai povestit că rahaţii ăia nu te-au mai vrut fiindcă se îmbogăţiseră din nou şi te vedeau ca pe o cucuvea care aduce ghinion fiindcă le aminteai de timpurile grele, în loc să-ţi fie recunoscători...

– Încă îţi mai aduci aminte, zise Ana, impresionată ca toţi oamenii care pe neaşteptate îşi dau seama că sunt ascultaţi.

Zâmbi. Îşi aminti şi ea de ziua aceea, când fratele Amadeo bătuse la uşa ei cu cei trei copiii murdari, subnutriţi şi înspăimântaţi.

– Erai ud fleaşcă... şi îmbrăcat în preot! Trebuia să-mi dau imediat seama că eşti un şarlatan!

Mercurio râse. Părea din nou copil.

Ana se uită la el, mândră.

– E adevărat că eşti bun, băiatul meu. Eşti un adevărat fenomen. Ai un talent uriaş.

Mercurio roşi.

Atunci fu rândul Anei să râdă. Îl îmbrăţişă şi îl sărută pe obraji. Se strâmbă.

– Ah, ce scârbos... mi-au rămas în gură toate firele tale de păr... zise.

– Nu sunt ale mele, ci ale pisicii vecinei, râse Mercurio. O vreme o să-i fie frig la fund. Termină cu dezbrăcatul, îşi spălă

fardul apoi se îndreptă spre ieşire. Trebuie să mă duc la Isaia Saraval, spuse.

Însă Ana nu-l mai asculta. Se uita la foc şi retrăia toate emoţiile şi imaginile din ziua aceea, dând din cap şi zâmbind fericită.

Mercurio ajunse la prăvălia cămătarului în Piaţa Târgului. Nobilul scăpătat înțelesese imediat avantajul ideii lui Mercurio. Însă acum trebuia s-o accepte şi Isaia Saraval.

– Să stabilim o cifră ipotetică, îi explică cămătarului evreu. Cu cifra aia, nobilul creştin cumpără tot ce are nevoie, şi bijuteriile pentru nevastă şi pentru el, fiindcă trebuie să pară foarte bogat. Tot ce cumpără, cumpără de la dumneavoastră. Însă voi răscumpăraţi imediat totul, cu o sumă mai mică, ipotetică şi asta. Astfel el va trebui realmente să vă plătească numai diferenţa, mă înțelegeți? Şi toate lucrurile pe care le ia vă rămân, de fapt, dumneavoastră. Ce mai, e ca şi cum i-ați închiria-o, mă urmăriți?

Saraval încuviința cu admirație.

– Dar asta nu e tot, spuse fericit Mercurio. De ce să vă mulţumiți doar cu chiria obiectelor dumneavoastră de camătă?

– De ce să mă mulţumesc? repetă Saraval care încă nu înțelegea.

Mercurio râse.

– Dumneavoastră mi-ați spus că nu vă puteți expune marfa fiindcă le este interzis cămătarilor evrei, corect?

– Corect...

– Chiar aşa, în cazul ăsta nu dumneavoastră o expuneți...

– ... ci nobilul creştin! exclamă Saraval. Aşa că nimeni nu încalcă legea!

– Iar dacă dumneavoastră îi faceți o mică reducere pentru ceea ce de acum încolo vom numi marfă de închiriat,

încheie Mercurio, el va răspândi zvonul printre invitații lui că intenționează să-şi schimbe interiorul casei... Tot, tablouri, tapiserii, covoare… tot ce i-ați dat dumneavoastră… şi giuvaierurile… deci, de fapt, cine vrea, dintre preabogații lui oaspeți, poate cumpăra ce-i place. Iar el vă va însărcina, aparent, chiar pe dumneavoastră să tratați afacerile, prefăcându-se deranjat de micimea acestui meschin comerţ. Cum vi se pare?

Saraval era fără cuvinte. Dădea din cap şi se uita în jurul lui, mângâind cu ochii toate acele mărfuri care nu ar mai fi rămas acolo în spatele tejghelei prăvăliei de amanet să se umple de praf. Niciun cămătar nu se gândise până atunci la aşa ceva. Şi totuşi, era o idee simplă. Şi ca toate ideile simple, era genială.

– Cred… cred… Respiră adânc. Cred că tu eşti un dar pe care *Ha-Shem,* fie-I lăudat de-a pururi Numele, a vrut să mi-l trimită. Se uită la el. Şi îmi imaginez că o asemenea idee trebuie recompensată.

– Și încă scump, zise Mercurio. Vreau un sfert din câştigurile dumneavoastră.

– Un sfert? zise Saraval. Se gândi şi pe urmă încuviință. Bine. Târg încheiat, zise. Îi puse o mână pe umăr. Eşti sigur că nu eşti evreu, băiete?

– Foarte sigur, răspunse Mercurio. Sunt un hoţ.

Saraval rămase serios un moment, nesigur dacă să-l creadă sau nu, apoi izbucni într-un hohot sonor de râs.

55

Mercurio deschise larg gura de mirare, trezindu-se în faţa celui mai absurd conglomerat de clădiri pe care şi-l închipuise vreodată, înalte ca nişte turnuri, îmbinate fără vreo logică unele cu altele.

– Iată-ne la Castelletto, îi spuse copilul care îl condusese până acolo.

Mercurio îi întinse o para, apoi se uită în jur. Curtea care se deschidea printre turnuri era aglomerată de un număr incredibil de femei cu feţele sulimenite cu ceruză şi ruj, cu haine stridente şi decoltate. Şi toate cu o eşarfă galbenă la gât. Erau tinere şi bătrâne, mature şi fetiţe. Unele, trecând pe lângă el, îi făcură gesturi obscene cu limba, una îşi ridică fusta şi-şi agită fundul prin faţa lui, rotund şi alb, moale, şi apoi plecă dând din şolduri.

– E greu să alegi, râse un bărbat care ieşea dintr-unul dintre turnuri, văzându-l atât de surprins.

– Îl caut pe doctorul Isac di Negroponte, îi spuse Mercurio.

– Un doctor? Aici? zise bărbatul. Nu vrei să ţi-o tragi?

– Isac di Negroponte, repetă Mercurio.

Bărbatul clătină din cap, neîncrezător, în timp ce se îndepărta.

Mercurio se îndreptă cu paşi hotărâţi spre primul turn. Intră şi simţi un fel de ameţeală când respiră izul acru şi respingător

al sexului ieftin. Instinctiv își duse mâinile la urechi să se apere de cotcodăceala care răsuna pe înalta casă a scărilor. O târfă se apropie de el dând din buci.

– Îl cunoști pe doctorul Negroponte? o întrebă.

Târfa întinse mâna, fără nici cea mai mică ezitare, și-i apucă membrul.

– Unde te doare drăguțule, te tratez eu...

Mercurio o împinse cât colo.

– Îl caut pe doctorul Negroponte, zise iar.

– Aici se caută curve, căcănarule, îi răspunse înfuriată prostituata.

Se răsuci și plecă.

Mercurio se uită în jur. Văzu o femeie de o anumită vârstă, nemișcată în mijlocul atriului, în picioare, cu pulpele puțin desfăcute. Avea părul alb vopsit cu șuvițe roșii și verzi.

– Iertați-mă, doamnă, îi spuse Mercurio apropiindu-se, îl cunoașteți pe doctorul Negroponte?

Femeia se uită la el fără să răspundă. Suspină ușurată.

Mercurio nu-i văzu în gură niciun dinte.

– Am urgentă nevoie de el, o apostrofă el.

Femeia își ridică puțin fusta și se mișcă. Pe jos, o baltă de urină.

– Și eu aveam o urgență, frumosule, zâmbi.

– Dar îl cunoașteți pe doctorul Negroponte?

– Cine știe. Îi cunosc pe mulți, dar nu le știu niciodată numele. Și chiar dacă mi-l spun, îl uit mai înainte să-și fi scos treaba dintre pulpele mele.

Mercurio dădu să se îndepărteze, dar o fată frumoasă, cu un decolteu amețitor, care dădea la iveală sfârcurile de culoarea caiselor, îi făcu un semn. Mercurio se simți profund tulburat. Lăsă privirea în jos, evitând să o întâlnească pe a tinerei prostituate, și ieși din turn, cu o greutate în piept.

– Aşteaptă, zise un glas în spatele lui.

Mercurio se întoarse. Fata îl urmărise şi se apropia de el. Sânul i se clătina incitant.

– Nu, mulţumesc! îi spuse cu excesivă ardoare.

Fata râse.

– Pun pariu că eşti neînceput, zise, ajungându-l din urmă.

Mercurio voia să plece, însă ochii ei îl reţineau.

– Fii atent că-ți cad pe pământ dacă le mai clatini puțin.

– O… scuză-mă… zise Mercurio şi cu mare greutate se întoarse să plece.

– Am auzit că-l cauți pe doctorul curvelor, îl opri fata, apucându-l de un braţ.

– Îl cunoşti? o întrebă Mercurio şi ochii lui se duseră iar la sânul descoperit al prostituatei.

Fata îşi trase în sus rochia, acoperindu-şi sânul.

– Aşa-i mai bine? Acum reuşeşti să înţelegi ce spun?

Mercurio roşi.

– Da, cu siguranță eşti neînceput, râse din nou fata. La Turnul Gaiţelor. Etajul cinci. Întreabă de Cardinal, spuse prostituata şi arătă spre intrarea uneia dintre înaltele clădiri.

Mercurio încuviință.

– Mulţumesc, îi spuse.

Dintr-odată, prostituata îşi lăsă rochia în jos şi-i undui sânii mici prin faţa ochilor. Apoi chicoti ca o fetiţă nevinovată și plecă.

Mercurio se îndreptă cu paşi înceţi spre Turnul Gaițelor, întorcându-se din când în când să se uite la prostituată. Ea îi făcu un semn cu mâna, cum ar fi făcut o fată oarecare, şi Mercurio răspunse, zâmbind, încă ameţit. Îşi dădu seama că trupul lui şi instinctele lui se treziseră. Atunci se gândi la Giuditta. Și înțelese că nu se mai putea mulțumi să atingă lemnul unei porți.

„Şi, de fapt, pentru asta eşti aici", îşi spuse şi trecu pragul Turnului Gaițelor. Se uită în sus. Scările se încolăceau ca un şarpe

uriaş. Începu să urce. În buzunar îi zornăiau treizeci şi una de monede de aur şi şapte de argint. O mică comoară. Erau câştigul de pe urma petrecerii date de nobilul scăpătat. Le primise în dimineaţa aceea. Era partea lui, doar după două săptămâni din ziua în care îi venise ideea. Şi Saraval i le dăduse cu entuziasm fiindcă afacerile merseseră mai bine decât în cele mai frumoase visuri. Și probabil ar mai fi venit alte monede fiindcă două nobile doamne tocmai se tocmeau pentru un colier şi un inel foarte preţioase. Fusese un adevărat succes. Și de aceea, acum, urcând scările jegoase de la Turnul Gaiţelor, Mercurio le avea pe toate la el, ca semn de noroc. Și, între timp, îşi repeta fraza pe care o învățase. O simplă frază. Dar era sigur că şi-ar fi făcut efectul.

– Ce vrei? îi zise o namilă de femeie, care purta o rochie roşie purpură, când ajunse la un etaj unde izul de mizerie şi de sex dispăruse, înlocuit de un parfum de curat, de săpun şi de leşie.

Mercurio se uită la ea.

– E etajul cinci?

– Ce vrei? întrebă iar namila.

– O caut pe Cardinal, zise Mercurio.

– Azi nu lucrez, răspunse femeia.

– Tu eşti Cardinal? zise Mercurio.

– Eşti tâmpit? zise femeia.

– Îl cunoşti pe doctorul Negroponte? o întrebă Mercurio.

Pe chipul lui Cardinal apăru o urmă de bănuială.

– Te mai întreb o singură dată, apoi te arunc rostogol pe scări: ce vrei?

– Trebuie să-i spun ceva, spuse Mercurio.

– Spune-mi mie şi am să-i transmit, când îl văd, răspunse Cardinal.

– Nu, trebuie să-i spun personal. Mercurio făcu o pauză. E important. O priveşte pe fiica lui.

Trăsăturile chipului lui Cardinal se aspriră.

– Îi e rău? I s-a întâmplat ceva?

– Nu... nu... zise Mercurio, ce ai înțeles...?

Cardinal se uită o clipă la el.

– Să nu te miști de aici, îi spuse.

Apoi se îndreptă spre o ușă din capătul unui culoar îngust. Bătu și deschise ușa.

– Cine e? se auzi din interiorul camerei.

– Sunt eu, doctore, răspunse Mercurio, care o urmase pe Cardinal.

– Cine eu?

– Mercurio.

– O, rahat! zise Isac.

– Îl dau de-a rostogolul pe scări? întrebă Cardinal înșfăcându-l pe Mercurio de gulerul cazăcei.

Isac apăru în ușă. Avea chip ul obosit, marcat de zile și zile petrecute în lupta cu sifilisul. Îl privi pe Mercurio, însă aproape fără să-l vadă. Apoi se întoarse spre Cardinal și scutură din cap.

Cardinal se crispă și i se umplură ochii de lacrimi.

Isac se întoarse iar spre Mercurio.

– Intră, îi spuse. Și nu era o invitație amicală. Apoi mângâie umărul lui Cardinal. Organizează tu, zise.

Mercurio intră în cameră. Văzu o femeie întinsă pe un fel de năsălie. Avea o figură senină, cu toate că avea nasul săpat și mâncat de o plagă.

– Bună ziua, zise încet.

– Nu te mai poate auzi, spuse Isac, închizând ușa. Azi a terminat cu suferința.

Mercurio sări înapoi.

– Te-am lăsat să intri doar pentru că vreau să-ți spun un lucru, zise Isac, venind spre el, agresiv, cu toată oboseala și frustrarea care i se citeau în ochi. Stai departe de fiica mea, îi spuse în șoaptă. Îl

bătu cu arătătorul în piept şi repetă, încet, rostind sacadat fiecare cuvânt: Stai... departe... de... fata... mea.

Mercurio simţi cum i se urcă sângele la cap. Furia îi scutură trupul. Vechile, înnăscutele sisteme de apărate care se declanşau de fiecare dată când se simţea ameninţat pe nedrept se activară. Făcu un efort să se abţină şi să spună fraza pe care o pregătise. Trase aer în piept.

– Eu am devenit ca dumneavoastră... doctore, zise, fără a reuşi să nu piţigăieze puţin glasul. Eu am devenit onest.

– Ţi-e scris în frunte că eşti un şarlatan, rânji Isac, apropiindu-şi faţa de cea a lui Mercurio. Tu eşti un delincvent. Tu eşti rahat.

– Atunci, dumneavoastră? izbucni Mercurio.

– Mă ameninţi? zise Isac, luându-l de gât.

– De ce dumneavoastră aveţi dreptul să vă schimbaţi şi alţii nu? zise Mercurio cu ochii posedaţi, simţind greutatea nedreptăţii. Se eliberă din strânsoarea lui Isac. Cine credeţi că sunteţi?

Isac se uită în tăcere la el.

– Doctore, ascultaţi-mă, reluă Mercurio, pe un ton paşnic, încercând să se controleze. Acum am o slujbă onestă. Scoase săculeţul cu monedele pe care le câştigase, îl desfăcu, îl întinse spre Isac, sigur de efect. Priviţi. Mă voi îmbogăţi, nu voi fi numai onest, zise mândru.

– Stai departe de fiica mea! repetă Isac, ca şi cum n-ar fi ştiut să spună altceva, fără măcar să se uite la monede.

– Eu sunt îndrăgostit de fiica dumneavoastră! strigă Mercurio aproape înspăimântându-se să pronunţe cuvintele acelea cu glas tare.

Isac tocmai se pregătea să sară la el, când uşa se deschise.

Apăru Cardinal, cu ochii roşii, şi alte două prostituate cu capul plecat. Duceau o targă. Intrară tăcute, puseră cadavrul

tovarăşei lor pe targă, cu atenţie şi grijă, ca şi cum ar fi fost încă vie apoi o scoaseră afară.

Atunci Isac, cu paşi înceţi şi măsuraţi, se duse la uşă şi o închise. Rămase cu mâna pe clanţă întors cu spatele la Mercurio.

– Dacă e adevărat că o iubeşti pe Giuditta, spuse pe un ton grav şi adânc, dă-ţi seama cât rău i-ai putea face. Gândeşte-te, dacă o iubeşti.

Mercurio se simţi îngrozit şi umilit. Închise săculeţul cu monede şi-l puse la loc. O parte din el îi spunea că doctorul are dreptate. Aproape se ghemui în sine. Înfrânt. Însă pe urmă se gândi la Ana, la încrederea pe care o avea în el. Şi mai ales se gândi la felul în care se uita la el Giuditta, de fiecare dată când se întâlneau. Se gândi că şi ea îl iubea, cu aceeaşi hotărâre.

– Nu! spuse. Nu!

Isac se întoarse roşu la faţă.

– Eu voi deveni onest! continuă Mercurio. Eu voi deveni demn de Giuditta!

– Da? Şi? Isac era din ce în ce mai roşu. Ai să devii şi evreu?

– Da, dacă e necesar!

– Pleacă, băiete. Cele două lumi ale noastre pot convieţui, însă nu pot deveni una singură.

– De ce nu aveţi imaginaţie? întrebă instinctiv Mercurio.

– Şi ce faci cu imaginaţia? întrebă Isac, cu sprânceana ridicată şi pe un ton sarcastic.

– Se poate imagina o lume diversă.

Isac se uită în tăcere la el. Dădu din cap. Apoi deschise uşa.

– Pleacă, băiete. Nu eşti decât un nătărău.

Mercurio se mişcă încet, cât putu de demn. Trecu prin faţa lui şi, pe când trecea pragul, începu să spună:

– Eu voi deveni...

– Tu nici măcar nu ştii cine eşti, îl întrerupse Isac cu furie. Darmite să ştii cine ai să devii.

Mercurio se răsuci brusc.

– Eu sunt toți cei ce vreau să fiu!

– Vezi că ești doar un șarlatan? Isac îl împinse spre scări. Așa ceva poate crede numai un hoț înrăit. Tu trebuie să fii unul din ei, nătărăule!

Mercurio se simți adânc atins. Îi fu teamă că Isac avea dreptate. Îi fu teamă că nu știa cu adevărat cine era. Că e un nimeni. Și teama luă foc în el, ca alcoolul pur, și declanșă furie, aceeași furie care-l împinsese mereu înainte.

– Dumneavoastră care faceți atâta morală, cum de acceptați ca fiica voastră să trăiască în cușcă, precum un animal? Ce om sunteți? Ce tată sunteți? Asta merită Giuditta?

Isac sări la el cu brațele încordate, fără să-și dea măcar seama ce se pregătea să facă.

– Nenorocitule! urlă vărsându-și asupra lui Mercurio toată mânia de care era în stare.

Apoi, când îi despărțiră, nu avu curajul să îl privească în față. Fiindcă și lui Isac îi era teamă. Teamă că Mercurio avea dreptate. O dezrădăcinase pe fiica lui din insula lor ca să-i ofere o viață mai bună, își spusese. Dar aia era o viață mai bună?

– Eu am s-o duc de aici pe Giuditta! țipă la el Mercurio.

– Iar eu îți voi smulge inima cu dinții, îi răspunse Isac. Însă slab. Trimiteți-l de aici, zise cu capul plecat.

Mercurio părăsi Castelletto cu o senzație de revoltă care nu-i permitea să gândească. În sinea lui simțea toată supărarea pentru lucrurile nedrepte pe care i le spusese Isac și o senzație de profundă nesiguranță, în schimb, pentru multe care îi răsunau în el. Ar fi reușit? Ar fi devenit un bărbat, un adevărat bărbat, din cei care nu trebuie să fugă și să se ascundă toată viața?

În timp ce se pierdea în aceste gânduri, mergea, cu pași furioși, fără să-și dea seama unde se ducea. Uneori se lovea de câte cineva. Însă nu auzea insultele și nici nu se oprea să ceară

scuze. Era ca şi cum nu ar fi existat nimic altceva decât el şi gândurile lui. Și, încet-încet, pe măsură ce se lăsa seara, coborî o ceață deasă, care îl izola şi mai mult de lumea înconjurătoare. Îşi permitea cu adevărat să o iubească pe Giuditta? Ce i-ar fi oferit? Isac îl rănise profund cu vorbele lui. Atinsese un punct sensibil.

„Cine eşti?", se întreba. Toți cei ce voia să fie, îi răspunsese doctorului. Dar era unul în mod special? Cine era? Un bogătaş grăsan, un arsenalot, o băşinoasă bătrână? Cine era Mercurio? Cine era fără deghizări?

După ce îşi repetă inutil întrebarea aceasta de atâtea ori că îşi pierduse de tot suflarea, se opri, gâfâind, cu mâinile pe ochi, apăsându-le cu o forță care era fiica mâniei şi a disperării. Încercă să se liniştească. Apoi îşi luă mâinile de la ochi să înțeleagă unde se afla. Însă lumea era minusculă, delimitată de o ceață deasă ca o pânză mare de bumbac.

Făcu un pas înainte. Gheata i se împotmoli în noroi. Sări. Și se trezi pe o piatră dreptunghiulară, albă, o piatră de Istria, dintre cele care delimitau canalele. Dar uitându-se mai încolo nu vedea apă, ci doar o pantă sau cel puțin aşa i se părea, clădită din bârne plate înecate în pământ. Iar pe pământ şi pe bârne creşteau alge, pe jumătate putrezite. Și era miros de mucegai. Puternic, persistent.

Coborî de pe bordura de piatră pe pantă. Urcă panta către fundul ei, unde auzea o clipoceală. Și acolo, suspendat între pământ şi apă, se trezi în fața unui zid negru, rotunjit, gigantic.

– Cine-i acolo? făcu o voce.

Se auzi şi rânjetul înăbuşit al unui câine.

Mercurio nu ştia ce să spună.

– Unde suntem? întrebă fără să înțeleagă de unde venea vocea. Și între timp se sprijini cu o mână pe zidul din fața lui. Era de lemn şi se clătina uşor. Ca şi cum ar fi respirat. Mercurio

simţi o emoţie extremă căreia nu ştia să-i dea niciun nume, nicio explicaţie.

– Eşti la şantierul de reparat nave Zuan dell' Olmo, care sunt eu, spuse glasul, materializându-se în spatele lui.

Mercurio se răsuci brusc.

Un câine tigrat, cu urechile zbârlite, slab, cu o coadă subţire şi bot încrețit, să-şi arate dinții galbeni şi tociți, rânji la el, apropiindu-se. Părea mai curând neliniştit decât agresiv.

Mercurio întinse mâna spre el.

Câinele se retrase, apoi înaintă din nou, calmat de prezența unui bătrân care ieşise şi el între timp din perdeaua deasă de ceață. Câinele adulmecă mâna lui Mercurio, apoi dădu din coadă.

– Cuminte, Mosè, spuse totuşi bătrânul Zuan dell' Olmo.

Mercurio îşi ținea respirația, hipnotizat de suprafața de lemn negru căreia nu-i vedea capătul, nici la dreapta, nici la stânga, nici în sus.

– Ce-i asta? întrebă încet.

– E o *caravelă* răspunse Zuan.

– O caravelă? întrebă Mercurio.

– Un velier, zise bătrânul.

Şi râse încetişor.

– E mare… murmură Mercurio.

Bătrânul încuviință.

– Ar fi trebuit să spui *era,* adăugă bătrânul.

– Era?

– Va fi scufundată, zise Zuan cu o notă melancolică în glas. Cum voi face rost de doi bani, va trebui s-o scufund… da… suspină.

– Dar de ce?

Bătrânul făcu un pas în față, ajunse la flancul navei şi bătu cu mâna în el.

– Nu ştiu nicio iotă despre mare, nu-i aşa, băiete?

Râse. Dar fără veselie.

Mercurio se strânse între umeri.

– Nu, spuse.

– E ca un cal, zise Zuan. Când şchioapătă, trebuie doborât.

– E... şchioapă?

– Da, sărăcuța...

– E a dumneavoastră?

– Acum, că-i în halul ăsta, da, râse Zuan, tot în felul ăla al lui plin de tristețe şi iar bătu cu mâna în ea. A fost nava pe care m-am îmbarcat când eram copil. Și am îmbătrânit pe ea. Lemnul ăsta are patruzeci de ani, şi de data asta, în loc s-o bată cu mâna, mângâie bordajul chilei.

Nava se înclină uşor, mişcată de refluxul leneş, şi scârțâi, drept răspuns.

Din nou Mercurio avu senzația că e vie.

– Și, când armatorul s-a hotărât s-o scufunde, reluă Zuan, acum aproape cinci ani... se întrerupse şi scutură din cap ca şi cum nici el nu credea ce făcuse. De, pe aici prin jur toți râd de mine. Și au dreptate... Îți spun şi ție, deşi vei putea crede şi tu că sunt un bătrân nebun şi prostănac... Când armatorul a hotărât că venise timpul s-o scufunde, l-am rugat să mi-o dea mie, în schimbul salariului pe un an. Nu reuşeam să mă despart de această... această... ah! scoase un sunet neîncrezător. Bătrân prostănac... Mă gândeam că merita să fie scufundată de cineva care a ținut la ea, şi nu de o echipă de necunoscuți.

Câinele dădu din coadă şi apoi îl linse timid pe Mercurio pe mână.

Zuan îl văzu.

– Bătrân prostănac şi tu, Mosè. De unde ştii că e om bun? Poate acum ne taie gâtul şi ne jefuieşte.

– O, nu, domnule! zise Mercurio. N-am intenția să...

– Ştiu, băiete, zise Zuan, oprindu-l cu un gest al mâinii deformate de bătrâneţe şi de umezeala acelei lumi suspendate pe apă. Mosè nu-i deloc prostănac. Dacă erai un infractor, te-ar fi omorât deja.

– Deci şi dumneavoastră sunteţi sigur că nu sunt un infractor? întrebă Mercurio.

– Fireşte, băiete, răspunse Zuan, fără ezitare.

– Şi ştiţi cine sunt?

– De unde să ştiu cine eşti?

Zuan se uită surprins la el.

Mercurio se uita intens la el, ca şi cum ar fi aşteptat un răspuns. Ca şi cum bătrânul acela ar fi putut răspunde la toate întrebările pe care şi le pusese, ca şi cum ar fi putut să-i răspundă lui însuşi şi lui Isac.

– Tu pari să fii... zise bătrânul.

– Cine? îl luă repede Mercurio, plin de speranţă.

– Unul care s-a pierdut, zise Zuan, ridicând din umeri.

Mercurio se uită în tăcere la el.

– Da, spuse pe urmă. Aveţi dreptate.

Zuan arătă în spatele lui.

– Ţine canalul ăsta din dreapta ta, e Santa Giustina. Mergi drept până întâlneşti alt canal pe stânga, canalul Fontego. Urmează-l fără să te abaţi de la el şi ajungi la Arsenal. De acolo ştii să ajungi acasă?

– Da... răspunse Mercurio. Mulţumesc.

– Hai, Mosè, făcu bătrânul şi se duse cu paşi înceţi de unde venise.

Mercurio puse mâna pe chilă, exact acolo unde o pusese şi bătrânul Zuan dell' Olmo. Simţea cânepa şi smoala întărită în spaţiile dintre scânduri.

Nava se mişcă şi scârţâi, ca şi cum i-ar fi vorbit şi lui.

– De ce nu o reparați? întrebă el silueta care începea să se piardă în ceață.

– N-am bani nici s-o scufund, zise cu glas trist bătrânul, dispărând, darmite s-o repar.

O clipă i se mai auziră pașii, apoi nimic.

Nava scârțâi. Ca și cum ar mai fi avut ceva de zis.

Mâna lui Mercurio se duse la săculețul cu cele treizeci și una de monede de aur pe care le câștigase cinstit.

– Vă găsesc eu banii! țipă la zidul de ceață.

Fraza reverberă în neant, până ce vibrațiile se stinseră.

Apoi se lăsă liniștea.

Și atunci, din liniștea aceea, apărură siluetele bătrânului și cea a câinelui său.

– Tu trebuie să fii mai prostănac decât Zuan dell' Olmo, băiete, râse bătrânul.

Iar din râsul lui dispăruse orice notă de tristețe.

56

– Închide ochii, zise Octavia, luând-o de un braţ pe Giuditta şi conducând-o în Piaţa Ghetoului Nou, evitând mica gloată de curioşi.

Giuditta tremura, dar ţinu ochii închişi.

Totul se întâmplase rapid. Doar în trei săptămâni viaţa ei fusese revoluţionată. Două visuri erau pe cale să se realizeze.

În dimineaţa aceea, cerul era extrem de curat şi de limpede. Albastru cum rar se întâmpla la Veneţia. În timp ce mergea încet, condusă de prietena ei, Giuditta simţea cum razele binevoitoare ale soarelui îi încălzeau faţa. În schimb, îşi închipui că acea căldură era respiraţia lui Mercurio, mângâierile lui, atenţiile lui. În trupul ei, în adânc, ceva tresări. Giuditta roşi. Din ziua aceea cu poarta, de când Mercurio îi mărturisise dragostea, se întâmpla din ce în ce mai des ca trupul ei să-i amintească faptul că era o femeie. Roşi mai tare, lăsându-se pradă dorinţei care o invada. Fiindcă acela era primul vis care devenea realitate. Iar fluturele cu aripile de argint filigranat pe care îl strângea în mână era dovada.

– Ai să vezi, îi spuse la ureche Octavia, când fură la jumătatea pieţei. Ai să vezi…

Giuditta zâmbi. Al doilea vis al ei. Și acesta se împlinise cu extraordinară rapiditate. Ariel Bar Zadok, *strazzarolo* din ghetou, negustorul de stofe, fusese extrem de eficient sub îndrumarea Octaviei. O puseseră imediat pe Giuditta la treabă. O puseseră să deseneze zece modele de berete şi zece de rochii. Giudittei aproape că nu-i venea să creadă. Îi dăduseră hârtie, creioane, culori, pene şi pensule, cerneală. Îi ceruseră măsuri, îi propuseseră materiale. Îi acceptaseră toate ideile. Iar pe urmă înrolaseră o adevărată echipă de cusătorese din comunitate şi un croitor de stofe. Giuditta petrecuse zile întregi cu croitorul şi cusătoresele într-o încăpere mare pe care Ariel Bar Zadok o utilase, cu lămpi cu oglindă, precum cele de la teatre, care răspândeau lumina peste tot în jur. Iar cusătoresele şi croitorul o lăudaseră pentru modelele şi pentru ideea inovatoare, simplă, însă funcțională, care se afla în spatele acelor modele.

Iar acum sosise momentul.

– Eşti gata? întrebă Octavia, oprindu-se.

Giuditta simți cum inima îi bătea cu putere în gât de emoție.

– Aşteaptă... zise fără suflu.

Octavia râse.

Iar râsul ei fără griji o linişti pe Giuditta.

– Sunt gata! zise entuziasmată.

– Atunci, hai, Ariel Bar Zadok! exclamă Octavia. Să deschidem prăvălia! Iar tu deschide ochii, Giuditta!

– Căieşte-te, Veneția! urlă în clipa aceea o voce tunătoare şi plină de mânie.

– Căieşte-te! făcu ecou o altă voce, mai tânără, dar tot atât de plină de ură.

Giuditta se întoarse spre punctul din care se auzeau glasurile, de dincolo de podul de peste canalul San Girolamo. Și acolo, înconjurat de un mic grup de fanatici, văzu un călugăr cu mâinile îndreptate spre cer.

Îl numeau Sfântul, fiindcă spunea că primise stigmatele Domnului Nostru de la însuşi Sfântul Marcu. Însă Giuditta îl cunoştea încă de când sosise. Era fratele Amadeo, călugărul care, în hanul unde se oprise ea cu tatăl ei după ce debarcaseră, îi urmărise să-i linşeze. Iar cu călugărul era un puşti, care stătea trufaş alături de el. Și tocmai pentru faptul că-i era mereu alături peste tot şi datorită hainelor lui pompoase pe care i le impusese principele Contarini, îşi câştigase o poreclă mai puțin măgulitoare decât a călugărului: maimuțica. Însă Giuditta îi cunoştea şi numele adevărat. Se numea Zolfo şi încercase să bage cuțitul în ea în tabăra căpitanului Lanzafame. Și în ziua aceea Mercurio o apărase.

– Călugăr blestemat, rânji Octavia. N-o să ne strici inaugurarea. Hai, Ariel!

Giuditta simți un fior de teamă. Și un presentiment rău.

– Nu te uita la el, Giuditta, îi spuse Octavia, scuturând-o. Prefă-te că nu există. Se întoarse spre lume. Prefaceți-vă că nu există! strigă. Apoi îi dădu una lui Ariel Bar Zadok. Hai, Ariel, ce naiba!

Însă negustorul de stofe nu se mişcă. Arătă cu degetul spre călugăr şi spre ceata lui de fanatici.

– Ne arde cărțile sacre… zise oripilat.

Oamenii din comunitate se întoarseră. În fața podului, pe Fondamenta dei Ormesini, începeau să se înalțe flăcări. Țesătorii creştini se ițeau din prăvăliile lor şi din micile fabrici de draperii şi mătăsuri prețioase, scuturând din cap.

– Evreii sunt cancerul lui Dumnezeu! urlă Sfântul şi aruncă o carte groasă în flăcări.

– Cancerul lui Dumnezeu! repetă Zolfo, maimuțica, întorcându-se spre mulțime şi invitându-i să se alăture corului.

– Cancerul lui Dumnezeu! urlară aceştia, într-un amestec în care glasurile se uneau cu hohotele de râs.

– Eliberează-te de greutatea lor, Veneția! spuse răspicat Sfântul, cu mâinile îndoite de stigmate îndreptate spre cer. Eliberează-te de cărțile lor necurate!

– Eliberează-te de evrei!

Flăcările de la cărți se ridicară înalte. Și cu cât se înălțau mai sus, cu atât fanaticii se entuziasmau mai tare.

– Popor al Satanei! tună Sfântul, răsucindu-se în jurul lui, mereu cu mâinile ridicate. Luă un sul de pergament, îl arătă oamenilor, apoi îl aruncă în flăcări.

– Tora! murmurară evre ii adunați în piața mare, cu privirea terorizată de sacrilegiu. O bătrână începu să plângă, încetişor, resemnată, ca şi cum ar fi văzut de multe ori scena aceea.

Mulțimea de fanatici urlă şi mai tare, de parcă ar fi dat glas flăcărilor.

– Arzi, Sion! spunea Sfântul.

Vreo zece apucați se repeziră spre pod să dea iama în Piața Ghetoului Nou, cu bâte în mâini.

Evreii se speriară şi se retraseră un pas, chiar dacă aceia erau încă departe. Copiii se agățară de fustele mamelor.

Giuditta, aproape fără să-şi dea seama, murmură:

– Mercurio...

În clipa aceea, din cazarma străjerilor de la pod ieşi căpitanul Lanzafame. Nu se prea ținea pe picioare. Probabil băuse. Era urmat de Serravalle şi de cinci bărbați, cu spadele scoase din teacă. Lanzafame se grăbi spre rug şi, cu picioarele, împinse totul în canal. Cărțile sacre sfârâiră, stingându-se. În aer se ridică o coloană neagră de fum şi un miros acru.

– Plecați de aici! urlă căpitanul Lanzafame.

– Avem tot dreptul să rămânem! răspunse Sfântul.

– Tot tu, popo, zise aspru Lanzafame, împungându-l cu un deget.

– Tot tu, soldat al diavolului, răspunse Sfântul, întorcându-se spre mica lui armată, să-i întărâte şi să le obţină sprijinul.

Însă Lanzafame nu era omul care să se lase intimidat. Îl înşfăcă pe călugăr de gluga sutanei, furibund. Apoi, trăgându-l după el câţiva paşi ca pe un câine în lanţ, îl trânti la pământ.

– Preot al Satanei! strigă la el.

Mulţimea de fanatici bombăni sumbru, nehotărâtă ce să facă, în timp ce Sfântul se ridica de la pământ, cu sutana plină de noroi.

– Serravalle! tună Lanzafame. Ia-i în şuturi în cur pe căcănarii ăştia!

Serravalle şi soldaţii lui îi altoiră pe fanatici, cu câteva figuri de spadă în aer şi lovind pe câte unul cu mânerele săbiilor.

Atunci, chiar şi cei mai rău intenţionaţi, din lupii de acum o clipă se retraseră cu capetele plecate, ca o turmă de oi. O luară din loc cocoşaţi şi, după ce câştigară oarecare distanţă de siguranţă, se împrăştiară în toate direcţiile.

Numai Zolfo se opri în faţa lui Lanzafame, sfidându-l. Se uită la el în tăcere, apoi scuipă pe pământ, între picioarele căpitanului.

Lanzafame îl ridică de la pământ, fără să ezite nicio clipă, şi-l aruncă în canal.

– Îţi datoram asta de prima oară când ne-am întâlnit, păduche!

În timp ce Zolfo apărea la suprafaţă scuipând apa murdară, oamenii care rămăseseră să privească scena izbucniră în râs.

Între timp, Sfântul, fără să-şi fi dat seama cineva, apucase drumul retragerii.

– Frate Amadeo! îl striga Zolfo alergând după el, odată ieşit din canal, şiroind de apă la tot pasul. Frate Amadeo!

– Fugi la stăpânul tău! Fugi, maimuţică! urlau după el spectatorii.

Lanzafame urcă pe podul Ghetoului Nou. Îşi înfipse pumnii în şolduri. Gâfâia. Avea părul nepieptănat, nările încordate, gura închisă şi muşchii maxilarelor contractaţi.

O clipă, Giudittei i se păru că era iar războinicul pe care îl cunoscuse.

– Vedeți-vă de viață! urlă căpitanul spre comunitatea de evrei înspăimântați. Nu s-a întâmplat nimic! se uită la ei, în tăcere, nemişcat, apoi se întoarse, spre garnizoană.

Din comunitatea adunată în piață nu se mişcă nimeni. Apoi, un copilaş luă de pe jos un băț şi se aruncă asupra unui duşman imaginar.

– Sunt căpitanul Lanzafame, frate al Satanei! Am să ți-o plătesc!

– Nu, Simone! încercă să-l oprească mama, luându-l de un braț. Nu! Chiar dacă ne-a ajutat, e un creştin.

Copilaşul se uită o clipă la ea. Apoi se desprinse de ea şi repetă:

– Sunt căpitanul Lanzafame, blestematule!

Şi atunci alți doi copii se aruncară şi ei cu el, urlând:

– Sunt căpitanul Lanzafame!

Apoi toți ceilalți, într-un război vesel.

Giuditta îi privi. Ce puteau face copiii aceia, dacă niciun evreu nu se purtase ca un erou în ziua aceea? Ce puteau face dacă toți bărbații din comunitate se închiseseră în teama lor şi nu îi apăraseră?

– Giuditta, zise Octavia în spatele ei. Are dreptate căpitanul. Nu s-a întâmplat nimic.

Giuditta se întoarse să se uite la ea.

– Nu s-a întâmplat nimic? o întrebă.

Octavia era palidă. Totuşi, spuse:

– Să ne inaugurăm prăvălia.

Giuditta se uită şi la Ariel Bar Zadok. Negustorul era confuz. Nu ştia prea bine ce să facă.

– Veniți, oameni buni! strigă pe neaşteptate Octavia, invitându-le pe femeile din comunitate. Veniți să vedeți creațiile Giudittei di Negroponte! îl împinse pe Ariel Bar Zadok şi-i spuse: Hai, grăbeşte-te, țap bătrân!

Negustorul ținea în mână un capăt de draperie din mătase roşie pe care o agățase de tocul intrării în prăvălie, ca să o arate la sfârşit. Dar nu se hotăra s-o tragă.

Oamenii din comunitate mai adăstară câteva clipe în piață. Însă cu toții se întoarseră spre canalul San Girolamo, de unde încă se ridica fumul rugului de cărți sfinte. Rabinul, cu două ajutoare, încerca să recupereze din apă foile care nu fuseseră distruse.

– Veniți, Raşela, zise Octavia, invitând-o pe una dintre primele doamne care cumpăraseră o beretă lucrată de Giuditta. Veniți să vedeți ce minunăție.

– Nu astăzi, Octavia, răspunse ea şi se îndreptă spre casă.

Şi, unul după altul, locuitorii din Ghetou care nu erau prin Veneția la muncă plecară acasă. Rămaseră numai vreo câțiva copii care, cu spadele lor de lemn, încă se jucau de-a căpitanul Lanzafame şi de-a fratele Satanei.

– Şi tu nu vrei să vezi? îi spuse atunci Octavia Giudittei.

Giuditta se întoarse spre prăvălie. Ariel Bar Zadok stătea în prag, cu colțul draperiei de mătase roşie în mână. Giuditta îl găsi irezistibil de ridicol. Şi de trist. Îl îmbrățişă şi-l sărută pe obraz.

– Ba da! zise spre Octavia, prefăcându-se veselă. Arătați-mi ce ați aranjat.

– Hai, Ariel, zise Octavia şi-i smulse din mână colțul de draperie şi o trase.

Draperia fâşâi în aer şi dădu la iveală prăvălia.

Giuditta dădu să intre, dar rămase cu gura căscată văzând, în vitrină, una dintre rochiile pe care le desenase. Era şi mai frumoasă decât şi-o imaginase pe hârtie.

– Ei? Cum ţi se pare? întrebă cu un zâmbet de satisfacţie Octavia.

– E foarte frumoasă... zise Giuditta.

Octavia râse.

– O zici de parcă nu ai creat-o tu.

– De fapt... nu îmi pare reală... se bâlbâi Giuditta.

– Hai, intră, o invită prietena ei. Ariel a făcut totul aşa cum ai spus tu.

Giuditta nu se hotăra să intre. Era ca şi cum ar fi simţit că nu era ziua potrivită să inaugureze prăvălia. Se gândi că ar fi trebuit să o lase pe a doua zi. Însă, în timp ce se uita în jur, ca şi cum şi-ar fi căutat cuvintele să-i spună prietenei, văzu o femeie îmbrăcată foarte elegant care acosta cu gondola ei lucioasă acoperită la cheiul Fondamenta dei Ormesini, cobora ajutată de doi servitori în livrea şi, tot escortată de cei doi bărbaţi, se îndrepta spre podul care dădea în Ghetoul Nou.

Giuditta simţi un fior de-a lungul spatelui, fără să ştie de ce.

Între timp, dama ajunsese pe primele trepte ale podului.

– Unde mergeţi, doamnă? o întrebă căpitanul Lanzafame, care era în uşa cazarmei, cu o sticlă în mână.

Dama se întoarse. Avea o pălărie ciudată pe cap şi un văl de satin negru, cu trandafiri albaştri minusculi brodaţi deasupra.

– Nu mi se permite să merg unde îmi place? zise pe un ton senzual.

Lanzafame făcu un pas spre ea, leneş.

– Ce interese poate avea cineva ca Domnia Voastră în locul acela? o întrebă.

– Dumneavoastră sunteţi... portarul? zise femeia.

Tonul era autoritar şi plin de dispreţul pe care îl afişau nobilii faţă de plebe, şi totuşi glasul ei era străbătut imperceptibil de încordare.

– Au fost ceva probleme cu un călugăr şi patru mâţe zurbagioaice, îi răspunse Lanzafame.

Dama ştia foarte bine ce se întâmplase, fiindcă ea organizase totul. Adulmecă aerul.

– I-aţi pus la frigare?

Lanzafame râse.

– Am auzit spunându-se că sunteţi prietenul evreilor, zise femeia.

– Aţi auzit greşit, doamna mea, răspunse Lanzafame. Cu tot respectul, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de evrei sau de creştini. Eu sunt prieten doar personal cu anumiţi oameni.

– Atunci sunteţi mai bun decât se povesteşte, zise femeia.

Îi întoarse spatele şi urcă pe pod.

Era ceva familiar în glasul acelei dame, se gândi Lanzafame privind-o cum se îndreaptă spre prăvălia negustorului de stofe.

Benedetta mergea dreaptă şi cu pieptul înainte. Căpitanul nu o recunoscuse. Şi nici evreica n-ar fi recunoscut-o. Respiră adânc. Trebuia să fie calmă şi lucidă ca să facă tot ce-şi propusese. Primul lucru era simplu. Vrăjitoarea Reina îi recomandase să stabilească un contact fizic după descântec, ca să-l activeze. Restul era mai complicat. Însă avea să reuşească, era sigură. Era o hoaţă experimentată. Ştia cum să-şi mişte mâinile fără să fie văzută. Cu repeziciune. În timp ce se apropia de prăvălie, zâmbi. De data aceea nu ar fi luat nimic de acolo. Din contră, toată abilitatea ei trebuia folosită să lase ceva. Iar acel ceva era în săculeţul de catifea bătut cu fir de aur pe care îl ţinea agăţat de braţul stâng. Braţul inimii. Braţul dragostei. Şi al urii.

Giuditta, Octavia şi Ariel Bar Zadok o priviseră cum se apropie, fără să-şi poată lua ochii de la ea. Femeia aceea avea ceva magnetic.

Giuditta simți din nou acel fior neplăcut de-a lungul spatelui.

– Nu astăzi se inaugurează prăvălia... Giudittei... Giuditta di... nu țin minte numele ăsta... zise Benedetta, atingându-şi fruntea peste voaletă şi încercând să-şi schimbe tonul vocii.

– Giuditta di Negroponte, îi sări în ajutor Octavia.

– Cum spuneți dumneavoastră, aşa, zise Benedetta.

– Ea e! exclamă Octavia, arătându-i-o pe Giuditta.

Benedetta scoase un sunet de uimire, ca şi cum n-ar fi cunoscut-o, apoi îşi scoase repede mănuşa şi întinse mâna spre cea a Giudittei, strângându-i-o cu putere.

– Ce plăcere, zise.

Şi îi reținu mâna şi atunci când Giuditta, surâzând stânjenită, încercă să şi-o retragă. O strânse cu putere aproape înfigându-i unghiile în piele. „Activează-te vrajă!", se gândi. Şi numai după aceea îi dădu drumul Giudittei.

Giuditta nu se simțea în largul ei. Avea impresia că femeia aceea se uita la ea cu o insistență stranie de dedesubtul voaletei care îi ascundea chipul.

– Giuditta noastră încă nu a văzut prăvălia... începu să spună Octavia.

Benedetta înălță capul să se uite la firmă. Un fluture de lemn şi un nume pe aripi.

– Psyche, citi.

– ...de aceea vi-l vom arăta dumneavoastră şi ei totodată, doamnă, râse Octavia.

– Eu am venit pentru rochii, nu pentru prăvălie, răspunse Benedetta. Aşteptați-mă aici afară, le spuse celor doi servitori şi intră, după ce aruncase o privire rochiei expuse în vitrină şi comentase, rece. Drăguț.

– Prima noastră clientă, murmură entuziasmată Octavia către Giuditta, înainte să intre.

– Octavia... încercă să o oprească Giuditta care nu reuşea să se elibereze de senzaţia de apăsare.

Însă Octavia era deja înăuntru, în spatele damei.

– Vedeţi, pereţi de culoarea salviei. Şi de culoarea lavandei în cabina de probă şi în croitorie. Făcu o piruetă. Totul foarte simplu. Şi ştiţi de ce? Fiindcă sunt culorile rochiilor. Asupra lor trebuie să se concentreze atenţia clienţilor.

Benedetta nu răspunse şi se îndreptă spre o bară de lemn de care erau atârnate rochiile.

– Sunt deja confecţionate? Le privi. Dar asta e descusută... şi asta... spuse uimită.

Octavia zâmbi arătându-şi toţi dinţii.

– Doamnă, acesta-i secretul modelelor noastre! exclamă.

– Că sunt descusute? întrebă Benedetta sarcastic.

Octavia se întoarse spre Giuditta.

– Hai, explică-i tu Domniei Sale.

Giuditta nu se mişcă.

– Da, haideţi, explicaţi-mi dumneavoastră ciudăţenia asta, zise Benedetta.

– Ştiţi... începu Giuditta, ezitând, rochiile noastre sunt împărţite după model, culoare şi... măsură.

– Măsură?! exclamă Benedetta.

– Măsură! confirmă Octavia.

O clipă, Giuditta se eliberă de stânjeneală. Se uită zâmbind la rochiile care fuseseră expuse. Prăvălia era exact aşa cum o visase. Şi în momentul acela uită de dama cu voaletă, de senzaţia neplăcută pe care i-o provoca. Se concentră numai pe ce vedea. Visul ei care fusese realizat cu multă grijă de Octavia şi de Ariel Bar Zadok.

– Da. Măsură, spuse mândră. Am imaginat cinci tipuri de siluete. Și pe aceste... talii, să le spunem așa, confecționăm rochiile noastre.

– Vor părea să aibă un defect dacă nu sunt cusute la spate, zise Benedetta.

– Dacă ar rămâne așa, da, reluă Giuditta. Însă nu sunt modelele definitive. Există posibilitatea să se revină cu mici, dar substanțiale retușuri. Ceea ce dumneavoastră vi se pare *descusut* e de fapt posibilitatea noastră de a strâmta sau lărgi puțin, sau lungi, sau scurta, atât fusta, cât și bustul, atât mânecile, cât și decolteul. Însă modelul de probă e gata făcut.

– De ce ar fi așa? întrebă Benedetta, care începea să înțeleagă că Giuditta avusese o idee foarte bună și ar fi putut câștiga o grămadă de bani.

Acum, urii i se adăugă invidia, iar dorința ei de a-i face rău se înteți.

– Ascultați-mă, reîncepu Giuditta, de-acum entuziasmată de proiectul ei, când merg într-un atelier de croitorie mi se arată un model, de cele mai multe ori doar desenat. Apoi îmi arată materialele. Bucăți fără suflet pe care mi le înfășoară pe mine și din asta înțeleg doar dacă se potrivesc tenului meu și nimic mai mult. Când ies din croitorie am două griji. Prima e nesiguranța: îmi va sta bine rochia aceea? A doua e nerăbdarea: când mi-o vor livra? E așa sau nu?

– Da... zise Benedetta.

– În schimb, aici puteți îmbrăca imediat modelul care vă place. Puteți verifica pe loc dacă rochia vi se potrivește și pe urmă, în decurs de o oră, vă puteți lua și îmbrăca rochia, fără să așteptați o săptămână, fiindcă acolo, în cabina de probă, există o croitoreasă care se află numai la dispoziția dumneavoastră. Giuditta se uită la Octavia și la Ariel Bar Zadok, în culmea entuziasmului. E o modă...

– ... gata de îmbrăcat! încheiară în cor Octavia şi negustorul.

– Ingenios, zise Benedetta. Bătu din palme, prefăcându-se indiferentă, în timp ce un gust amar de fiere i se ridica în gât. O modă gata de îmbrăcat... ingenios.

Giuditta o îmbrățişă pe Octavia.

„Târfă blestemată", se gândi Benedetta.

– Vreți să probați un model? o întrebă Octavia.

– Nu, răspunse Benedetta. Vreau să le probez pe toate.

Octavia îşi duse mâinile la piept emoționată. Apoi, începu să ia una câte una rochiile pe care i le arăta Benedetta. I le duse în cabina de probă şi o lăsă singură cu croitoreasa.

Benedetta se dezbrăcă în spatele unui paravan din mătase cu trei tăblii, de culoarea lavandei, asemenea pereților, pe care erau brodați zeci şi zeci de fluturi. Nu-şi scoase pălăria cu voaleta. Îmbrăcă prima rochie. Era minunată şi fără retuşuri. Materialul avea o moliciune extraordinară. Croiala învăluitoare punea în valoare formele trupului femeiesc. Fusta cădea dreaptă, întinsă, fără defecte. Sânul era înfăşurat şi pus în valoare cu simplitate senzuală. Benedetta simțea ura şi invidia cum îi creşteau în suflet din clipă în clipă.

Aşa că luă săculețul de catifea bătut cu fir de aur şi îl desfăcu. Îşi scoase rochia de pe ea şi într-o cută internă, la nivelul inimii, ascunse o pană de corb.

– Nu, asta nu-mi place, îi spuse croitoresei. Dați-mi alta.

Croitoreasa îi dădu altă rochie.

Şi asta era minunată. „Blestemata aia de evreică avea talent", gândi Benedetta. Dacă nu ar fi oprit-o, s-ar fi îmbogățit şi ar fi devenit celebră. Dar imediat după aceea, se gândi: „Poate, în schimb, e mai bine să aştept să se îmbogățească şi să devină celebră". Savură în gură bucuria răutăcioasă a acelui gând. „Cu cât eşti mai sus, cu atât mai tare te doare când cazi."

Nu probă rochia, dar ascunse şi în aceasta o pană de corb şi un dinte de copil mic.

– Nu, nu-mi place, zise şi dispuse să i se dea alta, şi apoi alta până ce în fiecare dintre rochii ascunsese pene de corb, dinţi de copil nou-născut, gheare de pisică, piele uscată de şarpe, păr înnodat şi până şi o perlă spartă, cu un ac mic răsucit. În cele din urmă luă prima rochie pe care o probase, o lăsă pe cusătoreasă să i-o potrivească şi o cumpără fără să discute preţul.

– Însă voi, evreii, nu puteți vinde lucruri noi, zise Benedetta înainte să plece.

Giuditta şi Octavia se uitară una la alta. Îşi zâmbiră. Giuditta desfăcu pachetul care conţinea rochia cumpărată de Benedetta şi-i arătă marginea bustului, unde se încreţea şi începea fusta. Întinse cele două capete de stofă suprapusă şi îi arătă o pată mică roşie.

– Nu e nouă, zise zâmbind. Vedeți? E folosită. Sper să nu vă displacă.

Benedetta se uită țintă la ea.

– Așadar, sunteți o escroacă.

Giuditta roşi violent.

– Glumesc, draga mea, zise Benedetta. Și iar îi luă mâna într-a ei şi iar se gândi: „Activează-te vrajă!". Apoi se uită de aproape la pată, despre care ştia încă dinainte. Îi mai rămânea un singur lucru de făcut. Cel mai greu. Fiindcă nu depindea numai de ea. Avea nevoie chiar de colaborarea victimei ei.

– Pare sânge, zise arătând pata.

– Nu, nu vă faceți griji, răspunse imediat Giuditta. E pur şi simplu cerneală. Dar e caraghios că spuneți asta…

Benedetta observă că Giuditta se întrerupea brusc şi se răsucea spre prietena ei, ca şi cum ar fi căutat confirmare. Și cealaltă chiar îi făcu un semn de încurajare.

– Prima oară când mi-a venit ideea asta... reluă atunci Giuditta, pata chiar era de sânge.

Benedetta nu ştia acel amănunt. Simţi un fior de excitare cum îi străbate tot corpul. Norocul era de partea ei. Acum nu-i rămânea decât să îl folosească şi jocul era făcut.

– Ştiţi ce cred? zise pe un ton suav. Că întâmplarea a vrut să vă facă un dar.

– Ce dar? întrebă Giuditta.

Benedetta se întoarse spre Octavia. Sosise momentul să folosească împrejurarea prielnică.

– Dumneavoastră m-aţi înţeles, nu-i aşa?

Octavia zâmbi, apropiindu-se.

– Poate... minţi. Dar spuneţi Domnia Voastră.

„Mulţumesc, tâmpito", gândi Benedetta.

– Eu nu, nu am înţeles... zise Giuditta.

– E mare concurenţă.

Benedetta se întoarse făcând-o complice pe Octavia.

Octavia încuviinţă.

– O, haideţi, daţi-o încolo amândouă. Nu vă urmăresc, făcu Giuditta. Vă rog, doamnă, spuneţi-mi.

Benedetta trecu cu mâna peste pata de pe rochia pe care tocmai o cumpărase.

– Rochiile dumneavoastră sunt destul de frumoase... chiar dacă nu extraordinare... Se uită la Giuditta. Ca să fie deosebite, ar avea nevoie de ceva în plus.

– Ce?

– Sânge.

– Sânge?

– Spuneţi că petele astea sunt de sânge, explică Benedetta, uitându-se în sus, ca şi cum ar fi avut o inspiraţie de moment. Sânge de îndrăgostiţi. Aşa, femeile vă vor cumpăra rochiile nu

numai pentru că sunt frumoase, ci sperând să iubească şi să fie iubite. Rochii... vrăjite!

Şi pe urmă, fără să aştepte răspuns, fără să le dea timp să se gândească, şi să socotească, şi să obiecteze, îşi luă pachetul şi ieşi din prăvălia Psyche, în care fusese prima clientă, şi se duse cu pas grăbit la gondola ei neagră.

Giuditta şi Octavia rămaseră în tăcere, uitându-se una la alta nehotărâte.

– Sânge de îndrăgostiți, exclamă după o clipă Ariel Bar Zadok în spatele lor. Ce idee! Aş vrea să am ca asociată o asemenea femeie. Chiar dacă e creştină.

Atunci Giuditta şi Octavia izbucniră în râs, amuzate, apoi ziseră în cor:

– Sânge de îndrăgostiţi!

Şi, în timp ce prietena continua să râdă, Giuditta deveni serioasă şi se gândi la batista pe care se amestecase sângele ei cu cel al lui Mercurio. Și din nou dorința îi făcu trupul şi sufletul să freamăte.

– Sânge de îndrăgostiți! suspină fără vlagă.

57

Fusese recunoscut. Nu putea să greşească. Însă, dintr-un motiv neştiut, nu fusese denunţat. Cel puţin nu încă.

Şimon se prefăcu că nu îşi dăduse seama de nimic. Continuă să meargă. Însă cu coada ochiului observa reacţiile servitorului pe care îl lăsase în viață în noaptea în care îl omorâse pe Carnacina, cămătarul creştin care voia să-i ia casa Esterei.

Poate servitorul nu-l denunţase pentru că furase giuvaierurile stăpânului său. Sau poate nu-l denunțase pur şi simplu pentru că îi era frică. Sau poate pentru că voia să-l şantajeze, se gândi Şimon când, ascuns fiind în spatele unei clădiri, îl văzu pe servitor care se grăbea spre două mutre tatuate şi le făcea semne să îl urmeze. Poate, se gândi Şimon, servitorul era şi mai lacom decât stăpânul lui. Și se hotărî să se lămurească.

Ieşi din ascunzătoarea lui şi-i lăsă cele două mutre tatuate să îl urmărească, convinşi că nu îi observase.

După ce îl ucisese pe Carnacina, i se întâmplase să aibă nopţi agitate. Nu visa niciodată sânge, delicte teribile. Doar tufa de trandafiri pe care o tăiase în seara omorului. Și întotdeauna, când visa tufa rasă de la rădăcină, Şimon se trezea tulburat, ca şi cum ar fi vestit o nenorocire.

În realitate, ceea ce se întâmplase cu Carnacina îl tulburase profund. Nu pentru omorul în sine, care nu mişcase nimic nici la nivel emoţional şi cu atât mai puţin la nivel moral, ci fiindcă o făcuse pentru Estera. Ca şi cum în gestul acela brutal ar fi putut fi dragoste.

„Cine eşti?", se întreba când se trezea în fiecare dimineaţă.

Ştia că e evreul care îşi părăsise soţia fără să întoarcă vreodată capul înapoi, ştia că e asasinul care se cufundase în sângele multor altor oameni, fără ca inima să-i bată vreodată mai repede.

„Cine eşti cu adevărat?", se întreba.

Şi în fiecare dimineaţă imaginea chipului surâzător al Esterei i se înfiripa în minte, ca un fel de răspuns mut. Şi în fiecare dimineaţă se gândea la întâlnirea lor tăcută de după-amiază, la seara lor afectuoasă, la plăcerea de a o privi cum cinează, aşezată în faţa lui, la dorinţa de a se cufunda în trupul ei.

„Atunci, cine eşti?"

Şi în ziua aceea era cufundat în gândurile astea, când îl văzuse pe servitorul lui Carnacina. Şi servitorul îl văzuse pe el. Şi se recunoscuseră. Inima se oprise. Sărise peste două, trei bătăi, ca şi cum s-ar fi împiedicat. Doar o clipă de ezitare. Şi apoi începuse să alerge.

Iar acum doi infractori îl urmăreau, încercând să nu bată la ochi. Aveau să îl ucidă ori să îl şantajeze? În capul lui Şimon orice altă întrebare tăcuse. Inima îi bătea normal. Respiraţia era regulată. Sufletul lui, care explodase într-un talmeş-balmeş de emoţii, tăcuse.

Îi plimbă pe cei doi delincvenţi până când, aproape de Hostaria de' Todeschi, se hotărî să rişte. Dădu un colţ şi se ascunse. Când cei doi îl ajunseră, le apăru în faţă şi se uită la ei. Fără frică.

Infractorii se opriră, surprinşi. O clipă, îşi pierdură toată îndrăzneala.

Şimon înţelese că nu trebuiau să-l ucidă.

– Un prieten de-al nostru trebuie să te întrebe ceva, zise una din cele două mutre. Dar ar vrea să o facă discret.

Şimon încuviinţă. Evident, servitorul era mai nesăţios decât stăpânul său.

– Astă-seară, după asfinţit, zise mutra.

Şimon încuviinţă din nou.

– Venim noi să te luăm. Unde locuieşti?

Şimon dădu colţul şi le arătă Hostaria de' Todeschi.

Cei doi delincvenţi se uitară în tăcere la el, încercând să recupereze terenul pierdut şi să-i inspire teamă.

Şimon le susţinu privirea fără să clipească.

– După asfinţit, zise unul din cei doi, după care plecară.

Şimon intră într-un magazin de arme şi cumpără un cuţit lung cu lama uşor curbată. Apoi se încuie în cameră. Luă o piatră, ulei şi apă şi-şi petrecu ziua ascuţind şi reascuţind tăişul, din ce în ce mai fin, fără să se ducă la Estera.

Cu puţin înainte de asfinţit bătură la uşa camerei.

Şimon îşi puse cuţitul la brâu pe sub cămaşă şi deschise.

Estera se uita la el, surâzătoare cum îi era firea.

– Am venit să văd dacă s-a întâmplat ceva, zise fără nici cel mai mic reproş în glas. Eşti bine?

Şimon admiră ca întotdeauna capacitatea Esterei de a-i pune doar întrebări la care putea răspunde cu un semn din cap, care să fie un da sau un nu, fără să-l pună vreodată în situaţia de a se simţi neputincios. Însă în seara aceea Şimon nu putea răspunde cu un da sau cu un nu. Se duse la pupitru. Luă o foaie de hârtie şi înmuie pana în călimară. Scrise şi-i dădu apoi biletul.

„Pleacă", scria.

Zâmbetul Esterei se ofili. Era uimire în ochii ei. Însă în spatele acelui văl Şimon putea citi durere. Bătu cu degetul pe scriitură, hotărât.

„Pleacă."

Estera lăsă foaia să cadă la pământ şi se retrase, dând uşor din cap, într-un minuscul nu plin de durere.

Şimon îi închise uşa în faţă. Apoi strânse pumnii şi ochii, încercând să-şi stăpânească suferinţa pe care el însuşi o simţea. Îşi sprijini fruntea de uşă şi rămase acolo, nemişcat. După o vreme auzi paşii Esterei care se îndepărtau de-a lungul coridorului hanului. Erau înceţi, târşâiţi pe podeaua de lemn.

Şimon se întoarse iar să ascută tăişul. Apoi îşi legă cuţitul pe gambă şi îl ascunse cu haina lungă pe care o purta.

Când proprietarul hanului îl anunţă că era aşteptat de doi bărbaţi, ieşi şi îi urmă până în port, într-un depozit umed şi întunecos. Înainte de a intra, cei doi delincvenţi îl împinseră în zid şi îl pipăiră în talie şi pe piept în căutarea unei arme. Apoi deschiseră uşa şi îl împinseră înăuntru.

Servitorul era în fundul depozitului, aşezat pe o ladă. Pe o altă ladă ardea o lumânare de seu.

– Veniţi, spuse servitorul.

Avea un glas mieros.

Şimon crezu că încerca să îl imite pe fostul lui stăpân. Trebuie să-l fi urât, trebuie să fi fost umilit în toate felurile, iar acum, când era liber, singurul lucru pe care reuşea să îl facă era să îl imite.

Şimon înaintă încet.

Unul din gealaţi îl împinse.

Şimon nu reacţionă. Poate de data asta avea să moară el, se gândi. Revăzu în faţa ochilor tufa de trandafiri tăiată, în grădina lui Carnacina. Poate imaginea chiar era purtătoarea unui mesaj, se gândi, şi însemna că nu învăţase niciodată să iubească viaţa.

Şi atunci se opri, în mijlocul depozitului, gândindu-se la Estera. Gândindu-se că, împreună cu ea, în schimb, începea să iubească viaţa. Şi poate din acest motiv îl lăsase deliberat viu

pe servitorul pe care acum îl avea în fața lui. Ca să îl silească să fugă.

– Cine ești? zise servitorul.

Șimon zâmbi. Aceeași întrebare pe care și-o punea el în fiecare dimineață.

– Ai furat o grămadă de bani. Vreau jumătate sau te denunț autorităților, zise răspicat servitorul.

Șimon se aplecă, smulse cuțitul din legătura lui de la pulpă și se întoarse brusc, cu brațul întins, răsucindu-se, cu arma la nivelul gâtului primului gealat. Auzi un geamăt și lama care se înfigea în carne. Când se răsucise de tot fu stropit de un jet de sânge.

Servitorul se ridică de pe ladă și alergă spre ieșire.

Șimon se luă după el, însă celălalt gealat îi aruncă o bâtă între picioare, făcându-l să cadă, și apoi sări imediat pe el cu un cuțit scurt, cu lamă dublă.

Șimon, de la pământ, reuși să-și strângă picioarele la piept și apoi să le destindă, cu toată puterea, lovindu-l în plin abdomen.

În timp ce era proiectat înapoi, celălalt dădu o lovitură și înfipse cuțitul în pulpa lui Șimon.

Șimon deschise gura și scoase un țipăt de durere mut. Scoase din pulpă cuțitul, apoi încercă să se ridice în picioare să-l termine pe bărbat.

Însă de-acum veneau alți bărbați, chemați de servitor.

Șimon văzu un uriaș care se arunca asupra lui cu un baston scurt și gros. Simți lovitura care-i sfărâma coastele. Reuși să se rostogolească pe o parte și să se ridice în picioare. Nu putea respira, dar se aruncă spre ușă. Un alt bărbat îl lovi în față, cu o bâtă. Șimon simți cum îi plesnește arcada și cum sângele începe să-i curgă în ochi. Lovi cu pumnul strâns spre gâtul bărbatului. Traheea, în contact cu încheieturile, scrâșni. Bărbatul își duse mâinile la gât și se ghemui la pământ. Cu un efort supraomenesc,

Şimon trecu peste acel trup şi se pierdu pe uliţele din spatele portului.

Rămase ascuns, ca un animal sălbatic, gâfâind şi rezistând durerii. Apoi, când glasurile se îndepărtară, ieşi şi se târî spre singurul loc unde voia să se ducă.

Când bătu la uşa Esterei, nu trebui să aştepte mult.

Estera deschise, îl văzu acoperit de sânge şi-şi astupă gura ca să nu ţipe. Îi dădu drumul înăuntru şi încercă să-l panseze, fără să scoată niciun singur cuvânt, ca şi cum şi ea ar fi fost mută.

Dar Şimon o opri. Se duse la pupitru. Luă hârtie şi călimara şi începu să scrie cu râvnă.

„Adevăratul meu nume este Şimon Baruch, vin de la Roma. Eram un negustor…"

Şimon scria repede, cu capul plecat. Sângele din rana de la sprânceană curgea pe foile pe care i le dădea Esterei, ca să citească de la cap la coadă, toată povestea lui.

„ …atunci m-am strecurat în canal şi am descoperit că era acolo un bărbat pe nume Scavamorto, care lua lucrurile acelui băiat…"

Şimon respira cu greutate. Durerea din coşul pieptului, unde uriaşul cu bastonul îi sfărâmase coastele, era sfâşietoare.

„… şi înainte de a muri mi-a spus că pe hoţ îl chema Mercurio…"

Estera citea cu aceeaşi râvnă cu care scria Şimon. Şi când termina de citit foaia o lăsa să cadă la pământ şi se ridica şi se aşeza în spatele lui Şimon şi citea ce scria, mijind ochii la lumina tremurătoare a lumânării.

„… şi când trăsura a fost atacată de briganzi mi-am dat seama că probabil voi muri, dar nu-mi era frică…"

Sângele începea să curgă mai încet din despicătura de la sprânceană. Şimon scria. Estera citea. Parcă se luau amândoi la întrecere.

„... apoi ai sosit tu..."

Şimon se opri, cu chipul încordat de durere, şi se uită la Estera.

Estera avea şi ea ochii la el, ţinându-şi respiraţia.

„Nu sunt în stare să exprim ce simt pentru tine. Nici măcar eu nu..."

Estera se uită la el. Apoi, încet, spuse:

– M-ai apărat de Carnacina.

Şimon simţi un gol în inimă.

„Ştiai?", scrise.

– Da.

Şimon lăsă deoparte pana de gâscă.

– Lasă-mă să te îngrijesc, zise Estera.

Şimon făcu semn că nu. O trase spre el şi o sărută, murdărind-o de sânge. Apoi Estera se întinse pe pământ şi-l lăsă să o aibă şi să picure pe ea sânge şi lacrimi.

Şi, în cele din urmă, Şimon înţelese ce însemna tufa de trandafiri tăiată: o dragoste care nu avea să înflorească.

În dimineaţa următoare, dispăruse.

„Adio", spunea foaia pe care o găsi Estera pe perna de lângă perna ei. Era scris cu o cerneală roşie ca sângele.

58

Străjile de la Ghetoul Nou se pregăteau să închidă poarta dinspre Fondamenta dei Ormesini când văzură venind un întârziat. Bărbatul se grăbea şi şchiopăta, aproape trăgând după el piciorul drept. Era înfofolit şi aplecat de spate, iar pe cap avea o beretă galbenă atât de mare încât aproape că semăna cu o glugă. Evreul urcă pe podul suspendat peste canalul San Girolamo agitându-şi mâinile.

– *Shalom Aleichem,* le spuse străjerilor gâfâind.

– Da, şi ţie pace, bombăni Serravalle. Dacă rămâi afară e bucluc, ştii, nu?

– *Mazel Tov! Mazel Tov!* făcu evreul care avea un nas lung şi coroiat, cu riduri care păreau fisuri, şi o bărbuţă de ţap.

– Uite altul care nu ştie un cuvânt de veneţiană, suspină Serravalle către celălalt străjer. Da, da, mergi, grăbeşte-te, îi spuse întârziatului.

Evreul, tot gheboşat şi cu bereta trasă aproape peste ochi, şontâcăi până la prima poartă de la arcade. Încercă să o deschidă, dar era încuiată. Se uită în jur şi în clipa aceea îl văzu pe unul dintre ajutoarele rabinului care dădea ocol Ghetoului Nou să controleze dacă era totul în regulă. Lăsă capul în jos şi traversă piaţa, încercând să-l evite.

– *Shalom Aleichem*, frate, îi spuse ajutorul rabinului.

– *Aleichem Shalom*, răspunse evreul, mărind pasul, cu tot şchiopătatul.

– Cine eşti? întrebă ajutorul.

– *Mazel Tov!* zise evreul.

– Noroc şi ție, frate, răspunse ajutorul. Dar te-am întrebat: cine eşti? Unde locuieşti?

– *Mazel Tov!* zise evreul şi se strecură aproape fugind printre două clădiri ce dădeau în canalul Ghetto.

– Ei...! zise funcționarul şi se luă după el.

Evreul, imediat ce se strecurase printre cele două clădiri, se îndreptă spre o grădină de zarzavat mică, din spatele şcolii, se căţără pe o cornişă de la jumătatea înălţimii şi de acolo, agăţându-se de o streaşină, ca o pisică, ajunse pe un acoperiş mic care ieşea în afară. Îl urcă şi se întinse cu burta-n jos, făcându-se nevăzut.

Ajutorul rabinului ajunse şi el cu sufletul la gură. Inspectă colţurile întunecoase, dar nici urmă de bărbatul pe care îl urmărea. Apoi, în timp ce ridica lampa şi se răsucea încercând să se lămurească de cum reuşise confratele să dispară în neant, la marginea gardului micii grădini văzu ceva pe pământ care-i atrase atenţia. Ridică obiectul. Îl învârti în mână, fără să înţeleagă prea bine ce era. Apoi, pe neaşteptate, înţelese. Duse obiectul spre şaua nasului. Mirosi şi zâmbi. „Băieţi!“, exclamă. Mai învârti în mână obiectul, admirându-i calitatea şi amintindu-şi că la rândul lui, când era mic, jucase acel joc. Dar nu mai văzuse de ani de zile unul. Şi încă atât de bine confecţionat. „Un nas fals din miez de pâine“, râse. Îl băgă în buzunar. A doua zi avea să-l dea fiului său.

– E târziu, băieţi! strigă cu un zâmbet pe buze. Duceţi-vă la culcare!

– Tu du-te şi te culcă, Mordechai! tună un glas din spatele acelei ferestre. Ne-ai scos din sărite!

Ajutorul rabinului se cocoşă şi plecă în vârful picioarelor.

Întins pe acoperiş, Mercurio îşi atinse nasul, dându-şi abia atunci seama că îl pierduse. „Fir-ar să fie", zise încet. Duse o mână la barbă şi o smulse, înfrânându-şi un geamăt. Îşi masă bărbia iritată de cleiul de oase de peşte, şi-şi băgă în buzunar bereta galbenă. Coborî încet, ţinându-se de streaşină. Ajuns jos, băgă o mână în buzunar, să se asigure că nu pierduse şi instrumentul pe care şi-l luase cu el. Prudent, se întoarse sub arcade. Nu era nimeni pe acolo. Îşi scoase din buzunar şperaclul şi, într-o clipă, deschise încuietoarea simplă a porții. Intră şi o închise încet în urma lui.

– Etajul patru, murmură cu un fior în inimă.

Apoi începu să urce pe scările înguste. Pe măsură ce urca se convingea că face o nebunie. Pe măsură ce urca părea că şi inima îi urca în trup, încercând să forţeze gâtul. Pe măsură ce urca îşi simţea picioarele atât de țepene încât i se părea imposibil să le îndoaie. Însă continuă să urce, fiindcă în ziua aceea la Castelletto înţelesese că voia să stea lângă Giuditta.

Era atât de emoţionat încât, ajuns la etajul patru, îi alunecă din mână şperaclul. Instrumentul se rostogoli în jos pe trepte, făcând un zgomot de metal şi piatră. Mercurio se lipi de zid, ținându-şi respirația, sigur fiind că îl auziseră toți cei din clădire. În schimb, după puțin timp îşi dădu seama că nimeni nu venea să controleze. Atunci, recăpătându-şi curajul, coborî scările şi, pe brânci, căută şperaclul. Îl găsi şi urcă din nou pe palierul de la etajul al patrulea. Acolo erau două uşi. Încercând să se orienteze, presupuse că uşa din stânga corespundea apartamentului care dădea spre Piața Ghetoului Nou. Şi Mercurio ştia că Giuditta locuia în acel apartament la etajul patru fiindcă o văzuse la mica fereastră dinspre piață, cu câteva zile înainte, făcând ceva ciudat, ce nu înțelesese. Îşi îndreptase un deget spre cer, ca şi cum ar

fi indicat ceva, şi rămăsese o vreme în poziţia aia caraghioasă. Apoi se retrăsese în casă.

Băgă şperaclul în broască şi începu să îl rotească.

Tocmai prinsese mecanismul intern şi era gata să îl declanşeze când uşa se deschise pe neaşteptate, smulgându-i şperaclul din mână. Primul lucru pe care îl văzu fu un pumnal ridicat ameninţător în aer.

– Opreşte-te, eu sunt! zise Mercurio, sărind înapoi.

Giuditta, în uşă, cu o cămaşă de noapte lungă, de lână, care-i ajungea la picioare, era palidă la lumina lumânării.

– Tu... zise încet şi ochii i se umplură de lacrimi de frică. Apoi frica lăsă loc unui fel de furie şi îndreptă cuţitul spre el, fără să-şi dea seama, cum ar fi făcut cu arătătorul. Tu...

– St, vorbeşte în şoaptă... zise Mercurio apropiindu-se de vârful cuţitului şi îndepărtându-l cu o mână. Vorbeşte în şoaptă...

– M-ai făcut să mor de frică... zise Giuditta, ai cărei ochi erau tot înceţoşaţi de lacrimi, dar nu şi de teamă.

– Îmi pare rău... zise Mercurio apropiindu-se încă un pas.

– Ce faci aici...? zise Giuditta cu gura căscată, uluită, mişcată, copleşită de emoţie, cu lacrimile care-i curgeau pe obraji şi cu ochii larg deschişi şi care nu reuşeau să se desprindă de băiatul pe care jurase să-l iubească.

– Voiam să te văd... zise Mercurio şi fu lângă ea, la mai puţin de jumătate de pas, simţind că nu mai poate să respire.

– Cum ai făcut...? murmură Giuditta şi lăsă să cadă cuţitul care se înfipse cu un zgomot surd în scândurile scârţâitoare ale podelei de lemn din prag.

– Voiam să te văd, repetă Mercurio şi făcu ultima jumătate de pas care îi separa. Nu mai puteam aştepta...

– Ai intrat în ghetou pentru mine...

Buzele Giudittei se întredeschiseră uşor.

– Da...

Buzele lui Mercurio se apropiară.

– M-ai speriat... suspină Giuditta oferindu-şi la rândul ei buzele.

– Îmi pare rău...

Buzele lui Mercurio se uniră cu ale Giudittei. Apoi, încet, ca şi cum amândoi ar fi cunoscut mişcările şi ritualurile dragostei, deşi nu le practicaseră niciodată, mâinile lui Mercurio o îmbrăţişară pe Giuditta, începând să-i mângâie spatele, iar mâinile ei se strânseră pe şoldurile lui, agăţându-se, ca nu cumva să-l piardă, să i-l ia cineva. Şi atunci buzele, care până în acel moment rămăseseră lipite normal, aproape static, se mişcară, prinzând viaţă, devenind două animale în luptă, ca şi cum fiecare din cei doi ar fi vrut să se hrănească cu celălalt. Iar mâinile, din reflex, strânseră mai tare, căutând cu mai multă ardoare, zgâriară şi ciupiră şi se cufundară în carnea celuilalt, fără să se mai stăpânească. Şi sub acest nou impuls buzele îndrăzniră şi mai mult şi limbile începură să li se împletească, să caute în adâncurile umede ale celuilalt.

Apoi, dintr-odată, aproape în acelaşi timp, cei doi tineri se opriră. Gâfâind, epuizaţi, ţintuindu-se cu privirea, cu ochii larg deschişi. Cu buzele umede şi lucioase la lumina lumânării.

Şi fiecare din ei ascultă de dorinţa lui interioară. Acolo. Imediat. Dorinţa aceea care îi făcea să fie un bărbat şi o femeie.

– N-am mai făcut-o, zise Giuditta.

– Nici eu, zise Mercurio.

– Ţi-e frică? întrebă ea.

– Nu. Acum nu. Dar ţie?

– Nu... acum nu.

Rămaseră aşa, ochi în ochi, cu senzaţia sărutului pe buze.

– Vrei să mă vezi...? spuse pe urmă Giuditta.

Mercurio încuviinţă, încet.

Giuditta îşi descheie cămaşa de noapte, fără să-şi ia ochii de la ochii lui Mercurio. Apoi o lăsă să cadă la pământ. Roşi. Dar nu se acoperi.

– Eşti foarte frumoasă... zise Mercurio.

– Ce trebuie să fac? zise Giuditta.

Mercurio întinse cămaşa de noapte pe palier, o trase la el pe Giuditta şi închise uşa casei. Apoi o întinse.

– Ți-e frig? o întrebă.

– Puțin...

Mercurio se întinse peste ea acoperind-o cu trupul şi cu pelerina.

– Şi acum? zise Giuditta.

Mercurio o sărută. Și, în timp ce o săruta, simți cum îi creşte carnea. Și Giuditta, sărutându-l, simți cum i se topeşte carnea. Mercurio grăbi mâinile spre sânul Giudittei. Îi ciupi un sfârc. Giuditta deschise gura şi se desprinse din sărut.

– Te-a durut?

– Nu...

Mercurio simţi că Giuditta îşi mişca şoldurile ritmic, împingându-se în el. Atunci şi el se împinse în ea. Simţi nevoia să strângă din dinţi. În gât îi urcă un murmur răguşit. Mâinile Giudittei i se agăţară de fese şi îl strânse convulsiv spre ea. Mercurio duse o mână la pantalonii colanţi şi şi-i dădu în jos, cu furie, caraghios. Și, cu furie şi caraghios, mâinile Giudittei îl ajutau. Și pe urmă, picioarele Giudittei se desfăcură şi se încolăciră în jurul lui, legându-l de ea. Mercurio simți cum îi vibrează carnea. Băgă o mână între el şi Giuditta, ajunse la un smoc de păr şi simți că şi ea era udă. Și apoi mâna Giudittei veni la rându-i. Degetele li se înlănțuiră, acolo, între cele două trupuri care împingeau unul peste altul, unul către altul. Și începură să se mângâie împreună şi împreună învățând ce nu mai făcuseră.

– Ți-e frică? zise iar Mercurio gâfâind.

– Nu, zise Giuditta şi desfăcu mai mult picioarele.

– Vrei?

– Vreau...

Membrul lui Mercurio împinse spre Giuditta. Apoi, aproape pe neaşteptate, se cufundă în carnea ei. Giuditta simţi o rupere sfâşietoare, arzătoare. Se agăţă cu toate forţele ei de spatele lui Mercurio. Însă durerea trecu într-o clipă şi se topi. Giuditta linse pielea lui Mercurio. Scoase un sunet horcăit, pe măsură ce durerea se transforma într-o vibraţie pulsantă care o apuca în valuri, în ritm din ce în ce mai susţinut. Auzi că Mercurio gemea.

– E la fel şi pentru tine? gâfâi Giuditta în urechea lui.

– Da... răspunse Mercurio cu un fir de voce.

Şi apoi, pe măsură ce Mercurio se mişca din ce în ce mai repede înăuntrul ei, şi Giuditta se contracta şi îl strângea cu picioarele şi cu braţele şi încerca să sincronizeze mişcarea.

Pe neaşteptate Giuditta deschise ochii mari. La fel şi Mercurio.

Se uitară unul la altul. Ca şi cum ar fi fost înspăimântaţi. Incapabili să se sărute, de teamă să nu moară sufocaţi. Şi, în timp ce erau scuturaţi de ceva ce nu-şi imaginaseră niciodată, se strânseră şi se îndepărtară împreună, agăţându-se unul de altul şi încercând în acelaşi timp să se desprindă, până rămaseră inerţi, unul peste altul, unul în altul. Respirând încet.

– Atunci asta e... murmură încet Giuditta.

– Da... zise Mercurio.

Din nou se lăsă liniştea. Mâinile tinerilor se îndreptară spre chipul celuilalt, mângâindu-l încet, acum fără pasiune. Respiraţiile li se liniştiră. Pielea simţi pielea celuilalt.

– *Asta* e... ce? întrebă încet Mercurio.

– Dragostea, zise şi mai încet Giuditta, ro şind.

– Da... zise Mercurio.

Îşi desprinse faţa de faţa Giudittei şi se uită la ea. Nu-şi închipuise niciodată că putea fi atât de frumoasă ca în clipa aceea. Şi totuşi, după ce tocmai se întâmplase ce se întâmplase între ei, nu-şi găsi curajul să i-o spună. Doar îi zâmbi şi pe urmă o sărută.

Giuditta se lăsă sărutată, aşa, cu tandreţe. Şi i se păru că sărutul acela era şi mai frumos decât cele de dinainte.

59

– Și acum, zise Giuditta, încă goală, în penumbra umedă de pe palier.

Mercurio, tot întins peste ea, îi mângâia părul aspru. Mâna se opri, simţind greutatea acelei întrebări. Îşi mută privirea, evitând ochii Giudittei, fixaţi în ochii lui. Şi pe urmă făcu ce făcea întotdeauna când era în dificultate.

– Acum te îmbraci, altfel mori de frig, glumi.

Giuditta nu se mişcă. Schiță un zâmbet. Și ochii i se umbriră de o uşoară deziluzie.

Mercurio simțea tensiunea, lupta interioară. Nu era obişnuit să vorbească despre propriile sentimente. Nu ştia de unde să înceapă. Și pentru prima oară în viața lui nu voia să piardă bătălia aceea. Voia să iasă din găoacea lui.

– Acum... spuse încet, acum...

Simţi cum i se umplu ochii de lacrimi de furie. Se gândi că era un prost. Ştia foarte bine ce să răspundă la întrebarea aceea. O ştia în adâncul sufletului său, în cea mai adevărată parte a inimii lui. Dar nu reuşea să o spună.

Giuditta se uita la el, aşteptând. Apoi, încet, întoarse capul într-o parte, lăsând privirea să rătăcească spre lumina tremurătoare a lumânării care mişca penumbra apartamentului.

Mercurio simţi că o pierde.

– Acum am să te iau de aici, spuse dintr-o suflare, cu glasul gâtuit şi puţin strident, întorcându-i faţa spre el, până li se întâlniră privirile.

Spera ca în întunericul acela Giuditta să nu-i observe culoarea obrajilor. Ştia că sunt ca focul, le simțea perfect căldura. Dar câştigase. O spusese. Și acum, odată depăşit acel obstacol care i se părea de netrecut, simțea un fel de euforie.

– Am o corabie. Se gândi iarăşi la epava lui Zuan dell' Olmo. Nu e cine ştie ce. Zâmbi. Dar am de lucru. O voi repara şi pe urmă am să te iau de aici! repetă cu înflăcărare.

– Sst, vorbeşte încet, râse Giuditta, punându-i un deget pe buze.

Mercurio văzu că avea o strălucire diferită în ochi. Îi sărută degetul, apoi mâna şi pe urmă îşi apropie faţa de a ei şi o sărută din nou pe buze.

– Ce gust bun ai, îi spuse.

Giuditta aproape închise ochii.

– Însă trebuie să te îmbraci, altfel sigur ai să mori de frig, zise Mercurio. Se desprinse de ea şi simți un gol, la nivelul stomacului. Încă o clipă, zise întorcându-se deasupra ei. Încă o clipă. Şi înţelese că e întreg numai cu ea. Însă asta nu avea încă putere să-i spună. O sărută cu pasiune şi-l trecură fiori de plăcere simţind degetele Giudittei care i se strecurau prin păr, descurcându-i nodurile. Apoi se ridică şi-i întinse o mână. Acum că era a lui, i se păru şi mai frumoasă. Și, fără să ştie de ce, se ruşină la gândul ăsta.

– Hai, îmbracă-te, îi spuse.

– Te-ai plictisit deja să te uiți la mine? întrebă Giuditta, cu un fir de voce, înroşindu-se până în vârful urechilor, părăsită pe cămaşa de noapte, cu sfârcurile întărite de frig.

Mercurio îi luă mâna şi o ridică. O ajută să-şi pună cămaşa de noapte. Și își aminti ziua în care fusese la Arsenal şi, văzând galera care se alcătuia, se gândise la momentul în care ar fi putut să o vadă pe Giuditta când se îmbrăca. Râse.

– De ce râzi? întrebă Giuditta.

– Pentru că îmi imaginasem deja momentul ăsta, spuse Mercurio şi o strânse la pieptul lui.

Apoi o ajută să se aşeze pe prima treaptă şi o înfăşură în pelerină. Se aşeză lângă ea, trecându-i un braț peste umeri.

– Vino şi tu înăuntru, îi spuse Giuditta, desfăcând pelerina.

Mercurio se aşeză şi mai aproape de ea. Și aproape că nu-i venea să creadă splendoarea acelui moment.

– Am să te iau de aici, spuse încă o dată, mai hotărât. Nu suport să te văd închisă-n cuşcă.

Giuditta îşi lăsă capul pe umărul lui. Zâmbi fericită.

– Nu mă simt în cuşcă, spuse pe urmă.

– Atunci ce e asta? fremătă Mercurio. Eu ştiu ce însemnă. La orfelinat eram în cuşcă, mă băteau, mă biciuiau. Unii dintre noi noaptea erau legați de paturi. Și chiar şi când m-a cumpărat Scavamorto…

Mercurio simțea cum îi fierbe sângele, însă pentru prima oară amintirea producea durere pură, şi nu mânie. Iar meritul era al Giudittei. Se întoarse spre ea, care îl privea cu ochi emoționați.

– Ce? zise Giuditta.

– Eu ştiu ce înseamnă. Și nu pot să suport ca tu să fii în cuşcă.

Giuditta îi luă mâna, o duse la buze şi o sărută.

– Mulțumesc, spuse. Dar eu nu mă simt în cuşcă. Poate la început, da. Mi-era şi teamă. Nici eu nu ştiu de ce. Poate ți-e teamă că va fi şi mai rău. Dar acum nu mă simt în cuşcă…

– Cum faci? spuse agitându-se Mercurio.

Giuditta îi strânse mâna.

– Fiindcă eu am o şmecherie, şi râse încetişor.

– Ce şmecherie?

– Mama mea a murit aducându-mă pe lume, începu în şoaptă Giuditta. N-am cunoscut-o niciodată.

Mercurio o strânse tare. Şi asta ştia ce înseamnă.

– Am crescut cu bunica… reluă Giuditta. Şi bunica era prietenă cu un bătrân pe care toţi, în insula Negroponte, îl credeau nebun. Însă ea spunea că erau doar prostii de oameni ignoranţi… zâmbi. Poate pentru că ea era mai nebună decât el.

Mercurio râse.

– Sst, încet c-ai să-l trezeşti pe tata.

Mercurio o sărută pe ochi.

– Zi mai departe.

– Pe scurt, bătrânul acesta venea la noi acasă aproape în fiecare seară. Bunica îi dădea să mănânce şi pe urmă se aşezau amândoi pe verandă. Vorbeau până târziu. Eu eram mică şi din camera mea le auzeam glasurile. Şi murmurul acela mă adormea fără să mă simt prea singură. Cred că şi eu ţineam la bătrânul acela. Apoi, într-o seară, mie mi se părea noapte, m-am trezit pradă spaimei. Visasem urât. Am coborât la parter, de unde se auzeau glasurile, fiindcă simţeam nevoia să mă îmbrăţişeze bunica. Eram ameţită de somn, mi se părea că nu sunt încă pe deplin în afara visului. Când am ieşit din casă am strigat-o pe bunica, însă nici ea, nici el nu m-au auzit. Erau în mijlocul curţii, în picioare, şi aveau braţul stâng ridicat şi arătătorul îndreptat spre cerul înstelat. M-am oprit. Şi asta părea un fel de vis. Şi era ca şi cum ei n-ar fi fost acolo. Nu ştiu de ce m-am gândit la lucrul acela. Dar m-am gândit că într-adevăr nu erau acolo, chiar dacă-i puteam vedea. Şi de aceea nu mă auziseră. Râdeau încet, tandru, complice. Şi asta a fost de ajuns ca să-mi treacă frica. M-am dus să mă culc. În seara următoare, ca în fiecare seară, am sărutat-o de noapte bună pe bunica şi în clipa aceea l-am văzut sosind pe bătrân. Atunci l-am întrebat: „Ce făceaţi ieri-seară?“ Atunci,

bătrânul m-a luat pe genunchi și mi-a spus: „Am să-ți dezvălui șmecheria mea. Așa o vei putea folosi și tu. Uită-te acolo sus, și a arătat spre cer. Vezi stelele? Dacă le privești peste câteva clipe nu vor mai fi acolo, vor fi deplasate. Și știi de ce? Fiindcă stelele sunt trăsurile cerului. Și știi cum faci să te urci în ele?“. Mi-a întins brațul stâng și mi-a îndreptat arătătorul spre cer. „Trebuie să folosești brațul stâng pentru că e cel al inimii, și inima e infinit mai puternică decât mintea. Apoi îți alegi o stea. Uită-te bine la ele. Nu sunt toate la fel. Mie, de exemplu, îmi place aia. Are scaune foarte comode, iar la vârsta mea te dor picioarele. Dar tu, care ești atât de tânără, poți să o iei și pe cealaltă, vezi, acolo. E una dintre cele mai rapide. Mie întotdeauna mi-a plăcut să călătoresc. Sunt un marinar. Însă, de-acum nu mă mai vrea nimeni la bordul unei corăbii și mă plictisesc să stau pe insula asta. Mă simt în cușcă“... Giuditta se întoarse spre Mercurio, care era fascinat de istorisirea aceea și asculta cu gura căscată, ca un copil. A spus chiar cușcă, așa ca tine. Zâmbi. Mi-a explicat că el călărea în fiecare seară pe stele. Și că, adesea, și bunica îl însoțea. Văzuseră împreună India, China, Africa, Spania... Râse. „Dar trebuie să crezi cu toată inima“, mi-a spus la sfârșit bătrânul și m-a bătut ușurel cu degetul în piept. Giuditta își lăsă iar capul pe umărul lui Mercurio. Glasul i se întristă. Tatăl meu nu era niciodată acasă în acei ani și eu îi simțeam lipsa. Ba mai mult, credeam că mă urăște fiindcă o omorâsem pe mama...

Mercurio o strânse mai tare la pieptul lui.

– Așa că, din noaptea aceea, în fiecare noapte mă duceam la fereastra camerei mele, atingeam cerul cu un deget și mă urcam pe o stea. Apoi îi spuneam să mă ducă la tata. Și stăteam cu el...

În cele din urmă Mercurio înțelese ce făcea Giuditta când o văzuse la fereastra apartamentului din Ghetoul Nou.

– Pe urmă, crescând, am uitat. Însă de când ne-au pus în cușcă, așa cum zici tu, mi-am adus aminte că puteam atinge

cerul, că puteam călări stelele şi puteam pleca de aici când voiam, fără să mă poată opri cineva, surâse Giuditta.

Mercurio se uită la ea. Inima îi bătea în piept cu putere.

– Dar acum când tatăl tău e cu tine... unde te duci?

Giuditta roşi şi-şi plecă ochii.

Mercurio simți cum îl trece un val de emoţie. Nu era nevoie ca Giuditta să-i spună la cine se ducea. Îi ridică faţa, îi mângâie cu degetul mare sprâncenele negre şi dese.

– Atunci mâine te voi aştepta, murmură, cu glasul care i se oprea în gât.

Apoi îşi apropie buzele de ale ei.

– Giuditta! se auzi o chemare din apartament.

Cei doi copii tresăriră.

– Giuditta! strigă iar Isac. Unde eşti?

Mercurio sări în picioare. Giuditta avea o figură înspăimântată. Mercurio îi zâmbi şi o sărută repede pe buze. Apoi coborî repede prima rampă de scări.

– Vin, tată! spuse Giuditta cu glas tremurător.

Mercurio îi zâmbi iar şi-i făcu semn să stea liniştită.

– Ce faci acolo, afară? zise Isac.

Giuditta tot avea fața înspăimântată, incapabilă să găsească o scuză. Mercurio plescăi din degete. Apoi, imediat ce-i captă atenţia, încreţi buzele şi nasul şi-şi arătă incisivii.

Giuditta râse.

– Un şoarece, tată!

– Şi ce-i de râs? zise Isac cu glasul lui aspru, în timp ce-şi târşâia papucii spre uşa de la intrare. Omoară-l cu măturoiul.

Mercurio scoase limba, privi cruciş şi-şi desfăcu brațele, ca şi cum ar fi fost strivit.

Giuditta îşi reținu râsul.

– Nu, e prea drăguţ.

– Un şoarece drăguţ?

Glasul lui Isac era de-acum aproape de uşă.

Mercurio îi trimise un sărut Giudittei.

– Un şoarece aşa drăguţ că m-am îndrăgostit de el, zise Giuditta.

Mercurio dispăru pe scări în jos, tocmai când Isac se ivea în uşă.

– Termină cu prostiile, bombăni el dând din cap. Hai în pat, repede.

60

– Am înțeles ce e dragostea! exclamă Mercurio întorcându-se acasă și găsind-o pe Ana din Piață aprinzând focul.

– Tocmai mă întrebam pe unde ai umblat azi-noapte, suspină Ana, ușurată, în timp ce i se destindeau trăsăturile. Acum însă îmi pot închipui, adăugă zâmbind. Amestecă în laptele care fierbea pe foc. Vrei să mănânci?

– Mi-e o foame de lup, zise Mercurio așezându-se la masă.

Ana tăie o felie mare de pâine. Turnă lapte într-o strachină și i-o dădu.

Mercurio înmuie felia de pâine în lapte și mușcă hămesit din ea.

Ana tăie o altă felie de pâine. Apoi se așeză în fața lui.

– Deci? Cum e dragostea asta?

Mercurio zâmbi cu ochii plini de lumină. Un firicel de lapte îi ieși din gură și-i curse de-a lungul bărbiei.

Ana privi ochii aceia.

– Da, e dragoste, zise. Apoi scotoci în buzunarul șorțului cenușiu de cânepă, pe care îl avea peste rochia ruginie. Se auziră monede sunând. Le puse pe masă.

– Trei lire tron de aur și nouă de argint. A trecut pe aici Isaia Saraval. Te căuta. A zis că știi tu pentru ce sunt.

– A vândut un colier şi un inel! îşi frecă mâinile Mercurio. Ne îmbogăţim, Ana!

Ana zâmbi apoi puse pe masă alte monede.

– Jumătate de liră, trei piese de argint şi şaisprezece parale, zise gângurind. Ne vom îmbogăţi, repetă. E plata mea de la petrecere. Îşi băgă în buzunar paralele şi întinse celelalte monede peste masă, spre Mercurio.

– Ia-le.

Mercurio văzu că i se îmbujorau obrajii de bucurie. Împinse monedele lui spre Ana, alături de ale ei.

– Ţine-le tu. E mai bine.

– Dar sunt ale tale, spuse Ana.

Mercurio încuviinţă. Se simţi norocos. Avea tot ce îşi putea dori.

– Saraval mi-a spus să te anunţ că peste două săptămâni e petrecere la casa Venier şi peste încă o săptămână la palatul Labia. Trebuie organizat transportul, zise Ana.

– Sunt Tonio şi Berto şi barca lui... în fine, barca.

– I-am întâlnit pe băieţii ăia doi. Mi-au spus că i-ai dat alţi bani văduvei lui Battista.

– Doi bani, zise Mercurio, întorcând privirea.

– Ai nevoie de banii ăia, zise Ana.

– Şi ea. Nu trebuia să rămână văduvă.

Ana îşi duse o mână la gură şi scutură din cap.

– Ia uite ce spun, murmură. Ca să te apăr, o să devin o bestie.

Mercurio se gândi că într-o zi ar fi învăţat cum să-i spună cât de mult ţinea la ea.

– Şi Saraval nu ţi-a spus nimic altceva?

Ana dădu din cap.

– Atunci e adevărat?

– Ce?

– Ei, hai... când faci aşa eşti un actor prost.

– Dar ce? râse Mercurio.

Ana zâmbi.

– A zis că aprovizionarea pentru Venier şi Labia trebuie s-o organizez eu.

– Ei, na? se prefăcu mirat Mercurio şi pe urmă izbucni în râs.

Ana se întinse peste masă şi îi trase un bobârnac în capul cârlionţat.

– Ai zis că voiai să lucrezi, făcu Mercurio. Aşa că, dă-i bice!

Înghiţi ultima bucată de pâine, bău tot laptele din cană, se şterse cu mâneca hainei şi se ridică. Păru că se gândeşte la ceva, zâmbi şi luă banii.

– Am nevoie de ei. Fug, zise apropiindu-se de uşa de la intrare.

– Dar unde te duci? Tocmai te-ai întors…

– Trebuie să mă gândesc la corabia mea! strigă Mercurio, ieşind.

– Ce corabie?

Uşa se trânti.

Ana se ridică şi deschise uşa.

– Ce corabie? strigă după el.

Însă Mercurio era departe şi alerga de-a lungul cheiului de la pescărie.

Când ajunse la barca odinioară a lui Battista fluieră şi imediat Tonio şi Berto sosiră.

– Unde mergem, şefule? zise vesel Tonio.

Câştigaseră paisprezece piese de argint pentru transportul mărfurilor de la amanetul lui Saraval până acasă la nobilul scăpătat şi înapoi.

– Duceţi-mă la canalul Santa Giustina, zise Mercurio. Unde se intersectează cu canalul Fontego.

– Ce-ţi trebuie să mergi acolo? zise Tonio. Sunt numai morţi de foame în zona aia.

– Vezi-ți de treaba ta, vâslește, răspunse Mercurio, binedispus.

Nu voia să fie dus până la micul șantier naval al lui Zuan del' Olmo. Îi plăcea ideea să se ducă singur. Așa își închipuia că era locul lui secret.

Pe când cei doi uriași vâsleau cu rapiditatea lor obișnuită, Mercurio respira adânc aerul dimineții. Viața nu putea fi mai frumoasă, își repeta. Într-o clipă totul se schimbase. Mai întâi de toate devenise cinstit. Și fără nici cel mai mic efort. Fusese de ajuns o idee simplă. Găsise o ocazie care avea să-l facă înstărit, fără să mai riște închisoarea sau mai rău. Poate Dumnezeu exista cu adevărat, își spuse. O găsise pe Ana, mama pe care o căutase toată viața lui. O găsise pe Giuditta, femeia care avea să-i lumineze viața de acum încolo. Nu, nu putea fi nimic mai frumos de atât. Râse în sinea lui de gândurile alea.

În timp ce se strecurau în rețeaua labirintică de canale ale lagunei, întorcându-se i se păru că vede în urma lor mereu aceeași barcă neagră, îngustă. Dar fu un gând rapid, la care nu luă aminte. Ridică ochii la cerul care era limpede și albastru, cu puțini nori albi ca niște pufuleți. Și încă mai avea capul printrê norii aceia când Tonio și Berto acostară pe canalul Santa Giustina.

Coborî și le făcu semn celor doi prieteni să plece. Avea să se întoarcă singur. Cu coada ochiului văzu iar barca neagră și îngustă, care se oprea ceva mai în spate. Însă iar nu reuși să-i dea atenție.

Se gândea la noaptea pe care tocmai o petrecuse cu Giuditta. Simți cum i se reaprindea în trup dorința. O luă pe malul canalului Santa Giustina, spre șantierul lui Zuan del'Olmo aproape alergând.

Barca neagră și îngustă se mișcă. Încet. Tăcută.

Când Mercurio ajunse în fundul canalului, văzu ceea ce ascunsese ceața cu câteva zile înainte. Era pe mare. Sau cel puțin

aşa i se părea. I se părea că Veneţia se sfârşea acolo. În faţa lui avea numai o întindere imensă de apă. Chiar şi mirosul aerului se schimbase. Nu era iz de mucegai, de apă stătută. Se simţea sarea, ca o senzaţie acidulată în nări. Iar pe apă, chiar în faţa lui, o insuliţă.

Se uită în jur. Casele erau doar ceva mai mult decât nişte barăci. Nu exista nici urmă de fast venețian. Trebuie să fi fost case de pescari. Aproape peste tot, pe pământ, pe malul care era puţin noroios şi puţin nisipos, solzi de peşte, pisici care îşi lingeau labele, bărci trase pe mal. Casele erau de lemn. Scunde, oprimante. Erau mici cheiuri, podeţe şubrede de lemn. În fundul câtorva podeţe erau două căsuţe, fără ferestre, cu o portiţă care dădea pe podeţ. Mercurio văzu un băieţel care avea pe el doar o jachetă. În schimb, pe dedesubt era gol şi fără încălţări. Îşi tortura cocoşelul cu o mână. Mama lui, alături, în timp ce alăpta un nou-născut pe care îl ţinea în braţe, îi dădu una peste ceafă. Copilul încetă să-şi mai frece cocoşelul şi începu să plângă. Mama îi trase iar una după ceafă. Copilul se opri şi din plâns. Apoi femeia bătu la portiţă. După o clipă, ieşi un ditai bărbatul, legându-se la pantaloni. Mama împinse copilaşul înăuntru. Mercurio văzu că nu era nimic în căsuţa suspendată pe apă decât o gaură în podea. Era o latrină. În timp ce copilul se căca, cu uşa deschisă, namila desprinse nou-născutul de sânul mamei şi supse el în glumă. Femeia râse şi pe urmă, când copilul îşi termină treaba în latrină, îl duse înapoi de-a lungul podeţului şi îl împinse în apă. Copilaşul se bălăci şi se spălă la fund.

Ceva mai încolo, în dreapta lui, Mercurio văzu orii de pescuit pătrate, suspendate în aer, care puteau fi lăsate la apă, care la rândul lor se găseau pe podeţe şi mai înguste. Iar pe urmă o serie de grădini de zarzavat mici, cu verdeţuri care creşteau veştede. O bătrână curăţa frunzele de varză aruncând melcii care se înghesuiau pe ele. Mercurio reuşi să perceapă din plin

sărăcia acelor oameni, care își împărțeau hrana cu melcii. Un şobolan mare trecu în viteză printr-un şiroi de zoaie murdare și rău mirositoare care sfârşea în apă. Se aruncă în apă și înaintă înotând, cu nasul care atingea apa. Doi copilaşi aruncară cu pietre după el. Şobolanul se cufundă.

Mercurio își dădu seama că marmura și splendoarea Veneției îl făcuseră să uite toate astea. Morții de foame care bântuiau pe lângă Rialto sau în piața mare San Marco, ori de-a lungul Canal Grande păreau mai puțin săraci. În schimb, aici la periferie, sărăcia era așa cum o cunoscuse Mercurio la Roma, în canalul lui. Aici sărăcia era ce era. Și Mercurio se simți în largul lui. Fiindcă astea erau originile lui. Femeia care își ducea copiii să se cace într-o latrină suspendată pe apă în timp ce un bărbat care cu siguranță nu era soțul ei îi sugea un sfârc și îi atingea fundul putea fi mama lui. Unul din acei copii putea să se fi născut dintr-o împreunare în latrina aia. Un altul poate fusese părăsit, ca și el, pe treptele unui orfelinat. Nu, nimic din lumea aceea abjectă nu îl înspăimânta, pur și simplu pentru că o cunoştea.

Fără să știe de ce, rămase să privească acea sărăcie mizerabilă, să-i respire izurile, să-i asculte strigătele, zarva, vaietele. Și simți în sinea lui o forță. Pentru că el reuşise să iasă din ea.

Apoi se întoarse spre dreapta. Și atunci, în cele din urmă, o văzu. Văzu motivul pentru care se întorsese în locul acela. O văzu în totalitate, fără pudicul văl al ceții.

Și își dădu seama că era o epavă.

Aproape că-i veni să râdă. Era mult mai rău decât își imaginase. Și totuși, în timp ce se apropia de ea, se simți și mai atras de corabia aceea.

„E ca mine", gândi.

Corabia aceea îl reprezenta perfect. Corabia aceea era Mercurio în canalul lui. Se opri. Își privi hainele frumoase, ghetele cu talpă groasă și rezistentă, căciula călduroasă. Duse

o mână la monedele pe care le luase cu el. Le auzi cum sună. Le strânse în mână. Simți cum aurul îi absoarbe căldura şi se încălzeşte.

„Dacă am reuşit eu, se gândi ca şi cum i-ar fi vorbit corabiei, ai să reuşeşti şi tu." Privi chila neagră, probabil putrezită în anumite locuri. Văzu depozite de alge şi de moluşte sub linia de plutire. Văzu catargul mare frânt. Balustrada de dunetă dispăruse aproape de tot. Puţinele vele rămase fluturau ca nişte plase de păianjeni sau ca nişte flamuri ale unei armate învinse. Cofa, cablajul fix din corzi de cânepă, vergile de lemn, totul dădea impresia că se prăbuşeşte, asemenea crengilor unui copac uscat. Roata timonei era aruncată undeva într-o parte, smulsă din suportul ei. Jumătate din caravelă era pe uscat pe planul înclinat al micului şantier, al cărui acoperiş era găurit, parcă potrivindu-se cu dărăpănarea generală. Jumătatea de la pupa era în apă.

Mercurio inspiră adânc aerul sărat. Apoi fluieră.

Se auzi un scheunat, entuziasmat şi leneş în acelaşi timp, aproape un lătrat.

Și pe urmă Mosè, cu mersul lui agil şi strâmb în acelaşi timp, ieşi din baraca ridicată lângă şantier şi-i veni în întâmpinare, dând din coadă. Mercurio surâse şi se lăsă pe vine aşteptându-l. Mosè ajunse la el şi, mişcându-şi tot fundul odată cu coada, începu un balet, învârtindu-se în jurul lui, nehotărât dacă să se lase atins sau nu, doritor şi în acelaşi timp temător. În cele din urmă se convinse, îl lăsă pe Mercurio să-l prindă şi i se aşeză între picioare, agitat şi vesel.

– Mosè, chiar eşti un prostănac, zise bătrânul Zuan dell' Olmo, sprijinindu-se în toiagul lui, în pragul barăcii.

– Hai, Mosè, zise Mercurio ridicându-se şi mergând spre bătrân.

Mosè alerga pe lângă el lătrând.

– Chiar te place, zise Zuan.

– Și eu pe el, zise Mercurio.

– Iacătă, aşa sunteți la egalitate, zise Zuan şi se întoarse spre lagună.

– Aia e marea? îl întrebă Mercurio.

– Nu! răspunse bătrânul, aproape scandalizat. Arătă în dreapta lui spre est. Marea e acolo. Apoi, întinzând paralel mâinile, ca şi cum ar fi desenat un canal, în partea dreaptă față de ce indicase, spre sud, adăugă: Și se duce în jos încolo, drept înainte, ca un coridor imens spre marele salon al Mării Mediterane. Arătă spre stânga. Încolo sunt piețele orientale, Marea Moartă, drumul spre China. Se răsuci o sută optzeci de grade. Desfăcu mâinile. Iar încoace Mediterana, care uneşte Africa şi Europa... strânse mâinile căuş şi odată cu mâinile umerii, până la Gibraltar unde... Se opri. Ochii i se încețoşară. Apoi, încet, desfăcu brațele, tot în jurul lui, fără hotare. Acolo e marea ocean care, atunci când eram copil, se credea că e sfârşitul lumii...

Mercurio era cu gura căscată. Mosè scheună.

– În schimb... zise încet, ca şi cum nu ar fi vrut să rupă vraja.

Bătrânul Zuan se întoarse.

– În schimb, afurisit să fie, e pământ! Scutură din cap. E Lumea Nouă.

– Și cum e?

– Naiba să mă ia dacă ştiu, băiete! Și din nou ochii lui Zuan se încețoşară de tristețe. Știi ce înseamnă pentru un marinar ca mine să nu mă fi putut duce acolo? Se uită la Mercurio și râse dezvelindu-și puţinii dinți pe care-i avea în gură. Nu, habar n-ai. Tu nu ştii nimic despre mare. Se întoarse spre vas. Și vrei să cumperi caravela mea! Râse iar. Însă nu era bătaie de joc. Și nici melancolia şi tristețea din prima zi. Dar ce legătură are unul ca tine cu o corabie? întrebă el.

– Odată am fost la Arsenal, zise Mercurio. Și... se opri, lăsă fraza neterminată.

Îi veni iar în minte Battista, ucis din cauza lui.

– Și...? îl luă repede bătrânul marinar.

– Am văzut cum ia naştere o corabie, zise Mercurio. Și am înțeles că nimic altceva nu seamănă mai mult cu... libertatea decât o corabie.

Bătrânul Zuan rămase în tăcere să se uite la el. Apoi încuviință imperceptibil.

– N-ai habar despre mare, zise încetişor, dar poate nu eşti aşa de prost cum pari. Se întoarse din nou spre corabia lui.

Mercurio observă că îi scânteiau ochii când se uita la ea.

– Cu asta se poate ajunge în Lumea Nouă?

Bătrânul îl privi cu seriozitate.

– Tu vezi o rablă, o epavă, băiete. Dar era o mare doamnă. *Este* o mare doamnă, fiindcă eu o văd încă aşa cum era.

– Aşadar, s-ar putea merge cu ea în Lumea Nouă? întrebă din nou Mercurio.

– Nesăbuitul ăla vanitos de Columb, să-l slăvească Dumnezeu, pentru că va ajunge să ruineze Veneția, ai să vezi... cum crezi că a ajuns în Lumea aia Nouă de rahat? Cu o caravelă şi două galioane. Și era vasul lui amiral, *Santa Maria*. Mare cât asta, lungă de douăsprezece prăjini şi lată de patru. O caravelă, băiete!

Mercurio privi epava care se legăna leneşă. O auzi cum geme. Scândurile scârțâiau. Îi plăceau zgomtele alea. Corabia vorbea. Și în clipa aia părea că râde.

– Dar tu ai şti să ajungi în Lumea asta Nouă? îl întrebă pe bătrân.

Zuan clătină capul la dreapta şi la stânga, surprins de întrebarea aceea.

– Sunt bătrân... zise.

– Dar ai şti să ajungi?

– Şi nici nu ştiu dacă Mosè suportă marea, nu s-a îmbarcat niciodată...

– Ai şti să ajungi, da sau nu?

– Ei, fir-ar dracu' al dracului, băiete! Acum când ştim că Marele Ocean nu se termină oricine ştie să ajungă. E de ajuns să ţii vestul şi acolo e Lumea Nouă, pe mă-sa!

Scuipă pe pământ, emoţionat. Îşi agită toiagul în aer, ca şi cum ar mai fi zis ceva, dar nu-i veni în minte nicio vorbă, aşa că scuipă iar. Mosè lătră. Zuan se uită la el.

– Dar mai taci, nătărăule! îi zise. Nici pe o gondolă nu te-ai urcat vreodată!

Mosè lătră iar.

Mercurio râse şi se întoarse să privească laguna.

– Ce insulă e aia? întrebă.

– Cum ce insulă e aia? zise bătrânul. E *Cavana* Murano.

– Ce e?

– Chiar eşti ignorant, băiete, bombăni bătrânul. Nu ştii nimic. Mă mir că mai eşti încă viu, aşa neştiutor cum eşti. E magazia de bărci a insulei Murano, care e puţin mai încolo, acum nu se vede. De aceea o numim *Cavana*. Dar e insula San Michele, fiindcă acolo e biserica dedicată arhanghelului cu spada. Măcar ştii cine e arhanghelul Mihail, ignorantule? Mercurio îl privi pe bătrân cu gura căscată. Cu siguranţă Dumnezeu trebuia să existe şi arhanghelul Mihail era cel pe care Dumnezeu îl sortise să aibă grijă de el, gândi. Orfelinatul în care crescuse era dedicat arhanghelului Mihail şi lui îl consacraseră. Apoi, când fugise din Roma, ajunsese la Veneţia, dar sfârşise prin a găsi o mamă şi o casă la Mestre, care era un oraş patronat de arhanghelul Mihail. Iar acum vasul era în faţa arhanghelului Mihail. Fără doar şi poate. Aia avea să fie corabia lui.

– Deci, bătrâne, îmi vinzi sau nu bărcuţa asta?

Zuan îi trase una cu toiagul.

– Să nu-i zici așa, îi spuse.

– Dar tu...

– Eu pot! Tu nu! făcu Zuan, agitând toiagul. Pe tine nici măcar nu te cunoaște. Dacă-i zic eu așa, știe că glumesc, că e un fel de a zice prietenos... dar dacă-i zici tu... Nu-i poți spune așa, ține minte.

Mercurio privi vasul. Bătrânul era convins că îi putea auzi. Și când corabia scârțâi, crezu că poate avea dreptate.

– Bine, scuză-mă, spuse. Așadar, cât vrei?

– Tu știi cât ar costa s-o pui iar pe mare? zise Zuan, tot cu toiagul în aer.

– Cât?

– De unde dracu' să știu eu?! țipă bătrânul. Doar nu sunt armator! scuipă pe pământ. Mosè sări într-o parte să nu fie lovit. Sute de lire tron... poate chiar o mie... de unde dracu' să știu eu! Nici n-am văzut vreodată zece lire laolaltă!

– Atât costă vasul. Zece lire?

– Vrei să mă iei de gât, băiete?

– Zi-mi care-i cifra, bătrâne.

Zuan agită toiagul, ca și cum l-ar fi ajutat să gândească.

– Așteaptă aici, îi spuse lui Mercurio. Apoi se îndreptă spre caravelă. Ajunse la ea și puse o mână pe chilă. Întoarse capul. Vino și tu aici, nătărăule!

– Eu? întrebă Mercurio.

– Ce tu! răspunse enervat Zuan. Mosè, javră tigrată, necuratule, vino imediat aici!

Mosè, cu coada între picioare, se duse la bătrân și se așeză lângă el, uitându-se în altă parte, prefăcându-se degajat.

Când Zuan se întoarse, spuse pe un ton infantil de sfidare:

– Unsprezece lire-tron de aur. Chiar vreau să văd ce-mi răspunzi, băiete.

Mercurio nu zise nimic. Apucă una câte una monedele pe care le luase cu el, numără unsprezece și i le întinse bătrânului.

Zuan căscă ochii mari, surprins. Întinse gâtul ridat și se uită la monedele din mâna lui Mercurio ca și cum ar fi fost niște animale exotice, fără să le atingă.

– N-am nici măcar dinți buni să încerc dacă sunt de aur adevărat sau nu, zise.

– Sunt de aur, îți jur.

Zuan dădu neîncrezător din cap.

– Dar ce faci cu o corabie?

– Duc pe cineva de-aici.

– Poți duce pe cineva de aici și pe spatele unui măgar, băiete.

– Poate trebuie să mă duc departe. Eu caut o lume liberă.

Zuan se legănă de pe un picior pe altul. Părea să socotească.

– Da, atunci da. Ai nevoie de o corabie. Ar putea fi mai departe decât și-a imaginat vreodată vreunul dintre noi. Se uită la Mercurio. Întinse un deget spre el și îl mișcă în aer. Tu trebuie să fii mai prost ca mine, pe cât de adevărat e Dumnezeu. Așa e sau nu, Mosè?

Câinele lătră vesel.

– Atunci, am încheiat afacerea? întrebă Mercurio.

Zuan desfăcu brațele.

– Iacătă ce trebuia să mi se întâmple mie, bombăni, uitându-se fix la monedele de aur ca și cum ar fi fost o nenorocire. Măcar ține-le tu. Dacă se află că am unsprezece lire, n-apuc seara viu prin părțile astea.

– Am să ți le păstrez eu, bine.

– Nu, zise un glas în spatele lor. Facem așa să le țin eu.

Mercurio și bătrânul se întoarseră. Mosè rânji.

– Ține câinele, că de nu îi tai gâtul, zise Scarabello coborând din barca lui, neagră și îngustă.

Zuan îl apucă pe Mosè de zgardă.

– Fii cuminte, prostule.

– Apropo de câini educaţi... nu se salută stăpânul? zise Scarabello ajungând lângă Mercurio. Întinse o mână înmănuşată în negru, cu palma desfăcută, spre el. Dă-mi-le.

– De ce?

Mercurio făcu un pas înapoi.

– Sunt ale mele.

– Nu. Sunt ale mele, răspunse Mercurio, încordat, cu trupul tremurând. Le-am câştigat cinstit şi de aceea sunt ale mele.

Scarabello se uită la el strângând uşor ochii.

– Tu eşti al meu. Şi un sfert din ce câştigi, nu mă interesează cum, mi-l datorezi mie.

– Nu, zise Mercurio.

Scarabello nu clipi. Îl depăşi pe Mercurio şi coborî în şantier. Se uită în jur, văzu o bâtă cu braţ lung, din alea pentru araci, o luă, se apropie de chila vasului, ridică bâta şi o izbi cu putere de bordaj. Acesta gemu şi se fisură. Scarabello ridică din nou bâta. Şi o izbi iar. Lemnul cedă dintr-odată.

Bătrânul Zuan avea lacrimi în ochi.

– Ei bine, şapte! urlă Mercurio.

– Eşti un sentimental. E o slăbiciune. Dar te admir, ştii? zise Scarabello lăsând bâta să cadă la pământ. Azi, mă mulţumesc cu unsprezece, continuă venind spre el şi întinzându-i din nou mâna cu palma desfăcută. Însă de acum înainte spune-i prietenului tău evreu că iau eu câştigul tău de la el. Apoi îţi dau partea. Luă banii lui Mercurio şi îi sună, unul câte unul, în săculeţ. Mă încred în tine, zise surâzând şi dându-i un bobârnac pe obraz, dar ştii cum se zice... mai bine să nu mă-ncred. Se îndreptă spre barca lui elegantă. Înainte de a sui în ea se întoarse şi arătă spre caravelă. O adevărată afacere, şi izbucni în râs.

Mercurio se uită cum se îndepărtează. Apoi, când dispăru, se aşeză cu faţa spre podeţele şi barăcile din stânga lui. Ţintui

cu ochii mizeriile alea omeneşti despre care cu puţin înainte îndrăznise să creadă că se eliberase. În schimb, acum i se părea că nu are scăpare. Nu s-ar fi eliberat niciodată. Ascultă ura, furia şi disperarea care creşteau în trupul lui, ca altădată, redevenind stăpâne pe viaţa lui.

– Am să-l ucid, zise în şoaptă, cu o voce surdă.

Simţi că bătrânul se apropia de el.

– Nu-l lăsa să-ţi ia corabia, îi zise Zuan.

– De aceea îl voi ucide.

– Nu-l lăsa să ţi-o ia... *acum,* făcu Zuan.

– Ce vrei să spui, bătrâne? îl întrebă Mercurio, cu ochii mici ca două fisuri.

– Uite cum te-ai aşezat. Eşti cu spatele la corabia ta. La visul tău. La speranţa ta, zise Zuan. Ura ţi-a şi luat-o.

Mercurio avu impresia că se află la o răscruce fundamentală a vieţii lui. Era un adevăr adânc în cuvintele acelui bătrân marinar. Era momentul să aleagă. Alegerea ar fi condiţionat întregul lui viitor.

– Atunci, ce trebuie să fac? întrebă, conştient de importanţa acelui moment.

Zuan se uită la el dând din cap.

– Fir-ar mama ei să fie, băiete! Eşti prost?! exclamă. Întoarce-te! E de ajuns să-ţi schimbi poziţia şi să te întorci. Corabia ta e acolo.

61

– E o aiureală! pufni Isac, grăbind pasul. E o adevărată aiureală! Şi ştiţi şi dumneavoastră asta, căpitane!

– M-am informat, răspunse calm Lanzafame, mergând în pas cu el. Scarabello acela e periculos. Nu e un simplu peşte, e chiar un adevărat criminal cu o organizaţie proprie. Aşa că, las-o moartă, doctore, şi mulţumeşte-mi, mai bine.

Isac se întoarse. În spatele lor, patru oameni de-ai lui Lanzafame îi urmau, înarmaţi. Şi alţi cinci, conduşi de Serravalle, aveau să sosească la Castelletto în cursul dimineţii. De trei zile etajul al cincilea din Turnul Gaiţelor era păzit, de când Scarabello îl ameninţase din nou pe Isac.

– Nici dogele n-are aşa o gardă, pufni.

– Aşa că ar trebui să te simţi important, zise Lanzafame.

– O, la naiba şi cu dumneavoastră, căpitane.

Lanzafame zâmbi.

– Şi ce-mi spui de fata ta? Văd mare forfotă în prăvălia aia, zise. Pare că va deveni mai bogată decât tine.

– Pare... da, pufăi Isac.

– Dar zâmbeşte, o dată şi bine, zise Lanzafame, dându-i una pe umăr. Măcar o singură dată, doctore. E ceva frumos, nu?

Isac îşi reţinu zâmbetul, ca şi cum nu ar fi vrut să îi dea satisfacţie, dar spuse:

– Sunt foarte mândru de ea. Apoi își strânse în mâini bereta galbenă, arătoasă, cu două panglici laterale aproape portocalii. De ce credeți că-mi pun chestia asta pe cap? E de la Giuditta, ea a lucrat-o și mi-a făcut-o cadou. Credeți că, dacă nu aș fi mândru de fata mea, aș merge pe stradă garnisit așa?

Lanzafame izbucni în râs.

– Încetinește, îi spuse apucându-l de un braț. Azi încă n-am băut și sunt slab.

Isac dădu din cap.

– Dumneavoastră sunteți slab fiindcă beți, nu fiindcă nu beți. Vinul v-a amețit gândurile într-atât încât vă face să vedeți lucrurile invers.

– N-am dispoziție pentru morală, doctore, răspunse Lanzafame cu un aer indispus.

Merseră mai departe în liniște, câțiva pași. Apoi Isac zise:

– Iertați-mă. Nu voiam să fac morală.

– Ba da. Știu că o faci pentru binele meu, răspunse Lanzafame. Și ai dreptate...

– Dar...?

Lanzafame nu răspunse.

Isac traversă în liniște podul de peste canal. Știa că trebuie să tacă. Uneori tăcerea era mai eficace decât o grămadă de cuvinte.

– Dacă nu beau îmi tremură mâinile, zise după o vreme căpitanul.

– Și dacă beți încetează tremuratul? întrebă distrat Isac.

– Nu suport, Isac, zise Lanzafame, cu glas slab, învins. Uite! Întinse mâna. Îmi tremură ca unei puștoaice.

Trecând prin fața unei cârciumi, încetini pasul.

– Dar cu cât beți mai mult cu atât vă tremură mâinile mai tare, pe urmă, adevărat? zise atunci Isac.

Lanzafame privi iar spre cârciumă.

– Da. Pe zi ce trece e din ce în ce mai rău.

– Aşadar, dacă logica nu e o opinie, pe zi ce trece ar putea fi mai bine, zâmbi Isac. Şi măcar de dragul ştiinței ați putea încerca.

– Să fac ce?

– Să nu beți o zi.

– O zi?

– Da. De exemplu, astăzi.

– Mă tragi pe sfoară, nu-i aşa?

– Încerc, zise Isac. Dar sunteți un căpos.

– Poate aş putea bea doar câteva pahare cât să mă dreg, şi gata. Mereu e ultimul pahar cel care mă pune jos.

– Nu cred, căpitane. Mie, în schimb, mi se pare că e primul.

– Ce prostii spui? La primul mă țin chiar foarte bine.

– Însă după primul nu vă mai opriți. Paharele vi se rostogolesc pe gât aşa cum se rostogoleşte o piatră într-o râpă. Dumneavoastră nu mai controlați bestia.

Lanzafame merse în tăcere, reflectând.

– Doar azi, zici?

– Doar azi.

– Şi mâine?

– Vom fi în viață, mâine? întrebă Isac.

– Să fie. Azi.

– Azi, zise Isac şi dădu colțul străzii care ducea în Campo Castelletto, adulmecând în aer izul familiar de sex şi mizerie umană.

– Doctore! Doctore! urlă una dintre prostituatele bolnave, venind spre el, cu ochii căscați. Veniți! repede!

Isac grăbi pasul în urma prostituatei. Lanzafame alerga alături de el. Şi mai încolo, unde se îmbulzea un grup de femei, îl văzură pe Serravalle, cu armele în mână, asemenea oamenilor de sub comanda lui.

– Ce se întâmplă? spuse Isac făcându-şi loc printre prostituate. Republica! Ar trebui să fii în pat, zise văzând-o în picioare.

Se întoarse spre Lidia, fata ei, care avea ochii plini de teamă. De ce ai dat-o jos din pat pe mama ta...?

Fetița izbucni în plâns.

Una câte una, Isac le văzu pe toate prostituatele pe care le îngrijea.

– Ce faceți aici? Întoarceți-vă în pat, zise.

– Serravalle! zise Lanzafame. Ce mama mă-sii s-a întâmplat?

Isac își făcu loc printre prostituatele care se susțineau unele pe altele, slăbite, tremurând. Aveau privirile înspăimântate.

– Au venit noaptea, zise Serravalle.

– Cine? întrebă Lanzafame.

Prostituatele se înghesuiau în jurul cuiva pe care Isac nu reușea încă să îl vadă.

– Oamenii lui Scarabello, zise Serravalle.

– Dați-vă, lăsați-mă să trec, le spuse Isac ultimelor prostituate care îi blocau vederea.

Aveau obrajii dungați de lacrimi. Și atunci o văzu.

– Știau că supravegheam numai ziua, pentru doctor, continuă Serravalle. Așa că astă-noapte au venit, au sărit pe ele, le-au bătut și le-au aruncat în stradă. Iar una dintre ele... care s-a luptat...

Isac o văzu pe Cardinal întinsă pe pământ. Era palidă. Rochia purpurie era lucioasă pe o parte. Udă. Și sfâșiată. Înțelese că era sânge, roșu pe roșu.

– Cardinal... îi spuse lăsându-se jos în genunchi lângă ea. Ce ai făcut?

– Doi dintre ei... au ajuns... de-a rostogolul pe scări... doctore, gâfâi zdrahoanca. Lași... lași...

– Nu vorbi, zise Isac. Se uită în jur. Arătă spre arcade, pe când o ploaie măruntă începea să se cearnă din norii cenușii și joși. S-o ducem acolo, zise.

– Au adus prostituate noi în camere și păzesc etajul, încheie rezumatul Serravalle.

– Păzesc? tună Lanzafame, ridicând brațele la cer.

– Donnola, du-te şi adu-mi instrumentele, grăbeşte-te, zise Isac.

– Unde sunt? întrebă Donnola.

– La cinci... Isac se opri. La etajul cinci...

– Acolo sunt oamenii lui Scarabello... zise Donnola, înspăimântat.

– Du-o pe Cardinal sub arcade. Ţine ceva apăsat pe rană. Tare, porunci Isac şi se îndreptă spre Turnul Gaiţelor.

– Unde te duci, doctore? zise Lanzafame, oprindu-l.

– Trebuie să-mi iau de acolo instrumentele, altfel Cardinal va muri, răspunse Isac.

– Nu te poţi duce tu, zise Lanzafame. Văzu un beţivan chircit într-un colţ, cu o sticlă în mână. N-ai grijă, îi spuse lui Isac. Azi nimic, ne-am înţeles. Am nevoie de ea ca să urc la etajul cinci. Unde ţii instrumentele?

– În ultima cameră din fundul culoarului.

– Are fereastră?

– Da.

– Pot să le arunc de acolo?

– S-ar distruge de la înălţimea aia.

Lanzafame îi făcu semn lui Serravalle.

– O funie. Destul de lungă să pot coborî cu ea instrumentele doctorului de la etajul cinci. Repede!

Serravalle, obişnuit să execute, sări, vorbi cu oamenii lui şi se împrăştiară în toate direcţiile.

– Du-te la târfă, zise Lanzafame către Isac. În timp ce doctorul se îndepărta, căpitanul se întoarse spre Turnul Gaiţelor şi-şi ridică privirea până la etajul cinci. Sosesc, murmură cu un glas răguşit şi aspru, care părea răgetul unui animal sălbatic. Apoi se uită la sticlă. Începea să tremure. Strânse mâna, cu mânie. Doar azi, îşi spuse, chiar dacă simţea că voinţa îi şovăie.

Spre norocul lui sosi Serravalle.

– Uite căpitane, îi spuse, întinzându-i funia.

Lanzafame îşi scoase tunica şi cămaşa. Îşi încolăci funia în jurul mijlocului. Arătă spre beţiv.

– Scoate-i haina. Are atâta vin în trup, că sigur nu va muri de frig.

Serravalle îl dezbrăcă pe beţiv.

Căpitanul Lanzafame îşi trase pe el haina jegoasă a beţivului, deasupra funiei.

– Ultima cameră pe partea de nord, îi spuse lui Serravalle. Ieşi la fereastra de la etajul patru. Am să-ţi cobor instrumentele.

– Voi fi acolo, răspunse Serravalle.

Lanzafame îşi scoase spada scurtă de la centură şi i-o dădu lui Serravalle.

– Nu m-ar lăsa să trec.

– Fiţi atent, căpitane!

Lanzafame se îndreptă spre Turnul Gaiţelor. Intră. Puţin înainte de a ajunge la etajul cinci începu să se clatine, ca şi cum ar fi fost o bute cu vin.

– Pleacă sau te iau la şuturi, îi zise o mutră, din capul scărilor.

– Pleacă tu, gură bogată. Eu vreau să fut...

– Ai bani?

Lanzafame se scotoci în buzunar şi scoase nişte monede, lăsând câteva să cadă pe jos.

Ceafă lată le adună înaintea lui şi-şi păstră vreo două, convins că beţivul nu-şi putea da seama.

– Treci.

Lanzafame se prefăcu împiedicat. Căzu. Se ridică apoi cu greu în picioare şi începu să se clatine pe culoar.

– Ăla nu-şi găseşte nici cucul, râse mutra, adresându-se altor doi oameni de pază.

Lanzafame ajunse în camera din fundul coridorului. Văzu că uşa era deschisă. Intră.

– Ciao, dragule, spuse o prostituată slabă, cu pielea închisă la culoare.

Lanzafame închise uşa.

– Ciao, iubire, zise o prostituată slabă, cu pielea închisă la culoare.

Lanzafame închise uşa.

– Unde sunt instrumentele doctorului? zise, punând sticla jos.

– Ce instrumente? Cine eşti? întrebă prostituata şi se duse spre uşă.

Lanzafame o opri.

– Doctorul care vă ajută pe voi, pe curve.

– Lasă-mă. Nu ştiu nimic, făcu prostituata, înspăimântată.

– Dacă nu găsesc instrumentele doctorului, o curvă pe nume Cardinal va muri. Nu te interesează?

– Nu ştiu nimic despre instrumentele doctorului, zise prostituata.

Lanzafame îi dădu brânci pe spate, îndepărtând-o de uşă.

– Tu să nu te mişti de aici, o amenință.

Apoi, într-un colţ, văzu o geantă mare, plată, de piele. Îşi scoase haina şi desfăşură funia legând un capăt de mânerul ei. Se apropie de fereastră. Scoase capul.

Și Serravalle era la geam, la etajul de jos.

– Ți-o trimit, zise Lanzafame.

Prostituata profită de ocazie să fugă. Ajunsă pe culoar începu să strige cerând ajutor.

– Căcat! înjură Lanzafame.

– Ce se întâmplă, căpitane? întrebă Serravalle.

– Ia instrumentele şi du-le doctorului.

Lanzafame lăsă trusa în jos.

– Căpitane...

– Fir-ar al dracului să fie, Serravalle! E un ordin!

Serravalle luă taşca şi dispăru.

Lanzafame abia apucă să se întoarcă şi un bărbat înarmat cu un cuțit intră în cameră. Lanzafame îl puse la pământ cu o lovitură în stomac. Apoi îi luă cuțitul, sparse sticla şi, ținând-o de gât, se aruncă pe coridor.

Doi oameni soseau. Alți patru în urma lor.

Lanzafame îl lovi cu piciorul pe primul care îi ieşi în cale, în timp ce îi dădea un una în plină faţă altuia, cu sticla spartă. Cei doi oameni urlară, dar nu avură cum să dea înapoi fiindcă ceilalţi patru îi presau din spate.

– Eşti mort! urlă unul dintre ei şi lovi cu un pumnal.

Lanzafame se feri şi-l tăie pe şoldul stâng. Simţi cum tăişul intra între coastele bărbatului. Bărbatul se crispă şi căscă ochii. Lanzafame scoase cuţitul şi pară lovitura dată de altul. Însă îşi dădu seama că nu are cum să reziste prea mult. O clipă gândi că scăpase de moarte pe multe câmpuri de bătălie doar ca să moară printre curve la Veneţia. Dădu înapoi, apărându-se cum putea. Simţi un junghi în braţul care ţinea cuţitul. Îl tăiaseră. Mâna i se desfăcu, cuţitul căzu la pământ. Lanzafame ridică sticla şi o învârti în aer. Văzu cum cămaşa bărbatului din faţa lui se colora în roşu. Îl tăie pe altul la gât, dar superficial. Între timp, altă lovitură de cuţit îl ajunse la umăr. Mâna dădea să scape şi sticla. Strânse din dinţi şi gândi că, dacă ar fi crezut în Dumnezeu, acela era momentul bun să se roage. Apoi, ca prin vis, în timp ce totul se înceţoşa, văzu un vârtej de pumnale şi spade şi oamenii lui Scarabello care o luau la sănătoasa.

– Căpitane! Căpitane! striga Serravalle în fruntea soldaţilor care se aruncaseră în luptă ca să-şi salveze comandantul.

– Serravalle! râse Lanzafame. Cât dracului ţi-a trebuit să urci cinci etaje?

Serravalle îl prinse tocmai când cădea la pământ.

– Cât dracu'... ţi-a trebuit... repetă Lanzafame. Simţi că îl lăsau puterile. Gemu de durere. Futu-te-n cur, Serravalle! Ştii că nu sunt în stare să spun... mulţumesc.

– Atunci nu spuneţi, făcu Serravalle. Să mergem la doctor. Azi se pare că e zi de croitorie.

– Etajul cinci... e al nostru?

– Poziţie cucerită.

– Serravalle... gâfâi Lanzafame.

– Spuneţi, căpitane.

– Nu mi-au tremurat mâinile, ştii?
– Nu v-au tremurat niciodată, căpitane.

Seara, Isac se întoarse la Ghetoul Nou. Lanzafame mergea alături de el, bandajat. Şi bandajele erau roşii de sânge. Însă căpitanul avea privirea unui bărbat. Și mergea mândru, fiindcă ştia că are din nou privirea aceea. Ajunşi la poartă îl salută pe Isac, apoi se lăsă dus în cazarma străjilor.

Isac intră în Campo adus de spate. Era aşa de obosit că auzi cu greu zgomotul porții care se închidea în spatele lui. Îşi scoase bereta şi se strecură pe sub arcade.

– Uite la ce am ajuns, zise Anselmo del Banco către Isac, ieşind din prăvălia lui de amanet. Uite unde a ajuns Poporul Ales. Beretă galbenă şi închisoare, frumoasă afacere! Ai auzit de sfântul ăsta? Încălzeşte inimile. Acum se duce peste tot şi spune că acel copil creştin care a dispărut la Torcello a fost luat de evrei pentru ritualuri de vrăjitorie. Zice că facem ofrande Satanei cu sânge de copii. Sunt îngrijorat.

Isac dădu din umeri.

– Eu vorbesc cu oamenii obişnuiți, Anselmo. Veneţienii n-au nimic contra evreilor şi nu cred în idioțiile astea, spuse.

– Da, aşa mi se pare şi mie, făcu Anselmo. Dar ca şef al comunității trebuie să fiu mereu cu ochii-n patru, nu crezi?

Isac încuviință distrat.

– Trebuie să supraveghez totul, continuă Anselmo, insinuant. Trebuie chiar să previn posibile atacuri...

Isac se uită la el.

– Anselmo, de ce am impresia că tu vrei să-mi spui ceva anume?

– Fiindcă eşti un om inteligent, Isac, zâmbi Anselmo del Banco. Și poate pentru că ştii, în sinea ta, că mai devreme sau mai târziu ar fi trebuit să vorbim despre ceva.

– Anselmo, sunt obosit. A fost o zi grea, crede-mă, zise Isac. Scurteaz-o. Treci direct la subiect.

– Dacă vrei să fiu aşa direct...

– Da, prefer.

– Atunci am să fiu direct, zâmbi iar Anselmo. Îmi imaginez că ştii cum eşti tu cunoscut în comunitate şi la Veneţia.

– Ăsta-i felul tău de a o scurta?

– Doctorul târfelor, zise Anselmo.

Acum nu mai zâmbea, iar privirea lui nu avea nimic prietenos.

– Ce originalitate!

– Nu-i nimic de râs, Isac, zise Anselmo, din ce în ce mai serios. Comunitatea nu e bucuroasă de activitatea asta a ta. Sau, mai bine zis, de clientela asta a ta. Ne discreditează pe noi toţi.

– Ne discreditează? Isac dădea din cap, cu un zâmbet sarcastic pe buze. Încerc să fac ceva contra epidemiei...

– Sunt prostituate, Isac.

– Sunt fiinţe umane.

Anselmo del Banco se uită în tăcere la el, sever.

– Nu te interesează îngrijorările comunităţii din care faci parte?

– Dacă astea sunt, nu.

– Prostituatele sunt fiinţe corupte. Josnice. Aruncă o umbră de infamie şi asupra noastră.

– Bine. Ai spus ce trebuia să spui.

– Nu, zise Anselmo. Glasul lui coborî, aproape un şuierat. Eu m-am prefăcut să cred povestea cu sosirea ta la Veneţia pe cale terestră. Dar dacă s-ar afla că nu eşti cine spui că eşti, ci, de fapt, un anume şarlatan despre care vorbeau o ceată de macedoneni, ce i-ai mai spune comunităţii?

– I-aş aminti că în ochii Domnului mai sus de *tzaddik,* de cel drept, se află omul care a căzut şi s-a ridicat.

– Şi crezi că acest mic discurs frumuşel ar funcţiona şi cu autorităţile veneţiene... doctore?

Isac îl fixă cu privirea. Îşi închipui că Anselmo del Banco avea aceeaşi privire când ajungea la momentul crucial într-o afacere.

– Mă şantajezi?

Anselmo se uită în tăcere la el.

Isac simţi toată greutatea ameninţării. Într-o clipă îşi aminti locurile rău famate pe care le frecventa copil fiind, pline de hoţi, de şarlatani şi de prostituate. Şi se gândi că trebuie să fi avut un motiv Dumnezeu când a vrut ca el să ia calea aceea, iar tatăl lui se încăpăţânase să îl iniţieze în medicină, doar pe el dintre toţi fraţii săi. „Evident, planul lui Dumnezeu, sau pur şi simplu soarta lui, era să îmbine cele două realităţi pe care le cunoştea atât de bine“, îşi spuse.

– Alege, îl somă Anselmo del Banco.

Isac îşi aminti de prostituatele din port, care îl primiseră în paturile lor şi care îi dăduseră o bucată de pâine, să nu-l lase să moară de foame.

– Eu sunt mândru că sunt doctorul târfelor.

62

Când își făcu apariția în salonul de dans, Benedetta știa că ochii tuturor aristocratelor și al tuturor curtezanelor prezente erau ațintiți spre ea. Aproape că le putea simți privirile ostile și de superioritate.

În timp ce înainta la brațul principelui Contarini, încercând să stea cât putea de dreaptă și să nu se lase dezechilibrată de alura cocoșată și de șchiopătatul domnului ei schilod, știa că fiecare dintre acele femei râdea de ea și o disprețuia că e amanta acelui bărbat dezgustător, diform atât la trup, cât și la suflet.

Le lăsă să o privească, fără să își intersecteze privirile cu ele. Nu avea giuvaieruri de mai mică valoare decât ele. Nu avea o coafură mai puțin la modă. Nu fusese fardată cu mai puțină grijă. Era o doamnă, după aspect. Nici mai mult, nici mai puțin decât celelalte femei prezente.

Dar mai avea ceva în plus.

Era mult mai frumoasă decât cele mai multe dintre ele. Și asta o știa după privirile bărbaților lor.

Și era îmbrăcată cu o rochie cum niciuna nu avea. O rochie pe care aveau să o privească toate cu o anumită curiozitate. Toate. Și, spera, cu invidie.

Şi poate tocmai datorită acelei rochii aveau să i se adreseze.

Era ceva revoluţionar în rochia aceea. Din mânecile mari bufante, care se lărgeau la nivelul antebraţului, plecau două mâneci interne, mulate, dintr-o mătase uşoară şi aproape transparentă, care lăsau să se intuiască pielea pe sub material. Bustul nu era țeapăn, ca al rochiilor celorlalte femei, ci moale, cambrat în aşa fel încât să nu cadă drept, ci se încrețea uşor pe sub sân, creând un fel de sutien. Imediat ce văzuse acea croială simplă, însă inovatoare, Benedetta se gândise că orice bărbat ar fi simţit dorinţa de a mângâia acele cupe. Patru balene rigide, două în spate şi două pe părți, modelau talia, la înălţimea şoldurilor, strângând-o şi făcând-o graţioasă. În cele din urmă, fusta nu era clopotul acela greu care ascundea partea de jos a trupului, ci o serie de voaluri suprapuse care, deşi formau tot un fel de clopot tipic pentru moda vremii, o făcea vulnerabilă la mişcarea picioarelor care, o clipă, mergând sau aşezându-se, se bănuiau în stofa delicată.

Ajuns în mijlocul sălii, imensă şi scânteietoare de la lumânările de toate culorile şi de la lămpile cu oglindă, principele Contarini se opri şi, cu grația unui crab schilodit, făcu un fel de plecăciune invitaţilor, care îl aplaudau. Era îmbrăcat din cap până-n picioare în alb şi auriu. Se întoarse spre orchestră şi-i dădu ordin să înceapă să cânte. În fine, schiţă un pas de dans, o conduse pe Benedetta spre un fotoliu lateral şi o puse să se aşeze. În schimb, el se duse spre un alt fotoliu aşezat pe o platformă tapisată în mătase albastră, care domina sala, şi se aşeză. Singur.

Benedetta putea percepe oftatul de satisfacţie emis de femeile prezente, care apreciau faptul că principele, deşi le impunea amanta, nu o pusese totuşi la nivelul lor.

În mijlocul sălii se formă un cerc de invitaţi care începeau să danseze. Ceilalţi se adunară aplaudând de-a lungul laturilor

sălii de dans. Mulți erau lângă Benedetta, deşi nu-i acordau vreo privire sau vreun cuvânt.

Benedetta privea drept în fața ei, nemişcată. Şi se miră extrem de mult când îşi dădu seama că, pe sub parfumurile scumpe cu care se dăduseră, acei nobili puțeau. Trupurile lor emanau mirosuri tari, acre, de sudoare şi respirații urât mirositoare, de dinți putrezi şi păr murdar. Atunci se hotărî să se uite la ei, pe rând, la fiecare în parte. Zâmbi gândindu-se că diferența dintre acea sală de dans şi un saivan de capre era că aici caprele se dădeau cu parfum. Şi nu-i mai era deloc teamă de niciunul dintre ei. Nici nu se simți inferioară. Nici intimidată. Se uită spre principe şi-i trimise ostentativ un sărut. Apoi îşi aranjă pliseurile rochiei şi aşteptă.

Văzu că în dreapta ei se adunase un grup în jurul unei femei seducătoare, cu părul vopsit albastru şi un decolteu extrem de adânc care dezvăluia nişte sâni minusculi cărora li se zăreau cele două sfârcuri, la fel de mici ca şi sânul şi închise la culoare ca două perle negre. Femeia era înconjurată de bărbați. Părea că ea considera acest lucru firesc. Avea o cărticică în mână şi recita poezii pe care se lăuda că le compusese ea însăşi. Când termină de recitat, micul grup de bărbați care roiau în jurul ei aplaudă, estompat din cauza mănuşilor din fetru pe care le purtau. Atunci femeia puse cărticica la loc în gentuța pe care o ținea agățată de brațul stâng şi se întoarse spre Benedetta. Studie fără jenă rochia ei.

Când femeia se ridică să i se alăture, Benedetta văzu că era mult mai înaltă decât bărbații care stăteau tot timpul în jurul ei. Femeia ajunse la Benedetta şi îi fu de ajuns o scurtă privire spre gentilomul care stătea alături de Benedetta pentru ca acesta să se ridice brusc şi să îi cedeze locul. Femeia se aşeză fără măcar să-i mulțumească. Benedetta văzu că avea pantofi foarte înalți, aproape nişte picioroange. Atunci înțelese că nu era o aristocrată,

ci o curtezană. Și că acei pantofi foloseau la mersul pe străzile pline de noroi din Veneția fără a-ți murdări hainele.

Apoi curtezana îi zâmbi Benedettei.

– După mine vor veni şi celelalte, draga mea, spuse pe un ton catifelat.

Benedetta răspunse zâmbetului şi nu spuse nimic.

– Asemenea mie, vor vrea să ştie totul despre această rochie, zise curtezana.

– E doar o rochie, spuse Benedetta.

Curtezana râse.

– Sunteți bună, draga mea.

– Să fac ce?

– Să fiți indiferentă, râse iar curtezana.

Benedetta se uită la ea fără să vorbească. Dar ştia exact la ce se referea.

– Păstrați cotcodăcelile pentru celelalte găini, zise curtezana întinzându-se spre ea şi vorbindu-i în şoaptă la ureche. Eu sunt o târfă ca şi domnia voastră.

Benedetta zâmbi.

– Ce vreți să ştiți?

– E una dintre rochiile acelei evreice despre care Veneția începe să vorbească?

– Exact.

– Îmi imaginam. Curtezana întinse o mână. Îmi dați voie? Pipăi stofa între degete. Mătase de cea mai bună calitate.

– Da.

– E tot atât de moale şi între picioare? râse curtezana.

Benedetta izbucni în râs odată cu ea.

– Fireşte nu tot atât de moale ca anumite bețe masculine, zise curtezana şi o luă de mână în timp ce râdea complice.

În scurt timp se perindă o procesiune întreagă de femei, într-o ordine care Benedettei i se păru ierarhică. Începuse cu curtezana, apoi fu rândul damelor de companie, apoi veniră soțiile negustorilor, apoi cele mai tinere și în cele din urmă se apropie o femeie cu chip dur, impenetrabil, cu nas ascuțit și mâini lungi, noduroase, acoperite de inele și brățări de o valoare imensă.

De departe, curtezana dădu ochii peste cap spre Benedetta, făcându-i semn să se prefacă mai mult decât uimită, când o văzu pe nobila doamnă că se apropie de ea.

Când femeia fu la doi pași de locul unde era așezată, Benedetta se ridică și făcu o reverență.

Aristocratei păru să-i placă. Însă imediat i se așternu pe față expresia aceea a ei dură și antipatică.

– Cum se poate cumpăra o rochie de la o evreică? zise.

Benedetta așteptă înainte să răspundă. Simțea că i-ar fi tremurat vocea. În schimb, trebuia să pară liniștită, poate chiar îndrăzneață, dacă voia ca planul ei să ajungă la bun sfârșit. Și având în vedere că era o șarlatană pricepută, știa că atacul era tehnica justă.

– Ca de obicei, răspunse ascunzându-și intimidarea pe care i-o inspira femeia aceea sus-pusă și puternică și bogată. Se bagă mâna în pungă și se plătește.

Aristocrata se crispă, deconcertată de răspuns. Dama ei de companie surâse și-și acoperi gura cu o batistă brodată.

– Sunteți spirituală, zise aristocrata.

– Sunteți generoasă, Înălțimea Voastră.

– Bine. Acum răspundeți cum trebuie întrebării mele.

Avea un glas înghețat.

Și, chiar așa, Benedetta simți că îngheață. Femeia aceea avea de partea ei forța strămoșilor, secole de istorie, patrimonii

imense. Şi Benedetta ştia că e un nimeni în ochii ei. Dacă n-ar fi fost noutatea acelei rochii, aristocrata nici nu ar fi văzut-o. De aceea trebuia să continue să atace, chiar dacă ar fi vrut să o ia la goană şi să se ascundă, chiar dacă se simțea atât de inferioară.

– Vă place? o întrebă pe cel mai monden ton ce reuşi să imite.

– Nu v-au învățat că nu se răspunde la o întrebare cu o întrebare?

– Cum tocmai ați făcut Domnia Voastră?

Răspunsul îi venise singur pe buze.

Benedetta se simți însuflețită. Reuşea. Lupta cu arme egale cu femeia aceea.

– Nu-i nevoie de mai mult de o clipă pentru a se trece de la a fi spiritual la a fi needucat, zise aristocrata, mândră, în timp ce în jur se forma un mic grup de femei curioase, inclusiv curtezana, care îi surâdea pe față Benedettei.

– Vă cer iertare, Înălțimea Voastră, făcu o plecăciune Benedetta. Însă în întrebarea mea era deja răspunsul. V-am întrebat dacă vă plăcea. Dacă Domnia Voastră mi-ați fi răspuns da, cum adevărat presupun că este, v-aş fi spus că tocmai acest motiv m-a făcut să cumpăr o rochie de la o evreică. Fiindcă, deşi evreică, trebuie să recunosc că are talent. Şi dacă puțin îmi pasă de ea, nu puțin îmi pasă de mine. Iar această rochie, iertați-mi lipsa de modestie, îmi vine foarte bine. Nu găsiți?

Aristocrata se uită lung la Benedetta.

– Uneori cred că faptul că cineva nu a primit o educație adecvată este un avantaj, fiindcă cei ca dumneavoastră s-au descotorosit de o serie de reguli de care noi cu greu ne dezbărăm. Ceea ce ar părea un elogiu adus ignoranței, încheie privind spre cei de acelaşi rang cu ea, care zâmbiră mulțumiți de lecție. Aşa că, odată restabilite ierarhiile, aristocrata i se adresă Benedettei pe un ton mult mai puțin dur şi mai puțin rece. Da, fetițo!

Această rochie îți vine minunat. Însă cred că nu e numai meritul acestei evreice care a creat-o, ca s-o spunem pe șleau. Ești mai curând... grațioasă.

Curtezana se strâmbă spre Benedetta și îi șopti, în timp ce aristocrata se întorsese să discute cu alte două nobile femei:

– Sunt impresionată, draga mea. Mie nu mi-a vorbit niciodată așa. Și cred că nimănui.

„Ai reușit, gândi Benedetta, cu un fior în inimă, uitându-se la nobila doamnă care se întorcea din nou spre ea. Peștele a înghițit nada."

– Fă loc, deșirato, zise aristocrata, împingând-o pe curtezană. I se adresă Benedettei: Eu nu-mi pot permite să intru într-o prăvălioară din plin ghetou de evrei. Poate, însă, vorbeam cu prietenele mele, aici de față... și arătă spre femeile cele mai împodobite cu giuvaieruri de la petrecere, că poate ar putea fi chemată această evreică într-una dintre casele noastre, fără prea mare vâlvă, să ne arate rochiile astea ale ei.

Benedetta încuviință. Și în sinea ei fremăta de bucurie.

– Ce credeți? spuse aristocrata privind-o.

– Înălțimea Voastră, zise Benedetta, eu nu aș vrea să mi se reproșeze din nou fiindcă răspund cu o întrebare, însă, deși îmi pare rău, trebuie să vă întreb: cât poate cântări pentru Domnia Voastră ceea ce cred eu?

– Credeam că sunteți una dintre obișnuitele târfulițe ale principelui, zise aristocrata, în schimb, sunteți o fată cu capul pe umeri. Și sunteți înțeleaptă.

Benedetta făcu o plecăciune adâncă.

– Da, chiar cade bine rochia asta, spuse aristocrata. Și când vă mișcați.

Benedetta îi zâmbi.

– Puteţi trimite pe unul dintre servitorii dumneavoastră... unul dintre servitorii principelui, vreau să spun, în prăvălia acestei evreice? spuse atunci aristocrata. Aş prefera ca nici servitorii mei să nu se amestece cu lumea aceea.

– Fireşte, Înălţimea Voastră, răspunse Benedetta.

– Stabiliţi o întâlnire la palatul Vendramin pentru Lunea Paştelui.

– Cum porunciţi.

– Îmi faceţi o plăcere.

– Și e o plăcere.

Aristocrata dădu să plece, dar se opri.

– Înțelegeți singură însă că nu vă pot invita, nu-i aşa?

Benedetta simţi umilinţa. Și mânia. Dar nu arătă.

– Desigur, Înălțimea Voastră.

Aristocrata privi din nou rochia.

– Foarte frumoasă.

– Da. Aşa e, zise Benedetta. Evreica aceea m-a vrăjit cu rochiile ei.

– Vrăjit? Ce termen ciudat folosiţi, râse aristocrata.

– Găsiţi? Și totuşi, chiar aşa e. Am trei şi nu mă pot decide să îmbrac alte rochii. Apoi, cu naturaleţe, ca şi cum nu ar fi premeditat nimic, desfăcu cuta bustului şi-i arătă aristocratei o mică pată roşie. Priviți. Aceasta e semnătura ei. Sânge de îndrăgostiți. Râse. Însă, fireşte, eu nu cred...

Aristocrata nu spuse nimic. Însă se întoarse imperceptibil spre un bărbat de aceeaşi vârstă cu ea şi care se dădea la o servitoare tânără. Și atunci Benedetta înţelese de unde venea privirea aceea dură şi rece. Era o femeie trădată. Era o femeie umilită. Era o femeie singură. O femeie care avea nevoie de o rochie pătată cu sânge de îndrăgostiți, ca să se încălzească, să spere.

– Vă va veni minunat, îi şopti Benedetta.

O clipă, aristocrata se uită la ea fără masca aceea rece. Părea mai puțin bătrână. Și mult mai fragilă. Avea secole de istorie pe umerii ei şi giuvaieruri care valorau o avere, dar nu avea sentimente diferite de ale oricărei alte femeiuşti. Avea trufia celui care se crede superior, dar avea slăbiciunile unei fete crescute la Gropile Comune. Însă, după o clipă, aristocrata reveni femeia de lume care nu putea fi atinsă de mizeriile umane.

Când petrecerea era în toi, principele se duse la Benedetta şi o invită la dans. Benedetta se ridică şi merse în mijlocul sălii. Cu toții tăceau şi se uitau țintă la ei.

Și atunci Benedetta îşi duse o mână la decolteu, deschise larg gura şi se înroşi ca focul. O clipă mai târziu era la pământ, leşinată. Și înainte de a-şi reveni, în timp ce un medic îi dădea primul ajutor, începu să tremure şi să aiureze:

– Sufletul... îmi fură sufletul... sufletul... mă sufoc... desfaceţi-mi rochia... mă sufoc... rochia... rochia...

Fu dusă în dormitor. Două servitoare se ocupară de ea, dezbrâcând-o.

Când medicul intră în cameră, Benedetta se simţea bine.

– Mi-am scos rochia şi mi-a trecut totul, doctore, îi spuse.

– Poate era prea strâmtă, zise medicul.

– Poate... răspunse Benedetta. Însă ce ciudat... era ca şi cum...

– Cum? întrebă medicul.

– Ca şi cum rochia mi... nu, e o prostie. Trebuie să mă fi sugestionat. Râse. Gândiți-vă dacă o rochie îţi poate fura sufletul.

Doctorul râse cu ea.

Însă cele două servitoare, care aveau în mână rochia, o aşezară imediat pe un scaun şi plecară.

În lunea următoare, Benedetta trecea tocmai prin fața palatului Vendramin chiar când aristocrata ieşea, cu prietenele ei. Benedetta o salută foarte discret şi o întrebă cum se desfăşurase etalarea modelelor cu evreica.

– Fata aceea are talent, aveaţi perfectă dreptate, spuse aristocrata, veselă. I-am comandat câteva rochii. Ştiaţi că prăvălioara ei se numeşte Psyche?

– Nu, minți Benedetta. Suflet... ce nume caraghios.

– Psyche şi Amor, zise aristocrata. Și sânge de îndrăgostiți. Râse. Ce prostii!

– Da, ce prostii, repetă Benedetta.

Aristocrata observă că Benedetta purta aceeaşi rochie ca în seara petrecerii.

– Fata mea, nu vă arătaţi peste tot mereu cu aceeaşi rochie, acceptați un sfat, îi spuse.

– Aveţi dreptate, Înălţimea Voastră, spuse Benedetta, dând din cap. Dar nu sunt în stare. Nicio altă rochie nu mă mulțumeşte atât de mult. V-am spus... evreica aceea m-a vrăjit, şi zâmbi.

– E a doua oară când folosiţi acest termen, fată, spuse aristocrata. E un termen... compromițător. Mai ales ținând cont că găzduiţi în casa dumneavoastră... adică a principelui... chiar şi un sfânt. Fiți atentă, v-ar putea frige, şi râse ea însăşi.

– Nu-l voi mai folosi, pe cuvânt, surâse Benedetta.

Făcu o plecăciune şi se îndepărtă. Însă nu făcuse decât câțiva paşi că se lăsă să cadă la pământ, urlând şi zvârcolindu-se ca o posedată.

Aristocrata şi prietenele ei, din instinct, se îndepărtară la început în cealaltă direcţie. Însă, pe urmă, aristocrata se opri şi se uită în direcția Benedettei.

Benedetta, la pământ, îşi dusese mâinile la decolteu. Era roşie la faţă, avea ochii căscaţi şi urla fraze disparate.

– Nu, nu mă vei înhăța... Ajutați-mă! Mă arde... scoateți-mi... scoateți-mi rochia... ard! Iau... foc... vă rog... nu! Nu!

Apoi, acolo, în mijlocul pieței, în timp ce se aduna lumea privind fără să intervină, Benedetta își sfâșie rochia în față, dezgolindu-și sânul.

– O, bunule Dumnezeu! exclamă aristocrata.

– Ajutor! țipa Benedetta, sfâșiindu-și din ce în ce mai tare rochia, pradă convulsiilor. Ridicându-și rochia, arătându-și picioarele și pubisul și fesele. Ard! Iau foc!

În cele din urmă, tocmai când aristocrata și prietenele ei interveneau, strigându-și servitorii și pe portarul palatului să-i dea o mână de ajutor, Benedetta se ridică în genunchi și, cu un ultim, dureros efort, își smulse complet rochia de pe ea, rămânând goală.

– Priviți! exclamă atunci o femeie. E acoperită de plăgi. E arsă!

Și cu toții văzură că Benedetta avea spatele vinețiu, acoperit cu pustule apoase.

– Duceți-o înăuntru! le porunci aristocrata servitorilor.

Benedetta se întoarse să se uite la ea, cu ochii încețoșați de durere.

– Nu... mi-e bine... acum mi-e bine... zise înainte să se prăbușească la pământ, leșinată.

Și în clipa aceea îi ieși un cheag de sânge din gură.

Mulțimea murmură. Aristocrata își acoperi ochii.

Servitorii palatului Vendramin o ridicară.

Rochia sfâșiată era pe pământ, murdară de noroi. O plebee se aplecă spre rochie și luă ceva ce ieșea dintr-o cută. Arătă oamenilor din jur. Era pana unui corb cu un ac răsucit la bază și pătat de sânge la vârf.

– Vrăjitorie! strigă. E o făcătură, biata fată!

Mulțimea fremătă. O bătrână plecă iute, făcându-şi în continuare semnul crucii.

– Prostii! Superstiții! ripostă aristocrata.

Dar se uită la rochia de pe jos şi nu o ridică. Apoi dispăru repede în propriul palat.

Ceva mai încolo, în micul canal lateral, avansa încet o barcă plată ce aduna gunoiul. La pupa, hârdăul cel mare de excremente. La prora, cel cu celelalte resturi. Din câteva locuințe cetățenii coborau găleți pline de scârboşenii puturoase cu câte o funie. Destul de des, când barca nu trecea, acele găleți erau aruncate direct în apa canalului, infectând apele şi plutind zile întregi la suprafață. Un stol de pescăruşi se roteau în aer dând târcoale gunoiului. Rezonanța palatelor, lipite unele de altele pe malul canalului, amplifica țipetele lor, care păreau un hohot lugubru.

– Vrăjitorie… murmura înspăimântată lumea din piațetă.

63

Giuditta privea de la fereastra ce dădea înspre piață spre poarta de pe canalul San Girolamo. Isac era în camera lui, dormea. Se auzea cum sforăie. În schimb, Giuditta nu dormea. Spiona oamenii care intrau în ghetou, căutându-l pe Mercurio, sperând că în seara aceea avea să vină.

Însă poarta era goală. Cei doi străjeri se plimbau în sus și în jos plictisiți, așteptând să bată ultima oară Marangona ca să închidă.

Giuditta îl văzu pe Lanzafame care ieșea din cazarmă. Văzuse că fusese rănit. Era încă bandajat. Tatăl ei îl trata în fiecare zi, însă nu îi explicase nimic. Însă, mai presus de toate, Giuditta, chiar și acum, privindu-l, vedea că nu se clatină, că nu era beat.

Bătu Marangona. Cei doi străjeri își întinseră oasele.

– Închide! ordonă Lanzafame.

– Închis! se auzi răspunsul de la cealaltă poartă, cea care dădea spre Ghetoul Vechi, către Cannaregio.

Străjile din San Girolamo începură să împingă cei doi batanți ai porții.

Giuditta se uită spre Fondamenta dei Ormesini, sperând să îl vadă sosind pe Mercurio îmbrăcat în evreu, întârziat. Dar și cheiul era gol. În jumătatea de oră anterioară Giuditta îi văzuse

intrând pe ceasornicarul Leibowitz, două spălătorese bătrâne, o huidumă plină de sânge, care trebuie să fi fost un măcelar ritual *kosher*, și o fetișcană cu o boccea cu paie pe cap, adunată într-o bucată albă de pânză, înnodată ca o batistă la cele patru capete, încrucișate între ele. Și pe urmă un tânăr, slab, murdar, fără un picior, care înainta greu, sprijinindu-se în două cârje. Giuditta avusese o tresărire. Putea foarte bine să fie Mercurio. Însă, pe urmă, nu apăruse, nu zgrepțănase la ușa casei, cum se înțeleseseră.

Cei doi batanți ai porții dinspre canalul San Girolamo se ciocniră unul de altul, încastrându-se și producând o vibrație surdă și înfundată. Se auzi lanțul care aluneca prin inelele de fier.

– Închis! strigară străjerii.

Lanzafame se întoarse în garnizoană.

Giuditta rămase la fereastră, cu capul sprijinit de geamul rece. În seara aceea Mercurio nu avea să vină.

Începu să-și facă patul, indolent. Apoi, ciulind urechea, auzi pași pe scări.

Surâse și alergă la ușă, deschizând-o înainte de semnalul convenit. Inima îi bătea tare în piept.

Însă, în loc de Mercurio, se trezi în fața ei cu o fată. „Fata cu bocceaua cu fân“, gândi, fiindcă mai avea încă vreo câteva fire de paie în părul lung și blond.

– O... scuză-mă, zise deziluzionată Giuditta și dădu să închidă ușa.

Fata ridică privirea și zise:

– Așteaptă. Pot mai întâi să te sărut?

– Tâmpitule!

Mercurio își duse un deget la buze, cu ochii scânteind de veselie.

– Taci... vrei să-i trezești pe toți?

Giuditta i se aruncă în brațe.

– Cât eşti de frumoasă, îi murmură în ureche, continuând să râdă.

– Vino, îi spuse Mercurio apucând-o de o mână,

– Aşteaptă, zise Giuditta.

Se strecură în casă, luă cuvertura de pe pat şi trase uşa.

Apoi, în tăcere, dar lăsând deja mâinile să exploreze trupul celuilalt, fără să poată aştepta, urcară până pe acoperişul casei. Ieşiră pe terasă şi se strecurară într-o încăpere pe jumătate zidită şi pe jumătate din lemn. În aer era un miros puternic de găinaţ.

– Bună seara, băieți, zise Giuditta intrând.

Câțiva porumbei somnoroşi înşirați pe o stinghie de lemn scoaseră un sunet uşor drept răspuns.

– Uite, zise Mercurio.

Giuditta văzu un mic foc care ardea în mijlocul camerei. Iar într-un colţ, paiele pe care le adusese, acoperite de pânza în care fuseseră ținute, deveniseră un culcuş.

– Ce lux! exclamă.

– Nu s-a terminat, zise Mercurio şi-i întinse o prăjitură caramelizată, acoperită cu alune pisate şi umplută cu miere.

– Uite de ce te iubesc, suspină Giuditta. Apoi apucă un colţ din fusta lui Mercurio şi-l flutură, râzând. Sigur nu pentru virilitatea ta.

– Gândeşte-te ce ar spune dacă ne-ar descoperi, râse Mercurio. Două fete într-un columbar.

– Şi, pe deasupra, o creştină, râse Giuditta.

– Sunt evreică, zise Mercurio, prefăcându-se ofensat. Am şi bereta, adăugă el şi şi-o scoase din buzunar şi şi-o trase pe cap.

– Dar... Giuditta era uimită. E una dintr-ale mele!

– Am cumpărat-o azi. Nici n-ai observat când am intrat în prăvălie. Erai prea ocupată s-o ademeneşti să intre pe o grăsană cu o rochie oribilă.

– Era o rochie superbă, dar grăsana aia... Giuditta se întrerupse. Se uită serioasă la Mercurio. Mi-ar fi plăcut să te văd.

– În schimb, mie mi-a plăcut să te spionez.

– Antipaticule... ba, fetiță antipatică.

– Apropo, zise Mercurio, lasă-mă să controlez dacă aici dedesubt suntem două fete clădite la fel, şi strecură o mână sub fusta Giudittei.

Giuditta se opri din râs şi băgă mâna sub fusta lui Mercurio.

Apoi se rostogoliră pe patul de paie şi storciră cu trupurile lor prăjitura cu caramel. Se contopiră unul cu altul, cum făceau de-acum de zile întregi, de câte ori aveau ocazia.

Apoi, când se săturară, Giuditta se lipi de el, culcuşindu-se în brațele lui primitoare şi calde. Îl mângâie pe spatele gol, îşi trecu degetele printre omoplați şi apoi mai jos, până la coapsele de care cu o clipă înainte se apucase cu pasiune, în timp ce el o pătrundea.

– Miroşi bine, spuse apropiindu-şi nasul de pieptul lui. Și simt cum îți bate inima... ridică ochii. Îl privi, roşi, lăsă din nou capul în jos şi-şi puse urechea pe inima lui. Pentru mine.

– Pentru tine, zise încet Mercurio.

Rămaseră îmbrățişați. Afară începea să se lumineze.

– Eşti pe buzele tuturor la Veneția, zise Mercurio. Eşti pe cale să devii faimoasă. Și bogată, îmi imaginez.

– Am mii de modele în minte! murmură entuziasmată Giuditta. Va fi o mare aventură!

Mercurio o asculta zâmbind. O sărută pe buzele cărnoase. Giuditta se desprinse.

– Mă asculți? întrebă.

– Puțin... zise Mercurio.

– Doar puțin?

– Eşti prea frumoasă. Nu reuşesc să mă concentrez.

Giuditta surâse.

– În curând se va trezi tata, zise.

– A, bine, aşa-i voi putea da bună dimineaţa, zise Mercurio.

Giuditta râse din nou.

– Trebuie să mă îmbrac.

– Nu, aşteaptă puţin. Lasă-mă să-ţi mai ating pielea.

Îşi trecu mâinile pe trupul ei, care urmărea mângâierile arcuindu-se.

– Trebuie să plec... murmură Giuditta.

– E devreme. Încă nu a cântat cocoşul, zise Mercurio.

– Nu sunt cocoşi în ghetou, râse încetişor Giuditta.

– Mincinoaso.

Giuditta îl dădu deoparte, zâmbind.

– Mai rămâi puţin, zise Mercurio, trăgând-o spre el.

– E o nebunie...

– Da, zâmbi Mercurio.

Giuditta îl îmbrăţişă şi-şi lăsă capul pe pieptul lui.

– Am încercat să vorbesc cu tatăl tău, zise încet Mercurio.

Giuditta se crispă.

– Nu sunt genul lui, glumi Mercurio, însă glasul lui trăda apăsarea care îl chinuia. Tatăl tău nu mă va accepta niciodată, nu-i aşa?

– Nu te mira, răspunse Giuditta. El e evreu şi tu eşti creştin.

– Şi ce ne pasă?

– Cum de nu înţelegi? zise Giuditta. Pentru tine totul e uşor. Tu nu eşti închis într-o cuşcă. Tu nu trebuie să porţi o beretă galbenă pentru ca toţi să ştie că nu eşti ca ei. Tu eşti liber!

– Atunci eliberează-te şi tu!

– Cum?

– Fă-te creştină!

– Să-i trădez pe ai mei? Să-l trădez pe tatăl meu? În glasul Giudittei se simţea toată greutatea condamnării ei, a bătăliei

ei, a disperării ei. Asta-mi ceri? Să-mi tai o mână, o bucată de inimă, jumătate de cap? De fapt, ce îmi ceri să-mi tai?

Mercurio simţi că ochii i se umplu de lacrimi. Simţi o durere fără fund care îl aspira, care i se deschidea în piept.

– Cum poţi...? sări Giuditta.

Dar se opri. Şi simţi la rândul ei cum i se umplu ochii de lacrimi. Și aceeaşi durere care-i sfâşia pieptul. Tăcu.

– După părerea ta, ce ar trebui să fac? Să mă dau cu cei care-i închid pe ai mei în cuşcă, cum o numeşti tu, în fiecare noapte? Sau să urlu pe străzile Veneției cu sfântul acela infam că ai mei sunt în slujba Satanei? Că fură şi înjunghie copii nevinovați ca să le verse sângele în ritualuri magice? Noi nu avem nimic, în afara condamnării noastre de a fi evrei. Dar dacă renunţ şi la asta, pe urmă... cine sunt?

Mercurio suspină:

– Şi astfel condamnarea mea va fi să te am... dar să nu te am. Să fiu al tău... dar să nu fiu.

Giuditta îşi ascunse faţa la pieptul lui, agăţându-se de trupul lui, într-o îmbrățişare disperată, încercând să îşi sufoce gândurile şi durerea.

Mercurio o îndepărtă. Cu delicatețe, dar hotărât. Se uită la ea.

– Ține-mă cu tine... murmură Giuditta.

– Câtă vreme? răspunse cu glasul frânt de emoţie Mercurio. Până la ziuă? Obligat să murmur că te iubesc fiindcă mi se interzice s-o spun cu glas tare?

– Nu te gândeşti că şi pentru mine e tot atât de insuportabil? şi Giuditta îl îmbrăţişă din nou.

– Da... murmură Mercurio. Da, dragostea mea...

Giuditta se uită la el.

– Atunci...?

– Eu sunt gata să mă fac evreu, îi spuse Mercurio. Pe urmă, tatăl tău mă va accepta?

Giuditta simți un junghi sfâșietor în inimă.

– Creştinii nu ți-ar permite aşa ceva.

– Pe urmă, tatăl tău mă va accepta? repetă Mercurio. Și tu ai fi gata să fii a mea? Nu mă interesează creştinii.

– Te vor arde pe rug, zise Giuditta.

– Dar tu ai fi a mea? Răspunde!

– Eu sunt a ta...

– Nu. Nu eşti!

Giuditta lăsă privirea în jos.

– Eu sunt un şarlatan, Giuditta. Voi găsi o modalitate să devin evreu fără să mă las prăjit de creştini. Dar pe urmă tu ai să fii a mea?

Giuditta simțea cu toată ființa ei că Mercurio era dispus să-şi sacrifice propria viață pentru dragostea lor.

– Acum am o corabie, reluă Mercurio. O corabie adevărată. Și o slujbă care-mi va permite să o scot pe mare. Atunci voi veni să te iau şi am să te duc de aici.

– Unde?

– Într-un loc liber, Giuditta. Liber. Unde să nu fie nici evrei, nici creştini, ci doar oameni, zise Mercurio, aproape furios.

– Cum faci să vorbeşti mereu despre libertate şi să nu înțelegi că eu vreau să fiu o evreică liberă? zise Giuditta, cu o voce obosită.

Mercurio sări într-un cot.

– Dar e...

Se întrerupse.

– Ce? Giuditta îl sfida cu privirea. Imposibil?

Mercurio lăsă ochii în jos. Se întinse, întorcându-se cu spatele la ea.

Giuditta se întinse alături de el, îmbrățişându-l pe la spate. O disperare cruntă îi tăie avântul speranței. Se gândi că dragostea

lor nu ar fi supraviețuit, fiindcă aparţineau unor lumi diferite, care se puteau doar atinge. Se gândi că nu aveau să izbândească.

– Tu nu poți înțelege. Te-ai născut liber, zise. Eu nu. Eu aparţin poporului beretelor galbene...

Rămaseră aşa, nemişcaţi, în tăcere.

Apoi Giuditta zise:

– Trebuie să plec.

Atunci Mercurio îi luă o mână şi o întinse în faţa ei.

– Tu îți priveşti mâinile şi zici: „Seamănă cu ale tatălui meu. Am mâinile lui. Sunt a lui". Sau tatăl tău îți povesteşte că ai mâinile mamei tale şi atunci spui: „Sunt la fel cu mama mea. Sunt a ei".

Mercurio vorbea în şoaptă, mângâind degetele subțiri ale Giudittei. Se întoarse. Avea ochii plini de durere. Și nu era nici urmă de mânie în ei. Urmări trăsăturile chipului Giudittei cu buricul arătătorului.

– Şi-ţi spun că ai buzele bunicii tale şi ochii bunicului tău. Tu eşti parte din ceva. Și ştii de ce ai mâinile lor, ochii lor, buzele, părul... până şi un defect în modul de a vorbi îți spune că eşti parte din ei. Mercurio se opri o clipă. În schimb, eu n-am ştiut niciodată dacă am mâinile mamei sau ale tatălui meu. Poate din acest motiv nu înțeleg de ce a fi evreu sau creştin e aşa important... Pentru că eu sunt al nimănui. Îți cer iertare.

Giuditta sughiţă pe neaşteptate. Atât de tare că trebui să-şi bage capul în fân ca să nu fie auzită de toată casa. Când reuşi să-şi oprească sughițurile, se agăță de Mercurio cu toată puterea, ancorându-se de spatele lui cu unghiile, şi îl sărută cu toată pasiunea care o răvăşea. Și îl primi în ea. Cu furie.

64

Când Giuditta coborî acasă, Isac tocmai se sculase.

– Unde erai? o întrebă preocupat de ale lui.

– Pe acoperiş...

– Ce să faci?

Giuditta se uită pe fereastră şi îl văzu pe Mercurio, îmbrăcat în fată, cum se îndrepta spre poarta care se deschidea tocmai atunci. Încă-i mai simţea căldura corpului. Îşi simţea interiorul coapselor lipicios de sămânţa lui. Simţea dorinţa care nu se linişte a niciodată.

– Voiam să văd dacă zorii vin mai devreme acolo sus.

– De ce?

Giuditta văzu că Mercurio, înainte de a se amesteca printre oameni pe Fondamenta dei Ormesini, întorcea capul spre fereastră şi saluta, chiar dacă nu o putea vedea. Însă el, în inima lui, în inima aceea atât de mare şi de generoasă, gândi Giuditta, ştia că ea ar fi fost acolo, să se uite la el. Pentru că el aşa ar fi făcut.

– Fiindcă zorii înseamnă că suntem liberi. Pentru o altă zi. Doar până seara, dar liberi.

Isac clătină din cap. Strânse buzele. Dădu un pumn, încet, zidului spoit cu var.

– Ți-e atât de greu?

Giuditta se desprinse de fereastră. Mercurio dispăruse. Se uită la tatăl ei.

– Ție nu?

Isac suspină. Susţinu doar o clipă privirea fiicei lui, apoi se întoarse, prefăcându-se că are ceva treabă pe masă.

– Mie mi-e de două ori mai greu, spuse apoi. Fiindcă te-am adus aici.

Numai în clipa aceea Giuditta realiză sentimentul de vinovăție al tatălui. Nu o luase niciodată în calcul.

– Eu sunt bucuroasă că m-ai adus la Veneția, îi spuse.

– Datorită şarl... Isac îşi muşcă limba... băiatului ăluia?

Se întoarse să se uite la fata lui.

Giuditta nu răspunse.

Acum, Isac nu-şi mai lua ochii de la Giuditta.

– Crezi că eu sunt un tată rău? o întrebă cu demnitate. Crezi că mama ta s-ar comporta altfel?

Giuditta scutură din cap.

– Nu mi-am cunoscut mama. Cum pot să-ți răspund?

Isac suspină.

– Eu aş vrea ca ea să fi fost aici, zise în şoaptă.

– Să rezolve ea lucrurile pentru tine? surâse Giuditta.

Isac răspunse surâsului:

– Și asta. Însă privirea lui era distantă. Iar fața lui melancolică. Îmi lipseşte. Imens. N-am mai fost întreg niciodată de când ea s-a dus.

– Aducându-mă pe lume, adăugă cu tristețe Giuditta.

Isac se uită la ea revenind în prezent.

– E timpul să te eliberezi de spectrul ăsta. E o invenție a minții tale. E ca o piatră pe care o porți în buzunar. Las-o să cadă, n-ai nevoie de ea.

Giuditta simți cum ochii i se umplu de lacrimi.

– Ne agățăm și de oroare, doar ca să nu schimbăm, îi spuse Isac. Știi că e unul din punctele forte ale șarlatanilor? zâmbi. Nu ar trebui să vorbesc de șarlatani având în vedere acel... ai înțeles cine. Dar, la urma urmelor, dacă știi că fraierul tău are un anumit obicei, poți conta pe el, și fii sigur că va repeta ce e obișnuit să facă. Chiar dacă în acel mod se va spânzura cu mâinile lui.

Giuditta zâmbi.

– Am să încerc...

– Dar ai răspuns numai la o întrebare a mea, făcu Isac. Crezi că eu sunt un tată rău?

– Nu.

– Ce trebuie să fac, Giuditta? zise Isac, apropiindu-se.

Giuditta se dădu la o parte, fără să răspundă, și se duse spre foc.

– Îți pregătesc micul dejun, zise. Așază-te.

Isac se așeză la unul din capetele mesei.

– Ce i s-a întâmplat căpitanului? îl întrebă Giuditta punând pe foc oala cu supă.

– Nimic, răspunse Isac și începu să se joace cu strachina de lemn.

Giuditta amestecă în supă cu un polonic, până se încălzi, fără să scoată o vorbă. Apoi luă pâinea și întinse unt pe ea. Umplu cu supă strachina tatălui. Puse pe o farfurie pâinea cu unt și i-o aruncă în față.

– Chiar vrei să știi ce trebuie să faci? îl întrebă pe neașteptate cu un glas agresiv. M-ai întrebat ce trebuie să faci. Vrei cu adevărat un răspuns?

– Da.

*

– Trebuie să-mi vorbeşti ca unei femei, zise Giuditta. Nu sunt o fetiță. Eu sunt o femeie.

– Dar eu îți vorbesc ca unei fe...

– Ce i s-a întâmplat căpitanului Lanzafame? îl întrerupse Giuditta.

– Avem necazuri la... Castelletto...

– Ce fel de necazuri?

Isac îşi vântură mâna în aer, minimalizând.

– Nimic...

Giuditta se întoarse brusc.

– Când ai terminat de mâncat, pune vasele în spălător. Se îndreptă spre uşă. Trebuie să spăl rufe.

– Giuditta...

– Cu tot respectul, tată... zise Giuditta ieşind din casă fără să întoarcă privirile, du-te dracului.

Isac înmuie pâinea în supă şi muşcă cu furie din ea.

– Fir-ar să fie! exclamă.

Apoi se îmbrăcă şi ieşi, prost dispus, mergând cu pas grăbit cu căpitanul Lanzafame care, în schimb, era vesel.

– M-am hotărât să nu beau nici astăzi, făcu Lanzafame.

– Bine pentru dumneavoastră.

– Însă mâine nu ştiu, râse Lanzafame.

– Bine.

– Metoda asta a ta e o metodă bună, continuă Lanzafame. Știi ce mi-ai amintit?

– Nu.

– Când eram copil, tatăl meu mergea într-o cârciumă unde scria: „Mâine se dă pe datorie". Râse cu poftă. În fiecare zi credeam că a doua zi urma să mergem în cârciuma aia şi tatăl meu ar fi luat vinul fără să-l plătească. În schimb, în fiecare zi firma spunea: „Mâine...". Râse. Ai înțeles, doctore?

– Da.

– Mereu era azi şi niciodată mâine, râse iar Lanzafame. Ca metoda ta.

– Da, amuzant.

– De, să mă lovească damblaua, Isac, dacă tu nu eşti total dezinteresat ca prieten! pufni Lanzafame. La dracu', ce mai râdem împreună!

Isac schiță un zâmbet.

– Eu urăsc femeile.

– Devii sodomit?

– O urăsc pe Giuditta, în mod special.

– A, cum aşa?

– Pentru că mă face mereu să mă simt un mare nătărău.

– Și ce învățăminte tragi din toate astea?

– Ce învățăminte ar trebui să trag?

– Că eşti cu adevărat un mare nătărău! râse Lanzafame în timp ce intra pe uşa Turnului Gaițelor.

Urcară la etajul cinci şi se despărțiră. Lanzafame se duse la Serravalle să se informeze de turele de gardă. În schimb, Isac se duse mai întâi în camera în care o dusese pe Cardinal, după ce fusese înjunghiată de oamenii lui Scarabello. Târfa era deja ridicată în pat şi bătea în pinteni.

– Nu poți sta în pat măcar azi? o întrebă Isac după ce-i controlase rănile.

– Nu, sunt prea multe de făcut, răspunse Cardinal.

Dar privirea îi fugea în dreapta şi-n stânga.

– Ce-i? suspină Isac. Care-i adevăratul motiv pentru care nu poți sta în pat?

– Gură a murit astă-noapte, zise Cardinal.

Cu Gură ajunseseră deja la douăzeci şi şapte de decese. În fiecare dintre camerele disponibile la etajul cinci erau înghesuite

de la opt la zece prostituate bolnave. Epidemia nu se oprea. Repeziciunea cu care se răspândea era impresionantă. Isac dăduse de veste tuturor prostituatelor din Castelletto şi chiar micului nucleu din Ca' Rampana să vadă dacă clienţii lor aveau cumva plăgi, mai ales pe penis. Însă nu era uşor să avertizezi şi să instruieşti aproape unsprezece mii de prostituate. Și multe dintre acestea, deşi avizate, duceau o viață atât de mizerabilă încât nu-şi permiteau să refuze un client, când dădeau peste el. Și aşa, ciclul bolii nu se oprea.

– Îmi pare rău, zise Isac.

Climatul de solidaritate care se crease în Turnul Gaițelor era însă minunat. Multe prostituate neinfectate, în pauzele de lucru, le ajutau pe colegele lor bolnave, spălau pe jos, aduceau mâncare şi băuturi. Însă mai cu seamă aduceau bârfe, pălăvrăgeli, veselie, care mențineau moralul.

Cel puțin până când murea câte una.

– Gură era o mare curvă, zise Cardinal, şi eu nu vreau să pierd înmormântarea ei.

Cadavrul era înfăşurat într-o pânză albă şi transportat de funcționarii Serenissimei. Se ordonase ca leşurile să fie arse. De fiecare dată Isac asista impresionat la procesiunea de prostituate care mergeau în urma cadavrului până la locul unde avea să fie incinerat, sfidând legea care le interzicea să circule pe străzile Veneției, cu excepţia zilei de sâmbătă. Și totuşi, cu toate că la început autoritățile republicii încercaseră să impună ordonanța, niciuna dintre ele nu era întoarsă din drum. Autoritățile fuseseră pe urmă destul de flexibile să înțeleagă că nu era cazul să se impună în fața acelei sincere dureri de breaslă. După ce aduceau un ultim salut tovarăşei lor, prostituatele se întorceau la Castelletto fără să se piardă prin cârciumi, prin hanuri şi fără să agațe clienți.

Isac ajunse la ultimele două camere, unde erau duse prostituatele pe cale de însănătoşire. Când intră, prostituatele îl aplaudară. Isac răspunse cu o plecăciune veselă. Nu trebuia să le ia speranţa că datorită îngrijirilor se simţeau mai bine, însă în sufletul lui nu-şi explica acele vindecări. Singurul lucru pe care era în stare să îl descifreze era o perioadă de circa douăzeci şi una de zile, uneori ceva mai mult, ca în cazul Republicii, perioadă care marca hotarul jalnic între moarte şi lenta regresie a bolii. De fiecare dată când se prefăcea că acceptă laudele pentru o însănătoşire se simţea murdar, chiar dacă ştia că aşa trebuia făcut. El, care trăise din potlogării, se ruşina, pentru prima oară în viaţa lui, de o înşelăciune care se termina bine.

Întâlni privirea lui Donnola. Îi zâmbi. Iar asistentul lui răspunse bucuros. Era meritul lui dacă era medic la Veneţia. Se apropie de el.

– Eşti palid, îi spuse. Du-te şi te odihneşte.

– Nu... „Cine are timp să nu piardă timp“, zicea bunica mea, răspunse Donnola.

– Cum ai cunoscut-o pe bunica ta, dacă nici măcar nu ştii cine era mama ta? zise o prostituată.

Toate celelalte râseră.

Și Donnola. Apoi începu să adune bandajele murdare şi le puse într-un sac.

– Mă duc să le ard, zise cu glas tare, ca să fie auzit.

Isac încuviinţă, serios. Și uitându-se după el cum iese cu sacul pe umăr, se gândi că aceea era cea de-a doua înşelătorie pe care o pusese la cale. De fapt, Donnola nu urma să ardă bandajele. Nu aveau destui bani să cumpere cât aveau nevoie. Bandajele erau duse la o femeie care le scotea petele cu leşie şi pe urmă le fierbea într-un cazan mare cu ierburi de pădure şi cu argint viu.

– Republica, spuse solemn Isac, tu care eşti veterana şi prima care te-ai vindecat, controlează ca totul să decurgă cum trebuie în camera albă, cum porecliseră încăperea în care aveau acces prostituatele considerate în afara pericolului.

Ieşi din cameră şi se duse la balustrada din capul scărilor. Îl văzu pe Donnola care stătea la palavre cu doi dintre soldații de strajă.

– Nu tu erai acela care a spus: „Cine are timp să nu piardă timp?“, îi zise Isac.

– Și dumneavoastră nu erați cel care a zis: „Du-te şi te odihneşte?“, răspunse Donnola.

– Eu glumeam, zise Isac.

– Și eu, doctore, răspunse Donnola. Bine, mă duc. Se prefăcu că bombăne şi începu să coboare cu indolență treptele. Însă nu ajunsese nici măcar la jumătatea primei rampe că se opri şi bâlbâi: Sca... Scarabello...

Imediat ce auzi pronunțat acel nume, căpitanul Lanzafame o luă la goană pe scări, urmat imediat de doi soldați, cu arma în mână. Coborî şi Isac, alarmat.

– Iată comitetul de primire, surâse Scarabello, fără să pară îngrijorat, înfruntând armele soldaților.

– Ce vrei? îl întrebă Lanzafame.

– Am auzit că alaltăieri a avut loc o mică încăierare, zise Scarabello, cu un surâs suav.

Prostituatele şi clienții lor începură să se adune în jur, curioase.

Scarabello se mişca în largul lui, ca un actor învederat.

– Oamenii mei trebuie să-mi fi luat prea în serios cuvintele când am spus că voiam să pun mâna iar pe etajul cinci, zise tot zâmbind. Se uită la Isac. Cred că a venit momentul să ne

comportăm ca nişte gentilomi şi să convenim o soluție care să ne satisfacă pe amândoi, ce spuneți?

– Eu cred că trebuie să te cari de aici, rânji la el Lanzafame.

– Cu siguranță cariera diplomatică nu e pentru dumneavoastră, căpitane, glumi Scarabello.

– Nu ți-a fost de ajuns că ți-ai pierdut oamenii? Nu ai înțeles că noi suntem soldați, nu bufoni?

Lanzafame îl luă de gât pe Scarabello. Bandajul de pe umăr se pătă de sânge.

Scarabello nici nu clipi. Bătu doar, delicat, umărul căpitanului, unde începuse să curgă sânge.

– Poate ar trebui să vă agitați mai puțin. Nu e aşa, doctore? spuse pe urmă adresându-i-se lui Isac.

– Pleacă, nu te vreau aici, rânji Lanzafame.

– Luați-vă mâinile de pe mine, făcu Scarabello, tot zâmbind, însă glasul lui îşi pierduse jovialitatea.

Lanzafame îi trase un pumn în gură.

– Pleacă, vierme!

Scarabello primi lovitura fără să dea înapoi. Îşi trecu limba peste buza spartă, senzual.

Atunci Lanzafame îşi pierdu capul. Se aruncă asupra lui, cu toată puterea. Îl lovi cu pumnii şi pe urmă, când îl doborîse la pământ, continuă cu picioarele. Şi cu siguranță l-ar fi omorât dacă nu l-ar fi oprit oamenii lui.

Scarabello se ridică sângerând. Îşi aranjă cămaşa neagră. Văzu că era sfâşiată. Îşi aranjă părul. Se uită la căpitan cu o privire rece şi tăioasă. Apoi îşi lăsă privirea să rătăcească spre balustradele Turnului Gaițelor. Prostituatele îşi țineau respirația, ca la teatru.

– Am fi putut găsi o soluție! urlă pe neaşteptate Scarabello, cu brațele desfăcute, răsucindu-se în loc. Se apropie de Lanzafame.

Vorbi în şoaptă, şuierat, pe când sângele i se închega pe buze şi se amesteca cu saliva. Dar tu ai vrut să mă umileşti. Poate eşti un soldat bun. Dar cu siguranță ai fi un general foarte prost. M-ai pus cu spatele la zid. Și nu e o politică bună.

Făcu un pas înapoi, uitându-se din nou la publicul lui.

– Dacă acum te-aş lăsa să faci ce ai de făcut, mi-aş pierde respectul şi oricare dintre aceste târfe s-ar putea gândi că mă poate călca în picioare. Sau poate ar putea-o gândi unul dintre clienții ei. Sau poate un puştan care tocmai şi-a cumpărat un cuțit. Înţelegi ce ai făcut? Dacă te-aş lăsa, ar trebui să lupt în mii de bătălii. Trase aer în piept şi urlă: Atunci să fie un singur război!

Lanzafame îl apucă iar de gât.

Dar Scarabello nu tăcu.

– Ai să descoperi curând că acesta e un război foarte diferit de bufonadele în care eşti obişnuit să lupţi. Pentru cei ca mine războiul este un lucru serios. Fără reguli! Fără limită de lovituri!

Lanzafame îl împinse.

– Credeţi că sunteți un veteran, zise Scarabello, însă curând veți descoperi că sunteți un cadet.

Făcu o plecăciune ostentativă şi se îndreptă spre scări.

– Să nu te mai arăți, vierme! zbieră Lanzafame la el.

– O, fii sigur, zise Scarabello, fără să se întoarcă.

Râse încetişor, fără exagerare, ca şi cum s-ar fi distrat cu adevărat, şi dispăru în jos pe scări.

– Dublează supravegherea, îi ordonă Lanzafame lui Serravalle.

Donnola se uită la Isac, îl salută cu un semn din cap şi pe urmă luă din nou în spate sacul cu bandaje murdare.

Isac simţi cum un fior îi coboară de-a lungul spatelui. Ca un fel de presentiment. Ar fi vrut să-l oprească. Însă aveau nevoie

de alte bandaje. Răspunse la salut dând la rândul lui din cap. Apoi se uită după el cum se duce. Și se gândi că ținea la el.

Donnola își simțea picioarele moi. De zile întregi îi cerea organismului său mai mult decât putea da. Însă știa că erau ultimele zile. Apoi, inevitabil, nu l-ar mai fi putut ajuta pe doctor. Însă nu spusese nimic. Nici el nu știa de ce. Poate pentru că-i era rușine, își spusese. Și prima senzație fusese chiar de rușine când, cu câteva dimineți în urmă, descoperise pe trupul lui plaga aceea atât de familiară. La început își spusese că era o iritație trecătoare. Dar în ziua următoare plaga tot acolo era. Ba chiar se mărise. Și de-acum el cunoștea bine plăgile alea. Le vedea în fiecare zi. Le curăța, le trata. Era boala franțuzească.

– Atunci, Donnola, vrem să reluăm discuția? zise o voce în spatele lui, pe când se îndrepta spre barca din Riva del Vin.

Donnola simți cum îi îngheață sângele în vene. Nu avu nevoie să se întoarcă pentru a ști că era Scarabello. O mână puternică îl înșfăcă de ceafă. Donnola se cocoșă.

– Vrei să faci o plimbare cu noi? îi zise Scarabello.

Chiorul și un altul dintre oamenii lui Scarabello îl apucară pe Donnola de brațe și îl siliră să meargă.

– Trebuie... să predau ăsta... se bâlbâi Donnola, arătând sacul.

Scarabello i-l smulse din mână și îl lăsă în mijlocul drumului.

– Uite. Predat.

În timp ce se îndepărtau, niște copii începură să scotocească în sac și, găsind bandajele infectate, începură să alerge unul după altul, desfășurându-le ca pe niște flamuri.

– Te rog, Scarabello... se smiorcăi Donnola.

– Ce mă rogi?

– Nu fac nimic rău...

– Poate că aşa e, Donnola. Poate chiar aşa e, zise Scarabello, pe un ton înțelegător, mângâindu-i capul chel. Însă am nevoie de un exemplu. Înțelegi asta, nu-i aşa?

– Te rog…

– Îmi pare rău, Donnola, zise Scarabello, serios. Ai văzut ce mi-au făcut. Uită-te la fața mea. Încearcă să înțelegi.

Apoi le făcu semn oamenilor lui care îl împinseră pe Donnola în spatele bisericii San Giacomo. Ajunşi la şantierele Fabbriche Vecchie, se băgară într-un loc viran. Aici se opriră şi Scarabello scoase de la centură cuțitul său lung.

– Îmi pare rău, repetă.

Donnola se uită la Scarabello care se apropia cu cuțitul spre şoldul lui. Toată viața îi fusese frică de orice, chiar dacă fusese în război. Însă pe neaşteptate, acum când stătea să moară, nu-i mai era frică. Și înțelese de ce nu-i era teamă să moară: fiindcă de zile întregi, plaga aia îl ajutase să se obişnuiască cu ideea. Dar era ceva mai mult. Mult mai mult. „Mulțumesc, Doamne, se gândi. Nu am înțeles până acum că mi-ai făcut un dar atât de minunat."

Se uită la Scarabello, care de-acum era doar la un pas de el. Îi privi chipul tumefiat, buza spartă de pumnul căpitanului Lanzafame. Văzu tăietura şi sângele care începea deja să se închege. Zâmbi şi-şi băgă o mână în pantaloni. Îşi înfipse unghiile în plagă, sfâşiind-o. Simți o durere arzătoare, dar nu se opri.

– Ce faci, idiotule? zise Scarabello ridicând pumnalul.

Donnola trase mâna afară. Avea degetele pline de sânge infectat. Se aruncă spre Scarabello în timp ce cuțitul îi intra în trup, în dreptul ficatului, şi-i tăia răsuflarea. Însă găsi puterea să se agațe de Scarabello, în timp ce tăişul deschidea rana mortală, şi îi băgă mâna însângerată în gură, îi apucă buza, îi înfipse unghiile infectate în rană, redeschizând-o.

– Ai… pierdut… murmură lăsându-se la pământ.

– Ce zici, amărâtule? zise plin de dispreț Scarabello.

– Fără reguli… tu ai spus-o…

Donnola simți cum moartea îl sugea în brațele ei negre. Era un erou. Nimeni nu ar fi ştiut vreodată, însă el da, ştia că e un erou. Închise ochii fără a înceta să zâmbească.

Scarabello se uită la el cum moare, tamponându-şi rana de la buză, cuprins de o presimţire neplăcută.

– Duceţi trupul la turn. Lăsaţi-l pe trepte, ca să-l găsească.

– În noaptea asta o vom face, răspunse chiorul.

– Nu la noapte! Imediat! urlă Scarabello.

– Dar cum să transportăm un cadavru în plină zi…?

– Atunci tăiați-i capul! urlă Scarabello, în timp ce faţa i se umfla şi se deforma de la loviturile primite. Eşti în stare să duci o țeastă într-un sac, în plină zi, căcăciosule?

65

– Nu! Nu!

Giuditta plângea disperată şi Mercurio îi ţinea capul pe pieptul lui să nu ţipe prea tare.

– St... st... îi murmura la ureche. Povesteşte-mi... dar în şoaptă...

Porumbeii se agitau înspăimântaţi pe stinghia lor.

Giuditta fu cutremurată de un sughiţ teribil. Apoi păru că se calmează. Îşi eliberă capul din îmbrăţişarea lui Mercurio şi se uită la el. Avea ochii roşii, larg deschişi. Faţa lucioasă de lacrimi. O expresie mai mult înspăimântată decât îndurerată.

– Donnola... zise.

– Donnola ce?

– Mort...

– Mort?

– Ucis... l-au...l-au... Giuditta se abţinu. Îşi muşcă buza, cu putere, încercând să respire şi să nu se lase în voia sughiţurilor care o asaltau iar. L-au... decapitat! I-au... i-au tăiat capul şi... cedă şi izbucni în plâns, disperată.

Mercurio o strânse la pieptul lui. Acum şi el avea ochii căscaţi.

– Donnola... zise. Eu... eu... Cine să fi făcut aşa ceva?

– Tata a spus că a fost un criminal... suspină Giuditta.

– Dar cine e?

– Scannarello... sau cam aşa ceva...

– Scarabello?! exclamă Mercurio. Scarabello? Ăsta-i numele pe care l-a spus tatăl tău?

Giuditta se dădu deoparte. Se uită la el.

– Îl... cunoşti?

Mercurio simți o greutate în inimă. Și pe umeri. Ascultă ura şi mânia care îl dominau din nou.

– Mercurio... zise Giuditta cu un glas subțire ca o rugăciune.

Mercurio o îmbrățișă. O strânse la pieptul lui.

– N-ai grijă, îi spuse. N-ai grijă... repetă.

Dar era ca şi cum n-ar fi fost acolo.

Când se lumină şi Marangona îşi făcu auzită prima bătaie peste viețile întregii Veneții, Mercurio părăsi ghetoul. Ajunse în Campo San Aponal şi se aşeză în fața prăvăliei zarzavagiului Paolo, plescăind o plăcintă cu ghimbir pe care o cumpărase de la un cuptor din spate de la Rialto. Și între timp ținea o mână în buzunar, strânsă pe mânerul unui cuțit pe care îl cumpărase de la un armurier.

Paolo îl văzu de la fereastra casei. Coborî cu o cană de supă.

– Trebuie să vorbesc cu Scarabello, îi spuse Mercurio.

– Va veni curând, răspunse Paolo. Chiorul s-a dus la tine acasă la Mestre. Te căuta să-ți dea partea ta de la nu ştiu ce lovitură.

– Nicio lovitură! zise Mercurio, mânios. Sunt bani curați. E o muncă onestă. Dar Scarabello trebuie să-i murdărească şi pe ăia cu labele alea ale lui.

– Vorbeşte încet, pentru numele lui Dumnezeu, murmură Paolo şi plecă privirile în pământ.

Deschise prăvălia şi se duse în spatele tejghelei goale, ca în fiecare zi.

Mercurio se uită la el.

– Parcă eşti o fantomă, îi spuse.

Paolo nu mişcă un muşchi. Şi rămase nemişcat, aproape fără viață, până apăru Scarabello, urmat de patru oameni înarmați şi guralivi.

– A, iată-te, zise Scarabello văzându-l pe Mercurio. Şi chiorul unde e?

– Trebuie să-ți vorbesc, zise Mercurio.

Scarabello avea fața deformată de pumnii lui Lanzafame. Buza umflată şi vânătă. Un ochi zdrobit. O arcadă spartă. Din nas îi picura un lichid gălbui. Pielea, unde nu era vânătă şi jupuită, era palidă.

Mercurio simți o uşoară plăcere văzându-l în halul acela. Continua să strângă cuțitul în buzunar.

– Faci o grămadă de bani, băiete, zise Scarabello şi-şi băgă un deget în gură, atingându-şi un molar care se mişca.

– Nu, tu faci o grămadă de bani, răspunse dur Mercurio. Eu mi-i câştig.

Scarabello râse încet.

– Am fost ieri la evreu. Petrecerea de la casa Venier ți-a adus douăzeci şi şapte de ducați şi trei monede de argint. Nu-i rău. Partea mea e de nouă ducați şi trei piese de argint. Restul e al tău. Aruncă spre el un săculeț, pe pământ, ca un os unui câine. E înăuntru acolo. Acum şterge-o de aici, că am treabă.

– Altfel?

– Altfel ce, păduche?

Glasul lui Scarabello se aspri.

– Dacă nu plec, ce faci? Îmi tai capul?

Scarabello se uită la el. Se apropie de el. Nasul lui aproape că îl atingea pe cel al lui Mercurio.

Mercurio simți duhoarea lui Scarabello. Mirosea a sânge şi alcool.

– Dacă vrei, zise încet Scarabello.

Mercurio strânse spasmodic mâna pe cuțit. I-ar fi fost de ajuns să îl scoată din buzunar și să îi înfigă lama în piept.

– Mi-a părut rău de Donnola, zise Scarabello. Și pentru o clipă, masca pe care o avea pe față, se schimbă, deveni umană. Dar trebuia.

Mercurio își dădu seama că nu avea puterea să îl înjunghie. Că nu ar fi avut-o niciodată. Se simți un laș, un ratat. Lăsă capul în pământ.

Scarabello îi puse o mână pe umăr. Apoi o duse încet spre ceafă. Strânse. Avea mâna caldă.

Mercurio aproape simți plăcere.

– De ce...? întrebă încet, lăsându-se pradă acelei strângeri.

– N-ai cum să înțelegi, zise Scarabello.

Și el tot încet.

Mercurio înălță capul. Se uită la el.

– N-ai cum să înțelegi, repetă Scarabello.

Mercurio începu să plângă, încetișor. Fără sughițuri, fără disperare. Fără emfază, fără să fie cutremurat. Lacrimile coborau libere, fără efort. Pur și simplu, toată furia, ca o bucată de gheață, se topea.

Scarabello îl trase spre el, tot ținându-i mâna pe ceafă, iar cu cealaltă îi dădu ușor una peste obraz. Apoi, cu degetul mare, îi șterse lacrimile, uscându-i dârele lăsate pe obraji.

Mercurio trase mâna care ținea cuțitul. Brațul îi tremura de încordare.

– Atenție, are un cuțit! strigă unul dintre oameni și dădu să-i sară în ajutor șefului lui.

Însă Scarabello îl opri, ridicând spre el mâna udă de lacrimi, fără să își ia privirea din ochii lui Mercurio.

– Tocmai îl arunca, spuse uitându-se la Mercurio, ținându-l de ceafă, fără să apese.

Mâna lui Mercurio se desfăcu. Cuțitul căzu la pământ.

Scarabello încuviință. Îl îmbrățișă din nou pe Mercurio. Apoi se desprinse de el și se aplecă. Luă săculețul cu monedele de la Saraval pe care îl aruncase mai înainte pe jos și i-l puse în mâna care ținuse cuțitul.

– Du-te acasă, băiete, îi spuse.

Mercurio făcu un pas înapoi. Se simțea slăbit, golit.

– Un ultim lucru, zise Scarabello. Chestiunea cu doctorul nu s-a încheiat aici. Se va încheia curând, dar până atunci spune-i că niciunul dintre ei nu e în siguranță.

Mercurio se crispă. Simți cum îi îngheață sângele în vene. Imediat se gândi la Giuditta.

– La cine te referi?

– La nimeni în mod special, zise Scarabello. Și la toți.

Mercurio se uită la cuțitul de pe jos.

Scarabello îi dădu un șut aruncându-l spre oamenii lui.

– Convinge-l pe doctor să iasă din joc, îi spuse.

Mercurio rămase nemișcat câteva clipe, înghițind teribila lovitură.

Oamenii lui Scarabello îl priveau ca pe un ciudat animal exotic. Niciunul dintre ei nu ar fi supraviețuit dacă ar fi scos cuțitul să-l ucidă pe Scarabello.

Mercurio ieși din prăvălia lui Paolo.

O clipă mai târziu alerga spre Castelletto.

Ajunse la etajul al cincilea din Turnul Gaițelor cu inima în gât și fără suflu.

– Doctore! Doctore! începuse să strige încă de la parter, așa că, atunci când ajunse în capul scărilor, soldații lui Lanzafame, Lanzafame însuși și Isac erau acolo și îl așteptau.

– Băiete, vrei să-ți intre în cap că nu vreau să vorbesc cu tine? îl apostrofă Isac.

Mercurio era îndoit de mijloc. Gâfâia. Încerca să-şi recâştige suflul.

– Scarabello... a zis...

– Lucrezi pentru infractorul ăla? îl întrerupse Isac. Era de aşteptat! Sunteți făcuți unul pentru altul.

– Lasă-l să vorbească, interveni Lanzafame.

– Scarabello, reluă Mercurio, a zis că nimeni nu e în siguranță... până nu cedați... Se uită la el scuturând din cap. Giuditta... murmură.

Isac se aruncă asupra lui Mercurio. Îl înşfăcă de gulerul hainei. Cu o zi înainte găsiseră trupul mutilat al lui Donnola, aruncat printre resturile de mobilier de la Fonderie Vecchie. Isac scoase un sunet, pe jumătate hohot, pe jumătate horcăit. Avea ochii roşii, îngroziți de durere.

– Tovarăşul tău l-a ucis pe Donnola, zise cu glas frânt. I-am reîntregit trupul... I-am...

Isac se opri. Simți că nu ar fi putut povesti toată durerea cu care îi cususe țeasta de trunchi. Strânse pumnii şi scrâşni din dinți, cu bale la gură, încercând să-şi rețină durerea aceea sfâşietoare. Recompunând leşul, descoperise că era bolnav. Oricum ar fi murit. Dar nu spusese nimic. Voia să se facă util până la sfârşit.

– Iar tu vii aici, acum, să mă ameninți... Isac strânse din dinți. Nu!

Mercurio se desprinse din strânsoarea lui Isac.

– Ce fel de om sunteţi! zbieră. Ce sac plin de căcat şi de orgoliu sunteți!

– Băiete, linişteşte-te, interveni Lanzafame.

– Scarabello i-ar putea face rău Giudittei! Înțelegeți, nu? urlă Mercurio, din rărunchi.

Isac, care se pregătea să se arunce asupra lui, se opri. Lăsă ochii în pământ. Apoi îl privi pe Lanzafame.

Căpitanul fremăta. Firea lui de războinic se lupta cu omul şi cu prietenul.

Isac se întoarse spre prostituate. Femeile aveau o privire înspăimântată. Aşteptau ţinându-şi răsuflarea.

– Nu ne părăsiţi, doctore... zise una din alea.

Isac se uită iar spre Lanzafame. Nu ştia ce să facă.

– Doctore... zise Mercurio, făcând un pas în faţă.

– A pomenit numele Giudittei? îl întrebă Isac.

– Nu, dar...

Isac îl împunse cu un deget. Toată tensiunea lui interioară se canaliză asupra lui.

– Pleacă, zise cu glas scăzut, crunt. Pleacă, blestematule! Pleacă! Spune-i stăpânului tău că nu ne înspăimântă. Pleacă sau vei plăti tu pentru Donnola.

Lanzafame se băgă între Isac şi Mercurio.

– Pleacă, băiete, îi spuse.

Mercurio nu se mişcă.

– Renunţaţi, doctore. Renunţaţi. Nu-l cunoaşteţi.

– Pleacă, zise cu hotărâre Lanzafame şi îl împinse.

Mercurio coborî scările. Încet. Întorcând din când în când capul. Ochii tuturor erau aţintiţi asupra lui. Nu folosea la nimic să spună că nu era unul dintre oamenii lui Scarabello. N-ar fi crezut nimeni. Şi, în fond, nu era adevărat.

– Eşti sigur, doctore? întrebă Lanzafame când fură singuri.

Isac nu răspunse. Era palid. Se duse cu capul plecat şi munci fără oprire aproape până-n seară. Trată, unse cu pomezi, curăţă rănile, controlă starea pacientelor lui, pe fiecare în parte. Nu se opri nici măcar o clipă. Şi nici măcar un singur hohot de râs nu se auzi în ziua aceea la etajul cinci. Nimeni nu vorbea, dacă nu era strictă nevoie. Privirile erau plecate. Cu toţii păreau să-şi ţină răsuflarea. Iar timpul părea să se fi oprit. Ca suspendat.

– Fii atent să nu devii încăpăţânat, Isac, îi spuse căpitanul Lanzafame, când se pregăteau să se îndrepte spre casă. Fii atent! Încăpăţânarea te face să hotărăşti înainte de a-ţi fi ascultat inima. Şi asta nu e bine niciodată. Apoi adăugă: Eu n-aş fi cedat niciodată la ameninţarea lui Scarabello. Însă eu sunt un soldat prost. Iar Giuditta nu e fata mea. Te-ai gândit bine?

– Scarabello n-o are-n minte pe fata mea, zise Isac.

– De unde ştii?

– Fiindcă am citit asta în inima băiatului ăluia. Ai văzut cât era de înspăimântat? Ar fi făcut totul ca să ne convingă. Ne-ar fi gonit de aici cu mâinile lui dacă ar fi putut.

– Şi?

– Scarabello îl foloseşte. Probabil ştie că e îndrăgostit de ea. Îl face să creadă că-i va face rău ca să-l manipuleze. Nu mie, ci lui i se adresează mesajul acela, zise Isac. Am făcut şi eu de multe ori asta, în trecut...

– Mizezi pe o senzaţie.

– E meseria de şarlatan. Chiar dacă dumneavoastră vă încăpăţânaţi să credeţi că eu sunt un medic.

– Tu *eşti* un medic, zise Lanzafame.

– Vedeţi, zâmbi Isac. Ce vă spuneam?

Lanzafame îi puse o mână pe umăr.

– Eşti sigur?

Isac se uită la el în tăcere. Apoi lăsă privirea în jos şi grăbi pasul.

– Eşti sigur, doctore? îl întrebă Lanzafame, urmându-l.

Din nou Isac nu răspunse. Mergea repede, cu sprâncenele încruntate. Avea o figură dură. Apoi, pe neaşteptate, se opri, în dreptul unei căsuţe joase.

O siluetă, în umbră, se ascunse.

Isac se uita spre Lanzafame fremătând.

– Noi, evreii, ne ducem traiul cu frica-n sân, zi şi noapte. Frica de a fi izgoniţi din Veneția. Frica de a fi închişi. Frica de a fi arşi. Frica de a fi furaţi. Frica de a fi siliți să ne convertim. Frica de a trebui să cerem voie şi să... să... ne căcăm! Arătă cu degetul spre Turnul Gaiţelor, care se zărea dincolo de acoperişurile joase ale locuințelor din San Matteo. Și pe cât de adevărat e Dumnezeu, n-am să-i permit şi acestui criminal să mă înspăimânte.

Se uită încă o clipă țintă spre Lanzafame, apoi se întoarse şi-şi reluă mersul furios spre ghetou.

Silueta care se ascunsese în umbră ieşi din ascunzătoare.

– Țap afurisit şi încăpăţânat, mugi Mercurio.

Pe cer se adunau, uruind întunecați, nori groşi, negri şi amenințători.

– Ei bine. Mă voi gândi eu la fiica ta.

66

– Am să-ţi dau jumătate din câştigul meu, zise Mercurio. Dar nu-i face rău fiicei doctorului.

Scarabello se uită în tăcere la el, ridicând o sprânceană.

– Te rog, zise Mercurio.

Scarabello zâmbi.

– Ți-am spus, punctul tău slab e că eşti un sentimental, făcu el.

– Te rog, repetă Mercurio. Ea n-are nicio legătură.

Scarabello dădu din umeri.

– Ea n-are nicio legătură, îl îngână. Și ce înseamnă asta?

– Te rog, continuă Mercurio, aproape cu lacrimi în ochi.

Cu cât îl implora mai mult pe Scarabello, cu atât îi creştea îngrijorarea pentru Giuditta.

– Ai fi dispus să-mi dai tot ce câştigi, pentru fata asta? zise Scarabello. Ai fi dispus să devii cățeluşul meu credincios?

– Tot ce vrei, răspunse fără ezitare Mercurio.

– Tot ce vreau, încuviință mulțumit Scarabello.

– Dar, dacă-i faci vreun rău – brusc, glasul lui Mercurio deveni aspru, hotărât – îți jur că te ucid.

Scarabello se duse lângă el. Se uită în ochii lui.

Mercurio nu lăsă privirea în jos.

– Te cred, zise atunci Scarabello.

– Și n-ai să-i faci vreun rău?

Glasul lui Mercurio se înmuie.

Scarabello îl mai ținu câteva clipe pe jar.

– Nu, n-am să-i fac nimic.

Mercurio simți că i se înmoaie picioarele de ușurare.

– Încă trebuie să-mi mulțumești, zâmbi Scarabello.

– Mulțumesc... murmură Mercurio.

– Urmează-mă. Și mulțumește-mi că nu ți-am luat nici jumătate, nici toate câștigurile.

– Mulțumesc, zise Mercurio urmându-l.

– Sunt un hoț onest, nu ți se pare? râse Scarabello.

– Da...

– În schimb, nu. Scarabello se întoarse. Acum fața lui era serioasă. Întinse brusc mâinile și-l apucă de urechi. Apoi îl trase spre el. Dacă aș vrea jumătate din câștigul tău sau tot ce ai, inclusiv viața ta, mi le-aș lua fără să am nevoie de permisiunea ta. Nu-ți intră în cap, nu? strâmbă buzele într-un rânjet. Eu nu sunt un hoț onest, adăugă vorbindu-i în șoaptă, cu gura apropiată de gura lui, ca și cum s-ar fi pregătit să-l sărute. Eu sunt un bărbat foarte tare. Și puternic. Și diferit. Ți-e clar?

– Da...

Scarabello încuviință.

– Și acum vino cu mine, așa ai să poți vedea cât de tare și de puternic sunt.

Mercurio îl urmă până la clădirea Merceria, unde avea întâlnire cu un bărbat care purta o mască, pentru a nu fi recunoscut de oamenii obișnuiți.

– Excelență, spuse cu respect Scarabello, dar ca și cum ar fi fost în relații foarte apropiate cu acel bărbat, așadar, v-ați hotărât să mă ajutați?

Bărbatul se întoarse spre un steag de străji ducale comandați de un funcționar al Serenissimei în uniformă de gală.

– Îmi execută ordinele, zise.

Scarabello făcu o plecăciune adâncă.

– Vă reînnoiesc prietenia mea, excelență, și serviciile mele, zise pe un ton amuzat, aproape melodios.

– O, termină. Știm amândoi foarte bine de ce o fac, zise bărbatul mascat, pe un ton dispreţuitor prost mascat.

Se răsuci şi plecă.

– Câtă aroganță își poate permite un vierme, dacă are pe piept brodat un blazon nobiliar, zise Scarabello, privindu-l cu insistență în timp ce se făcea nevăzut.

Și privirea i se tulbură ca de melancolie.

– Cine e? întrebă Mercurio.

– Cineva care stă atât de sus încât, dacă i te-ai pune alături, ți-ar veni amețeala, păduche, răspunse Scarabello. Vino, zise apropiindu-se de străjile ducale.

– Știm ce avem de făcut, zise funcționarul Serenissimei imediat ce Scarabello se apropie atât cât să poată auzi. Și îmi repugnă faptul că trebuie s-o fac pentru un om ca dumneavoastră.

– Dacă ți s-ar fi ordonat să te caci în capul meu, ai fi făcut și asta, răspunse Scarabello. Nu ești nimic altceva decât un servitor, cu toate aerele tale. Iar uniforma ta e un costum de bufon. Așa că nu mă enerva cu tâmpeniile tale și grăbește-te.

– Nu vă permit să-mi vorbiți așa, spuse funcționarul ducând mâna la spadă.

– Vrei să mă ucizi? râse Scarabello. Te-ar onora. Te-ai putea simți, în sfârșit, bărbat.

Funcționarul se făcu roșu ca para focului de mânie. Însă pe urmă se înfrână. Bărbatul care-i dăduse ordinul nu era obișnuit cu nesupunerea.

– Bine. Treabă rezolvată, zise Scarabello. Să mergem, trupă!

Mercurio îl urmă până la Castelletto. Când zări turnurile, încetini pasul.

– Ce vrei să faci? îl întrebă pe Scarabello.

– Eu? Nimic, îi zâmbi Scarabello. Eu voi sta deoparte. Vor face totul gărzile astea ale Marelui Consiliu.

– Marele Consiliu? Ce e?

– Culmea în vârful căreia se află bărbatul care-mi face această favoare.

– Și de ce o face?

– Fiindcă îmi e dator, zise Scarabello. Bătu cu degetul în pieptul lui Mercurio şi repetă: Fiindcă îmi e dator. Stă acolo sus, însă eu, de aici de jos, îi țin coaiele în mâinile mele. Cum crezi că supraviețuieşte unul ca mine? Datorită prieteniilor sus-puse. Doar că nu sunt prietenii adevărate. Se întoarse spre funcționarul ducal şi îi arătă Turnul Gaițelor. Etajul cinci. Fă ce trebuie.

Steagul de gărzi ducale, în rânduri strânse, încolonați câte doi, îşi urma comandantul.

Mai în spate, Scarabello urca scările cu indolență, uitându-se în jur, zâmbind complice curvelor şi protectorilor lor cu care-şi întâlnea privirea. Pe față încă mai avea semnele pumnilor lui Lanzafame. Începeau să se vindece. Doar buza părea că se înrăutățeşte. Era umflată şi avea o culoare vânătă, nefirească.

– Ce căutați? zise căpitanul Lanzafame din capul scărilor, avertizat de sosirea steagului de soldați.

Funcționarul ducal nu se opri. Urcă şi ultima treaptă şi îl înfruntă pe Lanzafame cu aer autoritar. Apoi scoase din taşca de pe umăr un sul de pergament.

Ajunse şi Isac pe palier. Și peste tot în jur, adunate la balustrade, se înghesuiau prostituatele.

– În numele şi pentru Serenissima Republică Venețiană, începu să citească funcționarul, şi din ordinul Marelui Consiliu şi al Senatului, i se impune medicului evreu Isac di Negroponte şi mercenarilor lui...

– Noi am fi mercenarii? sări Lanzafame, luând foc.

– Nu întrerupe, căpitane Lanzafame, zise funcţionarul. Vă respect ca soldat, însă ceea ce faceţi a fost judecat în afara competenţelor şi însărcinărilor dumneavoastră. V-a fost încredinţată sarcina de a comanda gărzile de la Ghetoul Nou. Respectaţi ordinele.

Lanzafame încasă lovitura strângând pumnii. Se uită în jurul lui. Întâlni privirea lui Scarabello. Arătă cu degetul spre el.

– Tu!

Scarabello îi râse în faţă.

Mercurio se ascunse. Nu voia să fie văzut de Isac şi de Lanzafame. Dar voia să audă.

– Vi se impune, reluă funcţionarul ducal, să părăsiţi imediat acest loc, rezervat exercitării prostituţiei, şi să nu îl infectaţi cu boala de care sunt afectate prostituatele şi să evitaţi a o răspândi ulterior...

– Noi nu răspândim boala franţuzească! protestă Isac.

– Tăceţi! îl somă funcţionarul. Se mai comandă şi ordonă să vă mutaţi, din motive sanitare, din sus-numitul etaj cinci din Turnul Gaiţelor şi vă mai interzicem, tot în numele Marelui Consiliu şi al Senatului, să vă mutaţi în oricare alt loc din localitatea numită Castelletto.

Lanzafame se apropie de funcţionar.

Gărzile ducale duseră mâna la la arme.

– Să-ţi fie ruşine, zise Lanzafame. Ai vândut Republica acelui căcat. Arătă spre Scarabello. Aşadar, tu nu eşti mai bun ca el. Nici tu, nici cine te trimite. Se întoarse spre Isac. Trebuie să plecăm.

– Dar... Isac desfăcu braţele.

– Trebuie să plecăm, doctore! urlă Lanzafame, furibund. A învins politica! A învins şarlatania. Nu reuşeşti să înţelegi?

Isac se întoarse spre prostituate. Aveau spaimă în ochi.

– Unde ne vom duce? zise Isac aproape lăsându-se la pământ.

– Nu ştiu! urlă şi mai tare Lanzafame. Apoi se întoarse spre Scarabello, care surâdea fericit de propria victorie. Am să te omor, vierme! Am să te omor!

– Dar nu astăzi, râse Scarabello. Și nu aici. Desfăcu brațele, ca un actor care cere aplauze. Se eliberează camere curate, scumpele mele târfe. Însă costul rămâne acelaşi. Nicio majorare. Spuneți mulțumesc!

Prostituatele rămaseră în tăcere.

– Cine nu spune mulțumesc nu are dreptul la cameră, şuieră Scarabello, pe un ton dur.

Atunci multe prostituate spuseră:

– Mulțumesc.

Mercurio, ascuns pe casa scărilor la etajul patru, o tuli, încercând să nu fie văzut. Însă pe trepte, nu rezistă tentației şi se întoarse spre Isac. Și văzu că avea pe chip o expresie învinsă, pe când se întorcea spre bolnavele lui şi le ruga să-şi adune puținele lucruri. Și simți o mare suferință.

– Eşti un sentimental, păduche, îi zise Scarabello, râzând.

Mercurio alergă pe scări în jos cu un nod în gât.

– Grăbiți-vă, spunea între timp funcționarul ducal la etajul cinci.

Lanzafame se duse şi mai aproape de el.

– Între noi fie vorba, măcar ți-e ruşine? îl întrebă în şoaptă, fără să se facă auzit de ceilalți.

Funcționarul lăsă privirea în pământ, fără să răspundă.

– Să plecăm, hai, ce mai stați! urlă Lanzafame. Doctore, ia-ți instrumentele şi pomezile, grăbeşte-te!

În scurt timp erau adunați cu toții la parter. Gărzile ducale se dădură la o parte să lase să treacă procesiunea de nenorociți. Prostituatele vindecate le întindeau o mână celor bolnave. Lanzafame şi soldații lui le transportau pe tărgi uşoare pe cele

care nu se puteau deplasa. Una dintre ele tocmai murise. Însă hotărâseră să nu o lase acolo, pe mâna lui Scarabello.

Începură să coboare triști scările. Apoi, când se aflară în curtea de la Castelletto, se uitară în jur.

Mercurio era ascuns în spatele unei coloane a unuia dintre turnuri. Se gândi că păreau niște naufragiați. Se uitau în jurul lor fără să știe încotro să o ia. Și cu siguranță nimeni nu i-ar fi găzduit.

Îi urmă fără să se lase observat, până văzu că se opresc într-o zonă plină de noroi din spatele marii școli Santa Maria della Misericordia. Starețul confreriei Battuti dădea cu tristețe din cap. Era evident că le spunea că nu putea interna prostituatele în lazaret.

Mercurio văzu că Lanzafame și soldații lui încercau să înjghebe o tabără pentru noapte. Starețul le dăduse niște corturi. În timp ce aprindeau focuri, se înnămoleau până la glezne. Isac era așezat într-un colț, cu capul în mâini. Se lăsa seara. Era frig. Multe prostituate plângeau.

Și pe urmă Lanzafame se apropie de Isac.

– Trebuie să pleci. E timpul, îi spuse.

Isac înălță capul spre căpitan. Avea o privire uluită. Uitase complet că nu își putea împărți soarta cu prostituatele. Ca în fiecare noapte, trebuia să revină în cușcă să fie închis înăuntru.

Mercurio văzu că se ridica încet, cu greutate.

În timp ce se întorcea la Mestre și Mercurio se simțea învins. „Dreptatea comisese o altă nedreptate", își spunea.

Între timp, Isac străbătuse toate cheiurile până la poarta dinspre canalul San Girolamo. Intră în clădirea lui și urcă până la etajul patru. Se opri la ușă, incapabil să o deschidă, fiindcă nu voia ca fiica lui să îl vadă în halul acela. Se așeză pe prag și doar vreo două ore mai târziu Giuditta, îngrijorată, îl găsi adormit.

*

A doua zi, în zori, imediat ce se deschiseră porţile, Isac se duse la tabără. Le găsi pe târfe într-o stare jalnică. Noaptea, mai murise una. Și probabil că o răpusese frigul, mai mult decât boala.

– Nu putem rezista aşa, îi spuse Lanzafame.

– Nu... răspunse Isac.

Și fu ispitit să o ia la goană. În schimb, îşi suflecă mânecile şi-şi făcu treaba, curăţând şi bandajând plăgi. Însă era fără putere şi fără încredere în viitor.

Pe la mijlocul dimineţii însă, stareţul de la Misericordia apăru în tabără.

Isac îi făcu semn căpitanului Lanzafame.

– Veniți, îi spuse şi merse în întâmpinarea stareţului. V-aţi răzgândit, starețe? îl întrebă cu o speranţă în glas.

Starețul scutură din cap.

– Doctore Negroponte, ştiți că nu e vorba de răzgândit... zise stânjenit.

Lăsă privirea să-i rătăcească peste prostituate. Şi nu adăugă nimic.

Isac încuviinţă amărât. Dacă nu ar fi fost prostituate, Școala Mare de la Misericordia le-ar fi primit. Fiindcă, de fapt, „misericordia", *mila,* se gândi Isac, nu era pentru toți.

– Însă e o femeie... reluă starețul. Ei, haideți, vreau să v-o prezint. Astăzi a venit la mine cu o propunere care nu mă interesează, dar m-am gândit că poate e ce vă trebuie...

– Ce propunere? întrebă Isac.

– Judecați singur. Veniți, spuse stareţul şi se întoarse spre impunătorul edificiu al marii şcoli Santa Maria della Misericordia.

Isac îi aruncă o privire lui Lanzafame şi îl urmă pe stareț.

Lanzafame se luă după el.

– Boala mi se pare mai ucigătoare pentru bărbați decât pentru femei, zise stareţul în timp ce mergeau, afundându-se în

noroi. Însă uleiul dumneavoastră de Lemn Sfânt acționează mai bine pe plăgi decât alte unguente.

– Am ascultat doar ce spuneau în port marinarii care soseau din Americi, răspunse Isac. Nu e *uleiul meu*. Nu am niciun merit.

– E un merit să asculți, zise starețul, intrând în școala mare. Eu folosesc și argint viu. Pare să funcționeze. Dar e greu de calibrat dozajul. Riști să tratezi plăgile și să-ți otrăvești pacientul.

– Argint viu? zise Isac. Interesant.

– Intrați, zise starețul deschizând ușa refectoriului. Arătă spre o femeie din fundul sălii. Uitați, ea este.

Se apropiară de o femeie cu aspect simplu.

– Acesta este doctorul Negroponte, despre care tocmai v-am vorbit, făcu starețul.

Isac văzu că femeia se uita la bereta lui galbenă.

– Starețul spune lucruri bune despre dumneavoastră, începu femeia.

Avea o voce caldă, gândi Isac, dar nu înceta să se uite la bereta lui galbenă.

– Dar nu vă spusese că sunt evreu, nu-i așa? Și că pacientele mele sunt prostituate, v-a spus?

– Voiam să-l ajut pe stareț, zise femeia, fără să bage în seamă acel atac. Însă el nu are nevoie de umilul meu ajutor. Și spune că poate, în schimb, dumneavoastră da, ați putea avea nevoie.

Isac încruntă sprâncenele.

– Ceea ce faceți e frumos, iar eu vreau să vă ajut, zise femeia. Și nu mă interesează dacă sunteți evreu.

– Eu vă mulțumesc, răspunse Isac, părându-i rău de propria agresivitate. Dar cum ne puteți ajuta?

– Vreau să vă ofer un loc foarte mare... care cu siguranță necesită niște lucrări... care trebuie aranjat, în fine... zise femeia. Uitați, eu vreau să vă ajut oferindu-vă un loc unde să faceți un spital.

Isac simţi un fior pe şira spinării. Se uită la căpitanul Lanzafame. Și el avea ochii atenți şi nu îi lua de la femeie.

– Despre ce loc vorbiți? zise Isac.

– De... e vorba... ar fi vorba de staulul meu... spuse cu timiditate femeia. Ştiu, e doar un staul, dar e cald. Ar putea deveni un spațiu locuibil. Alături, acolo se află casa mea şi eu v-aş garanta mese regulate, dacă mă ajută cineva şi..

– De ce? o întrerupse Isac.

– Fiindcă... femeia se uită în dreapta şi în stânga, ca şi cum ar fi căutat un răspuns. Fiindcă dumneavoastră faceți un bine, iar eu nu mai am vaci şi...

– Fiindcă o trimite Dumnezeu! interveni prompt Lanzafame. Al meu, al tău, cel al curvelor... ce importanță are *de ce*, fir-ar să fie? De orice de ce ar fi vorba, să fie în veci binecuvântat. Și binecuvântată să fii şi tu, femeie bună! Mulțumeşte-i, doctore!

Isac se întoarse spre femeie. Dar nu izbuti să vorbească.

– Când putem veni? întrebă Lanzafame.

– N-aş şti să vă spun... zise femeia. Stareţului i-am spus peste o lună, dacă organiza lucrările.

– O lună... murmură Isac şi de la fereastra refectoriului privi tabăra din noroi, din spatele Școlii Mari. Într-o lună toate vor fi moarte... Dădu din cap. Oricum vă mulțumesc, îi spuse femeii şi dădu să plece.

– Dacă însă credeți că vor sta mai bine într-un staul decât afară... începu să spună femeia.

Isac se uită la ea. Apoi se uită la Lanzafame.

– Spuneți că am putea veni imediat? întrebă Lanzafame, dând glas gândului lui Isac.

– Din partea mea, da, sigur, răspunse femeia. Dacă suportați...

– Suportăm orice, doar ca să avem un acoperiş deasupra capului, nu-i aşa, doctore? zise Lanzafame cu pumnii strânşi.

Isac se uita la el fără să se poată hotărî.

– Doctore! urlă Lanzafame.

– Mi se pare o propunere bună, spuse şi stareţul. Şi pe urmă... glasul stareţului era stânjenit, tabăra asta de aici de afară... ce să zic... în fine, preoţii din biserică m-au întrebat deja când plecaţi...

– Doctore! repetă Lanzafame.

Isac îşi reveni.

– Să mergem, înainte! Ce aşteptăm! zise.

Fu nevoie de aproape toată ziua să mute prostituatele în staulul care se afla în afara Veneţiei. Soldaţii lui Lanzafame se puseră pe treabă şi până în seară localul fusese curăţat cât se poate de bine. Pe pământ fusese împrăştiat fân pe care să se întindă provizoriu bolnavele, iar în centru ardeau focuri. Prostituatele râdeau ca nişte fetiţe, ca şi cum ar fi găsit găzduire într-un castel.

Până şi Isac simţea că îşi recapătă încrederea. Avea să izbândească.

– De mâine vom organiza mai bine lucrurile, zise un glas în spatele lui.

Isac se întoarse.

– Bine ai venit la mine acasă, îi zâmbi Mercurio, braţ la braţ cu Ana din Piaţă.

67

„Pentru noi doi“, îşi spuse Şimon Baruch punând piciorul în Veneţia.

Se uită în jur. Gondolierul îl lăsase la debarcaderul Rialto. Îi spusese că aceea era inima vie a oraşului, nu San Marco, aşa cum credeau străinii.

„Aerul Veneţiei puţea,“ gândi Şimon. Urcă pe podul de lemn Rialto, să se uite la faimosul Canal Grande. Apa nu era apă, ci noroi lichid. Nu era dulce şi nu era sărată. Se uită în jurul lui. Clădirile erau înghesuite unele în altele. Aparentul fast al faţadelor lor de marmură şi copertinele şi coloanele şi geamurile colorate erau numai o aparenţă. Pe canale sau pe căile laterale ieşeau la iveală ziduri de cărămidă, ca ale caselor săracilor. Lumea se pişa pe ele. Aerul nu se mişca, înlănţuit de spaţiile închise. Veneţia era doar formă, aparenţă. Bărcile care înţesau Canal Grande păreau insecte acvatice.

Şimon urî imediat Veneţia.

Coborî pe partea cealaltă a podului Rialto. Chiar dacă era inima vie a Veneţiei, aşa cum spusese gondolierul palavragiu, şi deci locul cel mai nimerit unde ar fi putut da de urma unui şarlatan ca Mercurio, Şimon nu intenţiona să doarmă în haosul ăla. Lumea îl împingea, fără măcar să-l ia în seamă pe el sau

pe alții. Fără măcar să fie deranjați de acele continue ciocniri. Furnici, insecte, se gândi Şimon, cu profund dispreț. Un oraş de insecte, iată ce era atât de celebrata Veneție. Insecte care trăiau storcite în locuințe lacustre. Deşi le căptuşeau cu marmură prețioasă, tot aia era. Erau locuințe lacustre într-o mlaştină, chiar dacă pompos o numeau lagună.

Din Campo San Bartolomeo se strecură prin pasajul Preti şi de acolo pe Calle dell'Aquila Nera. Văzu o cârciumă, aproape ascunsă, cu puțini clienți.

Intră şi îi arătă cârciumarului o foaie pe care scria: „Caut o cameră".

– Nu ştiu să citesc, zise el.

Şimon îi mimă că vrea să doarmă.

– Vreți o cameră? întrebă cârciumarul.

Şimon încuviință.

– La han, zise cârciumarul, cu o privire tâmpă.

Şimon se uită în continuare la el.

– Se intră prin spate, zise cârciumarul şi-i făcu semn să iasă şi să o cotească la stânga şi pe urmă iar la stânga.

Şimon ajunse la o piațetă care nici măcar nu avea nume, atât era de mică. Mai curând era curtea interioară a clădirilor din jur. Dădeau spre ea puține ferestruici înguste, protejate de grilaje de fier şi o singură uşă, vopsită în roşu şi negru. Într-un colț al micii curți era o găleată plină cu resturi menajere. Putoarea era insuportabilă.

Şimon împinse uşa. În interiorul casei era întuneric. Aproape se împiedică trezindu-se imediat în fața unei scări. Nu era nimic altceva, doar scara, abruptă şi îngustă. Treptele erau cleioase de umiditate. Urcând, se sprijini de perete. Tencuiala i se fărâmiță între degete. Peretele era spongios de câtă apă trăsese.

Când ajunse în capul scărilor, dădu în fața lui peste o altă uşă. O împinse ca să intre, dar era încuiată. Bătu. După puțin

auzi paşi târşâiţi şi un tânăr cu un aer indolent deschise. Se uită la el fără să spună nimic.

Şimon urcă ultima treaptă şi intră, silindu-l pe tânăr să se dea deoparte. Aerul era închis şi mirosea a putregai, însă era ceva mai multă lumină care se filtra printr-o ferestruică joasă şi mică din stânga lui. Văzu că era calle dell' Aquila Nera. Se găseau deasupra cârciumii. Întinse foaia pe care scria: „Caut o cameră", tânărului.

– Nu ştiu să citesc, zise tânărul. Și nici stăpâna.

Şimon îi făcu semn că vrea să doarmă.

Tânărul se răsuci şi, fără să răspundă, se duse spre o uşă. O deschise şi spuse:

– Client.

Se auzi cum scârțâie un pat. Apoi apăru o femeie de vreo patruzeci de ani, grasă, cu o față de maimuță şi cu păr negru pe buza superioară. Îşi încheie halatul în față în timp ce trecea pe lângă tânăr, aproape frecându-se de el.

Şimon înțelese că femeia profita de serviciile tânărului.

– Spuneți, îi zise cârciumăreasa.

Avea un fel de a fi neplăcut.

Şimon îi întinse foaia.

– Nu ştiu să citesc, zise cârciumăreasa.

– I-am spus deja, zise tânărul.

– Străin? întrebă cârciumăreasa.

Şimon făcu semn că nu.

– Atunci? întrebă iar cârciumăreasa.

Şimon îşi descheie haina şi-i arătă cicatricea rănii de la gât. Apoi sâsâi din gură.

Cârciumăreasa făcu un pas înapoi.

– Mut?

Şimon încuviință.

Femeia luă o lumânare şi o apropie de Şimon. Voia să îi privească rana. Apoi chipul ei urât de maimuță se schimonosi într-o strâmbătură de uimire.

– Vino să vezi! îi spuse tânărului. Uită-te, fir-ar să fie! Apropie din nou lumânarea de gâtul lui Şimon, în timp ce tânărul se apleca în față. Lumină cicatricea întunecată, vânătă, pe care se vedea un crin. Imprimat în carne, pe dos. Ca un negativ, era imprimată marginea reliefată a ducatului florentin.

– Mama mă-sii! exclamă tânărul.

– Nu vreți oare să plătiți cu aia? râse cârciumăreasa arătând spre cicatrice.

Şimon nu surâse.

Tânărul izbucni în râs cu întârziere.

– Moneda aia nu e bună! zise, ca şi cum ar fi verificat că înțelesese.

– Jumătate de solid pe noapte, zise cârciumăreasa. Un ban de argint pe săptămână.

Şimon puse mâna pe săculețul cu bani şi îi dădu patru piese de argint.

Cârciumăreasa dădu ochii peste cap.

– Domnia Voastră, vă dau şi muie, dacă vreți, râse ea.

Tânărul se înnegură.

Cârciumăreasa îi dădu una peste cap.

– Ia bagajele domnului, tâmpitule.

Şimon făcu semn că avea doar geanta pe care o ținea pe după gât.

Cârciumăreasa îl conduse pe un culoar îngust, murdar şi rău mirositor, cu o podea din scânduri de lemn care scârțâiau la trecerea lor. Micul coridor era atât de strâmt încât curul mare al cârciumăresei adesea freca peretele. Ajunsă la o uşiță joasă, cârciumăreasa o deschise. Apoi deschise storurile singurei ferestruici din cameră. Lumina intra cu greu. Femeia se duse

la un dulăpior mâncat de umiditate în partea de jos şi aprinse o lumânare deja consumată. Lumină o oală de noapte pe jumătate ruginită.

– De căcare şi pişare. Băiatul ăsta bun de nimic v-o schimbă în fiecare dimineață, zise arătând spre tânăr. Apoi îndreptă lumânarea spre o copaie. Vă puteți face şi baie, dacă o să cereți, zise mândră. Vă încălzesc apă pentru trei parale. E un preț bun. Și pentru alte două vă dau o bucată de săpun.

În cele din urmă îi arătă patul. Era o cuvertură pătată.

Şimon încuviință.

Cârciumăreasa se opri în uşă.

– De, zise, sigur nu veți fi un client care face gălăgie!

Și izbucni în râs. Apoi ieşi din cameră, urmată de tânăr.

– De unde ştii că nu va face gălăgie? întrebă tânărul, pe când se îndepărtau.

– Fiindcă-i mut, tâmpitule, zise cârciumăreasa.

Şimon închise uşa şi se întinse pe pat. Și doar atunci îl auzi pe tânăr cum râde de gluma cârciumăresei, cu întârziere. Rămase neclintit, până seara, fără să mişte vreun muşchi sau să înfiripe vreun gând. Apoi, când fu întuneric, se ridică încet. Îşi scoase cazaca şi îşi refăcu bandajul de la torace. Coastele rupte începeau să îl doară din ce în ce mai puțin. Pe parcursul primei săptămâni scuipase sânge. Crezuse că nu avea să-şi mai revină. Rana din pulpă i se infectase. Însă rămăsese ascuns pe câmpuri, trăind ca un câine vagabond, de teamă că îl caută gărzile pontificale. Aprinsese un foc şi arsese un băț ascuțit. Și-l înfipsese în rană. Focul îl salvase o dată, când i se închisese rana de la gât. L-ar fi salvat şi în cazul ăsta, se gândise. Și chiar aşa a fost. Însă, când mergea prea mult, pulpa îl durea încă foarte tare. Și îşi dăduse seama că începea să şchioapete. Se gândi la pisicile alea care se topeau la soare pe străzile Romei, alături de gunoaiele de la

Circo Massimo, cu urechile tăiate de muşcăturile din bătălii, cu părul striat de cicatrice.

Ieşi din cameră. Aceea era cea mai rea oră a zilei. Reuşea să țină departe orice gând, dar nu imaginea lui acasă la Estera, la ora aceea, când se aşeza în fotoliu şi o auzea pe Estera cum amesteca mâncarea în cratiță, pentru cină, în fața sobei.

Coborî în stradă şi începu să meargă.

Rătăci fără țintă, doar ca să țină departe imaginea de care îi era dor cel mai mult. Imaginea unei case.

Ura față de Mercurio, de când o părăsise pe Estera, crescuse. Fiindcă mai întâi Mercurio îi luase vechea lui viață, iar acum şi posibilitatea unei vieți noi cu Estera.

„Şi n-ai să-ți afli liniştea până când nu-l vei găsi pe băiatul ăla şi nu-l vei face să sufere."

Ros de ura lui, Şimon ajunse fără să-şi dea seama într-un spațiu uriaş, liber de apăsarea clădirilor înghesuite unele în altele. Pe neaşteptate, lumea se deschidea. În față avea o biserică şi un alt turn. La dreapta, Canal Grande se lărgea la infinit.

Era în San Marco.

Nu mai existau limite. Nu mai erau hotare.

Apoi văzu o gloată adunată în jurul unei coloane. Se apropie. Un bărbat aproape gol, cu privirea îngrozită, era legat de mâini şi de picioare de patru cai mari, neliniştiți, cu spume la gură.

– Sodomit! urlă o femeie.

Apoi călăul plesni din bici şi caii o luară la trap în patru direcții diferite. Bărbatul legat urlă. Se auzi un scrâşnet de oase şi de tendoane. Bărbatul scoase un ultim urlet, apoi leşină vomitând.

Călăul, cu două lovituri rapide de secure, despică umerii, imediat brațele se desprinseră sub presiunea exercitată de cai. Sângele țâşni pe caldarâm. Apoi, călăul lovi şoldul din ceea ce

mai rămăsese din condamnat şi picioarele se separară la rândul lor, împrăştiind pe pământ intestine.

Mulţimea se tălăzui, ca o masă unică, înainte şi înapoi.

Se respira mirosul sângelui şi al fricii.

Şimon se lăsă entuziasmat de acea teribilă măreție.

„Pentru noi doi, Mercurio", îşi spuse, pe când porumbeii se ridicau la cer, dând bir cu fugiții, înspăimântați de sosirea unui stol de corbi, care se pregăteau de banchetul cu carnea condamnatului.

Şimon privi păsările negre aducătoare de nenorocire. Și i se părură un semn bun. Apoi adulmecă aerul. Ca un câine de vânătoare. Ca şi cum ar fi putut simți mirosul prăzii lui.

68

– Ce i-ai făcut tatălui meu? întrebă Giuditta în columbar, lipindu-se de trupul cald al lui Mercurio. De ieri pufneşte întruna că l-ai tras pe sfoară.

Mercurio râse.

– Da, chiar l-am tras pe sfoară. Iar el a căzut în plasă ca un fraier. M-am distrat la nebunie.

– Dar ce ai făcut, se poate şti?

– I-am dăruit un spital.

– Un spital?

– Chiar aşa, zise mândru Mercurio. La urma urmelor, e tatăl iubitei mele, nu?

Giuditta râse încetişor.

– Tu eşti nebun de legat, ştii asta, nu?

– Şi tu ştii că spitalul ăsta e la Mestre? zise Mercurio, desprinzându-se de Giuditta ca să se uite drept în ochii ei. Şi ştii ce înseamnă asta?

– Nu...

– Că, mai devreme sau mai târziu, tatăl tău se va lăsa convins să accepte oferta unei camere să doarmă acolo.

– Dar noi nu putem dormi afară din...

– Eşti toantă ca tatăl tău, vezi? râse Mercurio.

Giuditta făcu o strâmbătură bosumflată.

Mercurio râse şi mai tare.

– Am spus Mestre. Nu reuşeşti să înţelegi?

– Nu, zise Giuditta.

– Tu eşti obligată să dormi închisă în ghetou numai dacă trăieşti la Veneţia. Dar la Mestre nu există ghetouri. Eşti liberă să dormi unde vrei. De aceea e de ajuns să nu mai trăieşti la Veneţia şi să te muţi la Mestre.

– Adevărat? Şi unde e asta?

– O Doamne Dumnezeule, dar cum faci să fii aşa toantă?

– Ei, hai, termină. Spune-mi!

– La mine acasă! zâmbi Mercurio. Ana i-a oferit deja o cameră tatălui tău, aşa va putea sta zi şi noapte în spitalul lui. Și mai e una gata pregătită pentru tine. O strânse la pieptul lui şi-i mângâie trupul. Ce-i? Nu-ţi convine să stai sub acelaşi acoperiş cu mine?

Giuditta se uită la el cu gura căscată.

– Tatăl meu nu va accepta asta niciodată, zise neconsolată.

– Vom vedea, zise Mercurio.

Se ridică din culcuşul de paie din columbar. Se întinse. Dacă nu începem să facem dragoste într-un pat adevărat, vom îmbătrâni timpuriu.

Giuditta râse.

– Am câştigat alte nouăsprezece lire de aur, zise Mercurio. Curând voi avea banii să încep să repar corabia lui Zuan. Și atunci te voi lua de aici.

Giuditta se uită serioasă la el, fără să-i răspundă. Zi de zi simțea cum îi aparţine din ce în ce mai mult. Îi aparţinea atât de mult, îşi spunea, încât era numai a lui. De aceea scrisese o scrisoare pe care o recitea încontinuu. Fiindcă ştia că în curând ar fi sosit ziua în care ar fi lăsat-o să o găsească tatăl ei. Era o scrisoare dureroasă. Şi în acelaşi timp plină de bucurie.

– Iar prăvălia ta cum merge? o întrebă Mercurio. Văd tot timpul un întreg du-te vino de clienți.

Giuditta se lumină la față.

– Da, zise mândră. Rochiile plac. Vindem mai multe decât putem coase. Și avem şi cliente aristocrate. E... e...

– Un succes, concluzionă Mercurio.

– Da, un succes, râse Giuditta.

– Oriunde ne-am duce, vei avea prăvălia ta, îți jur, zise Mercurio cu o mână pe inimă. Apoi începu să se îmbrace. Nu-i voi lăsa pe cei doisprezece copii ai noştri să te abată de la a face atâția bani.

– Și tu ce ai să faci? zâmbi Giuditta.

– Ei, voi sta acasă cu burta la soare şi voi controla ca guvernanta, tânără şi drăguță, plătită cu câştigurile tale uriaşe, să-i spele la cur pe țânci. Apoi voi controla ca bucătăreasa, tânără şi drăguță la rândul ei, să gătească cele mai bune cărnuri *coşer.* Și voi trece cu un deget pe pardoseală ca să fiu sigur că mica servitoare şi mai tânără şi mai drăguță decât celelalte două, a măturat bine.

Giuditta râse, se ridică şi-i sări în brațe.

– N-am să-ți dăruiesc nici jumătate de copil şi mai ales nu vom avea servitori. N-am de gând să te împart cu nimeni.

Mercurio o sărută. Îi mângâie spatele neted, apoi lăsă să-i alunece o mână pe sân.

Giuditta se retrase.

– Termină, e târziu, zise. În timp ce-şi trăgea fusta pe ea, se uită ca din întâmplare printre cutele interne ale cusăturilor. Știi că una dintre cliente a găsit o pană de corb într-una dintre rochiile mele?

– Și ce căuta acolo? întrebă distrat Mercurio, în timp ce-şi încheia haina.

– Ciudat, nu-i aşa? răspunse Giuditta, gânditoare. Iar alta un dinte de nou-născut.

– Poate ar trebui să le spui cusătoreselor tale să fie mai atente.

– Nu-mi explic...

– Și ce-i de explicat?

– Nu ştiu... e ciudat.

– Nu te mai gândi şi grăbeşte-te! Marangona dă să bată, iar doctorul curvelor dă să se trezească.

– Nu-i spune aşa, se necăji Giuditta.

– Glumesc.

– Nu glumi pe tema asta.

Mercurio încuviință, îi zâmbi, o sărută şi apoi se strecură în jos pe scări, gata să se amestece cu lumea care ieşea din ghetou. Însă după o clipă apăru iar în columbar.

– Ți-am spus că te iubesc?

Giuditta râse fericită.

– Pentru totdeauna, îi spuse Mercurio şi plecă.

– Pentru totdeauna, zise Giuditta.

Apoi coborî în apartament îi pregăti micul dejun lui Isac, îl salută, îi ură zi bună şi în cele din urmă, rămasă singură, se aşeză la masă şi scoase dintr-o crăpătură din perete, unde o ascundea în fiecare seară, scrisoarea pe care o scrisese. Și o reciti.

Dragă tată,

Cu cea mai mare durere îți comunic această mare bucurie a mea. Nu ştiu cum voi supraviețui durerii, nici cum m-aş putea lipsi de această bucurie. Dacă aş fi în stare să mă împart în două, îți jur că aş face-o. Dacă aş fi în stare să fiu o fiică bună şi în acelaşi timp o soție bună, îți jur că aş fi. Dacă aş putea evita să-ți frâng inima, îți jur că aş evita. Aşa cum aş vrea să nu frâng inima bărbatului căruia i-am promis-o pe a mea. Eu mă rog din tot sufletul să se întâmple un miracol care să ne permită să

trăim o existenţă diferită de cea actuală. Eu mă rog să-mi pot petrece viaţa cu tine, la fel cum mă rog să mi-o pot petrece cu bărbatul pe care îl iubesc. Dar ce viaţă va fi viaţa mea de acum încolo, nu-ţi pot spune. Şi ar fi posibil s-o numesc viaţă dacă jumătate e dragoste şi cealaltă jumătate moarte? Ce viaţă poate fi pentru o inimă care e tăiată în două?

Nu ştiu dacă vei putea să mă ierți, fiindcă eu însămi nu ştiu dacă voi reuşi.

Însă hotărârea e luată.

De fiecare dată, citind-o, simţea cum i se strânge inima într-o menghină. În acea scurtă scrisoare era toată ființa ei. Însă, dincolo de cuvinte, pe zi ce trecea îşi dădea seama de un fapt incontestabil. Ea era a lui Mercurio. Nimic nu ar fi reţinut-o. Nimic. Hotărârea fusese luată, scrisese. Și era exact aşa. L-ar fi urmat oriunde pe Mercurio. Pentru că el era viața ei. Viaţa pe care o dorea cu toată ființa ei.

„Cu orice preţ, spuse în şoaptă, dar cu tărie. Și pentru totdeauna."

Uneori, seara, când Mercurio nu o ducea în columbarul rece şi urât mirositor care pentru ea era ca un palat, Giuditta se întreba dacă făcuse bine că-şi pierduse virginitatea. Și chiar încerca să se ruşineze, cum ar fi vrut societatea, şi cea ebraică, şi cea creştină. Dar nu era în stare. Înțelegea regula aceea. Însă în acelaşi timp i se părea că se impunea altora, nu ei. Nu lor. Fiindcă ea şi Mercurio erau deosebiți. Ei erau îndrăgostiţi. Iar dragostea lor era atât de mare şi de absolută încât nimic din ceea ce făceau în numele acestei dragoste nu putea fi greşit.

Cu timpul ar fi acceptat şi tatăl ei acel incontestabil adevăr. Giuditta era sigură. Și cum ar fi putut fi altfel? Cum se putea ca o dragoste atât de pură să poată fi un păcat în ochii Domnului?

Oare nu fusese chiar Dumnezeul Lumii, care ştia totul şi putea totul, cel care le menise să se întâlnească?

Se gândi la prima oară când simțise în mâna ei mâna lui Mercurio. Şi pe urmă la primul lor sărut. Şi la prima dată când îl primise în ea şi-şi dăduse seama că trupurile lor se contopiseră într-o singură ființă, în care nu mai puteau fi deosebiți ori separaţi. Ar fi făcut din nou acelaşi lucru? Da. De o mie de ori da. Fără vreo îndoială.

„Pentru totdeauna", repetă.

Când bătură la uşă, Giuditta tresări pe scaun. Îşi duse o mână la piept şi surâse, revenind la realitate. Lăsă scrisoarea pe masă, se ridică şi se duse la uşă.

– Cine e? întrebă.

– Giuditta evreica, răspunse un glas de bărbat, stăpâna mea întreabă de dumneavoastră.

Giuditta deschise uşa. Nu-l cunoştea pe acel servitor.

– Stăpâna mea întreabă de dumneavoastră, repetă servitorul.

– Cine este stăpâna voastră?

– Veți vedea.

– Când?

– Acum.

Giuditta era dezorientată, nu ştia ce să răspundă.

– Gondola doamnei ne aşteaptă, zise servitorul.

– Este pentru o rochie? întrebă.

– Stăpâna m-a trimis să vă iau. Nu ştiu altceva.

Giuditta îşi puse pe umeri o pelerină de moleschin şi îl urmă pe servitor în jos, pe scări şi traversă piața. În timp ce mergea, se simţea încă amețită de gândurile ei despre Mercurio. Da, l-ar fi urmat oriunde.

Gondola era ancorată la Fondamenta dei Ormesini. Servitorul o ajută să urce, apoi i făcu semn gondolierului să vâslească.

În scurt timp se opriră la cheiul privat al unei clădiri cu trei etaje de pe Canal Grande. Fațada era elegantă, fin proiectată. Ferestrele erau încadrate de coloane suple de marmură care se răsuceau în jurul axei lor până la capiteluri şi aveau vitralii.

Servitorul o ajută să coboare, apoi îi spuse să îl urmeze un servitor în livrea care, în linişte, o conduse la primul etaj al palatului. În aer se respira miros neplăcut de excremente de câine. Servitorul o invită într-o încăpere tapetată cu damasc de mătase. Imediat ce intrară, o servitoare se dezlipi de un perete, ca şi cum ar fi fost prinsă pe picior greşit.

– Ce faci? întrebă aspru servitorul.

Mica servitoare se îmbujoră şi dispăru în grabă.

– Aşteptați aici, îi spuse Giudittei.

Apoi plecă.

Giuditta nu ştia ce să facă şi, atrasă de un glas care se auzea din camera alăturată, se apropie de un vizor din perete. Rezistă o clipă, apoi, cedând curiozității, dădu la o parte mica draperie de mătase, identică cu cea de pe pereți, şi se uită.

Primul lucru pe care îl văzu fu o femeie întoarsă cu spatele. Femeia era aşezată dreaptă la un pupitru uşor aurit. Toată încăperea era elegantă şi rafinată.

Pe lângă femeie mai erau doi servitori, alături de o uşă. Masivi şi țanțoşi. Mai era şi un om de vreo cincizeci de ani cu aer bolnăvicios, cu siguranță un neam prost, chiar dacă hainele lui erau destul de cuviincioase. Ținea în mână o pălărie moale, din catifea neagră. Era chel şi transpira. Avea o figură îngrijorată.

– Vă rog, Domnia Voastră... se tângui, adresându-se femeii.

– Puteai să te gândeşti înainte, zise femeia, tot scorțoasă.

Giudittei i se păru că recunoaşte vocea.

Apoi intră un aristocrat. Foarte elegant. Şi diform. Înaintă în cameră fără să catadicsească măcar să-l privească pe bărbat.

Aruncă numai o privire mulțumită spre femeia întoarsă cu spatele.

– Îți place să te uiți, nu? îi spuse cu o voce stridentă.

– Plăcerea ta e a mea, răspunse femeia, ridicându-se, şi se întoarse.

Și atunci, Giuditta o recunoscu. Era Benedetta. Giuditta vru să fugă. Însă rămase lipită de vizorul din perete. Și văzu că Benedetta o fixa cu privirea. Se dădu deoparte, crezându-se descoperită. Însă pe urmă înțelese că Benedetta ştia prea bine că ea era acolo. Și poate mica servitoare doar se prefăcuse descoperită. Poate ea doar trebuia să-i arate vizorul din perete şi la fel servitorul. Totul era aranjat ca ea să spioneze.

Când Giuditta puse iar ochiul în dreptul vizorului, Benedetta îi zâmbi. Apoi se întoarse şi privi spre cei doi servitori care îl imobilizaseră pe omul care acum plângea disperat. Nobilul diform avea în mână un brici de bărbier. Îl băgă în gura omului. Omul plângea şi mai tare.

– Pentru ceea ce ai spus, zise aristocratul şi tăie, în punctul în care buza superioară se unea cu cea inferioară, în stânga, sfâşiind obrazul omului.

Omul urlă, stropind sânge.

– Curățați, spuse nobilul. Apoi i se adresă Benedettei: Vii, draga mea?

Benedetta se întoarse spre vizorul din perete, în spatele căruia Giuditta era împietrită de groază.

– Nu. Am o întâlnire.

Giuditta simți că leşină. Alergă spre uşă să scape, dar îl întâlni pe servitor care îi spuse:

– Urmați-mă.

Cu inima bătându-i cu putere în gât, Giuditta merse în urma lui pe un coridor lung. Câțiva câini mici şi râioşi lătrară după ei. Apoi servitorul o introduse în camera în care Benedetta o

aştepta în picioare, pe covorul albastru pătat de sângele omului căruia îi fusese tăiată gura.

Benedetta se uită în tăcere la ea. „Distrugere, ruină, nenorocire asupra ta. Până la moarte“, gândea. Era nemărginită ura pe care i-o purta acelei evreice.

– Ciao, Giuditta, îi spuse. Ţi-a plăcut spectacolul?

Giudittei îi era frică. Nu reuşea să vorbească.

– Omul acela spusese ceva nepotrivit despre mine, zise Benedetta. Iar domnul meu, principele, nu suportă să se vorbească de rău despre mine. E irascibil. E crud.

Giuditta încuviinţă. Şi se simţi stupidă. Şi vulnerabilă.

Benedetta se uita mulţumită la ea. Nu era adevărat că omul o vorbise de rău. Probabil principelui Contarini nu i-ar fi păsat. De fapt, pe el îl vorbise de rău. Însă asta Giuditta n-avea de unde să ştie. Şi singurul lucru de care Benedetta era interesată era ca evreica aceea să fie îndeajuns de înspăimântată încât să creadă tot ce se pregătea să-i spună. Şi se apropie de ea.

– Ştii de ce sunt amanta principelui? o întrebă.

Giudittei îi revenea suflul. Făcu semn că nu.

– Fiindcă-mi convine. Acum sunt bogată, servită şi onorată. Respectată. Am putere. Dădu din cap. Fiindcă îmi convine, spuse din nou. Şi din cauza lui Mercurio.

Giuditta încruntă sprâncenele.

– Ce legătură are... Mercurio?

Benedetta făcu un pas spre ea.

– Ai reuşit să sesizezi toată cruzimea care curge prin venele domnului meu?

Giuditta încuviinţă.

– Mai de mult, Mercurio l-a jignit pe principe. Întreabă-l, zise Benedetta, sfidând-o din priviri. Principele mă voia pentru el, mă dorea. Şi Mercurio m-a apărat. L-a umilit. S-a salvat

numai pentru că un criminal foarte puternic s-a băgat între ei. Se numeşte Scarabello...

Giuditta căscă gura. Îşi amintea de numele acelui bărbat. Era bărbatul care îl ucisese pe Donnola.

– A! Îl cunoşti! exclamă Benedetta, fericită. Asta îi înlesnea planul. Însă principele oricum a jurat să-l omoare pe Mercurio. De ce crezi că s-a dus să trăiască la Mestre? Cu siguranță, nu fiindcă ar fi un orăşel vesel. E acolo pentru că la Veneția ar fi în pericol. Și e în pericol de fiecare dată când pune piciorul aici. Benedetta făcu o pauză, lăsând ca greutatea cuvintelor ei să-şi facă loc în sufletul Giudittei. Deocamdată, eu îl pot ține în frâu pe principele meu, reluă. Stau cu el şi pentru a-l salva pe Mercurio.

– Și... atunci...? întrebă Giuditta.

Benedetta scutură din cap plină de dispreț.

– Biată proastă, zise. Și atunci, nu am de gând să-l salvez ca să-şi petreacă timpul cu tine.

Giuditta era zăpăcită.

– Tot nu înțelegi? zise Benedetta ridicând vocea. Trebuie să-l îndepărtezi de tine pe Mercurio. Trebuie să-i spui că nu-l vrei. Și trebuie să fii şi convingătoare. O ciupi de un obraz, aşa cum se face cu copiii. Altfel eu voi înceta să-l mai apăr.

– De ce faci asta...? întrebă Giuditta, cutremurată de o groază şi mai mare decât cea dinainte.

Benedetta râse.

– Fiindcă te urăsc. Fiindcă nu valorezi nici cât o ceapă degerată. Fiindcă nu îl meriți. Și pentru că nu vreau ca tu să te bucuri de el mulțumită sacrificiului meu. Se apropie de ea. Sau nu-l va avea niciuna din noi două... sau îl voi lăsa pe principe să-l omoare.

Giuditta simți o furie de nestăpânit care îi sfârteca pieptul.

– Și spui că-l iubeşti?! exclamă, roşie la față.

Văzând-o atât de încălzită, Benedetta simți un fior în inimă.

– Ce-i între voi? întrebă în timp ce o bănuială își făcea loc în mintea ei.

Cunoștea lumina aceea în ochii unei femei. Giuditta avea privirea celei care știe ce înseamnă să ai un bărbat. Privirea celei care cunoaște mâinile și îmbrățișările unui bărbat. Și bucuriile amorului.

– Te-ai culcat cu el? o întrebă cu o voce sumbră, însă fără să se aștepte la un răspuns fiindcă i-l citise deja în ochi.

Și în timp ce spunea asta, simți o durere extrem de puternică în piept, care o făcu să-și încleșteze maxilarele și să-și scrâșnească dinții, ca o fiară sălbatică.

Giuditta se înroși, făcu un pas înapoi.

– Târfă! urlă Benedetta și ridică mâna să o lovească. Dar se abținu. Târfă evreică! repetă gâfâind. Da! Îl iubesc atât de tare încât sunt gata să-l ucid! O țintui cu privirea pe Giuditta. Însă tu n-ai să poți înțelege asta niciodată, spuse cu voce joasă și răgușită. Fiindcă tu nu ești o femeie, ci o nerușinată cu pizda umedă și cu inima uscată. O femeie e gata de orice pentru bărbatul pe care-l iubește. Și să-l ucidă, da. Se uită la ea cu o ură atât de intensă încât Giuditta mai dădu un pas înapoi. Ești și tu gata să faci la fel? Ești gata de orice? Și să renunți la el? Așteptă ca respirația să i se liniștească în piept. Îți dau ocazia să te comporți ca o femeie adevărată o dată în viața ta amărâtă și călduță. Demonstrează că îl iubești, așa cum spui. Lasă-l! Alungă-l! Arătă cu degetul spre ea. Și încearcă să fii convingătoare! Dacă aflu că te vezi cu el pe ascuns... Lăsă fraza în aer, uitându-se la ea cu o privire înfocată. Apoi se întoarse brusc și se agăță de un șnur care atârna din tavan și trase cu furie de el. Când se deschise ușa și apăru servitorul, îi porunci: Dă-o afară pe târfa asta evreică!

Când se trezi în stradă, după câțiva pași, Giuditta își duse mâna la piept. Nu reușea să gândească limpede. Nu putea să creadă ce se întâmplase. Se sprijini de zidul unei case. Aproape

nu-şi dădea seama de forfota de oameni din jurul ei. Respiră adânc în timp ce uraganul de emoţii şi de gânduri începea să se domolească. Trebuia să judece, îşi spuse. Cum putea fi sigură că Benedetta nu o minţise? Cum? Într-un singur fel. Numai Mercurio îi putea confirma. Avea să-l întrebe despre principele Contarini. Avea să îl întrebe... Şi în clipa aceea mintea ei, pe neaşteptate, se limpezi. Nu. Nu îl putea întreba pe Mercurio. Dacă ar fi făcut-o şi Mercurio i-ar fi confirmat versiunea Benedettei, atunci nu ar fi acceptat să n-o mai vadă. Ar fi înțeles că ea nu vrea să-l mai vadă dintr-un motiv legat de întâmplarea aceea. Ar fi înțeles că Benedetta avea într-un fel legătură. Era un risc prea mare. Și Giuditta îşi dădu seama că nu putea să rişte aşa ceva. Nu putea risca să nu-i accepte Mercurio refuzul. Era adevărat că Mercurio se mutase, fără vreo logică, la Mestre? Răspunsul era da. Mercurio îl cunoştea pe Scarabello? Răspunsul era da. „Și asta era tot ce avea în mână ca să se decidă", îşi spuse Giuditta.

Înțelese ce anume voise să spună Benedetta. Dacă îl iubea cu adevărat pe Mercurio, nu putea risca să-l condamne. Deşi nu era pe deplin sigură, trebuia să-l îndepărteze de ea. Tocmai văzuse de ce era în stare monstrul acela de principe. Și simțise toată ura Benedettei. „Povestea aceea era adevărată", îşi spuse. Trebuia să fie adevărată şi în orice caz ea nu putea risca viața lui Mercurio.

– Te iubesc... spuse.

Însă nu fu în stare să-i pronunțe numele.

Se ghemui la pământ. Nu mai reuşea să respire, nu reuşea să plângă, nu reuşea să cugete. Se gândea numai că viața ei era terminată.

Rămase acolo, pe pământ, cu lumea care trecea pe lângă ea, fără să se mişte, până seara. Atunci, când se făcu întuneric, se îndreptă cu paşi obosiți spre ghetou.

Aproape ajunsese la pod, când îl întâlni pe tatăl ei care cobora dintr-o barcă.

– Unde ai fost? o întrebă Isac.

– Nicăieri, răspunse Giuditta, cu un fir de voce, cu capul plecat, fără să se uite la el.

– Ce ai făcut?

– Nimic.

Ajunseră în tăcere acasă. Când deschiseră uşa, Giuditta văzu scrisoarea pe care o scrise pentru ziua în care ar fi fugit cu Mercurio, oriunde ar fi vrut el.

– Ce-i aia? o întrebă Isac, arătând spre scrisoare.

Giuditta o luă.

– O bucată de hârtie.

– Ce-i scris?

– Prostii fără sens, zise Giuditta şi o aruncă în sobă.

– Te simți bine? o întrebă Isac.

Giuditta se uita la flăcările care devorau scrisoarea. Și viața ei.

– E din cauza… acelui Mercurio?

Giuditta se întoarse ca o furie, cu chipul schimonosit de durere şi de mânie.

– Nu vreau să mai aud vreodată vorbindu-se despre el! Ține minte!. Niciodată! urlă ea.

PARTEA A TREIA

Veneția – Mestre

69

– S-a sfârşit, nu vreau să te mai văd. Nu mă căuta, zise Giuditta.

Mercurio se uita la ea cu un fel de surâs tâmp pe faţă. Ştia că Giuditta nu glumea şi totuşi nu reuşea să creadă că se întâmpla asta cu adevărat. Și nervozitatea îi întindea buzele în spasmul acela care părea un surâs. Și îi contracta muşchii abdomenului, tremurând şi producând un ghiorăit ca un hohot de râs. Sau începutul unui plânset. Se uită în jur, încercând să-şi recapete suflul.

De-acum era întuneric. Puţina lume care era încă prin oraş urca şi cobora de pe podul de lemn de peste Cannaregio în grabă, fără să se sinchisească de ei.

În dimineaţa aceea, Isac, cenuşiu la faţă, aproape stânjenit, îi dăduse un bilet. Și biletul spunea să se întâlnească acolo, la podul de lemn de peste Cannaregio, spre seară, puţin înainte ca Marangona să comande închiderea porților. Şi sigur, se gândise Mercurio, era ciudat ca tocmai Isac să-i dea biletul acela, el care împiedica cu atâta încăpățânare dragostea lor. Sigur, îşi repetase în timp ce alerga la întâlnire, era ceva ciudat. Însă nu şi-ar fi putut imagina niciodată ce se întâmpla.

Se uită din nou la Giuditta. Aproape că nu reuşea să-i distingă trăsăturile în întunericul acela fără stele, fără lună. Dădu din cap.

– Nu... zise el.

– Îmi pare rău, dar nu mă mai căuta niciodată, repetă Giuditta.

Glasul ei părea să vină de departe. Ochii ei erau reci.

– Dar, de ce...? reuşi în cele din urmă să spună Mercurio.

– Fiindcă am descoperit că nu te iubesc, zise Giuditta.

Și vocea ei nu era aspră. Ba chiar era aproape înțelegătoare.

Mercurio simți că moare. Se întoarse cu spatele la ea. Îşi dădu seama că respiră gâfâit, ca după o alergare.

– Nu cred, zise în şoaptă.

– Nu vreau să te mai văd, spuse Giuditta în spatele lui.

Lui Mercurio i se păru că simte o slăbiciune în glasul ei. Se întoarse brusc.

Giuditta strânse pumnii. Îşi simți unghiile cum apăsau dureros în palmă.

– Nu te iubesc, zise, aproape zâmbind, ca şi cum ar fi fost ceva fără importanță.

Mercurio continua să dea din cap.

– Nu. Nu cred. Nu cred... nu...

– Uită-te în ochii mei, îl întrerupse Giuditta. Îi era teamă că începe să țipe de la o clipă la alta. În schimb, trebuia să rămână calmă. Eu nu te iubesc, rosti răspicat.

Mercurio se uita fix la ea. Și i se părea că nu o recunoaşte. Îşi duse mâinile la piept, în timp ce continua să gâfâie.

– Uită-te la mine, repetă Giuditta. Aşteptă ca ochii lui Mercurio să se oprească în ai ei. Speră ca întunericul să o ajute să-şi ascundă frământarea. Uită-te bine. Vezi durere? Disperare? Vezi frică? Minciună? Tonul Giudittei era aşezat. Cum ar fi putut fi când se vorbeşte cu un copil pentru care se nutreşte milă, dar nu afecțiune. În schimb, pe dinăuntru simțea că moare. Nu,

aşa-i? continuă, vorbind din ce în ce mai încet. Tu te uiți în ochii mei şi vezi... ceea ce vezi. Nimic. Şi ştii de ce? Pur şi simplu pentru că eu nu te iubesc.

Mercurio făcu un pas spre ea.

Giuditta se crispă.

Mercurio întinse mâna, să o atingă.

– Nu! zise Giuditta. Nu ar fi putut suporta un contact fizic. Nu ar fi rezistat. Nu, spuse pe un ton ceva mai plat.

Mercurio îşi retrase mâna.

– Nu cred... spuse din nou.

Însă slab.

– Împacă-te cu gândul, zise Giuditta.

– De ce...?

– Fiindcă s-a întâmplat un lucru pe care nu-l prevăzusem, răspunse calmă Giuditta.

– Ce?

– N-are importanță. Nu mai are importanță.

– Cum poți să fii atât de crudă? zise Mercurio, dând din cap, încă neîncrezător, răvăşit. Eu... eu...

În clipa aceea ultima bătaie a Marangonei vibră pe cerul Veneției.

– Îmi pare rău. Trebuie să plec, zise Giuditta şi se rugă să nu se prăbuşească la pământ, frântă, măcar acei câțiva paşi care o separau de poarta de la Ghetoul Vechi.

Se întoarse şi merse încet. Țeapănă.

– Giuditta... spuse în urma ei Mercurio.

Giuditta strânse ochii şi-şi muşcă buzele. Dar nu se opri.

Ceva mai încolo, un cântăreț ambulant ciupea corzile lăutei lui, interpretând un cântec melancolic.

– Giuditta... repetă Mercurio în spatele ei.

Giuditta îşi văzu de drum. Intră încet sub arcadele care duceau în Campo del Ghetto Vecchio.

Cântărețul continua să ciupească lăuta. Melodia răscolea hăuri de tristețe. Noaptea, pe sub arcade, căpăta sonorități spectrale, reverberată de spațiul îngust. În aer se răspândea izul de urină și de mucegai care se ridica la baza zidurilor.

Giuditta știa că Mercurio venea după ea. Nu-i auzea pașii, dar reușea să-i perceapă toată durerea. Însă nu era de ajuns. Giuditta crezuse că va suferi cu mult mai mult.

Înainte de a ajunge la poarta ghetoului îi zâmbi unui băiat care o aștepta, acel Joseph pe care Mercurio deja îl văzuse, când Isac i-l angajase să o apere. Îl mângâie cu gingășie un obraz. Și pe urmă își apropie buzele de cele ale lui Joseph. Și îl sărută. Îndelung. Languros.

Simți un tremur în spatele ei. Gândi că era inima lui Mercurio care se sfărâma. Acum avea să o urască. Avea să creadă că era doar o târfă.

Luându-l de mână pe Joseph și sprijinindu-și capul pe umărul lui puternic, Giuditta, ținându-și respirația, trecu de străjerii care închideau.

În spatele ei auzi izbitura porților. Și pe urmă scârțâitul zăvorului. Căscă gura. Picioarele îi cedară. Joseph încercă să o susțină. Îl împinse. Cu furie. Se sprijini de un zid. Încercă să respire. Apoi începu iar să meargă către casă. Însă acum alerga.

Joseph se oprise în mijlocul pieței. Știa că nu trebuie să facă mai mult.

Giuditta trecu pragul ușii de la intrare. Avea în gură gustul lui Joseph, atât de diferit de cel al lui Mercurio. Se îndoi de mijloc. Vomită în fața scărilor. Apoi, clătinându-se, ajunse pe palierul etajului patru. Privi podeaua de lemn pe care se așezase goală prima dată când făcuse dragoste cu Mercurio. Se gândi la columbarul de pe acoperiș. Și se gândi că nu se va mai arăta niciodată porumbeilor, care fuseseră martorii plăcerii și bucuriei ei. Apoi intră în casă și se lăsă să cadă la pământ. Epuizată.

Isac apăru din camera lui, gata deja de culcare.

– Ce se întâmplă? întrebă îngrijorat.

Giuditta nu-i răspunse.

Isac se duse la fereastră să închidă obloanele.

În clipa aceea se auzi glasul lui Mercurio care striga ceva în noapte.

Isac închise în grabă obloanele şi fereastra. Se uită la Giuditta şi nu fu în stare să se apropie de ea. Rămase nemişcat, în picioare.

– Să nu scoţi niciun cuvânt… murmură Giuditta.

Isac se duse în camera lui, înspăimântat de durerea fiicei lui, şi închise uşa.

Atunci, strigătul lui Mercurio sfâşie din nou noaptea.

Giuditta nu înţelese ce spunea.

Însă i se păru răcnetul unui animal rănit de moarte.

70

– Ce am să mă fac fără tine? strigă iar Mercurio, trântindu-se în poartă. Ce am să mă fac?

– Băiete, pleacă, spuse unul dintre oamenii de gardă.

Mercurio nu îl auzi. Bătu furios cu pumnii în poartă.

– Dacă nu pleci, te iau la șuturi în fund, îl amenință străjerul.

Celălalt soldat îi făcu semn colegului lui să se calmeze. Se apropie de Mercurio și îl apucă de un braț.

– Îmi pare rău, băiete, îi spuse.

Mercurio se uită la el cu o privire pierdută.

– S-a sfârșit?

Soldatul făcu o strâmbătură stânjenită.

– S-a sfârșit, da, nu mai insista, zise celălalt străjer.

Mercurio se întoarse brusc, cu pumnii strânși. Însă își dădu imediat seama că în sufletul lui nu era loc decât pentru durere.

Și atunci se răsuci și plecă.

Și se gândi că, de fapt, chiar nu știa ce să facă.

Rătăci toată noaptea, merse pe drumuri și pe sub arcade, traversă piețe și piațete, urcă pe poduri de piatră și de lemn. Se adăposti sub arcadele din San Marco de ploaia care la un moment dat începu să răpăie furios. Se așeză pe o treaptă udă de la catedrală când încetă ploaia.

Şi când, în zori, soarele se ivi din nou pe cer, se trezi şi merse iar. Și cu cât lumina era mai puternică, cu atât se simţea mai pierdut. Gândi că noaptea, pe întuneric, îşi putea stăpâni durerea. Însă nu era pregătit să-şi privească viaţa la lumina zilei.

Când văzu că apare soarele de peste acoperişurile caselor, o luă la fugă în direcţie opusă, ca şi cum ar fi putut scăpa de acea primă zi fără Giuditta.

Se ascunse sub un portic până lumina ajunse şi acolo, atunci se urcă într-o barcă şi ceru să fie dus la Mestre. Ajunse acasă la Ana pe la mijlocul dimineții.

În timp ce traversa grădina îl văzu pe Isac care se uita la el, apoi lăsa privirea în jos.

Se simți umilit, rănit. Se îndreptă ca din puşcă spre Isac cu pumnii strânşi, ridicaţi în aer.

– La ce dracu' te uiţi aşa abătut, căcănarule? urlă la el. Ar trebui să dansezi şi să petreci, rahatule! Ai câştigat! Ai câştigat!

Căpitanul Lanzafame se băgă între Mercurio şi Isac, gata să înfrunte atacul.

Însă Isac îl apucă de braț.

– Nu, doar atât spuse.

Şi o clipă îşi încrucişă privirea cu Mercurio.

Și, în clipa aceea, Mercurio îşi dădu seama că Isac îl compătimea. Și atunci se simți încă şi mai rănit, încă şi mai furios.

– Acum îți pare rău? Acum? urlă, cu venele de la gât care se umflau, cu saliva care făcea spume pe buze, cu ochii care păreau să-i sară din orbite. Acum?! Căcănarule! Căcănarule!

– Mercurio! spuse în spatele lui Ana din Piaţă, care ieşise din casă la auzul țipetelor.

Mercurio se întoarse.

– Să te ia naiba şi pe tine, Ana! țipă, apoi o luă la goană.

Fugi până la cheiul pescăriei, le porunci lui Tonio şi lui Berto să îl ducă iar la Veneția, coborî la Rialto şi alergă spre Castelletto.

Când ajunse în curtea dintre turnuri, se uită în jurul lui. O căuta pe fata care îl tulburase, înainte să facă dragoste cu Giuditta. Dar prostituatele erau prea multe. Nu reuşea să o găsească.

Atunci se lăsă pe mâna unei curve care îl atrăgea în camera ei la parter. Aproape că-i smulse hainele de pe ea. Îi apucă sânul flasc în mâini, îl strânse până la durere. O trânti pe o scândură ce ținea loc de pat, unde un şobolan ronțăia nederanjat o bucată de pâine mucegăită. O întoarse cu spatele şi-i ridică fusta cu furie. Îi desfăcu picioarele, își lăsă pantalonii în jos şi o pătrunse, cu violenţă. Se împinse în trupul prostituatei cu toată puterea pe care o avea, ca pentru a se pierde, ca şi cum ar fi trebuit să dispară în ea. Sau ca şi cum femeia aceea ar fi fost lada de gunoi care trebuia să se umple cu supărarea lui, cu durerea şi disperarea lui.

Când atinse plăcerea mugi, cu dinții încleştați, ca şi cum şi-ar fi înfrânat un sughiț. Se contractă, agăţându-se de fesele grase ale femeii, înfigându-i în carne unghiile.

Prostituata țipă.

Mercurio ridică o mână cu pumnul strâns, gata să o lovească în spate.

Târfa se înspăimântă.

– Nu, te rog… nu mă lovi…

Atunci Mercurio se desprinse de ea. Gâfâind. Deschise pe jumătate mâna. Luă o monedă. I-o aruncă pe masă. Îşi trase pantalonii şi ieşi, clătinându-se, din camera în care se transformase într-un animal şi tratase o femeie ca pe un animal.

– Nenorocitule! Rahatule! îi strigă în urmă prostituata, când el fu destul de departe.

Mercurio o auzi cu greu. Îşi privea mâinile. Ca şi cum ar fi fost murdare de sânge.

Nu mai avea putere în picioare. Dar continuă să meargă. Încet. Târşâind picioarele în noroi.

Ajunse la canalul Santa Giustina şi merse pe mal până acesta se vărsă în lagună. Văzu mica insulă San Michele. Văzu aceeaşi femeie cu acelaşi copil în faţa aceleiaşi latrine din capul debarcaderului şubred. Văzu apa putredă cum colcăia de şobolani şi de excremente. Simţi mirosul scheletelor de peşte care putrezeau împuţind aerul. Văzu un beţivan care cădea cu faţa în jos într-o băltoacă de noroi. Văzu copii care râdeau, împungându-l cu beţe.

Lăsă să i se înceţoşeze privirea. Şi atunci se văzu la Roma, în canalul din faţa insulei Tiberina. Apoi se văzu legat cu lanţuri de un pat, în dormitorul lui Scavamorto. Şi se văzu dând cu lopata pământ şi var nestins în gropile comune peste cadavrele săracilor, care nu aveau dreptul nici măcar la un coşciug. Şi se văzu în camerele reci ale orfelinatului San Michele Arcangelo. Îşi văzu mâinile înroşite de ger, cu degetele galbene şi vineţii, înfăşurate în zdrenţe, pline de plăgi. Văzu preotul care ridica o nuia subţire de salcie şi îl lovea peste spatele slab. Văzu blidul de lemn în care vărsau un singur polonic de supă, în sala de mese.

Şi apoi văzu ce nu mai văzuse.

Văzu o femeie, identică prostituatei cu care tocmai făcuse sex la Castelletto, care înainta obosită, aproape târându-se pe treptele orfelinatului. Văzu că ţinea în braţe o bocceluţă. Văzu că era un copil, un nou-născut. Şi în nou-născutul acela se recunoscu pe sine. Văzu că târfa îl lăsa pe trepte, în frig, şi îi spunea: „Sper să crăpi, bastardule". Şi o spunea cu furia bărbaţilor care o posedaseră. Cum făcuse el însuşi, cu puţin înainte.

Furie. Furie care genera furie. Şi care din furie fusese generată. Într-un lanţ nesfârşit.

Şi exact în momentul acela Mercurio ştiu că era tot acolo, prizonier al naşterii sale. Ca şi cum nu s-ar fi mişcat niciodată

de pe treapta aia şi din acel orfelinat. Oamenii ca el se născuseră în nisipuri mişcătoare. Şi nimeni niciodată nu se salvase din nisipurile mişcătoare.

Se întoarse spre dreapta, cufundat încă în gândurile lui întunecate, şi căscă ochii.

Zuan del' Olmo trăsese corabia pe uscat. Chila era ranforsată cu trunchiuri groase. Iar acoperişul atelierului naval fusese reparat.

Mercurio se apropie. Se uită la corabia cu care voia să o ia cu el pe Giuditta, în căutarea unei lumi mai bune. O lume liberă.

Se aplecă şi luă o piatră mare în mână. Apoi, cu toată puterea pe care o avea, o aruncă în chila vasului.

În spatele lui se auzi un zgomot. Mosè venise spre el, dar nu îndrăznea să se apropie. Scheuna încet, dând temător din coada coborâtă între picioare.

Mercurio luă o altă piatră şi o aruncă spre corabie.

Mosè o luă la goană.

– Cine e? zise Zuan del' Olmo, apărând.

Mercurio nu-i răspunse.

– A, tu eşti… zise bătrânul. Ce te-a apucat?

Mercurio se întoarse.

– Scufund-o.

– Ce spui, băiete?

Asemenea câinelui, Zuan avea aceeaşi expresie înspăimântată.

– Te văicăreai că n-ai bani să o scufunzi, nu? zise Mercurio, pe un ton dur, ca şi cum ar fi fost numai ură. Scoase din buzunar cele unsprezece lire de aur cu care cumpărase vasul şi le aruncă pe jos. Na, acum ai. Mi-ai vândut-o. Corabia e a mea. Iar eu îţi spun: scufund-o.

Zuan deschise gura fără dinţi. Avea ochii umezi. Scutura din cap. Apoi se uită la câinele lui. Desfăcu braţele.

– Mosè a învățat să meargă în barcă… Am făcut probe… se bâlbâi ca un copil. Nu are rău de mare…

Mercurio nu vorbi. Avea privirea îndreptată spre lagună și spre insula San Michele. Dar nu se uita la nimic.

– Până la sfârșit i-ai lăsat să ți-o ia… zise încet Zuan.

Și în glasul lui reapăruse obișnuita notă tristă.

– Scufund-o, repetă Mercurio.

71

– Ce s-a întâmplat? întrebă căpitanul Lanzafame. Nu mai eşti supărat pe băiat?

Isac se uită la el.

– Să nu mai vorbim, zise. Îmi e milă de el.

– Ce s-a întâmplat? întrebă iar Lanzafame.

– Nu ştiu, dar Giuditta nu mai vrea să audă de el...

– Atunci are dreptate băiatul. Ar trebui să petreci.

– Da. Isac dădu din cap, cu tristețe. În schimb, îmi pare rău. Mi-e milă de el. Săracul! N-aş fi zis niciodată.

– De ce?

– Fiindcă... Isac scoase un sunet de dezaprobare. Fiindcă se străduia din răsputeri să reuşească. În schimb, acum, se va lăsa păgubaş.

– De unde poți să ştii?

– Fiindcă partea întunecată a firii lui asta îi va spune. Isac strânse buzele. Îi va spune că... că nu are rost.

– Ți s-a întâmplat şi ție? zise Lanzafame, în şoaptă.

– Tot timpul, răspunse Isac. Tot timpul.

– Şi totuşi, iată-te aici. Doctorul târfelor, care luptă împotriva răului franțuzesc în ciuda a tot şi toți.

Isac se uită la căpitan. Ochii lui se micşorară.

– Eu sunt mai norocos decât el. Eu o am pe soția mea, care, oriunde ar fi acum, veghează asupra mea. Zi şi noapte. Şi mă apără. În schimb, băiatul ăsta... nu are pe nimeni.

– Faci înmormântare fără mort, Isac, zise Lanzafame.

– Sper să aveți dumneavoastră dreptate. Isac se uită în jurul lui. În staul munca era în toi. Suntem în urmă cu treaba. În ritmul ăsta nu terminăm niciodată, bombăni.

Lanzafame adulmecă aerul.

– Priveşte latura pozitivă, doctore. Cel puțin putoarea de la vaci s-a dus. Donnola chiar avea dreptate, voi, evreii, nu ştiți altceva decât să vă plângeți de milă.

Isac zâmbi melancolic.

– Cât ne-ar fi fost de ajutor! Era cel mai bun asistent pe care mi-aş fi putut dori să-l am.

– Nu ți-l pot aduce înapoi, zise Lanzafame, pe un ton aspru. Însă porcul ăla de Scarabello o să plătească. Am să i-o fac cu mâna mea. Am să-l atârn de o grindă, cu capul în jos, şi am să-i storc sângele din gât, puțin câte puțin.

Pe neaşteptate, de afară se auziră nişte strigăte.

– Ce se întâmplă? zise Lanzafame ducându-se spre uşă.

Isac îl urmă.

– Evrei şi curve! urla un bărbat rumen, în fruntea unei gloate de vreo sută de oameni. Nu vă vrem la Mestre! Plecați de aici!

– Plecați! Plecați! zbiera gloata.

Unii aveau în mână furci şi secere.

Prostituatele care reuşeau să se țină pe picioare se înghesuiră în poartă. Chipurile şi trupurile lor, cândva atrăgătoare, acum erau devastate de pustule, de plăgi, de slăbiciune, de foame şi de frică. Aveau privirile îngrijorate. Fuseseră alungate din Turnul Gaițelor cu câteva zile în urmă şi mai aveau încă în oase şi în

suflet spaima de a se trezi în stradă. Iar acum erau îngrozite la gândul că își vor pierde și puținul pe care îl aveau.

Imediat ce le văzu, mulțimea începu și mai tare să urle. Mai ales femeile, care se temeau pentru soții lor.

– Târfe! Târfe!

– Intrați înăuntru, ordonă Lanzafame.

Dar ele erau ca stane de piatră.

– Târfe blestemate! urlă o femeie, ieșind în față.

Luă o piatră de jos și o aruncă spre intrarea în staul.

Una dintre prostituate fu lovită la un genunchi. Țipă și își pierdu echilibrul.

Imediat ce căzu pe jos, în noroiul care mirosea a balegă de vacă, mulțimea se încinse. Înaintă ca un șuvoi revărsat.

– Stați pe loc! urlă Lanzafame, scoțând spada din teacă. Însă era singur. Le dăduse drumul soldaților lui după ce nu mai fusese nevoie să se apere de Scarabello. Stați pe loc!

Mulțimea încetini, dar nu se opri. Fierbea și făcea spume, ca un val de maree care se pregătește să se reverse pe plajă.

– Stați pe loc, pentru numele lui Dumnezeu! țipă Ana din Piață, ieșind în fața mulțimii.

– Dă-te la o parte, Ana! strigă bărbatul care conducea protestul. Blestemată să fii că ne-ai adus aici curve și evrei!

O împinse și Ana căzu la pământ.

Lanzafame alergă spre ea, cu spada îndreptată spre mulțime.

Oamenii se opriră în fața armei. Însă cei din spate împingeau și răcneau.

– Veniți! Grăbiți-vă! zise Lanzafame ajutând-o pe Ana să se ridice.

Știa că nu-i putea ține în frâu mai mult de câteva momente.

Ana avea o privire înspăimântată. Nu reușea să se miște.

Mulțimea împingea și se apropia, amenințătoare.

– Grăbeşte-te, femeie! ţipă Lanzafame.

În loc să se ridice, Ana îşi acoperi ochii cu un braţ.

– Daţi-vă deoparte, o ajut eu, zise Mercurio, apărând în clipa aceea şi ridicând-o de jos pe Ana. Să mergem, grăbeşte-te!

Ana păru să se trezească. Alergă înapoi în timp ce şi Lanzafame se retrăgea, încetinind înaintarea mulţimii cu vârful spadei lui.

Ana se lipi de Mercurio când ajunseră la intrarea staulului.

– De ce? De ce? repeta.

– Fiindcă viaţa e un rahat, răspunse dur Mercurio. Încă nu ai înţeles, la vârsta ta? Apoi dădu să sară pe bărbatul care se afla în fruntea protestului.

Isac îl apucă cu putere de guler.

Mercurio se uită la el cu o privire furioasă.

Isac îi susţinu privirea fără să spună nimic. Şi, între timp, îl ţinea strâns.

Mulţimea dezlănţui o grindină de pietre spre ei.

– Înăuntru! Înăuntru! urlă Lanzafame.

Mercurio se eliberă din strânsoarea lui Isac, adună pietrele care erau aruncate şi le trimise înapoi, cu toată violenţa care continua să îl aţâţe.

Unii din mulţime căzură loviţi. Îndrăzneala oamenilor se duse. Mulţi se opriră. Iar cei care înaintau încă, trezindu-se singuri, încetiniră şi se uitară înapoi. Apoi zbierară cu şi mai multă forţă, ca şi cum ar fi compensat faptul că şi ei se opreau şi dădeau înapoi, refăcând rândurile.

Isac făcu un pas înainte.

– Ce rău vă facem, oameni buni? întrebă.

– Nu vrem curve şi evrei în Mestre! urlă mulţimea.

– De ce? zise Isac. Sunt femei bolnave…

– Curve! Sunt curve!

– ... iar eu sunt un medic...

– Evreu! Evreu împuțit!

Lanzafame i se alătură.

– Vino înăuntru, doctore, spuse.

– Nu, nu mai vreau să mă ascund! mârâi Isac.

În ușă, Mercurio se uita la lumea aceea. Vedea ură, furie și disperare în ochii lor. Vedea nisipurile mișcătoare în care bâjbâiau. Și-i vedea deja morți. Înecați în destinul lor. Condamnați. Și se oglindea în fiecare dintre ei.

Și, pe urmă, din mulțimea aceea care fierbea de dușmănie, se desprinse un tânăr. Înainta încet, uitându-se fix la Isac. Era un tânăr puternic, înalt, blond. Și avea un singur braț. Celălalt era tăiat de la nivelul cotului.

Dintr-odată tăcură cu toții. Mulțimea și asediații. Cu toții își țineau răsuflarea.

Tânărul se opri la câțiva pași de Isac.

Mercurio văzu că nu avea în ochi nici ură, nici furie.

Tânărul îi zâmbi lui Isac.

Isac se uita la el fără să știe cum să se poarte.

Și atunci tânărul ridică în aer ciotul și îl agită spre Isac.

– Acesta mi l-ați tăiat dumneavoastră, zise vesel. Se întoarse spre mulțime, scrută gloata, căutând pe cineva. Suzana! strigă, tot agitându-și în aer ciotul. El mi-a tăiat ăsta!

Mulțimea mugi, fără să înțeleagă.

O fată cu păr lung și blond, cu un copil în brațe, ieși din mulțimea de oameni. Se uita la tânăr și încuviința.

Mercurio văzu că surâdea și ea, grăbind pasul.

Fata îl ajunse pe tânăr, îi dădu copilul în brațe, apoi își continuă drumul spre Isac. Și, când fu în fața lui, se aruncă la pământ. Îi luă o mână și i-o sărută.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule, spuse emoționată.

Atunci tânărul, ţinând copilul cu braţul zdravăn şi fluturând ciotul spre mulţime, ca pe un trofeu, strigă:

– El e doctorul care m-a salvat!

Atunci, în timp ce mulţimea murmura dezorientată şi prostituatele scoteau iar nasul afară din staul, un alt bărbat, de vreo treizeci de ani, fără un picior, ajutându-se cu două cârje, se desprinse din mulţime şi veni spre tânărul cu ciotul de braţ, după ce se uitase la Isac şi îi zâmbise. Şi imediat muierea bărbatului se alătură. Şi pe urmă alţi doi mutilaţi se îndreptară cu greutate şi mândri, se aşezară umăr la umăr cu tovarăşii lor de arme de odinioară. Şi alături de ei erau soţiile şi copiii lor.

– Datorită lui mai merg şi mai respir încă! strigă altul, căruia îi lipsea un picior şi se sprijinea pe o proteză de lemn, legată cu piele de ce-i mai rămăsese din pulpă.

Şi, unul după altul, între mulţime şi staul se adună o mică armată patetică. Unuia îi lipsea un braţ, unuia un picior, altcuiva doar două degete, altul era pur şi simplu infirm sau orb, altul avea cicatrice care nu se vedeau, dar fuseseră cusute de Isac, în zilele acelea îndepărtate în care, mergând spre Veneţia, dăduse peste trupa de răniţi a căpitanului Lanzafame.

Isac era cutremurat de o emoţie profundă.

– Să-mi mai spui şi acum că nu eşti doctor, îi murmură la ureche Lanzafame.

Apoi mica armată se întoarse spre comandantul ei de altădată.

– Contaţi pe noi, căpitane, spuse tânărul vorbind în numele tuturor celorlalţi.

Lanzafame se duse la ei.

– N-am avut niciodată o armată atât de extraordinară, pentru Dumnezeu! exclamă cu ochii umezi.

Mulţimea amuţise.

Mercurio văzu cum ura şi furia se evaporau, ca picăturile de rouă la primele raze de soare. Se uită la picioarele lor. Și văzu că erau eliberate de nisipurile mişcătoare. Se întoarse spre Ana.

– Îmi pare rău pentru ziua de ieri... zise el.

Ana îi strânse mâna.

– E frumos să fii viu să vezi aşa ceva, nu-i aşa?

Mercurio nu spuse da. Încă nu avea putere.

– Aveți nevoie de ajutor, doctore? îi spuse un bărbat cu cârje lui Isac.

– Ce-i de făcut? întrebă un altul.

– Tot, fir-ar să fie, uită-te în jurul tău, zise tânărul cu ciot.

– Voi, bărbații, dați-i zor cu văruiala, spuse o fată. Iar noi, celelalte, să le dăm o mână de ajutor acestor biete femei că or fi sătule de mâini bărbăteşti pe coapsele lor!

Femeile râseră şi înaintară spre prostituate.

– Și voi ce faceți? Veniți să ne ajutați sau nu? strigă tânărul cu ciotul către mulțime.

Cei mai mulți lăsară capul în jos şi plecară, în tăcere. Însă câțiva li se alăturară.

Isac îl căută pe Mercurio şi veni spre el.

– E meritul tău, băiete, tot ce s-a întâmplat. Îți dai seama? îi spuse. Mulțumesc.

Mercurio se uită încruntat la el.

– Acum când sunteți liniştit în privința fetei dumneavoastră e uşor să fiți generos, nu-i aşa, doctore?

– Băiete, aş vrea ca tu să ştii... începu să spună Isac.

– Să terminăm cu aiurelile, bine? îl întrerupse Mercurio. Ați obținut ceea ce aveați nevoie. Dar ştim amândoi că, dacă eu v-aş fi oferit, ați fi refuzat. Aşa că nu mai jucați acum teatru.

– Ai dreptate, spuse Isac. Îți cer sc...

– Să nu-mi cereți, fir-ar dracu' al dracului, doctore! izbucni Mercurio. Nu mă interesează, bombăni îndepărtându-se.

Şi fiindcă nu putea suporta să privească toată lumea aceea care nu avea ură în ochi şi care reuşise să-şi scoată picioarele din nisipurile mişcătoare, se îndreptă spre centrul orăşelului Mestre.

Chiar în fața casei de amanet a lui Isaia Saraval îl întâlni pe Scarabello.

– Ai partea mea? îl întrebă.

Scarabello se clătina pe picioare. Palid. Buza de jos îi era tumefiată, vânătă, desfăcută în două de o plagă purulentă. Hainele negre îi erau sfâşiate, murdare. Iar părul părea lipsit de luciu şi mai rar.

– Da, băiete... am partea ta, răspunse Scarabello şi-i făcu semn chiorului.

Chiorul îi întinse un săculeț din piele neagră, mare şi greu, strâns la gură cu o panglică aurie.

Scarabello îl luă şi îl desfăcu.

Mercurio văzu că îi tremurau mâinile.

Scarabello îşi scoase o mănuşă, să numere monedele. Dosul palmei era realmente mâncat de o plagă infectată. Observă că Mercurio se uita fix la ea.

– Admit că am avut şi zile mai bune, zâmbi.

– Da, văd, zise Mercurio, dur.

Scarabello fu impresionat de privirea lui.

– Ai devenit bărbat, spuse, gâfâind uşor. În câteva zile.

Mercurio întinse mâna.

– Dă-mi banii mei.

Scarabello numără monedele pe care i le datora, punându-i-le una câte una în palmă. Ajuns la ultima, o ținu suspendată în aer.

– Şi doar marile înfrângeri ne transformă în bărbaţi. Care e a ta?

– Vezi-ţi de treburile tale, răspunse Mercurio şi-i smulse moneda din mână.

Chiorul dădu să intervină.

– Nu, spuse slăbit Scarabello. Era a lui.

Mercurio îl țintuia cu privirea pe chior, sfidându-l.

Scarabello zâmbi şi-i spuse omului său:

– De azi încolo îți convine să stai departe de el. Omul ăsta nu mai are nimic de pierdut.

– Ai fost întotdeauna un mare filosof, spuse Mercurio. Dădu să plece, apoi se opri. Și înfrângerea ta cea mare care a fost? îl întrebă.

Scarabello îşi arătă buza cu plagă.

– Asta, răspunse.

Și pe urmă, dintr-odată, căzu la pământ.

Când Mercurio intră în staul, cu Scarabello de braţ, imediat se lăşă o tăcere încordată.

Lanzafame scoase pumnalul din teacă.

Isac se apropie cu o privire aspră.

– Ce mai vrei? îl întrebă pe Scarabello.

– E bolnav, zise Mercurio.

– Ei şi? zise Lanzafame, strângând în pumn pumnalul.

– Ei şi, el e doctor, răspunse Mercurio.

– Nu pentru el, zise Lanzafame şi apropie cuțitul de gâtul lui Scarabello. Pentru el sunt eu. Îl privi. Îţi aminteşti de Donnola?

Scarabello surâse slăbit.

– Căpitane, n-aveți nevoie... să-l răzbunaţi... spuse cu un fir de voce. S-a... gândit... singur... Îşi atinse buza. Asta mi-a... dăruit-o... Donnola... M-a condamnat la o moarte lentă şi

dureroasă… nu dulce şi rapidă cum ar putea să-mi dea tăişul vostru… Lăsați… să fie el… cel care să mă ucidă… Gâfâi. Nu-i luaţi… acest… privilegiu…

Apoi leşină.

– Întinde-l pe patul ăla, îi spuse Isac lui Mercurio.

– Ce naiba ai în cap? izbucni Lanzafame. Viermele ăsta l-a omo…

– Are dreptate băiatul, urlă Isac, în timp ce toate prostituatele se adunau în jurul lui. Eu sunt un doctor şi am să-l tratez, pe cât de adevărat este Dumnezeu!

72

Servitorul intră în prăvălie, uitându-se uimit în jurul lui.

Peste tot rochii aruncate cu răutate pe jos, pe tejghea, pe scaune. Și manechinul din vitrină fusese dat jos şi, căzând, i se desprinsese capul din lemn vopsit.

– Eu vreau să ştiu cum s-a putut întâmpla aşa ceva! țipa Giuditta, ca o furie, smulgând rochiile agățate pe stinghia cea lungă. Cine a făcut asta?

– Linişteşte-te, e lume, îi spuse Octavia, venind alături de ea.

Giuditta se întoarse spre servitor, dar nici nu-l văzu.

– Eu vreau să ştiu cine a făcut asta! începu iar să țipe.

Era toată numai furie. De când îl îndepărtase pe Mercurio de ea, nu vărsase nicio lacrimă. Nici măcar una.

Octavia o împinse spre cabina de probă.

– Ai tu grijă, Ariel, îi spuse negustorului de stofe, indicându-i servitorul.

– Tu ai fost? țipă Giuditta la croitoreasă. Tu ai făcut asta? Și-i arătă interiorul unei rochii în care găsise o fâşie de piele de şarpe. Tu ai fost?

Croitoreasa îşi băgă capul între umeri.

– Giuditta... spuse în şoaptă.

– Cum poți să crezi aşa ceva? făcu Octavia.

– Rochiile sunt pline de cioburi, de piei de şarpe, de pene de corb! țipă Giuditta. Rochiile mele. Și toată Veneția…

– Ei, hai, care toată Veneţia! ţipă mai tare ca ea Octavia şi se întoarse spre Ariel Bar Zadok, care rămăsese înmărmurit. Trezeşte-te! îi spuse supărată, înainte de a închide uşa cabinei de probă.

Negustorul păru să îşi revină şi se răsuci spre servitor.

– Spune-mi…

– Am venit să iau rochiile Luminățiilor Lor doamnele Labia, Vendramin, Priuli, Venier, Franchetti şi Contarini, zise acesta.

– A, da… făcu Ariel Bar Zadok privind neconsolat în jurul lui. Rămase o clipă nemişcat, apoi ridică un deget în aer. Aşteaptă o clipă, spuse şi se strecură în cabina de probă cu paşi mici şi repezi.

– Trebuie neapărat să fie cineva care lucrează pentru noi! se auzi cum țipă Giuditta. Cine altcineva ar putea vrea aşa ceva?

Negustorul închise uşa în urma lui. După puțin uşa se deschise din nou.

– Ar putea fi oricine! exclamă Octavia.

– Nu! Rochiile au fost numai în croitorie şi aici! E cineva care lucrează pentru noi! urlă Giuditta. Ce-i? Minunata noastră comunitate nu e de acord? Au ceva cu mine sau cu doctorul de târfe?

Ariel Bar Zadok ieşi cu un pachet voluminos. Zâmbea stânjenit în timp ce închidea uşa.

– Uite, tinere, zise el.

Din fericire fusese deja pregătit şi pus deoparte…

Servitorul luă pachetul, se uită din nou la harababură şi plecă.

Ariel Bar Zadok deschise uşa cabinei de probă şi anunță:

– Suntem singuri.

Giuditta se uită la el. Strânse din dinți.

– Suntem singuri, repetă. Suntem singuri, da.

Apoi ieşi din prăvălie şi se îndreptă spre casă, unde, de zile întregi trăia baricadată, fără să răspundă întrebărilor tatălui ei, fără să vorbească cu Octavia, fără să mănânce. Şi fără să plângă.

Între timp, servitorul o luă pe sub arcadele care duceau la podul Cannaregio şi îi dădu lui Zolfo pachetul.

– Mulţumesc, Rodrigo, îi spuse Zolfo.

– Evreica ţipa ca şi cum ar fi jupuit-o cineva, zise servitorul.

– Măcar de-ar fi aşa.

– Ce?

– Ar jupui-o cineva.

– Ce ţi-a făcut?

– E evreică. Pentru mine e mai mult decât suficient, răspunse Zolfo.

Servitorul Rodrigo dădu din umeri.

– Şi ce spunea? întrebă Zolfo.

– Ceea ce ştiu cu toţii la Veneţia.

– Adică?

– Spune-le doamnelor să fie atente când îşi pun pe ele rochiile astea, spuse Rodrigo. Şi stăpânei.

– De ce?

– Tu spune-le să controleze să nu fie nimic în rochii, zise servitorul pe un ton conspirativ, ca şi cum ar fi fost în posesia unui mare secret.

– Şi ce ar trebui să fie?

Servitorul se uită de jur împrejur.

– Vrăji, murmură. Farmece.

– Ce fel de vrăji? îl întrebă Zolfo.

– Ce crezi că i s-a întâmplat stăpânei noastre? făcu servitorul, vorbind şi mai încet.

– Dar termină cu tâmpeniile astea, zise Zolfo.

– Nu ar trebui să glumească cu anumite lucruri, îţi spun, continuă servitorul. Vrei să ştii ceva? Eu cu rochiile astea nu aş

îmbrăca-o pe iubita mea nici dacă mi le-ar da de pomană. Nici dacă m-ar plăti, ascultă aici. Dădu din cap. La Veneția se spune că rochiile astea sunt vrăjite.

– Și cine spune asta?

– Toată lumea!

– Caraghiosule!

– Ascultă, zise Rodrigo apropiindu-se și mai mult, cunosc o servitoare care e prietenă cu o spălătoreasă care îl cunoaşte pe uşierul de la palatul Priuli şi se pare că el i-a povestit că unei femei care era îmbrăcată cu una dintre aceste rochii i s-a întâmplat ceva şi mai rău decât ce i s-a întâmplat stăpânei noastre.

– Adică? Hai povesteşte!

– Rochia a luat foc...

– Nu!

– Ba da! Și când femeia a reuşit să şi-o smulgă de pe ea... şi ia aminte că nu a murit arsă din pură întâmplare divină... deci, prietena asta a mea mi-a povestit că pielea de şarpe care era...

– A văzut-o ea?

– Nu, țopârlane! zise servitorul pierzându-şi răbdarea. Ți-am spus, prietena mea e prietenă cu o anume spălătoreasă care îl cunoaşte pe uşierul de la palatul Priuli...

– A, şi s-a întâmplat acolo?

– Nu ştiu, însă prin împrejurimi, cu siguranță. Acum nu mă mai întrerupe. Ascultă. În rochie era o piele de şarpe. Și în timp ce rochia se făcea scrum în flăcări pielea a prins viață, a devenit un şarpe viu ca mine şi ca tine, şi s-a târât sub ochii tuturor. Deci? Asta e vrăjitorie sau nu?

– Fir-ar să fie! zise Zolfo şi fluieră.

– Uite, eu te-am avertizat.

– Mulțumesc, Rodrigo. Eşti un bun prieten, zise Zolfo. Voi răspândi zvonul. Și răspândeşte-l şi tu, te rog!

– Fii sigur de asta, zise Rodrigo. Și pentru că se spune că rochiile astea sunt pătate cu sânge de îndrăgostiți...

– Fireşte. Chiar ele o spun, la prăvălie, zise Zolfo.

– Chiar aşa, zise Rodrigo. Dar între timp a dispărut un copil la Torcello. Și se ştie că evreii fac ritualuri cu sângele copiilor creştini....

– Nu?!

– Da, îți spun. Rodrigo arătă spre pachetul cu rochii. Fii atent!

Zolfo căscă ochii, înspăimântat.

Apoi merse la palatul Contarini şi se duse în camera Benedettei. Închise uşa în urma lui şi izbucni în râs, povestindu-i totul, de-a fir a păr.

– Șarpele care se târăşte printre flăcările Satanei! râse.

Benedetta, în pat, încuviința, cu un aer posac. Era palidă şi avea două cearcăne negre, adânci.

Zolfo se apropie de pat.

– Ți se vindecă arsurile de pe spate? o întrebă.

– Da, spuse Benedetta.

– Apa fierbinte e ceva, zise Zolfo. Dar eşti sigură că otrava asta ńu te va ucide?

– Curând am să termin, zise Benedetta. Imediat ce va fi evident pentru toți că sunt victima unor vrăji, am să mă duc să fiu binecuvântată şi exorcizată de nătărăul ăla de sfânt al tău şi am să mă vindec miraculos...

– Nu-i spune aşa! zise Zolfo.

Benedetta îi zâmbi.

Fără dispreț. Zâmbi de milă.

– Nu vezi că nu se mai uită la tine acum când e faimos?

– Nu e adevărat!

– Se îndoapă cu îngâmfare... cu toți pupincuriştii ăia în jurul lui...

– Nu e adevărat, zise mai puțin convins Zolfo.

– Nu mai are nevoie de tine, făcu Benedetta.

– Nu e adevărat...

Benedetta se uită la el.

– Du-te și du rochiile după ce faci ce ai de făcut, îi spuse ea.

Apoi se întinse în pat. Arsenicul pe care i-l dăduse vrăjitoarea Reina o slăbise mult.

Zolfo ieşi din încăpere. Ascunse în cutele rochiilor urzică, cioburi de sticlă, cozi de guşter, o broască uscată, nuci putrezite, care păreau minusculi fetuşi negri. Apoi se duse în salonul pe care principele Contarini i-l rezervase sfântului de când câştigase oarecare popularitate.

Fratele Amadeo era aşezat pe un fotoliu înalt şi moale tapisat cu catifea. Ținea mâinile desfăcute cu palmele întinse spre oaspeții din ziua aceea, într-un anumit unghi în aşa fel încât lumina de la fereastra din spatele lui să se filtreze pe stigmate dând impresia că scânteiau de o lumină proprie. Oaspeții îl priveau impresionați. Erau tinere proaste, bătrâne fără dinți, soți bolnavi de tumoră sau de rău franțuzesc. Şi, fireşte, erau şi câțiva aventurieri, care sperau să tragă ceva avantaje din vizita aceea.

– Iată maimuțica, spuse unul dintre ei, văzându-l pe Zolfo care se apropia.

Zolfo nu-l luă în seamă, chiar dacă porecla aia îl deranja foarte tare. Se apropie de fratele Amadeo ca să îl salute.

– Nu aici, idiotule, că-mi stai în lumină, şuieră călugărul.

Zolfo se dădu deoparte.

– Voiam să vă salut, frate Amadeo...

Sfântul îi aruncă o privire rea.

– E a treia oară când mă saluți, astăzi. N-ai nimic altceva de făcut decât să zumzăi în jurul meu? spuse scos din sărite.

– Atunci, dacă zumzăie e o muscă, nu o maimuțică, zise unul dintre aventurieri.

Sfântul izbucni în râs.

Zolfo simți că moare.

Sfântul, când termină de hohotit, se uită la el fără expresie și pe urmă îi făcu un semn nerăbdător.

– În noaptea asta am visat-o pe Fecioara Maria, învăluită într-o aură de lumină, spuse atunci Zolfo, recitând fraza pe care fratele Amadeo i-o scrisese, și mi-a poruncit să vă spun că acel copil dispărut la Torcello a fost luat de evrei pentru ritualurile lor satanice, spuse el.

Sfântul se adresă auditoriului lui și zise:

– Fecioara Maria mi-a vorbit prin gura acestui prostănac. Trebuie să căutăm copilul dispărut în casele evreilor, în templul lor necurat, în patul rabinului lor.

Micul grup se agită. Cu toții se întinseră spre sfânt, așteptând ca lumina divină a stigmatelor lui și înțelepciunea cuvintelor lui să le ierte păcatele.

– Evrei, oameni ai Satanei, murmurară în cor.

Zolfo mai rămase câteva clipe acolo. Spera ca fratele Amadeo să-i facă vreun semn, vreun surâs. Un semn prin care să-i spună că fusese bun în rolul lui. Însă Sfântul nu-i mai aruncă nici măcar o privire. Atunci, fără să-i facă să observe cineva că pleca, Zolfo ajunse la ușă și ieși în stradă, cu pachetul cu rochii. Una câte una le duse pe toate la adresă.

Când termină, își dădu seama că aproape îi era teamă să se întoarcă la palat. Îi era teamă de singurătatea aceea pe care de-acum nu o mai putea ignora. Fratele Amadeo îl trădase. Nu însemna nimic pentru el. Și nu însemnase niciodată. Și nici măcar Benedetta nu reușea să se gândească decât la ea și la ura ei față de Giuditta.

„Ești singur", își spuse Zolfo.

Și, după mai mult de un an în care respirase, mersese, mâncase și dormise datorită urii feroce căreia i se abandonase, simți o durere în suflet și apoi un junghi dureros la nivelul

stomacului. Strânse din dinți ca să nu țipe. Își descheie cazaca să controleze. Însă nu se vedea nimic. Puse o mână deasupra și împinse.

„Apasă tare...“, spuse el.

Dar nu era glasul lui. Era al lui Mercurio. Și atunci, lăsând capul în jos și privindu-și abdomenul, își dădu seama că nici abdomenul nu era al lui. Și nici durerea aceea. Era durerea lui Hercule, rănit de moarte. Căzu la pământ, plângând înăbușit.

„Unde ești, fiară urâtă? spuse în șoaptă. Mi-e dor... mi-e tare dor de tine...“

Se ridică. Și o apucă spre Veneția, fără nicio țintă, imaginându-și că-l ține de mână pe Hercule, ca altădată. Se gândi la fața lui urâtă. I se păru frumoasă. Se gândi la privirea lui idioată. Și i se păru că nu își amintește nimic mai cald. În schimb, ochii Benedettei și cei ai Sfântului erau goi. Ochi morți.

„Îmi lipsești, prostule urât“, zise intrând într-o zonă pe care nu o cunoștea, pe care nu o mai văzuse înainte, cu case joase, clădite din lemn și cărămidă, adâncindu-se în noroiul străduțelor cu canalizarea sub cerul liber, unde pluteau excremente și navigau guzgani mari cât pisicile.

„Unde ești?“, întrebă în gol, gândindu-se la Hercule.

O vreme crezuse că Benedetta i-ar fi putut da dragoste. Dar nu fusese așa. Până cu puțin timp în urmă se agățase de speranța că Sfântul i-ar fi putut da dragoste. În schimb, nici unul, nici altul nu știau ce-i aia. Benedetta și Sfântul erau creaturi întunecate, asemenea lui. Creaturi năclăite în ură. Nu erau ca Hercule.

– Unde ești? repetă oprindu-se.

– Aici, râse un glăscior în stânga lui.

Zolfo se întoarse. În spatele unui pârleaz pe jumătate putred văzu că se ivește capul unui copil care nu trebuie să fi avut nici măcar cinci ani. Era murdar. Avea pantalonași scurți plini de grăsime și două piciorușe subțiri, care se terminau în doi galenți

de lemn. Unul era hârşâit. Un muc lung i se întărise pe buza de sus. Surâdea. Şi ţinea în mână o jucărie ciudată, făcută din două beţe cioplite. Reprezenta un animal. Iar sculptura era atât de bine realizată încât animalul părea că îşi mişcă gâtul.

– Sunt aici, spuse din nou băieţelul, răspunzând întrebării pe care Zolfo i-o adresase lui Hercule.

– Te văd, zise Zolfo, în timp ce îşi repeta că Benedetta şi Sfântul şi el însuşi erau creaturi pe care Dumnezeu le plămădise uitând să le umple cu dragoste. Şi atunci, Diavolul adăugase o doză dublă de ură în acel recipient gol. Unde e mama ta? îl întrebă pe băiat, în timp ce în cap i se înfiripa un gând sugerat de ură şi de firea lui întunecată.

Copilul îşi băgă degetul mare în gură şi-l supse, fără să răspundă. Apoi ridică şi cealaltă mână şi mişcă gâtul animalului său.

Niciodată nu ar fi putut primi dragoste de la oameni ca Benedetta şi ca Sfântul, se gândi Zolfo. Însă ceea ce putea face era să le plătească cu singura monedă pe care ei o cunoşteau. Ura. Exista un singur fel prin care le putea atrage atenţia. Poate şi o mângâiere. Să dea frâu liber urii pe care o avea în el şi să o pună la dispoziţia planurilor Benedettei şi ale călugărului.

Zolfo se uită în jur. Nu era nimeni. Ridică privirea. Obloanele caselor erau cu toatele închise.

– Vrei o para? îi spuse copilului, arătându-i un bănuţ.

Copilul se apropie întinzând mânuţa.

– Vino, îi spuse Zolfo şi se strecură pe sub un portic întunecat, care mirosea a peşte putred şi a pişat de om.

Copilaşul urmă scânteierea monedei.

Atunci Zolfo luă de jos o piatră ascuţită şi o ridică în aer. „Dacă ar fi ucis acel copil şi ar fi făcut în aşa fel încât să cadă vina pe Giuditta şi pe evrei, Benedetta şi Sfântul ar fi fost mândri de el“, se gândi.

Simți un fel de forță obscură care pătrundea în el, ca un fum toxic. Simți cum îi tremură corpul. Şi inima lui odată cu trupul. Îşi imagină că loveşte copilul cu piatra. Şi-l imagină în timp ce murea. În timp ce i se scurgea tot sângele. Și forța obscură care îl poseda îl făcu să-şi închipuie că ar fi râs, că s-ar fi bucurat. Că şi-ar fi băgat mâinile în sângele acelui copil. Că ar fi potolit setea lui de mânie, frustrarea lui, ura lui în balta aceea de sânge. Se gândi că durerea lui ar fi încetat. Că forța obscură din el ar fi tăcut.

Trebuia doar să îl ucidă pe copilul ăla neajutorat. O lovitură. Seacă. Dată cu putere. În tâmplă, unde vedea că pulsează mai viu sângele. O singură lovitură. Şi pe urmă le-ar fi oferit acel sacrificiu Benedettei şi Sfântului. Şi ei l-ar fi iubit, l-ar fi îmbrăţişat, l-ar fi alintat. Fiindcă ar fi găsit modalitatea ca toată vina morții aceleia să cadă asupra evreilor şi a Giudittei.

„Un nevinovat care murea pentru alţi nevinovați", se gândi pe neaşteptate.

Și, fără a reuşi să controleze acea imagine, se văzu pe sine la pământ, cu capul sfărâmat, cu sângele care se amesteca cu tină. Și văzu că, murind, fumul ăla negru îi ieşea din gură ca o ultimă suflare. Și-i văzu pe Benedetta şi pe Sfânt cum râdeau, cum se bucurau. Şi îşi dădu seama că suflarea neagră era a lor. Că răul acela extrem era al lor. Că de-acum îl posedau.

Se opri cu mâna ridicată şi cu piatra ascuțită ce vibra în aer.

Copilul citi ceva în privirea lui Zolfo. Și poate simți respirația rece a morții în văzduh. Jucăria îi alunecă din mână şi căzu în noroi. Apoi o luă la goană.

Zolfo rămase încă o clipă cu piatra ridicată în aer. Apoi, în timp ce se recunoştea pe sine în frica acelui copil, ochii i se umplură de lacrimi. Mâna care ținea piatra se deschise. Piatra căzu alături de jucăria copilului. Zolfo se lăsă la pământ.

Genunchii i se cufundară în noroi. Luă jucăria. O răsuci în mână. Mişcă gâtul micului animal cioplit.

„Foarte frumos“..., zise în şoaptă imitând felul de a vorbi al lui Hercule.

Îi era frică. Nu ştia ce să facă. Nu ştia unde să se ducă.

„Lui Zolfo îi e frică de întuneric...“, spuse aşa cum ar fi spus Hercule.

Și se simți şi mai singur.

73

Giuditta mergea încet printre mesele de lucru de la croitorie. Avea sprâncenele încruntate, gura strânsă, ochii mici, aproape închişi, şi o figură dură, rece, distantă.

În croitorie atmosfera era întunecată. Cusătoresele lucrau cu capul plecat, în tăcere, cu spatele gârbovit, ascultând paşii lenţi ai Giudittei care le controla.

În fundul atelierului, croitorul Rashi Sabbatai lua măsurile pentru modele, făcea semne pe materiale cu mişcări repezi de cretă şi pe urmă lăsa lama foarfecii să alerge. Însă şi el era distras de prezenţa Giudittei. Era şi el acuzat.

Octavia intră în croitorie şi veni spre Giuditta.

– Ce faci aici? îi spuse încetişor. Hai să mergem.

Giuditta se uită distrată la ea, ca şi cum nu ar fi văzut-o. Sau ca şi cum s-ar fi uitat la ea de dincolo de un zid gros şi de netrecut.

– Giuditta, lasă-le să lucreze în linişte, continuă Octavia. Suntem în urmă cu predarea comenzilor. Dacă tu stai aici, nu vor avea niciodată timp…

– Să facă ce? întrebă Giuditta cu vocea răguşită a celui care nu a scos niciun cuvânt toată ziua. Nu vor avea timp să ascundă printre cutele rochiilor mele pene de corb înmuiate în sânge?

– Giuditta...

– ... sau dinți de nou-născut, păr încurcat, broaşte uscate, cozi de guşteri, aripi de lilieci...? continuă neînfricată Giuditta. Ce anume nu vor avea timp să facă?

– Giuditta, nu pot fi ei...

– Cine altcineva? ridică vocea Giuditta.

Foarfeca lui Rashi Sabbatai se opri la jumătatea tăieturii. Acele cusătoreselor se opriră în aer. Capetele erau plecate, ochii în pământ.

Giuditta trecu cu privirea prin croitorie în timp ce Octavia o lua de braț.

– Cum poți crede că femeile noastre ar putea face aşa ceva? zise Octavia, pe un ton de adânc reproş în glas. „Rochiile tale", cum le numeşti de-acum, există datorită lor. Sunt ale lor tot atât de mult cât şi ale tale. Sunt mândre de ce se întâmplă, de succes, de banii pe care-i câştigă şi cu care contribuie la creşterea copiilor lor, sunt mândre să fie o echipă de femei care muncesc ca bărbații...

– Lasă-mă în pace! făcu Giuditta şi se eliberă din strânsoarea Octaviei.

– Ce ți s-a întâmplat? o întrebă Octavia cu glas plin de compasiune.

Giuditta strânse buzele ca şi cum ar fi rezistat tentației de a spune ceva. Se întoarse spre cusătorese. Se uitau la ea.

– Lucrați! urlă. Apoi, cu paşi repezi, ca fugind, ajunse la uşa croitoriei şi ieşi în stradă.

Cerul era întunecat şi jos, cu nori denşi şi plați care semănau cu un acoperiş sufocant. Giuditta se simțea strivită.

„Ce ți s-a întâmplat?", o întrebase Octavia.

Îi putea răspunde că viața ei era terminată?

Îi putea spune că nu o mai interesa nimic, nici măcar rochiile? Că violența aceea cu care le acuza pe cusătorese, cu

care le controla munca, era doar rodul teribilei mânii pe care o simțea contra ei înseşi? Îi putea spune că le dorea tuturor moartea, doar pentru că își dorea moartea ei înseși, fără a avea curajul să și-o mărturisească?

Merse repede, ieşi din ghetou, cu gândurile care îi asaltau mintea ca o vomă acidă, pe care nu era în stare să o controleze şi care îi întorcea stomacul pe dos. Și, de fiecare dată când gândurile erau mai greu de acceptat, grăbea pasul, aproape ca şi cum ar fi putut să le risipească, să le piardă pe stradă ca pe o zdreanță prost înnodată.

Îi putea spune Octaviei că viața ei era terminată? Nu reuşea să se gândească la altceva. Fiindcă nu exista altceva. Venise timpul să și-o spună măcar sieşi. Și ea fusese cea care pusese capăt vieții ei. Ea fusese cea care îl îndepărtase pe Mercurio.

Când se opri, respira greu. Gândurile violaseră cortina groasă pe care încercase să o coboare între ea şi ele. Acum vedea. Acum ştia. Acum accepta. Și atunci mânia fu înlocuită de acea durere sfâşietoare pe care o ținuse departe. Fu numai durere. O durere aspră şi pulsantă ca o infecție, la început, şi, pe urmă, pe măsură ce nu mai lupta cu ea, deveni feroce, ca o rană tocmai deschisă, sângerândă.

Îşi duse mâinile la față în timp ce o strâmbătură o schimonosea. Îşi apăsă degetele pe ochii care își storceau lacrimi. Și pe urmă îşi apăsă mâna pe gura care se căscase şi gemea, lăsând să iasă toată acea durere teribilă că renunțase pentru totdeauna la Mercurio.

Ridică ochii. Se uită în jur. Și numai atunci recunoscu palatul în care trăia Benedetta cu puternicul şi crudul ei amant. Înțelese că picioarele nu puteau s-o fi dus acolo din întâmplare. Înțelese că picioarele ei spuneau că trebuia, că putea face ceva.

Privi intrarea în palat. Auzi inima care îi bătea în gât. Simți o spaimă nesfârşită. Mintea ei fu invadată de scena la care

Benedetta o silise să asiste. Îl revăzu pe omul căruia principele îi tăia obrazul. Văzu sângele. Simți cum i se oprește respirația în piept.

Și totuși, ajunsese până acolo. De ce?

„Trebuie să vorbești cu principele", își spuse, cu glas tare, ca să-și facă curaj.

Dacă ar fi vorbit cu el, poate l-ar fi putut convinge să nu-i facă rău lui Mercurio. Însă putea fi convins cu adevărat un om atât de plin de cruzime? În același timp însă, avea ceva de pierdut? Oricum viața ei era terminată. Trebuia să încerce.

Făcu un pas spre poartă. Doi străjeri înarmați și ușierul se întoarseră spre ea. Se uitară cu dispreț la bereta ei galbenă. Giuditta mai făcu un pas, dar tocmai în clipa aceea îl văzu pe călugăr, pe Sfânt, cu un alai de credincioși cu aer perfid care aveau bâte în mână și râdeau. Se retrase în umbră. Văzu că Sfântul se îndrepta spre palat.

Cerul întunecat începu să toarne toată apa pe care o reținuse până în acel moment. La început, câteva picături, apoi un torent rece care într-o clipă îi udă fleașcă hainele Giudittei. Apa pătrundea în ea adânc, trecând de straturile de mătase, de lână și de moleschin. Giuditta simți cum apa înghețată îi ajunge la piele. Mușchii i se contractară de frig.

Sfântul intră repede pe poartă. Ridică mâinile rănite de stigmate spre acoliții lui și aceștia se împrăștiară.

Giuditta era nemișcată, sub ploaia care continua să cadă torențial și nu reușea să se miște nici măcar cu un pas să se adăpostească.

Sfântul se pregătea să dispară, când făcu o plecăciune aproape până la pământ. O clipă mai târziu apărea principele, cu mersul lui strâmb, la brațul Benedettei, care părea palidă și cu cearcăne urâte, întunecate.

Giuditta tresări.

Patru servitori ieşiră în fugă din palat ţinând, fiecare de câte un capăt, o copertină albă cu auriu întinsă de pari negri sculptaţi. Se aşezară în aşteptare în faţa porţii. Principele şi Benedetta scrutară cerul, apoi principele se băgă sub cortul care îl acoperea din toate părţile şi începu să meargă. Servitorii îi urmau mersul, nepermiţând niciunei picături de apă să îl stropească.

Giuditta făcu un pas în faţă. Dacă voia să-i vorbească principelui, aceea era ocazia potrivită.

În clipa aceea Benedetta o văzu.

– Rinaldo! strigă ea.

Principele Contarini se întoarse.

Atunci Benedetta ridică un braţ şi arătă spre Giuditta.

– Ea e, îi spuse principelui.

Principele urmări linia pe care o trasa braţul Benedettei şi întâlni privirea Giudittei. Se uită fix la ea, înclinându-şi într-o parte capul mare, diform, ca şi cum ar fi fost curios. Făcu o strâmbătură, care probabil era un surâs, dând la iveală un şir de dinţi ascuţiţi ca ai unui rechin. Şi pe urmă ridică braţul infirm, pe care nu reuşea să îl întindă complet, şi cu un deget zbârcit arătă şi el spre ea.

Giuditta era acolo, în mijlocul drumului, udă fleaşcă, cu bereta galbenă care i se pleoştea pe cap, grea ca o lovitură de palmă. Privi ochii inexpresivi ai principelui, dinţii lui, braţul lui diform şi fu cuprinsă de groază. Căscă gura, apoi se răsuci şi o luă la goană, în timp ce hohotele de râs ale Benedettei şi ale principelui o urmăreau.

Când ajunse în ghetou, fără suflu şi încă înfricoşată, învinsă, disperată, udă, ploaia se oprise. Trecu podul şi văzu o mulţime de lume adunată în jurul prăvăliei ei. Se apropie.

Lumea se dădu în lături, lăsându-i loc să treacă.

Giuditta îl văzu pe Ariel Bar Zadok aşezat pe o piatră afară din prăvălie, cu bereta galbenă în mână. Soţia lui îi apăsa pe cap

o batistă. Și materialul batistei se colora în roșu. Apoi văzu o femeie întoarsă cu spatele, cu rochia ruptă pe umăr. Femeia se întoarse. Era Octavia. Își ținea cu o mână rochia, să nu rămână cu sânul descoperit. Avea ochii larg deschiși de spaimă. Și doar atunci Giuditta își dădu seama că pe pământ erau fâșii de stofă. Mătăsuri și catifele. Și văzu vitrina spartă și cioburile care scânteiau udate de ploaie, reflectând negura cerului.

– Au venit pe neașteptate... îi spuse Octavia cu un fir de voce.

– Sfântul, zise o femeie în spatele ei.

– Aveau lemne și pietre și răcneau...

Octavia tăcu.

– Vrăjitoare, încheie femeia care vorbise înainte.

– Străjerii au venit târziu, zise Ariel Bar Zadok.

Giuditta privi din nou dezastrul, în timp ce hainele pline de apă se răceau pe ea. Tremură. Se întoarse spre străjerii de la intrarea de pe pod. Apoi se aplecă și luă de pe jos o bucată de mătase sfâșiată.

– De ce? întrebă încet Octavia.

– Pentru că Dumnezeu ne-a părăsit... răspunse Giuditta.

– Să nu spui asta, zise Octavia.

Ochii tuturor erau ațintiți spre Giuditta.

O pală de vânt mișcă o pană de corb, cu vârful pătat cu roșu, care ieșea la iveală dint-o bucată ruptă de rochie din noroi.

– Și fiindcă asupra mea atârnă un blestem, spuse Giuditta.

74

Scarabello își atinse buza. Plaga îi mâncase bună parte din carne.

Mercurio se așezase pe marginea patului de campanie unde îi găsise loc lui Scarabello, într-un colț al staulului, în care era mare zor.

Scarabello arătă spre Lanzafame.

– Nu-și ia ochii de la mine, spuse el.

Mercurio întoarse capul și întâlni privirea întunecată a căpitanului.

– Cred că nu vrea să riște să piardă momentul morții mele, surâse. Plaga de la buză sângeră puțin. Se strâmbă de durere. Avea o plagă și pe partea internă a obrazului. Și una pe antebraț. Și două plăgi dureroase îi apăruseră pe gland și pe scrot. Ganglionii de sub braț erau măriți și apăsau.

Mercurio îl vedea cum se stinge. Era din ce în ce mai slăbit și mai palid.

– Știi care e cel mai rău lucru? zise Scarabello. Plăgile și durerea reușesc să le suport, însă mi-am dat seama că îmi joacă feste urâte capul. Sunt momente în care îmi dau seama că mi-e greu să gândesc.

Mercurio se uita la el fără să spună nimic. Cu puțin înainte voise să îl omoare. Iar acum se afla așezat pe marginea patului lui, să îl asculte ca prieten. Singurul lui prieten.

– L-am întrebat pe doctor, reluă Scarabello. Mi-a spus că mulți, înainte de a muri, dau în demență.

Privirea i se încețoșă o clipă.

– Nu-mi ascunde nimic doctorul. Îmi descrie punct cu punct boala și moartea care mă așteaptă, cu o mulțime de amănunte. Mă îngrijește cu același devotament cu care îi îngrijește pe ceilalți, dar... dădu din cap, dar nu poate uita că i-am ucis un prieten. Îl admir. Dă o bătălie interioară aprigă de fiecare dată când vine să mă trateze, îl văd. Chiar îl admir. Eu n-aș fi făcut așa ceva niciodată.

Mercurio încuviință.

– Și tu de ce ai făcut-o? îl întrebă Scarabello.

– Ce?

– De ce m-ai ajutat?

Mercurio dădu din umeri.

– Fiindcă n-aveam nimic mai bun de făcut.

Scarabello râse încet. Își duse o mână la piept. Tuși.

– Chiar ești un sentimental, băiete.

Mercurio nu surâse.

– Când toate astea se vor apropia de sfârșit, am să-ți spun unde-mi țin banii, reluă Scarabello. Și tu îi vei da o parte din ei lui Paolo, zarzavagiul, de acord?

Mercurio nu răspunse. Continuă să se uite în tăcere la el.

– Când voi fi hrană la viermi, chiorul va lua comanda, zise Scarabello. Va rezista cel mult vreo două luni, apoi îl vor elimina. Și pe urmă se vor omorî între ei. Întinse o mână spre Mercurio. Înțelegi că nu pot cere lucrul ăsta niciunuia dintre ei, nu-i așa?

Mercurio încuviință imperceptibil.

– Atunci așa rămâne? repetă Scarabello.

– De acord, răspunse Mercurio.

– Restul e al tău, continuă Scarabello. Repară rahatul ăla de vas pe care ți l-ai cumpărat şi fă cu el ce voiai să faci.

– Nu mai am nevoie de el, zise Mercurio pe un ton aspru.

– Treaba ta, zise Scarabello. Ia-ți banii ăia, în orice caz.

Mercurio se uită la el.

– De ce? îl întrebă.

– Fiindcă banii sunt sarea vieții.

Mercurio făcu semn că nu.

– De ce faci asta?

– Ah… Scarabello îl privi cu ochii lui inteligenți, în tăcere, iar pe urmă spuse: Poate pentru că şi eu sunt un sentimental.

Mercurio încuviință. Se ridică.

– Un ultim lucru, băiete, zise Scarabello.

Mercurio rămase în picioare, aşteptând.

– Dacă ar fi… Scarabello ezită, dacă ar fi să devin un dement cu bale la gură şi care spune tâmpenii… pune-mi o pernă pe față şi omoară-mă.

Mercurio se întoarse instinctiv spre Lanzafame.

– El n-ar avea atâta milă, zise Scarabello. Promite-mi.

Mercurio îl țintui cu privirea. Avea o privire puternică. Și în spatele acelei forțe o durere mare, pe care nu reuşea să o ascundă.

– E timp, spuse el.

– Da, ai devenit un bărbat, zise Scarabello. Pe de o parte, îmi pare rău pentru tine fiindcă înseamnă că ai suferit şi ai pierdut o bătălie. Dar o să-ți facă bine.

– Prostii, zise Mercurio.

Scarabello se uită serios la el. Apoi râse.

– Da, spuse el.

Mercurio se întoarse să plece.

– Promite-mi că ai s-o faci, îi spuse Scarabello.

– E timp, repetă Mercurio şi ieşi din staulul care semăna din ce în ce mai mult cu un spital.

Se uită în jur. Activitatea era în toi. Femeile din Mestre şi prostituatele vindecate munceau în grădină sau în bucătărie, ori spălau cearşafuri şi bandaje. Bărbații amestecau var şi făceau cărămizi, vopseau, înjghebau paturi şi reparau găurile din acoperiş. Toni şi Berto, cu barca lor, transportau în sus şi în jos, necontenit, medicamente, alte prostituate care se îmbolnăviseră, prietene în vizită.

Mercurio se simţi oarecum stânjenit de toate lucrările alea, de vitalitatea aia. Se simți exclus, nefiind în stare să simtă vreo emoție, să aibă proiecte. Nu era nimic care să îl intereseze. Nu era nimic pentru care să merite să se apuce de treabă. Fusese un orgolios, îşi spunea. Crezuse că se poate ridica din nisipurile mişcătoare ale propriului destin, crezuse că poate să aibă o viață ca toţi ceilalți. În schimb, nu. Cei ca el erau condamnaţi. Și cu cât îşi spunea mai mult asta, cu atât simțea cum cresc în el furia şi ura. Cu cât îşi repeta asta, cu atât izbutea să înăbuşe emoțiile. Cu cât îşi repeta asta, cu atât ținea durerea departe. Durerea aceea îngrozitoare pe care nu o putea înfrunta, fiindcă era mai mare decât el. Pentru că durerea aia avea să îl ucidă, era sigur.

– E cineva care întreabă de tine, zise Ana în spatele lui.

Mercurio se întoarse.

– O fată... adăugă.

Mercurio tresări.

– Unde? întrebă cu un fel de grabă în glas. Inima începu să îi bată repede în piept. Unde? repetă, ridicând vocea.

– Te aşteaptă în bucătărie, zise Ana.

Mercurio rămase o clipă nemişcat, ca de piatră, în timp ce respirația i se oprea în gât. Apoi alergă spre casă. Îşi spuse că nu era Giuditta. Îşi spuse că nu putea fi ea. Și totuşi, alerga. Fiindcă, în schimb, o parte din el îi spunea că era ea. Era ea,

Giuditta. Intră în bucătărie cu sufletul la gură. Era gata să moară de bucurie. Şi era gata să fie deziluzionat.

Femeia era cu spatele. În penumbră. Doar o siluetă întunecată.

Mercurio simţi că îi stă inima în loc.

Avea o rochie elegantă.

Mercurio făcu un pas spre ea.

Părul femeii era strâns cu o clamă preţioasă din perle de râu. Se întoarse.

– Ciao, Mercurio, spuse ea.

Mercurio făcu jumătate de pas înapoi. Simţi greutatea deziluziei. Umerii i se pleoştiră.

– Ciao, Benedetta... spuse el.

Şi apoi se simţi invadat de un val de ură. Nu faţă de Benedetta, ci faţă de Giuditta. Fiindcă nu era ea. Fiindcă nu era acolo.

Benedetta rămase nemişcată să-l privească.

– Ce vrei? o întrebă Mercurio pe un ton defensiv.

– Cât eşti de aspru, surâse Benedetta.

Mercurio ridică din umeri, agresiv.

- Nu frecventăm acelaşi mediu.

- Nu, se pare că nu, admise Benedetta.

Mă pot aşeza?

– Ce vrei? o întrebă din nou Mercurio.

– Nu vreau nimic, zise Benedetta. Vin să-ţi ofer prietenia mea.

– De ce?

Benedetta făcu un pas spre el.

Mercurio ridică o mână, imperceptibil, ca şi cum ar fi vrut să o oprească.

Benedetta observă şi înaintă iar, până ajunse lângă el, până îi simţi mirosul pielii.

– Pentru că am greşit, spuse.

– Ce vrei să spui?

Glasul lui Mercurio se gâtui. Era în dificultate.

– Când te-am sărutat, zise Benedetta, cu o voce caldă. Am greşit.

– Da…

– Voiam să-mi cer iertare.

– De acord…

– De acord, ce? Mă ierţi?

– Da.

– Aşadar, putem fi prieteni?

Mercurio făcu un pas înapoi.

– Nu voiai să te aşezi? îi spuse.

Benedetta se apropie din nou de el.

– Tu m-ai ajutat să scap de Scavamorto. Şi eu n-am să uit asta. Ai avut grijă de mine şi eu te-am trădat. Acum vreau să iau totul de la capăt, vreau să fiu prietena ta. Eram o pereche bună de hoţi, putem fi o pereche bună de prieteni, nu?

– Stai jos, zise Mercurio, cu voce prea ridicată.

Benedetta se mai uită o clipă la el, apoi luă un scaun şi se aşeză.

– Pari obosită, zise Mercurio, observându-i cearcănele negre. Te simți bine?

– Da. Nimic grav, surâse Benedetta. Un rău trecător. A doua zi avea să înceteze să mai ia arsenicul pe care i-l dăduse vrăjitoarea Reina. Sunt urâtă? zise Benedetta, cu o voce de fetiță.

– Nu, eşti… frumoasă, zise Mercurio, cu un fir de voce.

Îşi dădea seama că era încă atras de ea.

– Îmi faci curte? zise Benedetta.

Mercurio se crispă.

– Glumesc, râse Benedetta. Niciodată nu ai avut simțul umorului. Se uită la el, în tăcere, o clipă. Știu bine că inima ta bate pentru alta.

– Inima mea nu bate pentru nimeni, zise Mercurio. Greşeşti.

Benedetta simți cum un fior îi încălzeşte spatele. Fătuca aia de evreică proastă o ascultase. Dar voia să fie sigură.

– Şi totuşi, ai înfiinţat un spital pentru tatăl iubitei tale, spuse cu uşurinţă, ca şi cum n-ar fi interesat-o nimic.

– Nu e iubita mea! răspunse Mercurio cu năduf. Nu îmi pasă de ea şi nici nu vreau să o mai văd vreodată!

Benedetta simți o durere în piept. Furia lui Mercurio era proporţională cu dragostea pe care încă i-o purta. Nu era detaşat, nu era rece. Strânsese pumnii, încleştase dinții. Se uită la el. Era frumos aşa furios. Era frumos cu durerea aceea interioară care îl mistuia. Era frumos, gândi, şi nu avea să fie niciodată al ei. Reuşea să simtă că era atras de ea, de trupul ei, de senzualitatea ei. S-ar fi putut culca cu el, probabil. Dar nu ar fi putut să îl facă să sufere cum îl făcea să sufere blestemata evreică.

Mercurio se întoarse spre fereastră. Era roşu la față.

Benedetta bătu cu mâna în scaunul din fața ei.

– Aşază-te, îi spuse. Ar fi trebuit să se mulțumească cu faptul că îi despărţise, se gândi. Ar fi trebuit să se hrănească din durerea aceea. Nu putea avea altceva. Vrei să-mi povesteşti?

Mercurio se uită la ea.

– Vrei să-i povesteşti unei prietene care chiar ține sincer la tine? spuse în şoaptă Benedetta. Se gândi că avea să învețe să se mulțumească cu atât. Îi întinse o mână, invitându-l. Avea o voce caldă, prietenoasă şi senzuală. Vino. Nu eşti singur...

Încet, ca un animal care se lasă îmblânzit, Mercurio se apropie.

– Aşază-te, îi spuse Benedetta când îl apucase de mână.

Mercurio se aşeză.

– Ți-e foarte rău? îl întrebă Benedetta, strângându-i mâna.

Mercurio îşi dădu seama că nu mai putea ține toată durerea în el. Simți că nu mai reuşea să o ascundă în spatele paravanului de furie. I se făcu frică. Se simți în cuşcă. Fu ispitit să fugă.

În schimb, rămase aşezat. Strânse mâna Benedettei în mâna lui şi spuse:

– Da. Nu mi-e bine.

Benedetta îi zâmbi.

– Sunt eu aici, murmură.

Atunci Mercurio simți că se rupea ceva în el. Vru să se predea, să se abandoneze, să accepte că nu era un bărbat, ci un puşti, ca toți ceilalți puşti. Se gândi că ar fi fost frumos să admită că e slab şi înspăimântat. Se gândi că poate s-ar fi putut elibera de greutatea aceea prea mare ca să o ducă toată de unul singur în inimă. Simți cum puterea i se scurgea. Îşi dădu seama că slăbise strânsoarea. Respiră.

– Mulțumesc, Benedetta, spuse el.

Și pe urmă îşi puse capul în poala ei şi începu să plângă înăbuşit, ca şi cum şi-ar fi pierdut tot sângele.

Benedetta se uita în gol, cu o expresie triumfătoare, în timp ce îşi trecea degetele prin părul lui descurcându-i cârlionții, cum ar fi făcut cu o fetiță.

– Acum sunt eu aici, îi spunea, simțind cum Mercurio se abandona docil mângâierilor ei.

75

Erau zile în care Şimon bătea zona Rialto. De dimineață până seara. Afacerile, tratativele, negoțul, schimburile comerciale, totul trecea pe acolo. De la detalii precise la transporturile spre Orient. Și un hoț nu ar fi putut găsi un loc mai bun ca să acționeze decât acea imensă piață. În fiecare zi sute de persoane se înghesuiau în spaţiul ăla, în labirintul de străzi înguste, de piețe şi de porticuri. Se vindea, se cumpăra, se imagina, se făceau programe. Și, fireşte, se fura. Orice. În acel mic patrulater înțesat de omenire, marile bogății conviețuiau cot la cot cu cea mai neagră mizerie. Cerşetorul şi neguțătorul se aflau alături, striviți de mulțime. Trupurile lor, hainele lor atât de diferite, toată ființa lor intra strâns, fizic, în contact. Se amestecau glasurile lor, mirosurile lor, umorile lor.

Și acolo, în acel cartier care fierbea de omenire, Şimon ştia că mai devreme sau mai târziu l-ar fi găsit pe Mercurio.

În ziua aceea observase atent trecerea oamenilor prin zona caselor de schimb. Negustorii bogați de mirodenii şi de țesături orientale mergeau înconjurați de gealați care trebuiau să-i apere. Dar era aproape imposibil. Din când în când, mulțimea se supunea unui impuls inexplicabil şi se trezea că se mişcă pe neaşteptate, se împrăştie sau se înghesuie ca un trup unic, şi nu

era gealat care să poată ține piept acelei forțe. O clipă, mulțimea, ignorantă, separa negustorul de garda lui de corp. Iar dacă prin împrejurimi se afla un hoț bun, clipa aceea era fatală pentru negustor.

Înainte de asfințit, pe când dogoarea verii începea să se simtă secând canalele şi exaltând duhorile oraşului şi ale trupurilor, Şimon ajunse în zona Fabbriche Vecchie. Zilele trecute observase că, atunci când se închideau şantierele şi muncitorii se întorceau spre locuințele lor, suprafețele neîngrădite, încă marcate de semnele teribilului incendiu care devastase acele clădiri, se populau cu nenorociți şi cu proscrişi. Îşi găseau un loc printre dărâmături, îşi înjghebau maghernițe provizorii sau adăposturi din scândurile afumate pe care le găseau pe pământ. Aprindeau focuri în jurul cărora se adunau, certându-se pe ceva vin acru sau pe vreo bucată de slănină de perpelit. Erau acolo bătrâni fără dinți şi tineri cu privire alunecoasă, femei gata să-şi dăruiască trupul şi copii care nu aveau timp să se joace, erau acolo perechi care se uneau în îmbrățişări fără pudoare, asemenea câinilor vagabonzi din jur, şi mai erau cei care priveau, cei mai mici învățând ceva ce aveau să facă la rândul lor, cei mai bătrâni amintindu-şi ceea ce nu mai făceau.

Şimon se mişca circumspect printre ruine. Mirosul acru al corpurilor şi al excrementelor nu-l deranja. Doar amintirea Esterei, din când în când, îl făcea să încetinească şi îl îngreuna. Dar era doar o clipă. Apoi se uita din nou în jur, în căutarea prăzii lui, cu răbdare şi încredere. Când se strecura în locurile acelea, strângea în pumn un cuțit cu lama lată, cu tăiş dublu. Îl ascundea sub pelerină, transpirând din cauza căldurii umede care se lipea de el precum cleiul făcut din caii bătrâni ai armatei.

Un tânăr, cu fața murdară şi cu privirea rea, se apropie de el. Avea o falcă umflată şi ținea ochiul din partea aia întredeschis.

– Dă-mi ce ai, îl amenință pe Şimon, suflându-i în față o respirație fetidă, de dinți stricați.

Strângea în mână o bâtă scurtă.

Şimon scoase cuțitul de sub pelerină şi i-l băgă sub bărbie.

Tânărul lăsă bâta şi sări un salt înapoi.

– Futu-te-n cur, bătrâne, zise el.

Apoi îşi duse o mână la falca umflată, în spatele căreia dinții putrezeau, şi se îndepărtă văicărindu-se.

Şimon sesiză o mişcare în dreapta lui. Ceva roşu. Se răsuci repede şi intui numai o haină de bună calitate şi un păr încâlcit. Simți un fel de fior de vânător. Ceva ce trecea dincolo de puținul pe care-l văzuse. Ca şi cum instinctul lui ar fi intuit ceva ce mintea încă nu reuşea să descifreze. Merse în urma petei roşii, care se strecura printr-o serie de pasaje înguste săpate printre ruinele incendiului.

Când silueta roşie ajunse în dreptul unui acoperiş pe cale să se prăbuşească, se opri. Era un băiat mic şi slab. Se uită în jur ca un şobolan.

Şimon se ascunse în umbră. Părul acela îi atrăsese atenția, îi stârnise fiorul ăla de excitare. Încă nu ştia de ce, dar învățase să-şi asculte instinctul, acum când nu mai era condus de spaimă ca altădată.

Silueta roşie, subțire se răsuci la dreapta şi la stânga. Apoi întoarse capul.

Şi atunci Şimon mulțumi propriului instinct.

Părul ăla încâlcit şi carnația aia gălbejită, de icter, îi rămăseseră întipărite în minte. Ştia pe cine are în fața lui. Era puştiul care îl urmărise în piața de funii, cu mult timp în urmă, la Roma, parcă într-o altă viață. Era acelaşi puşti care îl apostrofase, arătându-l tovarăşului lui, uriaşul dement, în piața de peşte. Era unul dintre cei care îl furaseră. Şimon zâmbi din ascunzătoarea lui. Nu ştia cum se numea păduchele ăla gălbejit, dar ştia precis cine era.

„Aşadar, toată banda se transferase", gândi. Nu îşi închipuise un asemenea noroc.

L-ar fi putut prinde uşor. L-ar fi putut lega şi tortura, l-ar fi putut pune în fața unei serii de întrebări scrise, ca să îl determine să spună ceea ce voia el. Însă, mai mult ca sigur, băiatul era analfabet şi nu ştia să citească. Și dacă Şimon s-ar fi dat pe față, ar fi trebuit să îl ucidă, ca să îl împiedice să dea alarma.

Nu, nu putea risca. Avea să-l lase pe păduche să îl ducă la Mercurio.

Și numai atunci avea să îl ucidă. Aşa cum merita.

Văzu că puştiul se ghemuia într-un colț, pregătindu-se să-și petreacă noaptea acolo.

„Acum era nevoie doar de răbdare", gândi Şimon.

Acum răzbunarea lui era la îndemână.

Se aşeză, scoase din buzunar o bucată de carne uscată, nu *coşer*, şi o înghiți încet, simțind sarea care îl pişca în gură. Se simți invadat de o senzație extraordinară de pace. Rămase să îl privească pe puştiul care adormea, evident epuizat, după ce se jucase cu ceva în mână. Şimon nu reuşi să înțeleagă ce era.

Când se înnoptă bine, Şimon se apropie de puşti. Mâna i se duse instinctiv la cuțit. Se gândi că ar fi fost frumos să-i despice gâtul, lent, uitându-se țintă în ochii lui îi timp ce-i scotea sufletul din trup. În schimb, îşi repetă, trebuia să reziste acelei incitante tentații. Trebuia să ajungă la Mercurio.

Văzu că puştiul încă ținea în mână obiectul cu care se jucase înainte de a adormi. Se apropie încă puțin şi se întinse în față. Era un mic animal. Un căluț. Și gâtul lui lung, evident, se mişca.

Se gândi că puştiul era foarte tânăr, dar nu într-atât încât încă să se joace cu acel căluț, ca un copilaş. Aşadar, micul animal cioplit trebuia să aibă o valoare sentimentală. Îi amintea de ceva. Sau de cineva.

Puştiul dormea cu gura deschisă. Adânc. Un firişor subţire de salivă îi cobora de-a lungul bărbiei.

Şimon întinse mâna, încet, cu o încetineală exasperantă. Îşi ţinea respiraţia. Şi zâmbea. Mâna atinse micul animal. Apăsă o dată tare, cu precizie, pe gâtul subţire al căluţului. Şi gâtul se rupse, cu un scrâşnet uşor de lemn.

Puştiul nu dădu semn să fi auzit ori simţit ceva.

Şimon luă capul căluţului şi se întoarse la locul lui, la vreo zece paşi de puşti, ascuns în umbră, în spatele unei balustrade de lemn sculptat mâncată de foc. Nici la lumina zilei puştiul nu l-ar fi văzut. Însă el da.

Şi între timp tot răsucea în mână capul căluţului şi se gândea: „Capul tău e al meu".

În zori, puştiul deschise ochii.

Şimon era treaz şi atent. Strânse capul căluţului.

Puştiul căscă, se înfioră. Iar pe urmă se uită la jucăria lui. Căscă ochii şi gura. Se pipăi peste tot. Apoi căută pe pământ. Se aşeză în genunchi şi scotoci printre gunoaie, acolo unde stătuse. Se ridică în picioare şi îşi scutură hainele. Apoi, când se împăcă cu ideea că nu avea să găsească ce căuta, se aşeză sau, mai bine zis, se ghemui şi ţintui cu privirea căluţul decapitat.

Şimon văzu că faţa lui urâtă, galbenă se contracta într-o strâmbătură. Văzu o mică sclipire pe obrazul lui. Plângea. Şimon zâmbi de plăcere, în timp ce se juca cu capul căluţului în mână. Respiră aerul viciat al acelui oraş care se ridica pe o mlaştină şi pe neaşteptate i se păru un parfum delicios. Adulmecă. Într-o zi, după ce s-ar fi răzbunat, nu i-ar mai fi rămas nimic altceva decât amintirile de care să se agaţe. De aceea trebuia să memoreze toate amănuntele.

Puştiul îşi şterse lacrimile şi aruncă jucăria. Se ridică şi plecă. Şimon ieşise din ascunzătoarea lui, când puştiul se întoarse pe neaşteptate. Şimon se răsuci brusc, întorcându-se cu spatele la

el, şi se prefăcu că scotoceşte ceva pe pământ. Cu coada ochiului îl văzu pe puşti care lua de jos jucăria.

Atunci Şimon începu iar să îl urmărească.

Puştiul se strecură în târgul din spatele podului Rialto, cel de lângă piaţa de peşte. Fură un măr. Apoi o bucată de pâine. Se băgă într-o fundătură şi le devoră cu lăcomie. Era înfometat. Se întoarse în târg şi fură o ceapă. Zarzavagiul îl văzu şi se luă după el. Puştiul se fofilă cotind printr-o serie de străduţe, iar Şimon crezu o vreme că îl pierduse.

Apoi îl văzu din nou. Bea cu un polonic de lemn dintr-o găleată, sprijinită de o fântână din mijlocul unei piaţete.

Şimon se ascunse în spatele unei clădiri.

Puştiul se uita în jurul lui. Apoi cobora privirea la căluţul decapitat. Apoi iar se uita în jur.

Şimon se gândi că nu ştia ce să facă. Se gândi că era singur. Şi îi fu teamă că nu l-ar fi putut duce la Mercurio.

Puştiul se mişcă.

Şimon se luă după el.

Puştiul pierdu vremea până spre jumătatea dimineţii. Părea să nu aibă un scop. Apoi Şimon îşi dădu seama că se învârtea în cerc. Părea că merge la întâmplare, dar, de fapt, făcea cercuri. Dar în jurul a ce?

Spre ceasurile nouă, puştiul se opri. Trebuie să fi fost epuizat. Se uită spre Canal Grande şi, pe urmă, dintr-odată, se mişcă cu paşi grăbiţi şi hotărâţi.

Şimon simţi cum creşte excitarea.

Însă, pe măsură ce puştiul se apropia de ţintă, încetinea. Şi lui Şimon îi fu teamă că s-ar putea răzgândi. În schimb, puştiul nu se opri. Se duse drept acolo unde evident voia să se ducă. Ajunse la un palat nobiliar cu trei etaje, cu o faţadă impunătoare şi elegantă. Şi doar acolo se opri, în faţa porţii.

Şimon văzu că uşierul îl saluta. Și nu-l gonea, cum s-ar fi putut aştepta. Îl cunoştea.

Puştiul rămase în faţa porţii, nemişcat, până ce, probabil chemat de uşier, apăru un călugăr. Şimon văzu că avea mâinile rănite. „Era ciudat ca un călugăr să locuiască într-un asemenea palat“, se gândi Şimon. Și călugărul îl cunoştea pe puşti. Se uită la el cu ochi duri şi îi vorbi. Puştiul făcu din cap semn că nu. Călugărul vorbi din nou, cu mai multă vehemenţă. Și puştiul din nou făcu semn din cap că nu.

Atunci Şimon se hotărî să se apropie. Crezuse că puştiul avea să se ducă după Mercurio într-o cocioabă, într-o speluncă rău famată, într-o cârciumă. În schimb, se afla în faţa unui călugăr care trăia într-un palat de patricieni. N-avea sens.

Când fu destul de aproape, auzi că fratele, pe un ton dur, lipsit de sentiment, spunea:

– Îți spun să te întorci, idiotule!

– Nu, răspunse puştiul.

– Prea Înaltul are nevoie de noi!

– Nu, *tu* ai nevoie de mine!

Glasul puştiului era ascuțit. Slab, în ciuda intensității.

Călugărul se apropie de puşti. Văzu jucăria. I-o smulse din mână, o aruncă pe pământ şi călcă pe ea.

Şimon fremătă. Suferința îl excita.

– De o săptămână te căutăm, zise călugărul.

Apoi ridică mâna şi îl lovi pe puşti în plină faţă cu o palmă teribilă.

– Termină, frate! zise un glas de femeie, de la o fereastră de la primul etaj.

Şimon nu reuşi să o vadă.

Puştiul se dădu înapoi pipăindu-şi obrazul şi uitându-se la jucăria lui făcută bucăți.

„Se pregătea să plece“, se gândi Şimon.

Se pregăti să îl urmărească.

– Zolfo, strigă femeia la primul etaj.

„Băiatul se numea Zolfo“, gândi Şimon. Trebuia să fie un orfan. Mercurio şi Zolfo. Călugării de la orfelinat nu aveau atâta fantezie, desigur, şi-i botezau pe copii cu nume de elemente, zâmbi Şimon.

– Îţi poruncesc să te întorci şi să-ţi faci datoria! zise călugărul.

– Du-te-n mă-ta! ţipă puştiul, furios, însă în glasul lui se simţea spaimă şi durere.

Apoi se întoarse şi o luă la goană.

– Zolfo! strigă femeia, apărând în uşa de la intrare.

Şimon se pregătea să o ia pe urmele lui Zolfo ca să nu îl piardă, când se opri. O emoţie violentă îi umflă plămânii, contractându-i, oprindu-i respiraţia. Şimon căscă gura de uimire. Era altfel decât în ziua aceea în piața Sant' Angelo in Pescheria. Acum avea o rochie elegantă. Și un colier prețios. Și părul strâns în cozi, împletite ca o nobilă doamnă. Însă Şimon şi-o amintea bine şi nu exista posibilitatea să greşească. Părul ei era tot arămiu, cu nuanțele acelea blonde care prindeau lumina soarelui. Pielea ei era de alabastru. Îşi amintea că se gândise că semăna cu Suzana agresată de bătrâni din episodul cărții profetului Daniel. Fata aceea îi ațâțase simțurile, atunci. Și acum o făcea din nou. Cu putere.

Se întoarse spre Zolfo care dispărea în fundul străzii înguste de pe o parte a palatului. Dacă nu s-ar fi mişcat, l-ar fi pierdut.

„Însă acum găsise o comoară cu mult mai mare“, îşi spuse.

– Zolfo! strigă iar fata.

Şimon se gândi că crescuse. Ceva se schimbase în privirea ei. Poate de data asta bătrânii avuseseră ce-i mai bun. Poate ea nu-i gonise. „Ori poate de data asta Daniel nu o salvase“, gândi zâmbind.

– Călugăr imbecil! îi zise fata părintelui.

Glasul ei nu era ca al lui Zolfo. Era dur, violent. Puternic. Nu-i era frică de călugăr. Și nici nu ţinea la el.

– Ai grijă cum vorbeşti, femeie, zise călugărul.

Fata se apropie de el. Se uită în tăcere la el.

– Idiotule, nu înţelegi de unul singur că Zolfo ne poate băga în bucluc dacă vorbeşte?

Şimon deveni mai atent.

Călugărul ridică o mână cu palma desfăcută, arătându-şi plaga.

– Se va întoarce, zise cu o voce rea. E dresat.

– Ca şi tine, vrei să zici? făcu fata, cu o intonaţie plină de dispreț.

Apoi se uită spre drumul pe care dispăruse Zolfo. Dădu din cap şi intră în palat.

Şimon simţi o dorință adâncă, în timp ce se uita la ea cum dă din coapse pe holul de la intrare, în penumbră.

Ar fi fost savuros să o tortureze.

„Pe curând“, se gândi.

76

„Sunt o proastă“, murmură Giuditta deschizând ochii, în zori, pe când bătaia Marangonei vibra peste acoperişurile Veneţiei.

Casa era în dezordine. De zile întregi încetase să mai gătească pentru tatăl ei, să îi mai spele rufele, să mai facă curat. Se închisese într-o muţenie ursuză. Răspundea monosilabic. Nu permitea nimănui să se apropie de ea. Nici Octaviei. Şi cu atât mai puţin să ia parte la gândurile ei. Pur şi simplu, pentru ea viaţa nu mai era interesantă. Privea vasele care se adunau fără să le vadă. Auzea zgomotele vieţii şi cuvintele oamenilor fără să le asculte. Era ca şi cum s-ar fi mutat în altă lume, atât de departe de cea în care părea că trăieşte încât nimic nu o mai putea atinge.

„Sunt o adevărată proastă“, repetă, în schimb, în dimineaţa aceea ridicându-se din pat.

Pentru prima oară de când renunţase la Mercurio zâmbi. Şi, când îşi dădu seama, duse o mână la buze, ca pentru a se convinge de acea veselie neaşteptată cu buricele degetelor, prin pipăit.

Se duse la fereastră. Îl văzu pe tatăl ei care se aşeza la coadă împreună cu alţi oameni din comunitate care trebuiau să iasă din ghetou, în timp ce străjerii deschideau porţile.

Se spălă pe faţă, apoi începu să se îmbrace. Nu avea timp de pierdut.

Totul era atât de simplu, acum când înţelesese!

Îşi dădu seama că spaima nu-i dăduse voie să gândească. Era aşa cum odată îi explicase tatăl ei despre anumite înşelăciuni. Fraierul, pus cu spatele la zid, îşi pierdea capacitatea de a evalua realitatea şi posibilităţile alternative pe care le avea. Acela era miezul înşelăciunilor, fraierul trebuia să ia în considerare doar oportunităţile pe care i le sugera şarlatanul. Nu trebuia să gândească cu capul lui.

„Uite, se gândi Giuditta, spaima o înşelase."

Ea nu reuşise să vadă nimic altceva decât ceea ce îi sugera spaima. Nimic altceva decât ce voia să-i arate Benedetta.

În schimb, exista o soluţie la îndemână. Şi ea fusese atât de proastă încât să nu o vadă. Cum se întâmplase ca în dimineaţa aceea vălul să se dea deoparte, asta nu ar fi putut şi nici nu ar fi ştiut să explice. Dar asta nu avea nici cea mai mică importanţă. Lucrurile se întâmplau pe neaşteptate. Pe neaşteptate lumea murea. Pe neaşteptate lumea dispărea. Pe neaşteptate te îndrăgosteai, aşa cum i se întâmplase ei, în ziua în care sângele i se amestecase cu cel din rana lui Mercurio, în ziua în care mâinile lor se înlănţuiseră, în carul cu alimente. Pe neaşteptate ea devenise femeie. Pe neaşteptate îl primise în ea. Pe neaşteptate viaţa începuse să curgă atotputernică prin venele ei. Şi pe neaşteptate viaţa încetase să mai fie viaţă, când Benedetta o pusese cu spatele la zid.

Dar acum, pe neaşteptate, Giuditta îşi dăduse seama că avea o posibilitate. Pentru ea şi pentru Mercurio. Pentru ei doi. Pentru dragostea lor. Pentru viaţa lor.

Pe neaşteptate, viaţa i se păru din nou frumoasă şi demnă de a fi trăită. Simţi cum sângele îi curgea iar prin trup. Simţi speranţa ce revenea să-i umple plămânii, odată cu aerul de vară.

„Era atât de evident“, își spuse râzând și reluă îmbrăcatul.

Benedetta îi inoculase otrava spaimei. Iar ea o lăsase să facă asta. Se lăsase pradă spaimei. Încetase să mai lupte, să mai gândească, să mai trăiască.

Însă acum știa ce trebuia să facă. Avea să se ducă imediat la Mercurio și să îi povestească totul și avea să îi spună că trebuia să fugă. Principele nu l-ar fi găsit dacă el ar fi fugit. Și pe urmă i-ar fi spus că ea ar fi mers, oriunde ar fi vrut el. Fiindcă nu o interesa de nimic altceva decât de el.

De data asta nu i-ar fi scris o scrisoare tatălui ei. Nu ar fi fost retorică. I-ar fi vorbit privindu-l în ochi, așa cum merita un tată. Și așa cum merita dragostea pe care o simțea pentru Mercurio. I-ar fi vorbit tatălui ei cu sufletul deschis, fiindcă nu mai voia să fie lașă. Și pentru că nu mai voia să-i fie frică.

Deschise ușa casei și începu să coboare scările. De jos venea un glas ațâțat, dar Giuditta nu îl auzea. Asculta doar cuvintele pe care avea să i le spună lui Mercurio. Își imagina doar îmbrățișarea lui.

– Ea e! zise o voce când ajunse la parter.

Giuditta ridică privirea.

Îl văzu pe Sfânt, arătând cu degetul spre ea. Apoi o văzu pe Octavia, cu ochii cât cepele. Și mai în urmă, printre oamenii care se înghesuiau, îl văzu pe tatăl ei, care se uita la ea și ridica un braț. Și alături de Sfânt văzu un funcționar în uniformă de gală. Și alături de el soldați înarmați.

Funcționarul îl dădu brutal deoparte pe Sfânt, făcu un pas în față și spuse:

– Giuditta di Negroponte, evreică, în numele Serenissimei Republici San Marco, și din porunca Sfintei Inchiziții, te declar arestată pentru vrăjitorie!

Giuditta văzu cum Octavia își ducea mâinile la gură. Îl văzu pe tatăl ei care îmbrâncea lumea ca să ajungă la ea, dând din

cap că nu. Îl văzu pe Sfânt cum zâmbea satisfăcut. Îl văzu pe funcționar cum se dădea deoparte.

„Mercurio", gândi.

Apoi simți cum o apucă soldații, cum o târăsc dincolo de poartă, cum își fac loc prin mulțime.

„Mercurio", continuă să se gândească.

Simți metalul rece al cătușelor care îi erau strânse în jurul încheieturilor. Auzi verigile de fier ale lanțului care zornăiau. Simți cum îi ridicau fusta să strângă câte o obadă de lemn la glezne.

Și pe urmă auzi o voce care spunea:

– Mișcă-te, evreică!

Și o altă voce, cea a tatălui ei, care striga:

– Giuditta!

Și vocea Sfântului care urla:

– Vrăjitoare!

Și vocea Octaviei care striga:

– Giuditta!

Și corul de creștini care repetau:

– Vrăjitoare!

Și auzi voile cusătoreselor și pe cea a lui Ariel Bar Zadok și pe cea a croitorului Rashi Sabbatai care-i strigau numele, care urlau:

– Nu! E o nedreptate!

Și îl auzi iar pe tatăl ei care răcnea disperat, depășind orice altă voce:

– E fiica mea! Lăsați-mi fata!

Și numai atunci, în toată gălăgia aceea, uși dădu seama că în sinea ei era un singur gând: „Trebuie să mă duc la Mercurio...".

– Mișcă-te, evreică, îi ordonă comandantul soldaților, îmbrâncind-o.

Giuditta făcu un prim pas. Obada de lemn pe care o avea la gleznă o împiedică. Căzu cu mâinile în noroiul uscat de vară.

Isac își făcu loc printre soldați și o ajută să se ridice. Bereta galbenă îi alunecă din cap.

Giuditta nu se gândi la altceva decât că era caraghios cu bereta aia. Se uită la el. Dar nu reușea să îl focalizeze. Nu reușea să focalizeze nimic din ce se apropia de ea. Era ca și cum ar fi reușit să vadă clar doar lucrurile și persoanele din depărtare. Imediat ce intrau în raza ei, însă, se încețoșau.

– Giuditta... îi spuse Isac.

Un soldat îl lovi în spate. Isac se strâmbă de durere.

– Dă-te, evreule, zise soldatul.

Giuditta văzu că soldatul călca pe bereta galbenă.

– Și tu, mișcă-te, îi repetă soldatul și o împinse.

Giuditta făcu niște pași mici, repezi, lungi cât îi permitea inelul.

Pe Fondamenta dei Ormesini se adunase o gloată mai mare, chemată de eveniment.

– Vrăjitoare! urlau. Vrăjitoare.

Giuditta se întoarse. Isac îi urma. Era gârbovit. Părea un om bătrân. Se uita la ea și pe urmă în jurul lui, ca și cum ar fi căutat un ajutor pe care nimeni nu i l-ar fi dat.

– Dreptatea e făcută! urla Sfântul, mergând în fața lor, ca în fruntea unei procesiuni, cu mâinile desfăcute spre lumina care se filtra prin stigmate. Dreptatea e făcută! Slavă Ție, Doamne!

– Vrăjitoare! Vrăjitoare! striga lumea, încingându-se din ce în ce.

Un tânăr luă o piatră și o aruncă spre Giuditta.

Giuditta simți o durere puternică în frunte, căzu din nou la pământ.

– Ridică-te! îi ordonă comandantul soldaților.

Giuditta se ridică. Nu o ţineau picioarele. Simţi ceva cald pe frunte. Vederea i se înceţoşă. Ceva roşu şi dens îi curgea prin faţa ochilor şi îi întunecă lumea.

– Vrăjitoare! Vrăjitoare! continuau să urle oamenii, în jurul ei.

O altă piatră o lovi în spate. Și apoi alta în bărbie.

– Dă-te de-acolo! zise o voce puternică şi autoritară.

Giuditta simţi că cineva îi întindea un braţ şi o ajuta.

– Nu vă băgaţi! spuse funcţionarul Republicii.

Căpitanul Lanzafame puse mâna pe spadă şi o scoase din teacă.

Comandantul gărzilor o scoase pe a lui.

– Era şi timpul să-ţi aminteşti că eşti înarmat, îi spuse Lanzafame, fără să-i dea drumul Giudittei, căreia îi era greu să stea în picioare.

– Ai auzit ce ţi-am spus? Nu te băga! zise comandantul gărzilor.

– Datoria mea e să am grijă de evrei, răspunse Lanzafame. Și, având în vedere că tu nu eşti în stare să ai grijă de prizonierii tăi şi permiţi să fie linşaţi de o mulţime sângeroasă fără un proces corect, dă-te deoparte tu!

– În numele Serenissimei… începu să spună funcţionarul.

– În numele Serenissimei? îl întrerupse Lanzafame, urlând. Dacă i se întâmplă ceva acestei fete, dacă îngădui să nu ajungă la locul în care trebuie să o escortezi, jur că-ţi tai capul după ce te denunţ dogelui în persoană că nu ţi-ai făcut datoria! În numele Serenissimei!

Funcţionarul se uită la comandantul gărzilor. Comandantul gărzilor se uită la soldaţii lui Lanzafame, care îi încercuiseră şi ţineau mâinile pe arme, gata de luptă. Și văzu că aveau cicatrice pe tot corpul. Și înţelese că erau luptători adevăraţi.

– Apăraţi prizoniera! le ordonă oamenilor lui şi aceştia se adunară în jurul Giudittei.

– Reuşeşti? o întrebă Lanzafame pe Giuditta.

Giuditta se uită la el. „Tocmai jurase să nu se mai lase dominată de frică“, se gândi. Dar nu era pregătită pentru asta.

– Sunt o proastă, zise încet, gândindu-se că ar fi trebuit să fugă imediat cu Mercurio.

Dacă ar fi fugit imediat, acum nu ar mai fi fost acolo.

– Ce zici? spuse Lanzafame.

– Lasă-ne-o nouă, spuse comandantul gărzilor.

Lanzafame se întoarse spre oamenii lui.

– Protecţie, ordonă.

Soldaţii se aliniară în jurul gărzilor. Doi se duseră înainte, făcând loc prin mulţime. Doi rămaseră la urmă. Serravalle şi alţi patru ostaşi se aşezară pe laturi. Şi aşa părea că Giuditta era prizoniera gărzilor şi gărzile prizonierii soldaţilor lui Lanzafame.

– Soldat al Satanei! urlă Sfântul.

Lanzafame se uită ţintă la el, fără să-i răspundă. Apoi, trecând pe lângă primul tânăr care aruncase piatra şi care avea deja alta în mână, îl lovi în plină faţă cu garda spadei, cu furie, fără să-i arunçe măcar o privire. Tânărul căzu la pământ, leşinat, în timp ce un firişor de sânge îi ieşea din nas şi din buza despicată.

Mulţimea se calmă. Dar nu conteni să urmeze cortegiul până în piaţa San Marco. Aici se înmulţi fără număr, murmurând.

– Vrăjitoare! Vrăjitoare! începură iar să urle.

Soldaţii lui Lanzafame scoaseră spadele din teci şi le ţinură la vedere până la temniţele Palatului Ducal.

– Aici înăuntru nu puteţi intra, îi spuse comandantul gărzilor lui Lanzafame.

Lanzafame se uită în tăcere la el.

– Lasă-l pe tată să-şi ia rămas-bun, spuse atunci.

Comandantul gărzilor încuviinţă.

– Grăbeşte-te, îi spuse lui Isac.

Isac ajunse la Giuditta. Îi şterse faţa murdară de sânge cu mâneca cămăşii lui. Se uita la ea, dar nu era în stare să spună nimic.

– Ajunge, gata, dă-te la o parte, ordonă comandantul gărzilor după puțin, preocupat de mulţimea care împingea.

Isac nu se mişcă.

– E vina mea, îi spuse în şoaptă Giudittei în timp ce se lovea repetat în piept. E vina mea că te-am adus aici.

– Am spus gata, zise comandantul gărzilor.

Atunci Lanzafame îl luă uşor de un braț pe Isac şi doctorul începu să dea înapoi, fără să-şi ia privirea de la fiica lui.

Şi atunci Giuditta, aproape fără suflare, Giuditta,

– Mercurio...

Isac se uita fix la ea.

– Spune-i lui Mercurio, murmură Giuditta.

Apoi gărzile o înşfăcară şi o împinseră brutal spre scările care duceau la temniţe.

– Lăudat fie Isus Cristos, Mântuitorul nostru! urlă Sfântul, adresându-se mulţimii. S-a făcut dreptate!

– S-a făcut dreptate! se auzi ecoul mulțimii.

77

– Nu, spuse Mercurio, cu un fir de voce.

Isac se uită la el fără să înțeleagă. Avea chipul marcat de suferință şi de îngrijorare. Umerii lui puternici se gârboviseră, curbându-se ca doborâți de o greutate pe care nu o puteau suporta. Ochii îi erau stinşi, ca încețoşați de două cataracte de emoție.

– Nu? întrebă Isac.

Mercurio nu vorbi.

Rămaseră aşa, în staulul care semăna din ce în ce mai mult cu un spital, să se uite unul la altul cu groaza aceea în ochi.

Prostituatele se mişcau încet, cu capul plecat. Nimeni nu scotea un sunet.

– A zis doar... făcu Isac, cu greu, doar... „Spune-i lui Mercurio"... nimic altceva...

Mercurio încuviință aproape înspăimântat. Ce voia să spună? De ce voia Giuditta ca el să ştie? Avea o altă viață, alesese să îl lase pe dinafara ei, să îl arunce în mare. Şi atunci, de ce voia acum ca el să ştie? Începu să se simtă agitat. Îşi dădu seama că ritmul respirației lui creştea imperceptibil.

– Am băgat-o eu la închisoare... zise Isac. Eu am adus-o la Veneţia...

Mercurio se uită la el ca şi cum atunci l-ar fi focalizat. Era un fel de furie care se agita în el. Era supărat pe Giuditta, care îl exclusese din viaţa ei şi acum îl rechema atât de violent.

– Nu am puterea să vă susţin şi pe dumneavoastră, doctore, spuse el.

Isac lăsă capul în jos. Deveni şi mai mărunt.

– O, rahat! exclamă Mercurio. Termină, doctore!

– Ce se întâmplă? întrebă Lanzafame, apropiindu-se.

– Sunteţi prietenul lui, căpitane? spuse Mercurio, roşu la faţă, deranjat de propria reacţie şi în acelaşi timp incapabil să se controleze. Atunci consolaţi-l dumneavoastră! Omul ăsta mi-a dat numai şuturi în cur şi acum vrea ca eu… ca eu…

Lanzafame îl împinse.

– Dă-te. Nu vrea chiar nimic de la tine, nătărăule. Îl luă de un braţ pe Isac. Vino, să mergem.

– Unde?

– Nu ştiu, zise Lanzafame. Să luăm puţin aer, vino…

– Da, plecaţi. Nu-mi pasă deloc de aiureala asta, zise Mercurio înnegurat.

Strânse pumnii. Încleştă dinţii. Îşi muşcă buza.

Atunci, dintr-odată, Lanzafame lăsă braţul lui Isac, se aruncă asupra lui Mercurio şi îl izbi de perete.

– Plângi, băiete! urlă. Plângi, fir-ar să fie! Se uită la el, apoi îi dădu drumul. Îl luă din nou de braţ pe Isac şi îi spuse, mai încet, cu mai multă delicateţe: Şi plângi şi tu, bătrân prostănac.

Isac îl urmă docil spre ieşirea staulului.

– Are dreptate… spuse Scarabello din patul lui.

Mercurio se întoarse, cu faţa contractată de o strâmbătură care îi schimonosea trăsăturile. Scoase un sunet gutural, ca un răget, care îi zgârie gâtul. Scutură din cap cu violenţă.

– Nu! urlă.

– Renunţă… zise Scarabello, cu glasul obosit de boală.

Mercurio strânse şi mai tare pumnii şi dinții. Apoi ieşi în goană afară, fără să scoată o vorbă. Alergă pe câmpuri, alergă până simți că nu-i mai rezistă inima. Atunci se lăsă să cadă, cu fața în iarba pe care seceta verii începea să o îngălbenească, cu degetele înfipte în pământul uscat care îi intra sub unghii. Rămase aşa cu spinarea care se prăjea la soare. Rămase nemişcat, incapabil să verse o singură lacrimă.

„Spune-i lui Mercurio...", murmură după un timp pe care nu ar fi fost în stare să-l măsoare, un timp în care lumea încetase să existe.

Ridică privirile. Lumina îl orbi.

„De ce?" răcni la cer.

Se ridică în picioare şi se întoarse. Îi văzu pe Isac şi pe Lanzafame lângă adăpătoare. Isac era aşezat pe o piatră, frânt în două de durere şi de simţământul de vină. Plângea. Lanzafame stătea alături de el şi se uita la soare cu brațele încrucişate.

Mercurio încetini pasul. Simți furia şi spaima cum freamătă în el. Dar şi un fel de speranță.

„De ce?" spuse în şoaptă.

Se gândi la ziua în care Giuditta îi spusese că s-a terminat totul. Îşi aminti că venise în urma ei, ca un câine vagabond, şi că o văzuse cum îl sărutase pe Joseph, băiatul pe care Isac îl pusese pe urmele lor ca să o apere. De el.

Se răsuci brusc spre Isac şi simți un val de ură față de doctor.

„E vina ta", gândi.

Nimic nu avea sens. Însă trebuia să găsească un răspuns la singura întrebare care îl interesa.

„De ce?" spuse iar în timp ce alerga spre cheiul pescarilor şi îşi repetă asta în timp ce Tonio şi Berto vâsleau repede ducându-l spre Veneția, la podul Cannaregio.

Coborî cu o săritură şi îşi duse mâna la buzunar unde ținea cuțitul. Ajunse la Campo del Ghetto Vecchio şi aşteptă. Era gata de orice, dar înainte trebuia să ştie.

„Spune-i lui Mercurio“, auzea în capul lui. Şi i se părea chiar că aude glasul Giudittei. „Spune-i lui Mercurio...“

Și pe urmă, pe urmlui Mercă, apăru Joseph, pe care io“,şteptase din ce în ce mai încordat.

Joseph mergea în pasul lui legănat. Mercurio nu şi-l amintea atât de mare. Dar nu îi era frică. În clipa aceea nimic nu-l putea înspăimânta.

Îl urmări până ajunseră pe o străduță întunecoasă şi goală. Atunci Mercurio sări pe, cu cuțitul în mână, şi i-l puse la gât.

– Bastardule, mă recunoşti? îi suflă în faţă.

Joseph încuviință în şoaptă.

– Ce-i între tine şi Giuditta? îl întrebă Mercurio, apăsându-i vârful cuțitului sub bărbie. Și, în timp ce-i punea întrebarea, nu reuşea să îşi ia ochii de la buzele acelea care o sărutaseră pe Giuditta. Răspunde, rahatule!

– Mă doare, zise Joseph.

– Vrei să simți cu adevărat ce înseamnă durere? spuse Mercurio şi mai furios, şi împinse adânc vârful cuțitului, sub bărbie. Dacă nu răspunzi ți-l scot prin ochi, ai înțeles?

Joseph făcu semn că da. Și numai ce Mercurio lăsă moale cuțitul, cu o neaşteptată agilitate pentru masivitatea lui, se eliberă din strânsoare şi îl îmbrânci în zid, schimbând pozițiile, după ce îi sucise încheietura şi-l făcuse să dea drumul cuțitului. Îi puse brațul în gât, imobilizându-l.

– Poate sunt prost. Dar sunt puternic şi ştiu să-mi folosesc forța, zise fără mânie. Singurul lucru pe care ştiu să-l fac bine e să lupt.

Mercurio se uita cu pică la el.

– Între mine şi Giuditta nu e nimic, zise Joseph.

– Atunci... de ce ai sărutat-o? zise Mercurio, cu greutate.

– Nu ştiu, răspunse Joseph, roşind. Giuditta mi-a cerut să o fac şi eu am făcut-o, fără să întreb. Nu sunt în largul meu cu femeile, mă pun în încurcătură... Se uită la Mercurio cu ochii lui bovini. Acum te las, îi spuse el. Nu face tâmpenii.

Mercurio încuviință încet.

Joseph slăbi apăsarea brațului. Făcu un pas înapoi.

Mercurio îşi simțea picioarele moi, aproape că nu îl mai susţineau. Era extrem de zăpăcit.

– Îmi pare rău, îi spuse Joseph.

– Să te ia dracu', băşică de slănină, rânji Mercurio îndepărtându-se.

Când ajunse la pod dincolo de arcadele Ghetoului Vechi, pe Cannaregio, picioarele îi cedară. Se agăţă de balustrada de lemn.

– Ți-e rău, băiete? îl întrebă o servitoare bătrână, care se întorcea din târg încărcată de cumpărături.

Mercurio se uită fix la ea cu o privire plină de ură.

Bătrâna lăsă ochii în pământ şi îşi continuă grăbită drumul, cu greutățile ei.

Mercurio îşi dădu seama că, cu cât i se înfiripa în inimă speranţa slabă căreia încă nu voia să-i dea un nume, cu atât mai tare îl năpădea o furie oarbă. Și furia îi dădu din nou putere.

Se răsuci şi alergă spre San Marco.

Când ajunse în fața intrării temnițelor Palatului Ducal era fără suflu. Văzu doi soldați care schimbau garda în fața porţii. Și, ceva mai în spate, alți cinci, printre care şi comandantul, cu uniforma lui de gală.

În piațetă era un mic grup de pierde-vară. Vorbeau cu toții despre vrăjitoare.

– Trebuie să văd... zise Mercurio, gâfâind, Giuditta di Negroponte...

Soldatul se uită distrat la el.

– Pleacă de aici, îi spuse el.

– Ți-am spus că trebuie să o văd, făcu Mercurio.

Soldatul se întoarse spre el.

– Cine ești?

– Sunt... Mercurio ezită. Sunt...

– Ești nimeni. Pleacă, zise comandantul gărzilor, apropiindu-se.

Mercurio rămase nemișcat. Simțea un tremur care îi străbătea trupul. Își trecea greutatea de pe un picior pe altul, clătinându-se și întinzându-și gâtul spre loggia Palatului Ducal. Neliniștea care îl stăpânea de-acum creștea și iar creștea.

– M-ai înțeles, băiete? Pleacă, repetă comandantul.

– Giuditta! strigă pe neașteptate Mercurio. Giuditta, mă auzi?

– Ce crezi că faci? zise comandantul.

Unii dintre pierde-vară care înțesau piața de pe o parte a bazilicii se apropiară, curioși.

– Giuditta! continua să strige Mercurio, cu palmele căuș la gură, cu toată suflarea pe care o avea în gât. Ca și cum ar fi putut alunga neliniștea cu strigătele acelea. De ce? Spune-mi de ce?

La un semn al comandantului, cei doi soldați de la poartă încercară să îl apuce pe Mercurio de brațe.

Mercurio sări într-o parte, scăpând de ei.

– Giuditta! strigă din nou.

– Termină, băiete, sau te arestez! îl somă comandantul.

Între timp, ceilalți soldați se apropiaseră și așteptau un ordin.

– Să te ia dracu'! urlă Mercurio către comandant, de-acum pierzându-și de tot stăpânirea de sine.

Comandantul făcu un salt și îl apucă de haină.

– Ești arestat, tu ai vrut-o.

Cei doi gardieni îl înșfăcară fiecare de-o parte.

– Giuditta! continuă să strige Mercurio, încercând să se desprindă din strânsoare. Spune-mi de ce?

– Ai să vezi că o noapte la răcoare o să-ți clarifice ideile, zise comandantul. Cum te cheamă? Cine eşti?

De pe scările care duceau la temniță apăru Sfântul, atras de gălăgie.

– Tot în drumul oamenilor, călugăr de căcat? zise Mercurio, cu furie.

Sfântul îl recunoscu şi îi aruncă o privire plină de dispreț.

– Măsoară-ţi cuvintele, îi spuse comandantul, apropiindu-se de el. Se întoarse spre soldații lui. Băgaţi-l înăuntru, ordonă.

Și atunci, instinctiv, Mercurio îi dădu comandantului un cap în față.

Gardienii, dezorientați, îi dădură drumul o clipă lui Mercurio.

Iar în clipa aceea băiatul sări înapoi.

Comandantul gemu de durere şi căzu la pământ, cu nasul rupt.

– Arestați-l pe nenorocitul ăla! urlă el.

Însă Mercurio se răsucise şi o luase la goană.

– Prindeți-l! urlă căpitanul în timp ce sângele îi curgea şiroi din nas.

– Êu ştiu cine e, spuse Sfântul. Și cred că ştiu unde locuieşte.

Între timp Mercurio traversa piaţa San Marco cu gărzile pe urmele lui, care erau însă îngreunați de arme şi uniforme. Mercurio scăpă grabnic de ei. Urcă într-o barcă de pescari care se întorcea la Mestre. Coborî la dana de peşte şi se duse la casa Anei.

Mai era o singură persoană în afara Giudittei care putea să răspundă poate la întrebarea lui.

– Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră, doctore, îi spuse lui Isac, care era aplecat deasupra unei prostituate, ocupat să-i trateze o plagă.

Isac se uită la el. Apoi încuviință şi îl urmă afară din spital.

Merseră în tăcere până la adăpătoare. Se opriră unul lângă altul, fără să se privească.

Mercurio se simțea slab, dar nu mai putea amâna. Trebuia să știe, trebuia să lase speranța pe care și-o înfrâna încă de dimineață să dispară sau să se realizeze.

Isac nu spuse nimic. Rămase nemișcat, privind orizontul învăluit de ceața verii.

Atunci Mercurio trase aer în piept și vorbi.

– De ce? spuse doar.

Isac lăsă ca sunetul întrebării să pătrundă în el. Și pe urmă, cu un glas plin de compasiune și de căldură, răspunse:

– Pentru că te iubește, băiete.

Și atunci panica explodă necontrolabilă.

– Ajutor, murmură Mercurio.

78

– *Sigillum diaboli,* spuse Sfântul. Știi ce e, evreico?

Giuditta se uita îngrozită la el. După noaptea petrecută într-o celulă întunecoasă şi rece, în dimineața aceea, la răsărit, fusese dusă în camera aceea fără ferestre, cu tavanul boltit. Pe pereți erau fixate inele şi lanțuri. Iar în centrul marii încăperi umede erau o masă şi instrumente ciudate. Instrumente de tortură.

Sfântul era alături de un bărbat musculos. Bărbatul musculos era călăul. Iar Sfântul fusese numit Inchizitor.

– Deci, ştii ce e *sigillum diaboli?* repetă fratele Amadeo.

Giuditta făcu semn din cap că nu.

– Vitele sunt mereu însemnate de stăpânul care în acest fel îşi certifică proprietatea, surâse fratele Amadeo. Și tot din acest motiv, stăpânul tău, diavolul, Satana în persoană, cu siguranță te-a însemnat pe tine. Se apropie de ea. Și eu, acum, voi găsi acel semn, vrăjitoareo.

Giuditta simți un fior de groază.

– Călăule, dă-i drumul, zise Sfântul. Fie ca mâna Domnului să vegheze asupra ta.

Călăul începu să ascută un brici pe o fâşie de piele.

– Dezbracă-te, îi spuse, fără răutate, cu glasul neutru al celui care pur şi simplu îşi face meseria.

– Nu... spuse Giuditta, făcând ochii mari de spaimă şi dând un pas înapoi.

Îşi încrucişă braţele la piept, ca şi cum ar fi fost goală.

Călăul se întoarse spre cei doi gardieni care o escortaseră pe Giuditta.

– Dezbrăcaţi-o, le porunci.

– Nu... spuse iar Giuditta şi se uită în jurul ei.

Apoi, când gardienii fură aproape, o luă la goană ca o pasăre înnebunită. Alergă până la uşa care o separa de libertate. Bătu cu mâinile în lemnul de zadă întărit cu bare groase de fier. Îl zgârie cu unghiile.

– Nu! Vă rog! urlă când o înşfăcară zdravăn.

Cei doi gardieni o readuseră în mijlocul încăperii.

Călăul se apropie de ea.

– Dacă te opui, îţi vor rupe rochia de pe tine, spuse cu glasul lui calm, raţional. Şi pe urmă, după ce vom termina, când te vei putea îmbrăca iar, ai să te trezeşti cu o rochie făcută praf. Şi va fi ca şi cum ai fi mereu goală.

– Vă rog...

– Lasă-i să te dezbrace, spuse călăul.

Şi atunci, Giuditta lăsă braţele în jos. În timp ce simţea mâinile celor doi gardieni care îi desfăceau corsajul, lăsă şi capul pe spate şi lacrimi calde, mari, grele începură să-i curgă de-a lungul obrajilor.

– De unde vreţi să începeţi, Inchizitorule? întrebă călăul.

Sfântul indică pubisul.

– Puneţi-o pe masă, zise călăul.

Cei doi gardieni o luară pe Giuditta şi o aşezară pe masa de lemn, cu braţele întinse. Apoi o apucară de glezne şi i le fixară.

Călăul se apropie de masă. Închise un inel mare de fier, rece şi aspru, în jurul coapselor Giudittei, imobilizând-o. Apoi roti o manetă. Masa începu să se despartă în două în partea de jos. Când călăul nu mai roti maneta, Giuditta avea picioarele larg desfăcute şi imobilizate.

Călăul îi arătă briciul.

– Dacă nu te mişti, nu te voi tăia, îi spuse el.

Apoi se băgă între picioarele Giuditte, turnă o carafă de apă cu leşie pe pubisul ei, fricționă părul, fără să insiste şi în cele din urmă începu să o radă.

Giuditta închise ochii, reținându-şi ţipetele de disperare care voiau să îi iasă pe gură.

Când călăul termină, îi turnă altă apă rece ca gheața între picioare, ca să o limpezească.

– E gata, spuse adresându-i-se Sfântului.

Fratele Amadeo se apropie. Fixa cu privirea floarea de carne moale şi goală pe care Giuditta o avea între picioare, ca orice femeie. Știa că venise pe lume din ceva foarte asemănător. Mama lui avea cam aceeaşi vârstă cu evreica aceea. Și excrescența aceea cărnoasă, ca o gură necredincioasă, îl atrăsese afară din mănăstire pe tatăl lui, fratele Reginaldo da Cortona, din ordinul Predicatorilor, erborist. Și îl corupsese. Îl condamnase.

Arătă cu degetul spre vaginul Giudittei.

– Cleşti, spuse el.

Călăul se uită la el.

– La ce folosesc? întrebă. Dacă nu vreţi să o atingeţi, o pot face eu cu mâinile mele.

– Cleşti! aproape zbieră Sfântul. Vrăjitoarea asta mi-a scăpat de prea multe ori ca eu să mă pot încrede în mâinile tale!

– De-acum nu mai scapă, spuse călăul.

Fratele Amadeo se duse lângă el. Era cam cu două palme mai scund. Însă ochii lui albaştri, mici precum florile a două cuie, ardeau.

– Cleşti, repetă încet.

Călăul se duse la peretele unde erau agățate instrumentele lui. Luă un cleşte lung de fier, cu vârf plat.

Giuditta văzu că se apropia. Închise ochii, îngrozită. Îşi impuse să se gândească la altceva. Îl văzu pe tatăl ei, cu expresia aia de om bătrân întipărită pe faţă. Văzu chipul Octaviei, care reflecta aceeaşi spaimă pe care o simţea ea. Însă când încercă să se gândească la Mercurio, nu reuşi să-şi imagineze iubitul lui chip frumos. Dispăruse din amintirea ei. „Spune-i lui Mercurio", îi ceruse tatălui ei. Fiindcă ea era a lui Mercurio şi nu voia să moară fără să-i spună. Însă atunci cum de nu îşi putea imagina ochii lui verzi, zâmbitori? Și buzele lui frumoase pe care le sărutase de atâtea ori?

– Hai, grăbeşte-te, spuse Sfântul.

Giuditta deschise ochii. Văzu cum călăul îngenunchează între picioarele ei. Şi îl văzu pe Sfânt cum se apropie cu o lumânare în mână.

Şi apoi simţi ceva rece care îi prindea carnea şi trăgea, desfăcând-o.

– Mai mult, spuse Sfântul.

Călăul strânse cleştele şi desfăcu mai mult.

Giuditta îşi muşcă buza de jos până simţi că pielea ceda şi sângele îi curgea în gură.

– Aşa o arzi, Inchizitorule, zise călăul.

– Vezi-ţi de treaba ta, călăule! răspunse fratele Amadeo. Mâinile mele sunt conduse de Dumnezeu în persoană!

Giuditta simți flacăra lumânării care îi ardea carnea. Țipă şi se agită. Inelul care-i strângea coapsele îi sfâşie pielea acolo unde osul bazinului o întindea.

– Nu e niciun semn, zise călăul.

– Ce ştii tu despre trucurile Diavolului, prostule! zise Sfântul. De exemplu, asta crezi că e o simplă aluniță? Nu! E un sărut al Satanei.

Giuditta simți iar flacăra lumânării pe carne. Urlă.

– Vă rog... vă rog... plânse.

– Auzi cât de bine imită glasul inocenței această vrăjitoare? râse Sfântul. Aproape c-ai putea s-o crezi, nu-i aşa?

Călăul nu răspunse.

– Încinge cleştele, porunci fratele Amadeo.

– Inchizitorule... ai văzut ce era de văzut... spuse călăul.

– Încinge-l, repetă Sfântul. Și cleştele de cuie, pentru sfârcuri. Eu am să o fac pe vrăjitoarea asta să mărturisească. Și am să-i smulg spurcăciunea din trup şi din suflet.

Călăul se duse spre vasul cu jar. Băgă cleştele în el. Apoi se duse la perete şi luă cleştele de cuie, care semăna cu cel al spițerului, şi îl puse şi pe el la încins în vasul cu cărbuni.

– Între timp, taie-i părul de pe cap şi de la subsuori, zise Sfântul. Și pe urmă pregăteşte clistirul fierbinte şi depărtătorul pentru inspecția anală.

Călăul rămase o clipă nemişcat, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a se revolta. Apoi se apucă de treabă.

Între timp, fratele Amadeo se apropiase de urechea Giudittei.

– Am să-ți torn plumb topit în corp dacă n-ai să-ţi mărturiseşti fărădelegile, murmură. În orice orificiu pe care l-a violat Satana. Zâmbi. Și vom vedea dacă stăpânul tău va veni să te salveze. Vom vede dacă merita să-ți vinzi sufletul.

– Vă rog… vă rog… plângea Giuditta, fără să fie în stare să spună altceva. Vă rog…

Călăul se apropie, cu briciul şi cu carafa de apă cu leşie. Îi turnă puţin pe un subraţ, apoi o rase. Trecu la celălalt subraţ. Îl rase şi pe el. În cele din urmă îi săpuni părul. Tocmai îi pusese briciul la baza frunţii când uşa camerei de tortură vibră şi fu deschisă din afară.

– Cine îndrăzneşte să deranjeze? tună fratele Amadeo.

Patru gardieni ai Serenissimei intrară şi se aşezară câte doi de o parte şi de alta a uşii. Imediat în urma lor intră un prelat, îmbrăcat în negru, cu o sutană aparent modestă, dar dintr-un material foarte lucios. Şi în spatele prelatului, ajutat de doi clerici cu tonsură proaspătă, înaintă silueta subţire şi firavă, însă charismatică, a unui bătrân cu o beretă cu un ciucure roşu şi un baston pastoral de aur în mână.

– Excelenţa Sa patriarhul Veneţiei, Antonio II Contarini, anunţă prelatul îmbrăcat în negru.

Călăul lăsă imediat capul în jos. La fel făcură şi cei doi gardieni care se ocupaseră de Giuditta.

Sfântul alergă spre suprema autoritate ecleziastică a Veneţiei şi i se aruncă la picioare în genunchi, încercând să-i ia mâna să-i sărute inelul.

Patriarhul îl îndepărtă cu un gest deranjat.

– Sărută fără să mă atingi, spuse cu o voce subţire, uşor stridentă, însă plină de forţă. Mâinile alea ale tale mă impresionează.

Sfântul îşi lipi buzele de inel şi îl sărută, fără să reţină mâna înmănuşată a patriarhului în mâna lui.

– Sosesc la timp, văd, spuse patriarhul aruncând o privire rapidă spre Giuditta, legată goală de tăblia mesei, şi la instrumentele care se înroşeau în vasul cu cărbuni.

– Stinge focul ăla, călăule.

– Dar, Sanctitate… începu fratele Amadeo.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire severă.

– Să nu îndrăzneşti să mă întrerupi, îi spuse. Apoi ridică o sprânceană. Şi oricum se pare că tu eşti Sfântul din noi doi, şi întoarse capul spre prelat, râzând cu el. Scaun, porunci pe urmă.

Cei doi clerici luară un scaun şi îl ajutară.

Patriarhul suspină, obosit. Duse arătătorul şi degetul mare al mâinii stângi spre şaua nasului şi strânse, la baza ochilor, ca şi cum şi-ar fi îndepărtat o durere de cap.

Prelatul apropie de el o sticluță şi îi scoase dopul.

Patriarhul o mirosi. Tuşi, apoi păru să se simtă mai bine. Îi mulțumi prelatului cu un semn din cap.

– De multă vreme Roma vrea un proces public, chiar dacă nu intră în uzanţele noastre, zise atunci, cu glasul ăla al lui strident, ca să celebreze şi să afirme puterea Bisericii şi aici la Veneţia, unde simte că i se opune puterea temporară a dogelui şi politica Serenissimei Republici San Marco.

Făcu o strâmbătură. Evident, ca nobil cetăţean al Veneţiei, fidel idealurilor de independență ale Republicii, acel ordin al capului suprem al Bisericii nu-i plăcea. Însă, ca servitor al lui Dumnezeu, era silit să se supună.

– Aşa că *fiat voluntas Dei*. Se uită la Sfânt. Şi ce poate fi mai bun decât acest atât de scabros caz al evreicei care, cu rochiile ei, a vrăjit femeile venețiene şi le-a furat sufletul? Este o întâmplare despre care se va vorbi oriunde, care va face vâlvă în prostime, care-i va pasiona pe poeți şi menestreli… şi care vede o străină, ba mai mult, o evreică, o necredincioasă, cum atentează la binele Veneției. Astfel Biserica… Biserica! repetă emfatic, va salva cetățenii Serenissimei. Spun bine, Sfântule?

– Foarte bine, mărite patriarh, se închină fratele Amadeo.

– Atunci Inchizitorule, nu o omorî înainte de proces...

– Nu, mărite patriarh, eu...

– Nu mă întrerupe!

Sfântul îngenunche umil.

– Nu o omorî şi nu o prezenta în tribunal ca pe o martiră. Nu o aduce într-un asemenea hal ca prin înfăţişarea ei să stoarcă milă. Mă înţelegi? Trebuie să acţionăm altfel decât în procesele care se ţin cu uşile închise. Trebuie să folosim inteligenţa pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu.

– Da, mărite patriarh.

– Vreau să fie frumoasă, zise patriarhul. Nu uita, Inchizitorule, răul este întotdeauna seducător. Ai auzit vreodată de diavolul care oferă căcat?

Sfântul nu răspunse.

– Trebuie să-ţi pun încă o dată întrebarea? zise patriarhul.

– Nu.

– Nu oferă niciodată căcat, diavolul, corect?

– Foarte corect.

– Oferă putere, bogăţie, frumuseţe, adevărat?

– Foarte adevărat.

– Şi, dacă nu va părea că această fată a obţinut putere, bogăţie şi frumuseţe... cine va crede că a făcut pact cu diavolul?

– Nimeni.

– Foarte nimeni, ar fi trebuit să spui.

Prelatul îmbrăcat în negru râse.

– Foarte nimeni, spuse Sfântul.

– Mi-ai fost indicat ca Inchizitor numai şi numai pentru că populaţia Veneţiei te cunoaşte, ţi-ai câştigat oarecare faimă datorită acelor... patriarhul făcu o strâmbătură, acelor găuri din palme, spuse evitând voit să le numească stigmate. Se uită la el aproape cu dispreţ. Era evident că Sfântul nu-i plăcea. Vei fi în

stare să susții procesul? îl întrebă atunci. Sau e mai bine ca eu să-mi găsesc un alt paladin?

– Acordați-mi această posibilitate, mărite patriarh. Nu vă voi dezamăgi. O vânez pe această evreică de aproape doi ani, spuse Sfântul, încălzindu-se.

– Să nu o transformi într-o chestiune personală, îl avertiză patriarhul. Tu lucrezi pentru mine, care la rândul meu lucrez pentru Sanctitatea Sa, care lucrează pentru preamărirea Domnului Nostru.

– Sunt umilul dumneavoastră servitor, spuse fratele Amadeo.

– Atunci apropie-te, zise patriarhul.

Sfântul se ridică și își apropie urechea de gura patriarhului.

– Una dintre acuzatoarele evreicei este o femeie cu reputație proastă, murmură patriarhul. Ghinionul vrea ca bietul, nebunul și dementul meu nepot Rinaldo să fie amantul... după cum tu bine știi, pe de altă parte, ținând cont că petreci și tu cu demența principelui, mi se spune.

Fratele Amadeo roși.

– Nu roși ca o fecioară, Sfinte, spuse cu o voce de gheață patriarhul. Acolo unde e carne în descompunere mereu se găsesc viermi și paraziți. Patriarhul apucă între două degete urechea Sfântului și o trase spre el. Ceea ce mă interesează este ca numele familiei mele să nu fie asociat nici cu femeiușca aia și nici cu acest proces. Cel puțin nu oficial. De aceea, înainte de a o chema ca martor pe târfa aia care trăiește în micul palat Contarini, o vei instrui cum trebuie. Dacă numele nepotului meu nu va fi pomenit, va fi răsplătită. Dacă, în schimb, se va auzi de el, explică-i că instrumentele călăului nostru se pot oricând încălzi pentru ea.

Sfântul făcu un pas înapoi. Încuviință.

– N-aveți teamă.

Patriarhul le făcu semn clericilor. Aceştia se apropiară imediat şi îl ajutară să se ridice. Apoi îl susţinură în timp ce se întorcea fără să o fi privit nici măcar o dată pe Giuditta, legată de tăblia mesei. Când ajunse aproape de uşă, întoarse capul spre Sfântul care îl petrecuse mergând în urma lui aplecat de mijloc şi într-o parte.

– Mulţimea din Veneţia te cunoaşte. Acesta e singurul motiv pentru care ţi se dă ocazia, deşi eşti lipsit de experienţă inchizitorială. Îţi repet şi tu să nu uiţi.

– Nu voi uita...

– Şi ai citit cartea pe care ţi-am trimis-o? întrebă patriarhul.

– *Malleus Maleficarum?* Fireşte, mărite Patriarh. E un manual... stupefiant, răspunse Sfântul.

– Urmează procedurile acelea. Învaţ-o pe de rost. Şi citează mereu *Approbatio* a comisiei de teologi germani din Köln ca să se înţeleagă cum acceptă întreaga Biserică manualul, spuse patriarhul, ştiind totuşi că introducerea era un fals, care folosea doar ca să dea tratatului acel *imprimatur* de operă teologică impecabilă.

– Aşa voi face, mărite Patriarh. Aveţi încredere.

– Să nu mă dezamăgeşti, frate.

– Nu vă voi dezamăgi, spuse Sfântul, ridicând mâinile spre Patriarh.

Patriarhul se uită la stigmatele lui fără să clipească.

– Să nu faci prea mult pe caraghiosul cu găurile alea în tribunal, spuse cu dispreţ profund. Nu eşti bufonul lui Dumnezeu.

Apoi plecă.

Atunci Sfântul se întoarse spre călău.

– Dezleag-o, porunci. Cunoşti o prostituată?

Călăul făcu o mutră uluită, fără să ştie ce să răspundă.

– Găseşte o prostituată, zise Sfântul, şi spune-i să aibă grijă de evreică cu pomezile, sulimanurile şi uleiurile ei. Vreau să fie spălată, pieptănată, parfumată. Trebuie să transforme vrăjitoarea într-o prostituată excitantă. Se apropie de Giuditta, care se agita pe masă, goală şi umilită. Trebuie să o înfăţişăm aşa cum e, murmură uitându-se în ochii ei. Se aplecă peste ea, până aproape îi atinse faţa cu gura, ca un amant care juca un ritual amoros perfid şi rafinat. Târfa diavolului.

Şi atunci Giuditta se îngrozi cu adevărat.

79

Gărzile de la Palatul Ducal, cu comandantul lor în frunte, năvăliră în spital.

– Unde-i băiatul care răspunde la numele de Mercurio? somă comandantul, care avea nasul umflat.

Isac, Ana, căpitanul Lanzafame, prostituatele vindecate şi cele întinse în paturi se întoarseră să se uite la ei. Şi chiar tinerii soldaţi mutilaţi, care de-acum îl ajutau permanent pe Isac, se îndreptară spre gărzi, sprijinindu-se în cârjele lor. Şi cu toţii se uitau spre soldaţi ca şi cum ar fi fost miraţi de acea intruziune.

În realitate, gărzile sosiseră cu câteva clipe înainte cu două ambarcaţiuni arătoase care ancoraseră pe malul canalului din faţa casei Anei făcând o asemenea gălăgie încât oricine, pe o rază de un sfert de milă, i-ar fi putut observa.

Căpitanul Lanzafame veni în întâmpinarea comandantului gărzilor.

– Pe cine căutaţi? întrebă, prefăcându-se uimit.

– Se numeşte Mercurio, răspunse comandantul. Nu ştiu mai mult.

– Şi ce ar fi făcut? întrebă Ana, apropiindu-se.

– Nu te interesează, femeie, răspunse comandantul.

Isac şi alte câteva prostituate se adunară în jurul gărzilor. Cu toţii se uitau fix la nasul comandantului.

– Aşadar? Răspundeţi sau veţi fi consideraţi cu toţii complicii lui, zise comandantul. Ştiu că trăiţi aici.

– Aveţi dreptate şi în acelaşi timp greşiţi, răspunse Lanzafame. E un fel de vagabond. Câteodată stă aici, câteodată nu. În acest moment, de exemplu, nu e aici. Şi nu avem idee unde poate fi, comandante.

– Îl apăraţi? zise comandantul.

– Controlaţi cu ochii dumneavoastră, răspunse Lanzafame.

– Controlaţi, spuse Isac. Dar vă sfătuiesc să nu atingeţi nimic. Arătă spre prostituatele din paturi. Sunt contagioase.

Comandantul şi gărzile se uitară în jur stânjeniţi. Le priviră pe prostituatele mâncate de plăgi.

– Dacă-l vedeţi pe delincventul ăsta, aveţi datoria să anunţaţi autorităţile, spuse comandantul. E căutat şi oricine îl găzduieşte sau îl ascunde e considerat complicele lui şi duşmanul Republicii.

Toţi cei prezenţi îl priviră în tăcere, fără să încuviinţeze şi fără să vorbească.

După o clipă, comandantul şi gărzile lui se îndreptară spre ieşirea din spital, la fel de gălăgioşi precum intraseră.

Lidia, fiica Republicii, îi urmă până la ambarcaţiuni. Apoi se întoarse în spital şi anunţă:

– Au plecat.

– Poţi ieşi, spuse atunci Scarabello.

Mercurio ieşi de sub patul lui. Era palid. Trăsăturile feţei lui erau alungite.

– L-ai altoit bine, râse Lanzafame. Are nasul rupt.

Mercurio încuviinţă distrat. De când Isac îi spusese că Giuditta încă îl iubea, Mercurio nu avusese linişte nici măcar o clipă. Prima întrebare care îl tortura era de ce voise Giuditta să încheie povestea lor. Nu avea sens. Și probabil era singura pe

lume care i-ar fi putut răspunde la o asemenea întrebare. Însă era ceva şi mai urgent. Era o nelinişte, o panică necontrolabilă care îl ardea. Avea să izbutească să o salveze?

– Aşadar? îl întrebă pe Scarabello, aproape gâfâind.

Scarabello se uită la el cu ochii înceţoşaţi.

– Ce?

– Poţi să o ajuţi, da sau nu? îi repetă Mercurio, care îi pusese întrebarea aceea înainte să fi sosit gărzile.

– Nu poţi să stai aici, spuse Ana, îngrijorată, apropiindu-se de pat. Trebuie să te ascunzi. Ai auzit? Eşti căutat.

– Da, bine, o să ne gândim la asta, i-o tăie scurt Mercurio, încercând să respire. I se adresă din nou lui Scarabello, cu graba aceea dictată de panică: Răspunde, o poţi ajuta pe Giuditta?

– Cum aş… putea…? dădu din cap Scarabello.

Mercurio se aşeză pe marginea patului lui Scarabello.

– Şi bărbatul ăla puternic pe care îl cunoşti? Văzu că Scarabello avea privirea înceţoşată. Ăla care se află la o aşa înălţime încât mi-ar veni ameţeala? Îţi aminteşti?

Scarabello întinse o mână şi-l apucă de haina subţire de in, atât de uşor încât aproape că nu reuşea să ţină materialul între degete.

– De ce-mi vorbeşti ca unui tâmpit, băiete? Te înţeleg… deocamdată te înţeleg.

– Atunci răspunde-mi, îl luă repede Mercurio.

– Giuditta a ta… e pierdută, bâigui Scarabello.

– Nu!

– Ba da, băiete… dacă ar fi furat inelul… dogelui însuşi… bărbatul care stă în fruntea Marelui Consiliu… ar fi putut… interveni. Scarabello se opri gâfâind. Dar treaba asta… e o chestiune de Biserică. Sfânta Inchiziţie… nu ţine de guvernul Serenissimei… ci direct de papa de la Roma… Îţi e clar?

– Nu, repetă Mercurio. Nu. Trebuie să fie ceva care…

Scarabello încercă să râdă, însă îi lipsi suflul, în timp ce ridica o mână să îl întrerupă pe Mercurio.

– Nici măcar nu are dreptul la un apărător, zise el. Știi cum se spune? O vrăjitoare e deja friptă... înainte să se aprindă rugul...

Se uită la Mercurio. Văzu disperare în ochii lui.

Mercurio îi apucă mâna, încordat.

– Te rog, ajută-mă...

Lui Scarabello îi fu milă de Mercurio. De-acum viața Giudittei nu mai valora o para. Oricine, înăuntru acolo, știa asta. Și tatăl ei. În schimb, băiatul ăla voia să schimbe un destin scris deja cu foc. Era gata să-și ia pe propriii umeri tineri toată responsabilitatea. și atunci simți că nu îl putea dezamăgi.

– Poate...

Mercurio îi strânse mâna.

Scarabello se uită spre Ana, care rămăsese acolo alături. Femeia aceea îl disprețuia. Și Scarabello putea înțelege asta.

– Lasă-ne singuri, îi spuse Mercurio Anei, crezând că privirea aruncată de Scarabello însemna că voia să îi împărtășească un secret.

Ana își îndreptă privirea spre Scarabello. Și dădu ușor din cap. Nu voia ca infractorul acela să-i pună viața în pericol lui Mercurio. Însă nu găsi puterea să-i spună nimic. Se răsuci și plecă.

– Poate ar putea exista o ocazie să... fugă... chiar dacă e foarte greu...

– Cum? zise Mercurio.

– Nu știu... acum nu știu... Scarabello respira greu, în timp ce căuta să-i dea o speranță lui Mercurio. Punctul slab e traseul de la închisoare la locul procesului și invers... Dacă se poate încerca ceva.. acolo e... Scarabello agită un deget în aer. Dar și dacă am reuși... te-ar găsi... dacă o apuci pe vreun drum terestru...

– Aşa că?

– Aşa că repară-ţi corabia, băiete. Dacă reuşeşti să o ajuţi pe iubita ta să fugă din închisoare, ai o singură posibilitate… pe calea mării. La asta nu se vor gândi… urcă pe corabie. Şi roagă-te.

– I-am spus lui Zuan să o scufunde… făcu Mercurio.

– Şi tu crezi că bătrânul ăla ascultă de un puşti? surâse Scarabello. L-am văzut. E un bătrân încăpățânat, care s-a căsătorit cu barca aia. Nu o va scufunda niciodată… pun pariu…

– N-am bani să…

– Ba ai. Am să ţi-i dau eu… Ți-am spus deja…

– Am să ți-i înapoiez.

– Eşti un adevărat nătărău, băiete, râse încet Scarabello. Uită-te la mine. Sunt pe moarte. Vrei să mi-i pui în sicriu?

Mercurio dădu din cap.

– Tu n-ai să mori.

– Du-te la bătrân…

– Mulțumesc.

– Du-te.

În timp ce Mercurio ieşea din staul alergând, Scarabello îl urmări cu privirea. Nu ar fi putut să o ajute să evadeze pe fiica doctorului, se gândea. Era o nebunie. Iar chestia aia cu corabia era o tâmpenie. Cel puțin l-ar fi ţinut ocupat. Întotdeauna îi plăcuse băiatul ăla. Ar fi vrut să îl ajute. Însă nu-i putea da nimic altceva decât speranţă. Doar o fragilă speranţă. Dar şi aşa era ceva, se gândi. De când se afla în patul ăla înțelesese că speranţa era un bun prețios.

Mercurio se apropie de Isac şi de Lanzafame, care stăteau lângă adăpătoare.

– Căpitane, îi spuse lui Lanzafame, ați putea face aşa fel încât să vi se încredințeze misiunea să o escortați dumneavoastră pe Giuditta de la temniță la proces şi înapoi?

Lanzafame se uită surprins la el.

Isac se întoarse spre Mercurio. Ochii lui erau vii. Pentru prima oară de când Giuditta fusese arestată.

– Ce-ți trece prin cap? îl întrebă.

– Ați putea face în așa fel încât să vi se încredințeze paza? repetă Mercurio către Lanzafame.

Lanzafame dădu din cap.

– Cum aş putea... sunt ordine de sus şi...

– Bine, îl întrerupse Mercurio. Dar dacă aş reuşi eu să fac să vi se încredințeze această misiune şi pe urmă... cineva ar reuşi să o ajute pe Giuditta să scape ... Domnia Voastră aţi ucide-o?

Lanzafame se întoarse spre Isac. Apoi se uită din nou la Mercurio.

– Cum poți să crezi că aş face aşa ceva, băiete?

– Vrei să o ajuți să fugă? spuse Isac, cu glasul care îi tremura de emoție.

– Dumneavoastră nu ați încerca? zise Mercurio.

„Era teamă în ochii lui", gândi Isac. Dar şi curaj.

Mercurio se întoarse în grabă la patul lui Scarabello.

– Câte favoruri îi poți cere bărbatului puternic?

– Atâta vreme cât sunt viu am... credit nelimitat... răspunse Scarabello.

– Am una, pentru început.

Isac şi Lanzafame sosiră şi ei şi se aşezară în jurul patului. Păreau să îşi țină răsuflarea.

– Despre ce e vorba? întrebă Scarabello

– Escorta de la temniță, zise Mercurio.

Scarabello se gândi în linişte.

– Da... cred că se poate rezolva... Se întoarse spre Lanzafame. Îi zâmbi slăbit. Însă aşa riscați să pierdeți momentul morții mele, căpitane...

Lanzafame se uită fix la el. Ceva în privirea lui se schimbase. Încuviință. Şi îşi încreţi buza imperceptibil, ca şi cum şi-ar fi reţinut un zâmbet.

– Voi risca, spuse.

– Dumnezeu să ne apere, zise Isac în timp ce i se umezeau ochii. Dumnezeu să ne apere şi să aibă grijă de Giuditta.

Mercurio se uită la Scarabello.

– Ţi-l trimit pe chior?

– Nu, răspunse Scarabello. Va trebui să te duci tu să vorbeşti cu el.

Mercurio îşi duse o mână la piept, ca şi cum ar fi încercat să-şi liniştească respiraţia gâfâită de teamă.

– Bine, răspunse.

– Apropie-te, îi spuse Scarabello şi, când Mercurio se aplecă, îi murmură în ureche: Ăla îl mănâncă la micul dejun pe unul cum e chiorul. Când te va primi, trebuie să te uiţi drept în ochii lui şi să îl faci să înţeleagă că nu e cu nimic mai bun decât tine. Atunci te va asculta.

– Am să încerc...

– Şi ar fi mai bine să-i ceri tot o dată... continuă Scarabello. Aşa că, dacă îţi vin în minte alte favoruri...

– De acord.

– Aşteaptă... Scarabello îl apucă pe Mercurio de o mână. Se întoarse spre Isac şi spre Lanzafame. Lăsaţi-ne singuri, vă rog...

Isac şi Lanzafame se îndepărtară.

Scarabello îşi desfăcu cămaşa. Luă un lanţ de aur între degete şi încercă să şi-l smulgă de la gât. Dar nu avea putere. Zalele lanţului zăngăniră, degetele lui Scarabello, pline de plăgi, le dădură drumul. Gâfâi obosit. Îi făcu semn lui Mercurio să îl ajute.

Mercurio scoase cu delicateţe lanţul de la gâtul lui Scarabello. O şuviţă lungă de păr alb rămase încurcată într-o za a lanţului. Mercurio o scoase repede, sperând ca Scarabello să nu o vadă.

– Arată-i-l… arată-i-l lui Jacopo… Giustiniani… Scarabello arătă spre sigilul legat de lanț. Așa se numește… dar să nu-i pomenești numele aici… trebuie… făcu ochii mici, ca și cum ar fi căutat cuvântul potrivit, trebuie… să-l aperi…

– Bine, spuse Mercurio.

Lăsă privirea în jos spre sigiliu. Era lucrat cu migală în aur, iar piatra era un agat aproape roșu. Pe agat era încrustată o acvilă bicefală cu aripile desfăcute.

– Dacă mor înainte… sigiliul acesta va fi de ajuns ca să-l faci să creadă încă ceva vreme că sunt încă în viață… spuse Scarabello.

– Tu n-ai să mori, repetă Mercurio.

– Cu toții murim… mai devreme sau mai târziu…

Mercurio părăsi Mestre cu o greutate în suflet. Totul era pe umerii lui, știa asta. Totul era pe umerii lui și el trebuia să reușească. Altminteri, Giuditta avea să moară.

Se lăsă dus de Tonio și de Berto, ca de fiecare dată, pe canalul Santa Giustina, unde se intersecta cu canalul Fontego. Acum mai mult ca niciodată voia să evite ca prea multe persoane să știe de corabie, dacă era posibil.

În timp ce mergea pe chei, aproape alergând, auzi un bubuit de tobe pe câmpul din vecinătate. Se duse și el și văzu o mică mulțime care se aduna în jurul unui pristav.

– Duminică, ziua Domnului, din voința patriarhului nostru Antonio II Contarini, rostea răspicat pristavul, cu glasul lui sonor, în piața San Marco lângă Molo Ducale, în prezența autorităților Serenissimei Republici Venețiene, Sfânta Inchiziție Romană va citi în public darea de seamă privind acuzațiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare și evreică…

Mulțimea aplaudă.

Mercurio își dădu seama că nu avea mult timp. De-acum rugul era pregătit.

Poate aveau toţi dreptate. Probabil că Giuditta era condamnată. Dar el nu putea şi nu voia să renunţe.

Ajunse alergând la atelierul lui Zuan dell' Olmo. Dădu colţul ţinându-şi răsuflarea.

– Unde eşti, bătrâne? ţipă.

Mosè îl întâmpină lătrând bucuros.

– Nu ai scufundat-o! îi spuse lui Zuan când acesta apăru.

– Nu, băiete, zise Zuan, serios. Şi nu vreau monedele tale de aur. Nu îţi vând corabia mea. Nu ştiu ce să fac cu aurul. Prefer să stau aici să putrezesc odată cu ea...

Mercurio râse şi îl îmbrăţişă cu un entuziasm exagerat. Ceva mergea pe calea cea bună.

– Te ador, Zuan!

– Ce dracu' faci, băiete? spuse deranjat şi stânjenit bătrânul, încercând să se elibereze din strânsoare.

– Nu trebuie să o scufunzi, îi spuse Mercurio. Trebuie să o repari.

– Tu eşti prost, băiete, făcu bătrânul Zuan, împungându-l cu un deget. Am înţeles imediat că eşti prost.

– Trebuie să o repari, zise Mercurio. Şi repede.

– Cât de repede? Şi cu ce bani?

– O săptămână...

– O săptămână? Vezi că eşti pr...

– O săptămână, îl întrerupse Mercurio. Avea o privire hotărâtă. Strânse mâna pe umărul osos al lui Zuan. E o chestiune de viaţă şi de moarte, îi spuse.

Bătrânul marinar deveni atent.

– Odată am fost la Arsenal. Într-o zi au construit una din nimic, zise Mercurio. Arătă spre corabie. Peste o săptămână trebuie să plutească. Şi despre bani să n-ai grijă. Am toţi banii de care avem nevoie.

Zuan dădea din cap în timp ce Mosè lătra entuziast.

– Taci, nătărăule! strigă la el bătrânul.

Mosè lătră şi mai abitir, dând din coadă.

– Şi pregătiţi-vă de plecare. Amândoi, spuse Mercurio, arătând spre Mosè.

Zuan îl privi.

– Tu eşti prost! Tu eşti prost, prost din cap până-n picioare... Agită braţele în aer. E nevoie de un echipaj ca să pilotezi o corabie, te-ai gândit vreodată la asta?

– Găseşte un echipaj, zise Mercurio. Eu am doi vâslaşi de meserie. Pot fi buni la ceva?

– Avem nevoie de cel puţin douăzeci, la dracu'!

– Aşa că trebuie să găseşti numai optsprezece, bătrâne. Îl ţintui cu privirea. Nu glumesc. Crede-mă.

Zuan scoase un sunet care însemna că se preda. În ochi avea o scânteiere veselă.

Mercurio îl luă de umeri.

– Uită-te la mine, îi spuse serios.

Mosè scheună şi se aşeză, cuminte.

– Bătrâne, am nevoie de tine, îi spuse Mercurio. Să nu mă trădezi.

– Nu... murmură Zuan şi, pe când Mercurio pleca alergând, îşi şterse o lacrimă de emoţie şi încercă să îi tragă un şut lui Mosè, care însă se feri şi începu să latre în jurul lui, vesel.

– Mare nătărău, râzi de boşorogul ăsta băşinos şi îmbălsămat! Acum să te vedem dacă rezişti cu adevărat pe mare...

În depărtare se auzeau tobele Inchiziţiei.

80

Piaţa San Marco strălucea sub soarele nemilos, feroce. Lumea mergea gâfâind de căldură, pe la umbră, pe sub porticurile de la Paratie Nuove, tocmai reconstruite.

Dintr-odată, vara se abătuse peste Veneţia ca o boală. Aerul era greu, sufocant, irespirabil. Cerul era jos şi cenuşiu, de o luminozitate nedefinită, nenaturală. Canalele mai mici erau aproape secate. Noroiul ținea somnii prizonieri. Şi acolo unde era mai uscat se citeau urmele şobolanilor. Apa stătută mirosea mai mult ca niciodată a putregai. Excrementele lichide şi solide, de la oameni şi animale, fermentau repede, curtate de roiuri de muşte. Cadavrele porumbeilor, ale şoarecilor, ale pescăruşilor, ale pisicilor şi până şi cele ale cailor, umflate şi cu picioarele în sus îndreptate spre cer, se descompuneau repede, dând la iveală fără pudoare colcăiala de viermi care se desfătau cu ele. Benedetta era transpirată, dar tot mergea cu pas iute, fără să încetinească. Într-o mână avea o batistă prețios brodată cu dantele de Burano. În cealaltă, un permis de liberă trecere pe care puțini, în acele zile, l-ar fi putut obține.

În timp ce trecea printre oameni, Benedetta întoarse capul să se uite în urma ei. Avea senzația că era urmărită. De când ieşise din palatul Contarini i se păruse că aude paşi, pe ulițele cele mai

goale, care se coordonau cu ai ei, care se opreau când se oprea ea. Poate principele pusese un servitor pe urmele ei. Probabil, voia să o controleze. Era în firea principelui să aibă totul sub control. Şi, în realitate, nu numai o dată, în zilele acelea, o întrebase pe unde umblă. Poate servitorul care o adusese la Mestre, la Mercurio, vorbise. Din acel motiv, aproape cu o oră înainte, ieşise singură din casă, fără însoţitori. Şi din acel motiv, înainte de a ajunge în piaţa San Marco, făcuse un traseu întortocheat.

Benedetta se întoarse brusc din nou. Dar nu observă pe nimeni.

Ajunsă la capătul Paratie Nuove, traversă piaţa, trecând prin faţa bazilicii San Marco, şi ajunse la clopotniţă, la baza căreia erau înghesuite prăvălii de lemnărie. Trecu de ultima prăvălie, unde o echipă de bărbaţi aranjau stocuri înalte de buturugi de lemn de ars, şi în stânga ei văzu Palatul Ducal. Ajunsese. Se simţea exaltată şi în acelaşi timp, poate din cauza acelei călduri ieşite din comun, nesigură şi agitată.

Se opri la umbra acoperişului prăvăliei de lemnărie. Pe pământ era un covor de talaş, în aer se respira un iz de răşină proaspătă de brad. Benedetta îşi şterse cu batista sudoarea de pe frunte. Apoi îşi tamponă decolteul şi-şi băgă batista în rochie, pe la subsuori. Respiră adânc. Îşi impuse să se calmeze. Îşi relaxă trăsăturile feţei. Încercă să aibă o mină detaşată şi, când se simţi gata, se mişcă.

Pescăruşii, pe cer, îşi strigau hohotele ascuţite şi se înghesuiau pe pilonii cheiului ducal pe Canal Grande.

Benedetta îi văzu pe cei doi gardieni de la Palatul Ducal întorcându-se să se uite la ea. Simţi cum îi curge sudoarea de-a lungul spatelui şi printre picioare. Nu încetini şi nici nu coborî privirea. Când ajunse în faţă, fără să vorbească, cu un gest de superioritate şi fără emfază, ca şi cum ar fi fost o rutină cu care rangul ei o obişnuise, le arătă acestora permisul de liberă trecere.

Gardianul mai în vârstă rupse sigiliul şi citi. Permisul era semnat de Sfânt, Inchizitorul, şi contrasemnat, fără însă să ştie, de principele Rinaldo Contarini. Gardianul făcu o plecăciune uşoară în faţa Benedettei, aruncă în jur o privire şi o întrebă uimit:

– Nu aveţi servitori?

Benedetta îl țintui cu o privire de gheaţă.

– Prefer să nu atrag atenția asupra acestei vizite, răspunse pe urmă.

Gardianul făcu o altă plecăciune, apoi i se adresă colegului spunându-i:

– Însoţeşte-o pe Domnia Sa la evreică.

Şi celălalt gardian făcu o plecăciune şi se întoarse, îndreptându-se spre temniţe.

Benedetta se întoarse şi privi către arcade. Senzaţia că e urmărită nu o părăsea. Însă nici de data aceasta nu observă niciun suspect.

Apoi îl ajunse din urmă pe gardianul care o aştepta în uşa temniței.

Când se strecură în subteranul întunecos şi umed, Benedetta simţi cum îngheaţă sudoarea pe ea. O trecură fiori. Merseră prin faţa celulelor comune, de unde veneau vaiete, rugăciuni şi un miros neplăcut de trupuri. Apoi trecură de un coridor cu celule de o persoană. În cele din urmă ajunseră în fața unei uşi din lemn de nuc, neagră şi străveche, blindată cu traverse lungi din fier forjat. Gardianul făcu semn unui coleg, care avea la centură o legătură mare de chei.

În cele din urmă uşa fu deschisă.

– Rămâneți afară, zise Benedetta.

– Cum porunciţi, Domnia Voastră, spuse atunci gardianul întinzându-i o lampă cu ulei. Fiţi atentă, pardoseala e fără îndoială alunecoasă. Prizonierii se pişă mereu pe jos.

Celălalt gardian adulmecă în întunericul celulei și râse. Apoi se dădu deoparte.

Benedetta luă lampa cu ulei și o ridică dinaintea ei. Întunericul celulei era de nepătruns. Era un miros puternic. Nu de urină. Era un miros diferit. Benedetta se gândi că era mirosul fricii. Și își dădu seama că ei înseși îi era teamă să treacă acel prag.

– E... legată? îi întrebă pe gardieni.

– Nu vă poate face nimic, Domnia Voastră. Stați liniștită, răspunse temnicerul.

Benedetta respiră adânc și intră.

În urma ei, cei doi gardieni mustăciră.

Lampa își împrăștia în jurul ei scânteierea slabă, luminând o porțiune nu mai mare de un pas. Benedetta văzu că pardoseala era făcută din dale mari de piatră, grosolan finisate, pe care timpul le netezise. Pereții erau din cărămizi roșii, construiți boltit și cu grinzi groase transversale de susținere. O primă serie se desfășura paralel cu pardoseala la câteva palme de pământ, o a doua serie la mai puțin de un stânjen. De bârne erau fixate inele, lanțuri și juguri.

Benedetta înaintă încet. Mirosul de mizerie și de umori trupești creștea, pe măsură ce înainta în celulă.

Când, coborând lampa în fața ei, la nivelul propriilor genunchi, văzu materializându-se chipul Giudittei, Benedetta sări un pas înapoi, înspăimântată. Apoi își trase sufletul și apropie din nou lampa.

Giuditta strânse ochii, ca și cum acea lumină slabă tremurătoare ar fi orbit-o. Dădu capul într-o parte.

Benedetta se apropie mai mult. O privi în ochi pe Giuditta. Așteptă să o recunoască, fără să scoată vreo vorbă. Apoi își coborî privirea de-a lungul trupului Giudittei. Era ghemuită la pământ. Avea pe ea o rochie murdară, șifonată. Giuditta, pe

măsură ce lumina lămpii o explora, se ghemuia şi mai mult, lipindu-se de perete. Mişcându-se înapoi, descoperi un genunchi julit. Benedetta văzu că gleznele îi erau strânse de două inele de fier, mari şi groase, ruginite. Şi un inel, cu un lanţ scurt, îi fusese încins în talie, obligând-o să stea aşezată pe pământ, cu extrem de puţină libertate de mişcare. Încheieturile mâinilor îi erau puse în lanţuri şi zgâriate. Avea pielea feței murdară şi privirea aceea de animal în cuşcă.

Benedetta se gândi că erau cel puţin trei zile de când trăia în întunericul ăla. Celula nu părea să aibă ferestre. Aerul era rece, umed şi viciat. „Cu toate astea, Giuditta era încă frumoasă", se gândi Benedetta făcând o mişcare de furie. O urî din tot sufletul, mai mult decât până atunci, fiindcă nici măcar temniţa nu o învinsese. Cel puţin nu în totalitate. „Era încă o rivală demnă", se gândi.

– Ciao, vrăjitoareo, îi spuse.

Giuditta îi susţinu privirea. Avea ochii înroşiţi, obrajii supţi, părul îi era lipicios, murdar şi buzele crăpate.

– Nu-mi mai e... frică de tine, spuse, cu o voce răguşită.

Benedetta apropie şi mai mult lampa de faţa ei.

– Nu-i nevoie să te înspăimânt eu, îi răspunse. Ridică lampa în spatele ei, cu o mişcare circulară, ca şi cum ar fi arătat cuiva celula. Nu. Nu mai e nevoie să te înspăimânt eu, şi apoi râse, forţat. Întinse o mână, ca şi cum ar fi vrut să o mângâie.

Giuditta întoarse capul.

– E frumos să te văd aşa, îi murmură Benedetta.

– Ce vrei? făcu Giuditta.

– Ce aş putea vrea mai mult de atât? surâse Benedetta. Făcu o pauză lungă, în timp ce-i ținea lampa în fața ochilor. Dar continua să creadă că încă era frumoasă. Vreau să te văd murind! îi zise cu mânie.

Cu toate eforturile ei, Giuditta simţi cum groaza îşi înfigea ghearele în stomacul ei.

– De ce? întrebă în şoaptă.

Benedetta se uită la ea fără să răspundă. Apoi o scuipă în faţă, se ridică şi plecă spre uşa celulei. În prag se opri.

– Mă duc la Mercurio, spuse încercând să-şi păstreze un ton normal, ca şi cum ar fi vorbit cu o prietenă. Îl consolez. Se întoarse lângă ea. Şi el se lasă bucuros consolat de mine. Rămase în picioare în faţa Giudittei. Nu pot să-l salut din partea ta, înţelegi asta, nu-i aşa? spuse aplecându-se ca să lumineze faţa Giudittei.

Şi văzu că plângea. Suspină ca de o mare plăcere şi plecă fără să se mai oprească.

Ajunsă afară din temniţă, soarele o izbi cu putere. Aproape că uitase de căldura aceea şi de lumina aceea, care reverbera deasupra apei lagunei transformând-o într-o pardoseală de oglinzi mici în continuă mişcare. Lăsă aerul cald să-i umple plămânii şi pe urmă, ca restabilită, se îndreptă spre cheiul de lângă Molo Ducale.

Îi făcu semn unui gondolier şi urcă într-o barcă.

În timp ce se îndepărta de-a lungul Canal Grande, Benedetta întoarse din nou capul. Se uită spre piaţă, spre arcade, încercând din nou să înţeleagă dacă era cu adevărat urmărită, dacă senzaţia ei avea vreun temei. Dar nu văzu pe nimeni. Atunci privi celelalte bărci şi gondole. Însă erau cu zecile şi se îndreptau în toate direcţiile.

În stânga ei auzi zgomot de tobe. Se întoarse spre Punta da Mar, fâşia îngustă de pământ care despărţea Canal Grande de Giudecca, şi văzu un grup de zdrenţăroşi care-l urmau pe un pristav.

– Duminică, ziua Domnului, din voinţa patriarhului nostru Antonio II Contarini, în piaţa San Marco lângă Molo Ducale, în

prezenţa autorităţilor Serenissimei Republica Veneţiene, Sfânta Inchiziţie Romană va citi în public darea de seamă privind acuzaţiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare şi evreică.

– Doar două zile, murmură Benedetta.

– Ce spuneţi, doamnă? o întrebă gondolierul.

Benedetta se întoarse şi se uită la el, cu un zâmbet angelic întipărit pe buze.

– Du-mă la Mestre, om bun, îi spuse.

Benedetta îl ghidă până la canalul îngust de irigaţie din faţa casei Anei din Piaţă. Coborî şi îi porunci să o aştepte.

– Nu voi întârzia mult, îi spuse îndepărtându-se.

În timp ce mergea spre casă, întoarse capul mereu cu senzaţia aceea neplăcută că e urmărită. Nu văzu nimic, cu excepţia unui smoc de trestii care se mişca, spre deosebire de celelalte, nemişcate în căldură. Cam la vreo zece paşi în urma gondolei ei.

„Încetează să-ţi mai faci griji, îşi spuse. Ai învins."

Se uită iar spre trestii. Acum erau nemişcate. „Probabil fusese o pală de vânt", se gândi.

Ajunse la casă. Bătu.

Veni să-i deschidă o fetiţă.

– Eşti bolnavă? o întrebă şi, pe urmă, fără să aştepte un răspuns, arătă spre staulul din spatele casei. Du-te acolo, ăla e spitalul.

– Oi fi bolnavă tu, piază rea, îi răspunse Benedetta, cu năduf, simţind cum îi îngheaţă sângele, cu toată arşiţa.

– Cine e? se auzi un glas în spatele fetiţei şi pe urmă apăru Ana din Piaţă. A, tu eşti, spuse fără entuziasm. Apoi se întoarse spre fetiţă. Du-te, Lidia. Mama te căuta să întinzi bandajele spălate.

Fetiţa se uită la Benedetta şi se îndepărtă cu paşi iuţi.

Ana o privi fix pe Benedetta, fără obişnuita ei uitătură caldă.

– Eu nu-ţi plac, nu-i aşa? îi spuse Benedetta pe un ton sfidător.

– Dacă ştii, de ce mă mai întrebi? îi răspunse Ana.

– Ce ţi-am făcut? îi zâmbi Benedetta.

– Mie, nimic.

– Atunci nu mă sâcâi, şuieră Benedetta. Vezi-ţi de treburile tale.

– Mercurio face parte din treburile mele, răspunse serioasă Ana.

– A, da, eşti mămica lui, o ironiză Benedetta.

Ana nu-i răspunse şi continuă să se uite la ea.

– De, în schimb, se întâmplă ca eu să-i plac lui Mercurio, spuse atunci Benedetta.

– Tu nu i-ai plăcea nici măcar unui şarpe veninos, îi răspunse Ana. Ştiu eu ce ştiu.

– Benedetta, ce surpriză! exclamă Mercurio sosind prin spatele ei de la spital. Văzu privirea încordată a Anei. Ce se întâmplă?

– Nimic, îi răspunse Ana.

– E o căldură insuportabilă. Însoţeşte-mă la adăpătoare că trebuie să mă răcoresc, îi spuse Mercurio Benedettei.

În timp ce Mercurio se îndepărta, Benedetta o privi ţintă pe Ana, cu un zâmbet răutăcios.

– Du-te-n mă-ta, mămico, îi spuse şi pe urmă se îndreptă spre adăpătoare.

Mercurio era gol până la brâu şi se spăla.

– Ai auzit despre proces? o întrebă.

Avea privirea îngrijorată.

– Ce proces?

– Al fetei doctorului.

– A... Giuditta, vrei să zici? Şi, în timp ce-i pronunţa numele, simţi un fel de slăbiciune. Nu reuşea să-şi alunge din

ochi imaginea acelei blestemate evreice care și după atâtea zile de închisoare era încă frumoasă. Încercă să surâdă ca să nu-i înflorească în ochi toată ura și nesiguranța pe care o avea în inimă.

Mercurio se gândi că Benedetta știa foarte bine, ca toți cei din Veneția. Atunci, de ce se prefăcuse că nu înțelege imediat?

– Da, Giuditta, zise el.

Benedetta suspină.

– Sărăcuța, ce situație urâtă. Se uită la Mercurio. Apa îi strălucea pe piele. Era minunat. Am cumpărat și eu una dintre rochiile ei... știi, cele despre care se spune că sunt vrăjite.

– Și sunt vrăjite? o întrebă, atent de-acum la reacțiile ei.

– Tu crezi în prostiile astea? râse Benedetta.

– Dar tu?

Benedetta strânse buzele, ca și cum s-ar fi gândit.

– De ce vorbim despre ea? Nu-ți face bine, nu crezi? Ar trebui să pui o piatră peste, cum mi-ai spus că vrei să faci.

– Da, ai dreptate, încuviință Mercurio.

Se întrebă dacă Benedetta se prefăcea ca să îl protejeze.

– Te gândești mult la ea? spuse Benedetta cu un junghi dureros în centrul pieptului, cu fața contractându-i-se într-o strâmbătură pe care nu reuși să și-o rețină.

Era furioasă, gândi Mercurio. Nu, nu se prefăcea ca să îl protejeze.

– Nu merită, zise Benedetta cu o voce răgușită, plină de fiere. Ai văzut cum s-a purtat cu tine? Poate nu o fi o vrăjitoare, dar în orice caz e o... Se abținu cu greu. Nu merită, ascultă-mă. Nu te mai gândi la ea.

– Da, ai dreptate, răspunse Mercurio. Brusc era în apărare. Însă e greu să nu te gândești. Sunt pristavi în tot orașul care anunță procesul. Și aici la Mestre.

– Astupă-ți urechile, râse Benedetta.

Mercurio o privi. Se prefăcu a zâmbi.

– Te simți mai bine, nu mai ai cearcănele alea negre.

– Ți-am spus că era un rău trecător. Benedetta îi zâmbi. Sunt mai drăguță?

– Da... Mercurio se uită în ochii ei. Şi Sfântul are vreo legătură cu povestea asta?

– Cu faptul că eu sunt drăguță? glumi Benedetta.

– Cu procesul Giudittei, zise serios Mercurio.

– Sfântul urăşte evreii, ştii doar, răspunse Benedetta.

– Da, ştiu, zise Mercurio. Şi trăieşte în casa ta...

– Ce legătură are? întrebă dezorientată Benedetta.

Mercurio avu senzația că Benedetta avea ceva de ascuns.

– A fost numit Inchizitor sau greşesc?

– A, da? răspunse Benedetta. Nu ştiu, nu ne vorbim...

Mercurio rămase să se uite în tăcere la ea.

– Da, ai dreptate, spuse atunci Benedetta. Acum că mi-ai zis... da, cred că da...

Mercurio continuă să se uite la ea fără să spună nimic.

– Vrei să pun o vorbă bună? glumi Benedetta.

– Ai face-o? o întrebă Mercurio, pe un ton rece.

Benedetta se agită puţin, stânjenită.

– Ştii cum e călugărul ăla... spuse. N-ar sta să mă asculte.

– Aşa e... încuviință Mercurio. Îmi pare rău că ai bătut atâta drum până aici. Azi nu putem sta împreună, îi spuse grăbit. I-am promis doctorului că-l ajut...

– Da, fireşte, zise Benedetta. Îi puse o mână pe braț şi-şi înclină capul. Înţeleg, nu îți face probleme. Îşi apropie gura de fața lui. Apoi îl sărută pe obraz. Ai grijă de tine, spuse plecând.

Mercurio se întoarse spre casă şi o văzu pe Ana în uşă.

– La revedere, Ana! salută Benedetta, pe un ton jovial.

Ana nu îi răspunse şi se uită spre Mercurio.

Iar Mercurio înţelese că nu-i plăcea Benedetta. Şi se gândi că poate nici lui nu-i plăcea.

Benedetta se întoarse încă o dată, înainte de a ajunge la gondola ei, şi făcu cu mâna spre Mercurio. Apoi se uită în stânga ei, spre un şir ordonat de plopi, şi i se păru că zăreşte o siluetă neagră în spatele unui trunchi. O clipă se gândi că avea dreptate să se simtă urmărită. Însă pe urmă, când urcă în gondolă, văzu că omul îmbrăcat în negru rămânea acolo, fără să vină pe urmele ei.

Aşa şi era, omul nu se mişcă. Rămase să îl fixeze cu privirea pe Mercurio care punea pe el o cămaşă de in albă, cu mâneci bufante, şi pe urmă îl urmări cu privirea, fără să îl scape din ochi nici măcar o clipă până ce îl văzu că intră în staul.

Atunci se agăță cu ambele mâini de trunchiul plopului, cu putere, sfărâmându-i scoarţa, ca şi cum i-ar fi fost frică să nu cadă. Ca şi cum ar fi rezistat unei ameţeli. Şi pe urmă simţi cum o lacrimă îi aluneca de-a lungul obrazului. Și își dădu seama că era emoționat.

„Te-am găsit, gândi Şimon, înfiorându-se. Te-am găsit."

81

– De ce? întrebă Jacopo Giustiniani.

Gentilomul îl primise pe Mercurio în sala Marelui Consiliu. Doi valeți în livrea, cu păr lung, blond, îl escortaseră într-un colț al uriașei săli, care măsura mai mult de douăzeci și cinci de prăjini pe treisprezece și era înaltă de cel puțin șase, fără ca vreo coloană să întrerupă spațiul acela nemăsurat ca să susțină tavanul. Mercurio nu văzuse niciodată ceva atât de imens ca sala aceea de la primul etaj al Palatului Ducal care dădea spre chei și piațetă.

– Fiindcă... Mercurio se întrerupse.

Scarabello îi spusese că bărbatul acela l-ar fi putut mânca fript pe chior dintr-o singură înghițitură. În timp ce lumina care intra printr-una dintre cele șapte ferestre mari îl orbea, Mercurio își dădu seama că Jacopo Giustiniani era atât de diferit de bărbatul pe care și-l imaginase sub mască cu câtva timp în urmă, când îl întâlnise împreună cu Scarabello. Era foarte diferit față de cum se așteptase el. Avea o privire blândă și un comportament educat. Și o charismă naturală.

– Am fost sfătuit să nu mă arăt slab, spuse urmându-și instinctul, dar e greu să nu te simți inferior în fața Domniei Voastre.

Gentilomul, a cărui familie era înscrisă în Cartea de Aur a Veneției și ai cărei membri prin naștere aveau dreptul să se așeze pe băncile Marelui Consiliu și decideau nu numai alegerea dogelui și a Signoriei, dar și a destinului Serenissimei Republici, strânse puțin ochii, în timp ce surâdea, răsucind în mână sigiliul pe care Mercurio i-l arătase, prezentându-se în numele lui Scarabello.

– Bărbatul pe care vi-l recomand... adică, pe care vi-l recomandă Scarabello, reluă Mercurio, este căpitanul Lanzafame, unul dintre eroii din bătălia de la Marignano. Acum Serenissima l-a umilit punându-l de strajă la ghetoul evreilor, și totuși el nu a protestat. Este un bărbat cinstit și puternic, care a legat prietenie cu un doctor care se străduiește să țină în frâu epidemia de rău franțuzesc...

– Așteaptă o clipă, băiete, îl întrerupse nobilul Giustiniani, încruntând sprâncenele, vorbim despre același medic pe care Scarabello l-a gonit de la Castelletto?

– Uitați... spuse stânjenit Mercurio, efectiv aș spune... aș spune că da, e același... doctor...

– În schimb, acum vrea să-l protejeze? continuă Giustiniani.

– Nu el, ci... adică... Mercurio era în dificultate. Nu se gândise la acea contradicție, iar acum îi era frică să nu arunce totul în aer.

– Bine, nu are importanță. Nu mă interesează ce face... Scarabello, spuse Giustiniani.

Mercurio se gândi că aristocratul folosise o intonație forțat disprețuitoare. Prea forțat. Părea recitată.

– Ei bine, din întâmplare, fata acuzată, Giuditta di Negroponte, e fiica acestui doctor. Iar eu cred că ar fi nobil din partea Domniei Voastre, excelență, dacă i-ați acorda această favoare de a fi escortată de cineva care o cunoaște.

– De ce ține Scarabello la această fată? i-o tăie scurt Giustiniani.

Mercurio se uită la el. Sau inventa o scuză bună, sau spunea adevărul. Se decise pentru adevăr.

– Nu Scarabello ține la Giuditta.

– A... Jacopo Giustiniani îl privi pe Mercurio, încuviinţând. Atunci de ce ține Scarabello la tine? Gentilomul zâmbi. Un zâmbet trist, îndepărtat. Se întoarse imperceptibil spre cei doi valeți. Eşti băiatul lui cel nou? întrebă în şoaptă.

– Nu, excelență, răspunse Mercurio. Nu lucrez pentru el.

Jacopo Giustiniani îl privi şi râse. Un râs simplu, amuzat.

– Nu mă referеam la muncă, spuse. Apoi ochii i se întristară din nou şi deveniră distanți. Se uită la Mercurio cu bonomie. Nu ţi-a vorbit nici despre el, nici despre mine, văd, spuse el.

– Ce spuneți, excelență? întrebă Mercurio care nu înțelegea.

Jacopo Giustiniani scutură din cap.

– Prostii, spuse cu glasul acela al lui distant, ca şi cum ar fi fost deasupra lucrurilor pământeşti. Şi din nou, imperceptibil, ochii lui albaştri alergară spre cei doi valeți aflați deoparte. Voi da ordin ca acest căpitan Lanzafame să fie repartizat să o însoțească pe prizonieră.

– Excelență... spuse Mercurio, oprindu-l pe nobilul bărbat care dădea să plece. Sigiliul...

Jacopo Giustiniani se uită la sigiliul cu care se jucase în mână până atunci. Un sigiliu pe care îl cunoştea bine fiindcă avea incrustat în agat blazonul propriei lui familii. Văzu un fir de păr lung, alb încurcat în lanț.

Lui Mercurio i se păru că frumoşii ochi albaştri se încețoşaseră. Şi o clipă crezu că nu i l-ar fi înapoiat.

În schimb, nobilul Giustiniani îi întinse sigiliul, scurt, aproape cu furie. Sau ca şi cum brusc l-ar fi ars.

– Încă o favoare, excelență, spuse Mercurio luând înapoi sigiliul.

Jacopo Giustiniani îl privi.

– Giuditta va avea un apărător? întrebă Mercurio.

– Fireşte că nu, spuse nobilul bărbat. Inchiziției nu-i place să rişte să piardă.

– Daţi-i această ocazie, Domnia Voastră care o puteți face.

– Sunt treburi ale Bisericii. Dreptul canonic prevede ca procesul inchizitorial să se desfăşoare cu uşile închise şi fără apărător.

– Dar acesta nu e cu uşile închise... spuse Mercurio.

– Nu. Vor să o folosească pe vrăjitoare din motive politice, spuse gânditor aristocratul.

– Domnia Voastră sunteți puternic.

Jacopo Giustiniani se uită în tăcere la el.

– Daţi-i posibilitatea unui proces corect, spuse Mercurio.

– N-ai înțeles, nu-i aşa? răspunse Giustiniani, fără aroganţă. Un proces al Inchiziţiei nu e niciodată corect.

– Acordați-i această posibilitate, domnule, repetă Mercurio. Vă rog!

– Fata e deja condamnată, spuse nobilul bărbat. E evreică. E vrăjitoare. Şi pe urmă cine crezi că ar apăra-o? Un preot. Un om al Bisericii care o consideră vrăjitoare şi necredincioasă tot atât de mult ca şi acuzatorii ei. Ar fi o farsă.

– Daţi-i această posibilitate. Numiţi un apărător. Mercurio îngenunche în fața lui. Demn. Domnia Voastră aveţi puterea.

Jacopo Giustiniani întinse instinctiv o mână spre capul lui Mercurio, spre părul lui cârlionțat, negru. Însă se opri cu mâna în aer. Şi ochii lui albaştri se îndepărtară şi mai mult.

– Este o fată norocoasă, evreica asta, spuse el. Poate este cu adevărat o vrăjitoare, adăugă cu un zâmbet uşor. Voi vedea ce pot face.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze, excelenţă, spuse Mercurio, ridicându-se în picioare.

– Din contră, Dumnezeu mă blestemă în fiecare zi, de mulți ani de zile, răspunse Giustiniani.

– Chiar nu cred, excelență, spuse Mercurio, uitându-se drept în ochii lui, cu sinceritate.

– Acum du-te, spuse Giustiniani.

– Excelență, credeți că există o altă ieșire mai puțin vizibilă? spuse atunci Mercurio care, intrând, îl văzuse pe comandantul gărzilor cu nasul rupt că sosea la datorie.

Jacopo Giustiniani schiță un zâmbet. Apoi îi făcu semn unuia din cei doi valeți.

– Însoțește-l la ușa dinspre Molo, îi spuse.

Imediat ce ieși din Palatul Ducal, Mercurio auzi zgomotul tobelor care de câteva zile răsuna insistent prin Veneția.

– Duminică, ziua Domnului, din voința patriarhului nostru Antonio II Contarini, în piața San Marco lângă Molo Ducale, în prezența autorităților Serenissimei Republici Venețiene, Sfânta Inchiziție Romană va citi în public darea de seamă privind acuzațiile aduse Giudittei di Negroponte, vrăjitoare și evreică...

„Mâine", se gândi cu un fior și simți că spaima îi răsucea din nou măruntaiele.

Întors la Mestre, alergă la Scarabello. Îl găsi dormind. Plaga de la buză de-acum lăsa să i se vadă dinții. Părul i se rărise și era lipsit de luciu, în timp ce alte plăgi îi înfloreau pe cap. Pielea, fragilă ca o foaie de hârtie velină, se întindea pe oasele craniului. Până și degetele de la mâini i se uscaseră, lăsând la vedere doar oasele. Mercurio se gândi că semăna cu un schelet.

Scarabello deschise ochii, pe neașteptate. Se uită la Mercurio fără să-l vadă, câteva clipe. Apoi zâmbi.

– S-au întors gărzile. Te caută. Comandantul nu se lasă... Își trase sufletul. Ar trebui să te gândești să nu stai aici câteva zile... Dacă vrei, îți găsesc o ascunzătoare...

– Nu, nu-i nevoie, răspunse Mercurio. Ştiu să am grijă de mine.

Scarabello zâmbi.

– Caraghiosule.

Zâmbi şi Mercurio.

– Faci destul, spuse.

– Cum a fost? îl întrebă atunci Scarabello. S-a supărat că nu m-am dus eu, nu-i aşa?

Mercurio se uită la el. Şi doar în clipa aceea înţelese că legătura dintre Scarabello şi Giustiniani trebuia să fie complicată. Mai mult decât îşi putea imagina el. Dar fu sigur că un lucru important înlănțuia destinele celor doi bărbați atât de puternici.

Pe neaşteptate îşi aminti cuvintele lui Giustiniani. Şi i se păru că aveau o semnificație diferită de ce înțelesese el acolo. Aristocratul îl întrebase dacă era băiatul cel nou al lui Scarabello şi pe urmă, când îi răspunsese că nu lucrează pentru el, spusese, pe jumătate mulţumit, pe jumătate melancolic? „Nu ți-a vorbit nici despre el, nici despre mine, văd."

– Atunci, s-a supărat? repetă Scarabello.

– Nu... spuse Mercurio, în mintea căruia, necunoscătoare în treburile lumeşti, se cuibărea un gând. Văzu că Scarabello se înnegura, ca şi cum aproape i-ar fi părut rău. Adică... voiam să spun că da. Mult. S-a înfuriat tare, se corectă repede.

Chipul lui Scarabello se destinse într-un fel de zâmbet, iar privirea îi deveni distantă, ca ai lui Jacopo Giustiniani.

– Şi pe urmă cum a fost?

– Bine.

– L-ai făcut să înțeleagă că nu era mai bun ca tine, da?

Mercurio simți o emoție la care nu se aştepta. Nu reuşea să dea un nume acelui gând care i se înfiripa cu greu în cap, dar era ca şi cum ar fi privit printr-un văl care nu trebuia sfâşiat.

– Mi-a spus... să te salut.

– Nu e adevărat.

Chipul lui Scarabello se înăspri. Era aproape înspăimântat.

– Ba da, spuse Mercurio.

Scarabello întoarse privirea într-o parte.

Din nou Mercurio surprinse în ochii lui aceeași lumină îndepărtată pe care o văzuse în ochii albaştri ai lui Jacopo Giustiniani.

– Lasă-mă singur, spuse Scarabello.

Atunci Mercurio îi puse sigiliul pe piept şi se îndepărtă.

– Mulțumesc, băiete, spuse în şoaptă Scarabello, fără să se lase auzit. Strânse sigiliul. Şi apoi, din vârful buzelor, chiar dacă erau mâncate de plăgi, silabisi un nume pe care nu-l mai pronunțase de mulți ani de zile.

Mercurio o luă peste câmpuri. Avea nevoie să se gândească, să-şi adune forțele. Cu toții credeau că Giuditta nu avea scăpare. De-acum îi făceau funeraliile. Simțeau în aer mirosul de carne arsă.

„Nu! urlă el. Nu..." Simți cum creşte în el spaima. Nu o putea pierde pe Giuditta încă o dată. Scutură din cap, ca pentru a-şi scutura de pe el spaima.

În clipa aceea, în stânga lui, printre tufele sălbatice de la haturile câmpului, văzu un om pe care îl recunoscu imediat.

Atunci, lăsând ca mânia să înlocuiască frica, se aplecă, luă două pietre, alergă spre tufe şi urlă:

– Pleacă de aici, câine vagabond!

Apoi aruncă pietrele una după alta.

Zolfo ieşi din tufe, cu mâinile ridicate.

– Nu-mi face rău, Mercurio! se smiorcăi el. Nu-mi face rău, te rog!

– Pleacă! îi strigă Mercurio. Ce vrei? Călugărul tău te trimite să vezi cât de rău am ajuns din cauza lui? Vrea să controleze? Pleacă sau te omor cu pietre, câine vagabond!

– Te rog, te rog... zise Zolfo, gheboşându-se şi înaintând cu precauţie. Nu mă trimite nimeni...

– Pleacă, ţi-am spus!

– Am fugit, Mercurio... Zolfo îşi arătă hainele, murdare şi zdrenţuite. Trăiesc pe străzi de două săptămâni... nu mai stau cu fratele Amadeo...

– Nu te cred!

– Şi nici măcar cu Benedetta... sunt răi... răi...

– Du-te-n mă-ta, Zolfo! Mercurio ridică mâna. Cine crezi că mi-a făcut cicatricea asta? Tu, rahatule! Voiai să ucizi o fată care nu îţi făcuse nimic! Iar acum vii să-mi spui că ei sunt cei răi?!

– Te rog... te rog... făcu Zolfo, apropiindu-se încă un pas.

– Nu te cred! îi zbieră Mercurio şi se apleca să ia altă piatră.

Zolfo se opri. Plângea, iar lacrimile îi brăzdau murdăria de pe faţă.

– Nu ştiu unde să mă duc...

– Nu mă interesează nici cât negru sub unghie!

Mercurio aruncă cu piatra în el.

Zolfo se feri şi făcu un pas înapoi.

– Te rog...

Mercurio luă o altă piatră şi o aruncă în el.

Zolfo fu atins pe o parte.

– Nu ştiu unde să mă duc... spuse în timp ce se retrăgea iar.

– După mine poţi muri sub poduri, te poţi îneca în canal... Nu mă interesează! Pleacă!

Zolfo rămase o clipă nemişcat, apoi, când văzu că Mercurio lua o altă piatră se răsuci şi o luă la goană pe câmpuri.

Mercurio aruncă piatra la pământ cu furie. O ridică şi o aruncă iar, cu toată puterea pe care o avea. Rămase acolo,

nemişcat. În mijlocul câmpului. Respira cu greutate. Simţea cum îi bate inima în urechi, cum încet-încet furia roia şi se întorcea să lase locul spaimei. Spaimei că Giuditta avea să moară. Spaima că nu ar fi putut-o salva.

„Cum să fac?“, murmură.

Picioarele îi cedară pe neaşteptate. Se trezi îngenuncheat în mijlocul câmpului.

– Nu ştiu să mă rog, spuse împreunând mâinile. Nici măcar nu ştiu cum să-ţi spun... Se uită la cer, împâclit, cald. Aerul era nemişcat. Arhanghele Mihail, spuse atunci, amintindu-şi de îngerul care îl urma încă de la Roma. Îşi caută cuvintele potrivite. Rămase o vreme cu gura căscată. Nu ştiu să mă rog... spuse din nou, dar tu mă poţi ajuta?

Nu ştiu să spună altceva. Rămase acolo, în iarba uscată, cu pământul care i se sfărâma sub genunchi, până simţi că sudoarea îi curgea pe frunte.

Atunci se ridică şi se întoarse.

Ana îl aştepta în pragul casei.

– Ce era? Te-am auzit ţipând...

– Nimic. Un câine vagabond, răspunse Mercurio.

– M-am speriat, îi spuse temătoare. Nu poţi dormi aici. Gărzile s-au întors şi comandantul...

– Da, ştiu, o întrerupse Mercurio. N-ai grijă. Nu mă vor prinde...

Privirea lui Mercurio trecea de la dreapta la stânga, evitând să o întâlnească pe cea a Anei.

– Spune-mi, zise Ana.

– Ce?

– Hai, băiete, spuse Ana.

– Ce?

Ana îl mângâie pe un obraz.

– Nu poţi duce singur-singurel greutatea asta pe umerii tăi.

– Ascultă, Ana...

– De când ai aflat de Giuditta nu ai vărsat nici măcar o lacrimă...

– Nu-mi vine să plâng...

– Am vorbit cu Scarabello, spuse Ana. Ştii că nu-mi place. Dar până şi un nemernic ca el ţine la tine. Şi ştii de ce? Fiindcă tu eşti special. Iar el mi-a spus că te pregăteşti să faci ceva foarte periculos.

– De unde ştie ce am să fac, când nici măcar eu nu ştiu? spuse Mercurio, dând din umeri şi încercând să zâmbească.

– Nu poți duce singur greutatea asta pe umerii tăi, repetă Ana. Îl trase spre ea, îl îmbrățişă, îi puse capul pe pieptul ei. Cât eşti de înalt, spuse în şoaptă.

– Chiar vrei să mă ajuți? zise Mercurio, dând-o delicat deoparte.

– Sigur că da.

Ana se uită la el cu ochii ei înțelegători.

– Atunci nu mă face să plâng, îi spuse Mercurio. Fiindcă mi-e frică să nu mă fărâm.

82

Piața dreptunghiulară din fața Palatului Ducal, de lângă San Marco, era înțesată de lume.

Mulțimea care se înghesuia era transpirată și sudoarea de zile și zile li se impregnase în haine. Era un miros stătut, ca de ceapă putrezită și de pește stricat. Pielea mulțimii era lucioasă, grasă, acidă. Umorile instabile.

Însă în aer, mai mult decât mirosurile și putorile, se respira moarte iminentă. Era ca și cum lumea aceea de palate suspendate pe apă și întreaga lagună ar fi ars deja pe rugul pe care îl așteptau cu toții. Pe care și-l doreau cu toții pentru vrăjitoarea evreică, femeia care încercase să fure sufletele venețienilor.

Autoritățile construiseră o tribună chiar în fața cheiului ducal. În spatele tribunei se deschidea ampla oglindă a apei în care își vărsa apele Canal Grande. Sumedenie de ambarcațiuni, cele bogate ale nobililor și cele sărăcăcioase ale pescarilor sau ale barcagiilor, se înghesuiau unele în altele.

Tribuna era înaltă de doi stânjeni, acoperită în întregime cu mătase roșie care părea să amintească imaginile rugului pe care Biserica se pregătea să îl ridice pentru Giuditta. Tribuna avea două niveluri diferite. Pe cel de sus era așezat un tron aurit, cu

un spătar atât de înalt încât părea o scară spre cer. Ceva mai jos, însă tot foarte vizibil pentru mulțime, chiar şi de cei care se aflau în fundul pieței, erau patru fotolii pe care se aşezaseră Sfântul, aclamat de lume, şi trei prelați cu fețe sobre, îmbrăcaţi în negru. Pe cele două laturi ale avanscenei, dacă se poate spune aşa, fiindcă toată structura părea un podium pentru o reprezentație teatrală, se înălțau două turnulețe la baza cărora erau doi scripeţi. Din vârful micilor turnuri plecau două brațe care se întâlneau la mijlocul scenei, ceva mai în față, şi de la care plecau funii de cânepă, groase şi împletite, fixate la un fel de cuşcă de lemn, chiar în fața podiumului. Pe pământ. Goală.

Mercurio şi Isac, în public, se uitau în jurul lor, încordați şi îngrijorați. Niciunul din cei doi nu vorbea. Părea ca şi cum nici n-ar fi respirat. Chipurile lor erau contractate, nemişcate, ca sculptate în piatră.

Când veni momentul, patriarhul Antonio II Contarini, cu o trenă lungă purtată de patru clerici, îşi făcu apariția. Mulțimea amuți. Patriarhul urcă scara care ducea în vârful tribunei şi se aşeză pe tron. Apoi făcu semn spre Palatul Ducal.

Atunci, escortată de căpitanul Lanzafame şi de soldații lui, fu adusă Giuditta.

Mulțimea începu să urle şi să o insulte.

– Nu-ți fie teamă, îi spuse Lanzafame Giudittei. Nu voi îngădui să ți se întâmple nimic.

Giuditta simți cum ochii i se umpleau de lacrimi. Înaintă încet, înspăimântată, dar şi profund ruşinată.

– În ce hal au adus-o? spuse atunci în şoaptă Isac, văzând-o.

O clipă, Mercurio coborî privirea, ca şi cum nu s-ar fi putut uita la ea.

– Bastarzi, mugi.

Prostituata angajată de fratele Amadeo pudrase fața Giudittei cu un strat gros de ceruză. Apoi îi dăduse cu cârmâz pe obraji și pe buze, în formă de inimă. Cu o pensulă cu negru îi cănise pleoapele. Și, făcuse să coboare de la sprâncene niște dungi lungi albastre. Părul era strâns în sus, cu excepția a două șuvițe care îi cădeau pe umeri și pe care prostituata i le colorase în albastru și galben. Pe ea avea o rochie cu un decolteu atât de adânc încât mare parte din sân era descoperit. Iar în picioare îi puseseră niște pantofi cu talpă groasă, de o palmă, cum purtau curtezanele.

– Ce ți-au făcut? spuse un glas de femeie în dreapta ei.

Giuditta se întoarse și o văzu pe Octavia, cu o expresie îndurerată pe față, poate chiar mai mult decât ar fi avut dacă ar fi torturat-o.

– Târfă! zbieră o femeie de lângă Octavia.

– Vrăjitoare! urlă alta.

Giuditta văzu că erau acolo și Ariel Bar Zadok, cusătoresele, croitorul Rashi, Sabbatai, femeile din comunitate care cumpăraseră primele berete și chiar Joseph, cu fața lui lată, care, atunci când ochii lor se întâlniseră, se îmbujorase.

– Târfă! Ține! răcni o femeie și aruncă spre Giuditta o rochie.

Giuditta o recunoscu. Era una dintre clientele ei. Iar rochia pe care o aruncase spre ea era una dintre rochiile ei.

Soldații lui Lanzafame erau gata să intervină. Ordinul era să nu i se întâmple nimic Giudittei. Trebuia să fie apărată ca bunul cel mai de preț, le spusese Lanzafame, care își făcea loc prin mulțime cu spada în mână.

Când ajunseră la tribună, Giuditta fu urcată în cușca de lemn de la baza structurii. Apoi cei doi scripeți de la baza turnulețelor laterale fură puși în funcțiune. Funiile de cânepă cu care era ancorată cușca se întinseră, scârțâind. Cușca se clătină.

Giuditta, înspăimântată, se agăță de barele de lemn.

– Nu-ți fie frică, îi spuse Lanzafame.

Cușca se desprinse de pământ. Funiile gemeau, ridicând-o în sus. Cu cât cușca urca, cu atât mulțimea amuțea, ca în fața unei vrăji.

În cele din urmă, balansându-se, cușca se opri, suspendată în aer.

Mulțimea exclamă uluită.

– Ce circ! zise Isac.

– L-au gândit bine, zise Mercurio cu chipul întunecat. Giuditta! Giuditta, sunt aici! strigă el.

Un bărbat de lângă el îl privi câinește.

– Nu atrage atenția, îi spuse încet Isac. Nu e o idee bună să dai ocazia să fii arestat, nătărăule. Și nici linșat.

– Să te ia naiba, doctore, cum poți să fii așa liniștit?

Isac se uită la el.

– Vezi liniște în ochii mei?

– Iertați-mă, doctore, spuse Mercurio.

– Iartă-mă tu, băiete, zise Isac.

Amândoi își îndreptară din nou privirea spre cușca de lemn care se clătina în aer. Giuditta se ținea strâns de bare, terorizată. Se uita printre oameni, dar fără să-i vadă.

Dintr-odată mulțimea amuți.

La tribună, patriarhul se ridicase în picioare.

– În numele și pentru Sanctitatea Sa papa Leon al-X-lea de Medici și cu voința iubitului nostru doge Leonardo Loredan, începu să declame patriarhul, și cu aprobarea înaltelor autorități ale Serenissimei Republici Venețiene, patronată de San Marco, eu, Antonio II Contarini, slujitor al Bisericii și al Republicii declar deschisă dezbaterea publică pentru Giuditta di Negroponte, evreică, acuzată de vrăjitorie! Se întoarse către zona de jos a

tribunei. Inchizitor Amadeo da Cortona, din ordinul Fraților predicatori, prezentați acuzația.

Sfântul se ridică în picioare, făcu o plecăciune în fața patriarhului și pe urmă își arătă spre mulțime mâinile rănite. Imediat aceasta aplaudă.

Patriarhul își reținu o mișcare de furie.

Se creă un moment de tăcere și în liniștea aceea Mercurio desfăcu brațele și strigă:

– Giuditta!

Giuditta întoarse capul înspre voce. Când îl recunoscu pe Mercurio, izbucni în plâns, o lăsară puterile, îi cedară picioarele și se lăsă să cadă pe fundul cuștii. Apoi, cu mare greutate, se ridică iar, își fixă ochii în cei ai lui Mercurio și nu își mai luă privirea de la ei.

– Popor al Veneției, începu Sfântul, iat-o... Arătă în tăcere spre Giuditta, suspendată în aer, în fața tribunei, ca un animal în captivitate. Iat-o, repetă. Necredincioasa! Evreica! Vrăjitoarea.

Mulțimea se agită.

– Vrăjitoare! Blestemată!

– Târfa diavolului! urlă Sfântul.

– Târfă! Târfă evreică!

– Cancerul Veneției! urlă iar Sfântul.

Mulțimea începu să arunce cu pietre în Giuditta.

Lanzafame și soldații lui agitară spadele în aer.

– Spune-le să înceteze, frate! strigă Lanzafame către Sfânt.

– Sunt poporul Domnului! replică fratele Amadeo.

– Frate! tună patriarhul.

Sfântul se întoarse.

– Te-am prevenit, spuse patriarhul. Să nu faci pe bufonul.

Sfântul se gârbovi. Apoi se întoarse spre mulțime.

– Calmaţi-vă! urlă el. Domnul a pus în mâinile mele, nu ale voastre, Dreapta şi Divina lui Pedeapsă.

Mulţimea se linişti.

– Însă nu vă temeţi! reluă Sfântul. Va fi o pedeapsă exemplară şi teribilă!

– Să te trăsnească Dumnezeu, rânji Mercurio.

Apoi duse o mână la inimă, uitându-se la Giuditta.

Giuditta continua să plângă, iar lacrimile mânjeau cârmâzul, care curgea pe stratul gros de ceruză, dând impresia că plângea sânge.

– Procesul se va ţine public, anunță pe un ton solemn Sfântul, începând de mâine, în colegiul canonic al Sfinţilor Cosma şi Damian din parohia San Bartolomeo.

Avea faţa asudată, părul i se lipea de craniu.

Mulţimea îl preamări pe Sfânt.

Mercurio se uită agitat în jurul lui. Giustiniani se ţinuse de cuvânt. Lanzafame fusese desemnat imediat, împreună cu soldaţii lui, în serviciul de pază al Giudittei. Însă patriarhul prezentase numai acuzatorul. Nu fusese făcut niciun anunţ cu privire la apărător.

Sfântul se aşeză la locul său şi se ridică unul dintre cei trei prelaţi care se aflau pe podium. Şi el era foarte transpirat.

– În numele Sanctităţii Sale Leon al X-lea şi al patriarhului nostru preaiubit Antonio II Contarini, şi după ritualul sfintei noastre mame Biserica, oricine are de vorbit... să vorbească acum!

În piaţetă se lăsă o tăcere densă şi vibrantă. Ştiau cu toţii că nu avea să vorbească nimeni.

– Cer cuvântul, spuse, în schimb, o voce.

Personalitățile din tribună, soldații, poporul Veneţiei, cu toţii întoarseră capul.

Atunci, făcându-şi loc printre oameni, încadrat de patru oşteni din escorta personală şi urmat de doi valeţi blonzi, Jacopo Giustiniani, într-una dintre ţinutele lui superbe, deşi era foarte cald, şi acoperit de giuvaierurile de familie, sosi în faţa tribunei.

Patriarhul rămăsese perplex. Nu se mai întâmplase aşa ceva.

– Vă dau cuvântul, nobile Giustiniani, spuse ezitând. Veniţi la tribună.

Mercurio deveni atent. Apucă un braţ al lui Isac şi îl strânse.

Isac se întoarse spre el.

– Ce e? Ce te-a apucat?

Mercurio se uita la Giustiniani.

– Cine e? întrebă Isac.

– Tăceţi, doctore, îi spuse Mercurio.

– Şi tu lasă-mi braţul, mă doare, răspunse Isac.

Între timp, Jacopo Giustiniani urcase cu abilitate scările şi ajunsese la nivelul tribunei unde se aflau Sfântul şi cei trei prelaţi.

Mercurio se uită din nou la Giuditta.

– Vorbiţi, spuse patriarhul către Giustiniani.

– Iubita noastră Republică recunoaşte autoritatea Bisericii de la Roma şi a Sanctităţii Sale Leon al X-lea şi le respectă lucrarea, începu Giustiniani, adresându-i-se patriarhului. Se întoarse spre mulţime. Iar voi, veneţieni, ştiţi bine cine este papa şi îl respectaţi... spuse lăsând fraza neterminată.

Se auzi un murmur înăbuşit de dezaprobare. Veneţienii se temeau că autoritatea papei şi a Romei ar putea interveni în afacerile lor şi în schimburile lor comerciale. Dintotdeauna, atât poporul, cât şi autorităţile ştiau că trebuie să îşi păstreze autonomia faţă de puterea Bisericii.

Iar Jacopo Giustiniani ştia asta mai bine decât oricine altcineva. Aşa că se hotărâse să folosească această veche şi înrădăcinată neîncredere faţă de Biserica de la Roma.

– Însă, în același timp, iubindu-l și respectându-l pe papă, reluă, iubiți și respectați fără tăgadă Veneția și legile ei. Iubiți și respectați dreptatea administrată de Leul din San Marco...

Mulțimea mugi.

Patriarhul își dădu seama că Giustiniani separase, de fapt, ceea ce el reușise să unească. Acum acel proces risca să devină o impunere a Bisericii în detrimentul Veneției.

– Reveniți la subiect, nobile Giustiniani, spuse încercând să își ascundă propria enervare.

– Mărite patriarh, spuse atunci Jacopo Giustiniani, și voi, popor al Veneției... lăsă fraza neterminată...

– Așadar, vorbiți! exclamă patriarhul.

Un cleric îi șterse fruntea brobonită de sudoare cu o batistă brodată. Patriarhul îl îndepărtă deranjat.

– Poate Veneţia, spuse atunci Giustiniani, mulțimii cu tot respectul pentru Sacra Biserică Romană, să accepte ca un proces care se desfășoară în lagună să fie ținut cu un inchizitor, însă fără un apărător? Se uită spre mulțime, desfăcând brațele. Își poate schimba Veneţia propriile reguli, poate îndura... dacă îmi permiteţi... un ritual care se opune principiilor sale cele mai sănătoase?

Mulțimea murmură și se agită. Ideea unui apărător nu-i trecuse nimănui prin cap și, firește, nimeni nu-i simțea lipsa, deoarece fiecare savura doar ideea rugului pe care ar fi ascultat cum se frige carnea vrăjitoarei evreice. Dar acum nu mai era o chestiune de vrăjitorie. Era o confruntare între papa de la Roma și independența Republicii Venețiene.

– Nobile Giustiniani, ceea ce cereți vine în contradicție cu bula emisă de papa Inocențiu al III-lea, *Si adversus vos,* și deci nu pot...

– Iertați-mă, mărite patriarh, Giustiniani înclină umil capul, *Si adversus vos,* pe care am avut norocul să-l studiez în tinerețe, dacă-mi amintesc bine, prescrie și un proces cu ușile închise. Îl privi intens pe patriarhul care amuțise. Greșesc?

Patriarhul se crispă. Înțelesese unde voia să bată aristocratul Marelui Consiliu. Dacă se făcea o excepție atât de mare, cum era un proces public în loc de unul cu ușile închise, de ce să nu se facă două excepții?

– Nobile Giustiniani, înțeleg ceea ce vreți să spuneți... începu, căutându-și cuvintele să îndrepte situația.

– Dogele! exclamă în clipa aceea cineva din mulțime și cu toții se întoarseră spre balconul Palatului Ducal.

Patriarhul se întrerupse și întoarse capul constatând că însuși dogele Loredan apăruse ca martor al acelei discuții. Și era evident că prezența lui însemna că susținea cererea lui Giustiniani. Ceea ce însemna, se gândi patriarhul, că tot Marele Consiliu al celor Zece era de partea lui.

– Înțeleg ce vreți să spuneți, reluă patriarhul, zâmbind și plecându-se în fața dogelui, iar în calitate de cetățean al Veneției, deși sluga Sanctității Sale, nu pot decât să fiu de acord cu voi... Se uită spre mulțime. Trebuia să o aducă de partea lui. Și de aceea vom desfășura un proces după regulile Sacrei Inchiziții, firește, însă respectând legea iubitului nostru oraș! exclamă el.

Oamenii care până în clipa aceea erau gata să o condamne pe Giuditta fără proces, acum lăudară dreptatea numai pentru că era o dispută între Veneția și Roma.

Mercurio strânse pumnii, în semn de victorie.

Alături de el, Isac ridică ochii la cer.

– Îți mulțumesc, *Ha-Shem,* murmură el.

Sfântul sări în picioare.

– Protestez! zbieră el.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire.

Sfântul lăsă capul în jos şi se aşeză din nou.

– Va fi distractiv să vezi doi preoţi cum îşi dau cu bâta-n cap în public! râse un plebeu.

– Se poate paria? întrebă un altul.

Şi toată mulţimea izbucni în hohote.

Patriarhul îi făcu semn lui Giustiniani să se apropie.

– Bine gândit, Giustiniani, spuse în şoaptă.

– N-a fost ideea mea, răspunse Jacopo Giustiniani, gândindu-se la Mercurio, dar ştiind că patriarhul s-ar fi gândit la doge.

– Însă nu pot permite ca Inchizitor şi apărător să-şi... *dea cu bâta-n cap* în public, spuse înnegurat patriarhul.

– Fireşte că nu, spuse Giustiniani. De aceea m-am gândit la un nume convenabil, un frate pe care nimeni nu-l cunoaşte, care nu are experienţă şi care e docil.

Patriarhul zâmbi mulţumit. Se relaxă. „Era numai politică", gândi, nu justiţie.

– Îmi face plăcere să constat că cea mai fină nobilime veneţiană are atâta înţelepciune. M-aţi înspăimântat, vă mărturisesc.

Jacopo Giustiniani îngenunche şi-i sărută inelul pastoral în faţa întregului popor adunat în piaţa Palatului Ducal.

Patriarhul se întoarse către doge şi, la rândul lui, făcu o plecăciune.

– Să înceapă atunci farsa, râse încetişor şi-l lăsă de data asta pe cleric să-i şteargă sudoarea de pe faţă.

– Să înceapă farsa, repetă Giustiniani. În bunul nume al iubitei noastre Republici.

– Şi al Sfintei Biserici, adăugă mulţumit patriarhul.

– Tu eşti la mijloc în toate astea? îl întrebă Isac pe Mercurio.

– Cum aş putea? ridică din umeri Mercurio.

– Da, cum ai putea să ajungi atât de sus, zise Isac. Dar părea că tu ştii despre ce e vorba.

– Nu spuneţi prostii, doctore, zise Mercurio, care nu îşi lua ochii de la Giuditta.

– Însoţiţi prizoniera în celula ei, până începe procesul! anunţă unul dintre prelaţii din tribună.

Scripeţii începură din nou să scârţâie şi cuşca începu să coboare.

– Veniţi, îi zise Mercurio lui Isac. Să încercăm să vorbim cu ea. Îşi făcu loc cu coatele printre oameni, încercând să ajungă la cuşcă.

Isac îl urma.

Când ajunse la baza tribunei, Mercurio îşi încrucişă privirea cu Lanzafame.

– Acum? şuieră Lanzafame.

Mercurio scutură din cap. Veni spre el.

– Acum ar linşa-o, spuse.

Apoi se întoarse spre Giuditta, care tocmai ieşea din cuşcă, apărată de doi soldaţi.

Giuditta era o mască de nerecunoscut. Căldura şi lacrimile îi topiseră boiala. Chipul ei era brăzdat de dungi negre, roşii şi albastre. Cele două şuviţe de păr se decolorau, lăsând să-i picure culoare pe piept. Ochii Giudittei, în talmeş-balmeşul acela de culori, erau aprinşi de o spaimă fără nume şi fără măsură.

– Ajutor... spuse şoptit, întinzând o mână spre Mercurio.

El făcu un pas în faţă şi-i luă mâna, o clipă. O strânse. Încercă să spună ceva, dar gura îi rămase deschisă şi mută.

Giuditta încercă să reţină mâna lui Mercurio într-a sa în timp ce soldații lui Lanzafame o duceau cu ei, să o ferească de furia mulțimii.

– Giuditta, strigă Isac, ajungând tocmai atunci şi el acolo.

Giuditta îl văzu şi izbucni din nou în plâns.

– Fetiţa mea, spuse Isac, în ce hal te-au adus?

Mercurio continua să se uite la Giuditta cu gura căscată. Apoi mulţimea închise cercul din jurul escortei şi Giuditta dispăru. Mercurio împinse în toate părţile îngrijorat, temându-se că lumea i-ar putea doborî pe Lanzafame şi pe soldaţii lui, dar, după o clipă, o văzu pe Giuditta cum era dusă dincolo de poarta Palatului Ducal, sănătoasă şi în siguranţă.

– Blestemaţi, mârâi Isac printre dinţi în spatele lui. Blestemaţi!

– Trebuie să plec, îi spuse Mercurio. E mai bine să nu mă arăt prea mult prin părţile astea.

Isac îl opri de un braţ.

– Am greşit în privinţa ta, băiete, spuse el.

– Trebuie să plec, doctore, zise Mercurio. Spuneţi-i Anei că nu mă voi întoarce acasă câteva zile.

– Şi unde ai să stai? întrebă Isac.

– Am un loc sigur, nu vă faceţi griji.

– Dar ai să vii la proces? întrebă aproape îngrijorat Isac.

– Da, fireşte, răspunse Mercurio. Însă va trebui să mă travestesc.

Chipul lui Isac se întunecă.

– Giuditta nu te va vedea…

– Spuneţi-i asta lui Lanzafame şi el îi va spune Giudittei, zise Mercurio. Se uită spre Palatul Ducal. Îl văzu pe comandantul gărzilor, cu nasul încă umflat. Trebuie să plec.

Isac încuviință. Apoi se întoarse spre Octavia şi spre Ariel Bar Zadok, care erau puţin mai încolo. Pe chipurile lor văzu acea scânteie de speranţă care-l însuflețise şi pe el. Giuditta avea un apărător. Ceva mai încolo îl văzu pe Anselmo del Banco. Capul comunității se îndreptă spre el. Însă Isac nu avea chef să vorbească cu el, aşa că se îndepărtă cu paşi iuți prin mulţime. În

timp ce mergea, îl văzu pe Mercurio că se oprea să stea de vorbă cu puternicul nobil Giustiniani.

– Îl aveţi pe doge de partea Domniei Voastre, îi spunea Mercurio cu admiraţie.

– Nu, băiete, zâmbi Giustiniani. Doar l-am sfătuit pe doge să se arate spre sfârşitul reprezentaţiei, pentru lumea din Veneția. Iar tot ce au dedus poporul şi patriarhul e numai din capul lor, nu al meu.

Mercurio se uită la el cu respect.

– Dacă nu aş crede că vă jignesc, aş spune că sunteți un foarte bun şarlatan.

– Nu mă jigneşti. Ce crezi că e politica? Apoi Giustiniani se uită în jur. Nu l-am văzut pe Scarabello, îi spuse lui Mercurio, cu o nuanţă enervată în glas. Nu vine nici măcar să controleze dacă mă supun şantajelor lui?

Mercurio se uită fix la el. Şi ştia că nu greşeşte dacă interpreta ceva diferit sub masca de enervare de pe chipul nobilului bărbat. Şi se gândi că poate merita să ştie adevărul.

– Scarabello e pe moarte, excelenţă, spuse.

Ochii albaştri ai lui Jacopo Giustiniani, adânci ca marea, îngheţară. Trăsăturile aristocratului se contractară imperceptibil. Apoi, chipul lui se destinse într-un surâs exagerat.

– Aşadar, curând voi fi liber, spuse teatral.

– Da, excelență, zise Mercurio, care putea percepe senzaţia de nelinişte care îl năpădise pe Giustiniani.

Jacopo Giustiniani rămase nemişcat.

– E la Mestre. În spitalul Anei din Piață. Toţi îl cunosc, zise Mercurio.

Aristocratul se întoarse spre unul dintre valeții lui.

– Să mergem, îi spuse el.

– Arestaţi-l! urlă pe neaşteptate un glas în vacarmul mulţimii. Iată-l! Arestaţi-l.

Mercurio îl văzu pe comandantul gărzilor Palatului Ducal care îl arăta cu degetul. Imediat se pierdu în mulțime.

Soldaţii se năpustiră în urma lui. Mai ales unul era gata-gata să pună mâna pe el, când un bărbat din mulțime căzu peste el, împiedicându-l, şi îl trase cu el la pământ.

– Idiotule! zbieră tânărul soldat, enervat fiindcă incidentul îl făcuse să-l piardă definitiv pe Mercurio.

– Iertaţi-mă, domnule, zise Isac, ridicându-se de la pământ şi reţinându-l pe soldat, cu scuza de a-i curăța uniforma. M-au împins… îmi pare rău…

– Bătrân de rahat, zise soldatul şi îi dădu un brânci.

Isac se plecă umil, după care se pierdu şi el în mulţime. În depărtare, o clipă, întrezări cârlionții negri ai lui Mercurio, care părăsea piaţa San Marco.

– Am greşit, băiete, repetă. Tu o meriți pe Giuditta.

83

– Deschide, îi spuse Lanzafame temnicerului.

– Nu e aici, răspunse temnicerul.

– Atunci unde e? întrebă încordat Lanzafame.

– Sus. E o prostituată care o pregătește, râse temnicerul.

Lanzafame se răsuci fără să-i răspundă, urcă scările primului etaj al Palatului Ducal, urmat de soldații lui, și ajunse într-o mică logie în fața căreia îi recunoscu pe gardienii de la închisoare.

– E aici? întrebă.

Comandantul gărzilor se întoarse spre el cu indolență. Avea nasul umflat și două pungi mari sub ochi. Își ținea sub nări o batistă murdară de muci și de sânge. Se uită la Lanzafame fără să-i răspundă, apoi intră în mica logie.

– E gata sau nu? Cât îți trebuie?

– Am terminat, spuse un glas de femeie din interiorul încăperii.

Comandantul gărzilor se întoarse spre Lanzafame.

– E a voastră cu totul, căpitane, spuse el.

Lanzafame intră în cameră.

– Încetează cu plânsul, căcăcioaso! îi spunea prostituata, întoarsă cu spatele, adresându-i-se Giudittei. Strici toată munca pe care…

Nu termină fraza. Lanzafame fu în spatele ei şi o îmbrânci cu furie, aruncând-o spre peretele camerei.

– Taci, târfă, rânji la ea. Apoi i se adresă Giudittei şi îi întinse o mână. Vino, îi spuse pe un ton amabil, trebuie să plecăm.

Giuditta încuviință. Îşi trase nasul.

– Vino, repetă Lanzafame şi o scoase afară.

Gărzile fluierară şi râseră, văzând-o.

Giuditta lăsă capul în jos, roşind.

Lanzafame îi fulgeră cu privirea. Apoi le făcu semn soldaților lui care o înconjurară pe Giuditta. Lanzafame rămase alături de ea, ținând-o de un braț, ca şi cum i-ar fi fost teamă că ar putea cădea, şi coborâră în linişte scările.

– Sunt dezgustătoare, spuse cu un fir de voce Giuditta când fură la uşa care îi scotea afară.

– Opriți-vă, ordonă Lanzafame soldaților lui. Se uită la Giuditta. Avea chipul puternic boit, vulgar. Rochia ei era atât de decoltată încât puțin mai rămânea de intuit din sânul ei. În picioare îi puseseră pantofi înalți de curtezană.

– Sunt dezgustătoare, nu-i aşa? reveni cu întrebarea Giuditta.

Lanzafame luă batista lui şi o trecu aspru peste ochii Giudittei, ştergându-i puţin din negrul pe care prostituata i-l pusese din abundență pe pleoape. Apoi îi curăță buzele roşii, desenate în formă de inimă.

– Uite, aşa e mai bine, îi spuse. Coborî privirea pe decolteu. Nu te gândi la asta.

Le făcu semn soldaților să o ia din loc.

Afară, deşi era încă foarte devreme, lumina soarelui era deja orbitoare. Aerul cald şi umed, sufocant. Mica gloată care aştepta afară era transpirată, cu pielea lucioasă.

– Vrăjitoare! Evreică! Târfă a Satanei! Blestemată! strigară imediat ce o văzură apărând.

– Faceți loc! ordonă Lanzafame.

Cei doi soldaţi aflaţi în fruntea procesiunii îl loviră fără zăbavă pe un instigator care scuipa spre Giuditta. Imediat mulţimea înţelese şi se dădu la o parte. Merseră în urma cortegiului urlând, însă fără să creeze alte probleme.

– Nu-i asculta, îi spuse Lanzafame Giudittei.

– Cum aş putea? încercă să glumească Giuditta.

Lanzafame încuviinţă serios.

– Îmi închipui, spuse. Părăsiseră de-acum piaţa San Marco şi o luaseră pe Calle II dell' Ascension, apoi îşi continuară drumul pe Salizada di San Moisè. Doar atunci Lanzafame o întrebă: Apărătorul tău a venit să-ţi vorbească?

Giuditta făcu o faţă uimită.

– Trebuia?

– Rahat, îi scăpă lui Lanzafame.

– E grav? făcu Giuditta îngrijorată.

– Ei, nu... sigur că nu... răspunse Lanzafame minimalizând. Tăcu. Faptul că apărătorul nu se arătase cu siguranţă nu era un semn încurajator. Lanzafame speră ca procesul să nu fie farsa care, în schimb, se anunţase, în timp ce, odată depăşit Campo San Moisè, cotiră la dreapta, spre parohia San Bartolomeo, ocolind întortocheat fiindcă nu voia să o ducă pe Giuditta pe strada Oglinzilor, unde s-ar fi văzut reflectată de-a lungul întregii străzi.

Continuându-şi drumul pe malul canalul Fuseri, la San Luca, căpitanul Lanzafame observă o barcă. La bord îi recunoscu pe cei doi vâslaşi uriaşi care îl duceau încoace şi încolo pe Mercurio. Barca îi urmări de la o anumită distanţă, până aproape de San Bartolammeo. Apoi acostă în dreptul unui ponton mic de lemn. Lanzafame crezu că era acolo să dea o mână de ajutor la nevoie.

O gloată numeroasă era deja adunată în faţa colegiului canonic Sfinţii Cosma şi Damian şi imediat ce o zăriră pe

Giuditta începură să facă larmă şi să se agite, ca apa plată a lagunei când se unduia la o rafală energică de vânt.

– Staţi laolaltă şi nu daţi voie nimănui să se apropie, le spuse Lanzafame soldaţilor lui. Apoi o strânse pe Giuditta de braţ. Stai liniştită. De tine am grijă eu.

În timp ce traversau prin mulţimea care se dădea la o parte suduind-o pe vrăjitoare, Giuditta se uita de jur împrejur căutându-l pe Mercurio. Cu o zi înainte, când îl văzuse în piața din faţa Palatului Ducal, din cuşca ei suspendată deasupra mulţimii, simțise că nu era totul pierdut şi îşi dăduse seama, doar atunci, în totalitate, de ce îi ceruse tatălui ei să-l avertizeze. Fiindcă, dacă se uita Mercurio la ea, se simțea dintr-odată în siguranţă. Fiindcă, dacă Mercurio era lângă ea, spaima era mai puțin groaznică. Fiindcă, dacă ştia că Mercurio suferea odată cu ea, putea suporta orice durere.

– Târfă a Satanei! Vrăjitoare!

Giuditta era împinsă de Lanzafame, care voia să o treacă repede de porțiunea deschisă din fața colegiului canonic ca să reducă riscurile. În schimb, Giuditta ținea contră, căutându-l pe Mercurio.

– O fi deja înăuntru, îi spuse Lanzafame.

Giuditta se întoarse să se uite la el.

– Dar fiindcă îl caută un anume comandant de gărzi a trebuit să se travestească, îi spuse Lanzafame. Probabil nu-l vei recunoaşte, dar... e acolo.

– Chiar? spuse Giuditta cu un fir de voce.

– Da, o asigură Lanzafame. Acum însă hai să mergem. Nu-mi place să stau aici afară, printre toți fanaticii ăştia. Se uită la soldații lui. Să ne mişcăm!

Ajunseră la intrarea laterală a colegiului, păzită de doi străjeri înarmaţi, care se dădură imediat la o parte. Lanzafame

intră, urmat de soldați și de Giuditta. Se treziră într-o sală mare, rece și goală.

– Așadar, suntem gata, spuse Sfântul, văzându-i.

Patriarhul Veneției, cu un mic alai de clerici și de prelați în jurul lui, imediat ce îl văzu pe Lanzafame încruntă o sprânceană.

– Pe viitor aș vrea ca imputata să ne aștepte pe noi, și nu invers, spuse pe un ton mânios.

Lanzafame desfăcu brațele, în semn de scuză.

– Îmi pare rău, mărite patriarh, dar... femeia care a pregătit-o, dorită de Inchizitor, nu terminase.

Patriarhul se întoarse spre Sfânt.

– Nu se va mai întâmpla, făcu imediat Sfântul.

– Haideți, să ne grăbim, spuse patriarhul și o luă la picior.

În urma lui se încolonară Sfântul, prelații, un călugăr dominican, care înainta prevăzător, clerul și în cele din urmă Lanzafame cu Giuditta.

Sala cea mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian era imensă, goală, cu tavanul înalt, alcătuit din bârne negre vizibile și coloane pe laturi la fiecare trei stânjeni. În partea din față fusese construit un podium puțin înalt, unde urmau să se așeze patriarhul și prelații consiliului, la dreapta era o masă lungă, pentru Inchizitor și apărător, la stânga o cușcă în care fu băgată Giuditta.

Când Mercurio o văzu, închisă ca un animal feroce, simți un junghi în inimă. „Rezistă", gândi, încercând să nu se lase pradă chinului.

În fața podiumului și peste tot în sala cea mare fuseseră puse strane pe care era deja așezată și înghesuită o mare mulțime de norod care se grăbise la proces. Cei care nu găsiseră loc pe bănci umpleau toate spațiile dintre coloane și pereți, înghesuindu-se de necrezut în picioare. Alții se strânseseră la intrare, încercând

măcar să audă. Celor de afară, din piața fără vegetație a colegiului, nu le rămânea decât să își imagineze ce se întâmpla înăuntru.

Patriarhul se duse la fotoliul din mijlocul podiumului şi se pregătea să-i facă semn unui prelat cu sutană şi brâu roşu de mătase să se aşeze lângă el, când nobilul Jacopo Giustiniani urcă pe podium cu un salt sprinten, şi ocupă fotoliul de lângă patriarh.

– Mărite patriarh, începu Giustiniani, în timp ce mulțimea adunată în sală făcea linişte să audă ce spunea, acesta este un eveniment atât de important încât autoritățile Veneției trebuie şi vor să se aşeze alături de Biserică.

Patriarhul se crispă. Nu prevăzuse să împartă cu nimeni meritele.

Între timp Giustiniani se întorsese către public.

– Sunteți turma lor, dar şi iubiții noştri concetățeni, spuse. Cel puțin nu se va spune că în aulă erau doar oi, ci şi oameni.

Lumea râse, în timp ce Giustiniani se aşeza alături de patriarh.

– Giustiniani, şuieră în şoaptă patriarhul, ce vă trece prin minte?

– Mărite patriarh, ştiți tot atât de bine ca mine, fiindcă sunteți preot şi mai ales venețian, zâmbi Giustiniani amabil. Veneția nu își poate permite să rămână în afara unui eveniment atât de important. Nu putem rămâne cu un pas în urma Bisericii. Desfăcu brațele. Ştiu că mă înțelegeți, la urma urmelor.

Patriarhul încercă să-şi ascundă furia care îl făcuse să se înroşească şi zâmbi mulțimii prezente.

– Să înceapă sfântul proces, anunță. Cu o mână arătă spre Sfântul din stânga lui. Paladinul Bisericii, Inchizitorul, fratele Amadeo da Cortona.

„Blestemat să fii", gândi Mercurio.

Sfântul făcu o plecăciune în faţa patriarhului, apoi se întoarse spre mulţime, cu mâinile ridicate, arătându-şi stigmatele.

– Veniţi, Inchizitorule, spuse patriarhul. Apropiaţi-vă să vă binecuvântez.

Sfântul îngenunche lângă podium.

– Mai aproape, spuse patriarhul. Iar când Sfântul ajunse la el, îi luă faţa în mâini. Vă sărut în numele Domului Nostru Isus Cristos... spuse apropiindu-şi gura de obrazul lui drept. Încetează să-ţi mai arăţi găurile alea, bufonule, îi şuieră în ureche prefăcându-se că-l sărută. Apoi îşi apropie buzele de obrazul stâng. Şi aminteşte-ţi că nu e nevoie de o mărturisire. Poporul a condamnat-o deja. Trebuie doar să faci în aşa fel încât să nu îşi schimbe ideea. Se uită în ochii lui. Amin! anunţă cu glas tare.

– Amin, răspunse Sfântul şi se întoarse la locul lui.

– Acum apărătorul, spuse în treacăt patriarhul, ca şi cum ar fi comunicat mulţimii că acela care urma să se prezinte nu reprezenta nimic în ochii lui. Părintele Venceslao... ce nume aveţi, părinte, surâse.

Mulţimea râse.

– Părintele Venceslao da Ugovizza, încheie patriarhul. Şi unde ar fi locul acesta?

Lumea se întoarse spre dominicanul cu sutană şi glugă albă, cu mantie şi capă negre, care se ridica nesigur de la masa la care era aşezat. Preotul avea doi ochi lăptoşi, înceţoşaţi de cataractă. Se întoarse spre patriarh, însă fără să îl vadă prea bine.

– E o comunitate mică din Alpi, excelenţă, care aparţine episcopilor de Bamberg, în Bavaria, spuse.

– Aşadar, Domnia Voastră sunteţi german? întrebă patriarhul.

– Nu, excelenţă...

– Ei, nu prea are importanţă, îl întrerupse patriarhul. Nu suntem aici să studiem geografia, spuse întors spre public, care

hohoti amuzat. Sunteţi gata pentru... misiunea ingrată, părinte Venceslao? îl întrebă după aceea.

– Ca să spun drept, nu mult, spuse dominicanul, înconjurând masa cu prudenţă, cu mâinile înainte ca să nu cadă. Eu nu ştiu nimic despre procesele inchizitoriale.

Patriarhul se crispă.

– Părinte, nu e nevoie de atâta modestie, spuse.

– Nu, nu. Ăsta-i adevărul, excelenţă, făcu dominicanul.

– Părinte, exclamă patriarhul, întrerupându-l. Atunci aveţi încredere în vocea Domnului.

– Cum ordonaţi, spuse apărătorul, închinându-se.

– Eu nu ordon, îl corectă patriarhul, stânjenit. Pur şi simplu recomand.

– Dar orice recomandare din partea voastră pentru mine e un ordin, spuse umil părintele Venceslao.

Lumea hohoti.

Isac, în primele rânduri, se uită mai întâi la fiica lui, Giuditta, şi îi făcu un semn cu pumnii strânşi, să o încurajeze, apoi murmură furios la urechea Octaviei, care era alături de el:

– E o farsă şi nici măcar nu se preocupă să o ascundă. Schimbă o privire scurtă şi cu Lanzafame.

Chipul căpitanului era întunecat.

– Fii liniştită, îi murmură însă Giudittei.

Giuditta se ţinu de grilajul de lemn şi privi spre omul care ar fi trebuit să o apere. Nici nu se uitase la ea. Avea un aer nesigur şi modest, cu un uşor şchiopătat, datorat probabil gutei. În afară de ochii înceţoşaţi de cataractă avea obraji rotofei îmbujoraţi, de băutor, iar tonsura îi era plină de coşuri. Mâinile lui erau murdare şi se jucau încontinuu cu mătăniile pe care le avea la şold, prinse de centura de piele.

– Fii liniştită, îi repetă Lanzafame.

Giuditta se întoarse spre el.

– O spuneți pentru mine sau pentru dumneavoastră? îl întrebă.

Lanzafame nu răspunse și lăsă privirea în jos.

– Vreți să vorbiți un moment cu asistata dumneavoastră? interveni Giustiniani, adresându-i-se părintelui Venceslao, ca și cum i-ar fi spus că ar fi corect să o facă.

Dominicanul se întoarse spre Patriarh, însă fără să îl vadă. Rămase o clipă tăcut, apoi scutură din cap.

– Nu... aș spune că nu, făcu și se întoarse cât putu de repede la masă. Aveți milă, vorbiți dumneavoastră, murmură către Sfânt. Scoateți-mă din situația asta neplăcută.

– Cer să-mi pot începe rechizitoriul, mărite Patriarh, anunță ritos Sfântul, ridicându-se.

– Sunteți gata, *exceptor?* îl întrebă patriarhul pe fratele grefier, un omuleț între două vârste, slab, mărunt, așezat la un mic pupitru, cu o pană de gâscă cu vârful de aur pe care o înmuia repezit într-o călimară mare să scrie pe o foaie foarte mare de pergament pliat de trei ori, în așa fel încât să formeze șaisprezece pagini – legate pur și simplu printr-o cusătură cu fir de bumbac.

– Da, preamărite, răspunse *exceptor,* care era însărcinat să transcrie în detaliu desfășurarea procesului.

– Așadar, *quaestio* poate începe, anunță patriarhul.

„*Farsa* poate începe", gândi Mercurio, căutând sprijin în furie, fiindcă teama și îngrijorarea făceau să îi tremure picioarele. Se uită spre Giuditta. Văzu că ea îl căuta prin mulțime. Cu siguranță căpitanul Lanzafame o avertizase că fusese nevoit să se travestească. Însă Giuditta tot îl căuta. Și, la rândul lui, simțea o nevoie imperioasă să-i facă un semn, să se facă recunoscut, să-i spună sub ce înfățișare se ascunsese. Dar nu putea. Tocmai pentru siguranța Giudittei. Dacă ar fi fost arestat – și-l văzuse deja pe căpitanul gărzilor ducale cum scruta mulțimea, tocmai în căutarea lui, Giuditta nu ar mai fi avut nici măcar o posibilitate

să se salveze. Oricât de greu i-ar fi fost, trebuia să poarte singur pe umerii lui povara aceea, își spuse, și să nu dea prilej să fie recunoscut. Se concentră pe Sfânt. Se uită la el cu toată ura de care era în stare, sperând să moară, acolo, exact în clipa aceea.

Sfântul se închină, ocoli masa, traversă toată încăperea în tăcere, apropiindu-se de cușca Giudittei, arătând cu degetul spre ea, până ajunse lângă ea. Dar nu se opri. Își băgă degetul în cușcă, provocând un fior în oameni și silind-o pe Giuditta, înspăimântată, să se retragă.

– A început curățirea Veneției! urlă atunci.

Mulțimea urmărea scena fascinată, cu gura căscată.

– Un bun actor, îi spuse Giustiniani în șoaptă patriarhului.

– Un măscărici, bombăni patriarhul.

– Iar șerpii ca tine vor fi striviți! continuă Sfântul. Scoase brațul din cușcă și aproape că alergă în avanscenă, în fața mulțimii. Astăzi, și pe toată durata acestui sfânt proces, popor hărțuit al Veneției, eu voi demonstra că această... lăsă fraza neterminată, ca și cum și-ar fi luat avânt... vrăjitoare! zbieră cu emfază... a conspirat cu stăpânul și domnul ei, Satana în persoană, să le fure sufletele femeilor din Veneția!

Se întoarse spre masă, unde expusese pene de corb însângerate, dinți de nou-născut, piei de șarpe, broaște uscate, păr încâlcit și câte altele se găsiseră în rochiile Giudittei.

– Iar aici sunt mărturiile acestei activități vrăjitorești!

Părintele Venceslao da Ugovizza se ridică și se uită la probe. Însă, având o cataractă atât de înaintată, trebui să se aplece peste fiecare dintre obiectele expuse atât de aproape încât un om din popor strigă:

– Ce faci părinte, le miroși?

Mulțimea izbucni în râs.

– Tăcere! porunci patriarhul. Apoi se întoarse înfuriat spre părintele Venceslao. Iar dumneavoastră, așezați-vă!

Dominicanul se aşeză repede, stânjenit şi umilit.

– Ascultă, Veneția! reluă Sfântul. Îşi dădu seama că mulţi din public se uitau la dominican. Veneția! urlă şi mai tare. Ascultă!

Încet, lumea întoarse iar privirile spre el.

– Ciuma Satanei s-a răspândit pe drumurile noastre iubite, înglodându-le, şi pe canalele noastre tulburându-le apele, reluă Sfântul. Ciuma Satanei e adusă în acest oraş de acea femeie, arătă spre Giuditta, şi de poporul ei. Evreii! Iudeii! Asasini de copii, deicizi, blasfemiatori de Hristos şi de Neprihănita Zămislire, cămătari! Sfântul se uită în jurul lui. Berete galbene!

Ochii multora se întoarseră spre Isac, Octavia, Ariel Bar Zadok şi spre alţii din comunitate, prezenţi să urmărească procesul. Însă majoritatea evreilor din Veneția, începând cu şeful comunităţii, Anselmo del Banco, nu erau acolo, temându-se de nesupunere şi intoleranţă faţă de ei.

Soldaţii lui Lanzafame şi gărzile Palatului Ducal puseră mâinile pe arme, pentru a arăta mulţimii că nu aveau să fie admise acţiunile de intoleranţă.

– Aparent, procesul se adresează unei singure femei, însă e procesul fiilor Satanei, spuse Sfântul.

Giuditta se uită îngrijorată spre tatăl ei. Apoi îşi lăsă privirea să rătăcească printre oameni, încercând să ghicească cine ar putea fi Mercurio.

Iar Mercurio, o clipă, din nou, avu intenţia de a-i face un semn, de a-i atrage atenţia, de a-i da mărturie că el era acolo, alături de ea. Însă din nou se abţinu.

Isac, când o văzu pe fata lui că îl caută pe Mercurio, încercă să o ajute. În dreapta lui zări un bărbat care putea fi cam de aceeaşi statură cu Mercurio. Avea păr lung, răvăşit, care îi acoperea chipul. Era îmbrăcat mizerabil şi se scărpina întruna. Se uită intens la el. Îi făcu un semn uşor din cap.

– Ce mama mă-tii te uiţi, evreu de rahat? mârâi bărbatul.

Inițial Isac lăsă capul în jos. Însă pe urmă, gândindu-se, încuviință.

„Fireşte, îşi spuse în sinea lui. Corect." Întâlni privirea fiicei lui şi i-l arătă pe bărbat.

Giuditta se uită la el.

– Târfă! strigă bărbatul la ea.

Giuditta se întoarse spre tatăl ei şi îi făcu semn că nu.

Isac scutură din cap, ca şi cum ar fi spus că nu era deloc convins.

– Curând Veneția va fi liberă! încheie Sfântul. Fiindcă Dumnezeu Preaputernic ne călăuzeşte şi ne-a arătat... vrăjitoarea!

Mulţimea aplaudă ațâțată.

„Rahat de rahat, gândi Mercurio. Cred că sunt la teatru."

– Aveți ceva de spus? îl întrebă atunci patriarhul pe apărător.

– Nu excelenţă... spuse părintele Venceslao. Sunt de acord cu cele spuse de fratele Amadeo da Cortona, inspirat de Domnul Nostru, în numele căruia vorbeşte. *Iustus es, domine, et rectum iudicium tuum.*

– Ce ai spus, părinte? strigă o femeie din popor.

– A spus că judecata lui Dumnezeu e dreaptă şi corectă, zise Sfântul.

Lumea vociferă. Chiar dacă niciunul dintre ei, inițial, nu simțise nevoia unui apărător, acum parcă păreau nemulțumiți că procesul acela avea un singur şi inevitabil sens de desfăşurare.

– Rasă de nătărăi, bodogăni Isac şi se uită din nou spre bărbatul cu chipul acoperit de păr.

– Pentru a vă face să înțelegeţi gravitatea acuzaţiilor, răcni Sfântul, vreau să o chem aici să depună mărturie pe Anita Ziani, spălătoreasă, care a asistat la un eveniment prodigios şi înspăimântător. Să fie adusă!

Doi gardieni de la Palatul Ducal aduseră în fața oamenilor o femeie sărăcăcios îmbrăcată, cu mâinile înroşite, care stătea cu capul plecat şi adusă de spate, timorată de învălmăşeală.

– Anita Ziani, spuse Sfântul, ducându-se în spatele ei şi ridicându-i fața spre mulțime, povestiți cu vorbele voastre concetățenilor dumneavoastră evenimentele satanice!

Femeia se înroşi la față şi zâmbi nervos, dând la iveală găuri mari negre printre dinți.

– Domnia Voastră, după cum v-am spus... făcu spălătoreasa, către Sfânt.

– Oamenilor! spuse Sfântul, întorcând-o. Povestiți-le oamenilor.

Spălătoreasa se gârbovi şi mai mult.

– Era ziua Domnului... în 20 ale lunii noiembrie din iarna trecută şi eu mă întorceam la prăvălioara mea după ce spălasem zece rânduri de cearşafuri fine de in şi douăzeci...

– Treceți peste amănunte, spuse nerăbdător Sfântul. Ce s-a întâmplat?

– Iată... s-a întâmplat că o femeie, al cărui nume nu-l ştiu, Domnia Voastră... femeia asta a început să zbiere fraze obscene în Campiello dei Squelini, care e unde se află cei ce fac blide, la San Barnaba...

– Faptele! Faptele! ardea Sfântul.

– Femeia asta urla fraze obscene... Spălătoreasa îşi făcu sumar semnul crucii, blestemând Fecioara în mod special şi pe urmă, respectuos vorbind... şi pe urmă şi-a ridicat rochia şi şi-a arătat părțile ruşinoase... adică... cele dintre picioare.

– Apoi? făcu Sfântul, încercând să păstreze tensiunea.

– Şi după aia de la părțile de jos... aici... spălătoreasa arătă între picioare, a ieşit un ou... mic, verde, care a tremurat ca şi cum ar fi fost în el cineva care împingea...

Mulțimea amuțise. Cu toții ascultau cu gura căscată.

– Şi de fapt... sugeră Sfântul, invitând-o să continue.

– De fapt oul ăla verde s-a spart... continuă spălătoreasa, şi din el a ieşit la iveală o creatură oribilă. Cu ochi galbeni răutăcioşi. Părea un fel de şarpe mic, dacă nu ar fi avut opt perechi de labe cu gheare...

Mulţimea murmură, înspăimântată şi uluită.

– Şi apoi? insistă sfântul.

Spălătoreasa dădu din umeri.

– Şi apoi creatura monstruoasă a fugit... iar femeia care-i dăduse naştere avea pe ea una dintre rochiile evreicei şi a spus că de când cumpărase acea rochie ieşea din ea în fiecare zi câte un ou din acela verde satanic...

– Târfă! Vrăjitoare! răcniră câţiva spre Giuditta.

Sfântul dădea din cap a încuviinţare, în tăcere, lăsând ca episodul să sature imaginaţia celor prezenţi.

– Să mă orbească Dumnezeu dacă nu e adevărat, zise părintele Venceslao, clătinându-şi capul în sus şi în jos, absorbit şi prins de istorisire. Spuneţi aşa, femeie de treabă, fiindcă un jurământ făcut lui Dumnezeu împotriva Satanei valorează o sută de mii de rugăciuni.

– Nu... bâlbâi spălătoreasa.

Părintele Venceslao se uită la ea, mirat.

– Cum nu...? întrebă, aproape înspăimântat, şi imediat după aceea se întoarse spre patriarh.

Spălătoreasa îşi făcu semnul crucii.

Părintele Venceslao continua să se uite la Patriarh.

– Îmi pare rău, nu voiam... spuse în liniştea generală.

Acum lumea se uita la spălătoreasă şi unii chicoteau.

Sfântul făcea spume ca o fiară turbată.

– Jură, femeie! o somă pe spălătoreasă.

Spălătoreasa avea privirea îngrozită, dar nu se hotăra să vorbească.

– Jură! repetă Sfântul.

– Oricum, eu vă cred chiar dacă nu juraţi, femeie de treabă, spuse părintele Venceslao.

– Tăceți! îi porunci patriarhul.

Oamenii hohotiră.

– Jură! răcni Sfântul. Sau eşti de acord cu Satana?

– Jur... izbucni în plâns spălătoreasa.

Sfântul se întoarse spre mulțime, cu un zâmbet triumfător. Însă mulți dintre spectatori scuturau din cap.

– Îmi pare rău, mărite patriarh... spuse părintele Venceslao apropiindu-se de podium, eu voiam doar... Desfăcu brațele. Apoi se întoarse spre cuşca Giudittei şi arătă cu degetul spre ea, tremurând de furie.

– Iată cum Satana ne zăpăceşte minţile! zbieră isteric.

Mulțimea vociferă, nemulțumită.

– Ține cont că eşti apărătorul! strigă unul din popor.

Mulțimea râse.

Părintele Venceslao se agită, stânjenit, uitându-se la lume cu ochii lui opaci şi pe urmă spuse, cu glas nesigur:

– Eu Îl apăr pe Dumnezeu!

– Aşezaţi-vă! îi porunci enervat patriarhul.

Dominicanul se duse la locul lui şi se aşeză, după ce îşi făcu de trei ori semnul crucii.

– Imbecilii pot cauza mai mult rău decât necinstiţii, îi şopti patriarhul lui Giustiniani. Instruiţi-l mai bine. Spuneți-i că e suficient să tacă.

Giustiniani încuviință gânditor. Apoi îi aruncă o privire plină de dispreț părintelui Venceslao.

Mercurio se uită la aristocrat. Se întrebă dacă era cu adevărat de partea lui, după cum spunea. În realitate, nu ştia în cine să aibă încredere. Dar în acelaşi timp nu avea alternativă.

Între timp, Sfântul se apropiase de spălătoreasă. Îi cuprinse umerii cu un braț. Cu cealaltă mână îi atinse cu drag fruntea.

– Femeie, spuse cu o voce caldă şi calmă, încercarea pe care ai trecut-o i-a înnebunit pe martiri şi pe profeți. Inima mea e cu tine. Du-te în pace şi mulțumeşte-I lui Dumnezeu că ai supraviețuit întâlnirii cu Satana.

Le făcu semn gardienilor să o scoată din sală. Apoi țintui cu privirea mulțimea. În tăcere. Putea percepe scepticismul general. Dădu din cap în semn de încuviinţare şi umerii i se pleoştiră.

– Are dreptate nobilul şi inocentul meu adversar, părintele Venceslao. Atât de mare e puterea Satanei, zise cu glas scăzut ca şi cum ar fi vorbit cu sine, dar în aşa fel încât să îl audă toată lumea. Apoi se întoarse şi păru că dă să plece.

Dintr-odată mulțimea amuțise.

Însă, pe când se îndrepta aparent învins spre masă, Sfântul se opri, tot cu spatele la mulţime, se uită în stânga lui, spre cuşca în care era închisă Giuditta şi se duse într-acolo, cu paşi grei, obosiți.

Se agăță de bare, se întoarse pe jumătate spre mulțime şi o privi ţintă pe Giuditta. Apoi încercă să zgâlțâie barele. Însă părea fără putere. Trupul lui începu să tremure. Mai întâi slab, apoi din ce în ce mai violent. Brusc, îşi lăsă capul pe spate şi îşi dădu ochii peste cap, ca şi cum ar fi fost posedat de o energie din afară. Şi atunci puterea lui crescu, alături de un sunet înspăimântător şi gutural care îi gâlgâia din piept şi care se împrăştia în sala amuțită. Închisoarea Giudittei începu să vibreze din ce în ce mai puternic, ca zgâlțâită de un cutremur, în timp ce sunetul animalic creştea până deveni un răcnet.

– Târfă a Satanei! răcni Sfântul, apoi căzu la pământ ca fulgerat.

Şi atunci mulțimea uită de toate îndoielile şi urlă furioasă, cerând viața Giudittei.

84

– Idiotul ăla a zis că e de acord cu Sfântul! exclamă furibund Isac. E o farsă! Apărătorul e de acord cu acuzatorul? Ce sens are? E o bătaie de joc!

Mercurio încuviință, grav. Era lângă patul lui Scarabello, în staulul transformat în spital. În jurul lor se adunaseră toți – Lanzafame, Ana din Piață și toate prostituatele care reușeau să se țină pe picioare, chiar și cele bolnave. Pe fețele fiecăruia dintre cei prezenți era descurajare.

Numai Lidia, fiica Republicii, nu era lângă Mercurio. Era în ușa spitalului și scruta zările în penumbra serii de vară, spre canal.

– Nu-i drept, bombăni, intrând puțin înăuntru. Eu nu aud nimic...

– Termină, du-te afară și uită-te să nu vină gărzile! îi porunci Republica.

Fetița se bosumflă.

– Te rog, îi spuse atunci Mercurio. Viața mea depinde de tine.

– Chiar așa? întrebă uimită Lidia.

– Firește, îi răspunse Mercurio.

Atunci fetița se îndreptă. Expresia capricioasă îi dispăru de pe față și ieși din spital, mândră de propria misiune.

Republica se uită mai întâi la Mercurio, apoi la Ana. Cele două femei își zâmbiră admirativ. Ana puse o mână pe umărul lui Mercurio.

– E atât de imbecil încât le-a insuflat îndoieli oamenilor, totuși, la un moment dat, chiar dacă involuntar... reluă Isac rezumatul, încercând să se convingă că mai erau speranțe.

Mercurio tocmai voia să-i răspundă, însă Ana îl strânse cu mâna de umăr. Înțelese și se abținu. Dar nu reuși să nu dea din cap și să nu respire adânc.

– Giuditta avea o privire terorizată... spuse șoptit Mercurio.

– Da, îl îngână Isac.

– Da, biata fată, spuse Lanzafame.

Isac se uită la Mercurio.

– Unde erai, îl întrebă.

– Destul de aproape de Giuditta, răspunse înnegurat Mercurio.

– Ea te caută, ai văzut? spuse Isac.

– Da, doctore, încuviință Mercurio, amărât. Dar dumneavoastră îi arătați maimuța aia cu păr lung...

– Nu erai tu?

– Nu, doctore... Mercurio era stânjenit. Însă trebuie să evităm să ne facem semne, dacă mă descoperă, mă arestează și... nu-mi permit să ajung la închisoare în momentul ăsta. Înțelegeți, nu?

Isac dădu din cap.

– Ai dreptate, iartă-mă, băiete. Unul ca mine ar trebui să știe bine asta. Par un novice. Capul meu pare plin cu paie de când a început povestea asta, suspină, îngrozit.

Mercurio se uită la Lanzafame.

– Spuneți-i să aibă încredere. Spuneți-i că sunt acolo.

– I-am spus, făcu Lanzafame.

– Atunci repetați-i. Eu sunt acolo și voi fi întotdeauna, spuse Mercurio cu o durere adâncă în ochi. Blestemat să fiu eu că l-am lovit pe comandantul gărzilor! Acum nu ar trebui să mă ascund!

– Inutil să plângi pentru laptele vărsat, îi spuse Lanzafame. Fii atent! Asta contează.

– Ea știe că ești acolo, spuse Ana.

Mercurio se întoarse să se uite la ea. Și făcură cu toții la fel.

– O femeie știe, spuse Ana. Simte.

Ochii lui Mercurio se umeziră.

– Nenorociții, mârâi șoptit.

– Am mâncarea pe foc, îi spuse Ana. Vrei să mănânci ceva?

Mercurio dădu din cap.

– Nu, mai bine ar fi să plec.

Curvele, una câte una, se apropiară de el și unele îl îmbrățișară, altele îi dădură mâna, altele îi dăruiră un zâmbet, toate încercând să-i dea încrederea de care avea nevoie. Fiindcă știau cu toatele că nu procesul, firește, ar fi fost cel care ar fi salvat-o pe Giuditta.

Isac și Lanzafame se îndepărtară trăncănind.

– Și Jacopo s-a arătat? întrebă Scarabello cu un fir de voce.

Mercurio îl privi. Te impresiona. Era spectrul lui. Încuviință.

– A făcut mai mult decât să se arate. A stat alături de patriarh.

– Și...?

Mercurio dădu din umeri.

– Nu știu. Nu înțeleg...

– Trebuie să-l presezi, băiete, spuse Scarabello, încercând să își scrâșnească dinții. Amintește-i... că-l țin... de coaie...

Mercurio încuviință.

– Nu-ți pierde speranța, făcu Scarabello.

– Nu...

– Ai luat banii? îl întrebă Scarabello.

– Da.

Scarabello zâmbi, cu toată durerea de la buza mâncată de plagă.

– Ai fi fost un mare pungaş... spuse. Erai singurul care mi-ar fi putut... lua locul...

– Mulţumesc, zâmbi Mercurio.

– Acum fă ce trebuie... zise Scarabello aproape fără suflu. Până la capăt.

– Până la capăt, încuviinţă Mercurio şi ridică privirea din pământ. Rămase aşa o vreme, în tăcere, gânditor. Când ridică ochii, Scarabello dormea, epuizat de boală.

Mercurio se îndepărtă şi îi ajunse din urmă pe Isac şi pe Lanzafame. Îi strânse braţul lui Isac.

– Nu vă lăsaţi. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră, doctore.

– Ce trebuie să fac? întrebă imediat Isac.

Mercurio scoase o taşcă mare de piele tăbăcită, grea şi sunătoare. I-o întinse lui Isac. Sunt o sută cincizeci de lire de aur.

Isac privi taşca, cu ochii cât cepele, fără să pună mâna pe ea.

– Sunt o grămadă de bani, murmură Lanzafame.

– Duceţi-vă la Arsenal, doctore, zise Mercurio. Mâine. Întrebaţi de maistrul proiectant Tagliafico. Spuneţi-i că trebuie să scoată o corabie pe mare. În câteva zile. Şi plătiţi-l cu ăştia.

Isac luă banii.

– Scoateţi-vă bereta galbenă, adăugă Mercurio. Şi tundeţi-vă şi ţăcălia asta de ţap, doctore. Nu trebuie să semănaţi a evreu. Spuneţi că sunteţi un armator. Se uită la el. Grec.

Isac îl privi fără să spună nimic. Însă ochii lui aveau o lumină nouă.

– Sunteţi în stare, doctore? întrebă Mercurio.

Isac râse.

– Mama mă-sii, dacă nu sunt, băiete! Întinse un deget spre el. M-am născut să fac prostiile astea, râse iar. Îl fixă cu privirea pe

Lanzafame. Ia gândeşte-te că e un nătărău de căpitan care încă crede că eu sunt doctor!

Lanzafame şi Mercurio izbucniră în râs odată cu el.

Prostituatele se întoarseră spre ei, aproape scandalizate. Însă apoi, pe chipul multora apăru un zâmbet. Erau zile întregi de când nimeni nu mai râsese acolo înăuntru.

– Corabia e la atelierul lui Zuan dell' Olmo, în capătul canalului Santa Giustina, faţă în faţă cu insula San Michele, spuse Mercurio.

Isac dădu din cap în semn că a înţeles.

– Şi trebuie să vă duceţi la Arsenal pentru că eu nu mă pot arăta acolo, adăugă Mercurio.

– Băiete, zise Lanzafame, e vreun loc la Veneţia unde te poţi mişca în linişte?

Mercurio zâmbi.

– Ţi-am văzut barca cu cei doi vâslaşi, zise atunci Lanzafame. E mereu gata? întrebă.

– Dacă nu schimbaţi ruta, da, răspunse Mercurio.

– Nu o vom schimba, spuse Lanzafame.

Mercurio încuviinţă şi se îndreptă spre ieşirea din spital.

– Tundeţi-mi barba, căpitane, spuse Isac.

– Drept cine mă iei? Drept bărbierul tău? făcu Lanzafame.

– Hai, căpitane, nu mă enervaţi. Revenim la bunele obiceiuri sănătoase de şarlatan, spuse Isac, frecându-şi mâinile.

Între timp, Mercurio ieşise şi ajunsese la casa Anei. Tocmai se pregătea să intre când, în prag, pe pământ, văzu o bucată de pergament. O ridică. Şi pe hârtie, scrisă cu o caligrafie nesigură şi infantilă, citi o propoziţie: „Benedetta a făcut-o".

Mercurio se întoarse brusc spre şirurile de plopi. În roşeaţa amurgului zări o siluetă neagră care se ascundea în spatele unui trunchi.

– Pleacă, Zolfo! strigă el.

Făcu ghemotoc bucata de pergament şi o aruncă furios la pământ.

– Ce se întâmplă? întrebă Ana apărând în pragul casei.

– Nimic, spuse întunecat Mercurio, aruncând iar o privire spre plopi. Obişnuitul câine vagabond.

Ana îl mângâie pe cap.

– Fii atent, îi spuse cu glas drăgăstos.

Mercurio zâmbi şi dădu să plece. Însă se opri şi, caraghios, cu capul între umeri, pe jumătate cocârjat, o sărută pe obraz. Apoi plecă repede, fără să întoarcă privirea, cu fața în flăcări.

Ana se uită mişcată după el până dispăru. Apoi intră din nou în casă.

Zolfo, în schimb, ieşise din ascunzătoarea lui, din spatele unei tufe de măceş şi tocmai o lua pe urmele lui Mercurio, să îl roage să-l ia cu el, când de după un plop văzu că apare o siluetă neagră, cu glugă. Se ascunse iar, imediat. Văzu că silueta cu glugă îl urmărea pe Mercurio, spre canal. Atunci se luă după ea, circumspect.

Zolfo văzu cum Mercurio urca în barca lui Tonio şi Berto, iar silueta cu glugă se arunca într-un păpuriş şi ieşea de acolo într-o barcă mică şi uşoară.

Zolfo se apropie de canal.

Pe neaşteptate, o pală de vânt îi dădu jos gluga siluetei negre care îl urmărea pe Mercurio.

Şi Zolfo simți cum îi îngheață sângele în vine. Nu putea să creadă. Sări în față, alergă cât putu de tare, ajunse la un debarcader de lemn şubred şi se ascunse.

Bărcuța care îl urmărea pe Mercurio în acel moment tocmai trecea pe acolo. Zolfo era la nu mai mult de cinci paşi de bărbatul care vâslea cu capul descoperit.

– Nu... spuse încet Zolfo, zguduit de o emoţie puternică în timp ce îl recunoştea pe bărbat. Nu... repetă încet. Nu! spuse iar, însă fără a-şi putea înfrâna emoția violentă.

Bărbatul din barcă se întoarse. Se uită spre debarcader.

O clipă, Zolfo îi întâlni privirea. Se temu că fusese descoperit. Îşi dădu însă imediat seama că nu putea fi văzut printre scândurile de lemn. Observă pe gâtul bărbatului o cicatrice groaznică de forma unei monede.

– Nu eşti mort... murmură.

Imediat ce văzu că bărbatul era destul de departe, Zolfo ieşi din ascunzătoarea lui. Alergă spre canal, încercând să-l avertizeze pe Mercurio. Însă barca lui Mercurio era în larg, departe.

Atunci Zolfo, cu inima care îi bătea asurzitor în urechi, alergă înapoi, spre spital. Intră fără suflu şi se duse la Isac şi Lanzafame.

– Trebuie să vorbesc cu Mercurio! țipă cu ochii larg deschişi. Trebuie să vorbesc cu Mercurio!

Isac şi Lanzafame se ridicară în picioare. Isac avea fața săpunită. Lanzafame avea un brici de spiţer în mână.

Câteva prostituate dădură să se apropie, dar Isac le opri cu un gest al mâinii.

– Vă jur... e în pericol, spuse gâfâind Zolfo.

– De ce? zise Lanzafame bănuitor. Îi spunem noi.

Zolfo avea ochii cât cepele de oroare, de emoţie, de surpriză. Era zăpăcit, nu reuşea să gândească.

– Nu. Nu puteţi.

– Pleacă, copile, îi spuse Isac.

– Dumneavoastră nu înțelegeți... e în pericol!

– De ce? spuse Lanzafame, pe un ton dur.

– Fiindcă evreul... se bâlbâi Zolfo.

– Iar cu prostiile astea? rânji Lanzafame, făcând un pas spre el.

– Nu, aşteptaţi... spuse Zolfo, dând înapoi, cu mâinile întinse spre căpitan.

– Pleacă, îi spuse Lanzafame.

– Spuneți-i că evreul de la Roma... nu e... se bâlbâi iar Zolfo. Se opri, scutură din cap. Vă rog, trebuie să-i spun eu, dumneavoastră nu ați înțelege, se smiorcăi.

– Cine te trimite, călugărul tău sau comandantul gărzilor? întrebă Lanzafame cu un glas plin de dispreț.

Zolfo se uită la el, continuând să scuture din cap, cu ochii care-i alergau de la dreapta la stânga, ca ai unei păsări înnebunite. Apoi se întoarse şi o luă la goană.

Alergă spre casa Anei, bătu cu furie în uşă.

Când Ana deschise, alarmată, tocmai veneau Isac şi Lanzafame.

– Vă rog, doamnă, îi spuse Zolfo, întorcându-se îngrijorat spre Isac şi Lanzafame, care de-acum erau la câţiva paşi. Mercurio e în pericol... spuneţi-mi unde e... vă rog... evreul de la Roma nu e mort... e aici, doamnă...

– Ți-am spus să pleci! făcu Lanzafame.

– Ce evreu...? întrebă Ana.

– Vă rog, vă rog... se smiorcăi Zolfo şi-şi duse o mână la gât. Are... o cicatrice aici... e....

– El ar fi evreul? spuse brusc Ana.

– Da... evreul de la Roma...

– Nu e evreu! spuse atunci Ana. Se numeşte Alessandro Rubirosa. Săracul, e mut. I-am dat să mănânce, iar el mi-a arătat certificatul lui de botez să-mi spună cum se numea...

– Nu, nu! exclamă Zolfo. E evreu! De ce nu mă crede nimeni?

– Poate pentru că i-ai trădat deja o dată pe toți, băiete, spuse Ana, pe un ton dur şi cu ochii strânşi ca două fisuri. Mercurio nu te vrea aici. Pleacă. Nu-mi place să te gonesc, dar trebuie să pleci.

Lanzafame îl înşfăcă pe Zolfo de gulerul jachetei roşii, jegoase. Îl împinse. Cu furie.

Zolfo căzu la pământ, în praf.

Lanzafame dădu să-i tragă un şut.

Zolfo o luă la fugă.

Alergă cât avu suflare, ca şi cum i-ar fi fost frică să se oprească. Apoi, când fu sfârşit de puteri, picioarele îi cedară. Se trezi pe iarba uscată a unei pajişti.

„Nu ai murit...", murmură.

Se aşeză în genunchi. Închise ochii. Îl văzu pe Hercule care îşi privea rana din care ţâşnea sângele şi pe urmă se uita ţintă la el, uimit. Îl văzu cum se lasă la pământ, încet. „Lui Hercule îi e rău", spusese, în limba aia a lui ciudată.

„Nu eşti mort", repetă Zolfo, apăsându-şi mâinile pe faţă.

Îl văzu pe Hercule întins pe patul din baraca de la gropile comune. Auzi în urechi teribilul sunet pe care îl scosese când viaţa îl părăsise. Îi văzu faţa mare de dement cum se contorsionează de spaimă.

„Nu eşti mort!" ţipă ridicându-se în picioare, tremurând de furie, cu mâinile ridicate spre cer.

Şi simţi că acum avea un motiv pentru care merita să trăiască. Un motiv adevărat. Un singur motiv.

85

Şimon vâslea din răsputeri, dar nu reuşea să ţină pasul cu barca în care se urcase Mercurio. Îl vedea cum se îndepărtează din ce în ce mai mult. Cei doi de la rame înaintau prea repede pentru el. „Trebuie să fi fost profesionişti“, îşi spunea Şimon cuprins de nelinişte.

Căldura acelei veri înfocate îl făcea să transpire, îi ardea plămânii, îi făcea inima să bată nebuneşte.

Şimon strângea din dinţi şi băga vâslele în apa stătută a lagunei. Ura din ce în ce mai mult oraşul acela. Totul era dificil. Să urmăreşti o persoană pe apă era o treabă foarte complicată. Dar nu îl putea pierde pe Mercurio.

Deja îi fusese teamă că îl pierduse în ultimele două zile. Mercurio plecase, pe neaşteptate, şi nu se mai întorsese să doarmă acasă. Iar Şimon trecuse într-o clipă de la euforia că îl găsise la disperarea că îl pierduse.

În timp ce vâslea, Şimon se întoarse, temător. Barca pe care o urmărea se pierdea printre zeci şi zeci de alte ambarcaţiuni care brăzdau Canal Grande. Aproape că nu mai reuşea să o vadă. Încercă să imprime un ritm mai alert propriului vâslit, dar braţele începeau să cedeze.

Pe parcursul acelor zile în care se temuse că îl pierduse pe Mercurio, Şimon se învârtise temător prin jurul casei, devenind atât de imprudent încât femeia care trăia acolo îl văzuse şi se apropiase de el fără să-şi dea seama. O clipă, Şimon se gândise că ar fi trebuit să o omoare. Apoi, femeia îl invitase, în schimb, în casă, îl confundase cu un nevoiaş, îi oferise o masă caldă.

Şimon se aşezase în bucătărie cu mâna pe mânerul pumnalului. Însă nu se întâmplase nimic. Tensiunea, puțin câte puțin, se risipise. Femeia – Ana, aşa spusese că o cheamă – avea un glas delicat, ochi transparenți, un fel de a fi amabil. Şimon îi arătase certificatul lui de botez. Femeia ştia să citească. Se uitase la document şi la început îi spusese „domnule Rubirosa", cu respect, chiar dacă credea că era atât de sărac încât trebuia să-i dea de mâncare. Atunci, Şimon pusese degetul pe nume şi ea, cu un zâmbet, îl numise „domnul Alessandro".

Şimon avusese o senzație ciudată. De căldură. Se simțise în largul lui. Într-un fel foarte diferit de cum se simțise cu Estera. Femeia aia nu îl atrăgea, dar avea un fel de a fi care încălzea şi firea lui înghețată.

– Trăiesc aici cu fiul meu, spusese la un moment dat femeia.

Şimon o privise şi se gândise: „Eu sunt aici să-ți iau fiul". Apoi se ridicase şi plecase. Nu putea să rişte să rămână acolo.

Şimon continua să tragă la rame, dar aproape nu îşi mai simțea brațele de oboseală. Ajuns la Rialto, nu mai reuşi să zărească barca lui Mercurio. Îl pierduse încă o dată, se gândi lăsându-se năpădit de furie. Lăsă vâslele. În timp ce înainta încet, împins încă de inerție, cu hainele îmbibate de sudoare, cu gâtul chircit de sete, se uită în jur, sperând să vadă barca ancorată pe la vreun ponton.

Înaintă încet, în timp ce furia creştea în el şi se amesteca cu disconfortul.

Era la un pas de răzbunarea lui. Şi în acelaşi timp, acum, se temea să se întoarcă la casa Anei să aştepte ca Mercurio să apară din nou acasă. De-acum era riscant. Femeia ar fi devenit bănuitoare. Şi mai ales Şimon, în ultima zi, îşi dăduse seama că băiețelul din bandă se învârtea şi el prin împrejurimi. Nu putea să rişte să se lase descoperit de el. Sigur l-ar fi avertizat pe Mercurio şi el s-ar fi volatilizat pentru totdeauna.

Dădu un pumn mânios băncii pe care stătea. Simți cum durerea îi vibrează în mână şi urcă de-a lungul antebrațului.

Se apucă iar de vâslit. Mâna cu care dăduse pumnul pulsa. Înaintă încet, de-a lungul Canal Grande. Însă de-acum avea slabe speranțe. Îl pierduse, îşi spunea. Totuşi, merse mai departe, uitându-se de o parte şi de alta a Canal Grande. Trecu de Molo Ducale din piața San Marco. Laguna se deschidea în marea aceea care era gura de vărsare cea mare. Tocmai se pregătea să se întoarcă atunci când se hotărî să mai înainteze puțin de-a lungul malului stâng, de pe partea pieței San Marco. Continuă privind tarabele de pe Riva degli Schiavoni de unde provenea parfumul de *castradine,* carne de batal prăjită şi afumată.

Şi tocmai când îşi pierduse orice speranță, iată că văzu o barcă ieşind dintr-un canal în cea mai mare viteză. Imediat o recunoscu. Era barca în care urcase Mercurio. Iar vâslaşii erau cei doi uriaşi pe care Şimon îi luase deja la ochi.

Însă Mercurio nu mai era la bord.

Şimon acostă pe mal şi se strecură pe canalul de unde tocmai ieşise barca. Probabil era o încercare inutilă, dar merita, iar speranța de a-l găsi îl făcu să uite de foamea pe care parfumul de oaie i-o stârnise.

Trecu pe sub podul Pietà şi o luă pe canalul Pietà.

Înaintă încet, uitându-se în jur cu mare atenție. Acum nu se mai putea baza pe o barcă ancorată. Acum trebuia să îl caute pe Mercurio fără niciun punct de referință. Era o acțiune

imposibilă, își spunea, doar dacă el nu era pe cheiuri. Își repetă însă că merita să încerce.

Rio della Pietà era destul de lat și, la un moment dat, nefiresc de sinuos, ca un șarpe aproape întins, lucru destul de neobișnuit pentru Veneția, unde canalele erau de obicei regulate. Pe malul drept, la un moment dat, văzu o zonă ierboasă unde păștea o turmă de capre. Unele, la trecerea lui, ridicară capul și îl priviră. Pe partea cealaltă, în schimb, Șimon văzu în scurt timp o ceată de băieți și un preot. Apropiindu-se văzu că preotul tăifăsuia cu o maică, aflată dincolo de o poartă și care avea în jurul ei un grup de fetițe, murdare și prost îmbrăcate asemenea băieților preotului. Șimon încetini instinctiv. Privind în jur, își dădu seama că toate clădirile din împrejurimi erau locuite de un număr exagerat de băieți și fețe bisericești, bărbați și femei. Ceea ce însemna că acolo era un orfelinat.

„Aici ești?", se întrebă Șimon cu un fior în inimă.

Știa că Mercurio era un orfan. Nu reușea să își imagineze de ce, dar i se părea că nu poate fi decât acolo. I se părea o ecuație care nu putea fi întâmplătoare.

Opri barca pe malul opus, își trase gluga pe cap, în ciuda căldurii, și se puse pe așteptat.

Gândindu-se iar la dubla vizită a gărzilor ducale la casa Anei, Șimon se gândi că Mercurio trebuia să se fi aflat în cine știe ce bucluc, fapt ce nu îl mira, având în vedere că era un hoț și un șarlatan. Iar dacă avea probleme, trebuia să se ascundă.

Poate se ascundea în orfelinatul Pietà.

Însă, pe măsură ce trecea timpul, Șimon își pierdea speranța. În locul acela erau numai preoți, maici și copii. Unul ca Mercurio ar fi stârnit bănuieli.

Când asfinți soarele, Șimon își dădu seama că nu putea fi acolo. Se temu că l-a pierdut, încă o dată.

Nu îi rămâneau decât două posibilități. Una era femeia care spunea că e mama lui Mercurio. Însă femeia ținea atât de mult la Mercurio încât probabil ar fi fost foarte greu și sângeros să-i poată smulge informații.

Cealaltă posibilitate putea fi fata cu părul roşu. Şimon, gândindu-se, îşi trecu cu limba pe buze. A o tortura pe fata aia senzuală putea fi o experiență minunată.

Înainte de a răsuci barca să ajungă la palatul unde văzuse că trăieşte fata, se hotărî însă să mai înainteze puțin pe Rio della Pietà. Dacă Mercurio nu coborâse acolo la orfelinat, probabil trecuse de el.

Şimon începu iar să tragă încet la rame. La intersecţia cu alt canal, Rio della Pietà se mai îndreptă. Şimon înaintă de-a lungul canalului care acum se numea Santa Giustina şi după puțin ajunse la capătul canalului, care dădea spre o parte a lagunei încă şi mai mare decât cea din fața pieței San Marco.

Aici oraşul era cu totul altfel. Pe canal pluteau excremente, animale moarte. Pontoanele erau nişte pari simpli de lemn, vechi şi pe jumătate putrezi, înfipţi în malurile noroioase, fără pietre de Istria dreptunghiulare. Aici Veneția îşi arăta fața ei mizeră, fără pudoare. „Iar mizeria asta puțea oribil", se gândi Şimon strâmbând din nas.

În stânga lui văzu nişte pontoane de lemn cu plase şi latrine. Casele, joase şi la rândul lor din lemn, mai mult barăci decât case, aveau nişte grădini mici, înguste, uscate de zăduf. O capră slabă, ce dădea impresia unui schelet acoperit de un văl şi nimic altceva, cu țâțele fleşcăite se mişca încet, căutând ceva de păşunat. Câte o găină ciugulea în noroi. O pisică cu urechile ferfeniţite în bătălii se vântura precaută pe lângă un gard de lemn.

În fața lui, în larg, Şimon văzu o insuliță. Şi câteva bărci de pescari.

În schimb, la dreapta era o zonă mocirloasă și apoi un acoperiș dărăpănat. Sub acoperiș, o corabie în jurul căreia lucrau niște oameni. Vasul arăta foarte rău.

Șimon se pregătea să se întoarcă în momentul când de la atelier ajunse la el o voce pe care o recunoscu imediat.

– Atunci, bătrâne, când va fi gata?

Șimon se întoarse brusc și acolo, tocmai coborât de pe nava trasă pe uscat, îl văzu pe Mercurio.

Inima începu să îi bată cu putere. Sângele îi pulsă în vene.

Dumnezeul răzbunării voise să-l găsească pe Mercurio. Îi spunea că misiunea lui era corectă. Dumnezeul răzbunării era cu el.

Șimon legă barca de un par, destul de departe. Coborî pe uscat și se întoarse încet pe urmele lui.

Muncitorii care lucrau pe vas întrerupseră lucrul. Salutară și plecară.

Mercurio rămase cu bătrânul care se sprijinea într-o bâtă și era urmat de o javră tigrată cu urechile strâmbe.

Șimon așteptă să se facă noapte și să fie întuneric, apoi se apropie de dărâmătură și trase cu ochiul printr-o fereastră fără geam. Baraca nu era nimic altceva decât o singură încăpere mare. Într-un colț era un culcuș. Mai încolo, altul, improvizat, făcut din paie, cu o pătură găurită toată aruncată peste ele. Probabil acolo dormea Mercurio. Între cele două o oală de noapte. Cu siguranță camera aia mare nu oferea intimitate. Pe foc, pe o sobă jalnică, fierbea o oală.

Mercurio și bătrânul erau așezați la o masă jegoasă și mâncau niște pești mici. Bătrânul îi azvârli câinelui un cap de pește pe care el îl înșfăcă din zbor, dând din coadă.

Dar pe urmă, dintr-odată, lăsă capul de pește, adulmecă în aer și, răsucindu-se spre fereastră, mârâi înăbușit.

Şimon se gândi că mai întâi ar fi trebuit să se ocupe de câine. Dar era timp.

Se dădu încet înapoi, atent să nu facă zgomot, şi se ascunse în spatele vasului. Avea să fie o noapte plăcută. Trebuia să decidă cum să îl ucidă pe Mercurio. Cum şi cât să îl facă să sufere.

– Dă-mi tot ce ai, căcănarule, zise un glas răguşit în spatele lui.

Şimon simţi vârful unei arme în spatele lui. Încercă să se întoarcă.

– Stai, nu te mişca, zise glasul, care acum era ascuţit, alarmat. Dă-mi tot ce ai, repetă.

Şimon gândi că agresorului lui îi era frică. Era slab. Şi probabil nepriceput. Vârful cuţitului apăsa într-o parte a spatelui unde nu erau organe vitale. Chiar dacă i l-ar fi înfipt în spate, nu l-ar fi ucis, se gândi.

Ridică braţele, în semn că se predă.

– Dă-mi tot, căcănarule, spuse încă o dată agresorul lui.

Vocea îi tremura spasmodic.

Şimon lăsă încet mâna dreaptă în jos, ca şi cum s-ar fi îndreptat spre o pungă de bani. În schimb, în ultima clipă, sări în față şi într-o parte, rotindu-se cu propriul pumnal în mână, şi îl înfipse cu putere sub bărbia agresorului, cu o mişcare rapidă, împingându-l în sus, spre creier.

Şimon văzu că era un băiat tânăr.

Pe când murea, băiatul căscă ochii, scuipă sânge şi apoi căzu la pământ. Şimon văzu că arma pe care i-o pusese la spate era pur şi simplu o bucată ascuțită de lemn.

„Ai murit degeaba, băiete", gândi, fără pic de milă.

Totul se întâmplase într-o clipă. În linişte. Şimon ciuli urechea. Nimic, niciun zgomot. Atunci lăsă privirea în jos spre cadavru. Trebuia să scape de el. Nu putea lăsa acolo un mort. Găsi o funie la baza vasului. O luă. Căută o piatră, destul de mare ca

să tragă trupul la fund. Legă piatra cu un capăt al funiei. Se duse până la mal. Apa era puțin adâncă și mocirloasă. Inspectă mai bine malul până ce, la vreo zece pași mai încolo, văzu un ponton jos. Trebuia să târască trupul până la ponton și să îl arunce în apă. Acolo, cu siguranță, era destul de adânc. Ajunse la ponton și puse piatra pe el, încredințându-se că țineau scândurile. Apoi se întoarse și luă cadavrul de gulerul jachetei. Îl târî câțiva pași, apoi auzi că se rupe ceva. Materialul jachetei era ros și cedase. Iar acum luna lumina toracele gol al cadavrului cu doi sâni mici lăsați. Cu sfârcuri mari, negre, ca două flori.

O femeie.

Şimon, văzând o licărire pe unul din sfârcuri, se aplecă. Era o picătură alburie. O picătură de lapte într-un sân fleşcăit.

O mamă.

O târî în grabă pe ponton, îi legă celălalt capăt al funiei de o gleznă și pe urmă o aruncă în apă.

Întorcându-se, văzu că licărirea lunii lumina dâra roşie de sânge de pe scânduri. Dar nu ar fi ştiut cum să o cureţe.

În schimb, se întoarse la panta şantierului, luă o găleată de lemn şi cu ea curăţă măcar panta. Apoi, iar ciuli urechea.

Şi atunci auzi un plânset, uşor. Înăbuşit.

Se duse după sunet şi ajunse, câţiva paşi mai în spate, la o stivă de lemne pe care era aşezată o boccea de zdrenţe. Un şobolan mare muşca din boccea. Bocceaua se agita.

Şimon lovi şobolanul cu mâna. Animalul chiţăi şi fugi.

Atunci Şimon desfăcu bocceaua. În ea văzu un nou-născut, urât, subnutrit, cu pielea mată şi atât de uscată încât părea un bătrân în miniatură.

Şimon văzu că şobolanul se întorsese şi adulmeca aerul, mişcându-şi nasul, ridicat pe labele din spate, dând din coada sa urâtă, lipsită de blană. Nu părea să se resemneze că i se furase

masa. Şimon încercă să-i tragă un şut, însă şobolanul fu destul de abil să se ferească.

Între timp, copilul începuse iar să plângă. Şimon înțelese de ce mama îl înfăşurase în zdrențe. Nu era pur şi simplu mai puţin expus şobolanilor, ci plânsul lui, în timp ce încerca să jefuiască pe cineva, nu s-ar fi auzit.

Şimon îi puse din nou zdrențele pe faţă. Apoi se uită spre ponton. Ar fi fost mai omenos să îl ajute să se ducă după maică-sa pe fundul lagunei decât să îl lase hrană la şobolani. Dar pe urmă, în schimb, plecă, o luă pe malul canalului Santa Giustina până la canalul Rio della Pietà şi aşeză copilul pe roata pe care erau puşi orfanii.

„Te-a salvat întâmplarea", îi spuse în mintea lui, gândindu-se că dintr-o întâmplare ştia că acolo era un orfelinat.

Apoi sună la clopoţelul institutului de călugări şi plecă repede.

Reîntors la atelier, trase iar cu ochiul în casa bătrânului. Mercurio era încă acolo, iar câinele mârâi din nou. Şimon se gândi că nu ucisese niciodată un animal. Apoi îşi spuse că mereu exista o primă dată, în timp ce se ascundea iar în spatele vasului.

Scoase cuţitul şi, ca să-şi omoare timpul, începu să cioplească chila vasului.

„E vremea judecăţii", se putea citi când termină.

Pe ponton văzu şobolanul care urmase mirosul sângelui şi acum rodea lemnul.

Şimon zâmbi. Ca un copil.

„Viaţa era frumoasă", se gândi.

86

– Martora să fie adusă în fața Sfintei Inchiziții, porunci patriarhul.

Sfântul privi mulțimea și arătă spre stânga lui, cu brațul întins, ca și cum ar fi prezentat atracția principală al unui spectacol de circ.

Lumea din sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian amuți și se întoarse.

Mercurio se întoarse ca toți ceilalți spre ușa pe care avea să intre martora. Era încordat. Până în clipa aceea mărturiile fuseseră mai curând vagi sau prea fanteziste. Adesea părea evident că martorii, aproape toți femei, fuseseră instruiți. Lumea credea și nu credea în mărturie. Rămânea în cumpănă, deși doreau oricum moartea vrăjitoarei Giuditta. În acel moment de cumpănă al judecății mai păstra încă deschisă o breșă de speranță. Însă acest nou martor fusese anunțat cu prea multă emfază, încă din ziua precedentă, și Mercurio se temea că putea avea o greutate cu totul diferită.

Octavia, printre oameni, se uita în jur. Isac încă nu apăruse. Era de-acum dimineață târzie. Însă pe urmă simți o strângere de mână. Isac apăruse lângă ea.

– Ce aţi făcut? îl întrebă, văzând că nu mai avea ţăcălia pe bărbie şi că era îmbrăcat într-o ţinută bătătoare la ochi şi că nu purta bereta galbenă.

– A trebuit să trec pe la Arsenal pentru un… comision, zise Isac. Mai curând povestiţi-mi. Cum stăm?

– Nu bine, îi răspunse Octavia. Apărătorul mai nimic, iar acum a fost anunţat un martor cheie.

– Cine e? întrebă Isac în timp ce se uita la Giuditta, care ca toţi ceilalţi, avea privirea aţintită la uşa pe care avea să fie adus înăuntru martorul.

Şi Mercurio se întorsese către Giuditta care se ţinea de barele închisorii ei.

În sală nu se auzea musca.

Isac întâlni privirea căpitanului Lanzafame. Îi făcu un semn afirmativ din cap. Maistrul proiectant Tagliafico acceptase lucrarea. Îi arătă cele cinci degete de la mână lui Lanzafame, care înţelese imediat. Corabia lui Zuan dell' Olmo avea să fie reparată în cinci zile.

Apoi mulţimea murmură brusc.

Mercurio se întoarse.

– Uite-o, spuse Giuditta.

Isac se întoarse.

„Blestemată!, gândi Mercurio. Fii blestemată!"

– Târfă… murmură Isac.

– O cunoaşteţi? îl întrebă în şoaptă Octavia.

Isac nu răspunse. Se uita fix la martora care înainta privind-o pe Giuditta, cu ochi sfidători şi plini de ură.

– Cine e? întrebă atunci Octavia.

– O târfă, asta e, rânji încet Isac.

– Spuneţi-vă acestei curţi numele, pentru ca *exceptor* să consemneze, zise atunci Sfântul, după ce o invitase pe martoră

pe un fel de estradă amenajată special, ca să o scoată şi mai mult în evidenţă.

– Numele meu e Benedetta Querini, declamă martora, uitându-se mândră la publicul strâns în faţa ei.

Bărbaţii adunaţi în sala mare se uitau la ea cu admiraţie şi cu dorinţă. Cu toate că se îmbrăcase mai puţin ostentativ, ca să nu atragă invidia femeilor, Benedetta era radioasă. Avea părul strâns într-un coc elaborat din zeci şi zeci de cozi care se împleteau între ele, prinse laolaltă de agrafe cu perle de râu. Tenul feţei şi al decolteului, generos, însă fără să fie scandalos, era transparent şi luminos. De alabastru, gândiră mulţi. Rochia era de un albăstrui cenuşiu, cu paspoaluri galbene şofran şi dantele delicate de Burano. La gât, un pandantiv simplu, cu un acvamarin tăiat în formă de lacrimă care reflecta culoarea rochiei. Pe mâini mănuşi de mătase peste care purta două inele de aur slab cu jad.

Giuditta se uita la ea cu o mină plină de durere. Nu se gândea la ce ar fi spus. Simţea doar greutatea urii ei, care o strivea.

– Benedetta Querini, începu Sfântul, uitându-se la mulţimea adunată, istorisiţi-vă povestea… Făcu o pauză, ridicând o mână cu arătătorul îndreptat în sus, să accentueze. O poveste… pe care o puteţi istorisi fiindcă aţi supravieţuit… miraculos.

Publicul murmură, surprins şi entuziasmat.

– Da, Inchizitor, răspunse Benedetta, plecând capul, ca şi cum ar fi fost gânditoare. Da, bine ziceţi… m-am salvat ca prin miracol.

Înălţă capul, uitându-se la oameni. Avea ochii umezi, ca şi cum ar fi plâns, emoţionată.

– Blestemată… murmură Mercurio.

– Daţi-mi voie să spun acestor oameni buni ai Veneţiei, urmă Benedetta, tamponându-şi ochii cu o batistă preţioasă, că, în mare parte, dumneavoastră vă datorez salvarea mea… chiar dacă ştiu bine că aţi fi preferat să nu o dezvălui.

Mulțimea vociferă din ce în ce mai surprinsă și mai fascinată.

„Au învățat-o bine", gândi Mercurio, aprinzându-se de furie și stând locului cu greutate, fără să se facă observat.

Iar Isac se agită furibund și se uită în jur, să îl caute pe Mercurio, deși se înțeleseseră altfel. Văzu un călugăr tânăr care își trăgea gluga sutanei și își lăsa privirea în jos, întâlnind-o pe a lui. „Putea fi el", se gândi. Mercurio chiar era travestit în preot când se întâlniseră pentru prima oară. Se întoarse spre Giuditta, însă observă că Lanzafame se uita serios la el, cu sprâncenele încruntate. Atunci se lăsă păgubaș, fără să-l mai caute pe Mercurio și își îndreptă din nou atenția spre Benedetta.

– Și ce s-a petrecut? spunea Sfântul, după ce tușise teatral, ca și cum într-adevăr nu ar fi vrut să le dezvăluie tuturor marele său merit că o salvase pe Benedetta. Spuneți-le cetățenilor Veneției despre cum ați riscat moartea.

– Am riscat moartea, da, încuviință cu gravitate Benedetta. E bine spus. Ca multe alte femei din Veneția, am fost și eu atrasă de ce se povestea despre rochiile evreicei. Se întoarse spre Giuditta, zâmbind imperceptibil, fiindcă doar ea putea să-i vadă bucuria. Ba chiar aș spune că am fost prima clientă, spuse ca și cum i-ar fi vorbit numai Giudittei.

Giuditta tresări.

– Tu?! exclamă. Tu ai fost?

– Taci, târfă a Satanei, dacă nu vrei să ți se taie limba! o amenință Sfântul, sărind spre cușcă.

Lanzafame se apropie de bare.

– Taci, Giuditta.

Giuditta se întoarse spre căpitan, cu gura deschisă, ca și cum ar fi vrut să protesteze.

– Taci, repetă Lanzafame.

Atunci Giuditta se întoarse din nou spre Benedetta, care se uita la ea cu o privire triumfătoare.

Mercurio fierbea. Putea citi toată durerea, teama și disperarea în ochii Giudittei. În schimb, în ai Benedettei, bucuria răutăcioasă de a-i face rău. Simți cum i se urcă sângele la cap. Se gândi că, într-un fel sau altul, avea să i-o plătească. „Cu riscul de a te omorî cu mâinile mele", bâigui cu vocea care fierbea de furie.

– Continuați, spuse Sfântul adresându-i-se Benedettei.

– Auzisem despre beretele pe care le făcea și eram curioasă de rochii, reluă Benedetta. Știam că evreii nu puteau să vândă haine noi și m-am mirat. Dar ea mi-a arătat o mică pată de sânge pe dosul rochiei și mi-a spus că era „sânge de îndrăgostiți" și că era trucul cu ajutorul căruia rochiile nu puteau fi considerate noi și că așa înșela autoritățile venețiene...

Mulțimea fremătă.

– ... și mi-a spus că era o vrajă ca să atragă dragostea spre femeile care le îmbrăcau... continuă Benedetta.

La cuvântul „vrajă", din public se înălță un vuiet indignat.

– Vrăjitoare! urlă o femeie.

– Apoi? întrebă Sfântul, invitând-o pe Benedetta să continue. V-ați îndrăgostit? Și s-a îndrăgostit cineva de dumneavoastră? glumi.

Lumea hohoti. Însă printre dinți. Benedetta avea un aer atât de nevinovat încât povestea ei mișca inimile.

– Nu, surâse Benedetta. Apoi deveni serioasă. M-am îmbolnăvit.

Publicul își ținu răsuflarea.

– Explicați mai bine, făcu Sfântul.

– Totul a început în surdină, reluă Benedetta, cu voce scăzută, ca și cum ar fi retrăit drama, silind lumea la tăcere absolută. La început pur și simplu nu reușeam să îmbrac altceva în afară de rochiile ei... Eu credeam că se întâmpla pentru că erau frumoase și trebuie să recunosc că erau cu adevărat frumoase...

Câteva femei din sală încuviințară.

– Vorbind spuneam că eram „vrăjită“ de rochiile acelea, reluă Benedetta. Suspină. Şi nu ştiam cât de adevărat era.

Mulţimea se lăsă pradă unei exclamaţii şuierate.

„Te omor! Te omor!“, se gândi Mercurio şi se uită la Giuditta, care acum urmărea povestirea plângând.

– După o vreme însă, a avut loc un episod mai curând grav şi stânjenitor. Dureros, chiar, continuă Benedetta. Eram pe Fondamenta del Forner, la Santa Fosca, în faţa palatului Vendramin, când m-a apucat o durere sfâşietoare, ca şi cum mi-ar fi dat cineva foc pieptului, ca şi cum rochia pe care o aveam pe mine ardea... şi era o senzaţie atât de vie încât... Benedetta scutură din cap şi îşi acoperi faţa, în semn de mare jenă... mi-e şi acum ruşine, când ştiu că totul era o vrăjitorie...

– Ei bine? o grăbi Sfântul.

– Uite cum lucrează în tandem, rânji Isac. Apoi se întoarse spre apărător, părintele Venceslao da Ugovizza, care părea că nici măcar nu urmăreşte povestea, atât era de dezinteresat de cursul procesului şi de soarta Giudittei. Mare bastard, *Ha-Shem* să te trăsnească!

– Ei bine, continuă Benedetta, durerea era atât de puternică şi de adâncă încât am căzut la pământ aproape moartă, urlând şi zbătându-mă... ca şi cum aş fi fost posedată de demoni...

Multe femei din public îşi duseră mâna la gură, în semn de teamă. Altele se agăţară de braţul bărbatului lor. Iar mamele le astupară urechile copiilor.

– ... şi în cele din urmă, chiar ca o posedată, mi-am smuls rochia de pe mine... şi am rămas... Benedetta lăsă capul în pământ... goală...

Tăcerea fu totală.

În tăcerea aceea Benedetta adăugă:

– Apoi am scuipat un cheag de sânge.

Mercurio se uită la Giuditta. Văzu că avea ochii încețoșați de lacrimi. Dădea din cap în dreapta și în stânga, într-un nu mut, ca și cum ar fi încercat să nege acea minciună înfricoșătoare. Mercurio știa la ce se gândea ea. Se gândea că urma să moară din vina dragostei și a urii totodată. Avea să fie arsă de vie pentru că îl iubea pe Mercurio și fiindcă, din cauza asta, era urâtă de Benedetta.

Între timp, Sfântul scutura din cap.

– Ceea ce spuneți, fată bună cu frica lui Dumnezeu, e cu siguranță teribil și impresionant, dar ce legătură poate avea cu acest proces? V-ați gândit că era din cauza rochiei pe care o îmbrăcați? Ați găsit dovezi?

– Nu e adevărat! Totul e fals! țipă dintr-odată Giuditta, cu glasul frânt de disperare.

– Tăceți! făcu imediat patriarhul. Aveți un apărător. Nu puteți vorbi!

„Și tu ești sigur că apărătorul va tăcea, nu-i așa? gândi Mercurio. Puteți face cum vreți, chiar să continuați această minciună, fiindcă nu va fi nimeni niciodată dispus să o conteste!" Se uită în jur. Însă văzu că pe oameni, ca întotdeauna, îi interesa prea puțin dreptatea, când nu erau ei torturați.

– Atunci, reluă Sfântul. Ați găsit dovezi?

– Da de unde, Inchizitorule, răspunse Benedetta cu nevinovăție. Nici nu m-am gândit la așa ceva. Am fost ajutată, chiar dacă imediat ce mi-am smuls rochia de pe mine m-am simțit dintr-odată mai bine. Însă nu am făcut legătura între cele două întâmplări. Nici măcar atunci când mi s-a spus că o anume femeie a găsit o pană de corb cu vârful înmuiat în sânge în cutele rochiei sfâșiate. Deși pielea mea se umpluse misterios de răni, acoperindu-se de bășici pe care doar o arsură teribilă, ca un foc, le-ar fi putut produce.

– Nu v-ați gândit la nimic... repetă Sfântul. Apoi se uită la lume. E abil Satana să ne aiurească mințile, să-și sufle ceața...

– Și nu m-am gândit la asta nici când, câteva zile mai târziu, am început iar să mă îmbrac cu rochiile de la... vrăjitoare, spuse cu mânie Benedetta, întorcându-se spre Giuditta, nu m-am gândit nici măcar atunci când am început să mă simt slăbită, din ce în ce mai slăbită, într-atât încât trebuia să stau ore întregi în pat... Zâmbi. Ce naivă! Nici în pat nu voiam să mă despart de rochiile vrăjitoarei.

Mulțimea exclamă îngrozită. Istorisirea Benedettei, mai mult ca a celorlalte martore, presărată cu monștri alunecoși cu ochi galbeni și voci de spectre din Infern, le stârnea imaginația. Pentru că era simplă.

– Mă stingeam... ca și cum cineva mi-ar fi supt sângele... sau viața... spuse încet Benedetta.

– Ori sufletul! exclamă Sfântul.

Și atunci mulțimea se ridică. Urlă înfuriată și nu exista nimeni care să nu ceară cu glas tare rugul. Cu siguranță, dacă Lanzafame și soldații lui nu ar fi înconjurat cușca Giudittei cu spadele scoase din teacă, cineva ar fi încercat să o linșeze pe vrăjitoare acolo, imediat, în plină ședință.

– Ordine! Ordine! strigă patriarhul, ridicându-se în picioare, și aruncând între timp o privire mulțumită Sfântului, care, drept răspuns, se înclină imperceptibil.

Mercurio fremătă, dându-și seama de acest lucru. Farsa aceea putea avea loc, se gândi, pentru că erau cu toții de acord. Fiindcă erau cu toții convinși că nimeni nu ar fi făcut nimic. Se întoarse spre Giustiniani. Însă nici aristocratul nu intervenea. Rămânea așezat, impasibil, cu privirea fixă înainte.

– Dacă nu m-ați fi salvat dumneavoastră, cu exorcismul dumneavoastră, spuse Benedetta când mulțimea se calmă, acum aș fi moartă, iar Satana mi-ar fi luat sufletul. Coborî alergând

de pe estradă şi se aruncă în genunchi în fața Sfântului. Îi luă o mână în ale ei şi o sărută, apropiindu-şi ostentativ buzele de falsul stigmat.

Sfântul se ruşină din nou, o ajută să se ridice şi cu degetul mare îi trasă pe frunte semnul crucii.

– Du-te cu Dumnezeu, fată bună! Ai adus astăzi un mare serviciu luptei contra Răului, îi spuse predând-o gărzilor ducale să o însoțească afară din sală.

– Dar apărătorul nu vrea să pună întrebări? întrebă Giustiniani, tot aşezat alături de patriarh.

– Ce îți trece prin minte, Giustiniani? îi spuse încet patriarhul, în timp ce gărzile se opreau şi cu toţii se întorceau spre părintele Venceslao.

Dominicanul cu ochi albi ridică fruntea cu o expresie dezorientată.

– Doamne... începu să spună.

– Dacă nu face nimic, oamenii vor crede că nu a fost făcută dreptate, murmură Giustiniani către patriarh.

– Mi-e frică de imbecilul ăsta, îi răspunse patriarhul.

Părintele Venceslao continua să se uite spre patriarh, în tăcere.

– Poate... ar trebui mai întâi să vorbesc cu imputata, spuse în cele din urmă.

– Despre ce? îl întrebă patriarhul.

– Mi-ar putea spune de ce nu ar trebui să îi dăm crezare acestei fete de treabă care tocmai a depus mărturie, răspunse dominicanul. Sau să se căiască, să cedeze şi să îşi mărturisească propriile fărădelegi. Nu credeți, excelență?

– Pe mine mă întrebați?

Publicul chicoti.

Părintele Venceslao desfăcu brațele şi îşi băgă capul între umeri.

– Da... da, trebuie să vorbesc cu imputata... se hotărî, dar tot în felul acela al lui nesigur.

– Fie. Aveți o oră, în timp ce noi ne ducem să mâncăm ceva, spuse patriarhul, enervat. Apoi i se adresă lui Lanzafame. Duceți imputata într-o chilie a călugărilor şi supravegheați-i să nu se întâmple nimic. În cele din urmă se întoarse spre Sfânt. Şi dumneavoastră, Inchizitorule, stați cu frumoasa martoră, până vom înțelege dacă... demnul dumneavoastră adversar are intenția să o interogheze la rândul lui.

Publicul izbucni în hohote răsunătoare.

– Foarte mari nenorociți, bâigui Mercurio. Apoi încercă să îi întâlnească Giudittei privirea, în timp ce era scoasă din sală.

Însă Giuditta mergea cu capul plecat, cu ochii ficşi, pierdută în propria-i disperare.

87

– Indiferent ce vrea, orice s-ar întâmpla, tu cheamă-mă, îi spuse Lanzafame Giudittei.

– Ce ar trebui să se întâmple? întrebă părintele Venceslao, în uşa chiliei pe care unul dintre fraţii colegiului canonic Sfinţii Cosma şi Damian o pusese la dispoziţie.

Căpitanul Lanzafame îi aruncă dominicanului o privire plină de dispreţ, fără să-i răspundă. Apoi se uită la Giuditta şi îi zâmbi, încurajator.

– Sunt aici, afară. Tu strigă şi eu intru într-o clipă, îi spuse şi închise uşa.

Giuditta se uită un moment la părintele Venceslao, apoi se duse în fundul camerei, spre mica fereastră ce dădea spre curtea interioară a colegiului, şi se întoarse cu spatele la el. Îl detesta pe părintele acela şi nu ştia ce voia de fapt de la ea. Era evident că era de acord cu toţi ceilalţi.

– Vrei să te converteşti la adevărata credinţă? o întrebă părintele Venceslao, cu glas tare.

Giuditta se întoarse brusc. Acum era clar ce voia.

– Ţi-ar conveni, fată, după cum se întrevăd lucrurile, spuse dominicanul. Ar face impresie bună.

– Nu, spuse hotărâtă Giuditta.

Părintele Venceslao făcu un pas spre ea.

– Nu vă apropiaţi, că îl strig pe căpitan, spuse Giuditta.

Părintele Venceslao dădu din cap, suspinând.

– Eşti orgolioasă şi superbă. Ca toţi evreii.

Giuditta îşi îndreptă spatele.

– Noi, evreii... începu ea.

Însă părintele Venceslao o întrerupse cu un gest al mâinii.

– Da, da, veşnicele palavre. Important e ca tu să ştii că va fi greu, spuse şi făcu un alt pas spre ea.

– Cu un apărător ca dumneavoastră, cu siguranţă, spuse Giuditta, încărcându-şi vocea cu tot dispreţul pe care îl simţea.

– Ţine-ţi limba-n frâu, fată, şi mulţumeşte-I Dumnezeului tău, spuse părintele Venceslao. Eu sunt tot ce ai.

– Ce mizerabilă am devenit, spuse Giuditta.

Părintele Venceslao se apropie mai mult.

– Staţi departe, făcu Giuditta.

Clericul dădu din cap.

– Nu te ating, doar vreau să-ţi arăt ceva, făcu el ajungând la mica fereastră.

– Ce? întrebă Giuditta.

Părintele Venceslao arătă cu degetul spre cer.

– Când eşti în celula ta, noaptea, şi ţi-e frică, spuse dintr-odată pe un ton cald, să nu uiţi niciodată să arăţi cu degetul, aşa cum fac eu, spre o stea... şi să o rogi să te ia cu ea. Unde vrei... Se întoarse. O privi pe Giuditta. Cu cine vrei.

Giuditta era cu gura căscată. Acum recunoştea glasul acela.

– Dar Domnia Voastră... Ochii i se umplură de lacrimi. Tu...

Părintele Venceslao zâmbi.

– Mercur...! începu să exclame Giuditta.

Mercurio îi astupă gura, râzând.

– St, vorbeşte încet... vorbeşte încet, iubita mea, spuse trăgând-o spre el. Vorbeşte încet, nu trebuie să ştie nimeni...

Giuditta se desprinse. Se uita la chipul odios al dominicanului şi dădea din cap, încă incredulă, însă, recunoscându-l de-acum, dincolo de deghizare, pe iubitul ei Mercurio. Respira greu şi continua să dea din cap.

Mercurio o îmbrăţişă iar.

– Linişteşte-te, îi murmură la ureche. Sunt aici...

– Eşti aici... plânse Giuditta, lăsându-se îmbrăţişată. Da, eşti aici... eşti aici...

Din nou Giuditta se desprinse şi din nou începu să dea din cap, uitându-se la el.

– Dar... cum de nu te-am recunoscut... eu... eu...

Mercurio râse încet.

– Bine că nu m-ai recunoscut, iubita mea.

– Dar ochii...?

Giuditta era zăpăcită şi uluită, îi era greu să vorbească şi să gândească.

– E un truc vechi, zâmbi Mercurio, luându-i faţa în mâini şi mângâindu-i sprâncenele negre şi dese. M-a învăţat un om care se numea Scavamorto. E trucul cerşetorilor hoţi de buzunare la Roma. Arătă spre ochii lui. E maţ de peşte... ce mai, pielea intestinului peştilor. E foarte subţire. Se taie şi pe urmă se face o mică gaură în centru. Nu ştiu bine cum e posibil, dar vezi prin ea. Zâmbi iar. Usturà puţin la început.

– Ai făcut asta pentru mine... spuse Giuditta, doar de plăcerea de a se auzi spunând cuvintele acelea.

– Am făcut-o pentru noi, îi răspunse Mercurio.

– Tatăl meu nu ştie? întrebă Giuditta.

– Nu. Cu cât ştiu mai puţini oameni de o şarlatanie, cu atât scad riscurile.

Giuditta aproape râse.

– N-aş fi crezut niciodată că pot fi atât de fericită de necinstea ta.

– Nici eu, spuse Mercurio, îmbrățișând-o iar. Pentru prima oară în viața mea Îi mulțumesc lui Dumnezeu că sunt un șarlatan și un expert în travestiri. Acum știu de ce mi-a fost dat harul ăsta... O privi prin vălul artificial de pe ochi. Ca să te salvez, spuse solemn.

Giuditta, care aproape reușise să râdă, strânse buzele și închise ochii care i se umpleau de lacrimi.

– Iartă-mă... iartă-mă... spuse suspinând. Eu... Îl privi. Ți-am făcut mult rău, nu-i așa?

Mercurio deveni serios.

– Nu credeam că se poate simți o durere atât de îngrozitoare, spuse el.

– Știu... făcu Giuditta. Și eu credeam că am să mor...

– Ea a fost, adevărat? întrebă Mercurio cu glasul plin de furie.

Giuditta lăsă privirea în jos.

– Da. Mi-a spus că principele Contarini te căuta să te ucidă și că ea te-ar fi apărat numai dacă eu ieșeam din viața ta și eu...

Mercurio dădu un pumn în perete, cu mânie. Apoi ridică mâna, controlându-se.

– Iartă-mă...

Giuditta se lipi de pieptul lui, îmbrățișându-l tare.

– Mi-era teamă că te-am pierdut pentru totdeauna, murmură.

– Și mie, îi murmură Mercurio, mângâindu-i părul.

– Dar de unde știi latină? întrebă Giuditta, lăsându-și capul pe pieptul lui, cu ochii închiși, în timp ce iar i se înfiripa un zâmbet pe buze.

– M-au învățat cu biciul călugării de la orfelinatul San Michele Arcangelo la Roma, răspunse Mercurio. Voiau să facă din mine un preot. Îi uram... iar acum le mulțumesc. Caraghios, nu? Îi trecu mâna de-a lungul gâtului, pipăindu-i pielea netedă. Oricum, mă ajută și Giustiniani. Sunt aici datorită lui. El ți l-a repartizat pe Lanzafame și avea puterea să impună un apărător și...

– De ce face asta? îl întrerupse Giuditta.

Mercurio era sigur acum că nu o făcea de frica şantajului lui Scarabello. Dar nu spuse nimic. Dădu din umeri.

– Giustiniani e singurul care ştie, îi spuse în şoaptă. Îmi dă instrucţiuni cu privire la proces şi la strategia... Acum îţi explic ce trebuie să încercăm. Strânse maxilarul, dând din cap pradă furiei. Ai văzut ce cred ei că pot face? Cred că nu pot fi contrazişi, cred că pot spune orice minciună. Ţie îţi pun pumnul în gură şi sunt siguri că nimeni altcineva nu va vorbi şi că eu nu le voi pune niciodată beţe în roate. Nenorociţi. Asta e dreptatea lor. Pot spune ce vor. Încercă să se calmeze. O fixă pe Giuditta cu o privire serioasă. Însă mai întâi trebuie să îmi promiţi ceva.

– Tot ce vrei.

– Să nu te uiţi altfel la mine, îi spuse Mercurio. Nimeni nu trebuie să ne bănuiască sau ne-am ars.

– Voi încerca...

– Nu. Mercurio o strânse de umeri. Ai să reuşeşti.

Giuditta îl îmbrăţişă.

– Dar cum fac să ascund bucuria asta?

Mercurio auzi un zgomot dincolo de uşă. Glasuri, forfotă.

– Trebuie să ne grăbim. Ascultă... apropie buzele de urechea ei, în timp ce îi dădea repede instrucţiuni.

– Deschideţi, spunea între timp vocea Sfântului afară din chilie.

– Ce vrei, preot blestemat, se auzi răspunsul lui Lanzafame.

– Îţi poruncesc să deschizi! spuse Sfântul. Sunt Inchizitorul!

– Eu răspund la ordinele patriarhului, răspunse Lanzafame.

– Aşadar, ne-am înţeles? îi spuse Mercurio Giudittei.

Giuditta zâmbi încuviinţând.

– Nu zâmbi, îi spuse Mercurio.

Giuditta zâmbi şi mai mult.

– Deschide! ţipă Sfântul.

– Deschideți! spuse dinăuntru Mercurio. Apoi se întoarse spre Giuditta. Îmi pare rău, dragostea mea.

– De ce? întrebă uimită Giuditta.

Uşa se deschise.

În clipa aceea, Mercurio îi trase o palmă Giudittei, cu violență, în plină față.

Giuditta urlă de durere şi căzu la pământ. Îşi duse o mână la buză. Sângera.

– Nenorocitule! făcu Lanzafame intrând şi dându-i o mână de ajutor Giudittei.

Mercurio întâlni privirea Sfântului şi, ieşind din chilie, bombăni:

– Evreii ăştia sunt imposibili!

Sfântul se uită la părintele Venceslao care se îndepărta şi o clipă i se păru altfel. Dar fu numai o clipă.

– Vrăjitoare, spuse cu glasul lui feroce către Giuditta, arătând-o cu degetul, când am să termin cu tine, mă voi ocupa şi de tatăl tău, fii sigură. Se întoarse spre Lanzafame. Du-o jos. Procesul se reia.

Când văzu că Giuditta era din nou băgată în cuşcă, publicul se reanimă. În timpul pauzei sufletele se răciseră. Lumea se plictisea. Acum, în schimb, reîncepea spectacolul.

– Linişte! porunci un prelat în timp ce patriarhul şi Giustiniani se întorceau la fotoliile lor de pe podium.

În timp ce se aşeza, Giustiniani se uită în direcția lui Mercurio. Iar aristocratul avea chipul încordat. Sumarul proces pus la cale de biserică era de-acum pe sfârşite. Iar acesta era ultimul act. Pe urmă nu s-ar mai fi putut face nimic.

Mercurio respiră adânc. Şchiopătă spre centrul zonei unde se țineau pledoariile şi făcu o plecăciune caraghioasă spre patriarh.

– Deci? întrebă patriarhul, cu o sprânceană ridicată şi un zâmbet batjocoritor pe față. V-ați decis?

Mercurio se scărpină pe capul plin de coşuri obţinute colorând cu zeamă de sfeclă grăunțe de făină de orz fierte îndelung, până deveneau lipicioase.

– Vedeți, excelență... făcu, arătând obişnuita nesiguranţă pe care construise personajul părintelui Venceslao da Ugovizza, imputata chiar mi-a dezvăluit amănunte care... cum să zic?... ei, care poate ar trebui verificate... Se ghemui între umeri, desfăcu braţele şi făcu ochii mari. Chiar dacă, cinstit...

– Deci ne cereți să o interogaţi pe Benedetta Querini? spuse Giustiniani.

– Poate... făcu Mercurio. Ce spuneți?

Publicul hohoti.

Patriarhul pufni, enervat.

– Martora Benedetta Querini să fie adusă, porunci.

– Vă sunt recunoscător, mărite patriarh, zise Mercurio, plecându-se de mai multe ori în faţa lui şi din nou stârnind râsete printre oameni.

Isac, în primul rând, aproape în contact cu Mercurio, îi murmură încet, cu mânie:

– Preot vândut.

Mercurio se prefăcu că nu a auzit. Apoi primi intrarea Benedettei ca şi cum ar fi fost o întâlnire mondenă, însoțind-o personal la estradă.

Benedetta avea o privire plină de dispreţ. Nu bănuia nimic şi, urcând pe estradă, îi aruncă Giudittei o privire plină de ură.

– Unde ați spus că locuiţi? întrebă imediat Mercurio.

Benedetta se întoarse brusc să se uite la el.

– Nu am spus, răspunse încordată. Sfântul o avertizase. Numele principelui Contarini nu trebuia pomenit sub nicio formă.

Patriarhul se foi pe scaun şi se întinse spre Giustiniani.

– L-ați avertizat pe imbecilul acela că numele nepotului și al familiei mele nu trebuie să apară? întrebă alarmat.

– Firește, îi răspunse Giustiniani patriarhului. Și nu înțeleg...

Mercurio se întoarse brusc spre patriarh, cu ochii căscați, prefăcându-se că același caraghios părinte Venceslao greșise.

Agită mâinile în aer, cu gura deschisă, și pe urmă bâigui, aiurit:

– Și, de fapt, ce importanță are unde locuiți? Se uită la Benedetta și pe urmă la patriarh. Zic bine, excelență?

Lumea râse din nou.

Patriarhul își contractă mușchii maxilarului și nu răspunse.

– Da, sigur... bombăni stânjenit Mercurio. Așadar... nu, voiam să zic... Ce voiam să zic? făcu fixând-o pe Benedetta.

Benedetta ridică o sprânceană.

– Poate voiați să-mi pun singură întrebările, sugeră ea făcând cu ochiul spre lumea din sală.

Publicul izbucni într-un hohot răsunător de râs.

Isac se uită la Giuditta. I se păru că nu era destul de preocupată, cum ar fi trebuit. Fata lui își ținea o mână pe obraz. Obrazul era înroșit, iar buza îi sângera. Însă Giuditta nu părea să își atingă obrazul ca atunci când te doare. Lui Isac i se păru că aproape își mângâia pielea înroșită.

– A, da, iată! exclamă pe neașteptate Mercurio, trăgându-și ușor una peste frunte. Iată! repetă. Mă întrebam, excelență, spuse adresându-se patriarhului, cum se pune la cale o acuzație de vrăjitorie...

Publicul murmură.

– Ce vreți să spuneți? făcu Sfântul.

– Nimic, pentru numele lui Dumnezeu... răspunse Mercurio, plecându-se și în fața lui. Doar că, fiind neexperimentat în ale proceselor, după cum v-am spus, am încercat să înțeleg cum...

cum... ei, nu ştiu bine să mă explic, dar aş vrea să o întreb pe martoră... dacă o cunoaşte pe imputată, iată.

Benedetta se uită la el cu dispreţ prost ascuns.

– Desigur. Mi-a vândut rochiile ei vrăjite.

– Vreau să spun, o cunoşteaţi dinainte? întrebă Mercurio.

Benedetta scutură din umeri.

– Mai mult sau mai puţin...

– Mai mult sau mai puţin... repetă Mercurio, ca absorbit. Prin mai mult sau mai puţin înţelegeţi că dumneavoastră şi Giuditta di Negroponte aţi venit la Veneţia împreună, călătorind în acelaşi car de alimente al căpitanului Lanzafame, care se întorcea din bătălia de la Marignano, de exemplu?

Benedetta se crispă. Se uită la Sfânt.

– Ce legătură are asta? spuse Sfântul, cu trufie.

– Nu ştiu dacă are vreo legătură... făcu Mercurio, păstrându-şi comportamentul de falsă nesiguranţă şi întorcându-se spre patriarh.

Patriarhul se uită la mulţime. Toţi ochii erau acum pe el. Îşi dădu seama că nu are scăpare.

– Ei, încercaţi să înţelegeţi, binecuvântate părinte Venceslao! exclamă prefăcându-se că glumeşte.

Publicul surâse la glumă, dar imediat deveniră serioşi cu toţii.

– Protestez, mărite patriarh! interveni Sfântul.

Patriarhul îl fulgeră cu o privire. „Prea târziu, imbecilule!", gândi el.

– Mă întrebam... reluase Mercurio, adresându-i-se Benedettei, dacă ştiţi cumva, amabilă fată, dacă împreună cu voi era şi un tânăr delincvent pe nume... pe nume... Zolfo! Chiar aşa Zolfo! Şi dacă e adevărat că acest aşa-zis Zolfo a încercat să o înjunghie pe imputata Giuditta di Negroponte şi...

– Nu! exclamă Benedetta. Minte!

– Despre ce minte, mai exact? întrebă Mercurio, îndreptându-se spre căpitanul Lanzafame. Vreau să zic, îl avem aici pe căpitan, eroul din bătălia de la Marignano, care ar putea confirma...

– Minte spunând că... interveni Benedetta, dându-şi seama că era pusă la zid.

– Spunând că... Mercurio îi făcu semn să continue.

– Că... Zolfo era doar un copil... nu un delincvent, zise Benedetta.

– Însă a încercat să o înjunghie, spuse Mercurio.

– Poate... nu-mi amintesc bine... răspunse Benedetta.

Mercurio şontâcăi spre publicul care bodogănea, înțelegând că se petrecea ceva important şi nou în acel proces aparent cu direcție unică.

– Nu vă amintiți bine dacă un prieten de-al Domniei Voastre voia să o înjunghie pe o fată care este acum închisă într-o cuşcă acuzată că ar fi o vrăjitoare şi...

– E o vrăjitoare! strigă Benedetta. O arătă pe Giuditta, privind către public. E o vrăjitoare! repetă ea.

Însă lumea, de data asta, nu se încinse. Şi mare parte nici măcar nu se întoarse spre Giuditta. Privirile tuturor erau îndreptate spre Benedetta.

– Ce vreți să demonstrați, părinte Venceslao? interveni Sfântul.

– E tocmai ce încerc să înțeleg, frate Amadeo, răspunse Mercurio, bătându-se cu arătătorul în tâmplă. De exemplu... uite, pe dumneavoastră trebuie să vă întreb lucrul ăsta. Am nevoie de sfatul Domniei Voastre. Se prefăcu că încearcă să se concentreze, în căutarea cuvintelor potrivite. Iertați, Inchizitorule, reluă, dar acest copil care a încercat să o înjunghie pe imputată, copilul care călătorea cu martora Domniei Voastre... care nu îşi mai aminteşte... se numeşte Zolfo ca... făcu un pas spre Sfânt uitându-se însă tot spre public cu ochii lui încețoşați de cataracta

falsă. Adică, înțeleg că acest Zolfo, care are numele după parfumul Satanei, e acelaşi Zolfo care trăieşte cu Domnia Voastră şi vă însoţeşte când predicaţi?

– Ce legătură are? făcu Sfântul, dând din umeri ca şi cum ar fi fost o prostie.

– Niciuna, Doamne fereşte, spuse imediat Mercurio. Încerc doar să înțeleg câte coincidențe sunt în povestea asta...

Publicul fremătă.

– Suntem siguri că părintele Venceslao e un imbecil? îl întrebă în şoaptă patriarhul pe Giustiniani.

Giustiniani nu răspunse. Se uita cu admiraţie la Mercurio, care îşi ţesea intriga fără ezitare.

– E doar o târfă! urlă pe neaşteptate Benedetta. E doar o târfă! Vrăjitoare! Vrăjitoare!

Lumea nu o urmă.

Mercurio aşteptă să se facă linişte. O linişte încărcată de tensiune. Apoi, cu paşi nesiguri, şontâcăind vizibil, ajunse la estradă şi urcă prima treaptă.

– De ce, mai exact, ar fi o târfă? întrebă.

Benedetta dădu din cap. Se uită spre Sfânt, căutând ajutor.

– Pentru că are un bărbat pe care l-ați vrea pentru Domnia Voastră? o întrebă Mercurio.

Lumea din sală murmură surprinsă.

– Ea ți-a spus asta, părinte? răspunse Benedetta, cu privirea înfocată. Sunt prostii. Încearcă să-şi salveze curul...

– Măsoară-ţi cuvintele, fată! interveni patriarhul.

Benedetta era roşie la faţă, nestăpânită.

Mercurio se întoarse spre Giuditta şi îi făcu un semn imperceptibil.

– Mercurio mi-a povestit totul, spuse atunci Giuditta, adresându-i-se Benedettei. Mi-a spus cât erai de jalnică pe când te dezbrăcai pentru el în camera de la Lanterna Roşie...

– Nu ştii ce vorbeşti, târfă!

– Ordine! spuse grefierul şi sună din clopoţelul lui.

– Mi-a spus că acum câteva zile i-ai mângâiat părul, crezând că plânge, în timp ce el îşi bătea joc de tine, spuse Giuditta. Îmi povesteşte totul. Chiar şi că i se face scârbă când te vede că te mulţumeşti cu fărâmituri...

– Târfă!

– Faceţi-le să tacă pe femeile astea două! urlă patriarhul.

– Mi-a spus că, dacă ar fi plesnit din degete, te-ai fi aruncat la picioarele lui...

– Vreau să te văd murind!

– Tăcere!

– Mi-a zis că spui numai minciuni! Spui că eşti amanta unui bărbat important şi, de fapt, eşti doar una dintre multele lui servitoare! râse Giuditta, plină de dispreţ.

– Târfă! Târfă, că nu eşti altceva!

Benedetta încercă să coboare de pe estradă, ca şi cum ar fi vrut să o atace, însă Mercurio şi sfântul o reţinură. Benedetta avea venele de la gât umflate în timp ce urla:

– Eu sunt amanta principelui Contarini şi el îţi va tăia capul în închisoare când va afla cum te-ai purtat cu mine, târfă!

Sfântul îi trase o palmă peste gură.

– Taci, nenorocito! strigă la ea, scuturând-o de umeri.

Benedetta se uită la el, fără să îşi dea încă seama ce făcuse.

Mercurio făcu un pas înapoi, se întoarse spre Giuditta şi încuviinţă imperceptibil.

Isac se uită cu gura căscată la Lanzafame.

Publicul amuţise.

– Sper să nu fi creat vreo problemă... zise Mercurio, în rolul său de preot speriat, întorcându-se spre patriarh, cu braţele desfăcute. Eu... eu...

– V-ați făcut datoria de apărător, părinte Venceslao, spuse patriarhul, reținându-și furia care îi clocotea în vene. Apoi se întoarse spre Benedetta, cu o privire feroce. Și femeia asta care a făcut ceva foarte grav...

Mulțimea fremătă.

Patriarhul întinse spre ea un deget tremurător.

– L-a calomniat pe nepotul meu Rinaldo și, odată cu el, bunul renume al întregii mele familii. Iar mâine, în această sală, va fi dezavuată public de nepotul meu, principele Rinaldo Contarini.

– Nu am înțeles bine, mărite patriarh, întrebă atunci caraghiosul părinte Venceslao, făcând ochii mari de uimire, cu glasul lui ingenuu. Vreți să spuneți... că femeia asta minte?

Benedetta simți că îi fuge pământul de sub picioare.

– Pentru azi procesul se încheie, spuse grav patriarhul. Curtea se retrage și se va reuni peste două zile. Se ridică în picioare, încercând să nu își dea în vileag tremurul furios care îi ajungea la genunchi, și, însoțit de prelații lui, cu clericii ducându-i trena purpurie, ieși din sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian.

Însă publicul avea ochi numai pentru părintele Venceslao.

Dar, dintre toți cei care se uitau la dominicanul cu ochi încețoșați care răsturnase soarta procesului, firește cel mai plin de admirație era un bărbat care stătea deoparte, fără să fie observat, cu gluga pe cap, deși era foarte cald. Se uita intens la părintele Venceslao, în timp ce își pipăia o cicatrice stranie și neagră, în formă de monedă, care îi înflorea în mijlocul gâtului.

88

Două zile mai târziu, mulțimea se călca în picioare în sala mare a colegiului canonic Sfinții Cosma și Damian. Vestea răsunătoarei cotituri a procesului atrăsese și mai multă lume. Cu toţii fremătau, curioşi de procesul acela în proces care se anunțase cu o zi înainte.

Ca în fiecare zi, din mulțime, și Şimon urmărea dezbaterea. Însă cu un interes diferit de cel al oamenilor obişnuiți.

Prima oară când trăsese cu ochiul în maghernița bătrânului marinar, Şimon crezuse că în oala de pe sobă fierbea o mâncare. Doar în zorii următoarei zile, spionând, îl văzuse pe Mercurio care lua un terci lipicios din oală și și-l întindea pe față, pe nas și pe gât. Asistase cu gura căscată la travestirea lui. Peruca cu tonsura falsă, căptuşirea ca să pară gras, bățul legat la genunchi să îi pară mersul mai țeapăn și mai şchiopătat, coloranții care foloseau să îi evidențieze coşurile roşietice și maronii, stratul subțire de smoală pe care şi-l trecea printre dinți, să pară mai bătrâni, și în cele din urmă mațele de peşte pe care în fiecare dimineață le spăla, apoi le tăia, cu grijă, să își facă ochii orbi.

Şimon era stupefiat și fascinat. Şi observase că la fel era și bătrânul, pe care Mercurio trebuise să îl ia părtaş în maghernița

compusă din acea singură încăpere goală, şi căruia fireşte nu avea cum să îi ascundă planul lui.

În dimineața aceea, cum făcea de zile întregi, Şimon îl urmărise pe părintele Venceslao, de la maghernița lui Zuan dell' Olmo până la colegiul canonic, gustând anticipat şi întârziind momentul în care l-ar fi ucis. Însă avea oarecare respect față de Mercurio. Era doar un tânăr şi totuşi ținea în mâna lui un întreg proces inchizitorial.

Şimon se aşezase lângă perete, într-un loc unde se afla o coloană în spatele căreia se putea ascunde şi putea să nu fie observat. Se uita la mica uşă pe unde urmau să intre actorii acelei farse, începând cu patriarhul de Veneţia. Însă, auzind un vuiet în spatele lui, fu silit să se întoarcă.

Văzu un mic steag de gărzi ducale care îşi făceau loc prin mulțime escortând câteva dame aristocrate. Prima înainta o bătrână cu aer antipatic şi dur, neprietenoasă, urmată de alte nobile doamne mai tinere. Toate ascundeau în privirea trufaşă stânjeneala de a se afla în contact atât de apropiat cu mulțimea.

Gărzile eliberară prima şi a doua bancă, fără prea mare politețe. Lumea se ridică, bombănind. Apoi damele fură poftite să se aşeze pe prima bancă, iar gardienii se aşezară în spatele lor, pe cea de a doua, ca zid de protecție.

Atunci, grefierul şi *exceptor*, la unison, sunară doi clopoței de biserică.

Mulţimea tăcu, Şimon se întoarse şi prin uşa laterală îşi făcu apariția patriarhul, nobilul venețian care stătea lângă el, micul alai de prelați şi clerici mereu prezenţi, călugărul acuzator şi Mercurio, ca părintele Venceslao.

Giuditta era deja în cuşca ei. Fără vreun motiv anume, fiindcă în ziua aceea nu ea era cea judecată. Era expusă, pur şi simplu, ca un animal exotic.

După o clipă, escortată de doi gardieni, Şimon o văzu cum apare pe fata cu părul roşcat care îi plăcea mult. Avea capul plecat, evita să privească mulţimea cu aroganţa din ziua anterioară, era îmbrăcată cu o rochie modestă, şifonată, cu tivul fustei ros. Nu avea nici giuvaieruri, nici perle în părul care era pur şi simplu despletit. Şimon, văzând-o aşa slabă, aşa învinsă, simţi o dorinţă şi mai mare. Îi păru şi mai senzuală.

Se întoarse spre Mercurio. El fusese cel care o condamnase la acea umilinţă. Nu numai că se destrămase banda, se gândi, dar era şi în război. Motivul îl dezvăluise aceeaşi evreică acuzată de vrăjitorie. Mercurio o refuzase pe Benedetta.

Însă nu l-ar fi avut niciuna din ele, zâmbi Şimon. Fiindcă Mercurio era al lui. Şi avea orele numărate.

Ajuns pe scaunul lui, patriarhul se întoarse spre mulţime, cu braţele desfăcute, şi vorbi:

– Popor al Veneţiei, avem astăzi aici ingrata sarcină de a dezvălui o înşelăciune, de a descoperi un martor fals, de a da pe faţă o minciună, de a limpezi o calomnie. Întinse degetul plin de inele spre Benedetta. Însă vreau să vă amintiţi că, pentru o martoră căreia i se va contesta mărturia, în acest proces aţi ascultat alte zece martore absolut credibile. Trecu cu privirea peste mulţime. Astăzi noi nu sărbătorim inocenţa evreicei Giuditta di Negroponte, ci vinovăţia Benedettei Querini.

Mulţimea murmură.

Mercurio, privind lumea, îşi dădea seama că dăduse o lovitură puternică cursului procesului. Martorii la care se referea patriarhul nu impresionaseră cu adevărat poporul veneţian. Mărturiile lor erau prea colorate, prost istorisite şi în multe cazuri el, ca părinte Venceslao, prefăcându-se caraghios, îi ridiculizase. Intenţia patriarhului era clară. Trebuia să salveze

procesul, dar, mai întâi de toate, ținea la bunul nume al familiei sale.

Cu o seară înainte, Mercurio reușise să aibă o discuție scurtă cu Giustiniani. Nobilul îi spusese că patriarhul era înfuriat și că l-ar fi obligat pe nepotul lui să retracteze mărturia Benedettei. Și când Mercurio îi atrăsese atenția că știau cu toții că Benedetta era efectiv amanta lui Rinaldo Contarini, Giustiniani îi răspunsese:

– Adevărul nu are nici cea mai mică importanță. Contează ceea ce se afirmă, chiar în ciuda evidenței. Sunt tinere vlăstare, la Roma, care sunt numiți episcopi și cardinali la cincisprezece ani, pentru ca într-o zi să devină papi. Iar acei tineri, cum de altfel și acei papi, nu sunt întrebați dacă au un roi de amante sau un potop de perversiuni, ci pur și simplu li se cere să afirme contrariul. Tot aparatul este gata să confirme. Ține minte, în lumea noastră, adevărul e cel pe care-l scriu cei puternici, nu ceva ce există în sine.

Mercurio traversă sala, cu mersul șchiopătat și nesigur al părintelui Venceslao, și ajunse la cușca Giudittei.

– Dă-te înapoi, părinte, răcni imediat Lanzafame.

– Nu, spuse prea repede Giuditta, îmi face p... Se opri. Scutură din cap. Nu mă deranjează.

Lanzafame se uită uimit la ea.

– Să fie introdus principele Rinaldo Contarini, anunță grefierul.

Cu toții se întoarseră.

Între timp, și Benedetta se întorsese spre ușa din dreapta ei.

Atunci, cu mersul lui poticnit, însoțit de doi valeți, își făcu apariția principele, ca întotdeauna îmbrăcat în alb imaculat tivit cu albastru.

Mulțimea murmură, comentând respingătoarea lui infirmitate.

– Nu voi admite niciun fel de neobrăzări, făcu patriarhul, pe un ton dur.

Iar mulțimea înțelese ce voia să spună prin asta, fiindcă toți gardienii și soldații prezenți scoaseră spadele din teacă.

– Eu am să conduc această dezbatere, continuă patriarhul, deoarece fratele Amadeo da Cortona trebuie să se concentreze asupra procesului de vrăjitorie. Așteptă ca nepotul să fie așezat pe un fotoliu adus special pentru el.

Principele diform se uita cu superioritate în fața lui, dar fără să vadă lumea adunată.

Pentru prima oară în viața ei, Benedetta simți un fel de duioșie. Fiindcă pentru prima oară văzu și simți că amantului ei îi era frică. Frică de patriarh.

– Principe Contarini, începu patriarhul, această femeie, Benedetta Querini, a afirmat că este amanta Domniei Voastre. Corespunde adevărului?

Principele diform se întoarse o idee spre Benedetta, dar nu îi susținu privirea. Respiră adânc și vorbi, cu glasul lui ascuțit:

– Nu, mărite patriarh.

– Săraca, mi-e milă de ea, murmură Giuditta.

Mercurio se uită uluit la ea. Și văzu că în ochii Giudittei nu era nicio urmă de ură pe care ar fi trebuit să o simtă. Se întoarse spre Benedetta. Se miră, fiindcă el însuși nu simțea niciun fel de ură față de ea. Acum, când o vedea acolo, cu capul plecat, îi stârnea și lui milă. Tot răul pe care îl proiectase se întorcea acum contra ei.

– Ne puteți spune dacă are în vreun fel de a face cu Domnia Voastră? continuă patriarhul.

Chipul principelui se înroși. Gura i se contractă într-o strâmbătură.

– Adevărul este ceea ce scriu cei puternici, murmură Mercurio ca pentru sine, repetând fraza lui Giustiniani.

– Cum? întrebă Giuditta.

– Uită-te la ei, sunt adunați cu toții să-și apere casta, spuse cu jumătate de gură Mercurio, uitându-se fix la șirul de nobile doamne așezate pe prima bancă. Noi, plebeii, îi murdărim ca noroiul sau găinațul.

– Acum știi ce simt evreii în fiecare zi, murmură Giuditta.

– Deci? Așteptăm, principe, spuse patriarhul, iar în glasul lui era de o duritate care nu lăsa loc de scăpare.

Contarini se întoarse brusc spre Benedetta. Îi susținu privirea o clipă.

Benedetta văzu că îi era frică. Îi zâmbi. Cu bunăvoință. Sperând să îl aducă de partea ei. Și zâmbetul acela o condamnă.

Principele se simți și mai umilit. Furia îi înecă gâtul.

– Nu mi-aș aminti de ea, dacă n-ar fi pus la cale tot acest bucluc împuțit, exclamă isteric. E o servitoare de la palat. Una din multele servitoare.

Se întoarse din nou spre Benedetta, constatând că îi dispăruse zâmbetul de pe față. Se gândi că era frumoasă. Se gândi că fusese cea mai bună dintre toate la interpretarea rolului surorii moarte. Se gândi că niciuna dintre fetele care fuseseră în locul ei înaintea ei nu se legănase atât de senzual pe leagănul din dormitor. Și se gândi că ar fi fost greu să găsească alta ca ea. E o persoană care nu contează nimic, minți.

– Cum e posibil să fi ajuns să depună mărturie că… începu iar patriarhul.

– Nu știu! îl întrerupse principele.

Patriarhul se uită în tăcere la el.

– E o nebună… mi-a deranjat toate cunoştinţele cu fanteziile ei. Au venit aici să îmi confirme spusele. Dacă e necesar. Principele arătă spre aristocratele aşezate în primul rând.

Benedetta o recunoscu pe nobila doamnă în vârstă care o rugase să cumpere rochii de la Giuditta pentru ea. Bătrâna îi aruncă o privire distantă, ostilă. O aruncau rechinilor. Cu toţii.

În acel moment fu aşezată pe bancă şi vrăjitoarea Reina. Avea încheieturile legate. Era ciufulită. Avea o expresie chinuită pe chip. Cu siguranţă o torturaseră sau o bătuseră.

Mercurio se uită la Benedetta. Când intrase acea din urmă femeie, se crispase.

– Cine e? o întrebă încet pe Giuditta.

– Nu ştiu, răspunse ea.

Benedetta îşi închipui ce ar fi pus-o să spună pe vrăjitoarea Reina. Îi căută privirea. „Mai devreme sau mai târziu, tot răul dorit altcuiva se întoarce“, îi spusese prima oară când se văzuseră. O avertizase. Însă ea nu o crezuse. „Fie ca răul să nu se întoarcă la mine, ci numai la cel care l-a dorit“, adăugase vrăjitoarea. Benedetta zâmbi cu amărăciune. În schimb, răul se întorsese asupra amândurora. Şi atunci, împinsă de instinct, mai mult decât de un raţionament, se eliberă din strânsoarea gardianului, alergă până în faţa principelui şi i se aruncă la picioare.

– Principe, iertaţi-mă! plânse ea. Cer iertarea voastră, nu voiam să fac nimic rău… voiam doar să îmi imaginez că vă stau alături… că sunt a voastră… Principe, vă rog, vreau doar iertarea Domniei Voastre.

Îl privi şi îşi jucă ultima carte.

– Nu mă interesează nimeni altcineva, principe. Aruncă o privire rapidă patriarhului, în aşa fel încât Contarini să nu se îndoiască de spusele ei. Pentru mine contează doar să mă iertaţi Domnia Voastră.

„Bună“, gândi Mercurio.

– Gărzi! făcu patriarhul.

În timp ce doi gardieni o smulgeau și o târau cu violență, Benedetta întâlni privirea principelui. Și știu că făcuse ce trebuia.

– Mărite patriarh spuse principele, din păcate, femeia asta s-a îndrăgostit nebunește de mine. A mințit, e adevărat. S-a dat drept cine nu era, e adevărat. A riscat să îmi păteze reputația și pe cea a familiei mele... Se ridică în picioare, strâmb cum era, și desfăcu brațul diform. Însă eu vă cer să vă arătați indulgent. Din partea mea și pentru bunul meu renume, nu aș vrea să o denunț, și sper că vă veți dovedi la fel de binevoitor ca mine. E suficient să o îndepărtăm de palat și să o dăm afară.

Patriarhul strânse pumnii. Nepotul încerca să îi forțeze mâna. Și nu intenționa să cedeze.

– N-o s-o facă niciodată... murmură Giuditta.

Mercurio se uită la ea și văzu în ochii ei negri că îi era într-adevăr milă de Benedetta.

– Ce gest nobil, interveni atunci, cu glas tare, îndepărtându-se de cușcă. Da. Ce gest nobil, repetă. Și pe urmă gesticulă, în felul ăla caraghios pe care îl găsise caracteristic părintelui Venceslao. Iată de ce un nobil... e nobil, acum înțeleg.

Mulțimea se întoarse să se uite la el.

Și Giuditta îl țintuia cu privirea, serioasă și orgolioasă.

Apoi cu toții își întoarseră privirea spre patriarh.

– Firește, spuse cu greutate mai-marele clerului venețian, Biserica și Veneția ar vrea să se poată arăta îngăduitoare. Se uită la nepot. Apoi la părintele Venceslao. Apoi la Benedetta. Sigur... repetă, cu glasul sugrumat de furie.

Se uită la nobilele doamne care erau gata să se arate de partea lui, din interes de castă, și la vrăjitoarea Reina, fiindcă era îngenuncheată de violență și de putere. Dădu din cap, încercând

să își ascundă mânia. Tot ce organizase atât de amănunțit nu mai avea niciun sens.

În schimb, Giustiniani avea ochi doar pentru Mercurio. Băiatul acela îi plăcea din ce în ce mai mult şi îl surprindea. Avea răzbunarea la îndemână, o putea strivi pe Benedetta ca pe un păianjen şi totuşi îi ținuse partea. Da, îl surprinsese, gândi. Și merita să îl ajute. Se aplecă spre urechea patriarhului şi susură:

– Sunteți un demon. Biserica iese cu capul sus şi familia Domniei Voastre ca fi renumită ca milostivă. Complimente Domniei Voastre şi nepotului Domniei Voastre. Frumoasă comedie. L-ați instruit bine.

Patriarhul se întoarse. Giustiniani gândea că toate astea făceau parte din planul lui? Dintr-odată situația i se păru cu totul diferită. Ba chiar avantajoasă. Se ridică în picioare.

– Aşadar, să triumfe îndurarea, spuse cu emfază. Tânăro, eşti achitată. Se uită la lume, în timp ce se pregătea să spună o frază ce trebuia să sune ca un ordin. Nu ştiu cine vă va angaja de acum încolo, şi lăsă fraza neterminată, pentru ca toți să-i priceapă semnificația, dar sunteți achitată. Mulțumiți mărinimiei principelui... şi mărinimiei întregii familii Contarini.

Benedetta simți cum revine la viață. Făcu o plecăciune şi, în timp ce o scoteau din sală, intersectându-se cu părintele Venceslao, îl întrebă în şoaptă:

– De ce ați făcut-o? Nu reuşea să creadă că acelaşi om care o făcuse să cadă în noroi pe urmă o ridicase de la pământ.

Dominicanul se uită la ea cu ochii lui nevăzători şi nu răspunse. Apoi se întoarse spre Giuditta.

Și ea îi zâmbi imperceptibil.

Din nou răsună clinchetul clopoțeilor de biserică.

– Mâine vor fi pledoariile finale, anunță grefierul.

– Mâine se va face dreptate, Veneție, spuse patriarhul, tot ridicat în picioare.

Desfăcu brațele și dădu în aer binecuvântarea pastorală.

Mulțimea adunată era nehotărâtă. Nu știa dacă să fie satisfăcută sau deziluzionată. Era ca și cum spectacolul, fiindcă așa era trăit, ar fi fost oprit la jumătate, întrerupt brusc.

– Mărite Patriarh, lăsați-o doar pe această femeie să vă spună de ce este aici, exclamă atunci Sfântul, ca și cum ar fi intuit atmosfera și ar fi încercat să o reîncălzească. După aceea aproape alergă la vrăjitoarea Reina și o arătă cu degetul, încruntând sprâncenele și scrâșnindu-și dinții. Se întoarse spre patriarh, care, după o clipă de ezitare, încuviință. Atunci, Sfântul o apucă de un braț pe ghicitoare și o ridică. O aduse în mijlocul estradei și o răsuci spre mulțime, arătând-o așa cum era, sfrijită, ciufulită, cu încheieturile legate.

– Vorbește, dă-i drumul!

Ghicitoarea Reina deschise gura. Supusă. Învățase cu fiarele încinse, în noaptea aceea, ce trebuia să spună. Ce se voia să spună.

– Benedetta Querini a venit la mine să caute... o otravă pentru Giuditta di Negroponte, spuse ea.

Mulțimea amuți. Unele bătrâne își făcură semnul crucii.

– I-am spus că... nu făceam asemenea lucruri... Dar ea era obsedată. A revenit și a tot revenit... părea înnebunită...

– Și atunci ce ați crezut? o întrebă Sfântul.

– Am avut certitudinea că era ... vrăjită.

– Vrăjită? Cum adică? se prefăcu uimit Sfântul.

– Fiindcă obsesia apărea doar când purta rochiile acelei evreice, spuse ghicitoarea Reina arătând spre Giuditta.

Mulțimea murmură uimită.

Mercurio se uită îngrijorat la Giuditta.

– Mâine se va decide arderea cărnii unei vrăjitoare! răcni Sfântul.

Și atunci mulțimea se reanimă. Spectacolul o luase de la capăt. Din nou fiorul morții începu să se împrăştie în sala mare. Și fiecare se simţi mai viu.

Şimon, urmărindu-l cu privirea pe Mercurio care şontâcăia spre ieşire, reîncepu să zâmbească. Poate mulțimea avea să aibă o altă surpriză, a doua zi. Poate avea să fie o singură pledoarie. Cea a acuzării.

Și un cadavru în plus.

89

În seara aceea, la spital, atmosfera era de mare exaltare şi de tot atâta îngrijorare.

– Mâine, repeta Isac, fără să poată adăuga altceva.

Însă ochii lui erau exuberanți.

– Cum se simte Giuditta? îl întrebă Mercurio pe Lanzafame. Cum i-a picat ce s-a întâmplat?

– Bine, spuse căpitanul. Și te salută. E încrezătoare. Pentru prima oară de când a fost arestată o văd încrezătoare. S-a schimbat în ziua în care imbecilul ăla de apărător al ei s-a dus să-i vorbească... Și voia să o convertească. L-am auzit eu cu urechile mele. Și pe urmă a luat-o la palme, i-a dat sângele la buză...

– Însă i-a dat un atac ucigător târfei ăleia de... Isac își duse o mână la gură, se uită la prostituatele din jurul lui. Scuzaţi-mă, spuse.

Republica râse, cu vocea ei senzuală.

– Alea sunt adevăratele târfe, spuse serioasă Cardinal.

Și toate prostituatele încuviințară.

– Însă după aceea a salvat-o, zise Lanzafame. Și i-a permis Sfântului ăluia îndrăcit să-şi facă mişcarea. Nu am încredere.

– Nu se înțelege dacă e un mare şmecher sau un naiv, spuse Isac.

– Nu se aştepta la mişcarea fratelui Amadeo, spuse Mercurio întunecat. S-a văzut clar. Nu ştia cine era femeia aia…

– Putea fi oricine. Dar ai văzut-o? făcu Lanzafame, agitând un pumn în aer. Au torturat-o. Ar fi spus şi că principele Contarini e un Adonis, dacă i s-ar fi poruncit.

– Ceilalți martori nu cântăresc prea mult, ăsta e adevărul, după părerea mea, zise Isac hotărât. N-aş fi pariat niciun ban înainte. Dar acum… poporul începe să judece cu capul lui.

– Atunci e îngrijorător, spuse Mercurio.

Ana izbucni în râs.

– Și acum? Trebuie să pleci? îl întrebă.

– Da… spuse el.

– Cum merge munca la vas? îl întrebă.

Mercurio se întoarse spre Isac şi arătă spre el.

– Mulțumită armatorului grec Karisteas aproape au terminat, spuse. Mâine montează velele şi corabia e gata să ridice ancora.

Ana se uită la Isac.

– Sunteți caraghios fără barbă, îi spuse ea.

Isac zâmbi.

– Oamenii ăia… muncitorii de la Arsenal, ce mai… sunt uimitori. Se întoarse spre Lanzafame. Știți cine sunt *călfătuitorii*, căpitane?

– *Călăfătuitorii,* îl corectă Mercurio.

Lanzafame râse.

– Tot aia e, nu face pe deşteptul cu mine, băiete, spuse Isac şi i se adresă din nou căpitanului. Ce mai la deal la vale, ştiți cine sunt?

– Îl readuci la viață, bietul om, îi spuse Ana la ureche lui Mercurio. Credeam că se îmbolnăveşte… în schimb, treaba asta cu vasul l-a implicat complet. Tonio şi Berto mi-au spus că-l

învârte pe degete şi pe maistrul proiectant Tagliafico. Spun că seamănă cu un adevărat armator.

Mercurio râse.

– Chiar aşa. Pentru un doctor se descurcă bine cu rolul.

Ana îl luă de braţ şi ieşiră din spital. Imediat ce ajunseră afară, Ana se opri.

– Chiar crezi că eu sunt atât de proastă? îl întrebă.

– Ce vrei să zici? făcu Mercurio.

Ana trase cu ochiul spre spital. Isac încă îi povestea despre vas lui Lanzafame.

– Niciun doctor nu are ochii atât de plini de viaţă, spuse. Iar tu cu el vă înţelegeţi prea bine. Cred că sunteţi din aceeaşi plămadă...

– Zici? făcu Mercurio, prefăcându-se uimit.

Ana se uită la el şi zâmbi. Apoi îi ciufuli părul.

– Eşti bun să povesteşti baliverne... îi spuse.

Mercurio râse.

Ana privi cerul înstelat. Greierii îşi intonau cântecele monotone. Deveni serioasă.

– Va merge bine totul, îi spuse.

Mercurio nu răspunse.

– Ți-e frică? îl întrebă Ana.

– Pentru Giuditta, spuse Mercurio.

Ana se uită la el.

– Nu-i nimic rău să-ţi fie frică, zise ea. Eu în locul tău... aş face pe mine.

Mercurio încuviinţă.

– Chiar fac pe mine.

Ana îi luă o mână.

– Tu eşti deosebit. Să nu uiți niciodată. Îi mângâie un obraz. Iar oamenilor deosebiţi li se întâmplă lucruri deosebite. Va merge bine totul, ai să vezi.

– Spui asta fiindcă aşa gândeşti sau fiindcă aşa speri?

Ana se uită serioasă la el, cu ochii ei mari înţelegători şi calzi.

– Va merge bine totul, repetă.

– Dacă vom reuşi să fugim... ai să vii cu noi? o întrebă Mercurio.

– Fără „dacă", spuse Ana. Voi veți reuşi să fugiţi.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare.

Ana lăsă privirea în jos. Apoi o ridică iar spre Mercurio. Dădu încet din cap.

– Nu...

– Dar tu eşti... tu eşti... protestă Mercurio, fără să fie în stare să sfârşească propoziţia.

Ana îi mângâie faţa, emoţionată.

– Da, sunt mama ta, spuse mândră. Şi nu voi înceta să te binecuvântez pentru bucuria asta pe care mi-ai dăruit-o.

– Atunci...?

– Atunci, voi fi întotdeauna mama ta. Întotdeauna.

– Dar...

Ana îi puse mâna peste gură.

– Voi fi întotdeauna mama ta şi voi fi întotdeauna aici, pentru tine, orice s-ar întâmpla. Se uită la el. Voi fi mama ta şi când voi fi moartă. Îi atinse pieptul, în dreptul inimii. Și voi fi mereu aici.

Mercurio întoarse capul.

Ana îi luă faţa în mâini.

– Ascultă-mă. Aceasta e lumea mea. Nu reuşesc să mă văd nicăieri altundeva...

Mercurio întoarse iar capul.

Ana i-l opri iar.

– Uită-te la mine, îi spuse.

Mercurio se uită la ea. Avea ochii umezi.

– Când o pasăre învață să zboare, părăsește cuibul, îi spuse Ana, pe tonul acela al ei cald care îi ajungea în suflet. Așa trebuie să fie.

Apoi ochii i se umplură de dragoste și de gingășie.

– Tu ai venit aici când știai să zbori... îi zâmbi, emoționată, dar nu avuseseși niciodată un cuib.

Mercurio simți că începea să plângă.

Dar Ana îl reținu.

– Termină, haide. Te rog, uită-te la mine! Și dacă îți vine să plângi... plângi, ce dracu'! exclamă ea. Și împacă-te cu gândul că mama ta nu e o mare doamnă.

Mercurio râse. Și, în timp ce râdea, ochii i se umplură de lacrimi.

– Tu și Giuditta aveți toată viața înaintea voastră. Luați-o. Fără ezitare. E a voastră. Îl apucă pe Mercurio de umeri. O meriți, băiete. Înțelegi?

Mercurio încuviință în șoaptă.

– Vreau s-o spui tu, făcu Ana.

– Ce?

– Nu face pe tâmpitul. Vreau să spui că o meriți.

– O... merit...

– Pare că întrebi. Că ceri voie. Nu mă face să spun alte vulgarități.

Mercurio avea obrajii brăzdați de lacrimi.

– Spune-o!

– O merit, mama mă-sii!

Ana izbucni în râs și îl îmbrățișă.

– Așa, băiatul meu. Așa. Îi mângâie părul. Apoi îi șterse lacrimile. Eu voi fi întotdeauna aici. Nu trebuie să te îndoiești de asta niciodată. Întotdeauna.

– Întotdeauna, murmură Mercurio.

– Da, întotdeauna.

Rămaseră puțin în tăcere.

Apoi Ana îl trase spre ea și îl îmbrățișă.

– Strânge-mă, îi spuse.

Mercurio o strânse tare.

– Nu reușesc să nu plâng, sughiță el.

– Cu atât mai bine, susură Ana. Cu atât mai bine, dragul meu.

Îi mângâie umerii, apoi părul.

– Câteodată amintește-ți că ești un băiat, îi spuse. Îl îndepărtă de ea și îl privi. Îmi promiți?

Mercurio încuviință și își trase nasul.

Ana zâmbi și îi trecu cu o mânecă a rochiei pe sub nas.

– Ce scârbos! protestă Mercurio.

– Nu-mi face silă nimic de la tine, spuse Ana. E ca și cum ai fi sânge din sângele meu... așa că ești și muci din mucii mei.

Mercurio râse.

– Cât ești de frumos, copilul meu, îi spuse Ana. Îl luă de mână și îl conduse în casă. Se opri în prag și întrebă: Tonio, Berto, ați terminat de mâncat?

– Da, iată-ne, răspunse Tonio, cu gura plină.

Mercurio își șterse repede lacrimile.

Ana se uită la el.

– Nu se vede că ai plâns, stai liniștit.

Mercurio îi zâmbi.

– Fiindcă e noapte.

Ana râse în timp ce Tonio și Berto apăreau în ușă.

– Iată-ne, suntem gata.

– Aveți un echipaj bun? întrebă Ana. Pot avea încredere?

– Am recrutat cei mai buni vâslași de meserie de pe piață, doamnă, răspunse Tonio. Caravela aceea va înainta ca vântul.

– Bine, spuse Ana. Și marinarii?

Tonio și Berto dădură din umeri.

– Zuan mi-a spus că i-a chemat pe toți tovarășii lui de călătorie, zise Mercurio.

– Ah, bine... făcu Ana.

Cuvintele se terminaseră.

Mercurio se uită încurcat la ea.

– Atunci...

Tonio și Berto erau stingheriți.

– Ei, mai bine te așteptăm noi în barcă, spuseră și se îndreptară spre canal.

– Nu e un adio, spuse Ana. Du-te. Și ține minte. Eu voi fi aici...

– ... întotdeauna, încheie Mercurio.

– Da. Întotdeauna.

Mercurio plecă. Nu știa dacă avea să o revadă. Simți un junghi în mijlocul pieptului, ca și cum i s-ar fi sfărâmat sternul. Respiră adânc.

– Așteptați-mă! strigă și alergă să-i ajungă din urmă pe Tonio și pe Berto, fiindcă nu voia să rămână singur nici măcar o clipă.

Cei doi uriași se întoarseră și îl așteptară.

Și, în clipa aceea, niciunul din ei nu văzu o siluetă neagră care mergea înaintea lor la barcă, urca la bord și se ascundea sub o pătură de la proră.

Tonio, Berto și Mercurio urcară în barcă, desfăcură parâmele și se împinseră în mijlocul canalului, habar neavând că au un pasager clandestin. După doar câteva lovituri de vâslă se intersectară cu o gondolă acoperită. Cele două ambarcațiuni se atinseră.

Mercurio se uită spre gondolă. Văzu doar o mână, strânsă pe marginea de sus a ușii porțiunii acoperite. Și i se păru că zărește un inel, cu un blazon, luminat de luna plină. O acvilă bicefală.

– Cine o fi? întrebă Tonio.

Mercurio nu răspunse. Însă văzu că gondola se îndrepta spre casă și spital.

*

Gondola se opri la chei. Gondolierul sări din barcă pe pământ şi legă ambarcaţiunea de un par, între firele de papură. Apoi se aplecă spre cabina bărcii.

– Am ajuns, excelenţă. Vreţi să coborâţi? întrebă.

– Încă nu, răspunse un glas din interior.

Gondolierul nu spuse altceva. Rămase nemişcat aproape două ore.

Apoi bărbatul din interiorul gondolei vorbi din nou:

– Au stins luminile?

– Da, excelenţă.

– Ajută-mă să cobor, spuse vocea.

Gondolierul deschise uşa şi ţinu gondola pe loc. Apoi întinse o mână.

Bărbatul din gondolă coborî şi merse cu paşi nesiguri spre spital, urmat de gondolier. Când fu în uşă, bărbatul se opri, ca şi cum ar fi vrut să se întoarcă. Apoi se răsuci spre gondolier şi îi spuse:

– Aşteaptă-mă la barcă.

– Da, excelenţă.

Atunci bărbatul, cu precauţie, puse piciorul în spital. Încăperea era slab luminată. Doar puţine lumânări, pe ici, pe colo. Dormeau cu toţii. Cu excepţia unui bolnav care citea, undeva pe stânga, în fundul sălii. Bărbatul se duse spre el. Când ajunse se opri, fără să vorbească.

Scarabello ridică ochii din carte. Avea o privire îndepărtată, pierdută în propriile gânduri. Însă îl recunoscu imediat pe vizitator.

– Jacopo... spuse el.

– Ciao, Scarabello, spuse Giustiniani.

Scarabello se uită la el. Instinctiv, duse o mână la gură, să își ascundă plaga care de-acum îi mâncase toată buza. Însă pe urmă, încet, lăsă mâna în jos. Privirea îi deveni dură şi cinică.

– Ai venit să mă vezi murind?

Giustiniani îl privi la lumina slabă a lumânării.

– Nu... spuse. Am venit să te salut.

Scarabello miji surprins sau poate înspăimântat de ochii lui ca de gheață.

– Pot să mă aşez? întrebă Giustiniani.

Scarabello nu reuşea să vorbească. Se întoarse puţin, pe o parte, cu greutate.

Giustiniani se aşeză pe marginea patului.

Se priviră unul pe altul în tăcere.

– Ți-a spus băiatul? întrebă în cele din urmă Scarabello.

Giustiniani încuviință.

– Nu trebuia să-mi facă asta, spuse Scarabello cu amărăciune.

– În schimb, eu sunt mulţumit că a făcut-o.

Cei doi bărbaţi se priviră din nou în tăcere.

– Te impresionez? întrebă pe urmă Scarabello.

– Nu...

– Mereu ai minţit într-un fel scârbos.

Giustiniani nu spuse nimic.

– Nu-mi place mila ta, spuse Scarabello.

Giustiniani se uită intens la el. Ochii lui adânci, albaştri, săgetau parcă în lumina tremurândă a lumânării.

– Cel mai mare defect al tău a fost întotdeauna orgoliul, îi spuse. Nu simt milă.

– Atunci ce?

Glasul lui Scarabello avu o ezitare.

– Durere, spuse Giustiniani.

Scarabello se întoarse spre sală.

– Cum de ți-a trecut prin minte să vii aici? bombăni. Un om ca tine nu se poate arăta într-un loc ca ăsta.

– Ai terminat? spuse Giustiniani.

Scarabello suspină:

– Da...

– Bine.

Din nou se lăsă tăcere.

– Ai să-l ajuţi pe băiat şi când voi fi murit? întrebă după o vreme Scarabello.

– De ce ţii atât de mult?

Scarabello se uită la el.

– Nu de ce crezi tu.

– Nu?

– Nu, spuse Scarabello. Îl privi pe Giustiniani, apoi, încet, ca şi cum ar fi mărturisit o crimă teribilă, adăugă: Nimeni nu îți va lua vreodată locul.

Mâinile celor doi bărbați se atinseră. Uşor. Viril.

– Atunci de ce? întrebă Giustiniani.

– Fiindcă e puţin ca noi. Visează la o libertate care nu există...

Giustiniani încuviință impresionat.

– Am să-l ajut dacă voi avea ocazia.

– Tu trebuie să faci ce-ţi spun eu... Aminteşte-ți că te ţin de coaie... făcu Scarabello.

Giustiniani surâse.

– Caraghiosule.

Iar se lăsă tăcere.

– E foarte dureros? întrebă atunci Giustiniani.

Scarabello dădu din umeri.

– Mereu m-am gândit că voi muri înjunghiat în spate... spuse el. Nu mi-e frică de durere... dar asta... la asta nu mă aşteptam...

Giustiniani încuviință încetişor.

– Capul mi se duce, ştii? Boala asta te duce la demenţă... Scarabello schiţă un fel de zâmbet. Mai mult asta mă umileşte decât... arătă spre plaga de la buză.

Giustiniani se uita la el fără să-şi întoarcă privirea.

– După socotelile doctorului, mai am între cinci şi şapte zile... dar eu aş vrea să mor mai curând... Coborî privirea pe carte. Bătu cu degetul în ea. Încercam să citesc... dar nu mai ştiu să citesc... nu înţeleg ce scrie... Se uită la Giustiniani. Intens. Şi există doar o modalitate să mor mai curând, spuse epuizat. I-am cerut băiatului să o facă...

Giustiniani nu reuşea să îşi ia privirea de la el. Încetase să respire.

– ... dar ar fi mai frumos dacă ai face-o tu.

Giustiniani simţi că i se opreşte inima în piept. Se ridică brusc. Se întoarse cu spatele la el.

– Nu, nu pot, spuse.

Scarabello nu vorbi.

Giustiniani rămase cu spatele, nemişcat. Se uita la şirurile de paturi din faţa lui, în penumbră.

– Nu sunt un asasin, spuse în şoaptă.

Când se întoarse, Scarabello avea privirea pierdută în neant. Lui Giustiniani îi fu teamă că demenţa deja i-l luase. Aşa, cât ai bate din palme. Se aşeză pe marginea patului, temător.

– Scarabello... îl strigă.

Scarabello se întoarse să se uite la el. Nu spuse nimic.

Însă Giustiniani ştiu că era acolo, cu el.

Scarabello încuviinţă încet, serios.

Atunci Giustiniani îi scoase uşor perna de sub cap.

Scarabello îi zâmbi. Cu o privire recunoscătoare şi plină de dragoste. Apoi închise ochii şi aşteptă.

În timp ce privirea i se înceţoşa, Giustiniani apropie perna de chipul lui Scarabello. O puse deasupra şi începu să apese.

Scarabello nu se mişcă. Doar la sfârşit întinse o mână şi îi strânse încheietura. Dar nu ca să se apere. Nu ca să îl oprească. Doar ca să îl atingă. Pentru ultima oară.

Apoi trupul lui Scarabello tresări şi nu se mai mişcă.

Giustiniani ridică perna şi i-o aşeză la loc sub cap. Îi pieptănă părul lui frumos, alb strălucitor, şi rămase acolo, nemişcat, amețit de durere, strângând mâna inertă a lui Scarabello, până simți că bărbatul pe care îl iubise întotdeauna se răcise.

Atunci, ca o fantasmă, ieşi din spital.

90

Barca lui Tonio şi Berto ancoră lângă atelierul lui Zuan dell' Olmo, în plină noapte. Mercurio coborî dintr-o săritură. Picioarele i se afundară în mâlul de pe mal. Tonio îl urmă imediat, în timp ce Berto lega barca de un par.

Deşi ora era târzie, şantierul era luminat de multe focuri şi se auzeau cântece deşucheate.

Când Mercurio, Tonio şi Berto fură departe de barcă, Zolfo ieşi de sub pătura de la prora, coborî pe pământ şi se îndreptă şi el spre atelier. Însă mergea prevăzător, mişcându-se de la un colţ la altul al barăcilor care se aflau în zona aceea, ghemuindu-se în spatele gardurilor grădinilor, ascunzându-se în spatele copacilor. Nu-i era teamă că îl va descoperi Mercurio. Nu era prada, ci prădătorul. Era la vânătoare. Nu se uita spre şantier, ci încerca să înţeleagă de unde ar fi putut altcineva spiona şantierul.

Fiindcă Zolfo îl căuta pe negustorul evreu care îl ucisese pe Hercule.

Și după atâta timp, în cele din urmă, înțelese că nu ura evreii, ci doar pe acel om. Dacă ar fi fost turc, musulman, creştin, nu s-ar fi schimbat nimic. Îl ura doar pe asasinul lui

Hercule. Și-i mulţumea Cerului şi destinului că era încă viu. Pentru că acum îşi făcuse ordine în suflet. Şi avea un scop.

Se ascunse într-un colţ întunecos şi se puse pe aşteptat.

Mai încolo, de-a lungul pantei şantierului, vedea focuri, oameni, mulţi oameni, care beau şi sărbătoreau. Se uitau la o corabie mare care se legăna leneşă în apă.

– Aţi făcut o treabă minunată, spuse Mercurio către Zuan, admirând chila lucioasă a navei, arborii drepţi, velele adunate pe catarge.

Mosè îl întâmpină lătrând vesel.

Zuan bău un gât lung dintr-o carafă cu vin, apoi i-o trecu lui Mercurio.

– Nu beau, mulţumesc, îi răspunse Mercurio. Apoi se uită în jur. Văzu mulți oameni trecuţi de a doua tinereţe. Și echipajul tău unde e? îl întrebă pe Zuan, temându-se de răspuns.

Și, într-adevăr, Zuan arătă spre bărbaţii pe care îi privea Mercurio.

– Pare un azil, spuse Mercurio.

În loc să se supere, Zuan izbucni în râs.

– Sunt cei mai destoinici marinari din toată Veneția, spuse apoi.

Mercurio continua să se uite la ei îngrijorat.

– Nu mă-ndoiesc. Cu toţi anii pe care îi au, dacă nici ei nu sunt experți…

Zuan râse iar. Era puţin abțiguit. Înălță carafa spre oamenii lui şi ei răspunseră ridicând alte carafe. Apoi Zuan se întoarse spre Mercurio.

– Sunt marinari care au navigat pe mări crezând că lumea se termină acolo… arătă spre un punct la apus… la orizontul oceanului… şi pe urmă a ieşit la iveală că exista o Lume Nouă… Arătă spre oameni. Uită-te la ei, ar fi dispuşi să plătească să o

vadă. Sunt bucuroşi ca nişte copii. N-ai putea găsi un echipaj mai bun, deşi au şi ei semnele lor de bătrâneţe. Bucuria e ca vântul în pupa...

– Cine îţi spune că ne vom îndrepta spre Lumea Nouă?

– Băiete, prea o faci de oaie ca să te poţi opri în Africa sau în Turcia ori chiar şi în China, râse Zuan. Prea de oaie.

– Vasul va rezista? întrebă Mercurio.

– *Shira* ne va duce unde-i vom spune să ne ducă, răspunse mândru Zuan.

– *Shira?* făcu Mercurio, care auzea pentru prima oară numele vasului. Ce fel de nume e ăsta? Ce înseamnă?

– Nu ştiu, făcu Zuan. Dar să nu te gândeşti să-i schimbi numele. Aduce ghinion. Ar fi ca şi cum i-ai lua sufletul.

– Dacă spui tu, zise Mercurio, dând din umeri.

Zuan râse.

– Ieri, când o scoteam la apă, Mosè a ridicat piciorul şi s-a pişat pe ea. Se întoarse spre câine şi-i dădu una peste cap, cu blândeţe. E de bine.

Mosè lătră fericit.

– Nătărăule, îi spuse Zuan.

Mosè lătră şi mai tare.

Zuan şi Mercurio râseră.

– Mâine? întrebă apoi Zuan.

– Nu ştiu, bătrâne. Dar spune-le oamenilor tăi să fie gata.

– Vor fi, spuse Zuan. Apoi se întoarse spre marinari. Neam de beţivi! strigă el. Duceţi-vă acasă! Şi cei dintre voi care mai fac faţă să-şi bucure nevestele în noaptea asta. O bună bucată de vreme nu o să mai vedeţi femei!

Se auzi un cor de hohote. Apoi marinarii se îndreptară spre locuinţele lor. Mulţi dintre ei se clătinau beţi.

– Repet, pare un azil, spuse Mercurio.

– Un marinar se judecă pe mare, nu pe uscat, făcu Zuan. Iar tu habar n-ai nimic despre mare... repet.

Mercurio zâmbi. Le făcu un semn lui Tonio şi Berto, să se asigure că vor fi prezenţi pe traseul Giudittei şi al lui Lanzafame, ca în fiecare zi, şi mâine. Apoi se salutară.

Când şantierul fu gol, Mercurio şi Zuan coborâră de-a lungul pantei şi rămaseră acolo, în picioare, să se uite la corabie.

– E frumoasă, nu-i aşa? spuse cu mândrie Zuan.

Mercurio încuviinţă serios.

– Da, spuse. E foarte frumoasă.

– Lumea spune că evreica poate să scape, zise atunci Zuan.

– Poți să încetezi să-i mai spui evreică? zise Mercurio.

– Nu e evreică?

Mercurio dădu din cap.

– Bine, zi-i cum vrei, țap bătrân. Se uită la el. Ce înseamnă că poate să scape? Crezi că e vinovată sau nevinovată?

– Uneori mă minunez cât eşti de papagal, băiete, suspină Zuan. Pe oameni nu-i interesează să stabilească dacă evreica e vinovată sau nu, aşa cum nu-i interesează dacă ceva e adevărat sau fals. Cu toții ştiu că procesul ăsta e o farsă...

– Atunci?

– Poporul a înțeles de o bună bucată de vreme că dreptatea e o tâmpenie inventată pentru creduli.

– Bine. Atunci? întrebă iar Mercurio

– Atunci pariază pe probabilitatea ca evreica să scape.

– Pariază... spuse Mercurio cu o uşoară amărăciune.

– Fireşte, făcu Zuan. Şi e foarte înțelept să o facă.

– Înțelept? întrebă sarcastic Mercurio.

– Înțelept, da, dragul meu priceput. Când eşti un mort de foame, viața ta e încredințată unei aruncări de zaruri... deci, da, e foarte înțelept să nu o iei prea în serios. Se întoarse spre

Mercurio. Văzu că avea privirea îngrijorată. Îl bătu cu mâna pe umăr. Oamenilor le e mult mai simpatic părintele Venceslao față de fanaticul ăla de Sfânt. Asta contează mult.

Mercurio respiră adânc, ca și cum ar fi gâfâit.

Zuan zâmbi.

– S-a făcut. Ai încredere.

– Da... spuse Mercurio cu voce slabă.

– Știi ce ai de zis mâine? îl întrebă Zuan.

– Așa și așa...

– Vorbește din inimă, băiete. Vorbește mulțimii. Nu e o chestiune de dreptate. Încinge-i. Adu-i de partea ta. Aici e toată mișcarea. Dacă ai mulți de partea ta, pentru cei puternici e mai greu să le fie indiferent.

– Da...

– Ei, da pe dracu'! N-ai auzit nimic din ce ți-am spus, nu-i așa?

– Nu, râse Mercurio. Iartă-mă.

– Să te ia naiba, băiete, făcu Zuan. Mă duc să mă culc.

– Nu te supăra...

– Hai Mosè, zise bătrânul marinar, apropiindu-se de maghernıță. Și du-te și tu de te culcă, băiete. Mâine va fi o zi grea.

– Nu mi-e somn.

– Atunci, repet: să te ia naiba, râse Zuan.

Râse și Mercurio. Apoi se așeză pe marginea pantei și rămase acolo, cu picioarele în aer, să se uite la corabia lui.

– *Shira*... spuse în șoaptă. Îmi place.

Se uită la chila lucioasă a vasului. Încercă să zâmbească. Însă simțea pe umeri greutatea zilei de mâine. Îi era frică să nu dea greș, să nu o poată salva pe Giuditta. Totul depindea de el. Își duse o mână la piept. Respiră adânc. Își îndreptă privirea puțin spre stânga, către lagună. Luna plină desena contururile insulei

San Michele. „Fut, încă nu am învăţat să mă rog, arhanghele Mihail"... spuse. Îşi dădu una peste picior, ridicând ochii. „Iartă-mă, nu voiam să spun fut..." Se întoarse să se uite spre insulă. „Ajută-mă", spuse pe urmă.

Auzi un zgomot în spatele lui. Nu se întoarse.

– Nici tu nu poţi să dormi, aşa-i, bătrânel dat dracului? spuse.

Nimeni nu răspunse.

Atunci Mercurio se întoarse alarmat. Scrută în noaptea luminată de luna plină şi de focurile care se stingeau încet. Nu văzu pe nimeni. Suspină. Se întoarse iar spre corabie.

Iar auzi un zgomot în spatele lui.

Se ridică brusc. Șantierul era pustiu. Dar Mercurio se simţea agitat. Alarmat.

„Calmează-te", îşi spuse. Se uită iar în jurul lui. Nimic. Se întoarse spre maghernița lui Zuan. Se gândi că trebuia să încerce să doarmă. Bătrânul avea dreptate.

Urcă panta cu capul plecat, gânditor.

Și, pe neaşteptate, în capul pantei, văzu în fața lui o pereche de cizme negre.

Făcu un salt înapoi, înspăimântat.

Dar nu destul de repede.

Un tăiş luci în noapte. Iute ca o zgârietură de pisică.

Mercurio simţi o lovitură în coapsa stângă, ca un pumn. Şi pe urmă o căldură, ca şi cum cineva i-ar fi dat foc şoldului. Apoi o durere care îi lua puterea picioarelor şi îi încețoşa vederea. Îşi dădu seama că era pe punctul de a cădea, însă ceva îl ţinea în picioare. Și înțelese că era bărbatul care îl înjunghiase, care răsucea tăişul în corpul lui. Încercă să îl vadă, dar nu reuşi. Noaptea se umpluse de mii de licăriri.

Apoi bărbatul scoase lama şi Mercurio căzu ca un sac.

Nu reuşea să se mişte. Nu reuşea să fugă. Nu reuşea să gândească.

Bărbatul se aplecă deasupra lui. Îşi scoase gluga neagră.

Dar Mercurio încă nu îl vedea.

Bărbatul scoase un sunet înspăimântător, ca un şuierat, apropiindu-şi faţa de el.

Şi atunci Mercurio îl recunoscu.

– Tu... bâlbâi. Nu... eşti... mort... Nu... te-am... ucis... spuse Mercurio.

Apoi văzu cum Şimon ridică în aer cuţitul.

În clipa aceea se auzi un mârâit sălbatic.

Mosè sări şi apucă cu dinții brațul lui Şimon.

Cuțitul căzu la pământ.

Şimon, cu o expresie de durere şi furie imprimate pe față, apucă animalul de gât şi de coadă. Îl ridică de la pământ, se răsuci şi-l aruncă spre de unul dintre montanţii şantierului.

Mosè pluti în aer şi se izbi violent de parul gros dreptunghiular din lemn de fag. Se auzi un zgomot de oase, o bufnitură, un scheunat.

Lui Şimon îi păru rău că nu ucisese câinele. Îl iertase şi greşise. Acum ar fi trebuit să îl omoare. Se ridică să ia cuţitul.

În clipa aceea se trezi în fața lui cu chipul contractat de ură al unui puşti.

– Nenorocitule, îi spuse Zolfo în timp ce îi băga cuţitul în stomac. Nenorocitule, repetă scoțând cuțitul şi înfigându-i-l în burtă.

Şimon căscă ochii. Încă nu simțea durerea. Era doar copleşit de uimire. „Nu", gândi şi se răsuci către Mercurio, care încerca să se ridice de la pământ. Simți lama cuțitului care îi pătrundea în spinare. „Nu", gândi el, aproape căzând peste Mercurio.

– Nenorocitule... nenorocitule... repeta Zolfo, plângând, curgându-i balele, rânjind ca un animal turbat.

Și continua să înfigă cuţitul în trupul lui Şimon.

– Gata, spuse Mercurio, întinzând o mână spre el. Gata... Zolfo... oprește-te...

Zolfo făcu un pas înapoi. Lumina lunii făcea să lucească sângele de pe mâinile lui. Lăsă cuțitul să cadă la pământ. Și în cele din urmă izbucni în plâns. Aşa cum nu o mai făcuse de la moartea lui Hercule. Ca un copil.

– Zolfo... spuse încet Mercurio și nu mai știu să spună altceva. Se întoarse spre Şimon, care se uita la el, cu un fir de sânge care îi ieşea din gură. Se apropie de el. Iartă-mă... îi spuse. Iartă-mă...

Şimon se uită uimit la el. Nu îl înspăimânta moartea. „Totul era atât de uşor?", se întrebă. Simți o pace mare. Și i se păru că aude o linişte alinătoare care îl învăluia. Încercă să scoată din ceață trăsăturile lui Mercurio. Însă dintr-odată își dădu seama că nu îi mai păsa deloc de băiatul acela care fusese scopul vieții lui. Era o mare tăcere în inima lui, în sfârşit. Zâmbi. Și pe urmă muri.

Acum, în noapte se auzea numai plânsul înăbuşit al lui Zolfo.

– M-ai... salvat... spuse Mercurio.

Zolfo se uită la el ca și cum nu l-ar fi înţeles.

– Eu? întrebă el.

Mercurio își duse o mână la şold. O apăsă pe rană. Gemu. Apoi arătă spre cadavrul lui Şimon.

– Trebuie să scăpăm de el, spuse.

Zolfo încuviinţă mecanic, în timp ce continua să fixeze cu ochii mâinile năclăite de sânge.

– Ce se întâmplă? spuse Zuan, apărând în uşa barăcii.

– Nimic, răspunse Mercurio.

– Mosè e acolo? E bine? întrebă bătrânul, cu o notă temătoare în glas. Am visat că…

Mercurio văzu că Mosè se ridica, şchiopătând.

– Am visat că scheuna…

– E bine, spuse Mercurio. A încasat-o… de la o pisică…

– Mare nătărău câinele ăsta, bombăni Zuan. Apoi, în timp ce intra în casă, spuse: Vino să te culci, băiete.

– Da…

91

– Dau cuvântul apărării, anunță grefierul.

Mulțimea se întoarse spre părintele Venceslao.

Mercurio era cu capul plecat, cu coatele sprijinite pe masă. Nemişcat.

Până şi patriarhul se întoarse spre el. La fel făcu şi Giustiniani, cu ochii roşii, încețoşați de durere pentru moartea lui Scarabello.

Mercurio nu se mişca. Respira cu greutate.

Zolfo, în primul rând, se ridică în picioare, îngrijorat.

– Stai jos, copile, îi spuse Zuan, aşezat alături de el, fără să îşi ia privirea încordată de la Mercurio.

Mulțimea murmură stânjenită.

– Părinte Venceslao, spuse nerăbdător patriarhul. Aşadar?

Mercurio strânse din dinți. Înălță capul. Încuviință cu greu. Apoi, ținându-se de marginea mesei, se ridică în picioare. Efortul îi luă suflul. Se uită spre Giuditta.

Ea îi zâmbi imperceptibil.

„Nu, nu ştia nimic", se gândi Mercurio. Zâmbi şi el, cu dinții lui înnegriți de smoală. Apoi se întoarse spre mulțime. Întâlni privirea îngrijorată a lui Zolfo. Dădu din cap a încuviințare spre el, ca să îl liniştească. La fel îi făcu semn şi lui Zuan. Făcu un pas. Simți că picioarele îl țineau cu greu. Îl durea rana. Zuan i-o

legase strâns în dimineaţa aceea. Îi spusese că nu se putea duce la proces în halul ăla. Mercurio se uitase la el şi scuturase din cap.

– Dacă încerci să mă împiedici, îţi scufund corabia cu ultimele puteri, bătrâne, îi răspunsese. Apoi, cu greu, se deghizase în părintele Venceslao şi plecase spre colegiul canonic Sfinţii Cosma şi Damian dus cu barca de Tonio şi de Berto.

Făcu un alt pas. Se uită la mulţime.

Pledoaria Sfântului fusese excepţională. Avea destul de puţine argumente, dar reuşise să strecoare îndoiala în fiecare din spectatorii prezenţi. La început, dimineaţă, când sosise, Mercurio înţelesese clar că avea victoria la îndemână. Oamenii voiau salvarea Giudittei, chiar numai ca răzbunare contra puterii, contra a ceea ce era scris. Însă pledoaria Sfântului fusese atât de inspirată, atât de pasionată, atât de violentă, încât acum publicul stătea suspendat, ca pe mijlocul unui pod, şi nu mai ştia ce mal să aleagă.

Mercurio se uită la oameni şi le zâmbi, încercând să pară dezinvolt. Zuan îi spusese să vorbească din inimă. Avea să reuşească? Nu ştia nici măcar dacă ar fi putut să scoată vreun sunet. Zâmbetul i se stinse pe buze. Transpira. Se temea că sudoarea îi va topi machiajul.

– Fratele Amadeo... începu să spună.

– Mai tare! strigă cineva din mijlocul sălii.

Mercurio se simţi învins de disperare. Se agăţă de marginea mesei. Din când în când vederea i se înceţoşa. Se întoarse spre Giuditta. Acum şi ea se uita îngrijorată la el. Nu ştia nimic, dar intuia că ceva nu era în regulă. Mercurio se înspăimântă. Nu putea să renunţe. Luă mâna de pe masă. Făcu un pas hotărât înainte, spre oameni. Simţi un junghi în şold. Îşi reţinu un geamăt. Strânse din dinţi.

– Fratele Amadeo, repetă forţându-şi glasul şi simţi iar un junghi în şold, vorbeşte atât de bine încât aş vrea să-l aud din

nou, de la început. Dădu din cap. M-a... legănat cu cuvintele sale.

Publicul nu înțelegea. Aştepta în tăcere.

– Chiar aşa, continuă Mercurio. M-a legănat... arătă spre locul unde stătea mai înainte. Ați văzut, adormisem.

Mulțimea izbucni în hohote de râs, amuzată.

– Nu, nu glumesc... făcu Mercurio şi, mişcându-se, simți că rana de la şold se deschidea. Simți o durere ascuțită. Strânse din dinți. Încercă să facă în aşa fel încât nimeni să nu îşi dea seama. Chiar sunt în admirația voastră, frate Amadeo, îi spuse Sfântului, care se uită cu ură la el.

Mercurio se întoarse să vorbească iar cu mulțimea, în timp ce ajungea la cuşca Giudittei şi se agăța de o bară, să se țină pe picioare.

– Gândiți-vă ce memorie extraordinară are, spuse. Toți martorii aceia pe care ni i-a amintit... se întoarse iar spre Sfânt. Mulțumesc. Chiar vă mulțumesc, îi spuse şi apoi dădu din cap spre mulțime. Sincer să fiu, eu nu-mi aminteam niciunul dintre acei martori inutili...

Şi din nou publicul izbucni în râs.

– Aşa, băiete, murmură Zuan.

Zolfo se uita la fratele Amadeo. Se priviseră înainte. Şi Sfântul nici măcar nu îl salutase. Însă Zolfo nu făcuse caz de asta. Acum Sfântul nu mai conta deloc. Fiindcă acum Zolfo îşi recâştigase viața. Când aruncaseră în lagună cadavrul negustorului evreu, Zolfo se gândise că avea o nouă şansă la viață.

– Mercurio e cel mai bun din lume, îi spuse mândru lui Zuan.

Bătrânul se uită la el şi încuviință.

Mercurio privi mulțimea, în tăcere. Durerea era atât de puternică încât îi tăia răsuflarea. Rămase aşa, cu gura deschisă, sperând să le capteze atenția până ar fi reuşit să vorbească din

nou. Cu o mână strângea bara cuștii. Cu cealaltă îi arăta unul câte unul pe oameni, ca și cum gestul acela ar fi însemnat ceva.

Și, de fapt, mulțimea îl urmărea în tăcere. Fascinată.

– Care e singurul martor de care ne amintim cu toții? spuse în cele din urmă Mercurio, cu un efort foarte mare.

Mulți, în public, încuviințară. Câte unul îi spuse chiar numele. Mercurio, care tot nu reușea să respire, arătă spre o femeie care vorbise și îi făcu semn să repete.

– Amanta principelui Contarini, spuse femeia. A, nu... făcu, dându-și una peste frunte, teatral, era doar servitoarea principelui.

Lumea începu să râdă în hohote.

Patriarhul se aprinse la față, dar nu spuse nimic. Se apucă cu ambele mâini de brațele fotoliului aurit pe care ședea și le strânse cu furie.

– Iat-o! spuse un bărbat din public și arătă spre un punct din sala cea mare.

Lumea se întoarse. Unii se ridicară de pe bănci, alții se ridicară pe vârfuri, întinzând gâtul. La fel făcură și patriarhul, și toate celelalte personalități de pe podium. La fel făcu și Sfântul. Și Mercurio. Și Zolfo.

Benedetta, lipită de zid, simți ochii tuturor îndreptați asupra sa. Se uită la Giuditta, cu gura căscată, ca și cum ar fi trebuit să-i spună ceva.

Mercurio se încordă.

Însă Benedetta nu avea mânie în ochi. Și, în orice caz, nu spuse nimic. Se retrase în liniște, urmărită de privirile publicului și ieși din sala mare, gârbovită, cu capul plecat, în hainele ei ponosite.

Zolfo simți o greutate în suflet. Se îndreptă spre ieșire, înghiontind mulțimea, în timp ce grefierul striga:

– Ordine! Ordine!

Ajunse în uşa colegiului canonic şi o căută printre oamenii care se înghesuiau în piaţetă. Dar nu o văzu. Atunci, tot cu greutatea aceea în suflet, intră iar şi se aşeză lângă Zuan.

– O cunoşti? îl întrebă bătrânul.

Zolfo se uită fix la el.

– Poate, spuse pe un ton ciudat. Dădu din cap, prins de propriile-i gânduri. Poate...

– Ordine! Ordine! continua să strige grefierul.

Între timp, Mercurio se agăţase cu amândouă mâinile de bare. Simţea că îl lasă puterile. Glasul grefierului îi vibra în urechi, răsuna. Chipurile din mulţime deveniră neclare. Aerul era de nerespirat. Inima îi bătea din ce în ce mai încet. Din ce în ce mai departe. Sudoarea îi curgea râuri pe frunte. Simţea că se scurge machiajul. Lumina care intra pe ferestrele mari, ogivale, se transformase într-un tăiş dureros.

Se întoarse spre Giuditta, cu ochii căscaţi, cu gura deschisă.

Gâfâi.

– Ce se întâmplă? spuse Giuditta, brusc îngrijorată, venind spre el, de cealaltă parte a barelor.

Mercurio dădu din cap.

Acum în sala mare se lăsase o linişte nefirească. Privirile tuturor erau aţintite pe silueta ciudatului dominican, agăţat de cuşca acuzării, aproape îndoit de mijloc, cu mâinile ce alunecau încet în jos, de-a lungul barelor.

– Îmi... pare rău... spuse Mercurio, încet.

Giuditta, care se uita la el înspăimântată, lăsă privirea în jos. Şi ceea ce văzu o înspăimântă şi mai mult.

– Dragostea mea... murmură şi apoi văzură cu toţii că întindea o mână spre el, la nivelul şoldului stâng.

– Îmi... pare rău... repetă Mercurio după care dădu drumul barelor.

Făcu un pas înapoi clătinându-se.

Şi, acolo unde pusese mâna Giuditta, fiecare putu vedea o pată mare roşie care se lărgea pe sutana albă.

Mercurio făcu un fel de piruetă şi căzu în genunchi.

Mulţimea îşi ţinu răsuflarea.

Giuditta duse o mână la gură, în timp ce ochii i se umpleau de lacrimi.

– Băiete... spuse Zuan.

– Mercurio... spuse Zolfo.

Giustiniani, deşi orbit de durerea lui, se ridică încet în picioare.

O clipă timpul păru că se opreşte.

Şi în clipa aceea Sfântul sări în picioare şi arătă cu degetul înspre Giuditta, ridicând spre cer cealaltă mână, astfel încât să se vadă stigmatul din palmă.

– Vrăjitoare! răcni. Fiică a Satanei!

Lumea se uită la el. Apoi întoarse capul spre Giuditta.

Giuditta se uita la Mercurio şi scutura din cap.

– Fiică a Satanei! începu iar să urle Sfântul. Ai luat şi sufletul acestui bun servitor al lui Dumnezeu ca să te salveze! L-ai vrăjit şi pe el!

Mulţimea începu să se încingă.

Giuditta se uită la mulţime şi îşi luă mâna de la gură. Şi iată că sângele lui Mercurio era pe buzele ei.

– Şi sângele lui l-ai luat! răcni Sfântul din toate puterile.

Atunci mulţimea înnebuni. Uită de tot. Uită tot ce gândise cu câteva clipe în urmă şi urlă împreună cu Sfântul:

– Vrăjitoare! Târfă a Satanei! Să arzi în Iad! La rug! La rug!

Mercurio se întoarse spre Lanzafame, care, împreună cu soldaţii lui, scosese spada din teacă şi apăra cuşca.

– Căpitane... îl strigă.

Lanzafame se întoarse spre el.

Machiajul lui Mercurio se scurgea.

– Acum ori niciodată, căpitane, îi spuse el.

– Dar tu... făcu Lanzafame începând să îl recunoască.

– Acum ori niciodată, repetă Mercurio. Duceți-o de aici... Barca vă așteaptă... știți unde...

– Da, știu unde, spuse Lanzafame.

– Duceți-vă, gâfâi Mercurio, luptându-se cu ochii care voiau să se închidă.

– Mercurio! țipă Giuditta.

– Salvați-o... îi spuse iar Mercurio lui Lanzafame.

Căpitanul deschise cușca.

– În apărare! le ordonă oamenilor lui, în timp ce primii turbulenți încercau să treacă de zidul făcut de gărzile ducale. Hai Giuditta, spuse apucând-o de un braț.

– Ce faceți? strigă patriarhul, ridicându-se în picioare. Și tocmai se pregătea să le poruncească gărzilor să-i împiedice când, Giustiniani, revenindu-și din amețeala propriei dureri, îl apucă de încheietură.

– Ce faceți, mărite patriarh? zise cu ferocitate. Vreți să fie linșată?

Patriarhul se uită descumpănit la mâna lui Giustiniani care o strângea pe a sa.

– Cum vă permiteți?

– Așezați-vă! îi spuse Giustiniani, cu atâta cutezanță încât patriarhul se așeză. Nobilul se întoarse spre Lanzafame. Luați-o! Luați-o de aici! urlă el. Apoi arătă cu degetul spre comandantul gărzii ducale. Să nu lăsați pe nimeni să treacă!

Lanzafame o strânse mai tare pe Giuditta lângă el. Se întoarse spre Mercurio.

– Băiete...

– Duceți-vă... spuse Mercurio cu un fir de voce, tot în genunchi, clătinând din cap, de-acum fără putere, cu privirea încețoșată.

– Mercurio, nu! țipă Giuditta.

– Înainte! ordonă Lanzafame şi o luă pe Giuditta cu el.

– Nu! Nu! ţipa Giuditta.

Mercurio se întoarse să se uite după ea. Încercă să-i zâmbească. Însă pe neaşteptate fu orbit de o străfulgerare şi, cu o clipă înainte ca Giuditta să fi dispărut pe uşa laterală, se prăbuşi la pământ, cu fața la pardoseală.

Zgomotele, vacarmul, temerile tăcură.

Lumea întreagă tăcu. Și se înnegri.

92

– Să fie al dracului, băiete, m-ai tras în piept! Nu te-am recunoscut! gâfâia Isac, sub greutatea trupului lui Mercurio. Și să nu cumva să încerci să mori fiindcă, altminteri, vin să te iau în șuturi și-n iadul creștinilor, chiar dacă sunt evreu!

– Unde... suntem...? murmură Mercurio, deschizând ochii și văzând Veneția cu susul în jos.

– Tu ești pe cocoașa mea, băiete. Și ești greu cât un vițel, spuse Isac. Eu sunt aici, dedesubt, și mi-e greu ca unui asin.

– Pe aici! Pe aici! arătă Zolfo care era înaintea lor.

– Mergi înainte, oprește-i! îi urlă Zuan, gâfâind în urma micului grup.

Zolfo o luă la goană de-a lungul canalului.

– Ce s-a... întâmplat? întrebă Mercurio.

Apoi gemu.

– Te doare? întrebă Isac.

– Da...

– Bine, spuse Isac. Strânge din dinți. E semn bun.

– Ce s-a întâmplat...? repetă Mercurio.

– E ușor să pălăvrăgești din cârca asinului, gâfâi Isac. Dar pentru asin nu e așa ușor...

Mercurio tuși.

– Te-am făcut să râzi, nu? făcu Isac.

– Nu!

– Hai, rezistă, am ajuns, spuse Isac.

Când văzuse că Lanzafame o lua cu el pe Giuditta, Isac ieşise şi îi ajunsese din urmă prin spate. Giuditta se uitase la el cu ochii mari, implorând.

„Mercurio", spusese. Şi nu fusese nevoie de altceva. Isac se întorsese în sala mare. Se încredinţase că Mercurio era încă viu şi pe urmă, cu ajutorul lui Zuan şi al lui Zolfo, îl luase în cârcă. Iar acum se grăbea spre cheiul de la Rio dei Fuseri, la San Luca, unde Lanzafame îi spusese că avea să îl aştepte cât ar fi fost posibil.

Zolfo apăru în Calle delle Schiavine, în capătul ei. Sărea de pe un picior pe altul.

– Hai, hai, grăbiţi-vă! striga el.

– Să-ţi vină un atac! gâfâi Isac. Dă-i bătaie, nătărăule! Îi dădu un bobârnac lui Mercurio în cap. Băiete, mai trăieşti?

– Mi-e... frig... se bâlbâi Mercurio.

Trecând pe lângă o prăvălie nesupravegheată, Zuan înşfăcă o *schiavina* cum erau numite păturile de lână grele care se făceau prin părţile alea şi o aruncă peste Mercurio.

– Am ajuns, spuse Isac. Să nu mă laşi tocmai acum după ce te-am cărat cu atâta trudă. Ar fi muncă dusă pe apa sâmbetei.

– Chiar sunteţi... evreu... doctore, glumi Mercurio.

– Bravo, aşa-mi placi, zise Isac şi grăbi pasul.

În timp ce coteau, ajunşi de-acum la canal, Zuan văzu că îi urmăreşte o fată. Avea părul roşcat şi o piele albă şi transparentă ca alabastrul. I se păru că e fata pe care cu toţii la proces o arătaseră ca fiind amanta sau servitoarea nu ştiu cărui principe.

– Iată-ne, spuse Isac dând colţul şi zărind barca lui Tonio şi a lui Berto ancorată la podul Fuseri.

– Mercurio! strigă Giuditta, ridicându-se şi alergând spre el.

Isac rămăsese fără suflu. Îl puse jos pe Mercurio. Nu reuşea să vorbească de atâta gâfâit. Sosi şi Zuan.

– Giuditta... spuse încet Mercurio.

Giuditta ajunse la el.

– Mercurio...

În acel moment, unul dintre soldaţii lui Lanzafame spuse:

– Stai!

Cu toţii se întoarseră.

Benedetta o ţintuia cu privirea pe Giuditta. Făcu un pas în faţă.

– Pleacă...! spuse Mercurio, încercând să se ridice.

Benedetta nu se uita la el. O ţintuia cu privirea pe Giuditta, cu gura căscată, ca şi cum ar fi vrut să-i spună ceva.

Cu toţii se uitau la ea.

– Îmi pare rău... spuse Benedetta, adresându-i-se Giudittei.

– Giuditta, nu o asculta! zise Mercurio. Pleacă, Benedetta... Nu ţi-a ajuns ce ai făcut? Goniţi-o...

Benedetta tot pe Giuditta o privea cu ochii ei care păreau două răni negre, pline de durere.

Şi de aceea Giuditta nu reuşea să îşi desprindă ochii de la Benedetta. Puse o mână pe pieptul lui Mercurio, ca şi cum i-ar fi spus să tacă. Şi continuă să o privească pe rivala ei.

– Îmi pare rău... repetă Benedetta încet.

– Nu e adevărat...! exclamă Mercurio, din ce în ce mai slăbit, luându-i mâna Giudittei şi încercând să o scuture.

– Nu mai pot face nimic... uită-te la mine... spuse Benedetta, întorcându-se doar o clipă la Mercurio şi desfăcând braţele, ca şi cum s-ar fi arătat în noua ei mizerie.

Şi Giuditta încuviinţă spre Benedetta. Încet. O singură dată.

Benedetta simţi cum îi urcă lacrimile în ochi. Se abţinu. Încuviinţă la rândul ei, o singură dată, cu puţina demnitate ce îi mai rămăsese, după care spuse, din vârful buzelor:

– Mulțumesc.

Atunci Giuditta se mai uită o dată la ea o clipă, fără mânie, fără supărare și pe neașteptate se simți liberă. Atunci se întoarse spre Mercurio și îi zâmbi plină de speranță.

Când Benedetta văzu cât erau de uniți, simți o durere ascuțită în mijlocul pieptului și începu să se retragă, încet. Apoi se întoarse cu spatele la ei și se îndepărtă.

– Urcați-l în barcă, să ne grăbim, spuse Lanzafame arătând spre Mercurio.

Soldații îl transportară în barcă, apoi Isac, Giuditta, Zolfo și Zuan îl urmară la bord.

Însă Zolfo continua să se uite după Benedetta, care se îndepărta. Și, pe când se desfăceau parâmele, Zolfo își aminti de ziua în care ajunseseră cu toții fugind din Roma. Își aminti că Benedetta, la Mestre, când el se hotărâse să plece cu fratele Amadeo, nu ezitase și sărise din barcă, se luase după el și încercase să îl salveze din ghearele călugărului. Își aminti că pe vremea aceea Benedetta era diferită, avea o privire diferită.

Și atunci, cu curaj, sări din barcă.

– Zolfo... ce faci...?! exclamă mirat Mercurio.

Zolfo se uită la el și, pentru prima oară după atâta vreme, în ochii lui era un licăr de speranță. Poate el și Benedetta ar fi putut să o ia de la capăt împreună. Se uită spre Calle dei Fuseri. Benedetta mergea încet, gârbovită.

– E singură, Mercurio, spuse, dând din cap, ca și cum s-ar fi scuzat. Are nevoie de mine...

Mercurio se uită emoționat la Zolfo.

– Du-te... îi spuse el.

Ochii lui Zolfo se umplură de lacrimi.

– Mulțumesc, silabisi încet.

– Fugi... îi spuse Mercurio, zâmbind emoționat.

Zolfo zâmbi, apoi se întoarse și o luă la goană, alergând prin noroiul uscat de vară.

– Benedetta, așteaptă-mă! strigă el.

Mercurio se întoarse spre Giuditta, care se uita la el. Şi atunci ştiu la ce se gândeşte. Îşi amintea şi ea de ziua aceea, când sosiseră la Mestre şi el sărise în apă, lăsând-o în barca eroilor de la Marignano, ca să rămână cu tovarăşii lui de drum. Dădu din cap. Zâmbi.

– Nu... de data asta nu sar...

– Oricum n-ai avea putere, râse Lanzafame, în timp ce barca se desprindea de chei.

Mercurio nu râse. Se uita fix la Giuditta.

– Fiindcă acum ştiu unde mi-e locul.

Giuditta îi luă mâna. Se uită în depărtare, pe Calle dei Fuseri unde Zolfo o ajunsese din urmă pe Benedetta. Stăteau în mijlocul drumului şi păreau să vorbească animat.

– Și acum ce vor face? întrebă Giuditta.

– Hoții... şarlatanii... spuse Mercurio, pe un ton simplu şi mulțumit. Îşi scoase peruca cu tonsură falsă. Nu ştim să facem altceva...

– Arată-mi, spuse Isac. Ai încredere într-un doctor şarlatan?

– Mai mult decât într-un doctor adevărat... răspunse Mercurio şi se întinse.

Isac îi tăie sutana pe o parte cu un cuțit şi se uită la rană. Dădu din cap.

Ochii Giudittei se umplură de lacrimi.

– Cine naiba te-a bandajat aşa? spuse Isac.

– Eu, făcu Zuan.

– Continuă să fii marinar, că e mai bine, bombăni Isac.

Între timp, barca luase viteză. Alerga de-a lungul canalului San Moisè şi într-o clipă se treziră în Canal Grande. Virară la babord, îndreptându-se spre Riva degli Schiavoni.

– Băiatul trebuie cusut şi tratat, îi spuse Isac lui Lanzafame. Trebuie să mergem la spital.

– Nici să nu te gândeşti, doctore, răspunse căpitanul.

– Ba da! spuse Giuditta.

– Nu, repetă Lanzafame. Nu putem bate Veneția cu tine, nici nu stau de vorbă. Peste puțin, când vor vedea că nu am ajuns la închisoare, va începe o partidă de vânătoare cum nu a mai fost alta.

– Dar...

– Nu stăm de vorbă, spuse sec Lanzafame. Acum mergem la corabie. Apoi doctorul se duce cu acești doi vâslași la Mestre, ia ce-i trebuie și se întoarce. Dacă e vreo speranță să nu fim prinși, asta e. Orice alt plan se respinge. Se uită spre Mercurio. Zic bine, băiete?

– Foarte bine... Mercurio înălță capul și se întoarse spre Tonio și Berto. A venit momentul să arătați cine sunteți, le spuse. Și pe urmă, cu puțina suflare care îi mai rămăsese în gât, încercă să strige: Vâsliți, pierde-vară!

Tonio și Berto scrâșniră vâslele în apă, atât de tare trăgeau la rame, arcuind spatele lor puternic.

Ajunși la șantierul lui Zuan, aproape nu se opriră să lase să coboare încărcătura lor umană și plecară doar cu Isac la bord.

Mercurio fu dus pe brațe. Giuditta nu-i dădea drumul la mână. Îl întinseră pe puntea vasului.

Mosè scheuna în jurul lui Mercurio, dând ușor din coada lăsată în jos, și lingea aerul cu limba.

Zuan abia dacă avusese vreme să îmbarce pe vas tot echipajul lui bătrân și vâslașii angajați încă nu coborâseră în apă vâslele caravelei că Tonio și Berto se și întorseseră.

La bord era și Ana, palidă și înspăimântată.

– N-am reușit să o țin departe, îmi pare rău, băiete, glumi Isac, urcând pe puntea vasului cu tașca lui de instrumente și cu o alta în care pusese ierburi medicinale și unguente.

Giuditta stătuse mereu lângă Mercurio, tristă.

– Veneția a luat-o razna, zise Tonio. Ce nebunie! Jumătate dintre venețieni ar vrea să o captureze pe vrăjitoare și altă jumătate ar vrea să o ascundă la ei acasă. Există riscul unui război civil.

Isac desfăcu taşca cu instrumente.

– Copilul meu, spuse Ana, aşezându-se în genunchi înspăimântată lângă Mercurio.

Mercurio îi zâmbi slăbit.

Ana îşi mută privirile spre Giuditta, pe care o vedea pentru prima oară. Și se gândi că aceea era fata pentru care Mercurio schimbase lumea întreagă. Şi se gândi că era o fată norocoasă. Și se gândi că, dacă nu ar fi avut şi ea un bărbat care fusese gata să schimbe lumea pentru ea, ar fi invidiat-o. În schimb, văzând cum se uită la ea Mercurio, zâmbetul slab i se lăţi pe faţă. Și îşi deschise cu totul inima spre ea.

– Dacă nu îl salvezi, ai terminat-o cu spitalul, aşa să ştii, pe Dumnezeul meu, îi spuse Ana lui Isac.

– Termină odată, plicticoaso, îi răspunse morocănos Isac. Lasă-mă să lucrez în linişte.

Ana îşi făcu semnul crucii, închise ochii şi începu să se roage.

Mercurio simți acul de sutură cum îi intra în carne şi urlă.

Mosè se dădu brusc înapoi, înspăimântat, şi lătră.

– Cât eşti de plicticos, băiete, parc-ai fi o femeie, zise Isac. Se întoarse spre Lanzafame şi spre soldaţii lui. El nu ştia că sunt un măcelar.

Lanzafame râse.

Mosè se uita la Isac şi rânjea înăbuşit.

– Trebuie să te mai cos, băiete. Nu te mai văicări şi strânge din dinți, spuse Isac şi înfipse iar ac şi aţă în şoldul lui Mercurio. Și ziceţi-i câinelui ăstuia să nu mă muşte, vă rog.

– Cuminte, Mosè... spuse Mercurio.

Câinele se aşeză lângă el şi îi linse faţa. Mercurio simţi cum intra acul în carne, gemu şi-i strânse mâna Giudittei.

– Și să nu-i rupi mâna fetei mele, adăugă Isac.

– Să te ia naiba, doctore, spuse Mercurio.

Când termină, Isac întinse peste rană un unguent preparat cu coada şoricelului şi coada calului, să oprească sângerarea.

Apoi aplică o cataplasmă cu rădăcină de brusture şi gălbenele, să grăbească cicatrizarea.

– Te-ai uitat bine? o întrebă pe Giuditta. Va trebui să faci asta în fiecare zi, până se vindecă rana.

Giuditta încuviinţă.

Isac îi dădu borcănelele cu unguent şi cataplasmă. Apoi îi dădu alte două borcănele.

– Tămâie şi gheara dracului, îi spuse. Dizolvă-le într-o cană de supă sau chiar numai în apă caldă. Îi va folosi contra febrei.

– Bine... spuse cu glas slab Giuditta.

– Nu-i pe moarte, fata mea, îi spuse Isac la ureche. Dar să nu-i dai de înţeles că o ia din loc prea repede, bine?

Giuditta izbucni în plâns şi îl îmbrăţişă pe Isac.

– O, tată...

– O, fata mea! o îngână Isac, îndepărtând-o de el. Şi ce sunt toate copilăriile astea? Dar pe urmă şi lui începură să i se umple ochii de lacrimi. Dădu mânios cu pumnul în puntea vasului. Și ce naiba! Na, iată! Eşti mulţumită?

Îşi trase nasul, apoi îşi trecu dosul mâinii peste ochii care lăcrimau.

– Tată... surâse Giuditta plângând, eşti un bădăran insuportabil. Îl îmbrăţişă. Dar ţin tare mult la tine... tare... Se desprinse. Aşadar, n-ai să vii cu noi?

Isac se uita în jos.

– Fata mea... eu...

– Când o pasăre învaţă să zboare părăseşte cuibul. Aşa trebuie să fie, spuse Mercurio.

– Ce prostii zici, băiete? făcu Isac.

Mercurio râse şi se uită la Ana care se duse la el şi îi mângâie părul lipit de sudoare.

Apoi întinse o mână şi o apucă pe a Giudittei. Se uită în tăcere la ea, încuviinţând.

Dintr-odată Giuditta era crispată, de parcă nu ar fi ştiut ce să facă, de parcă s-ar fi temut de judecata Anei.

– Mercurio îmi spusese că eşti frumoasă, dar... începu Ana. Dar se întrerupse imediat. Ridică ochii la cer, dând din cap. O, nu ştiu ce să zic! În momentele astea mereu ne gândim să găsim cuvinte deosebite... Zâmbi stânjenită. Chiar şi o femeie neştiutoare ca mine crede că poate... Dar să te ia naiba, Ana! îşi spuse. O trase spre ea pe Giuditta. Lasă-mă să te îmbrăţişez, fetiţo! Lasă-te îmbrăţişată şi atât.

Giuditta se abandonă îmbrăţişării, încurcată.

– Nu eşti o fetiţă, ştiu, îi murmură la ureche Ana. O desprinse de ea şi o privi în ochi. Doar că suntem mai înspăimântaţi noi decât voi... copiii. Îmi pare rău, îi spuse cu voce spartă.

Atunci, pe neaşteptate, Giuditta o sărută pe obraz. De trei ori.

– O dată pentru mama mea, pentru că n-am putut să o fac niciodată. O dată pentru bunica mea, pentru că aş vrea s-o mai fac. O dată pentru mama lui Mercurio, pentru că ştiu cât îţi datorez, îi spuse.

Ana se înroşi, lăsă privirea în jos şi pe urmă se întoarse spre Mercurio.

– Acum sunt mai liniştită, îi spuse încercând să îşi revină. Ea va avea grijă de tine.

Giuditta simţi un nod în stomac. Încercă să îşi ţină în frâu emoţiile care o devastau.

Ana evită să se uite la ea, fiindcă ştia că nici ea nu şi-ar fi putut înfrâna emoţia. Mângâie aproape cu furie fruntea lui Mercurio. Apoi deveni serioasă.

– Frigi, spuse îngrijorată.

– Sigur că are febră! exclamă Isac. Na, ce descoperire!

Ana se uită la Giuditta.

– Ferice de tine că pleci, îi spuse ea. În schimb, noi trebuie să-l suportăm.

Giuditta râse, dar în clipa următoare izbucni iar în plâns. Îl îmbrăţişă pe tatăl ei.

Isac o strânse la piept.

– Eşti fetiţa mea, îi spuse încet la ureche. Să nu uiți niciodată. Eşti fetița mea.

Giuditta suspină.

– Nu-mi place să stric petreceri, dar, dacă nu începem să ne mişcăm, ne vor găsi... spuse Lanzafame.

Isac se desprinse de Giuditta şi se uită la ea.

– „Începem să ne mişcăm", ați spus, căpitane? întrebă uimit.

– Am trădat Veneția, doctore, spuse Lanzafame. Nu-mi pare rău că am făcut-o... dar adevărul e că aş vrea să-mi păstrez capul pe umeri încă măcar câțiva ani. Îl privi pe Mercurio şi echipajul. Şi pe urmă oamenii ăştia au nevoie de cineva care să ştie să folosească o spadă.

Isac simţi o durere adâncă.

– Aşa că astăzi te pierd şi pe dumneata, spuse. Atunci, v-o încredințez pe fiica mea, adăugă arătând spre Giuditta.

Lanzafame încuviinţă, serios.

– Am o datorie față de tine, doctore. M-ai vindecat.

– De ce? făcu mirat Isac.

– De sclavia vinului.

– Ați făcut totul singur, căpitane, răspunse Isac.

– Nu, spuse Lanzafame. Tu mi-ai arătat metoda.

– Zi cu zi... zâmbi Isac şi pe urmă încuviință, mulţumit. Funcţionează, nu-i aşa?

– Funcționează.

Cei doi bărbaţi se priviră îndelung, în tăcerea generală. Cu toţii simțeau forţa şi nobleţea acelei prietenii.

– Pune-ţi asta la gât, spuse Zuan, apărând de nicăieri şi întrerupând atmosfera.

Mosè lătră vesel.

Isac se uită şi căscă gura.

– Nu pot să cred...

Zuan avea în mână un şiret de piele uzat şi înnegrit de vreme. Și, agăţat de şiret, un săculeț de piele şi mai jegos.

– Nu pot să cred... repetă Isac.

Giuditta zâmbi tot atât de uimită.

– Medicamentele tale sunt nimic față de amuleta asta, spuse mândru Zuan către Isac. Cine a făcut-o era un adevărat medic, cu trei coaie, nu ca tine. N-am făcut niciodată scorbut datorită ăstuia, în toți anii în care am cutreierat mările. Se numeşte...

– ... Qalonimus... murmură încet Isac.

– A, îl ştii şi tu? spuse Zuan, mulțumit. Apoi i se adresă lui Mercurio: Trebuie să ştii că această amuletă prețioasă a fost creată de un medic care a ascultat ultima dorință a unei sfinte martirizate de barbari şi atunci...

– Dar cum de crezi în prostiile astea...? râse Isac.

– Eu cred în ele, interveni Giuditta. Tată, nu vezi că *Ha-Shem* ne binecuvântează, ne trimite un semn? zâmbi. Poate că e ultimul Qalonimus rămas... şi-mi va vorbi despre tine. Acum sunt sigură că vei fi cu mine.

Isac o îmbrățişă şi surâse.

– Ce ciudățenie... dar lasă-l în pace pe *Ha-Shem*, îi spuse cu bunătate. N-aş vrea să-şi aducă aminte că sunt un şarlatan, îi murmură la ureche.

Între timp, Zuan pusese la gâtul lui Mercurio amuleta care ani de zile îl îmbogățise pe Isac.

– Pute... făcu Mercurio.

Isac izbucni în râs.

– Trebuie să fie rahatul de capră, spuse.

Giuditta îi dădu un cot în burtă.

Şi pe urmă, dintr-odată, se lăsă o linişte totală. Soarele asfințea peste acoperişurile Veneției. Cu toții lăsară capul în pământ. Nimeni nu mai scoase un cuvânt. Nimeni nu mai zâmbi.

Timpul luase sfârşit.

– Trebuie să plecați, zise atunci Ana din Piață. Curând va fi întuneric.

Mercurio se uită la ea printr-un văl de lacrimi.

Ana se duse lângă el, îi trecu un deget peste sprâncene şi îl sărută.

– Sunt mândră de tine... părinte Venceslao da Ugovizza.

Apoi se întoarse, se duse la scăriță și fu prima care coborî pe uscat.

Isac o urmă în tăcere.

– Doctore, spuse Mercurio, luați banii de la Isaia Barucco, cămătarul din Mestre. Mi-i datorează. Folosiţi-i pentru spital.

Isac încuviinţă. Dar nu auzise. Îl mai frământa încă un gând. Se întoarse repede, veni spre Giuditta, o luă de umeri.

– Nu-i așa că n-am făcut rău că te-am adus la Veneția?

Giuditta se întoarse spre Mercurio.

– Nu, tată, dimpotrivă.

– Mama ta ar fi mândră de tine, îi spuse Isac.

– Și e mândră de tine, tată, răspunse Giuditta.

Atunci Isac o sărută pentru ultima oară, coborî de pe vas și i se alătură Anei din Piaţă.

Vasul se desprinse încet de chei.

Ceata lui Zuan ridică velele.

În ritmul dictat de Tonio şi de Berto, vâslaşii coborâră ramele în apa lagunei.

Zuan se aşeză la timonă.

Lanzafame se apleca la tribord.

Ca înnebunit de veselie, Mosè începu să alerge în cerc, pe puntea vasului, lătrând.

– Termină, nătărăule! strigă Zuan la el.

Și pe urmă, scârțâind, precum oasele bătrâne ale echipajului ei, caravela *Shira* se îndreptă înspre larg, către mare.

Niciunul dintre cei care erau la bord nu ştia ce-i aşteaptă. Niciunul nu cunoştea Lumea Nouă şi nici nu ştia dacă ar fi ajuns acolo vreodată şi nici ce li s-ar fi întâmplat.

Când nu se mai zări şantierul lui Zuan, Giuditta, la pupa, luă un lighenaş cu apă, o cârpă de in şi se aşeză alături de Mercurio.

– Cât eşti de urât, iubitul meu, îi spuse ea.

Apoi începu, cu blândeţe, să îi şteargă de pe faţă machiajul de părinte Venceslao.

Mercurio râse, obosit. Avea ochii lucioşi de la febră.

– O vreme mi-ar plăcea să te recunosc, spuse Giuditta. Fără travestiuri. Promiţi?

– Promit....

Giuditta se uită la el.

– Mi-ai salvat viaţa, spuse încet.

Mercurio se uita cu gingăşie la ea. Întinse cu greutate mâna şi o apucă pe a ei. O strânse. Atât de uşor încât Giuditta se emoționă.

Atunci, ca să nu plângă, Giuditta se uită drept în fața ei, peste prora corabiei. Îşi aminti când ajunsese la Veneția. Când ea şi tatăl ei debarcaseră de pe vasul macedonean, la gurile Padului. Îşi aminti fluviul care îi apăruse în faţă, misterios ca viitorul lor. Îşi aminti că niciodată nu şi-ar fi închipuit că va avea aceleaşi senzaţii, în atât de scurt timp. Dar aşa era.

Privea în întunericul nopţii care de-acum se lăsase. Și vedea în fața ei marea aceea, misterioasă ca viitorul ei.

O clipă îi fu teamă. Apoi îşi lăsă privirea în jos spre Mercurio, care dormea cu o expresie senină pe faţă, strângându-i încă mâna. Aveau să izbândească, părea să spună.

Iar Giuditta se simţi în siguranţă.

Ridică ochii la cer şi în noapte, îşi îndreptă degetul arătător spre steaua aceea pe care o ştia încă de când era copil şi spuse în şoaptă:

– Călăuzeşte-ne tu.

NOTA AUTORULUI

La Veneţia, în cartierul Cannaregio, pe malul Fondamenta dei Ormesini, există vechea casă a familiei mele. E o clădire mare, stacojie, cu două etaje, de secol XVII. În faţa porţii se află un pod de fier ce traversează Rio di San Girolamo, un canal destul de larg.

Iată, copilăria mea a fost influențată de casa aceea și mai ales de *mezza'*. *Mezza'* e un fel de salon-galerie al vechilor case ale mijlocitorilor de afaceri, lat cât un salon, lung ca un coridor și cu o boltă înaltă asemenea galeriilor de tablouri din casele nobiliare. *Mezza'* era caracterizat de două ferestre triple la extremități. Ale noastre dădeau spre Rio di San Girolamo de o parte și alta a grădinii interioare.

Acolo, în *Mezza'*, mijlocitorii de afaceri își desfășurau activitatea. Pe o parte stăteau vânzătorii. Pe cealaltă, cumpărătorii. Ambele grupuri se aflau aproape de ferestrele opuse, în lumină, dar mai ales destul de departe de ceilalți ca să poată discuta între ei și să vorbească cu mijlocitorul fără să fie auziți. Mijlocitorul se mișca în sus și în jos, făcând o neîncetată acțiune de mediere, venind cu propuneri, cu oferte, cu refuzuri, cu rectificări. La urma urmelor, după cum îi spune și numele, mijlocea. Și pe măsură ce obținea un mic rezultat, îndemna un grup să facă un

mic pas spre celălalt. La final, dacă se încheia afacerea, vânzătorii şi cumpărătorii se trezeau în centrul *mezza'* şi îşi dădeau mâna.

Eu ascultam fascinat aceste poveşti pe care mi le spuneau. În anii aceia am învăţat să iubesc istoria şi mai ales pe cea a Veneției.

De la fereastra care dădea spre Rio di San Girolamo puteam vedea dacă veneau puşti care băteau mingea în piațeta de dincolo de podul de fier. Atunci, alergam jos, traversam podul şi mă jucam cu ei.

– Odinioară, n-ai fi putut să faci liber aşa ceva, mi-au spus odată.

Fiindcă dincolo de pod e Campo del Ghetto Novo.

Ghetoul Nou, spre deosebire de numele său, e primul loc european unde s-a hotărât că evreii aveau să trăiască separat de creştini. Cuvântul *ghetto,* înainte de edictul din 29 martie 1516, nu exista. Sau mai bine zis exista, dar, atât în forma sa *ghetto,* cât şi *getto* însemna *turnătorie* în venețiană. De mult, adică, în locul acela, se ridicase Turnătoria Nouă.

Cine şi-ar fi putut imagina că acel cuvânt, *ghetto,* avea să îşi schimbe semnificația, afirmându-se ca loc în care sunt îngrădiţi evreii din Europa, în oricare alt oraş?

Nimeni. Și, cu siguranță, nu veneţienii din vremea aceea.

Pe atunci, eu, în afară de minge, începeam să am şi alt interes presant: fetele. Și era mai ales una care îmi plăcea foarte mult. Era o fată slăbuţă, cu păr negru, puţin ondulat, şi cu doi ochi mari, adânci, care mă făceau să roşesc în acele rare dăți când privirea mea îi întâlnea.

Nu ştiu cum se numea. Dar venea acolo, în Campo del Ghetto Novo. Uşa casei ei era sub arcadele unde odinioară se aflau casele de amanet.

Odată am văzut-o la o fereastră de la etajul patru care dădea spre Rio del Ghetto Novo. Am văzut-o că strângea rufele puse la

uscat trăgând de o sfoară întinsă până la clădirea din față. Și în seara aceea, visând cu ochii deschiși, m-am gândit că ar fi fost foarte frumos dacă aş fi trăit în clădirea din față. M-am gândit că aş fi putut prinde cu un cârlig, de sfoara aceea, o scrisorică de amor. Iar fata aceea, a doua zi, ar fi găsit-o printre rufele ei. Mi-am imaginat că ne-am fi aplecat, întinzând brațele, în vârful picioarelor, până aproape să ne atingem. Fiindcă acele două clădiri erau cu adevărat apropiate.

Și totuşi, mi-au povestit că fuseseră iremediabil despărțite, odată.

Și atunci, fără să renunț, mi-am imaginat ce s-ar fi întâmplat în vremurile acelea îndepărtate, în care ea ar fi fost închisă, şi eu nu. Și am fost convins că m-aş fi făcut, din dragoste, evreu.

Fireşte, nu ştiam că pe vremea aceea un creştin care s-ar fi convertit la iudaism ar fi fost ars în piaţa publică, imediat, de Inchiziție. Nu ştiam nici că toate ferestrele care dădeau spre Rio del Ghetto Novo fuseseră zidite.

Cred însă că şi dacă aş fi ştiut aş fi continuat să visez că aş fi reuşit.

Acea emoție a rămas în mine întotdeauna. Nu avea nimic de a face cu idealurile de dreptate, de morală, de politică, de religie, de conştiință socială. Era pur şi simplu dragoste. Dragostea aceea nevinovată şi răscolitoare pe care e în stare să o simtă un adolescent.

Și într-un anume fel, după toți aceşti ani, aveam nevoie ca povestea aceea neîntâmplată vreodată în sfârşit să mi se întâmple.

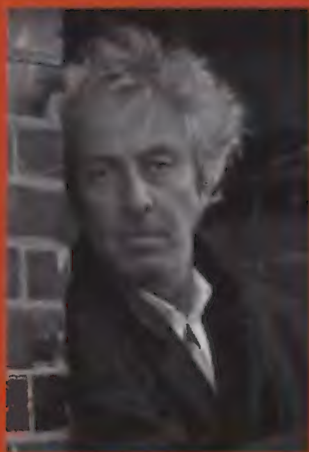
Și mi-am imaginat că fetița aceea se numea Giuditta.

Și, ca atunci, această carte nu istoriseşte starea evreilor sau a creştinilor, ci istoriseşte, pur şi simplu, povestea de dragoste dintre doi tineri, care nu cunoaşte hotare, convenții, care nu poate fi îngrădită într-un țarc.

MULȚUMIRI

Vreau să-i mulțumesc editoarei mele, Iris Gehrmann, fiindcă m-a condus cu mână sigură în această aventură.

Și-i mulțumesc Carlei Vangelista care, ca de fiecare dată, mi-a dat sfaturi prețioase și un constant, vital și zilnic suport emoțional.

© Olivier Favre

LUCA DI FULVIO s-a născut în 1957 și locuiește și scrie la Roma. Talentul său multilateral îi permite să scrie cu aceeași ușurință thrillere palpitante pentru adulți și povești vesele pentru copii (pe acestea din urmă le publică sub pseudonim). Unul dintre thrillerele sale anterioare, *L'Impagliatore*, a fost ecranizat în Italia. Înainte să devină scriitor, a studiat dramaturgia la Roma și maestrul său a fost nimeni altul decât Andrea Camilleri.

Cum se transformă un tânar hoț, care și-a petrecut copilăria într-un iad, într-un susținator și aparator fervent al libertății? Cum se transformă un artist evreu în supraviețuire într-un medic recunoscut? Și cum se transformă o fată cu un destin dificil într-o creatoare de modă de succes?

Răspunsul se găsește la Veneția. Căci acolo, în labirintul de străduțe și canale din cea mai misterioasă lagună a Europei, între maretia pieții San Marco și mizeria speluncilor din Rialto, se găsește întreaga panoramă a vieții.

O poveste spectaculoasă despre cele mai ambițioase visuri și despre o dragoste care transcende orice frontiere.

editura rao

9 786066 097512
www.rao.ro
www.raobooks.com